

REPUBLIKA SLOVENIJA
RAČUNSKO SODIŠČE

Revizijsko poročilo

Vzpostavitev pogojev za delovanje DUTB, d. d. in poslovanje DUTB, d. d. v letu 2013

POSLANSTVO

Računsko sodišče pravočasno in objektivno obvešča javnosti o pomembnih razkritjih poslovanja državnih organov in drugih uporabnikov javnih sredstev ter svetuje, kako naj državni organi in drugi uporabniki javnih sredstev izboljšajo svoje poslovanje.

REPUBLIKA SLOVENIJA
RAČUNSKO SODIŠČE

Revizijsko poročilo

Vzpostavitev pogojev za delovanje DUTB, d. d. in poslovanje DUTB, d. d. v letu 2013

Številka: 3262-1/2013/232

Ljubljana, 22. septembra 2015

Povzetek

Računsko sodišče je izvedlo *revizijo učinkovitosti poslovanja* Vlade Republike Slovenije (v nadaljevanju: vlada) in Ministrstva za finance pri vzpostavitvi pogojev za delovanje Družbe za upravljanje terjatev bank, d. d. (v nadaljevanju: DUTB) v obdobju od 1. 1. 2011 do 31. 12. 2013 in pri prenosu tveganih postavk bank na DUTB v letu 2013 ter *revizijo pravilnosti, učinkovitosti in gospodarnosti poslovanja* DUTB v letu 2013.

Cilj revizije je bil izrek mnenja o učinkovitosti poslovanja vlade in Ministrstva za finance pri vzpostavitvi pogojev za delovanje DUTB v obdobju od 1. 1. 2011 do 31. 12. 2013 in pri prenosu tveganih postavk na DUTB v letu 2013 ter izrek mnenja o pravilnosti, gospodarnosti in učinkovitosti poslovanja DUTB v letu 2013.

Vlada in Ministrstvo za finance pri vzpostavitvi pogojev za delovanje DUTB in pri odločanju o prenosu tveganih postavk bank *nista ravnala učinkovito*. Vlada, kljub določitvi ukrepov za krepitev stabilnosti bank v nacionalnih reformnih programih za leti 2011 in 2012, do septembra 2012 ni sprejela odločitve o podlagah za izvajanje teh ukrepov. Ustanovitev DUTB, o kateri je vlada odločila marca 2013, ni temeljila na predlogu Ministrstva za finance, ki bi vseboval obrazložitev razlogov za to, da je to najprimernejša rešitev za krepitev stabilnosti bank, in tudi ni bila del celovite strategije bančnega sektorja, saj ta ni bila pripravljena.

Ministrstvo za finance pri pripravi predloga Zakona o ukrepih Republike Slovenije za krepitev stabilnosti bank (v nadaljevanju: ZUKSB) in vlada pri sprejemu predloga ZUKSB nista ocenila finančnih posledic sprejema ZUKSB, nista podrobneje uredila nadzora nad delovanjem DUTB in načina njenega poročanja o poslovanju ter nista natančno opredelila vloge Banke Slovenije v postopku prenosa tveganih postavk bank. Ministrstvo za finance vlade ni seznanilo s številnimi pripombami pristojnih institucij in Evropske centralne banke na predlog ZUKSB in ni obrazložilo razlogov za njihovo neupoštevanje.

Vlada in Ministrstvo za finance pri sprejemu podzakonskih predpisov nista natančno opredelila temeljnih načel delovanja DUTB in nista utemeljila razlogov za izvzem DUTB od uporabe predpisov s področja integritete in preprečevanja korupcije, nagrajevanja posloводства in javnega naročanja. Vlada je v letu 2013 sprejela tri različice Uredbe o izvajanju ukrepov za krepitev stabilnosti bank (v nadaljevanju: uredba), vendar nobena ni vsebovala določil, ki bi podrobneje določala ukrepe za krepitev stabilnosti bank po ZUKSB. V uredbi tako ni natančno urejeno, kdo opredeli tvegane postavke za prenos na DUTB, niso opredeljeni stroški delovanja DUTB in nadomestila DUTB za kritje stroškov ter niso nedvoumno opredeljeni odbitki od prenosne vrednosti tveganih postavk.

Ministrstvo za finance v predlogu politike prejemkov DUTB ni utemeljilo predlaganih zneskov prejemkov članov upravnega odbora DUTB, pri čemer je njihovo višino pogojevalo s preteklimi izkušnjami članov in ne z obsegom in vrsto dela, ki ga opravijo v DUTB. Vlada je predlagano politiko prejemkov DUTB sprejela kljub opozorilom pristojnih institucij o neustreznosti posameznih določb in ni proučila upravičenosti višine prejemkov, zato so prejemki neizvršnih direktorjev DUTB za večkratne zneske presegali prejemke, ki so jih prejeli člani nadzornih svetov bank za opravljanje primerljive funkcije.

Vlada je marca in decembra 2013 sprejela odločitev o dokapitalizaciji DUTB na podlagi predlogov Ministrstva za finance, iz katerih niso razvidni ocenjeni stroški poslovanja DUTB in na kakšen način je bila ugotovljena potrebna višina sredstev za dokapitalizacijo DUTB. Ministrstvo za finance vlade ni seznanilo, da DUTB ni oblikovala Sklada za stabilnost bank (v nadaljevanju: SSB), in da z bankami ni sklenila pogodb o kritju stroškov.

O prenosu tveganih postavk je vlada sprejela sklepe, ki niso obrazloženi in ki so bili sprejeti na podlagi neustreznih podatkov. Ministrstvo za finance vladi pred odločanjem o prenosu ni zagotovilo popolnih podatkov o tveganih postavkah Nove Ljubljanske banke, d. d., Ljubljana (v nadaljevanju: NLB) in Nove Kreditne banke Maribor, d. d. (v nadaljevanju: NKBM) za prenos, saj prenosna vrednost in vrste tveganih postavk v sklenjenih pogodbah o prenosu z obema bankama odstopajo od seznamov, o katerih je odločala vlada. Ministrstvo za finance za namen sklenitve pogodb o prenosu DUTB ni zagotovilo natančne informacije Evropske komisije o tem, ali je treba ocenjeno vrednost tveganih postavk, ki jo je določila Evropska komisija, še dodatno znižati za stroške financiranja in upravljanja, ali ne.

DUTB je v letu 2013 poslovala neučinkovito in negospodarno, o pravilnosti poslovanja v letu 2013 pa ji je računsko sodišče izreklo negativno mnenje. DUTB ni oblikovala SSB, kot to določa ZUKSB, ni zagotavljala obračunavanja prejemkov članov upravnega odbora DUTB v skladu s politiko prejemkov DUTB, ni sprejela sistemizacije delovnih mest, kljub temu da je zaposlovala več kot 10 oseb. V nasprotju s predpisi, ki urejajo gospodarske družbe in delovna razmerja, je z osebo, ki ni bila član upravnega odbora DUTB, sklenila pogodbo o zaposlitvi za poslovodne osebe, zato je bil tej osebi izplačan znesek 21.533 evrov bruto, kar je dvakrat več kot znašajo nadomestila predsedniku uprave NLB ali NKBM. Z dvema svetovalnima družbama, s kadrovsko agencijo in z odvetniško pisarno ter turistično agencijo je sklenila pogodbe brez izvedbe postopkov javnega naročanja, čeprav vse naročene storitve ne predstavljajo izjeme od pravil javnega naročanja po ZUKSB, zato je bilo najmanj v vrednosti 1.295.459 evrov javnih naročil oddanih nepravilno.

DUTB ni preverila, ali je bila sklenitev pogodbe z eno od svetovalnih družb stroškovno učinkovitejša od zaposlitve direktorja na področju upravljanja terjatev, zato je predstavnik te svetovalne družbe prejemal mesečno plačilo v znesku 24.800 evrov, kar predstavlja 95 odstotkov skupne vrednosti bruto plač treh vršilcev dolžnosti izvršnih direktorjev. DUTB je sklenila pogodbo z zunanjim izvajalcem za razvoj komunikacijske strategije, pri čemer ni upoštevala, da ima že zaposleno svetovalko za področje komunikacij. Neizvršnim direktorjem so v letu 2013 na podlagi pogodb o poslovođenju, kljub manjši odgovornosti in obsegu dela, pripadali prejemki, ki so za 17 odstotkov presegali prejemke vršilcev dolžnosti izvršnih direktorjev.

DUTB je z NLB in NKBM sklenila pogodbi o prenosu, ki sta vsebovali sezname tveganih postavk, ki niso bili skladni z odločitvijo vlade. Člani upravnega odbora DUTB na sejah niso obravnavali pogodb o prenosu tveganih postavk z NLB in NKBM in se pred sklenitvijo pogodb o tem, na kakšen način in po kakšnih prenosnih vrednostih bo prenos tveganih postavk dejansko izveden, niso seznanili, kljub temu da je prenos tveganih postavk na DUTB predstavljal najpomembnejši posel DUTB v zvezi z izvajanjem ukrepov za krepitev stabilnosti bank v letu 2013. Upravni odbor DUTB ni ravnal pregledno, ker vlade kot skupščine DUTB ni seznanil z bistvenimi elementi pogodb o prenosu tveganih postavk z NLB in NKBM.

DUTB je z NLB in NKBM sklenila pogodbi o upravljanju prevzetega premoženja, s katero je DUTB prevzela stroške upravljanja terjatev do dejanskega prenosa upravljalškega nadzora nad terjatvami. DUTB je za pokrivanje svojih stroškov z dvema bankama sklenila pogodbe o posojilu za obratna sredstva in jima ta sredstva tudi vrnila, kljub temu da morajo te stroške v skladu z določili ZUKSB kriti banke, ki so deležne ukrepov po ZUKSB.

Upravni odbor DUTB v letu 2013 ni sprejel naložbene strategije in politike ter notranjih aktov, ki bi urejali upravljanje premoženja, spremljanje skrbnosti ravnanja DUTB, notranje kontrole za izvajanje pogodb o poslovanju in pogodb o zaposlitvi ter medsebojna razmerja članov upravnega odbora DUTB, postopke in kontrole zaposlovanja in ocenjevanja dela upravnega odbora ter politiko upravljanja družbe, kot to določa Kodeks upravljanja javnih delniških družb.

Računsko sodišče je od vlade in Ministrstva za finance zahtevalo predložitev *odzivnega poročila*, v katerem morata izkazati izvedene popravljalne ukrepe. Popravljalni ukrepi vlade se nanašajo na proučitev odgovornosti oseb za pripravo podlag za odločanje vlade o prenosu tveganih postavk, proučitev smiselnosti posameznih določil predpisov, proučitev in morebitni sprejem sprememb in dopolnitev politike prejemkov DUTB ter na pripravo načrta aktivnosti za spremembo posameznih predpisov s področja ukrepov za krepitev stabilnosti bank. Popravljalni ukrepi Ministrstva za finance se nanašajo na predložitev načrta aktivnosti za pripravo predloga sprememb predpisov s področja ukrepov za krepitev stabilnosti bank ter njegovo predložitev vladi v sprejem. Računsko sodišče je vladi podalo *priporočila* za proučitev odgovornosti članov upravnega odbora DUTB in oseb, ki so sodelovale pri pripravi pravnih podlag, proučitev optimalnejšega delovanja medresorske komisije in sprejem sprememb statuta DUTB. Računsko sodišče je Ministrstvu za finance *priporočilo*, naj pripravi predlog sprememb statuta DUTB.

Računsko sodišče je tudi od DUTB zahtevalo predložitev *odzivnega poročila*, v katerem mora izkazati izvedene popravljalne ukrepe za sprejem notranjih aktov in vzpostavitev notranjih kontrol, določitev ciljev in meril za presojo uspešnosti izvršnih direktorjev in pogojev za določanje variabilnega dela njihovih prejemkov.

KAZALO

1. UVOD	10
1.1 OPREDELITEV REVIZIJE.....	11
1.1.1 Predmet in cilj revizije učinkovitosti poslovanja vlade in Ministrstva za finance.....	11
1.1.2 Predmet in cilj revizije pravilnosti, gospodarnosti in učinkovitosti poslovanja DUTB	12
1.1.3 Revizijski pristop.....	13
1.1.4 Omejitve obsega revizije.....	13
1.2 PREDSTAVITEV REVIDIRANCEV	14
1.2.1 Vlada Republike Slovenije	14
1.2.2 Ministrstvo za finance	15
1.2.3 Družba za upravljanje terjatev bank, d. d.	16
2. UGOTOVITVE	19
2.1 VZPOSTAVITEV POGOJEV ZA DELOVANJE DUTB.....	19
2.1.1 Načrtovani in izvedeni ukrepi za krepitev stabilnosti bank v Nacionalnih reformnih programih.....	19
2.1.1.1 Nacionalni reformni program 2011–2012	19
2.1.1.2 Nacionalni reformni program 2012–2013	22
2.1.1.3 Nacionalni reformni program 2013–2014	23
2.1.2 Odločitev vlade o ustanovitvi DUTB.....	27
2.1.3 Priprava in sprejem predloga ZUKSB	36
2.1.3.1 Mnenja pristojnih institucij o predlogu ZUKSB.....	58
2.1.3.2 Odločitev vlade o predlogu ZUKSB in sprejem ZUKSB.....	61
2.1.3.3 Ocena ustavnosti posameznih določil ZUKSB	62
2.1.3.4 Priprava osnutka sprememb ZUKSB.....	62
2.1.4 Priprava in sprejem podzakonskega akta	64
2.1.5 Odločanje vlade o drugih podlagah za delovanje DUTB.....	75
2.1.5.1 Imenovanje neizvršnih direktorjev DUTB	75
2.1.5.2 Sprejem politike prejemkov DUTB	76
2.1.5.3 Sprejem statuta DUTB.....	84
2.1.5.4 Odločitev vlade o dokapitalizaciji DUTB	85
2.2 ODLOČANJE VLADE O PRENOSU TVEGANIH POSTAVK BANK NA DUTB.....	91

2.2.1	Odločitev vlade o izpolnjevanju pogojev bank za izvedbo ukrepov in vloga medresorske komisije.....	91
2.2.1.1	Imenovanje članov medresorske komisije.....	91
2.2.1.2	Odločitev vlade o izpolnjevanju pogojev bank za izvedbo ukrepov	93
2.2.1.3	Izbor izvajalcev skrbnih pregledov in obremenitvenih testov v bankah.....	96
2.2.2	Odločitev vlade o prenosu tveganih postavk bank na DUTB.....	100
2.2.2.1	Odločanje vlade o prenosu prvega svežnja terjatev na DUTB.....	100
2.2.2.2	Prenos tveganih postavk bank na DUTB.....	103
2.3	POSLOVANJE DUTB V LETU 2013.....	129
2.3.1	Cilji ustanovitve in načela delovanja DUTB.....	129
2.3.2	Financiranje stroškov poslovanja DUTB.....	134
2.3.3	Imenovanje vršilcev dolžnosti izvršnih direktorjev.....	146
2.3.4	Izvajanje politike prejemkov na DUTB.....	155
2.3.5	Storitve zunanjih izvajalcev.....	162
2.3.5.1	Storitve družbe Quartz+co, AB, Švedska	163
2.3.5.2	Storitve družbe Zolfo Cooper LLP, Velika Britanija	173
2.3.5.3	Storitve družbe Hansahandelshaus GmbH, Švica	176
2.3.5.4	Storitve družbe Pedersen&Partners International Ltd., Velika Britanija in družbe Sintegra Lab, d. o. o.	179
2.3.5.5	Storitve družbe Šelih & partnerji, o. p., d. o. o., Ljubljana	181
2.3.5.6	Storitve turistične agencije Sonček, d. o. o.....	183
2.3.6	Prevzem tveganih postavk bank	185
2.3.6.1	Pobude bank	186
2.3.6.2	Priporočila DUTB za izvedbo prvega prenosa terjatev iz NLB.....	193
2.3.6.3	Priprava DUTB na prevzem tveganih postavk bank.....	198
2.3.6.4	Sklenitev pogodb o prenosu tveganih postavk bank na DUTB	213
2.3.6.5	Izvršitev prevzema tveganih postavk bank.....	239
2.3.6.6	Izdaja obveznic DUTB.....	244
2.3.7	Poročila DUTB za državni zbor in za Ministrstvo za finance.....	246
3.	MNENJE	249
3.1	MNENJE O UČINKOVITOSTI POSLOVANJA VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE IN MINISTRSTVA ZA FINANCE PRI VZPOSTAVITVI POGOJEV ZA DELOVANJE DRUŽBE ZA UPRAVLJANJE TERJATEV BANK, D. D.	249
3.2	MNENJE O UČINKOVITOSTI VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE IN MINISTRSTVA ZA FINANCE PRI ODLOČANJU O PRENOSU TVEGANIH POSTAVK BANK NA DRUŽBO ZA UPRAVLJANJE TERJATEV BANK, D. D.	252
3.3	MNENJE O PRAVILNOSTI POSLOVANJA DRUŽBE ZA UPRAVLJANJE TERJATEV BANK, D. D.	253
3.4	MNENJE O UČINKOVITOSTI POSLOVANJA DRUŽBE ZA UPRAVLJANJE TERJATEV BANK, D. D.	254
3.5	MNENJE O GOSPODARNOSTI POSLOVANJA DRUŽBE ZA UPRAVLJANJE TERJATEV BANK, D. D.	257

4. ZAHTEVA ZA PREDLOŽITEV ODZIVNEGA POROČILA	259
4.1 POPRAVLJALNI UKREPI VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE.....	259
4.2 POPRAVLJALNI UKREPI MINISTRSTVA ZA FINANCE.....	260
4.3 POPRAVLJALNI UKREPI DRUŽBE ZA UPRAVLJANJE TERJATEV BANK, D.D.....	262
5. PRIPOROČILA	264
5.1 PRIPOROČILA VLADI REPUBLIKE SLOVENIJE	264
5.2 PRIPOROČILA MINISTRSTVU ZA FINANCE.....	265
5.3 PRIPOROČILA DRUŽBI ZA UPRAVLJANJE TERJATEV BANK, D. D.	265
6. PRILOGE	267

1. UVOD

Revizijo učinkovitosti poslovanja Vlade Republike Slovenije in Ministrstva za finance pri vzpostavitvi pogojev za delovanje Družbe za upravljanje terjatev bank, d. d. v obdobju od 1. 1. 2011 do 31. 12. 2013 in pri prenosu tveganih postavk bank na DUTB v letu 2013 smo izvedli na podlagi Zakona o računskem sodišču¹ (v nadaljevanju: ZRacS-1) in Poslovnika Računskega sodišča Republike Slovenije² (v nadaljevanju: PoRacS).

Revizijo pravilnosti, učinkovitosti in gospodarnosti poslovanja DUTB v letu 2013 smo izvedli na podlagi ZRacS-1, PoRacS in Zakona o ukrepih Republike Slovenije za krepitev stabilnosti bank³.

Sklep o izvedbi revizije je bil izdan 13. 12. 2013 in spremembi sklepa 11. 2. in 15. 5. 2014⁴.

Naša pristojnost je na podlagi izvedene revizije podati opisno mnenje o učinkovitosti poslovanja vlade in Ministrstva za finance pri vzpostavitvi pogojev za delovanje DUTB in pri prenosu tveganih postavk bank na DUTB v obdobju od 1. 1. 2011 do 31. 12. 2013 ter o gospodarnosti in učinkovitosti poslovanja DUTB v letu 2013 in učinkovitosti poslovanja pri vzpostavitvi notranjih pravil za njeno delovanje. Revizijo smo načrtovali in izvedli v skladu z mednarodnimi revizijskimi standardi, ki jih določa Napotilo za izvajanje revizij⁵, tako da smo pridobili zadostna in ustrezna zagotovila za izrek mnenja.

Naša pristojnost je, da izrečemo tudi mnenje o pravilnosti poslovanja DUTB na podlagi revizije. Revizijo smo izvedli v skladu z mednarodnimi revizijskimi standardi, ki jih določa Napotilo za izvajanje revizij. Revizija je vključevala izvajanje postopkov za pridobivanje revizijskih dokazov o pravilnosti poslovanja. Izbrani postopki vključujejo tudi ocenjevanje tveganj za nastanek nepravilnosti. Pri ocenjevanju teh tveganj smo proučili notranje kontroliranje, povezano z

¹ Uradni list RS, št. 11/01, 109/12.

² Uradni list RS, št. 91/01.

³ Uradni list RS, št. 105/12. Na podlagi določil 19. člena Zakona o ukrepih Republike Slovenije za krepitev stabilnosti bank opravlja računsko sodišče nadzor nad zakonitostjo, namembnostjo, gospodarno in učinkovito rabo sredstev DUTB in namenske družbe, ki jo ustanovi DUTB skupaj z bankami, vsako leto. Ker v letu 2013 namenska družba na DUTB ni bila ustanovljena, je cilj revizije določen samo za poslovanje DUTB.

⁴ Št. 3262-1/2013/23, št. 3262-1/2013/27 in št. 3262-1/2013/58.

⁵ Uradni list RS, št. 43/13.

zagotavljanjem pravilnosti poslovanja, da bi določili okoliščinam ustrezne revizijske postopke, ne pa, da bi izrazili mnenje o uspešnosti notranjega kontroliranja DUTB. Revizijo smo načrtovali in izvedli tako, da smo pridobili zadostna in ustrezna zagotovila za izrek mnenja.

1.1 Opredelitev revizije

1.1.1 Predmet in cilj revizije učinkovitosti poslovanja vlade in Ministrstva za finance

Predmet revizije je poslovanje vlade in Ministrstva za finance v delu, ki se nanaša na vzpostavitev pogojev za delovanje DUTB in prenos tveganih postavk na DUTB v letu 2013.

Cilj revizije je izrek mnenja o učinkovitosti poslovanja vlade in Ministrstva za finance pri vzpostavitvi pogojev za delovanje DUTB v obdobju od 1. 1. 2011 do 31. 12. 2013 in pri prenosu tveganih postavk na DUTB v letu 2013.

Da bi lahko izrekli mnenje o učinkovitosti poslovanja vlade in Ministrstva za finance, smo si zastavili dve revizijski vprašanji:

- ali sta bila vlada in Ministrstvo za finance učinkovita pri vzpostavitvi pogojev za delovanje DUTB;
- ali sta bila vlada in Ministrstvo za finance učinkovita pri odločanju o prenosu tveganih postavk bank na DUTB.

Pri oblikovanju mnenja smo iskali odgovore na naslednja podvprašanja:

- ali je bila vlada učinkovita pri načrtovanju ukrepov za krepitev stabilnosti bank v nacionalnih reformnih programih in pri zagotavljanju njihove izvedbe;
- ali je bila vlada učinkovita pri sprejemu strategije za bančni sektor in pri načrtovanju ustanovitve DUTB;
- ali je bilo Ministrstvo za finance učinkovito pri pripravi predlogov zakonskih in podzakonskih aktov in predlogov drugih podlag za vzpostavitev delovanja DUTB (imenovanje neizvršnih direktorjev, politika prejemkov DUTB, statut DUTB in dokapitalizacija DUTB), ki jih je posredovalo v sprejem vladi;
- ali je bila vlada učinkovita pri sprejemu predloga zakonskega akta in pri sprejemu podzakonskih aktov in drugih podlag za vzpostavitev delovanja DUTB;
- ali je vlada odločila o izpolnjevanju pogojev za izvedbo ukrepov v bankah na podlagi predloga medresorske komisije, ki jo je imenovala vlada na podlagi določil ZUKSB;
- ali je vlada odločila o prenosu prvega svežnja terjatev Nove Ljubljanske banke, d. d., Ljubljana (v nadaljevanju: NLB) na DUTB na podlagi predloga medresorske komisije;
- ali je bilo Ministrstvo za finance učinkovito pri pripravi predloga odločitve o prenosu tveganih postavk bank na DUTB;
- ali je bila vlada učinkovita pri odločanju o prenosu tveganih postavk bank na DUTB.

1.1.2 Predmet in cilj revizije pravilnosti, gospodarnosti in učinkovitosti poslovanja DUTB

Predmet revizije je poslovanje DUTB v letu 2013.

Cilj revizije je izrek mnenja o pravilnosti, gospodarnosti in učinkovitosti poslovanja DUTB v letu 2013.

Da bi lahko izrekli mnenje, smo si zastavili tri revizijska vprašanja:

- ali je DUTB poslovala v letu 2013 pravilno;
- ali je DUTB poslovala v letu 2013 učinkovito;
- ali je DUTB poslovala v letu 2013 gospodarno.

Pri oblikovanju mnenja o pravilnosti, učinkovitosti in gospodarnosti smo iskali odgovore na naslednja podvprašanja:

- ali je DUTB sprejela naložbeno strategijo in politiko upravljanja s premoženjem v letu 2013;
- ali je DUTB načrtovala stroške in vire financiranja svojega delovanja;
- ali je DUTB zagotovila pokrivanje stroškov delovanja v skladu z določili ZUKSB;
- ali je DUTB sprejela notranje akte, ki se nanašajo na izvajanje določil ZUKSB, Uredbe o izvajanju ukrepov za krepitev stabilnosti bank⁶ (v nadaljevanju: uredba) in Uredbe o izvajanju ukrepov za krepitev stabilnosti bank⁷ (v nadaljevanju: nova uredba), na zaposlovanje, na izbiro zunanjih izvajalcev in druge notranje akte, potrebne za začetek njenega delovanja;
- ali je DUTB pri sklepanju pogodb s člani upravnega odbora ravnala v skladu z določili ZUKSB in s politiko prejemkov;
- ali je DUTB določila pristojnosti izvršnih direktorjev in sprejela podlage za ocenjevanje njihove uspešnosti;
- ali je DUTB pri izboru zunanjih izvajalcev ravnala v skladu z določili ZUKSB in s pravili javnega naročanja in izbrala stroškovno najugodnejše izvajalce;
- ali je DUTB pri sklepanju pogodb z zunanjimi izvajalci zagotovila sledljivost in preglednost izvedenih storitev;
- ali je DUTB pri prevzemu tveganih postavk bank ravnala v skladu z ZUKSB in uredbo;
- ali je DUTB izvajala aktivnosti priprave in izvedbe prevzema tveganih postavk bank;
- ali je DUTB pri prevzemu tveganih postavk bank zagotovila pokrivanje stroškov upravljanja in financiranja.

⁶ Vlada je 13. 3. 2013 sprejela Uredbo o izvajanju ukrepov za krepitev stabilnosti bank (Uradni list RS, št. 22/13) in dne 14. 6. 2013 Uredbo o spremembah in dopolnitvah Uredbe o izvajanju ukrepov za krepitev stabilnosti bank (Uradni list RS, št. 51/13).

⁷ Vlada je dne 11. 12. 2013 sprejela Uredbo o izvajanju ukrepov za krepitev stabilnosti bank (Uradni list RS, št. 103/13), ki je razveljavila do tedaj veljavno uredbo.

1.1.3 Revizijski pristop

Pri izvedbi revizije smo uporabili naslednje metode dela in načine pridobivanja dokazov:

- proučitev pravnih podlag;
- pridobitev in proučitev dokumentacije vlade, Ministrstva za finance in DUTB;
- intervjuji pri revidirancih;
- analiza pridobljenih podatkov in pojasnil.

V skladu z določili ZRacS-1 in PoRacS⁸ smo izdali posamične osnutke revizijskih poročil in predloge revizijskih poročil vsakemu revidirancu posebej⁹ za ugotovitve, ki so povezane z njegovim poslovanjem. Revizijsko poročilo je izdano kot en dokument, v njem pa so prikazane ugotovitve o poslovanju vseh revidirancev.

V revizijskem poročilu so ugotovitve, ki se nanašajo na vlado in Ministrstvo za finance, v točkah:

- 2.1 Vzpostavitev pogojev za delovanje DUTB in
- 2.2 Odločanje vlade o prenosu tveganih postavk bank na DUTB,

ugotovitve, ki se nanašajo na revidiranca DUTB, pa so v točki:

- 2.3 Poslovanje DUTB v letu 2013.

1.1.4 Omejitve obsega revizije

V reviziji nismo proučevali:

- poslovanja bank, ki so deležne ukrepov na podlagi ZUKSB, in uredbe;
- poslovanja Banke Slovenije, ki v skladu z določili ZUKSB in uredbe sodeluje pri pripravi pravnih podlag in pri izvajanju ukrepov za krepitev stabilnosti bank;
- ustreznosti vrednosti prenesenih tveganih postavk bank na DUTB, ker je o njih odločila Evropska komisija, ki ni revidiranec računskega sodišča in
- pravilnosti sestavitve računovodskih izkazov DUTB in vrednotenja postavk v njih, ker je revizijo računovodskih izkazov, ki vključajo bilanco stanja na dan 31. 12. 2013, izkaz poslovnega izida, izkaz vseobsegajočega donosa, izkaz gibanja kapitala in izkaz denarnih tokov za obdobje od 7. 3. do 31. 12. 2013 ter povzetek bistvenih računovodskih usmeritev in druge pojasnjevalne opombe z dne 11. 8. 2014, izvedla revizijska družba KPMG Slovenija, d. o. o. (v nadaljevanju: družba KPMG Slovenija).

⁸ Z dne 17. 9. 2008 in sprememba dne 21. 3. 2012.

⁹ Vladi in Ministrstvu za finance je bil izdan skupen osnutek in predlog revizijskega poročila, ki se nanaša na njuno poslovanje, DUTB je bil izdan ločen osnutek in predlog revizijskega poročila.

1.2 Predstavitev revidirancev

1.2.1 Vlada Republike Slovenije

Na podlagi določil 5. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije¹⁰ (v nadaljevanju: ZVRS) vlada usmerja državno upravo prek ministrstev in nadzoruje delo ministrstev, jim daje smernice za izvajanje politike in izvrševanje zakonov, drugih predpisov in splošnih aktov ter skrbi, da ministrstva usklajeno izvršujejo svoje naloge.

Na podlagi določil ZUKSB vlada kot edini delničar izvršuje naloge in pristojnosti skupščine DUTB, imenuje neizvršne direktorje DUTB, sprejme statut DUTB in določi politiko prejemkov članov upravnega odbora DUTB. Na podlagi določil četrtega odstavka 16. člena ZUKSB vlada polletno poroča Državnemu zboru Republike Slovenije (v nadaljevanju: državni zbor) o finančnem stanju DUTB in Sklada za stabilnost bank (v nadaljevanju: SSB). Vlada lahko na podlagi določil osemnajstega odstavka 11. člena ZUKSB po posvetovanju z Banko Slovenije določi smernice delovanja DUTB.

Vlada je na podlagi določil četrtega odstavka 20. člena ZUKSB ustanovila medresorsko komisijo¹¹. O uporabi ukrepov v bankah odloči vlada na podlagi določil tretjega odstavka 20. člena ZUKSB na predlog medresorske komisije ob upoštevanju pomena banke za finančno stabilnost, bremena tveganih postavk banke za samo banko, nujnosti ukrepov zaradi zagotavljanja kapitalne trdnosti banke ter najučinkovitejše in ekonomične porabe sredstev SSB. Na podlagi določil prvega odstavka 22. člena ZUKSB lahko država za doseganje namena ZUKSB med drugim izdaja poročila za prevzete obveznosti DUTB. Na podlagi odločitve vlade o potrditvi poročila države za obveznosti DUTB lahko DUTB začne ali nadaljuje postopek zadolževanja¹².

V skladu s prvim odstavkom 36. člena ZUKSB se ZUKSB preneha uporabljati 31. 12. 2017, ko DUTB preneha obstajati. Ne glede na to lahko vlada na podlagi določil drugega odstavka 36. člena ZUKSB predlaga državnemu zboru ukinitve DUTB, če DUTB proda več kot 75 odstotkov prevzetih obveznosti.

Za učinkovitost poslovanja vlade, pri vzpostavitvi pogojev za delovanje DUTB in pri prenosu tveganih postavk bank na DUTB v obdobju od 1. 1. 2011 do 31. 12. 2013, kot kolegijskega organa, so v skladu z drugim odstavkom ZVRS skupno odgovorni vsi ministri. Predsednik vlade vodi in usmerja delo vlade, skrbi za enotnost politične in upravne usmeritve vlade, usklajuje delo ministrov,

¹⁰ Uradni list RS, št. 24/05-UPB1, 109/08, 8/12, 21/13.

¹¹ Medresorska komisija ima osem članov. Pet članov medresorske komisije se imenuje na predlog vlade, izmed katerih enega člana predlaga Kabinet predsednika vlade, tri člane predlaga Ministrstvo za finance in enega člana predlaga Ministrstvo za gospodarstvo. Tri člane medresorske komisije imenuje Banka Slovenije.

¹² Na podlagi določila prvega odstavka 28. člena uredbe.

predstavlja vlado ter sklicuje in vodi njene seje. V skladu s 115. členom Ustave Republike Slovenije¹³ s prenehanjem funkcije predsednika vlade preneha funkcija vlade kot celote.

V obdobju, na katero se nanaša revizija, in med izvajanjem revizije, so vlado vodili:

- Borut Pahor, predsednik vlade, do 10. 2. 2012;
- Janez Janša, predsednik vlade, od 10. 2. 2012 do 20. 3. 2013;
- mag. Alenka Bratušek, predsednica vlade, od 20. 3. 2013 do 18. 9. 2014 in
- dr. Miro Cerar, predsednik vlade od 18. 9. 2014.

1.2.2 Ministrstvo za finance

Ministrstvo za finance opravlja naloge na področjih makroekonomske politike in koordinacije strukturnih reform, zakladništva, javnega računovodstva, programskega proračuna, javnih naročil, davčnega in carinskega sistema, javnofinančnih prihodkov in finančnega sistema, finančnega premoženja, poroštev, zadolževanja javnega sektorja, javno-zasebnega partnerstva, preglednosti finančnih odnosov, preprečevanja in odkrivanja pranja denarja, prirejanja iger na srečo, državnih pomoči ter makrofiskalnih analiz in napovedi¹⁴.

Na podlagi tretjega odstavka 4. člena ZUKSB Ministrstvo za finance, v okviru svojih pristojnosti, izvaja nadzor nad DUTB in vsako leto, po koncu koledarskega leta, prejme poslovno poročilo DUTB, ki je na podlagi določil prvega odstavka 16. člena ZUKSB priloga k predlogu zaključnega računa proračuna Republike Slovenije.

Ministrstvo za finance na podlagi tretjega odstavka 10. člena ZUKSB poda soglasje upravnemu odboru DUTB k odločitvi glede virov financiranja SSB, ki se nanašajo na prihodke iz naložb SSB in druge vire. Na podlagi določil drugega odstavka 17. člena ZUKSB pogodbo, ki ureja plačilo nadomestila iz proračuna z DUTB v imenu in za račun države, podpiše minister, pristojen za finance¹⁵. Ministrstvo za finance na podlagi določil četrtega odstavka 22. člena ZUKSB sklene pogodbo z DUTB o izdaji poročstva Republike Slovenije za njene obveznosti.

Za učinkovitost poslovanja Ministrstva za finance pri vzpostavitvi podlag za delovanje DUTB in pri prenosu tveganih postavk bank na DUTB v obdobju od 1. 1. 2011 do 31. 12. 2013 je odgovoren minister za finance v skladu s svojimi pristojnostmi. V obdobju, na katero se nanaša revizija, in med

¹³ Uradni list RS, št. 33I/91, 42/97, 66/00, 24/03, 69/04, 68/06, 47/13.

¹⁴ 29. člen Zakona o državni upravi, Uradni list RS, št. 113/05-UPB4, 48/09, 21/12, 47/13. Do uveljavitve Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o državni upravi (Uradni list RS, št. 21/12) 20. 3. 2012 je Ministrstvo za finance opravljalo naloge na področjih zakladništva, javnega računovodstva, proračuna, javnih naročil, davčnega in carinskega sistema, javnofinančnih prihodkov in finančnega sistema, preprečevanja in odkrivanja pranja denarja, prirejanja iger na srečo, državnih pomoči ter makroekonomskih analiz in napovedi.

¹⁵ V primeru, da stroški DUTB presegajo nadomestilo iz namenskega premoženja SSB in se ta presežek da razumno obrazložiti, se lahko nadomestila za stroške DUTB krijejo iz proračuna Republike Slovenije.

izvajanjem revizije, so bile odgovorne osebe Ministrstva za finance:

- dr. Franc Križanič, minister za finance, do 10. 2. 2012;
- dr. Janez Šušteršič, minister za finance, od 10. 2. 2012 do 31. 1. 2013;
- Janez Janša, predsednik vlade, začasno odgovoren za vodenje Ministrstva za finance, od 31. 1. do 20. 3. 2013;
- dr. Uroš Čufer, minister za finance, od 20. 3. 2013 do 18. 9. 2014 in
- dr. Dušan Mramor, minister za finance, od 18. 9. 2014.

1.2.3 Družba za upravljanje terjatev bank, d. d.

DUTB je bila ustanovljena z namenom izvajanja ukrepov za doseganje krepitve stabilnosti bank. V sodni register je bila vpisana 19. 3. 2013. Za izvajanje ukrepov za doseganje krepitve stabilnosti bank DUTB oblikuje SSB kot namensko premoženje. Delovanje DUTB in SSB ter ukrepe za doseganje krepitve stabilnosti bank ureja ZUKSB. Za vse obveznosti DUTB, ki izvirajo iz opravljanja dejavnosti na podlagi ZUKSB, subsidiarno odgovarja Republika Slovenija. Cilji ustanovitve DUTB so bili:

- izvajanje ukrepov po ZUKSB na način, da se zagotovi gospodarna uporaba javnih sredstev in povrnitev proračunskih sredstev;
- pospeševanje kreditiranja nefinančnega sektorja;
- zagotovitev pogojev za odprodajo kapitalskih naložb države v bankah in
- ugotavljanje odgovornosti za nastanek kreditov in naložb, ki se vodijo kot slabitve v bilancah bank, deležnih ukrepov po ZUKSB.

Delovanje DUTB ureja Statut DUTB (v nadaljevanju: statut), ki ga je vlada sprejela¹⁶ na predlog Ministrstva za finance. Statut ureja dejavnost družbe, osnovni kapital in namensko premoženje, sistem upravljanja in organe družbe, letno poročanje in razdelitev dobička, obliko in način objav ter čas trajanja in način prenehanja DUTB.

DUTB mora v skladu s 15. in 16. členom ZUKSB enkrat letno, najkasneje do 31. 5., poročati državnemu zboru o lastnem poslovanju in o poslovanju SSB v preteklem letu. Po koncu koledarskega leta mora DUTB pripraviti poslovno poročilo¹⁷ in ločeno poslovno poročilo za SSB in ju posredovati Ministrstvu za finance. Poslovno poročilo je priloga predlogu zaključnega računa proračuna Republike Slovenije.

DUTB preneha najkasneje 31. 12. 2017, oziroma prej, če proda več kot 75 odstotkov prevzetih obveznosti in če vlada državnemu zboru predlaga ukinitve DUTB. Na podlagi tretjega odstavka 36. člena ZUKSB premoženje ter pravice in obveznosti DUTB preidejo na Slovensko odškodninsko družbo, d. d. oziroma njenega pravnega naslednika.

DUTB je organizirana kot delniška družba, za katero se uporabljajo določbe zakona, ki ureja gospodarske družbe. Organa DUTB sta skupščina in upravni odbor. Naloge in pristojnosti skupščine

¹⁶ Sklep vlade 14. 2. 2013 in spremembe statuta 2. 4. in 20. 12. 2013.

¹⁷ Poslovno poročilo mora prikazati usklajenost sredstev in obveznosti ter prihodke in odhodke DUTB.

izvršuje vlada kot edini delničar. Skupščina odloča o temeljnih zadevah DUTB, zlasti pa sprejema statut in spremembe statuta ter letno poročilo, odloča o uporabi bilančnega dobička, imenovanju in odpoklicu članov upravnega odbora, podelitvi razrešnice članom organov vodenja ali nadzora, ukrepih za povečanje ali zmanjšanje kapitala, imenovanju revizorja in drugih zadevah v skladu z ZUKSB. Skupščina določi tudi politiko prejemkov članov upravnega odbora.

Upravni odbor sestavlja sedem članov, izmed katerih so trije izvršni direktorji. Neizvršne direktorje upravnega odbora imenuje in razrešuje vlada¹⁸, in sicer tri neizvršne direktorje predlaga ministrstvo, pristojno za finance, enega pa ministrstvo, pristojno za gospodarstvo. Člani upravnega odbora so imenovani za obdobje obstoja DUTB, vendar najdlje za 6 let¹⁹. V skladu s 24. členom statuta so pristojnosti upravnega odbora nadzorovanje izvajanja poslov družbe, imenovanje predsednika in namestnika predsednika upravnega odbora, izvršnih direktorjev, revizijske komisije, komisije za prejemke in drugih komisij upravnega odbora in njenih članov ter prokurista, zastopanje družbe pri sklepanju pogodb s posameznimi člani upravnega odbora in izvršnimi direktorji skladno s sklepom skupščine, dajanje soglasja k poslovniku o delu izvršnih direktorjev; oblikovanje predloga za uporabo bilančnega dobička, preverjanje sestavljenega letnega poročila, ki ga sprejme skupščina, sklicevanje skupščine, podajanje predlogov skupščini za imenovanje revizorja po predlogu revizijske komisije, sprejem naložbene strategije in politike v skladu z 10. členom ZUKSB ter druge pristojnosti v skladu z zakoni, statutom in sklepi skupščine. Upravni odbor mora na podlagi določil 29. člena statuta pridobiti soglasje skupščine za ukrepe, namenjene doseganju krepitve stabilnosti bank, ki z enim ali več povezanimi pravnimi posli presegajo 100.000.000 evrov, za prodajo deleža v banki, ki z enim ali več povezanimi pravnimi posli presega 100.000.000 evrov, in za izdajo obveznic ali drugo zadolžitev DUTB z garancijo države.

Izvršni direktorji predstavljajo in zastopajo družbo. V skladu z 28. členom statuta so izvršni direktorji odgovorni za vodenje tekočih poslov družbe, sestavo letnega poročila, pripravo naložbene strategije in politike, prijave vpisov in predložitve listin registru, vodenje poslovnih knjig in opravljanje poslov v skladu s statutom in sklepi upravnega odbora.

V obdobju, na katero se nanaša revizija, in med izvajanjem revizije, so bili neizvršni člani upravnega odbora²⁰:

- mag. Andrej Šircelj, predsednik upravnega odbora, od 6. 3. do 13. 9. 2013;
- Lars Erik Nyberg, namestnik predsednika upravnega odbora, od 6. 3. 2013;
- Sten Arne Berggren, od 6. 3. 2013;
- Carl Johan Nils Viktor Lindgren, od 6. 3. 2013 in
- mag. Mitja Mavko, od 17. 1. 2014.

¹⁸ V skladu s prvim odstavkom 37. člena ZUKSB vlada imenuje neizvršne člane upravnega odbora najkasneje v 15 dneh od uveljavitve ZUKSB.

¹⁹ 18. člen statuta.

²⁰ Vlada je s sklepom, št. 01411-1/2013/14 z dne 6. 2. 2013 za neizvršno direktorico imenovala Moniko Pintar Mesarič z dnem ustanovitve DUTB. Vlada je s sklepom, št. 01411-1/201320 z dne 21. 2. 2013 imenovano razrešila, še preden je bila ustanovljena DUTB in je imenovana nastopila funkcijo.

Za pravilnost, učinkovitost in gospodarnost poslovanja DUTB v letu 2013 so odgovorni izvršni direktorji DUTB, ki na podlagi 26. člena statuta predstavljajo in zastopajo družbo in so zakoniti zastopniki DUTB. Neizvršni člani upravnega odbora so 8. 3. 2013 na ustanovni seji upravnega odbora imenovali vršilce dolžnosti izvršnih direktorjev²¹, ki so hkrati tudi člani upravnega odbora:

- Aleš Koršič,
- Boštjan Gjerkeš in
- Anders Torbjörn Ingemar Månsson.

Na seji upravnega odbora 9. 1. 2014 so bili razrešeni vršilci dolžnosti izvršnih direktorjev in imenovani stalni izvršni direktorji:

- Christopher John Gwilliam, glavni izvršni direktor; 31. 7. 2014 je odstopil kot glavni izvršni direktor in upravni odbor je 1. 8. 2014 potrdil njegovega naslednika Anders Torbjörna Ingemar Månssona;
- Aleš Koršič, izvršni direktor za korporativne zadeve in
- Janez Škrubej, izvršni direktor za upravljanje premoženja.

²¹ Vršilci dolžnosti izvršnih direktorjev upravnega odbora so imenovani do imenovanja izvršnih direktorjev na podlagi razpisa, ki so ga neizvršni direktorji upravnega odbora morali objaviti najkasneje v šestih mesecih od uveljavitve ZUKSB.

2. UGOTOVITVE

2.1 Vzpostavitev pogojev za delovanje DUTB

2.1.1 Načrtovani in izvedeni ukrepi za krepitev stabilnosti bank v Nacionalnih reformnih programih

Z revizijo smo preverili:

- ali je vlada v strateških dokumentih (nacionalnih reformnih programih in programih stabilnosti) načrtovala ukrepe za krepitev stabilnosti bank in v tem okviru ustanovitev DUTB in
- ali je Ministrstvo za finance pripravilo predlog in je vlada sprejela celovito strategijo za bančni sektor, ki vključuje naloge in cilje ustanovitve DUTB.

2.1.1.1 Nacionalni reformni program 2011–2012

V Nacionalnem reformnem programu 2011–2012²² sta bila predvidena dva pristopa:

- banke bi prodale naložbe, ki jih imajo v podjetjih, zasebnim skladom za prenovu podjetij, s čimer naj bi izboljšale svoj denarni tok in omogočile podjetjem ponovno normalno delovanje pod novim lastništvom in
- banke v večinski državni lasti bi lahko oblikovale posebne oddelke za prestrukturiranje svojih slabih naložb in tako ločile to dejavnost od redne kreditne aktivnosti.

Program stabilnosti za leto 2011²³ je vključeval ukrepe za večjo stabilnost finančnega sektorja in sproščanje kreditnega toka gospodarstvu, državna poročstva finančnim institucijam ter državne jamstvene sheme, ki so bile z letom 2010 postopno ukinjene. Za okrepitev zmogljivosti finančnega sistema je bila na zahtevo Banke Slovenije izvedena dokapitalizacija NLB v znesku 243.400.000 evrov. Med cilji na področju okrepitve finančne stabilnosti v Paktu za evro (možne zaveze

²² Sprejet na seji vlade 14. 4. 2011.

²³ Sprejet na seji vlade 14. 4. 2011.

Republike Slovenije za leti 2011–2012)²⁴ je bilo prestrukturiranje bančnih portfeljev in spodbujanje bank, da naložbe v podjetja v težavah prodajo zasebnim skladom za prenovo podjetij, s čimer bi izboljšale svoj denarni tok in omogočile podjetjem ponovno normalno delovanje pod lastništvom teh skladov. Večina podjetij bi lahko s prestrukturiranjem svojih obveznosti in z dodatnimi kapitalskimi vložki zopet uspešno poslovala, a jih banke neustrezno spremljajo zaradi lastnih težav z obsegom slabih terjatev.

Svet Evropske unije (v nadaljevanju: Svet EU) je Republiki Sloveniji priporočil²⁵, naj sprejme nadaljnje ukrepe za zagotavljanje zadostnega priznanja izgub pri posojilih in čiščenja bilanc stanja v celotnem bančnem sektorju. V Oceni Nacionalnega reformnega programa 2011–2012 in Programa stabilnosti Slovenije za leto 2011²⁶ je Evropska komisija ocenila izvajanje ukrepov za izboljšave v bančnem sektorju:

- dokapitalizacija NLB in Nove kreditne banke Maribor, d. d. (v nadaljevanju: NKBM) je bila dosežena;
- napovedani ukrepi, da bodo banke v državni lasti ustanovile notranje oddelke za prestrukturiranje in prodale finančna sredstva specializiranim vlagateljem, se ni uresničil;
- verjetnost, da bo napovedana davčna spodbuda strukturo bančnega premoženja izboljšala v veliki meri, je bila majhna, saj ni bila natančno usmerjena²⁷.

Vlada se je maja 2011²⁸ seznanila s Sektorsko politiko finančnega sektorja, ki je vključevala podlage za strategijo slovenskega finančnega sistema (banke, zavarovalnice in kapitalski trg) in strategijo razvoja finančnega sektorja s ključnimi usmeritvami razvoja slovenskega finančnega sistema, kriteriji za ocenjevanje strateškega značaja investicije države v bančni sektor in priporočili za največji banki z

²⁴ Države članice Evropske unije so se dogovorile o dopolnilnem programu dodatnih reform Pakt za evro, s katerim se država članica zaveže k izvajanju ukrepov na štirih prioritetnih področjih: spodbujanje konkurenčnosti, spodbujanje zaposlovanja, nadaljnji prispevek k vzdržnosti javnih financ in okrepitev finančne stabilnosti. V pregledu stanja izvajanja Pakta za evro iz oktobra 2011 je bil med doseženimi cilji na področju okrepitve finančne stabilnosti sprejem predpisa o davku na bilančno vsoto bank, izvedba dokapitalizacije obeh največjih slovenskih bank (dokapitalizacija NLB v znesku 250.000.000 evrov in Nove kreditne banke Maribor, d. d. v znesku 104.300.000 evrov) in obstoj zasebne pobude glede prestrukturiranja bančnih portfeljev.

²⁵ Priporočilo Sveta EU v zvezi z nacionalnim reformnim programom Slovenije za leto 2011 ter mnenje Sveta EU o dopolnitvi programa stabilnosti Slovenije 2011–2014, z dne 7. 6. 2011.

²⁶ Ocena Nacionalnega reformnega programa in Programa stabilnosti za leto 2011 je spremni dokument Priporočila Sveta EU v zvezi z Nacionalnim reformnim programom Slovenije za leto 2011 ter mnenja Sveta EU o dopolnitvi Programa stabilnosti Slovenije 2011–2014.

²⁷ Davčna olajšava ne razlikuje med obnovitvenimi krediti in novimi naložbami, tako da bank, ki se zanašajo na obstoječe močno zadolžene posojilojemalce, ne bo spodbudila k prednostnemu posojanju panogam s potencialom rasti in manjšo zadolženostjo.

²⁸ Sklep vlade 5. 5. 2011.

vidika povečanja njune učinkovitosti. Cilji države na področju finančnega sektorja so bili²⁹:

- zmanjšanje lastniškega deleža države;
- ohranitev pomembne upravljalvske vloge ob zmanjšanem lastniškem deležu in
- finančne družbe ostanejo neodvisni tržni subjekti, kar pomeni, da so neodvisne od strateškega tujega lastnika.

Država bi cilje dosegla tako, da bi s svojimi dolgoročnimi partnerji oblikovala skupino za zagotovitev stabilnega lastništva, ki bi imela v lasti najmanj 25 odstotkov in eno delnico³⁰.

Vlada se je s Sektorsko politiko finančnega sektorja v letu 2011 le seznanila in ni sprejela strategije slovenskega finančnega sistema ali strategije razvoja finančnega sektorja. Vlada ni sprejela drugih ukrepov za izvedbo priporočila Sveta EU, s katerimi bi zagotovila zadostno pripoznanje izgub pri posojilih in čiščenje bilanc stanja v celotnem bančnem sektorju.

Pojasnilo vlade in Ministrstva za finance

Vlada v letu 2011 ni bila naklonjena reševanju bank na način, da bi se ustanovila posebna institucija, na katero bi se prenesle 'slabe terjatve' bank. Ker je v letu 2011 prišlo do vladne krize, ki se je začela že spomladi z izstopom ene od koalicijskih strank, v septembru pa je bila izglasovana nezaupnica ter v oktobru razpuščen državni zbor, ni bilo mogoče načrtovati strateških ukrepov za krepitev stabilnosti bank, niti privatizacijske strategije v bankah oziroma zakonodaje, ki bi se nanašala na celovito sanacijo bančnega sistema. V tedanjih okoliščinah tudi ni bila mogoča izvedba prodaje državnih deležev v bankah. Ukrepe za krepitev stabilnosti bank je vlada sprejela takoj, ko je to bilo mogoče, in sicer je že v letu 2012 v sprejem državnemu zboru predlagala poseben zakon o ukrepih Republike Slovenije za krepitev stabilnosti bank (ZUKSB).

Vlada v letu 2011 ni zagotovila izvedbe predvidenih ukrepov za večjo finančno stabilnost bank in ni odločila o načinu čiščenja bančnih bilanc. Na nepopolno izvedbo zavez je opozorila tudi Evropska komisija, ki je maja 2012 ocenila³¹, da:

- so razmere v slovenskem bančnem sektorju težavnejše kot v letu 2011 in da ukrepi niso zadostni, ker bi bili politika lastniških deležev v večjih bankah in morebitna prodaja bank bolj verodostojni z jasno privatizacijsko strategijo, podprto s pravočasnimi injekcijami kapitala za pokrivanje izgub, zajamčenim dobrim upravljanjem in profesionalnim, depolitiziranim vodstvom;
- Republika Slovenija ni izpolnila priporočila, naj sprejme ukrepe za zagotavljanje zadostnega pripoznanja izgub pri posojilih in čiščenja bilanc stanja v celotnem bančnem sektorju.

²⁹ Opredeljeni v dokumentu Strokovne podlage za strategijo slovenskega finančnega sistema: banke, zavarovalnice in kapitalski trg.

³⁰ V letu 2011 je bil pripravljen osnutek Strategije upravljanja kapitalskih naložb Republike Slovenije za obdobje 2011–2015. V finančnem sektorju je država kot lastnik prisotna v NLB in NKBM, naložba je strateška in ciljni upravljalvski delež v letu 2015 naj bi znašal 25 odstotkov in ena delnica, kar pomeni, da je predvideno zmanjšanje naložb države v teh bankah.

³¹ Ocena Nacionalnega reformnega programa za leto 2012 in Programa stabilnosti za Slovenijo, 30. 5. 2012.

Svet EU je priporočil³², naj Republika Slovenija sprejme potrebne ukrepe za zagotovitev zadostnih kapitalskih rezerv za bančni sektor in intenzivno spodbuja čiščenje bilanc stanja, da se lahko ponovno začne ustrezno posojanje produktivnim dejavnostim. Svet EU je tudi priporočil, naj pridobi potrditve kvalificiranih tretjih oseb glede ocen kreditnih izgub pri stresnih testih sistemsko pomembnih bank.

2.1.1.2 Nacionalni reformni program 2012–2013

Nacionalni reformni program 2012–2013³³ je med makroekonomskimi ukrepi določal zagotovitev dodatnega kapitala v bankah, ki naj bi reševal problem kreditnega krča, in iskanje zasebnega kapitala. Dokapitalizacija NLB bi morala biti izvedena na zahtevo Evropskega bančnega organa in Banke Slovenije, prednostno in brez neposrednih proračunskih sredstev Republike Slovenije. Načrtovani ukrepi v bančnem sektorju so bili namenjeni okrepitvi bilance stanja in kreditnim portfeljem z ureditvijo in okrepitvijo slovenskega bančnega sistema in izboljšanim upravljanjem podjetij v državni lasti.

V okviru prvega ukrepa je bil predviden cilj davek na bilančno vsoto bank v višini 2 odstotkov, ki naj bi se že izvajal. Cilj drugega ukrepa je bila dokapitalizacija NLB in NKBM. Program stabilnosti za leto 2012 je določal krepitev finančnega sektorja z dokapitalizacijo, predvidoma brez proračunskih sredstev in s čiščenjem bančnih bilanc. Vlada se je zavezala, da bo v procesih dokapitalizacije ali prodaje deležev zagotovila lastniško strukturo, ki ji bo zagotavljala učinkovito in nepolitичno upravljanje ter stabilno dolgoročno delovanje finančnih institucij, in da bo dokapitalizacijo NLB, na zahtevo regulatorja, skušala zagotoviti do 30. 6. 2012 brez neposrednega sodelovanja državnega proračuna, pri čemer bi sodelovali drugi investitorji.

Konec leta 2012 je državni zbor sprejel ZUKSB, ki po oceni vlade³⁴ daje pravno podlago za izvedbo prenosa slabih terjatev bank na DUTB in možnost za dokapitalizacijo bank, če bi prenos povzročil neizpolnjevanje kapitalskih zahtev v bankah. Po oceni vlade naj bi ZUKSB omogočil sprostitev kreditnega krča in naj bi ponovno zagotovil prepotrebno financiranje dobrih gospodarskih projektov, saj bodo banke po prenosu terjatev sprostile nanje vezan kapital. V letu 2012 je bila izvedena dokapitalizacija NLB v vrednosti 382.000.000 evrov in dokapitalizacija NKBM v vrednosti 100.000.000 evrov.

Pojasnilo vlade in Ministrstva za finance

Zasebni investitorji niso pokazali interesa, zato je morala dokapitalizacije dveh bank (NLB in NKBM) izvesti država. Dejstvo, da dokapitalizacija bank ni bila izvedena brez proračunskih sredstev, ne more kazati na opustitev dolžnega ravnanja vlade, saj je vlada, ko je bila zaveza dana, ravnala v skladu s prejetimi podatki, ki jih je pridobila od nadzornih organov.

³² Priporočilo Sveta EU v zvezi z Nacionalnim reformnim programom Slovenije za leto 2012 in mnenje Sveta EU o Programu stabilnosti Slovenije za obdobje 2012–2015, 30. 5. 2012.

³³ Sprejet na seji vlade 12. 4. 2012.

³⁴ Ocena izhaja iz Poročanja o izpolnjevanju priporočil Evropske komisije za leto 2012 v Nacionalnem reformnem programu za obdobje od 2013 do 2014, ki ga je sprejela vlada 9. 5. 2013.

Vlada v letu 2012 ni sprejela nobene odločitve glede dokapitalizacije bank brez proračunskih sredstev ali glede prodaje deležev v bankah. V septembru 2012 je vlada sprejela predlog ZUKSB, ki ureja ustanovitev DUTB³⁵, o ustanovitvi DUTB je odločila marca 2013 in o prenosu slabih terjatev bank tik pred koncem leta 2013³⁶. Podlag za izvedbo drugih predvidenih ukrepov za finančno stabilnost bank vlada ni sprejela, na kar je Republiko Slovenijo opozoril Svet EU³⁷.

2.1.1.3 Nacionalni reformni program 2013-2014

Nacionalni reformni program 2013-2014³⁸ je v okviru ukrepov za oživitev gospodarske rasti na kratki rok kot enega izmed ciljev navajal sanacijo bank. Ključna ukrepa za izboljšanje pogojev financiranja in urejeno razdolževanje podjetij sta bila znižanje deležev slabe aktive in zagotavljanje kapitalske ustreznosti. Stabilizacija bančnega sistema naj bi potekala v skladu s celovito strategijo tako, da bi bilo v prvi fazi zagotovljeno reševanje slabih terjatev v bankah ob hkratni dokapitalizaciji, čemur naj bi sledila konsolidacija bančnega sektorja in privatizacija državnih deležev v bankah. Institucionalna platforma za sanacijo bank naj bi bila DUTB. Odkup slabih sredstev bank naj bi se financiral z izdajo obveznice DUTB, s poroštvo države v predvideni vrednosti 4.000.000.000 evrov in naj bi predstavljal enkratno povečanje javnofinančnega dolga, ki naj bi se postopno zmanjševal, skladno z dinamiko odprodaje oziroma likvidacije pridobljene aktive. Vzporedno s postopkom prenosa slabe aktive iz bank na DUTB naj bi bila izvedena dokapitalizacija bank s strani države, v kolikor ne bi bilo mogoče privabiti zasebnega investitorja. V Nacionalnem reformnem programu 2013–2014 je, na podlagi pregleda aktive bank in izvedenih obremenitvenih testov Banke Slovenije, predstavljena ocena³⁹:

- banke bo treba dokapitalizirati v znesku do 900.000.000 evrov;
- obseg prenesenih slabih terjatev na DUTB znaša 3.337.000.000 evrov, po prenosni vrednosti 1.147.000.000 evrov;
- banke imajo na terjatve, ki bodo prenesene na DUTB, oblikovane oslabitve v vrednosti 1.503.000.000 evrov, kar pomeni pokritost v višini 30,7 odstotka;

³⁵ Več v točki 2.1.2 tega poročila.

³⁶ Več v točki 2.2.2.2 tega poročila.

³⁷ Priporočilo Sveta EU v zvezi z nacionalnim reformnim programom Slovenije za leto 2013 in mnenje Sveta EU o Programu stabilnosti Slovenije za obdobje 2012–2016, 29. 5. 2013.

³⁸ Sprejet na 8. redni seji vlade, 9. 5. 2013.

³⁹ Nacionalni reformni program 2013–2014 o izvedenih aktivnostih v letu 2012 glede na priporočilo Sveta EU, je vseboval pojasnilo, ki se je nanašalo na stabilnost bank, o: sprejemu ZUKSB in uredbe, podrobnem pregledu portfelja ciljnih bank od neodvisnega cenilca, analizi kapitalskih potreb na podlagi stresnih testov, uskladitvi metodologije določanja transferne cene med institucijami, ustanovitvi DUTB, imenovanju neizvršnih in začasnih izvršnih direktorjev, pripravi segmentacije terjatev in pozivu ciljnim bankam, da pripravijo osnutek pobude za izvedbo ukrepov po ZUKSB do konca aprila. NLB in NKBM sta bili dokapitalizirani v vrednosti 382.000.000 evrov in 100.000.000 evrov prek instrumenta pogojne konverzije v lastniški delež.

- po prenosu slabih terjatev na DUTB se bo odstotek slabih terjatev znižal⁴⁰; večina prenosov terjatev na DUTB naj bi se zaključila pred koncem tretjega četrtletja 2013; sočasno s prenosom se opravi tudi dokapitalizacija bank s strani države in
- predvidene so spremembe ZUKSB, segmentacija vrst terjatev⁴¹ in njihova kvantifikacija.

Program stabilnosti za leto 2013 je vključeval ukrepe sanacije bančnega sistema (prek ukrepov, ki jih omogoča ZUKSB), razdolževanje in prestrukturiranje podjetij⁴² in privatizacijo podjetij v državni lasti⁴³.

Svet EU je ugotovil, da Nacionalni reformni program za leto 2013–2014 ne zagotavlja zadostnih informacij ter ne vsebuje podrobnih, časovno omejenih zavez in je priporočil⁴⁴, da naj Republika Slovenija:

- ob pomoči evropskih partnerjev do junija 2013 izvede ustrezne ukrepe za najem neodvisnega zunanjega izvajalca, ki bo opravil pregled kakovosti bank v celotnem sistemu, pri čemer naj se ta zaključi do konca leta 2013⁴⁵; do marca 2014 naj razvije in izvede celostno sektorsko strategijo, nadaljuje naj se s pripravami na napovedano privatizacijo NKBM in do septembra 2013 pripravi ambiciozen časovni načrt za odprodajo neposrednih in posrednih državnih deležev v bankah;
- do konca leta 2013 pregleda regulativni okvir za banke in na podlagi tega pregleda okrepi nadzorne zmogljivosti, transparentnost in statistična razkritja.

Vlada je 13. 6. 2013 sprejela Stališče do Priporočil Sveta EU, iz katerih izhaja, da Republika Slovenija lahko sprejme priporočilo, ki nalaga izvedbo neodvisnih pregledov kakovosti aktive bank, vendar le za izbrane banke, katerih aktiva bo prenesena na DUTB. Iz stališča izhaja, da "[...] Slovenija zagovarja izvedbo tovrstnega pregleda na način, ki bo skladen s pospešeno dinamiko ukrepov za zagotavljanje stabilnosti bank in se strinja, da je potrebno sočasno pripraviti tudi sektorsko strategijo za področje bančništva. Strinja se z ohranjanjem možnosti zasebne rešitve za posamezne banke, ni

⁴⁰ V bančnem sistemu s 16,9 odstotka na 10,4 odstotka in pri treh bankah, ki sodelujejo v postopku, s 24,6 odstotka na 8,8 odstotka.

⁴¹ Prenos slabih terjatev na DUTB je bil načrtovan v več paketih, s strukturiranjem terjatev v skupine glede na lastnosti dolžnikov oziroma lastnosti premoženja, ki predstavlja zavarovanje teh terjatev. Največji učinek na znižanje deleža nedonosnih terjatev v bankah, najbolj optimalni učinek na znižanje kapitalskih zahtev bank in najbolj optimalno upravljanje DUTB bi omogočili paketi terjatev: terjatve do komitentov v stečaju, terjatve do neplačnikov, terjatve, zavarovane z nepremičninami in ostale terjatve (do podjetij za prestrukturiranje, vključno s finančnimi holdingi).

⁴² Vzporedno prek DUTB in tudi zunaj tega institucionalnega okvira, usmerjeno v podjetja z uspešnim poslovnim modelom, za ta namen naj bi bila sprejeta ustrezna zakonodaja in spremenjena zakonodaja o insolventnih postopkih, prisilnih poravnava in izvršbah.

⁴³ V zadnjem četrtletju 2013 naj bi bila pripravljena celotna strategija odprodaje, pred poletjem 2013 pa izveden prvi privatizacijski paket.

⁴⁴ 29. 5. 2013.

⁴⁵ 20. 6. 2013 je bilo Ministrstvo za finance obveščeno o pogovorih ministra za finance s predstavniki Evropske komisije, iz katerih je izhajalo, da je bilo stališče Evropske komisije, da se prenosi tveganih postavk bank na DUTB ne smejo izvršiti, dokler ne bodo znani rezultati neodvisnih pregledov.

naklonjena privatizaciji državnih deležev v bankah za vsako ceno, saj znižuje možen prihodek od prodaje in s tem možnosti in potencial za zniževanje dolga države [...]”⁴⁶.

Vlada je 12. 12. 2013⁴⁷ odločila o:

- dokapitalizaciji treh bank (NLB, NKBM in Abanka Vip, d. d. – v nadaljevanju: Abanka), v skupni vrednosti 3.012.000.000 evrov, kar je za 2,3 krat presežlo ocenjeno potrebno dokapitalizacijo bank v Nacionalnem reformnem programu za leto 2013–2014;
- vrednosti bruto izpostavljenosti slabih terjatev bank, ki se prenesejo na DUTB, v skupnem znesku 3.450.000.000 evrov, kar je za 3,4 odstotka presežlo ocenjeno vrednost obsega prenesenih slabih terjatev bank v Nacionalnem reformnem programu za leto 2013 in
- prenosu tveganih postavk z NLB in NKBM na DUTB v skupni vrednosti 1.133.000.000 evrov⁴⁸, kar je za 1,2 odstotka manj od ocenjene prenosne vrednosti v Nacionalnem reformnem programu za leto 2013.

Svet EU⁴⁹ je glede izpolnjevanja priporočil za leto 2013 ocenil, da je Republika Slovenija dosegla znaten napredek, ker je izvedla verodostojen pregled kakovosti sredstev in obremenitvene teste, hitre dokapitalizacije bank in prenos slabih posojil na DUTB in je priporočil, da:

- so potrebni ukrepi za dokončanje in izvajanje celostne strategije za bančni sektor, kot je bila napovedana decembra 2013, vključno s prestrukturiranjem, privatizacijo in okrepljenim nadzorom v bankah;
- banke povečajo notranje zmogljivosti za prestrukturiranje in zmanjšajo obseg slabih posojil vključno z okrepitevijo notranjih služb in
- so vsi nadaljnji prenosi slabih posojil na DUTB skrbno načrtovani, tako da se pričakuje sprejem celostne strategije upravljanja in poslovnega načrta, v katerih bodo opredeljeni cilji glede izterjave za DUTB.

Pojasnilo vlade in Ministrstva za finance

Prodaja državnih deležev v bankah poteka po odprtem in preglednem postopku. Republika Slovenija mora odprodati celoten delež NKBM do konca leta 2016 in do konca leta 2017 zmanjšati delež NLB na najmanj 25 odstotkov in eno delnico. Za druge banke v državni lasti bodo prav tako določeni načini privatizacije kot del zavez Republike Slovenije.

Faze, ki so bile predvidene v Nacionalnem reformnem programu 2013–2014, se izvajajo. V pripravi je strategija

⁴⁶ Vlada je sprejela priporočilo glede regulativnega okvira za banke in opozorila na Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o bančništvu, sprejet konec leta 2012 (Uradni list RS, št. 105/12), ki je okreplil nadzorne funkcije Banke Slovenije. V skladu s priporočilom naj bi bili nadzor, transparentnost in statistična razkritja dodatno pregledani v okviru prenosa, ki je znotraj pravnega okvira Evropske unije znan kot paket CRD IV, namenjen izvajanju sporazuma Basel III v Evropski uniji. Priporočilo vključuje okrepljene zahteve glede kakovosti in količine kapitala, podlago za nove zahteve glede likvidnosti in finančnega vzvoda, nova pravila za tveganje nasprotne stranke in nove kapitalske blažilnike.

⁴⁷ Po izvedenem neodvisnem skrbnem pregledu in obremenitvenih testih v slovenskih bankah v letu 2013. Več v točki 2.2.2 tega poročila.

⁴⁸ Več v točki 2.2.2 tega poročila.

⁴⁹ Priporočilo Sveta EU z dne 8. 7. 2014 v zvezi z Nacionalnim reformnim programom Slovenije za leto 2014 in mnenje Sveta o Programu Slovenije za stabilnost za leto 2014, UL C, št. 247 z dne 29. 7. 2014.

bančnega sektorja, ki bo opredelila tudi cilje, ki jih morajo zasledovati banke prejemnice državne pomoči ter privatizacijo in konsolidacijo. Privatizacija je opredeljena že v katalogih zavez, ki jih je sprejela vlada 12. 12. 2013, konsolidacija pa delno z nameravano združitvijo A banke in Banke Celje, d. d., Celje. Pred samim zaključkom postopkov presoje državne pomoči, v kateri so bili izoblikovani programi prestrukturiranja ter katalogi zavez, bi bilo težko postaviti ključne dele strategije bančnega sektorja. Vlada bo predlagala državnemu zboru celotno strategijo slovenskega bančnega sektorja, ki bo dopolnjevala strategijo upravljanja naložb Republike Slovenije, kot je določena v ZSDH-1, saj določa upravljanje z naložbami v bančnem sektorju ter v skladu z zavezami razvršča naložbe v banke, pri čemer se upošteva, da bo delež države v skladu z zavezami, danimi Evropski uniji, v večini bank prodala.

Pred samim zaključkom sanacije slovenskih bank, ki vključuje tudi postopek presoje državne pomoči, katerega sestavni del so tudi programi prestrukturiranja banke ter katalogi zavez, bi bilo sploh nesmiselno sprejemati sektorsko strategijo, saj so nekateri ukrepi povezani z odločitvami Evropske komisije, in nanje vlada nima neposrednega vpliva. Kljub temu je Ministrstvo za finance v letu 2014 pripravilo osnutek strategije slovenskega bančnega sektorja. Vlada ocenjuje, da je njen sprejem smiseln šele po zaključku sanacije slovenskih bank, to je v letu 2015, zato jo bo v kratkem v sprejem predložila državnemu zboru, ko bo dopolnjevala strategijo upravljanja naložb Republike Slovenije, kot je določena v ZSDH-1, saj določa upravljanje z naložbami v bančnem sektorju ter v skladu z zavezami razvršča naložbe v banke, pri čemer se upošteva, da bo treba delež države v skladu z zavezami, danimi Evropski uniji, v večini bank prodati. Strategije posameznih bank, ki so bile deležne ukrepov za krepitev stabilnosti bank po ZUKSB, pa so bile že izdelane, saj so bile podlaga za izvedbo teh ukrepov, kot tudi za odobritev državne pomoči od Evropske komisije. Te banke so morale v poslovni strategiji izkazati, da bodo na podlagi dejavnosti in ukrepov sposobne zagotoviti dolgoročno vzdržno in uspešno poslovanje, ob predpostavki okrevanja bančnega sektorja in gospodarstva, ter stabilno kapitalsko ustreznost in ustrezno likvidnostno pozicijo.

Ministrstvo za finance je v letu 2013 pripravilo le osnutek strategije bančnega sektorja⁵⁰ in do konca leta 2013 ni pripravilo in posredovalo vladi v sprejem predloga strategije bančnega sektorja. Iz stališča vlade k priporočilom Svetu EU izhaja, da je vlada vedela, da bi bilo potrebno hkrati z izvajanjem ukrepov za krepitev stabilnosti bank sprejeti še sektorsko strategijo za področje bančništva, vendar kljub temu do konca leta 2013 ni sprejela odločitve za njen sprejem.

Priporočilo

Vladi priporočamo, naj v skladu s priporočili Evropske komisije, z namenom ohranjanja finančne stabilnosti s preudarnim nadzorom in boljšimi strukturami upravljanja, sprejme celovito strategijo za slovenski bančni sektor.

⁵⁰ Iz osnutka strategije slovenskega bančnega sektorja izhaja, da je njen cilj predstaviti zaveze Republike Slovenije na bančnem področju, ukrepe za krepitev stabilnosti, načrtovane spremembe zakonodaje in nadzora, cilje bančnega sektorja, vlogo posameznih institucij in način upravljanja z naložbami Republike Slovenije.

Vlada je v strateških dokumentih (nacionalnih reformnih programih in programih stabilnosti) načrtovala ukrepe za krepitev stabilnosti bank, vendar v letu 2011 ni sprejela ukrepov za sprejem jasne privatizacijske strategije v bankah, zadostnega pripoznanja izgub pri posojilih in čiščenja bilanc stanja v bančnem sektorju. Vlada ni zagotovila izvedbe vseh predvidenih ukrepov za leto 2011, ker se ni uresničila prodaja državnih deležev v bankah in se v bankah niso oblikovali oddelki za prestrukturiranje. V letu 2012 je vlada načrtovala in izvedla dokapitalizacijo NLB in NKBM brez zasebnih investitorjev. V letu 2013 je vlada načrtovala ustanovitev DUTB, sprejem celovite strategije bančnega sektorja, razdolževanje in prestrukturiranje podjetij in privatizacijo podjetij v državni lasti. Vlada je v letu 2013 ustanovila DUTB, vendar ni zagotovila izvedbe vseh načrtovanih ukrepov, ker Ministrstvo za finance do konca leta 2013 ni pripravilo predloga in vlada ni sprejela celovite strategije za bančni sektor, ki bi vključevala naloge in cilje ustanovitve DUTB.

2.1.2 Odločitev vlade o ustanovitvi DUTB

Z revizijo smo preverili:

- ali je Ministrstvo za finance izvedlo analize prednosti in slabosti različnih modelov za zagotavljanje stabilnosti slovenskih bank in na tej podlagi v okviru predloga ZUKSB predlagalo vladi ustanovitev DUTB kot najustrežnejšega modela in je vlada na tej podlagi sprejela odločitev o ustanovitvi DUTB in
- ali je Ministrstvo za finance vladi posredovalo utemeljen predlog ZUKSB na podlagi izvedenih analiz možnih rešitev za zagotovitev stabilnosti bank.

2.1.2.a Vlada se je 17. 3. 2011 seznanila z informacijo Ministrstva za finance o možnih postopkih obravnave slabih terjatev v bančnem sektorju ter primerjalnim pregledom praks v drugih državah. V gradivu je bila predstavitev ureditve v drugih evropskih državah na področju obravnave slabih terjatev v bančnem sektorju⁵¹ in možni postopki obravnave slabih terjatev v Republiki Sloveniji⁵². Ministrstvo za finance je ocenilo, da bi bilo treba pred morebitno odločitvijo o ustanovitvi slabe banke⁵³ v

⁵¹ Ureditev v drugih evropskih državah je bila predstavljena v naslednjih sporočilih Evropske komisije: Sporočilo Komisije o uporabi pravil o državni pomoči za podporne ukrepe v korist bank v okviru finančne krize od 1. 1. 2011 dalje (UL C, št. 329 z dne 7. 12. 2010), Sporočilo Komisije - Dokapitalizacija finančnih institucij v trenutni finančni krizi: omejitev pomoči na najmanjšo potrebno in zaščitni ukrepi za preprečevanje neupravičenega izkrivljanja konkurence (UL C, št. 10 z dne 15. 1. 2009), Sporočilo Komisije o obravnavanju oslavljenih sredstev v bančnem sektorju Skupnosti (UL C, št. 72 z dne 26. 3. 2009) in Sporočilo Komisije o ponovni vzpostavitvi uspešnega poslovanja in oceni ukrepov prestrukturiranja v finančnem sektorju v sedanjí krizi, na podlagi pravil o državni pomoči (UL C, št. 195 z dne 19. 8. 2009).

⁵² Iz informacije izhaja, da je bila prisotna zamisel, po kateri bi banke, ki imajo pomemben delež slabih terjatev, ustanovile poseben sklad, na katerega bi prenesle vse obstoječe slabe terjatve. Začetni kapital bi se oblikoval z vplačilom finančnega prispevka posamezne banke, za upravljanje s premoženjem sklada bi banke najele posebnega strokovnega upravljavca.

⁵³ Iz Priloge II Sporočila Komisije o obravnavanju oslavljenih sredstev v bančnem sektorju Skupnosti izhaja, da je eden izmed širših pristopov k upravljanju sredstev v okviru ukrepov finančne pomoči ločevanje oslavljenih in dobrih sredstev znotraj banke ali v bančnem sektorju kot celoti. V tem načinu je možen pristop ustanovitev družbe za upravljanje premoženja – slaba banka ali subjekt za zajezitev tveganja.

Republiki Sloveniji jasno opredeliti stališča glede:

- namena ustanovitve slabe banke;
- kriterijev za izbor bank, na katere bi bile usmerjene zahteve po prenosu slabih terjatev na ustanovljeno slabo banko;
- objektivnih meril, po katerih bi se izvedla selekcija vseh terjatev pri bankah na dobre in slabe terjatev;
- vrednotenja slabih terjatev pri prenosu s posamezne banke na slabo banko;
- javno-finančnih posledic ustanovitve slabe banke in vpliv na nadaljnje delovanje bančnega sistema.

V aprilu 2011 je Banka Slovenije na podlagi poziva Ministrstva za finance⁵⁴ dala oceno o potrebnosti ustanovitve slabe banke, iz katere izhaja, da je nujno predhodno izčrpati vse tiste možnosti reševanja zasebnih bank, ki ne bremenijo javnih financ, kot na primer pripojitev k drugi banki, prevzem in likvidacija. Na podlagi podatkov o solventnosti bank in poslovnih rezultatih bank v letu 2010⁵⁵ je Banka Slovenije ocenila, da ustanovitev slabe banke v Republiki Sloveniji trenutno ni potrebna. Vlada je 26. 5. 2011 sprejela sklep, da se je seznanila z oceno Banke Slovenije o tem, da ustanovitev slabe banke trenutno ni potrebna.

Ministrstvo za finance ni predlagalo vladi, da zavzame stališče o predstavljenih vprašanjih in vlada v letu 2011 ni odločala o dilemah, ki jih je podalo Ministrstvo za finance marca 2011, in tudi ne o oceni glede potrebnosti ustanovitve slabe banke, ki jo je podala Banka Slovenije aprila 2011, kljub temu da jo je k temu Banka Slovenije pozvala že marca 2010.

2.1.2.b Ministrstvo za finance je 2. 7. 2012 vladi posredovalo predlog Zakona o Slovenskem državnem holdingu (v nadaljevanju: predlog ZSDH), ki predvideva, da bi Slovenski državni holding, d. d. (v nadaljevanju: SDH) ustanovil odvisno družbo, ki bi delovala po načelih za doseganje rešitev⁵⁶ in na način⁵⁷, da bi lahko:

- prevzela nase in upravljala slabe terjatve bank in izdajala obveznice, za katere bi subsidiarno odgovarjala Republika Slovenija in
- v okviru upravljanja slabih terjatev bank izdajala hibridne konvertibilne instrumente za okrepitev kapitalske ustreznosti bank.

⁵⁴ Poziv, pripravljen na podlagi gradiva za sejo vlade z dne 17. 3. 2011, v katerem je bila predstavljena pravna ureditev upravljanja s slabimi terjatvami na ravni Evropske skupnosti, kot jo določajo smernice Evropske unije na področju državne pomoči ter nekaj tujih praks pri ustanavljanju slabih bank.

⁵⁵ V letu 2010 je bilo v primeru bank v delnem državnem lastništvu mogoče zaslediti podpovprečne vrednosti kapitalske ustreznosti v primerjavi s sistemom ter nerazumno počasno izvajanje dokapitalizacije, prav tako so nekatere banke v delni državni lasti izkazovale izrazito nadpovprečni delež slabih terjatev.

⁵⁶ Načela: čimprej omogočiti konec kreditnega krča, preglednost in odgovornost, hitrost izvedbe in povrnitev večjega dela sredstev državi.

⁵⁷ V predlogu ZSDH bi zagotovili pravno podlago in določili, da lahko holding te aktivnosti izvaja na podlagi programa, ki ga sprejme državni zbor na predlog vlade.

Ministrstvo za finance je vladi 5. 7. 2012 predstavilo predloge glede ustanovitve slabe banke v Informaciji o obravnavi slabih terjatev bank in morebitnih rešitvah⁵⁸ (v nadaljevanju: informacija), iz katere izhaja, da ne predlaga ustanovitve slabe banke po zgledih z Irske in iz Nemčije, ampak naj država prevzame aktivno vlogo pri reševanju problema slabih bančnih bilanc in sprejme ukrepe za njihovo izboljšanje, tudi z uporabo javnih sredstev. Iz informacije izhaja, da "[...] se bo v bankah izvedel skrbni pregled poslovanja⁵⁹, na podlagi katerega se bo lahko odločalo o problematiki slabih terjatev, in v treh bankah se bo opravil še forenzični pregled na slabih terjatvah, ki bo proučeval malverzacije pri odobritvah kreditov in ugotavljala odgovornost [...]". V informaciji je bilo navedeno, da je najverjetnejša ocena "možne kapitalske luknje" približno 500.000.000 evrov, v skrajnem primeru največ 1.000.000.000 evrov.

Vlada je odločila, da Ministrstvo za finance informacijo popravi in dopolni. Iz dopolnitve informacije z dne 24. 7. 2012 izhaja, da se slabe terjatve lahko rešuje:

- znotraj banke (jamstvene sheme za podjetja) ali se ustanovi enota za institucionalno prestrukturiranje;
- zunaj banke tako, da se ustanovi namenska družba (znotraj banke odvisna družba) ali družba za upravljanje (banka slabe naložbe prenese na *Asset Management Company* – v nadaljevanju: AMC –, da so slabe naložbe bilančno ločene od dobrih naložb na dva načina: s prihodom investorjev v AMC ali z ločitvijo delnic banke).

Ministrstvo za finance dopolnjene informacije ni posredovalo v ponovno obravnavo vladi, zato vlada ni sprejela stališča glede slabih terjatev bank ali morebitnih rešitev⁶⁰. Obrazložitev iz dopolnjene informacije je Ministrstvo za finance vključilo v obrazložitev predloga ZUKSB, ki ga je 17. 9. 2012 posredovalo vladi⁶¹.

12. 7. 2012 je vlada obravnavala in sprejela predlog ZSDH, ki ga je pripravilo Ministrstvo za finance in iz katerega izhaja, da bi holding lahko ustanovil odvisno družbo, ki bi po proučitvi vseh možnosti

⁵⁸ Informacija vključuje: primere v drugih evropskih državah, načela ukrepov za izboljšanje bančnih bilanc, aktivnosti v zvezi s čiščenjem bančnih bilanc, morebitna tveganja, povezana z uporabo ukrepov za čiščenje bančnih bilanc, način reševanja znotraj Slovenskega državnega holdinga, d. d., dokapitalizacijo NLB in evropsko pomoč.

⁵⁹ Vlada se je 12. 7. 2012 seznanila z dokumentacijo skrbnega pregleda v NLB. 11. 7. 2012 je Ministrstvo za finance posredovalo dopis predsedniku vlade s primerjavo podatkov med vrednostmi iz skrbnega pregleda in vrednostmi slabih terjatev Banke Slovenije in dopis Banke Slovenije predsedniku vlade s podatki o vrednostih slabih terjatev oziroma o največjih izpostavljenostih z namenom, da ji lahko še podrobneje predstavi razmišljanja o možnostih izločitve teh terjatev iz bilanc bank. Iz dopisa izhaja, da je bilo na podlagi seznama 32 komitentov (katerih odplačila zamujajo več kot 90 dni), ki izkazujejo največjo izpostavljenost, ugotovljeno, da obseg razvrščenih bančnih terjatev znaša 2.700.000.000 evrov, kar predstavlja 6 odstotkov vseh bilančnih terjatev, in da so odstotki oslabitev zelo različni, v povprečju pa znašajo 14,10 odstotka.

⁶⁰ Navedbe Ministrstva za finance 23. 7. 2014.

⁶¹ Več v točki 2.1.3 tega poročila.

nase prevzela slabe terjatve bank in bi opravljala tudi dejavnosti, povezane z obravnavo slabih bančnih terjatev. Za prevzem teh terjatev bi bile izdane obveznice z jamstvom države in poroštvo države za opravljanje teh dejavnosti. V okviru upravljanja slabih terjatev bank bi izdajala hibridne konvertibilne instrumente za okrepitev kapitalske ustreznosti bank. Ministrstvo za finance vladi ni utemeljilo predlaganega določila. Zakon o Slovenskem državnem holdingu⁶² (v nadaljevanju: ZSDH), ki je bil sprejet 23. 10. 2012, ne ureja prenosa slabih terjatev bank na holding.

2.1.2.c V avgustu 2012 sta Ministrstvo za finance⁶³ in Banka Slovenije predložila vsak svoj predlog⁶⁴ možnih načinov reševanja problema oslavljenih sredstev bank delovni skupini⁶⁵, ki jo je v letu 2012 sklicalo Ministrstvo za finance z namenom obravnave rešitev glede upravljanja slabih terjatev bank. Člani delovne skupine so menili, da je priključitev slabe banke k holdingu primer slabe prakse, da je potrebno težave reševati zunaj predvidenega holdinga in da bi bilo potrebno pripraviti podrobno analizo o načinu sanacije bank pred 20 leti.

Pojasnilo Ministrstva za finance

Poseben dokument o ustanovitvi te delovne skupine ne obstaja, prav tako ne obstaja končno poročilo. Dogovori in aktivnosti delovne skupine pa so razvidni iz zapisnikov.

Ministrstvo za finance članov delovne skupine ni zavezalo k zaupnosti za primer, če bi bili predmet njene obravnave zaupni podatki. Delovna skupina ni imela vnaprej določenih nalog in predvidenega obdobja delovanja.

Ministrstvo za finance je v predlogu rešitve, posredovanem delovni skupini, menilo, da se kot ena od sprejemljivih rešitev kaže, da država prevzame aktivno vlogo pri reševanju problema slabih bančnih bilanc, sprejme ukrepe z uporabo javnih sredstev in da bi kazalo kot enega od primernih modelov še posebej proučiti nemški model. Iz predloga Ministrstva za finance izhaja, da se je treba osredotočiti na iskanje odgovorov na vprašanja, ki se nanašajo na:

- pritegnitev zasebnih vlagateljev za odkup slabih terjatev bank;
- zagotovitev aktivnega upravljanja naložb bank v primeru prenosa na drugo entiteto ter
- sprejem predpisa Banke Slovenije, ki bo urejal način opredelitve slabih naložb bank, njihovo razvrščanje in presojo upravičenosti konkretnega prenosa na izbrani model reševanja slabih naložb.

Glede izbire modela za reševanje problema oslavljenih sredstev bank je delovna skupina menila, da je:

- izbira modela odvisna od višine sredstev, potrebnih za reševanje bank;

⁶² Uradni list RS, št. 105/12, 39/13.

⁶³ Ministrstvo za finance je v predlogu predstavilo posamezne modele, prednosti in slabosti modelov, pomembnejša vprašanja, kreditno tveganje v bankah, aktivnosti in tveganja, povezana s pripravo ukrepov za čiščenje bančnih bilanc.

⁶⁴ Predstavitev povzetka iz obeh predlogov je predstavljena v prilogi 1 tega poročila.

⁶⁵ Delovna skupina je pričela z aktivnostmi konec julija 2012. V njej so sodelovali: predstavniki Ministrstva za finance: dr. D. Krušec, U. Cvelbar, P. Šešek, mag. A. Žagar, A. Rijavec in U. Štorman, mag. U. Rožič (predstavniki Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo), M. Jakše, dr. B. Pleskovič, mag. I. Vogrin, R. Brunskole in A. Bratušek, R. Braniselj in K. Hočevar, A. Šircelj, dr. F. Križanič, B. Djalil, R. Kislih, J. Iskra, S. Zadravec Capriolo, D. Bohnec (Banka Slovenije).

- boljši model z internimi viri (dober je nemški primer) in ne model, ki bi se financiral s proračunskimi viri;
- potrebno proučiti že obstoječi zakon in predvsem švedski model⁶⁶ in
- za nadaljnjo razpravo potrebnih več podatkov in analiz.

Ministrstvo za finance je delovni skupini predstavilo štiri možne rešitve obravnave slabih terjatev bank⁶⁷ ter prednosti in slabosti posameznega ukrepa⁶⁸. Posamezni člani delovne skupine so predlagali⁶⁹, naj se problematika slabih terjatev uredi izven bank, z ustanovitvijo posebne pravne osebe (agencije), na katero se prenesejo slabe terjatve, pri čemer je treba pripraviti podrobne analize in ugotoviti prednosti in slabosti te rešitve v okviru priprave zakona, s podrobno obrazložitvijo.

Pojasnilo Ministrstva za finance

Ministrstvo za finance je v največji možni meri upoštevalo smernice delovne skupine, ki so bile potrjene z večino pri oblikovanju predloga ZUKSB.

3. 9. 2012 so predstavniki Ministrstva za finance delovni skupini posredovali prvi osnutek ZUKSB, ki je predvideval ustanovitev družbe za stabilnost bank in SSB. Na podlagi prvega odstavka 2. člena osnutka ZUKSB je bil namen družbe za stabilnost bank in SSB krepiti stabilnost bank, kot jih določa predpis, ki ureja bančništvo zaradi ohranitve stabilnosti finančnega sistema v celoti. Cilji ustanovitve so bili opredeljeni v drugem odstavku 2. člena: minimiziranje stroškov ukrepov po ZUKSB in povrnitev sredstev davkoplačevalcev, pospeševanje kreditiranja nefinančnega sektorja, privatizacija bank in ugotavljanje odgovornosti za nastanek slabih terjatev bank. Iz obrazložitve ciljev ustanovitve izhaja, da je "[...] prvi odstavek tega člena povzet po nemškem zakonu⁷⁰, cilji v drugem odstavku pa predstavljajo sklepe medparlamentarne skupine za pripravo rešitev za slabe terjatve v Sloveniji [...]"⁷¹.

⁶⁶ Na Švedskem sta bili v okviru ukrepov za reševanje finančne krize v letih 1992–1993 ustanovljeni dve korporaciji za upravljanje premoženja bank oziroma nedonosnih posojil finančnih institucij (*Securum* in *Retriva*). Pomembna lastnost švedskega programa je bila, da so bile banke prisiljene v celoti razkriti pričakovane izgube iz posojil ter nepremičninam in drugim sredstvom pripisati realne vrednosti. Zato je finančni nadzorni organ poostril svoja pravila za določanje verjetnih izgub iz posojil in za vrednotenje nepremičnin ter v namen enotnega vrednotenja ustanovil odbor za vrednotenje. Nizke tržne vrednosti, ki so se pripisale sredstvom med skrbnim preverjanjem strank, so učinkovito pripomogle k določitvi najnižje vrednosti sredstev.

⁶⁷ Poroštvo države za obveznosti družbe za upravljanje v lasti delničarjev bank, poroštvo države za obveznosti družbe za upravljanje v lasti banke kot hčerinska družba, prenos slabih terjatev na Agencijo za upravljanje slabih terjatev in jamstvena shema države za banke.

⁶⁸ V prilogi 2 so predstavljene razlike v značilnostih, prednostih in slabostih predlaganih štirih ukrepov Ministrstva za finance.

⁶⁹ Na seji 13. 8. 2012.

⁷⁰ *Financial Market Stabilisation Fund Act*.

⁷¹ Posamezni člani delovne skupine so na sestanku 13. 8. 2012 menili, da gre v tem primeru za politično odločitev.

Predstavniki Banke Slovenije so imeli na osnutek predloga ZUKSB številne pripombe⁷², opozorili pa so tudi na Teze Zakona o prestrukturiranju bank⁷³, ki jih je Banka Slovenije posredovala Ministrstvu za finance 14. 8. 2012 in ki bi jih bilo po njihovem mnenju treba upoštevati pri pripravi besedila zakona. Delovna skupina je 3. 9. 2012 sprejela odločitev, da je treba upoštevati vsebine, podane na sestanku pri dopolnitvi osnutka predloga ZUKSB ter predpise o bančništvu, osnutek predloga ZUKSB pa naj se uskladi tudi z Banko Slovenije, s katero ni bil usklajen v zadostni meri. Iz osnutka, ki ga je Ministrstvo za finance pripravilo 11. 9. 2012 za delovno skupino, izhaja, da se ustanovi DUTB. Določitev namena in ciljev ustanovitve DUTB in SSB ter obrazložitev tega določila je ostala enaka kot v prvem osnutku predloga ZUKSB. Iz pripomb članov delovne skupine izhaja, da osnutek predloga ZUKSB:

- ne določa jasno, kdo je lastnik DUTB;
- ne določa oblike SSB;
- določa preveliko vlogo Ministrstva za finance in upravnega odbora DUTB;
- ne določa, za koliko se lahko Republika Slovenija zadolži za izvajanje ukrepov po ZUKSB in ne vsebuje ocene finančnih učinkov, kljub temu da bi se te učinke vključilo v proračun Republike Slovenije; vrednostna omejitev zadolževanja države bi morala biti urejena v ZUKSB, sicer je zakon neustaven in
- ne določa jasno, kdaj naj bi se kapitalske naložbe v bankah prenesle na SDH (ali po izvedbi ukrepov po ZUKSB ali že prej).

Člani delovne skupine so predlagali preveritev različnih modelov reševanja slabih terjatev v slovenskih bankah oziroma krepitev stabilnosti bančnega sistema v praksi. Predlagali so, da se o nadaljnjih postopkih odloči Ministrstvu za finance, ki bi popravilo osnutek in ga ponovno posredovalo članom delovne skupine. Iz zapisnikov in priloženih gradiv sestankov delovne skupine ni razvidno, da bi Ministrstvo za finance upoštevalo navedene predloge delovne skupine oziroma da bi jih obravnavalo in se do njih opredelilo, zato ocenjujemo, da Ministrstvo za finance pri pripravi

⁷² Pripombe Banke Slovenije na osnutek ZUKSB: predlog zakona bi morali proučiti v odnosu do Zakona o bančništvu, nejasni so kriteriji za opredelitev pomembnosti posamezne banke v odnosu do finančnega sistema, namen zakona bi moral biti postavitve ustrezne kapitalske ustreznosti bank, nejasna opredeljenost odgovornosti do slabih terjatev bank, vprašanje kapitala obstoječih lastnikov, vključno z državo. Banka Slovenije je ocenila, da bi se v primeru vstopa države v banko z obveznicami "dalo darilo obstoječim lastnikom", zato bi se moralo točneje opredeliti, kaj se bo zgodilo z obstoječimi lastniki. Po mnenju Banke Slovenije bi zakon moral biti usklajen z Evropsko centralno banko (v nadaljevanju: ECB), predlog ZUKSB pa naj bi bil neizvedljiv, arbitraren in subjektiven. Struktura in postopek prenosa bi morala biti enostavna.

⁷³ Iz vsebine Zakona o prestrukturiranju bank izhaja: podlaga za prestrukturiranje je izvedba stresnih testov v bankah, Banka Slovenije opredeli objektivna merila glede rezervacij, banke morajo predložiti programe rekapitalizacije, banka lahko zaprosi za finančno pomoč Agencijo za prestrukturiranje, ki se financira iz proračunskega sklada za prestrukturiranje bank, z izdajanjem obveznic na finančnih trgih in iz prihodkov iz upravljanja s premoženjem. Vse ukrepe mora potrditi Svet Agencije za prestrukturiranje, katerega člane imenuje vlada. Vloga Banke Slovenije je omejena na presojanje oziroma potrjevanje pravilnosti podatkov in napovedi, ki jih predloži banka Agenciji za prestrukturiranje v prošnji za pomoč in/ali nadzor nad izvajanjem načrta prestrukturiranja banke.

gradiva za predlog ZUKSB ni temeljito proučilo vseh predlaganih rešitev in izboljšav in da vladi ni predložilo gradiva, ki bi vsebovalo najprimernejše ukrepe za krepitev stabilnosti bank.

Iz obrazložitve k predlogu ZUKSB, ki ga je Ministrstvo za finance 17. 9. 2012 posredovalo vladi, izhaja, da je predlagalo ustanovitev DUTB in "[...] kot najustreznejšo pravno podlago predlagalo predpis, ki ureja delovanje nemškega stabilizacijskega sklada [...]"⁷⁴.

Glede ustreznosti izbranega modela za reševanje slabih terjatev bank je DUTB po mnenju Državnega sveta Republike Slovenije (v nadaljevanju: državni svet)⁷⁵ z vidika davkoplačevalcev najdražji model reševanja bank, ker naj bi se z odkupom slabih terjatev, na primer v vrednosti ene milijarde evrov, kapitalska ustreznost bank izboljšala le za 100 milijonov evrov, pri čemer naj bi že vrednotenje terjatev zahtevalo temeljite cenoitve, ki naj bi bile z vidika družb, ki bi odkupovale terjatve, zelo drage. Državni svet je tudi menil, da vlada ustanavlja nepregleden organ za sanacijo bank ter da DUTB ne bo imela nobene odgovornosti do državnega zbora in do javnosti. Vlada je mnenju oporekala⁷⁶, saj ZUKSB po njenem mnenju "[...] uvaja različne modele za reševanje nastale situacije v slovenskih bankah [...]", pri čemer naj bi o posameznem ukrepu odločala medresorska komisija, ukrepi pa naj bi bili zasnovani na način, da bodo stroški minimizirani in sredstva davkoplačevalcev srednjeročno povrnjena. Vlada je državnemu svetu obrazložila, da je agencija neprimerna oblika za prenos terjatev bank in opozorila na slabe izkušnje pri delovanju Agencije za sanacijo bank v devetdesetih letih prejšnjega stoletja.

Pojasnilo vlade

Pri presoji odločanja o predlaganem konceptu DUTB in načinu ureditve DUTB je treba upoštevati politično usmeritev tedanje vlade in tedanje družbene (gospodarske, finančne) okoliščine, ki so zahtevale hitro ukrepanje, kar je bilo mogoče z ustanovitvijo posebne entitete, na katero so se kasneje v upravljanje prenesla slaba posojila. Dodatni vidiki, ki je utemeljeval izbiro te rešitve, je v zagotovitvi neodvisnosti upravljanja DUTB, ki jo vodijo zunanji strokovnjaki. Ob pripravi zakonodaje ni bilo mogoče predvideti in urediti vseh stanj, oziroma se lahko zato zakonodaja tudi spremeni.

Ministrstvo za finance je vladi v gradivu k predlogu ZUKSB predstavilo različne modele reševanja slabih terjatev oziroma krepitve stabilnosti bančnega sistema v praksi. Ocenjujemo, da bi Ministrstvo za finance moralo vladi⁷⁷ predstaviti tudi razloge oziroma prednosti ustanovitve DUTB v primerjavi z

⁷⁴ V Nemčiji so leta 2008 sprejeli prvi paket ukrepov in ustanovili sklad (*SoFFin*), ki so ga 31. 12. 2010 likvidirali. Za *SoFFin* je Ministrstvo za finance podeljevalo garancije (tudi za obveznosti namenskih družb), *SoFFin* je lahko sodeloval pri dokapitalizaciji bank, prevzel ali drugače kril tveganja bank, finančne institucije pa so morale zagotoviti trdno poslovno politiko. Zaradi lažje izvedbe so bili ukrepi *SoFFin* izključeni iz določenih zakonskih obveznosti ali omejitev. V letu 2009 je bil sprejet *Bad Bank Act*, ki je urejal ukrepe v zvezi z izločitvijo nestrateških delov in vrednostnih papirjev iz bilance stanja bank z možnostjo uporabe dveh modelov: z vzpostavitvijo zasebnih namenskih družb in z ustanovitvijo likvidacijskih institucij na zvezni ravni.

⁷⁵ Navedeno izhaja iz zahteve državnega sveta 10. 10. 2012 predsedniku državnega zbora za ponovno odločanje državnega zbora o sprejemu ZUKSB.

⁷⁶ Mnenje vlade z dne 17. 10. 2012.

⁷⁷ Več o predlogu ZUKSB v točki 2.1.3 tega poročila. Časovnica sprejema ZUKSB je v prilogi 3 tega poročila.

drugimi možnimi rešitvami⁷⁸, analize različnih modelov izvedbe v praksi ter ocene Banke Slovenije o osnutku ZUKSB, ki je septembra 2012 opozorila delovno skupino na slabosti osnutka ZUKSB in je Ministrstvu za finance posredovala osnutek Zakona o zagotavljanju finančne stabilnosti⁷⁹, ker je ocenila, da osnutek ZUKSB, ki ga je pripravilo Ministrstvo za finance, "[...] ne vsebuje ustreznih konceptualnih rešitev niti glede institucionalne osnove niti glede vsebine ukrepov oziroma vloge Banke Slovenije pri oblikovanju rešitev za banke [...]".

2.1.2.d S primerjavo podatkov glede primerljivih institucij za reševanje slabih terjatev bank v drugih evropskih državah (priloga 10 tega poročila) smo ugotovili, da:

- Ministrstvo za finance v gradivu za vlado ni obrazložilo razlogov za predlagani model reševanja slabih terjatev bank, pri kateri so reševali bančno situacijo, neprimerljivo z današnjim poslovnim okoljem, ki je pomembno drugačno kot pred 20 leti; ne glede na pomanjkljivo obrazložitev vlada Ministrstva za finance ni pozvala k dopolnitvi gradiva in je sprejela odločitev glede predlagane ustanovitve DUTB;
- je bila izbrana rešitev oziroma model, ki se je uporabljal v istem obdobju kot v Republiki Sloveniji, torej so izkušnje z reševanjem bančnega sistema primerljive, ob tem da so iz preteklega reševanja slovenskega bančnega sistema že bile znane nesmotnosti izbranega sistema, ki bi se jim od pripravi ZUKSB lahko ustrezno izognili.

2.1.2.e V gradivu za vlado Ministrstvo za finance v okviru člena o prenehanju DUTB in SSB ni obrazložilo razlogov za predlagani datum prenehanja DUTB (31. 12. 2017), za predvideno 5-letno obdobje delovanja DUTB in za predviden prenos preostalega premoženja DUTB na SDH po prenehanju njenega delovanja. Predlagana 5-letna časovna omejitev delovanja DUTB predstavlja tveganje, da bo DUTB pri doseganju namena, za katerega je ustanovljena, v časovni stiski, kar ima lahko pomemben vpliv na njeno učinkovito in uspešno razpolaganje s prevzetim premoženjem bank. Na potrebnost zagotovitve podaljšanja življenjske dobe DUTB je opozorila tudi Banka Slovenije ob

⁷⁸ Na neustreznost obrazložitve predlaganih členov je opozorila tudi zakonodajno-pravna služba državnega zbora v mnenju k predlogu ZUKSB 24. 9. 2012, ker naj bi bila v obrazložitvah zgolj povzeta besedila členov ali naj bi ta celo od njih odstopala.

⁷⁹ Osnutek ZUKSB, ki ga je pripravila Banka Slovenije 10. 9. 2012, upošteva rešitve iz v razprav v delovni skupini in predvideva ustanovitev posebne agencije, pristojne za odločanje in izvajanje ukrepov za zagotavljanje finančne stabilnosti, vključno z ukrepi za prenos slabih terjatev bank bodisi na agencijo bodisi na družbo s posebnim namenom, ki jo ustanovi banka samostojno ali skupaj z agencijo. Posebna pozornost je po oceni Banke Slovenije v osnutku ZUKSB namenjena financiranju agencije, kot pogoj za izvajanje ukrepov je predvidena ugotovitev nadzornika o ogroženi kapitalski ustreznosti banke, posamezni ukrepi pa so v osnutku ZUKSB dodatno in podrobneje urejeni. Po oceni Banke Slovenije je pri odkupu premoženja bank treba zagotoviti spoštovanje pravil Evropske komisije o državnih pomočeh. Izvajanje ukrepov pa naj bi odpiralo tudi vprašanja glede časovnega okvira za upravljanje premoženja, zato je Banka Slovenije ocenila, da bi morali imeti vsi ukrepi že pri oblikovanju jasno določen časovni okvir za dezinvestiranje države, zakon pa bi moral določati jasna pravila glede upravljanja premoženja in možnost prenosa premoženja na druge subjekte. Vsi ukrepi bi se morali ustrezno dopolnjevati z drugimi ukrepi oziroma načrtom za prenovitev in izboljšanje poslovanja banke, nujno pa naj bi bilo tudi, da banka ugotovljeno izgubo iz poslovanja najprej krije v breme obstoječega, za to razpoložljivega kapitala.

pripravi osnutka uredbe za Ministrstvo za finance, pri kateremu je izhajala iz priporočil in pripomb, ki so jih dale strokovne službe *International Monetary Fund* (v nadaljevanju: IMF) in Evropske komisije⁸⁰.

Ocenjujemo, da je predlagani koncept 5-letnega obdobja delovanja DUTB ni bil zadosti utemeljen in je bil v predlogu ZUKSB neustrezno določen, glede na to, da so se tvegane postavke bank (NLB in NKBM) na DUTB prenesle šele konec leta 2013⁸¹ in DUTB do konca leta 2013 (oziroma v prvem letu svojega delovanja) ni prodala nobenega prevzetega premoženja bank. Vlada pri odločanju o predlogu ZUKSB ni upoštevala, da Ministrstvo za finance ni obrazložilo predlaganega določila glede obdobja delovanja DUTB in je menila⁸², da je predlagano določilo o prenosu preostalega premoženja DUTB po petih letih delovanja na SDH vključeno v predlog ZUKSB zato, ker bi bilo "[...] neprimerno zahtevati, da DUTB popolnoma vse premoženje proda v petih letih, saj bi se tako vršil prevelik pritisk, ki bi imel za posledico nižje prodajne cene, ker je za aktivno upravljanje premoženja v predlogu ZUKSB določeno, da je potrebno letno prodati 10-odstotno premoženje [...]". Ministrstvo za finance se je zavedalo neustreznosti predlaganega določila, saj je posredovalo predlog sprememb ZUKSB avgusta 2013 DUTB in Banko Slovenije v pripombe, v katerega je vključilo podaljšanje življenjske dobe DUTB do konca leta 2022. Kljub temu do konca leta 2013 ni posredovalo vladi predloga za spremembo zakonskega določila, ki se nanaša na prenehanje delovanja DUTB 31. 12. 2017.

Ministrstvo za finance vladi ni predložilo izračuna predvidenih stroškov ustanovitve in poslovanja DUTB, predloga načina pokrivanja morebitne izgube DUTB in načina, s katerim se bo zagotovilo ustrezno znanje za upravljanje terjatev na DUTB, kljub temu da je Ministrstvo za finance že na seji delovne skupine med slabostmi ustanovitve agencije ali družbe za upravljanje terjatev bank izpostavilo⁸³ dodatne stroške za poslovanje agencije (oziroma družbe za upravljanje), bremenitev davkoplačevalcev za potencialne izgube agencije, pomanjkanje znanja agencije za ustrezno upravljanje terjatev in možnost nastanka dodatnih stroškov za poslovanje agencije.

Pojasnilo Ministrstva za finance

Po proučitvi primerjalno-pravne ureditve, ki je vsebovala rešitve na Irskem in Švedskem iz 90-ih let, je bila sprejeta rešitev, da naj bo ZUKSB zasnovan na nemški ureditvi zaradi naslednjih razlogov: ker je nemški pravni sistem blizu slovenskemu, ker sta nemška zakona omogočala široko paleto ukrepov in prožnost, ker je nemška ureditev predvidevala financiranje iz proračuna in povrnitev sredstev, ker je zasnova na nemškemu zakonu omogočala hitrejši sprejem ZUKSB in ker je bilo ocenjeno, da druge finančne institucije ne bodo prispevale v kapital DUTB, kot je bilo to pri irski slabi banki. Kljub nemški zasnovi pa vsebuje ZUKSB določene prilagoditve slovenskim posebnostim, na primer širi in bolj podrobno opisuje določene ukrepe. Dodatne pomanjkljivosti so se kasneje popravile s statutom DUTB, uredbo in smernicami delovanja DUTB.

Ministrstvo za finance v obrazložitvi členov, ki se nanašajo na ustanovitev DUTB, vladi ni podalo razlogov za odločitev o izbrani pravni podlagi iz nemške ureditve, ni predstavilo odstopanj od te pravne podlage in ni pojasnilo, ali bo sledilo tudi nemškim podzakonskim predpisom ali drugim

⁸⁰ Več v točki 2.1.4.a tega poročila.

⁸¹ Več v točki 2.2.2.2 tega poročila.

⁸² Mnenje vlade 17. 10. 2012 o zahtevi državnega sveta, da državni zbor ponovno odloča o predlogu ZUKSB.

⁸³ Več v prilogi 2 tega poročila.

predpisom⁸⁴, ki so bili še sprejeti za stabilizacijo finančnih trgov v Nemčiji. Na neustreznost sklicevanja na nemški predpis je opozorila tudi Služba vlade Republike Slovenije za zakonodajo (v nadaljevanju: SVZ) v mnenju o predlogu ZUKSB⁸⁵, iz katerega izhaja, da rešitve, ki se nanašajo na Irsko in Nemčijo, odstopajo od dejanskega stanja v Republiki Sloveniji in da bi se moralo upoštevati posebnosti in različnost pravne ureditve v subjektiviteti izvajalcev ukrepov za sanacijo bančnega sistema (DUTB je gospodarska družba, SSB je sklad brez pravne osebnosti), kar odstopa od primerjalnih pristopov. Vlada je kljub pomanjkljivi obrazložitvi členov, ki se nanašajo na ustanovitev DUTB, sprejela odločitev in ni pozvala Ministrstva za finance, naj gradivo dopolni.

Ministrstvo za finance je v letu 2011 vlado seznanilo z oceno, da je treba sprejeti določena stališča pred odločanjem o morebitni ustanovitvi slabe banke, vendar predlogov stališč vladi ni posredovalo. Vlada se je v letu 2011 zgolj seznanila z mnenjem Banke Slovenije o nepotrebnosti ustanovitve slabe banke in odločitve o ustanovitvi slabe banke ni sprejela. V juliju 2012 je Ministrstvo za finance predlagalo vladi sprejem predloga ZSDH, ki je urejal ustanovitev odvisne družbe SDH, na katero se prenesejo slabe terjatve bank. Kljub temu, da predlagano določilo ni bilo obrazloženo, je vlada predlog ZSDH sprejela. V septembru 2012 je Ministrstvo za finance prvi osnutek predloga ZUKSB, ki ureja ustanovitev DUTB, posredovalo delovni skupini, ki je po proučitvi predlagala preveritev različnih modelov in razpravo s strokovno javnostjo. Ministrstvo za finance je posredovalo predlog ZUKSB vladi, vendar ni obrazložilo razlogov oziroma prednosti predlagane ustanovitve DUTB glede na druge možne rešitve in ni predložilo analize različnih možnih modelov izvedbe, ni obrazložilo razlogov za predlagano 5-letno obdobje delovanja DUTB in ni ocenilo stroškov ustanovitve in poslovanja slabe banke. Vlada je kljub pomanjkljivim utemeljitvam Ministrstva za finance predlog ZUKSB sprejela, ne da bi Ministrstvo za finance pozvala k dopolnitvi predloga ZUKSB.

2.1.3 Priprava in sprejem predloga ZUKSB⁸⁶

Z revizijo smo preverili:

- ali je vlada od Ministrstva za finance pridobila podlage za oceno finančnih posledic v predlogu ZUKSB in za izračun načrtovanih proračunskih odhodkov za izvajanje ZUKSB;
- ali je vlada od Ministrstva za finance pridobila obrazložitve za predlagane ukrepe za krepitev stabilnosti bank in za vključitev številnih izjem od drugih predpisov;
- ali so bile v predlogu ZUKSB opredeljene vsebine in postopki izvajanja ukrepov za krepitev stabilnosti bank in opredeljene naloge in odgovornosti DUTB;
- ali so bile v predlogu ZUKSB opredeljena načela delovanja DUTB in kriteriji za ocenjevanje njihovega doseganja;
- ali je bil v predlogu ZUKSB opredeljen način financiranja DUTB in določeni stroški DUTB, ki jih pokrivajo banke;

⁸⁴ Zakon o prestrukturiranju bank je bil v veljavi od 1. 1. 2011 in je urejal delovanje posebnega Sklada za prestrukturiranje (bank) in pristojnosti, povezane s prestrukturiranjem in reorganizacijo nemških bank, v katerega prispevajo banke, davkoplačevalci pa ne nosijo stroškov reševanja bank.

⁸⁵ Posredovano 13. 9. 2012 na Ministrstvo za finance.

⁸⁶ Časovnica priprave, sprejema predloga ZUKSB in sprejema ZUKSB je predstavljena v prilogi 3 tega poročila.

- ali so v predlogu ZUKSB opredeljeni vsebina in roki za poročanje DUTB o poslovanju;
- ali so v predlogu ZUKSB opredeljeni vsebina in roki za izvajanje nadzora Ministrstva za finance nad delovanjem DUTB;
- ali je vlada v letu 2013 sprejela predlog sprememb ZUKSB, kot je bilo predvideno v programu dela vlade in v Nacionalnem reformnem programu.

Ministrstvo za finance je v gradivu vladi k predlogu ZUKSB predstavilo:

- oceno stanja in razloge za sprejem zakona: povečanje plačilne nesposobnosti naj bi bila pomembna grožnja nadaljnjemu poslabševanju bančnih bilanc⁸⁷; slabšanje kakovosti kreditnega portfelja naj ne bi bila le posledica povečevanja deleža terjatev do dolžnikov v zamudi, temveč tudi vztrajnega zmanjševanja kreditne aktivnosti bank; na izrazito povečanje oslabitev terjatev v bankah naj bi vplivala tudi naraščanje slabih terjatev in razvrednotenje premoženja, prejetega v zavarovanje posojil, dodatno negotovost v bančni sistem naj bi vnašal tudi proces prestrukturiranja virov financiranja⁸⁸; zaradi teh razlogov bi bilo za dolgoročno krepitev bančnega sektorja treba:
 - izločiti slabe terjatve iz bank; na ta način naj bi se v bankah zmanjšale izpostavljenosti do komitentov, ki svojih obveznosti niso sposobni odplačevati, posledica naj bi bile višje bonitetne ocene za banko in lažji dostop do virov financiranja;
 - dokapitalizirati finančne institucije⁸⁹, kar naj bi bil pogoj za začetek novega kreditnega cikla;
 - pripraviti načrte prestrukturiranja bank, ki bi omogočili dolgoročno poslovanje brez državnih pomoči;
 - prožno prestrukturirati dolgove podjetij do bank in
 - konsolidirati bančni sistem z združevanjem, povezovanjem in prevzemi;
- cilje, načela in poglobitve rešitve predloga ZUKSB⁹⁰;
- sredstva za izvajanje zakona so v državnem proračunu zagotovljena, če je predvidena poraba proračunskih sredstev v obdobju, za katero je bil proračun že sprejet; v letu 2012 je bilo predvideno le 25.000 evrov za ustanovitveni kapital, preostala sredstva za izvedbo ukrepov so predvidena v naslednjih letih in se bodo zagotovila v proračunu za naslednja leta v B bilanci (Račun finančnih terjatev in naložb);

⁸⁷ Banka Slovenije je za konec maja 2012 objavila podatke o kakovosti kreditnega portfelja bank; banke so imele 50.492.000.000 terjatev, za katere so naredile za 3.559.000.000 evrov oslabitev. Od teh terjatev je bilo 5,6 odstotka uvrščenih v skupino C, 5,9 odstotka v skupino D in 0,8 odstotka v skupino E. Ocena stanja izhaja iz Poročila o finančni stabilnosti Banke Slovenije.

⁸⁸ Neto odplačevanje obveznosti do tujine in počasna rast vlog nebančnega sektorja. Bankam so se ob znižanju bonitet povečali stroški zadolževanja na mednarodnih posojilnih trgih oziroma se jim je dostop do teh virov omejil.

⁸⁹ Povprečna kapitalska ustreznost bank je pod povprečjem kapitalske ustreznosti bank držav Evropske unije.

⁹⁰ Določeno v 3. členu ZUKSB. Namen ZUKSB je krepiti stabilnost bank zaradi ohranitve stabilnosti finančnega sistema v Republiki Sloveniji. Cilji ustanovitve DUTB in SSB so izvajanje ukrepov po ZUKSB na način, da se zagotovi gospodarna uporaba javnih sredstev in povrnitev proračunskih sredstev, pospeševanje kreditiranja nefinančnega sektorja, zagotovitev pogojev za odprodajo kapitalskih naložb države v bankah in ugotavljanje odgovornosti za nastanek kreditov in naložb, ki se vodijo kot slabitve v bilancah bank, deležnih ukrepov po ZUKSB.

- prikaz ureditve v drugih pravnih sistemih in prilagojenost predlagane ureditve pravu Evropske unije⁹¹;
- druge posledice, ki jih bo imelo sprejetje ZUKSB⁹²;
- načrtovane proračunske odhodke: za prvo leto od uveljavitve ZUKSB 500.000.000 evrov, za drugo leto 250.000.000 evrov in za tretje leto 50.000.000 evrov.

Ministrstvo za finance je predlagalo vladi, da se predlog ZUKSB obravnava in sprejme po nujnem postopku, ker naj bi bilo njegovo sprejetje nujno, da se preprečijo težko popravljive posledice za delovanje države. Republiki Sloveniji naj bi se namreč že večkrat znižala bonitetna ocena in povečali stroški zadolževanja na nevzdržno raven. Bonitetne ocene pa naj bi se zniževale tudi bankam, ki ne odobravajo kreditov gospodarskim subjektom. Ministrstvo za finance je zato menilo, da je sprejem zakona le eden izmed potrebnih pogojev za povečanje gospodarske aktivnosti. Iz ocene finančnih posledic ZUKSB izhaja, da so za financiranje ukrepov po ZUKSB predvideni tudi proračunski viri, vendar naj v obdobju priprave predloga ZUKSB ne bi bilo mogoče pripraviti natančnih zneskov. Ministrstvo za finance je ocenilo, da bo pogoje za odkup terjatev oziroma odplačni prevzem premoženja banke določila vlada z uredbo, zato ni natančno ocenilo vpliva na proračun Republike Slovenije in je ocenilo, da takega premoženja ne bo več kot 3.000.000.000 evrov, kar bo SSB financiral z izdajo obveznic s poroštvom Republike Slovenije. Ministrstvo za finance je ocenilo, da:

- je obseg slabih terjatev v bankah naraščal, zato je višina potrebnih javnih virov odvisna tudi od hitrosti izvedbe ukrepov;
- bo znesek poroštev Republike Slovenije na podlagi ukrepov ZUKSB manjši od 4.000.000.000 evrov;
- vrednost dokapitalizacij bank ne bo preseгла 1.000.000.000 evrov, pri čemer vpliva na druga javnofinančna sredstva ni določilo.

Pojasnilo Ministrstva za finance

Zgornja meja poroštev je bila določena na podlagi ocene obsega slabih terjatev v bankah v letu 2012 iz skrbnega pregleda bank. Ministrstvo za finance je sodelovalo pri pripravi postopkovnega skrbnega pregleda z mednarodnimi institucijami, da bi se na kredibilen način določilo obseg, strukturo in naravo tveganih naložb banke. Izvajalca skrbnega pregleda je izbrala banka na podlagi liste ponudnikov, ki so jo sestavile mednarodne institucije. Na podlagi usklajevanja (navadno v obliki audio-video konferenc) z evropskimi institucijami (Evropska komisija, ECB in

⁹¹ DUTB opravlja dejavnosti, za katere se v skladu z evropsko zakonodajo ne zahteva avtorizacije finančnih nadzornikov, zato se zanjo ne uporabljajo direktive, ki urejajo delovanje kreditnih institucij, investicijskih družb in zavarovalnic. Za DUTB ni predvidena davčna obravnava, ki odstopa od ureditve v Evropski uniji, od evropske zakonodaje v določenih delih odstopa 27. člen predloga ZUKSB, ki ureja izjemo glede pridobitve dovoljenja za pridobitev kvalificiranega deleža, izključitev obvezne prevzemne ponudbe in priglasitve koncentracij. V okviru prikaza ureditve v drugih pravnih sistemih je vključena predstavitev ukrepov v Nemčiji (v letih 2008, 2009, 2011 in 2012), ukrepov, sprejetih na Švedskem v letih 1992 in 1993, v Španiji v letu 2009 in na Irskem v letu 2009.

⁹² Upravljanje s slabimi terjatvami se bo preneslo na DUTB, ki bo imela pri upravljanju s temi terjatvami večjo prožnost od bank. V mnogo podjetjih bo tako izvedeno prestrukturiranje poslovanja, ki bo pogoj za prestrukturiranje dolgov. Politike za vzdržno poslovanje bodo morale vzpostaviti tudi banke, ki bodo deležne ukrepov po ZUKSB. Z zvišanjem bonitetnih ocen se bo zmanjšalo likvidnostno tveganje in tveganje refinanciranja ter tako omogočilo višje bančne kredite gospodarstvu.

Evropski bančni organ) je bilo ugotovljeno, da zaključki pregleda, ki ga je izvedlo podjetje European Resolution Capital Partners iz Londona (v nadaljevanju: podjetje ERC) odstopajo od novih zahtev evropskih institucij, obenem pa so se spremenila tudi pravila Evropske unije glede državnih pomoči. Podlaga za izračun finančnih posledic je bil zlasti končni dokument podjetja ERC. Gre za oceno na podlagi rezultatov skrbnega pregleda bank, ki so ga naročile banke. Dinamika proračunskih odhodkov je temeljila na pričakovanih glede realizacije ukrepov za krepitev stabilnosti bank, saj ni bilo predvideno, da bi se ukrepi izvedli hkrati v vseh bankah. V drugem letu in poznejših letih so bili upoštevani tudi prihodki proračuna Republike Slovenije iz poslovanja DUTB in odprodaje deležev v bankah.

2.1.3.a Kljub temu da so predstavniki Ministrstva za finance na sestankih delovne skupine poudarili, da je za ustanovitev DUTB bistvena cena, po kateri bi se odkupile slabe terjatve bank oziroma naložbe bank in da je vprašanje, ali bo Republika Slovenija lahko financirala "relativno drag model namenske družbe ali DUTB"⁹³, v gradivu za vlado k predlogu ZUKSB ni vključilo analiz ali izračunov, na podlagi katerih je izračunalo oceno finančnih posledic ZUKSB in načrtovalo proračunske odhodke. Priložena ocena finančnih posledic tudi ni skladna z oceno, ki jo je Ministrstvo za finance že predhodno posredovalo delovni skupini v obravnavo 7. 9. 2012, kljub temu da je v obeh primerih izhajalo iz rezultatov skrbnih pregledov, izvedenih v bankah v letu 2012, ki so za obe največji banki prikazovali primanjkljaj kapitala, ki po osnovnem scenariju v dveh največjih bankah znašal 595.000.000 evrov in po stresnem scenariju 1.344.000.000 evrov.

Na pomembnost ekonomskega izračuna je vlado opozoril državni svet⁹⁴, ki je menil, da sprejeti zakon daje vladi *bianco menico* za izdajo poroštev v vrednosti 4.000.000.000 evrov, brez vrednotenja negativnih učinkov slabe banke za davkoplačevalce, kar naj bi pomenilo, da mora vlada narediti in predstaviti poslovni načrt delovanja slabe banke do leta 2017, ki bi omogočal nadzor nad delovanjem in spremljanjem uspešnosti poslovanja slabe banke. Državni svet je menil, da je le ekonomski račun lahko osnova za odločanje o modelu slabe banke ter o prednostih in slabostih. Iz pojasnil vlade državnemu svetu izhaja, da gre za zgornjo mejo poroštev, saj se ne bodo prenašale vse terjatve iz celotnega bančnega sistema, ampak bodo prenesene terjatve vrednotene po realni ekonomski vrednosti, z ustreznim diskontom.

Ne glede na mnenje Ministrstva za finance na sestankih delovne skupine o pomembnosti cene, po kateri bi se odkupile slabe terjatve, in ne glede na pojasnilo vlade državnemu svetu, Ministrstvo za finance pred posredovanjem predloga ZUKSB vladi ni izvedlo analiz možnih rešitev na način, da bi ugotovilo:

- katera rešitev bi bila najcenejša;
- katere ukrepe, poleg prenosa slabih terjatev iz bank, bi bilo treba še izvesti⁹⁵;
- kakšen bi bil vpliv na javnofinančni primanjkljaj države v posameznih primerih;
- kakšen bi bil dejanski učinek na kapital bank in
- višino ocenjenih stroškov za začetek poslovanja novoustanovljenega subjekta (DUTB)⁹⁶.

⁹³ Razvidno iz predloga Ministrstva za finance glede možnih načinov reševanja problema oslavljenih sredstev bank, ki ga je posredovalo delovni skupini konec julija 2012 in je predstavljen v prilogi 2.

⁹⁴ Zahteva državnega sveta 10. 10. 2012.

⁹⁵ Ne glede na to, da je Ministrstvo za finance v predlogu delovni skupini v začetku julija 2012 navedlo, da si je treba prizadevati tudi za pritegnitev zasebnih vlagateljev, da sodelujejo pri odkupu slabih naložb bank, ni razvidno, da bi vladi to predlagalo.

⁹⁶ Kar je izpostavilo med slabostmi v okviru predstavitve možnih rešitev na sestanku delovne skupine 13. 8. 2012.

2.1.3.b V predlogu ZUKSB, ki ga je vlada 20. 9. 2012 posredovala v državni zbor, je bilo v 2. členu določeno, da se namen zakona dosega z naslednjimi ukrepi za krepitev stabilnosti bank:

- odkup oziroma odplačni prevzem premoženja banke in upravljanje tega premoženja v DUTB;
- poročstva države za krepitev stabilnosti bank:
 - za prevzete obveznosti DUTB;
 - za obveznosti namenske družbe, ki bo prevzela tveganja bank, ki so jih ustanovile banke (v nadaljevanju: namenska družba);
- povečanje osnovnega kapitala bank in
- ukrepi za zagotavljanje potrebne likvidnosti bank v skrajni sili.

Niti iz besedila 2. člena predloga ZUKSB niti iz besedila drugih členov predloga ZUKSB ni razviden natančen način izvedbe ukrepa odkupa oziroma odplačnega prevzema premoženja v delu, ki se nanaša na postopek prenosa terjatev in upravljanje premoženja v DUTB, kot tudi ne način izvedbe ukrepa povečanja osnovnega kapitala bank in ukrepa zagotavljanja potrebne likvidnosti bank v skrajni sili. V obrazložitvi 2. člena predloga ZUKSB je zgolj navedba, da "[...] se namen ZUKSB dosega z naštetimi ukrepi v predlogu ZUKSB [...]". V zvezi s tem je že SVZ⁹⁷ opozorila, "[...] da gre pri ukrepih za ključno vsebino zakona, zato bi to morala biti zakonska materija in da iz predloga ZUKSB ni mogoče razbrati načina in pogojev prenosa slabih terjatev na SSB in tudi ne načina njihovega vrednotenja in njihovega nadaljnjega upravljanja ter da ni razvidno ali se terjatve prenesejo v last DUTB, zato bi bilo potrebno odplačni prenos terjatev celoviteje definirati [...]".

Pojasnilo vlade in Ministrstva za finance

Pogoji za prenos so enaki pogojem, ki morajo biti izpolnjeni, da je banka upravičena do ukrepov za krepitev stabilnosti bank, vprašanje vrednotenja prenesenih postavk se uredi v podzakonskem aktu. Kadar je terjatev prenesena na DUTB, je upnik terjatve DUTB. Postopek za izvedbo ukrepov je urejen v 20. členu ZUKSB, ki ureja, kdo lahko poda pobudo za izvedbo ukrepov v bankah. Odločitev o izvedbi ukrepov je sprejeta na podlagi poslovne strategije banke, katere vsebino podrobneje ureja uredba. O tveganjih postavkah bank, ki naj se prenesejo na DUTB, se odloča v procesu odločanja o poslovni strategiji banke. Način odločanja o poslovni strategiji urejata 7. in 8. člen uredbe, uredba pa določa tudi druge pogoje (na primer v 4. členu), ki jih mora izpolniti banka, da je sploh deležna ukrepov. Splošne pogoje za izvedbo ukrepov v posamezni banki določa že ZUKSB v tretjem odstavku 20. člena. Vloga DUTB je v tem, da le izvede prenos, pri določitvi tveganjih postavk bank pa so sodelovale banke in Banka Slovenije.

V predlogu ZUKSB ali v predlogu uredbe določila, povezana z odplačnim prenosom terjatev na DUTB, niso bila dopolnjena in na podlagi tretjega odstavka 20. člena ZUKSB vlada odloča o prenosu tveganjih postavk na DUTB. Niti Ministrstvo za finance niti vlada do konca leta 2013 nista predlagala spremembe ZUKSB ali uredbe z dopolnitvijo določil, ki bi natančneje urejala način izvedbe prenosa tveganjih postavk bank na DUTB in razmejitev pristojnosti posameznih institucij. Ocenjujemo, da bi glede načina izvedbe prenosa tveganjih postavk bank na DUTB predpisi morali določati vsaj:

- da vlada izda soglasje k predlogu medresorske komisije, katere sestavni del je vsebina osnutka pogodbe o prenosu tveganjih postavk bank na DUTB, seznam tveganjih postavk bank in mnenje medresorske komisije o vsebini te pogodbe in o seznamih tveganjih postavk, ki jih pripravi DUTB v sodelovanju z bankami in Banko Slovenije;

⁹⁷ Mnenje o predlogu ZUKSB z dne 13. 9. 2012, ki je bilo posredovano Ministrstvu za finance.

- natančno vsebino odločitve vlade o izvedbi ukrepa, kar bi omogočilo preveritev skladnosti pogodbe o prenosu tveganih postavk bank na DUTB z odločitvijo vlade na podlagi določil šestega odstavka 20. člena ZUKSB;
- da Ministrstvo za finance izvede preveritev skladnosti vsebine pogodbe o prenosu tveganih postavk bank na DUTB in seznamov tveganih postavk bank z odločitvijo vlade in Evropske komisije pred njeno sklenitvijo;
- da Ministrstvo za finance na podlagi določil prvega odstavka 18. člena nove uredbe posreduje DUTB pridobljeno informacijo Evropske komisije glede vrednotenja tveganih postavk bank in ne da DUTB le obvesti o tem, kakšno informacijo je dala Evropska komisija, kot to določa drugi odstavek nove uredbe; na tej podlagi bi DUTB pridobila natančno in ustrezno informacijo glede vključenosti odbitkov zaradi financiranja delovanja DUTB v prenosni vrednosti;
- skrbništvo nad izvajanjem sklenjene pogodbe o prenosu tveganih postavk bank na DUTB izvaja Ministrstvo za finance in
- da mora DUTB po podpisu pogodbe o prenosu tveganih postavk bank posredovati pogodbo v vednost medresorski komisiji in Ministrstvu za finance.

2.1.3.c V predlogu ZUKSB je bilo v 6. členu določeno, da ima DUTB skupščino in upravni odbor. Iz obrazložitve 6. člena predloga ZUKSB izhaja, da je za DUTB določen enotirni sistem upravljanja zaradi hitrejšega delovanja in odločanja družbe. Iz določila 8. člena predloga ZUKSB izhaja, da "[...] upravni odbor sestavlja sedem članov oziroma članic, izmed katerih so trije izvršni direktorji oziroma direktorice, ki med seboj izberejo predsednika upravnega odbora [...]" Ministrstvo za finance v predlogu ZUKSB vladi ni obrazložilo, zakaj je predlagalo navedeno sestavo upravnega odbora, niti ni predložilo morebitne primerjalno-pravne analize o sestavi upravnih odborov slabih bank v tujih ureditvah.

Pojasnilo vlade in Ministrstva za finance

Za enotirni sistem upravljanja je značilno, da je vpliv skupščine na poslovanje družbe večji kot v družbah z dvotirnim sistemom. To se odraža v petem odstavku 290. člena ZGD-1, ki določa, da lahko skupščina upravnemu odboru daje navodila oziroma določi omejitve. Ne glede na to velja, da je upravni odbor in ne skupščina tisti organ družbe, ki odloča o posameznih poslih. Iz tega sledi, da skupščina lahko daje navodila družbi. Pri DUTB velja, da naloge in pristojnosti skupščine izvršuje vlada kot edini delničar v skladu s 8. členom ZUKSB, kar je posebej pomembno, saj mora DUTB zasledovati v ZUKSB določene cilje, ki so v javnem interesu, in ne zgolj cilj pridobivanja dobička. Statut DUTB zasleduje ločitev nadzorstvenih in upravljaljskih funkcij. V skladu s 26. členom statuta predstavljajo in zastopajo družbo izvršni direktorji. Še podrobneje so pristojnosti izvršnih direktorjev urejene v 28. členu statuta. Pristojnosti upravnega odbora so določene v 24. členu statuta in se nanašajo predvsem na nadzorstvena področja. Morebitna nadaljnja razmejitev bo predmet proučitve.

Iz Smernic za delovanje upravnih odborov⁹⁸ izhaja, da naj bi neizvršni direktorji imeli pretežno nadzorstveno funkcijo in naj ne bi prevzemali pristojnosti v zvezi z vodenjem poslova, zato je smiselno razdeliti pristojnosti med upravni odbor in izvršne direktorje. Kljub poudarjeni nadzorstveni vlogi se položaj neizvršnih direktorjev ne sme enačiti s položajem članov nadzornega sveta, temveč imajo neizvršni direktorji močnejši položaj, ker imajo kot člani upravnega odbora večji neposredni vpliv na vodenje družbe in lahko neposredno in aktivno sooblikujejo poslovne odločitve. Ne glede na

⁹⁸ Izdalo Združenje nadzornikov Slovenije za učinkovito korporativno upravljanje, julij 2013.

vlogo skupščine, ki jo ureja Zakon o gospodarskih družbah⁹⁹ (v nadaljevanju: ZGD-1) v 290. členu, ocenjujemo, da bi morale biti nadzorne funkcije v predlogu ZUKSB podrobneje opredeljene, z natančno navedbo, kateri del članov upravnega odbora jih opravlja. Ministrstvo za finance in vlada bi morala v predlogu ZUKSB določiti, na kakšen način se znotraj upravnega odbora razdelijo funkcije opravljanja nadzora in upravljanja družbe, zaradi tveganja navzkrižja interesov¹⁰⁰. Enotirni sistem upravljanja namreč omogoča visoko stopnjo dispozitivnosti, saj družba upravni odbor organizira svobodno in po svoji izbiri. Ker predpisi pri enotirnem sistemu upravljanja ne določajo enotnega modela notranje organizacije, je bistvenega pomena, da se način razmejitve med funkcijo nadzora in funkcijo upravljanja natančno opredeli z notranjimi akti družbe, pri čemer je za preprečitev nasprotovanja interesov pomembno tudi samoomejevalno delovanje članov upravnega odbora.

Vlada je v vlogi skupščine DUTB v statutu¹⁰¹ določila naslednje pristojnosti upravnega odbora:

- nadzoruje izvajanje poslov družbe;
- izmed članov upravnega odbora imenuje in razrešuje predsednika upravnega odbora in namestnika predsednika upravnega odbora;
- imenuje izvršne direktorje;
- zastopa družbo pri sklepanju pogodb s posameznimi člani upravnega odbora in izvršnimi direktorji skladno s sklepom skupščine;
- daje soglasje k poslovniku o delu izvršnih direktorjev¹⁰²;
- imenuje revizijsko komisijo, komisijo za prejemke in druge komisije upravnega odbora ter njene člane;
- oblikuje predlog za uporabo bilančnega dobička;
- preveri sestavljeno letno poročilo in sprejem letnega poročila prepusti skupščini;
- sestavi poročilo o preveritvi letnega poročila za skupščino;
- skliče skupščino;
- skupščini poda predlog za imenovanje revizorja, ki temelji na predlogu revizijske komisije;
- imenuje in razrešuje prokurista oziroma prokuriste družbe;
- sprejme naložbeno strategijo in politiko v skladu z 10. členom ZUKSB;
- ima druge pristojnosti v skladu z zakoni, statutom in sklepi skupščine.

⁹⁹ Uradni list RS, št. 65/09-UPB3, 33/11, 91/11, 32/12, 57/12, 82/13

¹⁰⁰

¹⁰¹ V 24. členu statuta.

¹⁰² Na podlagi določil 28. člena statuta so izvršni direktorji pristojni in odgovorni za vodenje tekočih poslov družbe, sestavo letnega poročila, pripravo naložbene strategije in politike, prijave vpisov in predložitve listin registru, vodenje poslovnih knjig in opravljanje poslov v skladu s statutom in sklepi upravnega odbora.

Ocenjujemo, da zaradi neurejenosti nadzorstvenega področja v predlogu ZUKSB funkcija nadzora in funkcija upravljanja na DUTB nista ločeni na način, da bi bil lahko nadzor posameznih članov upravnega odbora (neizvršnih direktorjev) nad delovanjem drugih članov upravnega odbora (izvršnih direktorjev) učinkovit. Takšne ločitve funkcij znotraj upravnega odbora ne ureja niti statut. Zaradi nejasno opredeljene funkcije nadzora tudi ni bil izveden nadzor neizvršnih direktorjev nad vsebino pogodbe o prenosu tveganih postavk NLB in NKBM na DUTB v letu 2013 pred njeno sklenitvijo. Ministrstvo za finance in vlada sta v predlogu ZUKSB predvidela še zunanji nadzor Ministrstva za finance nad delovanjem DUTB, ki pa se je zaradi odsotnosti podrobnejših določb o načinu izvajanja in vsebini tega nadzora, in s tem njegovega neizvajanja v letu 2013, izkazal za neučinkovitega.

2.1.3.d Tretji odstavek 8. člena predloga ZUKSB in sprejetega ZUKSB določa, da se ne glede na določbe zakona, ki ureja integriteto in preprečevanje korupcije, za neizvršnega direktorja upravnega odbora ne uporabljajo določbe tega zakona, ki določajo, da poklicni funkcionar ne sme biti član oziroma opravljati dejavnosti upravljanja, nadzora ali zastopanja v gospodarskih družbah. Navedeno določilo, ki ga Ministrstvo za finance v predlogu ZUKSB ni utemeljilo, predstavlja tveganje neobjektivnega in pristranskega opravljanja funkcije in tveganje za nastanek nasprotja interesov pri delovanju neizvršnih direktorjev v upravnem odboru, hkrati pa ogroža njihovo integriteto. Na to je Ministrstvo za finance opozorila tudi KPK¹⁰³ že pred njegovim posredovanjem gradiva vladi. Ministrstvo za finance ni spremenilo navedenega določila v predlogu, posredovanem vladi. Na podlagi navedenega ocenjujemo, da bi bilo treba določilo ZUKSB, ki za neizvršne direktorje določa izjemo od zakona, ki ureja integriteto in preprečevanje korupcije, izločiti iz ZUKSB.

2.1.3.e V predlogu ZUKSB je v tretjem odstavku 11. člena opredeljeno, da je za pripravo, spremljanje, podelitev poroštev in poročanje o poroštvih pooblaščen DUTB, s katero ministrstvo sklene pogodbo, v kateri se določi način izvajanja storitev ter plačilo za izvajanje storitev ter poročanje.

Določilo v predlogu ZUKSB je nejasno glede na to, da se nanaša na izvajanje storitev DUTB in spremljanje porošstva, ki ga izda Republika Slovenija, in ne DUTB, ki izdaja obveznic DUTB, s katerimi lahko na podlagi prvega odstavka tega člena financira odkup terjatev od bank. Iz navedb Ministrstva za finance izhaja, da so bila v predlaganem določilu ZUKSB mišljena porošstva za obveznosti banke do Banke Slovenije iz črpanja neposrednega posojila v skrajni sili in ne porošstva za zadolževanje DUTB, ter da določilo ni operativno, saj ni smiselno, da bi nadzor nad državnimi poroštvimi spremljala DUTB, zato bo nejasnost odpravljena z novelo ZUKSB. Ne glede na to, da se je Ministrstvo za finance zavedalo nejasnosti določila, do konca leta 2013 ni predložilo vladi predloga za spremembo tega določila.

¹⁰³ Mnenje, posredovano Ministrstvu za finance 12. 9. 2012 na osnutek predloga ZUKSB. Iz pripomb KPK v zvezi s predlaganim določilom glede imenovanja neizvršnih direktorjev izhaja, da: "[...] ne zajema vseh možnih situacij, ki bi lahko kazale na morebitno nasprotje interesov članov upravnega odbora in bi bilo potrebno predlagano določilo dopolniti s položaji/funkcijami, ki so nezdružljive s članstvom v upravnem odboru, neizvršni člani upravnega odbora ne bi smeli biti poslovno povezani z banko ali namensko družbo in ni primerno in ni razloga, da pristojnosti neizvršnih direktorjev DUTB izvršujejo osebe, ki imajo status poklicnega funkcionarja in tovrstno angažiranje politike bi gotovo negativno vplivalo na pričakovano in potrebno neodvisno izpolnjevanje zakonskih nalog upravnega odbora [...]".

2.1.3.f V prvem odstavku 9. člena predloga ZUKSB je bilo določeno, da za izvajanje ukrepov iz tega zakona DUTB oblikuje SSB kot namensko premoženje, ki nima lastne pravne osebnosti. Glede SSB je bilo v predlogu ZUKSB določeno:

- DUTB s premoženjem SSB gospodari s sredstvi iz tretjega odstavka tega člena¹⁰⁴, tako da se ohranja njihova realna vrednost v skladu z naložbeno strategijo in politiko, ki jo sprejme upravni odbor ob oblikovanju SSB in
- možen vir financiranja SSB so tudi sredstva za povrnitev protipravno pridobljene premoženjske koristi, pravnomočno ugotovljene v kazenskih postopkih zoper lastnike dolžnikov bank, ki so deležne ukrepov po tem zakonu. Na podlagi četrtega odstavka 9. člena predloga ZUKSB odločitev glede virov financiranja SSB sprejme upravni odbor po pridobitvi soglasja ministrstva, premoženje SSB pa se uporabi izključno za financiranje ukrepov na podlagi tega zakona ter kritje izgub iz tega naslova.

Niti predlog ZUKSB niti sprejeti ZUKSB ne urejata načina sprejemanja ali potrditve naložbene strategije in politike DUTB (rok za sprejem, organ in rok za potrditev ter način spremljanja izvajanja naložbene strategije in politike) in načina ureditve plačila nadomestil DUTB, če ta ne oblikuje SSB. Na potrebnost sprejema celovite strategije upravljanja s sredstvi DUTB je opozorila tudi Banka Slovenije (ob posredovanju osnutkov uredbe v začetku leta 2013 na Ministrstvo za finance), ki je upoštevala priporočila in pripombe, ki so jih v okviru tehnične pomoči dale strokovne službe IMF in Evropske komisije. Pri tem je Banka Slovenije ocenila, da:

- bi morala biti zaveza DUTB sprejem celovite strategije upravljanja s sredstvi DUTB, ki bi morala vsebovati cilje in poslovne načrte za posamezne vrste sredstev z namenom, da se zagotovi maksimalna izterjava in minimizirajo stroški države in
- bi bilo treba določiti vsebino in namen porabe denarnih presežkov na DUTB, da bo izkupiček od prodaje sredstev namenjen poplačilu obveznosti DUTB, in določiti načela, ki bi se uporabila pri ravnanju s sredstvi in obveznostmi DUTB po prenosu premoženja DUTB na pravnega naslednika.

Pojasnilo vlade in Ministrstva za finance

ZUKSB je s tem, ko je določil, da upravni odbor sprejme naložbeno strategijo in politiko, jasno določil, kdo sprejme akt in se tako sprejema po postopkih, po katerih se v DUTB sprejemajo odločitve. Glede na besedilo ZUKSB je DUTB lastnik in imetnik vseh sredstev SSB, ki je predviden kot bilančna oznaka dela premoženja in obveznosti DUTB. Vsa sredstva in obveznosti, ki v skladu z ZUKSB predstavljajo SSB, so sredstva in obveznosti, ki jih DUTB vodi v svoji bilanci. Način zadolževanja in način porabe presežkov DUTB je urejen v novi uredbi. Na DUTB se ni oblikoval SSB, ker je Republika Slovenija neposredno izvrševala lastniška upravičenja v bankah, prej pa je bilo načrtovano, da bodo banke prenesene na SSB. Z novelo ZUKSB se načrtuje ukinitve SSB, ki bo postal samo opcijska možnost.

Ocenjujemo, da bi moral biti v predlogu ZUKSB in v sprejetem ZUKSB sprejem naložbene strategije in politike upravljanja s premoženjem, ki ga pridobi DUTB, urejen neodvisno od oblikovanja SSB, urejeni pa bi morali biti tudi roki za sprejem, organi za odobritev in način spremljanja izvajanja strateških ciljev in politike. S tem bi bila zagotovljena podlaga za učinkovit nadzor, za spremljanje in ocenjevanje doseganja cilja ustanovitve DUTB, za določitev konkretnih ciljev upravljanja s

¹⁰⁴ Tretji odstavek 9. člena predloga ZUKSB določa vrste namenskih prihodkov DUTB, ki se vodijo za SSB.

premoženjem in za sprejem ustreznih ukrepov vlade, v vlogi skupščine DUTB, v primeru odstopanj delovanja DUTB od sprejete strategije in politike upravljanja s premoženjem. Ocenjujemo, da iz ZUKSB ne izhaja, da je oblikovanje SSB vezano na sprejetje odločitve o tem, ali bo Republika Slovenija neposredno izvrševala lastniška upravičenja v bankah, tako kot sta to pojasnila vlada in Ministrstvo za finance.

V predlogu ZUKSB in sprejetem ZUKSB tudi ni opredeljeno ali Ministrstvo za finance glede odločitve o virih financiranja SSB zgolj poda soglasje ali hkrati z njim določi tudi način porabe virov financiranja. DUTB v letu 2013 ni pripravila in ni sprejela naložbene politike in strategije, in ob prenosu tveganih postavk bank na DUTB, ki je bil izveden v decembru 2013, ni oblikovala SSB. Kljub zavedanju neustreznosti zakonskih določil Ministrstvo za finance do konca leta 2013 ni pripravilo predloga sprememb ZUKSB in vlada ni sprejela predloga sprememb ZUKSB, s katerim bi uredila status SSB¹⁰⁵, način za sprejem in potrditev finančnega načrta DUTB (ali da bo to urejeno s podzakonskim aktom) in spremljanje njegovega izvajanja.

Ukrep Ministrstva za finance in vlade

V predlogu nove uredbe in v novi uredbi, ki jo je sprejela vlada 11. 12. 2013, je v drugem odstavku 46. člena urejeno sprejemanje naložbene politike in politike upravljanja sredstev sklada za plačilo posojil in izdanih vrednostnih papirjev, ki jih sprejme upravni odbor in se uporabijo v skladu z določili prvega odstavka 44. člena nove uredbe. Smernice za delovanje DUTB, ki jih je sprejela vlada 5. 6. 2014, določajo, da DUTB upravlja premoženje po načelu dobrega gospodarstvenika in načelih mednarodnih standardov korporativnega upravljanja. V skladu z določili smernic za delovanje DUTB sprejme upravni odbor poslovno strategijo za upravljanje premoženja DUTB. Pri upravljanju premoženja DUTB ne sme biti usmerjena k temu, da ostaja dolgoročni lastnik, zato je del strategije upravljanja tudi strategija odprodaje premoženja. Upravni odbor sprejme tudi usmeritve za sodelovanje pri prestrukturiranju podjetij. V okviru poslovne strategije sprejme upravni odbor petletni poslovni načrt, v katerem DUTB opredeli ciljno donosnost kapitala, donosnost sredstev kot celote in donosnost po posameznih segmentih. Cilj DUTB za vsa leta poslovanja je ustvarjati tolikšen dobiček po slabitvah in rezervacijah, da znaša donosnost kapitala 8 odstotkov. Upravni odbor v skladu z uredbo sprejme finančni načrt, katerega del je tudi časovno razčlenjeni načrt vseh prejemkov in izdatkov DUTB v poslovnem letu in načrt uporabe prostih denarnih sredstev. DUTB naj bi objavila poslovno strategijo in usmeritve pri prestrukturiranju na svoji spletni strani – za leto 2013 do konca septembra 2014.

2.1.3.g Predlog ZUKSB je v šestem odstavku 10. člena določal, da DUTB od bank, ki so deležne ukrepov po tem zakonu, oziroma njenih lastnikov sorazmerno z njihovim lastniškim deležem zahteva povračilo stroškov na podlagi pogodbe, pri čemer stroški vključujejo tudi stroške morebitnih zunanjih izvajalcev dejavnosti DUTB. Ministrstvo za finance in vlada v predlogu ZUKSB nista definirala vrste stroškov, ki jih povrnejo banke DUTB, ampak sta izrecno opredelila le vključitev stroškov zunanjih izvajalcev dejavnosti DUTB. Vlada je sprejela uredbo, v kateri je na neustrezen način opredeljena določitev višine stroškov financiranja in tudi višina stroškov upravljanja¹⁰⁶. Ocenjujemo, da bi morala Ministrstvo za finance in vlada že v predlogu ZUKSB natančneje določiti, do povračila katerih stroškov je upravičena DUTB, in ne zgolj izpostaviti ene vrste stroškov, oziroma bi morala opredeliti

¹⁰⁵ SVZ je menila, da predlog ZUKSB ne ureja načinov in pogojev dokapitalizacije bank s strani SSB ter da jih SSB ne more dokapitalizirati, ker naj ne bi imel pravne osebnosti.

¹⁰⁶ Več v točki 2.1.4.g tega poročila.

razliko med stroški, do povračila katerih je DUTB upravičena s strani bank, ki so deležne ukrepov po ZUKSB, in stroški v zvezi z izvajanjem nalog DUTB, ki jih mora plačati sama.

2.1.3.h V predlogu ZUKSB je bilo v 16. členu določeno¹⁰⁷, da se ne glede na določilo 9. člena ZUKSB, ki ureja SSB, nadomestila za stroške DUTB v zvezi z izvajanjem nalog na podlagi ZUKSB krijejo z nadomestilom iz namenskega premoženja SSB, ki se določi v statutu. Nadomestila se lahko krijejo iz proračuna Republike Slovenije v obsegu, v katerem ti presegajo nadomestilo iz namenskega premoženja SSB in se da ta presežek razumno obrazložiti. Pogodbo z DUTB v imenu in za račun države podpisuje minister za finance. Pokrivanje nadomestil DUTB je bilo v predlogu ZUKSB povezano z oblikovanjem SSB in ni urejalo pokrivanja nadomestil DUTB, če se ne oblikuje SSB.

Ocenjujemo, da je bila predlagana opredelitev "[...] razumne obrazložitve presežka stroškov DUTB, ki se krijejo iz namenskega premoženja DUTB [...]" nejasna, ker je v praksi nemogoče obrazložiti presežek stroškov na način, da je objektivno označen kot razumen oziroma nerazumen, saj niso opredeljeni kriteriji za takšno presojo, niti ni opredeljeno, kateri organ presoja razumnost obrazložitve. Takšna opredelitev upravičenosti višine presežka stroškov otežuje vse oblike nadzornih funkcij, saj tudi ni opredeljeno, kdo konkretno podaja obrazložitve glede presežka stroškov in komu.

Pojasnilo vlade in Ministrstva za finance

DUTB je samostojna oseba in se kljub nekaterim posebnostim zanjo uporabljajo pravila ZGD-1. DUTB lahko odloča le o virih financiranja, ki pomenijo njeno zadolžitev, ne pa o tem, da bi država dokapitalizirala DUTB. Vsaka zadolžitev je njen pravni posej, o katerem odloča upravni odbor. Vsaka rešitev, ki bi kreiranje volje družbe prepustila tretji osebi, bi pomenila odmik od ZGD-1. Republika Slovenija je tudi z namenom kritja stroškov delovanja DUTB izvedla dokapitalizacijo.

Kljub pripombam SVZ na predlog ZUKSB (iz katerih izhaja, da odločitev glede virov financiranja SSB ne more biti prepuščena upravnemu odboru po pridobitvi soglasja pristojnega ministrstva in da bi morali biti viri financiranja, če bi ti sploh obstajali, v zakonu nedvoumno, vsebinsko in pravilno določeni) Ministrstvo za finance do konca leta 2013 vladi ni posredovalo predloga spremembe določila, ki se nanaša na pokrivanje nadomestil DUTB za izvajanje ZUKSB. V sprejetem ZUKSB pokrivanje nadomestil DUTB v primeru, da SSB ni oblikovan, ni urejen in niso opredeljene vrste stroškov za izvajanje nalog DUTB.

2.1.3.i V predlogu ZUKSB so določene izjeme od že veljavnih ureditev v Republiki Sloveniji, in sicer:

- izjema od zakona, ki ureja gospodarske družbe: "[...] ne glede na določbe zakona, ki ureja gospodarske družbe, o vplačilu osnovnega kapitala delniške družbe v denarju, je lahko celotni kapital namenske družbe, ki je organizirana kot delniška družba, ki jo ustanovi banka ali več bank, vplačan s stvarnimi vložki in v postopku povečanja osnovnega kapitala namenske družbe se ne uporabljajo določbe zakona, ki ureja gospodarske družbe o obvezni ustanovitveni reviziji in o reviziji stvarnih vložkov";
- izjema od zakona, ki ureja javne finance: "[...] ne glede na določbe zakona, ki ureja javne finance, ki urejajo izdajanje poroštev države, lahko država za doseganje namena tega zakona, izdaja poročstva za prevzete obveznosti DUTB in za obveznosti namenske družbe";

¹⁰⁷ Sprejeti ZUKSB v prvem odstavku 17. člena določa, da se nadomestila za stroške DUTB v zvezi z izvajanjem dejavnosti na podlagi tega zakona krijejo z nadomestilom iz namenskega premoženja SSB.

- izjema od zakona, ki ureja obligacijska razmerja: "[...] za pogodbe z DUTB z upravičenci o ukrepih, ki se izvedejo v skladu s tem zakonom in podzakonskimi akti, se ne uporabljajo določila zakona, ki ureja obligacije o izpodbijanju pravnih dejanj dolžnika, če je dolžnik banka deležna ukrepov po tem zakonu, o razvezi ali spremembi pogodbe zaradi spremenjenih okoliščin, o čezmernem prikrajšanju in o oderuški pogodbi";
- izjema od zakona, ki ureja postopke zaradi insolventnosti: "[...] za pogodbe DUTB z upravičenci o ukrepih, ki se izvedejo v skladu s tem zakonom in na njegovi podlagi izdanimi podzakonskimi akti, se ne uporabljajo določila zakona, ki ureja postopke zaradi insolventnosti, o izpodbijanju pravnih dejanj stečajnega dolžnika";
- izjema od zakona, ki ureja preprečevanje omejevanja konkurence, od zakona, ki ureja prevzeme in od zakona, ki ureja bančništvo: "[...] DUTB ni zavezana prijaviti koncentracije v skladu z zakonom, ki ureja preprečevanje omejevanja konkurence, dati obvezne prevzemne ponudbe, po zakonu, ki ureja prevzeme ali pridobiti dovoljenja za pridobitev kvalificiranega deleža po zakonu, ki ureja bančništvo, če bi koncentracijo, prevzemni prag oziroma dodatni prevzemni prag ali kvalificirani delež v ciljni družbi, za katero se uporablja zakon, ki ureja prevzeme ali zakon, ki ureja bančništvo, dosegla s pridobitvijo vrednostnih papirjev ciljne družbe: na podlagi realizacije zavarovanja, katerega predmet so bili vrednostni papirji ciljne družbe, na podlagi povečanja osnovnega kapitala ciljne družbe s stvarnimi vložki, katerih predmet so terjatve banke do ciljne družbe in v okviru izvajanja ukrepov v skladu s tem zakonom".

V zvezi z izjemami je zakonodajno-pravna služba državnega zbora menila¹⁰⁸, da utemeljitve za odstopa od sistemskih ureditev niso podane, zato ogrožajo pravno varnost in zmanjšujejo stopnjo zaupanja v pravo, še posebej, ker se s sistemskimi zakoni v slovenski pravni red vnašajo evropske direktive¹⁰⁹. SVZ je predlagala vsebinsko presojo izjem v zakonu od veljavne ureditve, pri čemer naj se v presojo vključi tudi regulatorje in druge organe, v pristojnost katerih posamezni del materije sodi.

Ministrstvo za finance je v obrazložitvah členov v predlogu ZUKSB za vlado navedlo naslednje razloge za predlagane izjeme od zakonskih ureditev:

- za izjemo od zakona, ki ureja gospodarske družbe, je razlog v namenu te družbe;
- za izjemo od zakona, ki ureja javne finance, je razlog v posebnosti glede poroštev države;
- za izjeme od zakonov, ki urejajo obligacijska razmerja, prevzeme, bančništvo in preprečevanje omejevanja konkurence, so bili navedeni enaki razlogi, in sicer, da je besedilo "[...] povzeto po nemškem predpisu¹¹⁰ [...]".

¹⁰⁸ Mnenje zakonodajno-pravne službe državnega zbora z dne 24. 9. 2012, posredovano Odboru za finance in monetarno politiko.

¹⁰⁹ Tudi Ministrstvo za pravosodje in javno upravo je menilo (mnenje z dne 18. 9. 2012, posredovano vladi in Ministrstvu za finance), da je treba jasno navesti, katere vrednote prevladajo pri izključitvi določil (povezanih s predpisi, ki urejajo gospodarske družbe in finančno poslovanje oziroma postopke zaradi insolventnosti in prisilnega prenehanja), kdo bo aplikativno v ugodnejšem položaju in kakšen bo učinek na upravičence, pri čemer sklicevanje na izvirne rešitve iz nemške zakonodaje ne pomeni obrazložitve v smislu argumentiranja.

¹¹⁰ *Act on the Acceleration and Simplification of the Acquisition of Shares and Risk Position of Financial-Sector Enterprises by the Financial Market Stabilisation Fund.*

Vendar pa Ministrstvo za finance ni obrazložilo naslednjih predlaganih izjem od zakonskih ureditev:

- za izjeme od predpisa, ki ureja integriteto in preprečevanje korupcije: za neizvršne člane upravnega odbora ne veljajo določbe zakona, ki ureja integriteto in preprečevanje korupcije v delu, da poklicni funkcionar ne sme biti član oziroma opravljati dejavnosti upravljanja, nadzora ali zastopanja v gospodarskih družbah;
- za izjemo, da ne glede na določbe zakona, ki ureja prejemke poslovnih oseb v gospodarskih družbah v večinski lasti Republike Slovenije, politiko prejemkov članov upravnega odbora določi skupščina;
- za izjemo, da DUTB lahko sklepa pogodbe s finančnimi svetovalci za opravljanje finančnih storitev v zvezi z izdajo, prodajo, nakupom ali prenosom vrednostnih papirjev v skladu z 18. členom Zakona o javnem naročanju¹¹¹ (v nadaljevanju: ZJN-2), na podlagi katerega se pravila javnega naročanja za te storitve ne uporabljajo;
- za izjemo, da lahko država ne glede na predviden obseg novo izdanih poroštev države v posameznem proračunskem letu na podlagi zakona, ki ureja letno izvrševanje proračuna, izdaja dodatna poročila za obveznosti banke do Banke Slovenije iz črpanja neposrednega posojila v skrajni sili.

Čeprav Ministrstvo za finance vladi ni predstavilo razlogov za predlagane izjeme od veljavnih ureditev oziroma je vladi podalo skope in neutemeljene obrazložitve in ji ni predstavilo vsebine mnenj pristojnih institucij glede navedenih izjem v predlogu ZUKSB, je vlada sprejela predlog ZUKSB in predlog Ministrstva za finance, da predlaga državnemu zboru sprejetje zakona po nujnem postopku.

2.1.3.j Ocenjujemo, da izključitev uporabe predpisa, ki ureja prejemke poslovnih oseb v gospodarskih družbah v večinski lasti Republike Slovenije, in uvedba nagrajevanja na podlagi politike prejemkov, o kateri odloča vlada, predstavlja tveganje v sistemu nagrajevanja posloводства DUTB in plačnega sistema v celoti. Ureditev prejemkov poslovnih oseb s predpisi je namreč vzpostavila primerljivost nagrajevanja posloводства družb v večinski lasti države in podlago za preprečitev morebitnih prekoračitev pri nagrajevanju posloводства¹¹².

Pojasnilo vlade in Ministrstva za finance

DUTB je res gospodarska družba, ki deluje na podlagi splošnih določb ZGD-1, ima pa veliko elementov posebne gospodarske družbe, sui generis, ki je bila ustanovljena s posebnim zakonom in so ji bile dodeljene posebne naloge in posebna pooblastila, vezana na izvajanje ukrepov za zagotavljanje stabilnosti bančnega sistema. S tega vidika ni mogoče enačiti DUTB z ostalimi gospodarskimi družbami v večinski lasti države oziroma samoupravne lokalne skupnosti, katerih izključna dejavnost je opravljanje pridobitne dejavnosti na trgu in za katere velja enoten sistem prejemkov poslovnih oseb.

Ne glede na posebnost dejavnosti, zaradi katere je ustanovljena DUTB, ocenjujemo, da bi morali biti vzpostavljeni enotni kriteriji nagrajevanja posloводства za vse družbe v večinski lasti države.

¹¹¹ Na podlagi določil 3. točke prvega odstavka 18. člena ZJN-2 (Uradni list RS, št. 128/06, 16/08, 19/10, 18/11, 90/12) se določila ZJN-2 ne uporabljajo za storitve v zvezi s finančnimi storitvami glede izdaje, prodaje, nakupa ali prenosa vrednostnih papirjev ali drugih finančnih instrumentov, zlasti glede transakcij naročnikov za pridobitev denarja ali kapitala ter storitvami Banke Slovenije.

¹¹² Na to tveganje je računsko sodišče opozorilo Ministrstvo za finance tudi v pripombah na predlog Zakona o slovenskem državnem holdingu (ZSDH-1) 11. 11. 2013.

2.1.3.k Predlog ZUKSB je dejavnost DUTB urejal v 10. členu, in sicer:

- v prvem odstavku: "DUTB za namensko premoženje, ki ga predstavlja SSB, lahko pridobi ali z drugimi sredstvi krije tveganja, zlasti terjatve, vrednostne papirje, izvedene finančne instrumente, pravice in obveznosti iz odobrenih kreditov ali garancij in deležev, v vsakem primeru s pripadajočim zavarovanjem, ki ga je pridobila banka oziroma namenska družba pred 1. 9. 2012. DUTB zagotovi nadomestilo za odkup premoženja po tem odstavku kot denarno nadomestilo ali kot nedenarno nadomestilo v obliki obveznic, ki jih izda DUTB.";
- v drugem odstavku: "DUTB lahko naloži banki, ki je deležna ukrepov po tem zakonu, da konvertira določen del kreditov družbam v lastniški kapital teh družb ali podrejeno posojilo tem družbam in se tako pridobljen delež banke prenese na SSB z namenom sanacije nefinančnih družb.";
- v tretjem odstavku: "Delež v družbah, ki je prenesen na SSB v skladu s prejšnjim odstavkom, DUTB lahko odproda ali poveča, in sicer z namenom doseganja maksimalne vrednosti.";
- v šestem odstavku: »DUTB od bank, ki so deležne ukrepov po tem zakonu, oziroma njenih lastnikov, sorazmerno z njihovim lastniškim deležem, zahteva povračilo stroškov na podlagi pogodbe. Stroški vključujejo tudi stroške morebitnih zunanjih izvajalcev dejavnosti DUTB.";
- v sedmem odstavku: "V pogodbi iz prejšnjega odstavka se določi tudi vrednotenje prenesenih terjatev, ki se morajo oceniti po ceni, ki odraža realno dolgoročno ekonomsko vrednost.";
- v osmem odstavku: "Pri prenosu terjatev je potrebno oceniti potencialne izgube na podlagi popolnega prenosa kreditne mape posameznega dolžnika banke, ki je deležna ukrepov po tem zakonu, in sicer iz banke na DUTB, za katero pri ravnanju s tako pridobljenimi podatki banke veljajo določbe zakona, ki ureja bančništvo, o varovanju podatkov banke.";
- v desetem odstavku: "V primeru bank, v katerih je država edina lastnica in ki niso deležne ukrepov po tem zakonu, lahko DUTB upravlja tudi z deleži teh bank v gospodarskih družbah z namenom enotnega pristopa k sanaciji gospodarstva.";
- v enajstem odstavku: "Na SSB se lahko prenese tudi nestrateske družbe oziroma poslovne oddelke bank, ki so deležne ukrepov po tem zakonu, katere lahko SSB pozneje proda ali razreši na ustrezen način.";
- v dvanajstem odstavku: "DUTB lahko ob soglasju Banke Slovenije in v skladu z določbami Evropske komisije zahteva, da banka, ki je deležna ukrepov po tem zakonu, izvede odkup ali zamenjavo obstoječih podrejenih instrumentov.";
- v trinajstem odstavku: "DUTB mora pri opravljanju svojih nalog ravnati s skrbnostjo dobrega gospodarstvenika v skladu z načeli preglednosti, učinkovitosti, gospodarnosti in uspešnosti."

Iz obrazložitve predlaganega člena izhaja, da je ureditev povzeta po nemškem zakonu in da je datum 1. 9. 2012 določen z namenom, da bi se preprečilo špekulativno sklepanje problematičnih kreditnih pogodb tik pred in po uveljavitvi zakona. V zvezi z določilom, da bo DUTB zahtevala od bank povračilo stroškov, je podana obrazložitev, da se je pri tem "sledilo načelu zmanjšanja moralnega hazarda, da ne bi Republika Slovenija z izvajanjem ukrepov po tem zakonu podpirala lastnike bank privatnega sektorja".

V sprejetem ZUKSB dejavnosti in pravila delovanja DUTB ureja 11. člen, ki določa še, da DUTB:

- mora vsako leto odprodati vsaj 10 odstotkov ocenjene vrednosti pridobljenih sredstev;
- opravlja revizijo zakonitosti, gospodarnosti in učinkovitosti procesov odobravanja kreditov in naložb ter rabe kreditov, ki se vodijo kot oslavitve v bilancah ter morebitne ugotovljene nepravilnosti takoj na ustrezen način sporoči pristojnim organom, in na podlagi revizijskih

ugotovitev kršitev mora v treh delovnih dneh predlagati pristojnemu sodišču začasno prepoved razpolaganja s premoženjem kršitelja.

Ugotovili smo:

- ne glede na to, da je vlada sprejela smernice za delovanje DUTB, ocenjujemo, da v predlogu ZUKSB niso bile natančno opredeljene naloge in pristojnosti delovanja DUTB, ki bi dajale jasno podlago za njeno delovanje¹¹³; v 3. členu predloga ZUKSB so opredeljeni namen in cilji DUTB in SSB, ni pa podrobneje določeno, na kakšen način DUTB dosega te cilje, oziroma kakšne so njene naloge pri zagotavljanju gospodarne uporabe javnih sredstev, povrnitve proračunskih sredstev, pospeševanja kreditiranja nefinančnega sektorja, privatizacije bank in ugotavljanja odgovornosti za nastanek slabih terjatev bank, kot določa drugi odstavek 3. člena predloga ZUKSB in sprejetega ZUKSB;
- niti predlog ZUKSB niti sprejeti ZUKSB ne urejata vsebine načel delovanja in odgovornosti DUTB za izvajanje ZUKSB¹¹⁴, kar bi omogočalo učinkovitejše izvajanje vseh oblik nadzora;
- ne glede na to, da dejavnost sodelovanja DUTB pri prestrukturiranju družb ni bila določena niti v ZUKSB niti v uredbi niti v statutu DUTB, iz navedb DUTB¹¹⁵ in

¹¹⁶ na predlog vlade in prošnje ministra za finance, da DUTB pripravi načrt prestrukturiranja za to družbo.

Pojasnilo Ministrstva za finance

Dokumenti ali odločitve vlade oziroma ministrstva v tej zadevi ne obstajajo. Ne Ministrstvo za finance in ne vlada nista bila seznanjena s pogodbo DUTB s svetovalno družbo Quartz+Co, niti se nista nikoli z nikomer dogovarjala glede sklenitve ali vsebine pogodbe. Od začetka izvajanja postopkov po ZUKSB je obstajalo zavedanje, da je treba s sanacijo slabih bančnih terjatev izvesti tudi razdolžitve podjetij, med katerimi je bila tudi družba Cimos. Na sestankih s predstavniki DUTB je Ministrstvo za finance DUTB seznanilo, da bodo terjatve do družbe Cimos verjetno del prenosa tveganih postavk na DUTB in da je smiselno, da se DUTB v vmesnem obdobju, ko še čaka na prvi prenos terjatev, pripravi na prevzem terjatev do tako pomembnih podjetij.

¹¹³ 5. 6. 2014 je Ministrstvo za finance posredovalo vladi predlog smernic za delovanje DUTB, ki jih je istega dne sprejela vlada, in ki med drugim urejajo poslanstvo in splošne cilje DUTB ter določajo njeno glavno nalogo. Več v točki 2.1.3.m tega poročila. Vloga DUTB je bila v predlogu uredbe, predlogu spremembe uredbe in v predlogu nove uredbe določena na način, ki je podrobneje predstavljen v točkah 2.1.4., 2.1.4.e in 2.1.4.g tega poročila.

¹¹⁴ V trinajstem odstavku 10. člena predloga ZUKSB oziroma v trinajstem odstavku 11. člena ZUKSB je navedeno, da mora DUTB pri opravljanju svojih dejavnosti ravnati s skrbnostjo dobrega gospodarstvenika, v skladu z načeli preglednosti, učinkovitosti, gospodarnosti in uspešnosti.

¹¹⁵ Odgovor DUTB na očitke KPK o verjetnosti nastanka okoliščin konflikta interesov, ki so bili opredeljeni v vmesnem poročilu KPK z dne 5. 1. 2014.

¹¹⁶

Kljub temu da se je Ministrstvo za finance zavedalo, da bo potrebno sodelovanje DUTB tudi pri prestrukturiranju družb, ni vključilo jasne opredelitve nalog DUTB niti v predlog ZUKSB niti v predlog uredbe, čeprav iz navedb vlade¹¹⁷ izhaja, da ZUKSB ne izključuje možnosti delovanja DUTB "[...] ki bi se lahko v prihodnosti pokazale kot potrebne za pomoč gospodarstvu (preprečevanje morebitnih postopkov zaradi insolventnosti družb zaradi nezmožnosti bank reprogramirati posojila) in da DUTB lahko delež v gospodarski družbi, ki ga je pridobila s prenosom tveganj, proda, vendar mora zasledovati cilj maksimalne vrednosti in ravnati s skrbnostjo dobrega gospodarstvenika v skladu z načeli preglednosti, gospodarnosti in uspešnosti [...]"; ugotavljamo, da niti v predlogu ZUKSB niti v sprejetem ZUKSB niso urejeni postopki, ki bi bili povezani z reprogrami posojil gospodarskim družbam;

- predlagano določilo, ki se nanaša na upravljanje z deleži bank v gospodarskih družbah, ki niso deležne ukrepov po ZUKSB, ni skladno z namenom ustanovitve DUTB, ker iz predloga ZUKSB in iz sprejetega ZUKSB ne izhaja, da bi bil namen ustanovitve DUTB¹¹⁸ v zagotavljanju enotne sanacije gospodarstva Republike Slovenije.

Na nedorečenost načina in pogojev izvajanja ukrepov v predlogu ZUKSB (prenos slabih terjatev na DUTB, dokapitalizacija bank) je Ministrstvo za finance opozorila tudi SVZ¹¹⁹, vendar določila, povezana z izvajanjem ukrepov na DUTB, v predlogu ZUKSB niso bila dopolnjena.

2.1.3.1 Predlog ZUKSB je v 20. členu¹²⁰ določal možnost ustanovitve namenske družbe, ki jo lahko ustanovi DUTB skupaj z bankami.

Pojasnilo vlade in Ministrstva za finance

Namen te družbe je bil, da se prenese del premoženja s ciljem, da se bolj učinkovito izvaja ZUKSB. Deli premoženja bank bi se prenesli na namensko družbo, ki bi lahko bila v lasti DUTB ali v delni zasebni lasti (delno državna in delno zasebna last) ali v delni lasti bank. Če bi se ustanovila namenska družba, bi bilo treba prej dokazati, da bi se z njeno ustanovitvijo bolj učinkovito izvajali ukrepi za krepitev stabilnosti bank. Pri ustanovitvi bi bile udeležene banke z namenom, da bi same prispevale k sanaciji bančnega sistema. Banke imajo še vedno velik del "slabih" kreditov, ker se njihov delež v aktivih banke ni v zadostni meri zmanjšal, ker podzakonski akti niso predvideli prenosa terjatev, pri katerih imajo dolžniki do bank sedež izven Republike Slovenije, tudi metodologija regulatorja se je zaostрила. Namenske družbe so eden od načinov, kako bi se banke in DUTB združile. DUTB ima tudi možnost ustanavljati družbe izven okvirja izvajanja ukrepov po ZUKSB.

Besedilo predlaganega člena ni urejalo, kakšno dejavnost bo opravljala namenska družba in kakšni bodo njeni cilji poslovanja, zato ocenjujemo, da namen ustanovitve te družbe ni bil jasno določen, kar predstavlja tveganje nepreglednosti in neučinkovitosti poslovanja DUTB pri upravljanju s prevzetim premoženjem bank, v kolikor bi se to premoženje preneslo na namensko družbo DUTB. V skladu z določili drugega odstavka 32. člena nove uredbe lahko DUTB ustanovi namensko družbo le, če se v

¹¹⁷ Mnenje vlade z dne 17. 10. 2012 na zahtevo državnega sveta, da državni zbor ponovno odloča o ZUKSB z dne 10. 10. 2012.

¹¹⁸ Na podlagi določil 3. člena predloga ZUKSB je namen ustanovitve DUTB in SSB krepiti stabilnost bank, kot jih določa ZUKSB, ki ureja bančništvo, zaradi ohranitve stabilnosti bančnega sistema v celoti.

¹¹⁹ Mnenje o predlogu ZUKSB z dne 13. 9. 2012, posredovano na Ministrstvo za finance.

¹²⁰ Sprejeti ZUKSB v prvem odstavku 21. člena določa, da je namenska družba tista družba, ki prevzema tveganja bank in se lahko ustanovi le v obliki delniške družbe.

banki hkrati izvedejo ukrepi za povečanje osnovnega kapitala banke ali drugih kapitalskih instrumentov v višini, da se zagotovi kapitalska ustreznost banke v skladu z zahtevami nadzornika bančnega sistema.

2.1.3.m V skladu z osemnajstim odstavkom 11. člena ZUKSB vlada lahko s podzakonskim aktom, po posvetovanju z Banko Slovenije, določi smernice delovanja DUTB. Vladi je na podlagi zakonskih določil dana možnost in ne obveznost, da sprejme smernice delovanja DUTB. Vlada jih do konca leta 2013 ni sprejela in tudi ni obravnavala vsebine predloga smernic delovanja, ki jih je pripravila DUTB 10. 12. 2013¹²¹ in iz katerih izhaja, da so naloge DUTB, da izvaja odločitve o državni pomoči, ki jih je sprejela vlada, spodbuja zaupanje v finančni sistem in deluje v skladu z najvišjimi mednarodnimi standardi, prevzema aktivno lastništvo terjatev (in bank v primeru, da jih sama dokapitalizira), je začasni lastnik in upravlja terjatve na način, ki omogoča izhod po najboljši možni ceni in na zahtevo medresorske komisije občasno zagotavlja druga neodvisna mnenja. Glede na to, da navedena področja s predpisi niso urejena, bi moralo biti v predlogu ZUKSB določeno, da mora vlada sprejeti smernice delovanja DUTB in tudi poslovno strategijo DUTB, ki bi urejala postopke prodaje in merila za vrednotenje uspešnosti upravljanja z naložbami na DUTB.

Vladi je predlog smernic DUTB posredovala medresorska komisija¹²², ko je predlagala prenos tveganih postavk bank na DUTB in dokapitalizacijo bank, vendar pa vladi ni predlagala, naj sprejme smernice delovanja DUTB, kljub temu da jih je v gradivu vladi posredovala. Vlada odločitve o sprejemu smernic delovanja DUTB do konca leta 2013 ni sprejela.

Ukrep Ministrstva za finance in vlade

5. 6. 2014 je Ministrstvo za finance posredovalo vladi predlog smernic delovanja DUTB, ki jih je istega dne sprejela vlada, v katerih je opredeljeno, da je glavna naloga DUTB upravljanje premoženja, ki ga DUTB prevzame od bank. DUTB opravlja svoje naloge strokovno in učinkovito. Splošni cilj DUTB je izvesti ukrepe za krepitev stabilnosti bank na način, da so davkoplačevalci najmanj obremenjeni. DUTB doseže cilj s prestrukturiranjem in upravljanjem premoženja tako, da se vrednost premoženja maksimira. V ta namen DUTB razpolaga s premoženjem le takrat, če je to komercialno upravičeno in v skladu z zakonodajo. Cilj DUTB je tudi prestrukturirati gospodarske družbe, zmožne vzdržnega poslovanja. V skladu z navedenim je cilj DUTB tudi prestrukturirati gospodarske družbe, če je prestrukturiranje ekonomsko upravičeno oziroma izpolnjuje morebitne druge pogoje po ZUKSB. V smernicah delovanja DUTB je predvideno, da upravni odbor sprejme poslovno strategijo za upravljanje premoženja DUTB, katere del strategije je odprodaja premoženja. Upravni odbor sprejme tudi usmeritve za sodelovanje pri prestrukturiranju podjetij in petletni poslovni načrt, v katerem opredeli ciljno donosnost kapitala, donosnost sredstev kot celote in donosnost po posameznih segmentih. DUTB naj bi objavila poslovno strategijo in usmeritve pri prestrukturiranju na svojih spletnih straneh do konca septembra 2014.

V Smernicah Organizacije za gospodarsko sodelovanje in razvoj (v nadaljevanju: OECD) za korporativno upravljanje družb v državni lasti¹²³ je določeno, da morajo biti obveznosti in naloge, ki

¹²¹ Osnutek smernic delovanja DUTB je bil priloga k priporočilom, danim medresorski komisiji 10. 12. 2013 in je bil predložen tudi vladi kot del gradiva k predlogom Ministrstva za finance o uporabi ukrepov v bankah dne 12. 12. 2013.

¹²² V gradivu za sejo vlade dne 12. 12. 2013.

¹²³ OECD (Organisation for Economic CO-operation and Development), *Guidelines*, 2005. [URL: <http://www.oecd.org/corporate/ca/corporategovernanceofstate-ownedenterprises/34803211.pdf>], 18. 11. 2014.

naj bi jih družba v državni lasti opravljala v zvezi z javnimi storitvami, poleg splošno sprejetih, družbi jasno delegirane z zakoni in regulatornimi predpisi. Te obveznosti in naloge morajo biti objavljene in s tem dostopne splošni javnosti in zagotovljen mora biti tudi pregleden način pokrivanja stroškov. Glede na to, da je Ministrstvo za finance pojasnilo, da bo novela ZUKSB vsebinsko povezana tudi z določili smernic DUTB in glede na to, da so bila v osnutku novele ZUKSB¹²⁴ predvidena določila, ki urejajo delovanje DUTB z določitvijo ciljev, sprejemom poslovne strategije, opredelitvijo načina upravljanja s premoženjem na DUTB, ugotavljamo, da bi moralo Ministrstvo za finance že v letu 2013 predlagati spremembe ZUKSB in jih posredovati vladi v sprejem in v njih opredeliti cilje, naloge in odgovornosti DUTB za izvajanje določil ZUKSB¹²⁵.

2.1.3.n V ZUKSB je v trinajstem odstavku 11. člena določeno, da mora DUTB pri opravljanju svojih nalog ravnati s skrbnostjo dobrega gospodarstvenika, v skladu z načeli preglednosti, učinkovitosti, gospodarnosti in uspešnosti. Načela delovanja DUTB so bila opredeljena tudi v:

- osnutku smernic delovanja DUTB, ki ga je pripravilo Ministrstvo za finance v januarju 2013, kjer so bila določena vodilna splošna načela delovanja DUTB in načela, vezana na lastništvo delnic bank, in ki ga Ministrstvo za finance ni posredovalo v obravnavo vladi¹²⁶ in
- predlogu smernic delovanja DUTB, kjer jih je opredelila DUTB in ga posredovala medresorski komisiji v decembru 2013; v njem so bila določena načela strategije upravljanja terjatev, iz katerih izhaja, da mora DUTB za vsak primer posebej podrobno določiti strateški pristop, pri čemer sledi splošnemu pristopu za to vrsto primera, in da se primeri slabih posojil razvrščajo na splošno v dve kategoriji: prestrukturiranje in izterjava¹²⁷.

Ukrepi vlade in Ministrstva za finance

5. 6. 2014 je Ministrstvo za finance posredovalo vladi predlog smernic delovanja DUTB, ki jih je istega dne sprejela vlada, v katerih je opredeljeno, da DUTB zasleduje cilj maksimiranja prevzetega premoženja. V skladu s smernicami DUTB upravlja premoženje po načelu dobrega gospodarstvenika in načelih mednarodnih standardov korporativnega upravljanja. Upravni odbor sprejme poslovno strategijo za upravljanje premoženja in ne sme biti usmerjen k temu, da ostaja dolgoročni lastnik. V okviru poslovne strategije sprejme petletni poslovni načrt, v katerem opredeli ciljno donosnost kapitala, donosnost sredstev kot celote in donosnost po posameznih segmentih. Cilj za vsa leta poslovanja je ustvarjati tolikšen dobiček po slabitvah in rezervacijah, da znaša donosnost kapitala 8 odstotkov. DUTB pri

¹²⁴ Ministrstvo za finance ga je pripravilo v letu 2014, vendar ga ni posredovalo v sprejem vladi.

¹²⁵ Poslanstvo DUTB in faze delovanja DUTB so bile objavljene tudi v nerevidiranem letnem poročilu DUTB za leto 2013 na spletnih straneh DUTB v maju 2014. Poslanstvo DUTB je stabilizirati slovenski finančni sektor z izvajanjem ZUKSB tako, da od sistemsko pomembnih bank prevzame slaba sredstva, spodbujati zaupanje v finančni sistem in delovati v skladu z najvišjimi mednarodnimi standardi korporativnega upravljanja, doseči najvišjo možno unovčljivo vrednost odkupljenih sredstev ter olajšati in spodbujati trajnostno prestrukturiranje gospodarstva v Republiki Sloveniji.

¹²⁶ Ministrstvo za finance je osnutek smernic o delovanju DUTB posredovalo v pripombe Banki Slovenije, ki naj bi pričakovala, da bo Ministrstvo za finance zaradi velikega obsega pripomb smernice zastavilo popolnoma na novo.

¹²⁷ V okviru poglavja Načela in politike delovanja DUTB so bili opredeljeni cilji delovanja DUTB pri upravljanju terjatev, načela strategije upravljanja terjatev po področjih (prestrukturiranje in izterjava, strateški pristop k upravljanju terjatev glede na njihov razred) in odprodaja terjatev.

prestrukturiranju upošteva Slovenska načela finančnega prestrukturiranja dolgov v gospodarstvu in pravila o državnih pomočeh. Cilj upravljanja je prodaja prestrukturiranih gospodarskih družb, DUTB sledi cilju optimalnega dobička in stabilnosti ter maksimiranja vrednosti. Pri odločitvi o prodaji upošteva DUTB načelo gospodarne in transparentne uporabe državnih sredstev in njihove najvišje možne povrnitve. DUTB v skladu z zakonodajo sprejme komunikacijski načrt, ki se nanaša na obveščanje javnosti o vrednosti naložb DUTB in o poslovanju DUTB.

18. 3. 2014 je vlada v vlogi skupščine DUTB sprejela spremembe in dopolnitve statuta, s katerimi je podrobneje določila, da DUTB vodi zapisnike o sejah upravnega odbora, sprejme notranje akte, ki natančneje določajo kriterije, postopke, pravila in kontrole upravljaljskih procesov, sprejme sistemizacijo delovnih mest, da DUTB prek podrobnejše ureditve v notranjih aktih zagotovi pregledno, strokovno in nepristransko izvedbo naročil, z upoštevanjem najvišjih etičnih standardov poslovanja, zagotavljanje integritete in preprečevanje korupcije, in roke za sprejem notranjih aktov.

Ministrstvo za finance v predlogu ZUKSB ni določilo načel ali ciljev delovanja DUTB na način, s katerim bi se zagotovilo njihovo učinkovito izvajanje, ker ni opredelilo vsebine teh načel in kriterijev za ocenjevanje njihovega izvajanja¹²⁸. Na podlagi določil štirinajstega odstavka 11. člena ZUKSB mora DUTB vsako leto odprodati vsaj 10 odstotkov ocenjene vrednosti pridobljenih sredstev na podlagi ZUKSB. V skladu s prvim odstavkom 36. člena ZUKSB se ZUKSB preneha uporabljati 31. 12. 2017, ko DUTB preneha obstajati. Vlada je pojasnila¹²⁹, da so bile omejitve glede obdobja delovanja in obvezne odprodaje v vsakem letu delovanja vključene v zakon na podlagi primerjalne ureditve in priporočil IMF in ker je treba zagotoviti aktivno delovanje DUTB. Iz pojasnila vlade izhaja" [...] da je zaradi trenutnih neugodnih razmer za prodajo določena letna kvota na 10 odstotkov in ne na 20 odstotkov glede na 5-letno delovanje ter je potrebno upoštevati, da se bo premoženje, ki bo ostalo na DUTB zaradi čakanja na ugodno priložnost za odprodajo, preneslo na Slovenski državni holding, ki ne bo imel omejenega časa delovanja in bo lahko odprodal preostalo premoženje v pravem trenutku". Ocenjujemo, da obveznost vsakoletne 10-odstotne prodaje ne zagotavlja aktivnega delovanja DUTB, doseganja največje možne cene, doseganja cilja ustanovitve DUTB (povrnitev proračunskih sredstev) in ne predstavlja ustreznega kriterija za ocenjevanje delovanja DUTB po načelu uspešnosti, ki ga določa trinajsti odstavek 11. člena ZUKSB. Določilo, ki ureja obvezno vsakoletno 10-odstotno prodajo, je bilo vključeno v ZUKSB na podlagi amandmajev poslanskih skupin, ki jih je obravnaval državni zbor 3. 10. 2012 in o katerem je državni zbor ponovno odločal (na podlagi zahteve državnega sveta) in sprejel ZUKSB 23. 10. 2012. Ne glede na to ocenjujemo, da bi vlada ob pripravi stališča k pripombam državnega sveta (17. 10. 2012) in pred ponovnim odločanjem o ZUKSB v državnem zboru, morala pridobiti analizo, študijo ali raziskavo, iz katere bi izhajal izračun učinkov pričakovane 10-odstotne letne prodaje, ki bi izhajal iz podatkov o doseganju makroekonomskih kazalcev v Republiki Sloveniji.

¹²⁸ Transparentnost poslovanja SSB, DUTB in bank upravičenk do ukrepov po ZUKSB, minimiziranje stroškov davkoplačevalcev oziroma povrnitev teh stroškov z upravljanjem terjatev, nadomestili za poročta in odprodajo kapitalskih deležev Republike Slovenije v bankah, in izboljšanje gospodarnosti poslovanja v gospodarskih subjektih, ki so zmožni preživetja v prihodnosti, oziroma začetek stečajnih postopkov v podjetjih, ki niso zmožna odplačati dolgov bankam (načela zakona je Ministrstvo za finance predstavilo v obrazložitvi razlogov za sprejem ZUKSB).

¹²⁹ Pojasnila vlade z dne 17. 10. 2012 na pripombe državnega sveta v zahtevi, da državni zbor ponovno odloča o ZUKSB z dne 10. 10. 2012.

Na podlagi določil šestega odstavka 36. člena ZUKSB bi morala DUTB izvesti prvo odprodajo v skladu s štirinajstim odstavkom 11. člena ZUKSB v letu 2013. V letu 2013 DUTB ni izvedla prve odprodaje pridobljenih sredstev in ni mogla slediti zakonskemu določilu, ker je vlada šele 12. 12. 2013 odločila, da se izvede prenos tveganih postavk bank¹³⁰. DUTB je 18. 12. 2013¹³¹ sklenila pogodbe z bankami. Prevzemi kreditnih map so se pričeli izvajati v letu 2014.

2.1.3.o Na podlagi določil 18. člena predloga ZUKSB nadzor nad zakonitostjo, namembnostjo, gospodarno in učinkovito rabo sredstev DUTB opravlja računsko sodišče. Na podlagi določil 19. člena sprejetega ZUKSB nadzor nad zakonitostjo, namembnostjo, gospodarno in učinkovito rabo sredstev DUTB in namenske družbe, ki jo ustanovi DUTB skupaj z bankami, opravlja računsko sodišče vsako leto. Računsko sodišče ocenjuje, da takšna opredelitev nadzora računskega sodišča ni skladna s pojmi revidiranja, kot jih v okviru revizijske pristojnosti določa ZRacS-1. Pojem namembnosti je namreč na podlagi določil tretjega odstavka 20. člena ZRacS-1 vključen v pojem pravilnosti, pojma gospodarnost in učinkovitost pa sta vključena v pojem smotrnosti (ki sicer vključuje tudi pojem uspešnost, ki ga zakonodajalec v ZUKSB ni navedel). Ministrstvo za finance v predlogu ZUKSB ni predvidelo kriterijev za ocenjevanje učinkovitosti in gospodarnosti poslovanja DUTB, ki je (poleg ocenjevanja zakonitosti in namembnosti) cilj vsakoletne revizije računskega sodišča na podlagi določil 19. člena ZUKSB, zato tudi kriteriji v sprejetem ZUKSB niso opredeljeni.

2.1.3.p ZUKSB v tretjem odstavku 4. člena določa, da nadzor nad DUTB v okviru pristojnosti po ZUKSB izvaja ministrstvo, pristojno za finance.

Pojasnilo Ministrstva za finance

Ministrstvo za finance formalno ni izdalo nobenega sklepa o izvajanju nadzora nad DUTB, ker to ni nikjer opredeljeno. Predstavniki Ministrstva za finance so imeli vse leto intenzivne razgovore s predstavniki DUTB, predvsem s člani upravnega odbora na temo vzpostavitve DUTB in priprave izvedbe ukrepov (prenosi terjatev in dokapitalizacija). Formalnega nadzora ni bilo, bila je redna izmenjava mnenj. KPK je Ministrstvu za finance predlagala strukturiran nadzor, Banka Slovenije pa je menila, naj nadzora ne izvajata Ministrstvo za finance ali Banka Slovenije, ampak mora DUTB ravnati v skladu z načeli korporativnega upravljanja, pri čemer nadzor nad delovanjem družbe opredeljuje ZGD-1. Ker nadzorna vloga Ministrstva za finance ni opredeljena, se bo ta nejasnost uredila z novelo ZUKSB in s smernicami delovanja DUTB. Ministrstvo za finance je v letu 2014 pripravilo novelo ZUKSB, vendar je bila sprejeta odločitev, da se z novelo počaka na novo vlado.

Ministrstvo za finance v obrazložitvi predlaganega določila ni predstavilo vsebine in načina izvajanja njegovega nadzora nad delovanjem DUTB, kljub temu da je bilo v zadnjem osnutku predloga ZUKSB, ki ga je Ministrstvo za finance predložilo delovni skupini 11. 9. 2012, določeno, da je DUTB predmet pravnega in tehničnega nadzora Ministrstva za finance. Ne glede na pojasnilo Ministrstva za finance je računsko sodišče ugotovilo, da je v letu 2013 Ministrstvo za finance izvajalo nadzor nad DUTB na način, da je s sklicevanjem na tretji odstavek 4. člena ZUKSB dne 27. 5. 2013 pozvalo DUTB k predložitvi pogodb ali osnutkov pogodb, ki jih je DUTB sklenila z neizvršnimi in z vršilci dolžnosti izvršnih direktorjev. Namen nadzora Ministrstva za finance je bil, da preveri, ali se določbe ZUKSB in na njem temelječi predpisi in akti dejansko izvajajo.

¹³⁰ Več v točki 2.2.2.2 tega poročila.

¹³¹ Iz podatkov nerevidiranega polletnega poročila DUTB za obdobje od januarja do junija 2014 izhaja, da DUTB do konca junija 2014 ni izvedla nobene prodaje pridobljenega premoženja bank.

Ne glede na to, da je Ministrstvo za finance vedelo, da način in vsebina nadzora nad DUTB nista opredeljena niti v ZUKSB niti v uredbi ni predlagalo vladi dopolnitve ZUKSB¹³² ali uredbe, v kateri bi se uredil način izvajanja njegovega nadzora. Zaradi neizvajanja nadzora Ministrstva za finance na DUTB v letu 2013 ocenjujemo, da vlada ni imela zadostnih informacij o morebitnih odstopanjih v delovanju DUTB od določil ZUKSB v letu 2013, da bi na tej podlagi lahko sprejela morebitne ukrepe oziroma odločitve.

2.1.3.q V predlogu ZUKSB je bilo poročanje o poslovanju DUTB urejeno v 14. in 15. členu, ki določata:

- DUTB enkrat letno poroča državnemu zboru o lastnem poslovanju in poslovanju SSB v preteklem letu¹³³;

¹³² Iz osnutka novele ZUKSB v tretjem odstavku 4. člena izhaja, da Ministrstvo za finance spremlja, ali je delovanje DUTB usmerjeno k doseganju ciljev iz 3. člena ZUKSB. Iz navedene določbe izhaja, da Ministrstvo za finance lahko kadarkoli zahteva, da mu DUTB posreduje vse informacije, ki jih potrebuje za spremljanje poslovanja DUTB. Ministrstvo za finance seznani vlado o vseh pomembnih okoliščinah delovanja DUTB, ki jih ugotovi v okviru spremljanja delovanja DUTB, in predlaga vladi, da sprejme določene odločitve kot skupščina, ali na podlagi pristojnosti, ki jih ji daje ZUKSB.

¹³³ Na podlagi določil prvega odstavka 15. člena ZUKSB mora DUTB enkrat letno, najkasneje do 31. 5., poročati državnemu zboru o lastnem poslovanju in poslovanju SSB v preteklem letu. DUTB je 22. 5. 2014 predložila državnemu zboru dopis, v katerem je predstavila pomembnejše aktivnosti in poslovne dogodke. Kot dodatno gradivo je bilo Odboru za finance in monetarno politiko državnega zbora na seji 24. 9. 2014 predloženo revidirano letno poročilo DUTB za leto 2013 (Poročilo neodvisnega revizorja o računovodskih izkazih za leto 2013 je bilo izdano 11. 8. 2014, upravni odbor ga je sprejel 13. 8. 2014). Odbor za finance in monetarno politiko državnega zbora je 1. 10. 2014 izdal poročilo o obravnavi nerevidiranega letnega poročila DUTB za leto 2013. Letno poročilo DUTB za leto 2013 je 15. 10. 2014 obravnaval državni svet in državnemu zboru posredoval mnenje na podlagi določil druge alineje prvega odstavka 97. člena Ustave Republike Slovenije. Komisija za nadzor javnih financ državnega zbora je 5. 11. 2014 na podlagi obravnave revidiranega letnega poročila DUTB za leto 2013, poročila Odbora za finance in monetarno politiko državnega zbora z dne 1. 10. 2014 in mnenja državnega sveta z dne 10. 10. 2014 predlagala predsedniku državnega zbora, da na dnevni red seje državnega zbora uvrsti obravnavo predloga novele ZUKSB, oziroma najkasneje na sejo februarja 2015 vključi točko "Predlog sklepa v zvezi z upravljanjem državnega premoženja v Družbi za upravljanje terjatev bank", ki je obsegal predlog državnega zbora vladi, da mu v roku 30 dni poda informacijo o metodologiji izračunavanja vrednosti premoženja oziroma sredstev, ki so se prenašala na DUTB iz poslovnih bank, ter poda oceno primernosti takega načina vrednotenja. Na podlagi predloga skupine poslank in poslancev z dne 28. 11. 2014 (Priporočila v zvezi z upravljanjem državnega premoženja) je 15. 1. 2015 Odbor za finance in monetarno politiko državnega zbora sprejel sklep v zvezi z upravljanjem državnega premoženja v DUTB, 30. 1. 2015 pa je ta sklep sprejel tudi državni zbor. V skladu s sklepom državni zbor: zahteva od vlade, da v 30 dneh pripravi in posreduje informacijo o metodologiji izračunavanja vrednosti premoženja oziroma sredstev, ki so se prenašala s poslovnih bank na DUTB, ter poda oceno primernosti takega načina vrednotenja; predlaga vladi, da ga seznani z dopolnjenim letnim poročilom DUTB za leto 2013 v roku osem dni po obravnavi na vladi; predlaga vladi, da ga seznani s poslovno finančnim načrtom DUTB za leto 2015 v roku osem dni po obravnavi na vladi.

- DUTB po koncu finančnega leta pripravi letne računovodske izkaze in poslovno poročilo zase in za SSB in
- DUTB po koncu poslovnega leta posreduje finančno poročilo zase in za SSB Ministrstvu za finance.

V sprejetem ZUKSB je bila glede na predlog ZUKSB spremenjena vsebina poročanja in namesto finančnega poročila je določeno poslovno poročilo DUTB ter namesto četrtnega poročanja je določeno polletno poročanje vlade državnemu zboru o finančnem stanju DUTB in SSB.

Pojasnilo vlade in Ministrstva za finance

Določilo 15. člena ZUKSB in 97. člen Zakona o javnih financah¹³⁴ (v nadaljevanju: ZJF) nista usklajena. Podlaga za pripravo poročila vlade glede finančnega stanja DUTB in SSB bo poslovno poročilo DUTB (prvi odstavek 16. člena ZUKSB), ki ga mora DUTB predložiti Ministrstvu za finance, s prikazom usklajenosti sredstev in obveznosti ter prihodkov in odhodkov, kot tudi finančni načrt za tekoče leto (38. člen nove uredbe). Glede na to, da mora DUTB na podlagi prvega odstavka 15. člena ZUKSB poročati državnemu zboru o lastnem poslovanju in poslovanju v preteklem letu, bo vsebina in oblika poročanja vlade o finančnem stanju DUTB temu ustrezno prilagojena. Poročanje vlade se nanaša na koledarsko leto.

Kljub spremembam zakonskih določil glede poročanja v sprejetem ZUKSB glede na določilo v predlogu ZUKSB, Ministrstvo za finance in vlada pri pripravi in sprejemu predloga ZUKSB nista proučila določil glede vsebine in rokov poročanja DUTB in nista ugotovila naslednjega:

- obveznost predložitve poslovnega poročila DUTB na Ministrstvo za finance¹³⁵ ni določena z

¹³⁴ Uradni list RS, št. 11/11-UPB4, 101/13.

¹³⁵ DUTB je 25. 8. 2014 predložila Ministrstvu za finance letno poročilo za leto 2013 in Ministrstvo za finance jo je pozvalo k dopolnitvam. Po vključitvi dopolnitev je DUTB vladi 17. 10. 2014 predložila novo gradivo z vključenimi tehničnimi popravki in s pojasnili glede odstopanj poslovanja od Kodeksa upravljanja javnih delniških družb glede stroškov v zvezi s pogodbo o upravljanju z NLB in NKBM, in glede storitev zunanjih izvajalcev. Ministrstvo za finance je 20. 10. 2014 vladi hkrati s predložitvijo novega gradiva DUTB predlagalo, naj kot skupščina DUTB sprejme letno poročilo DUTB za leto 2013, se seznani s čisto izgubo iz poslovanja v znesku 5.784.031 evrov, podeli razrešnico upravnemu odboru in za pooblaščenega revizorja za leti 2014 in 2015 imenuje družbo KPMG Slovenija. Vlada je 29. 10. 2014 odločila, da "[...] ne sprejme letnega poročila in naj Ministrstvo za finance, Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo in Ministrstvo za pravosodje do 3. 11. 2014 pošljejo DUTB zahteve za dopolnitev letnega poročila". Na tej podlagi je Ministrstvo za finance 6. 11. 2014 pozvalo DUTB, naj čim prej popravi letno poročilo in ga revidiranega in po potrditvi upravnega odbora čim prej posreduje vladi. Dopolnitve letnega poročila naj vsebujejo zlasti podatke: obrazložitev izpolnjevanja ciljev po ZUKSB, razloge za neoblikovanje SSB, morebitno imenovanje pooblaščenca za spremljanje poslovanja banke, informacije o sistemski in organizacijski urejenosti, izdatke od opravljenih storitev zunanjih izvajalcev, pojasnilo glede internega vrednotenja prenesenih sredstev in glede izvajanja določila o vsakoletni obvezni 10-odstotni odprodaji pridobljenih sredstev od bank. Vlada je 8. 1. 2015 sprejela tudi mnenje o predlogu priporočila v zvezi z upravljanjem državnega premoženja v DUTB, ki ga je predložila skupina poslank in poslancev. Kot izhaja iz sporočila za javnost, je bilo mnenje vlade glede priporočila za pripravo informacije o metodologiji

natančnim rokom, ki bi bil usklajen z rokom za pripravo predloga zaključnega računa proračuna Republike Slovenije, ki ga določa drugi odstavek 97. člena ZJF, po katerem Ministrstvo za finance pripravi predlog zaključnega računa proračuna Republike Slovenije in ga predloži računskemu sodišču do 31. 3. tekočega leta;

- ni opredeljena vsebina finančnega poročila, ki ga DUTB posreduje Ministrstvu za finance, in
- niso določeni vsebina in roki za poročanje vlade državnemu zboru o finančnem stanju DUTB in ni podrobneje opredeljena vsebina poročila DUTB državnemu zboru o poslovanju, zato obstaja tveganje, da državni zbor ne bo razpolagal z zadostnimi podatki o poslovanju DUTB, da bi sprejel morebitne ukrepe.

Ukrep Ministrstva za finance in vlade

V smernicah o delovanju DUTB, ki jih je predložilo Ministrstvo za finance vladi in jih je vlada sprejela 5. 6. 2014, je glede poročanja DUTB opredeljeno, da mora upravni odbor mesečno poročati Ministrstvu za finance o svojem izvajanju pristojnosti po ZUKSB. Poročilo mora vsebovati: poročanje o portfelju DUTB in aktivnostih prestrukturiranja, poročanje o stroških delovanja DUTB, ki morajo biti razumno obrazloženi, poročilo o izvedenih aktivnostih naznanitve sumov kaznivih dejanj, s katerimi se člani upravnega odbora seznanijo predvsem ob pregledovanju kreditnih map iz devetega odstavka 11. člena ZUKSB. Upravni odbor četrtletno poroča Odboru za finance in monetarno politiko državnega zbora in mora pripraviti polletno poročilo poslovanja za obdobje prvih šestih mesecev tekočega leta in ga predložiti vladi kot prispevek k predstavitvi državnemu zboru do 30. 9. 2014. Polletno poročilo mora objaviti na svoji spletni strani v desetih dneh po predstavitvi državnemu zboru.

2.1.3.1 Mnenja pristojnih institucij o predlogu ZUKSB

Z revizijo smo preverili:

- ali sta vlada in Ministrstvo za finance pravočasno pridobila mnenja o predlogu ZUKSB od pristojnih institucij in jih upoštevala pri obravnavi predloga ZUKSB.

Pred posredovanjem vladi so na predlog ZUKSB posredovale Ministrstvu za finance pripombe naslednje institucije:

- ECB je 11. 9. 2012 prejela zaprosilo Ministrstva za finance za podajo mnenja k predlogu ZUKSB¹³⁶, ki je bil posredovan vladi 17. 9. 2012; Iz mnenja ECB o vsebini predloga ZUKSB,

vrednotenja sredstev, ki so se prenašala na DUTB, pozitivno, vlada pa naj bi mnenju priložila Informacijo o metodologiji izračunavanja vrednosti premoženja oziroma sredstev, iz katere naj bi bilo razvidno tudi stališče vlade glede primernosti načina vrednotenja. Vlada je sprejela tudi sklepa, da bo po obravnavi državnemu zboru posredovala dopolnjeno Letno poročilo DUTB za leto 2013 in da bo poslovno finančni načrt DUTB posredovala v državni zbor sočasno s predlogom novega ZUKSB, predvidoma februarja 2015.

¹³⁶ Pristojnost ECB, da poda mnenje, izhaja iz četrtega odstavka 127. člena in petega odstavka 282. člena Pogodbe o delovanju Evropske unije (prečiščena različica, UL C, št. 83 z dne 30. 3. 2010) ter tretje in šeste alineje prvega odstavka 2. člena Odločbe Sveta 98/415/ES z dne 29. 6. 1998 o posvetovanju nacionalnih organov z ECB glede osnutkov pravnih predpisov (v nadaljevanju: odločba sveta 98/415/ES; UL L, št. 189 z dne 3. 7. 1998).

z dne 19. 9. 2012, izhajajo pripombe, ki se nanašajo na štiri področja¹³⁷:

- vloga Banke Slovenije;
- dokapitalizacija bank od SSB in primernost obveznic, ki jih izda DUTB za zavarovanje v operacijah Eurosistema;
- fiskalne posledice predloga ZUKSB in
- upravljanje DUTB in pristojnosti medresorske komisije.

Zaradi kratkega roka (šest dni), ki ga je ECB imela za odgovor, je ECB opozorila Ministrstvo za finance o pravilnem načinu posvetovanja, da se ECB omogoči dovolj časa za pripravo mnenja. Ministrstvo za finance ni pravočasno posredovalo predloga ZUKSB na ECB, zato je prepozno pridobilo njeno mnenje.

- SVZ je 13. 9. 2012 seznanila Ministrstvo za finance z mnenjem glede predloga ZUKSB, iz katerega izhaja:

- uvodni del, besedila členov in obrazložitve so nejasne in so si v nekaterih delih med seboj v nasprotju;
- ni razvidno, katerim bankam so ukrepi namenjeni;
- ni podana ocena finančnih posledic zakona in opis prilagojenosti pravu Evropske unije;
- ni določen način in pogoji dokapitalizacije bank od SSB;
- opredelitev statusa DUTB in ureditev politike prejemkov članov upravnega odbora je v neskladju s smernicami OECD;
- nejasne so določbe, povezane z viri financiranja SSB;
- nedorečena je ureditev, ki se tiče ključnega dela zakona: prenos terjatev, opredelitev terjatev, opredelitev tveganj, vrste zavarovanj in njihovo vrednotenje, naganje ukrepov bankam, pristojnost za vrednotenje prenesenih terjatev, merila in drugo;
- ni določena vrsta in obseg stroškov, ki bi jih krila Republika Slovenija;
- ne moreta sovpadati datum prenehanja uporabe zakona in prenehanje obstoja DUTB in SSB.

SVZ je predlagala preučitev časovnega vidika, zlasti v povezavi z rokom za sprejem aktov vlade in je 19. 9. 2012 vladi predlagala, da njene pripombe prouči in jih bodisi upošteva bodisi zahteva obravnavo neusklajenega gradiva¹³⁸.

Ministrstvo za finance je prepozno posredovalo predlog ZUKSB na SVZ in določilo rok dveh dni, zato je imela SVZ prekratek rok za pripravo mnenja¹³⁹. Pripombe SVZ je Ministrstvo za finance v predlogu ZUKSB delno upoštevalo¹⁴⁰.

¹³⁷ Podrobneje o vsebini mnenja v prilogi 4 tega poročila.

¹³⁸ Na podlagi določil 11. člena Poslovnika vlade.

¹³⁹ SVZ je 19. 9. 2012 sporočila vladi, da je dan po posredovanju mnenja na Ministrstvo za finance (14. 9. 2012) pridobila popravljen predlog ZUKSB od Ministrstva za finance in zaprosilo za ponovno posredovanje mnenja do 18. 9. 2012. SVZ je ugotovila, da je bilo s tem dnem gradivo vlade že objavljeno, da ni bilo medresorsko usklajeno in v njem niso bile upoštevane pripombe SVZ z dne 13. 9. 2012. SVZ je navedla, da je bila upoštevana le pripomba k 7. členu predloga ZUKSB glede predčasne razrešitve članov upravnega odbora.

¹⁴⁰ Razvidno iz novega gradiva Ministrstva za finance, posredovanega vladi 19. 9. 2012, v katerem je navedlo, da "[...] je v besedilu predloga ZUKSB delno upoštevalo mnenje SVZ".

- KPK je 12. 9. 2012 Ministrstvu za finance posredovala pripombe na predlog ZUKSB¹⁴¹ in predlagala, da se člane upravnega odbora določi kot zavezanec za prijavo premoženjskega stanja po Zakonu o integriteti in preprečevanju korupcije¹⁴², da se vključi določbo, da je DUTB zavezanec za posredovanje informacij javnega značaja skladno z Zakonom o dostopu do informacij javnega značaja¹⁴³ ter določbo, ki bi omogočala preglednost in dostopnost (vsaj dela) finančnega poslovanja DUTB.

Pojasnilo Ministrstva za finance

ECB je imela pripombe predvsem glede vloge Banke Slovenije, ki je dobila večjo vlogo že v ZUKSB, dokončno pa je bila njena vloga razdelana v uredbi, ki je bila usklajena z ECB. ZUKSB ne posega v pravico Eurosistema, da odloči o izpolnjevanju meril za zavarovanje, kar je bila pripomba ECB. Vrednotenje terjatev za prenos in pogoji za izvedbo ukrepov so natančneje določeni v uredbi, s čimer se je zagotovilo izpolnjevanje fiskalnih ciljev, kar je izpostavila ECB. V ZUKSB je omejena vloga vlade pri imenovanju direktorjev, kar je navedla ECB, saj izvršne direktorje imenujejo neizvršni direktorji DUTB. Kot ključno vsebino je SVZ navedla področja, ki bodo podrobneje urejena s podzakonskim aktom (vrednotenje in upravljanje sredstev, prenesenih na DUTB in drugo). V obdobju sprejemanja zakona te zadeve še niso bile popolnoma razdelane. Dejavnosti DUTB so natančno določene v statutu. Iz opredelitve dejavnosti je razvidno, da ne gre za kreditno institucijo, zavarovalnico ali investicijsko družbo. Sklop pripomb SVZ glede statusa SSB in njegovih virov financiranja je bil deloma upoštevan v 10. členu ZUKSB, ki določa namenske prihodke, in 12. členu, ki ureja zadolževanje. SVZ je tudi izpostavila, da nadzor Ministrstva za finance ni definiran. Gre za nadzor izvajanja ukrepov po ZUKSB ne pa za nadzor nad smotno porabo sredstev.

Pojasnilo vlade in Ministrstva za finance

Vlada ni upoštevala pripombe KPK v delu predloga ZUKSB, ki ureja možnost, da se vsebina poslovne strategije bank lahko spremeni glede na vrsto upravičenca do ukrepa, ker to določilo omogoča, da je poslovna strategija banke v težavah prilagojena tej banki, njenim težavam (slabi krediti ali slabo korporativno upravljanje) in načinu reševanja banke (ali je predvideno nadzorstvo banke ali nadaljevanje poslovanja banke). Vlada meni, da pripravljavcu zakona ni treba upoštevati vsakega mnjenja, temveč le mnjenja, ki so po njenem (političnem) prepričanju utemeljena, zato tudi s dejstvom, da nekateri pomisleki sodelujočih organov in institucij niso bili upoštevani, ne pomeni, da je bilo v zvezi s sprejetjem končne rešitve kršeno dolžno ravnanje.

Ocenjujemo, da:

- predlog ZUKSB v postopku priprave na Ministrstvu za finance ni bil primerno pripravljen, saj v večji meri niso bile razčiščene nejasnosti in odpravljene pomanjkljivosti, na katere je opozorila ECB in tudi druge institucije, in katere bi bile lahko v določeni meri odpravljene že z uvedbo definicij pomembnejših pojmov v začetnih členih predloga ZUKSB, kot je to pri drugih predpisih; ne glede na to, da Ministrstvu za finance ni bilo treba upoštevati vseh pripomb pristojnih institucij, bi morale pred posredovanjem predloga ZUKSB vladi¹⁴⁴ podrobneje proučiti prejete pripombe, z njimi seznaniti vlado in ji pojasniti razloge za njihovo neupoštevanje; na ta način bi bila natančneje urejena pristojnost DUTB in s tem zmanjšano tveganje nepreglednega delovanja DUTB;

¹⁴¹ Vsebinska pripomba je predstavljena v prilogi 4 tega poročila.

¹⁴² Uradni list RS, št. 69/11-UPB2.

¹⁴³ Uradni list RS, št. 51/06-UPB2.

¹⁴⁴ 17. 9. 2012.

- je prevelik obseg ureditve predlog ZUKSB prepustil podzakonskim aktom, s čimer je vladi kot izvršilnemu organu omogočeno, da sprejema tudi ureditve z zakonsko materijo;
- bi bila s predlaganim določilom v predlogu ZUKSB, da Banka Slovenije lahko predlaga enega neizvršnega direktorja DUTB, ki ni bil vključen v sprejetem ZUKSB, okrepljena nadzorstvena funkcija Banke Slovenije in njena vloga pri upravljanju DUTB, s čimer Banka Slovenije ne bi imela zgolj posvetovalne vloge, kot jo ima v sprejetem ZUKSB;
- je vloga Banke Slovenije v postopku priprave predloga ZUKSB omejena, pri nadzoru nad delovanjem DUTB pa neopredeljena (na kar je opozorila tudi ECB); v skladu s predlogom ZUKSB nadzor nad delovanjem DUTB izvaja Ministrstvo za finance, vendar ta v določilih ZUKSB ni urejen, kar po naši oceni predstavlja tveganje za zakonito in učinkovito delovanje DUTB;
- bi moralo Ministrstvo za finance v predlogu ZUKSB utemeljiti usklajenost predloga ZUKSB z evropskim pravom, saj gre za zakon, ki ni bil sprejet na podlagi evropskih direktiv, pri čemer določa celo izjeme od veljave nekaterih določb zakonov, ki imajo podlago v evropskem pravu in
- bi moralo Ministrstvo za finance v predlogu ZUKSB spremeniti določilo glede možnosti DUTB, da lahko naloži banki, da konvertira določen del kreditov družbam v lastniški kapital teh družb ali podrejeno posojilo.

2.1.3.2 Odločitev vlade o predlogu ZUKSB in sprejem ZUKSB

Vlada je predlog ZUKSB sprejela 20. 9. 2012 in ga posredovala v državni zbor. V skladu s Poslovnikom državnega zbora¹⁴⁵ je vlada, z razlogom preprečevanja težko popravljivih posledic za varovanje države, utemeljila nujni postopek obravnave predloga ZUKSB v državnem zboru¹⁴⁶. Predlog ZUKSB je 27. 9. 2012 obravnaval Odbor za finance in monetarno politiko državnega zbora, ki je bil seznanjen tudi z mnenjem Zakonodajno-pravne službe državnega zbora¹⁴⁷ in pripombami KPK. Državni zbor je 3. 10. 2012 sprejel predloge amandmajev ZUKSB¹⁴⁸.

10. 10. 2012 je predlog ZUKSB obravnaval državni svet, ki je sprejel zahtevo, da državni zbor ponovno odloča o ZUKSB zaradi tveganja moralnega hazarda, previsoke cene predlaganega modela reševanja bank, nepreglednosti delovanja DUTB, nejasnih učinkov prenosa terjatev na gospodarstvo, tveganja oškodovanja državnega proračuna, tveganja neobstoja strokovne podlage za izbiro modela sanacije bančnega sistema ter drugih pomislekov. Vlada je temu nasprotovala¹⁴⁹ in je predlagala, da državni zbor ZUKSB pri ponovnem odločanju podpre¹⁵⁰. Odbor za finance in monetarno politiko državnega zbora je 17. 10. 2012 na zahtevo državnega sveta ponovno obravnaval ZUKSB in se

¹⁴⁵ Uradni list RS, št. 92/07, 105/10, 79/12, 80/13.

¹⁴⁶ Kolegij predsednika državnega zbora je na 26. seji, dne 21. 9. 2012, odločil, da se predlog ZUKSB obravnava po nujnem postopku.

¹⁴⁷ Z dne 24. 9. 2012.

¹⁴⁸ Odločitev, sprejeta na 6. seji državnega zbora, od 24. 9. do 3. 10. 2012.

¹⁴⁹ Vlada je pomisleke državnega sveta pojasnila z podrobnejšo ureditvijo določenih vprašanj v podzakonskem aktu in obrazložitvijo izvajanja posameznih ukrepov po ZUKSB in obrazložitvijo posameznih členov ZUKSB.

¹⁵⁰ Mnenje vlade, št. 00712-56/2012/17 z dne 17. 10. 2012.

seznanil z mnenji Zakonodajno-pravne službe državnega zbora¹⁵¹ in vlade ter sprejel mnenje, da je ZUKSB ustrezen. Državni zbor je 23. 10. 2012 sprejel ZUKSB.

2.1.3.3 Ocena ustavnosti posameznih določil ZUKSB

19. 11. 2012 je skupina poslank in poslancev v državni zbor posredovala zahtevo za sklic izredne seje, da obravnava predlog sklepa o zahtevi državnega zbora za presojo ustavnosti posledic, ki bi nastale z odložitvijo uveljavitve ali zaradi zavrnitve ZUKSB na referendumu. Predlagatelji sklepa so sprejem sklepa o uveljavitvi ZUKSB utemeljili s pojasnili o težko popravljivih posledicah za stanje in delovanje države, ki bi nastale v primeru odložitve uveljavitve oziroma zavrnitve ZUKSB. Odbor za finance in monetarno politiko državnega zbora je 22. 11. 2012 obravnaval predlog poslancev in se seznanil z mnenjem Zakonodajno-pravne službe državnega zbora¹⁵². Državni zbor je 23. 11. 2012 sprejel sklep, da bi z odložitvijo uveljavitve ali zaradi morebitne zavrnitve ZUKSB zaradi vložene pobude volivcem za vložitev zahteve za razpis zakonodajnega referendumu lahko nastale protiustavne posledice, in je sprejel zahtevo, da o tem odloči Ustavno sodišče Republike Slovenije (v nadaljevanju: ustavno sodišče). Ustavno sodišče je 17. 12. 2012 odločilo¹⁵³, da bi z odložitvijo uveljavitve in z zavrnitvijo ZUKSB na referendumu nastale protiustavne posledice.

2.1.3.4 Priprava osnutka sprememb ZUKSB

Ministrstvo za finance je avgusta 2013 pripravilo osnutek sprememb ZUKSB in ga 20. 8. 2013 posredovalo DUTB z namenom, da ga bo skladno s Programom dela vlade za obdobje 2013–2014 posredovalo v vladni postopek do konca oktobra 2013. DUTB je 17. 9. 2013 na podlagi poziva Ministrstva za finance pripravila naslednje predloge:

- zagotoviti povračila stroškov od bank (deležnih ukrepov po ZUKSB), zagotoviti financiranje oziroma finančno stabilnost DUTB, zagotavljati informacije DUTB od bank in izvzeti določila ZJN-2;
- opredeliti možnost, da sme DUTB izvesti dodatne naložbe v primerih, da se tako lažje ali boljše izvede postopke;
- konkretnije opredeliti varovanje zaupnih podatkov (določbe Zakona o bančništvu¹⁵⁴, v nadaljevanju: ZBan-1) naj ne bi veljale že v pripravljalni fazi);
- določiti dolžnost neodvisnega revizorja, da poleg preverjanja skladnosti poda tudi lasten pogled na razliko med prenosno vrednostjo in tržno vrednostjo prenesenih terjatev;
- določiti, da se za prenos terjatev ne uporablja četrti odstavek 146. člena Stvarnopravnega zakonika¹⁵⁵ (v nadaljevanju: SPZ) in po potrebi določiti, da v primeru prenosa terjatev (zavarovanih z maksimalno hipoteko) DUTB v celoti postane imetnik maksimalne hipoteke;
- natančneje opredeliti druga določila ZUKSB;

¹⁵¹ Z dne 15. 10. 2012.

¹⁵² Z dne 21. 11. 2012.

¹⁵³ Uradni list RS, št. 102/12.

¹⁵⁴ Uradni list RS, št. 99/10-UPB5 (52/11-popr.), 35/11, 59/11, 85/11, 48/12, 105/12, 56/13, 96/13.

¹⁵⁵ Uradni list RS, št. 87/02, 91/13. Ta določa, da je v primeru odstopa terjatve, zavarovane z maksimalno hipoteko, izključen prenos hipoteke.

- določiti obveznost vlade, da zagotavlja financiranje oziroma finančno stabilnost DUTB do pridobitve zunanjih virov financiranja ali določenega datuma ali enega leta po zaključku zadnje transakcije; DUTB je predlagala tudi, da se določi, da lahko DUTB za nemoten proces prenosa in upravljanja prenesenih terjatev uporabi vse potrebne storitve bank v postopku, za katere bi banke zaračunale DUTB minimalne cene; Zakonsko določena naj bi bila tudi obveznost bank, da proaktivno nudijo DUTB vse informacije, ki se nanašajo na slaba posojila, ki naj bi bila predmet prenosa na DUTB;
- omogočiti širši izvzem iz ZJN-2, kot to določa sedemnajsti odstavek 11. člena ZUKSB;
- dodatno olajšati pogoje za odpoklic in postavitev stečajnega upravitelja in
- uskladiti ZUKSB s predlogom Zakona o sistemski razdolžitvi podjetij.

Pojasnilo Ministrstva za finance

Ministrstvo za finance je prejete pripombe DUTB upoštevalo v največji možni meri pri pripravi novele ZUKSB v letu 2014. Osnutek novele ZUKSB je bil predmet internega usklajevanja, predvideno je bilo medresorsko usklajevanje. Z osnutkom novele ZUKSB se bodo odpravile nekatere pomanjkljivosti sedanje ureditve (podaljšanje obstoja DUTB¹⁵⁶, odprava omejitve lastništva Republike Slovenije, krepitev določb o preprečevanju korupcije, prevelika širina podzakonskih aktov in podobno). Ministrstvo za finance je pripravilo osnutek novele ZUKSB¹⁵⁷, vendar je bila sprejeta odločitev, da se z novelo počaka na novo vlado.

Ugotovili smo:

- Ministrstvo za finance je avgusta 2013 pripravilo osnutek sprememb ZUKSB in ga uskladilo s predstavniki DUTB in Banke Slovenije¹⁵⁸; do konca leta 2013 ga ni posredovalo vladi v sprejem;
- vlada do konca leta 2013 ni pozvala Ministrstva za finance, da pripravi in ji posreduje v sprejem predlog sprememb ZUKSB in ga ni sprejela in posredovala v obravnavo v državni zbor, kljub temu da:
 - je bilo v programu dela vlade za obdobje od 2013 do 2014 načrtovano, da bodo sprejete morebitne prilagoditve zakonodaje in podzakonskih predpisov za izvedbo ukrepov za krepitev stabilnosti bank in rezultat naj bi bila novela ZUKSB in/ali morebitne spremembe podzakonskega predpisa: rok izvedbe je bil načrtovan 30. 10. 2013;
 - so bile v Nacionalnem reformnem programu za obdobje od 2013–2014 že v maju 2013 predvidene spremembe predpisov, ki so se nanašale na podaljšanje obdobja delovanja DUTB, možnost vstopa novih lastnikov v DUTB in črtanje določbe o obvezni vsakoletni prodaji 10-odstotne ocenjene vrednosti pridobljenih sredstev.

¹⁵⁶ Do 31. 12. 2024.

¹⁵⁷ Iz obrazložitve predloga novele ZUKSB izhaja, da so glavne rešitve novele ZUKSB: opcija glede oblikovanja SSB, podaljšanje obstoja DUTB, možnost vstopa drugih lastnikov v DUTB, črtanje obveznosti DUTB glede vsakoletne 10-odstotne prodaje ocenjene vrednosti pridobljenih sredstev, uskladitev zakona s priporočili KPK, dodelava določil glede nadzora Ministrstva za finance nad poslovanjem DUTB in prenos določenih vsebin iz uredbe v ZUKSB.

¹⁵⁸ Ministrstvo za finance je jeseni 2013, ob sodelovanju s predstavniki Banke Slovenije, pripravilo komentarje k posameznim določilom ZUKSB, ki so se nanašali na pripombe KPK, vlogo skupščine DUTB, poglavje o ustanovitvi in delovanju premostitvene banke in določila glede prenehanja uporabe zakona; ZUKSB se preneha uporabljati 31. 12. 2022, ko DUTB preneha obstajati.

Ministrstvo za finance ob posredovanju predloga ZUKSB vladi ni obrazložilo in predložilo podlag za oceno finančnih posledic zakona in proračunskih odhodkov, ni predložilo ocene stroškov za začetek delovanja DUTB in ni izvedlo analize možnih variant, da bi poiskalo najprimernejšo in najcenejšo rešitev za krepitev stabilnosti bank. V predlaganih zakonskih določilih za vse ukrepe ni bil natančno opredeljen način izvedbe in v predlogu nove uredbe, glede na veljavno uredbo, niso bila dopolnjena določila, povezana z načinom izvedbe prenosa tveganih postavk bank na DUTB.

Predlog ZUKSB ni urejal statusa SSB in načina sprejema naložbene politike in strategije DUTB v primeru neoblikovanja SSB, ne ureja pokrivanja nadomestil za delovanje DUTB in ni določal, do povračila katerih stroškov od bank je upravičena DUTB.

Ministrstvo za finance vladi ni obrazložilo razlogov za vsa predlagana določila ZUKSB, ki določajo izjeme od veljavnih zakonskih ureditev in ni ocenilo učinkov le-teh na izvajanje ZUKSB. V predlogu ZUKSB niso bile natančno opredeljene naloge, pristojnosti delovanja DUTB in odgovornosti za izvajanje določil ZUKSB. Prav tako ni bilo opredeljeno, da mora vlada sprejeti smernice delovanja DUTB, ampak je njihov sprejem opredeljen zgolj kot možnost vlade. Vlada do konca leta 2013 ni sprejela smernic delovanja DUTB.

Predlog ZUKSB je določal možnost ustanovitve namenske družbe, vendar ni razviden namen takšne ureditve, ker predlog ZUKSB ni urejal dejavnosti ali ciljev delovanja te družbe. V predlogu ZUKSB ni bila določena vsebina načel preglednosti, učinkovitosti, gospodarnosti in uspešnosti, po katerih se mora ravnati DUTB.

V predlogu ZUKSB niti Ministrstvo za finance niti vlada nista opredelila vsebine in rokov za nadzor Ministrstva za finance nad delovanjem DUTB. Ministrstvo za finance v obrazložitvi predloga ZUKSB vladi ni pojasnilo vsebine nadzora in v letu 2013 nadzora na DUTB tudi ni izvedlo.

V predlogu ZUKSB ni bila opredeljena vsebina poročanja DUTB, ki ga ta mora zagotavljati Ministrstvu za finance in državnemu zboru. Roki za predložitev poslovnega in letnega poročila DUTB Ministrstvu za finance in državnemu zboru niso bili usklajeni z zakonskimi ureditvami.

Ministrstvo za finance je (pred posredovanjem predloga ZUKSB vladi) osnutek ZUKSB prepozno posredovalo v pripombe pristojnim institucijam in vladi ni obrazložilo razlogov za neupoštevanje vseh prejetih pripomb drugih institucij. Državni zbor je ZUKSB sprejel 23. 10. 2012, kljub vetu državnega sveta. Državni zbor je vložil tudi zahtevo ustavnemu sodišču za presojo ustavnosti posledic, ki bi nastale z odložitvijo uveljavitve ali zaradi zavrnitve ZUKSB na referendumu, ustavno sodišče pa je odločilo, da bi z odložitvijo uveljavitve ZUKSB ali zavrnitve ZUKSB na referendumu nastale protiustavne posledice. Ne glede na to, da je Ministrstvo za finance v letu 2013 pripravilo osnutek sprememb ZUKSB, z namenom izboljšanja ureditve določenih področij, in ga uskladilo s predstavniki DUTB in Banke Slovenije, ga do konca leta 2013 ni posredovalo vladi v sprejem.

2.1.4 Priprava in sprejem podzakonskega akta

Z revizijo smo preverili:

- ali je Ministrstvo za finance pripravilo predlog uredbe, ki ga je vlada sprejela, v katerem je opredelilo:

- vsa določila, za katera je v ZUKSB napotilo vladi, da jih podrobneje uredi v podzakonskem aktu in se ob tem posvetuje z Banko Slovenije;
- merila in pogoje za izdajo poroštev Republike Slovenije za obveznosti DUTB, način preverjanja pogojev in organ za preveritev izpolnjevanja pogojev;
- ali je Ministrstvo za finance pri pripravi predloga uredbe, predloga spremembe uredbe in predloga nove uredbe proučilo pripombe pristojnih institucij in proučilo vse možne rešitve pred posredovanjem predloga uredbe vladi.

Časovnica sprejema uredbe je predstavljena v prilogi 5, časovnica sprejema spremembe uredbe je v prilogi 6 in časovnica sprejema nove uredbe je v prilogi 7 tega poročila.

ZUKSB določa, da vlada s podzakonskim aktom podrobneje uredi vprašanja, povezana:

- s tveganimi postavkami¹⁵⁹;
- s poroštvom države, izdanim DUTB: merila, pogoje ter višino provizije za izvedbo poroštev;
- s poroštvom države za prevzete obveznosti DUTB in za obveznosti namenske družbe¹⁶⁰;
- s povečanjem osnovnega kapitala bank: merila in kriterije, zgornje meje za udeležbo v lastnih virih sredstev posameznih bank, druga merila in kriterije;
- s pogoji, ki jih morajo izpolnjevati banke, ki so deležne ukrepov po ZUKSB;
- z razlogi za omejitve in omejitvami bankam, ki so deležne ukrepov po ZUKSB;
- s pravnim nasledstvom DUTB po prenehanju obstoja DUTB dne 31. 12. 2017.

V predlogu uredbe in v uredbi je vloga DUTB določena pri:

- izdaji zahteve banki za pripravo poslovne strategije v primeru prejete pobude banke za izvedbo ukrepov po ZUKSB;
- sklenitvi pogodbe z banko o izvedbi potrjenih ukrepov skladno s poslovno strategijo;
- vpisu kapitalskih instrumentov banke in možnosti vplačila v navadne delnice banke;
- odplačnem prevzemu premoženja banke in zagotovitvi nadomestila bankam;
- imenovanju neodvisnega revizorja za preveritev pravilnosti izdelave ocene realne dolgoročne ekonomske vrednosti sredstev (v nadaljevanju: REV), ustreznosti določanja višine odbitkov in pravilnosti predvidenih učinkov vrednotenja;
- opredelitvi tveganih postavk bank skupaj z bankami in določitvi višine nadomestila, ki ga DUTB zagotovi bankam;
- uveljavitvi pravice do povratnega prenosa določenih sredstev bank;
- izdaji poroštev Republike Slovenije za obveznosti DUTB;
- obveščanju Ministrstva za finance o poteku postopka zadolževanja in
- možnosti prenosa tveganih postavk bank na namensko družbo, katere delničar je lahko tudi DUTB.

¹⁵⁹ Vrste tveganih postavk, vrste prevzema ali kritja tveganj, zgornje meje za prevzem tveganj, vprašanja vrednotenja prenesenih terjatev, druga merila in kriterije za zagotavljanje namena ZUKSB.

¹⁶⁰ Vrsto poroštev in vrste tveganj, najnižjo raven lastnih virov sredstev, ki jih mora imeti banka, izračun in nadomestilo iz poroštev, merila in kriterije za dodelitev poroštev, zgornje meje za izdajo poroštev za obveznosti posameznih finančnih institucij in druge pogoje.

2.1.4.a Ministrstvo za finance ni proučilo časovnega vidika za pripravo podzakonskih aktov in pri pripravi predloga ZUKSB ni predvidelo roka za sprejem podzakonskih aktov, s katerimi bodo urejena vsa preostala področja, določena v ZUKSB. Ne glede na to, da se ukrepi po ZUKSB ob posredovanju predloga uredbe vladi še niso pričeli izvajati, Ministrstvo za finance vladi ni posredovalo pravočasno predloga uredbe, in sicer:

- predlog uredbe ni bil priložen k predlogu ZUKSB, kot to določa 8. b člen Poslovnika Vlade Republike Slovenije¹⁶¹ (v nadaljevanju: poslovnik vlade), po katerem se k predlogu ZUKSB predložijo tudi osnutki podzakonskih predpisov, katerih izdajo določa predlog ZUKSB; Ministrstvo za finance 17. 9. 2012 vladi k predlogu ZUKSB ni priložilo osnutka podzakonskega predpisa; vlada je obravnavala predlog ZUKSB, ne da bi od Ministrstva za finance zahtevala osnutek podzakonskega predpisa;
- na podlagi določil prvega odstavka 12. člena ZUKSB za financiranje odkupov terjatev bank v skladu z 11. členom ZUKSB lahko DUTB izda obveznice ali druge finančne instrumente s poroštvom države in najema posojila s poroštvom države; v skladu s četrtnim odstavkom 12. člena ZUKSB vlada s podzakonskim aktom uredi podrobnejša merila, pogoje ter višino provizije za izvedbo poročstva države, ki ga sprejme v enem mesecu po uveljavitvi ZUKSB¹⁶²; prvi predlog uredbe je Ministrstvo za finance posredovalo vladi 1. 3. 2013 in vlada je uredbo izdala 13. 3. 2013, kar je 44 dni po izteku zakonsko določenega roka za sprejem podzakonskega akta iz četrtega odstavka 12. člena ZUKSB, ki je določen v 38. členu ZUKSB in se je iztekel 28. 1. 2013.

Banka Slovenije je januarja in februarja 2013 pripravila več osnutkov uredbe¹⁶³, ki jih je posredovala Ministrstvu za finance, in ga obvestila, da je sledila priporočilom in pripombam, ki so jih v okviru tehnične pomoči dale strokovne službe IMF in Evropske komisije. ZUKSB določa, da se vlada pri ureditvi posameznih področij s podzakonskim aktom "posvetuje z Banko Slovenije", vendar ne ureja vsebine ali načina posvetovanja, niti ne določa obveznosti pridobitve soglasja Banke Slovenije. ZUKSB namreč ne definira pojma "posvetovanje". Ministrstvo za finance kot predlagatelj gradiva ni upoštevalo predlogov Banke Slovenije in vlade ni seznanilo z njenimi opozorili¹⁶⁴ glede potrebnosti po jasni opredelitvi delovanja DUTB in ponovni podrobni preučitvi vzpostavitve in delovanja DUTB, oziroma ni pojasnilo vladi razlogov za to, da predlogov oziroma opozoril Banke Slovenije ni upoštevalo. Vlada Ministrstva za finance ni pozvala k predložitvi dokazil o posvetovanju z Banko Slovenije.

2.1.4.b V prvem predlogu uredbe, ki jo je Ministrstvo za finance posredovalo vladi 1. 3. 2013, in v sprejeti uredbi, je bilo v prvem odstavku 26. člena določeno, da "[...]se poročstvo Republike Slovenije

¹⁶¹ Uradni list RS, št. 43/01 (23/02-popr.), 54/03, 103/03, 114/04, 26/06, 21/07, 32/10, 73/10, 95/11, 64/12.

¹⁶² Na podlagi določil 38. člena ZUKSB.

¹⁶³ Kar izhaja iz dopisa Banke Slovenije na Ministrstvo za finance 5. 2. 2013. Več o pripombah v točki 2.1.4.a tega poročila.

¹⁶⁴ 5. 2. in 11. 3. 2013. Banka Slovenije je menila, da je "delovni osnutek uredbe pripravljen na način, da omogoča izvajanje posameznih ukrepov v bankah (zlasti dokapitalizacijo in izdajo poroštev DUTB oziroma Republike Slovenije) tudi brez vzpostavitve funkcije slabe banke v okviru DUTB in da je za vzpostavitev pravnih in dejanskih okvirov slabe banke potrebno opraviti dodatno razpravo in jasno identificirati cilje in pogoje delovanja takšne institucije".

iz prvega odstavka 25. člena uredbe izda za tiste obveznosti DUTB, pri katerih so izpolnjene zahteve, kot jih določa ECB, glede primernosti premoženja za zavarovanje terjatev ECB iz naslova izvajanja denarne politike". Drugi odstavek 26. člena predloga uredbe je določal, da morata biti poleg teh zahtev izpolnjeni tudi naslednji zahtevi:

- skupna vrednost glavnice je največ v višini, ki je enaka skupni vrednosti premoženja, ki se prenese na DUTB, na dan prenosa in
- pogodbeni pogoji in druge zaveze pogodbe ali listine o zadolžitvi morajo biti v bistvenih elementih primerljivi tistim, o katerih se za istovrstne posle dogovori Republika Slovenija.

V predlogu uredbe in v sprejeti uredbi ni bil opredeljen način preverjanja pogojev za izdajo poročstva in ni bil določen organ za preveritev izpolnjevanja pogojev oziroma izpolnitve zahtev, določenih v prvem in drugem odstavku 26. člena uredbe.

2.1.4.c Ministrstvo za finance je vladi posredovalo besedilo predloga uredbe, ki ni bilo v celoti usklajeno s SVZ¹⁶⁵, prav tako pa ni bilo usklajeno z mnenjem ECB, ker je osnutek uredbe prepozno posredovalo ECB¹⁶⁶. Ministrstvo za finance pri pobudi ECB za izdajo mnenja ni ravnalo v skladu s postopki posvetovanja, kot jih določa odločba Sveta 98/415/ES, ker:

- se z ECB ni posvetovalo v ustrezni fazi postopka sprejemanja uredbe, saj ECB ni bilo dano dovolj časa za preučitev osnutka uredbe, in ni začasno ustavilo postopka sprejemanja uredbe do prejema mnenja ECB;
- ni upoštevalo mnenja ECB pri odločanju o vsebini uredbe in
- vlade po prejemu mnenja ECB z njim ni seznanilo, čeprav ga je prejelo po sprejemu in uveljavitvi uredbe.

Pojasnilo Ministrstva za finance

Ministrstvo za finance je prvič posredovalo uredbo v usklajevanje na ECB d 17. 1. 2013 in zaprosilo za hitro obravnavo. 23. 1. 2013 je Ministrstvo za finance prejelo obsežne pripombe Evropske komisije, ECB in IMF (v okviru tehnične pomoči) ter zato prvi predlog uredbe 24. 1. 2013 preklicalo. V naslednjem mesecu se je uredba popravljala (tudi v sodelovanju z mednarodnimi institucijami) in je bila 7. 3. 2013 ponovno posredovana ECB. Ker je Ministrstvo za finance uradno mnenje ECB prejelo šele 26. 3. 2013, so bili njihovi predlogi lahko upoštevani popolnoma šele pozneje, z naslednjimi spremembami uredbe in sprejetjem nove uredbe. S SVZ je bilo v zvezi z uredbo več usklajevalnih sestankov. V predlogu uredbe niso bile upoštevane predvsem splošne pripombe SVZ, ki so se

¹⁶⁵ Iz pripomb SVZ z dne 28. 1. 2013 izhaja, da vsebina uredbe odstopa od zakonskih pooblastil za njeno izdajo, da ni urejena vsa materija, za katero je v določilih ZUKSB to predvideno, da bi bilo treba opredeliti ustreznost posameznih pojmov, način realizacije odplačnega prenosa in status SSB, dopolniti določila glede vrednotenja premoženja in naložbe DUTB v banke in določila v zvezi s poročstvi Republike Slovenije za obveznosti namenskih družb, urediti način obveščanja Ministrstva za finance od DUTB glede poročstva in opredeliti način plačevanja provizije za izdano poročstvo ter drugo.

¹⁶⁶ 7. 3. 2013 je Ministrstvo za finance ECB zaprosilo za mnenje o predlogu uredbe in po sprejemu in uveljavitvi uredbe, dne 26. 3. 2013, prejelo mnenje ECB. Glavni poudarki mnenja se nanašajo na celovito strategijo finančnega sektorja, izvedbo neodvisnih pregledov kakovosti sredstev in izvedbo obremenitvenih testov, vlogo Banke Slovenije, ki bi morala biti v proces aktivneje vključena, sprejem pravne ureditve, ki bi zagotovila, da se obveznosti DUTB pravočasno plačajo, uskladitev dolgoročne ekonomske vrednosti z Evropsko komisijo in izpustitev zahteve glede povečanja posojil bank. Več o vsebini mnenja v prilogi 4 tega poročila.

nanašale na: podnormiranost in določbe ZUKSB o izdaji podzakonskih aktov, ki posegajo v urejanje zakonske materije, na ZUKSB, ki ni bil spremenjen, kljub predhodnim opozorilom SVZ, na odstopanje določb od zakonskih pooblastil (širitev) in nepokritost vseh vsebin, predvidenih v ZUKSB.

Ministrstvo za finance pri pripravi gradiva za vlado ni upoštevalo vseh pripomb pristojnih institucij. Ne glede na to je v gradivu za vlado navedlo, da je upoštevalo pobude in pripombe Banke Slovenije¹⁶⁷, Evropske komisije, ECB in IMF, na podlagi katerih je spremenilo metodologijo, popravilo sklicevanja na člene in izvedlo vsebinske popravke ter navedlo, da gradivo ni v celoti usklajeno z mnenjem SVZ. Na podlagi določil prvega odstavka 11. člena poslovnika vlade minister ali vladna služba lahko zahteva, da se gradivo predloži vladi v obravnavo, če uskladitve po opravljenem predhodnem medresorskem usklajevanju z zaprosenimi ministrstvi ali vladnimi službami ni bilo mogoče doseči, ali če zaradi nujnosti obravnave gradiva predhodnega medresorskega usklajevanja ni bilo mogoče izvesti. SVZ je 4. 3. 2013 opozorila na neskladnost z določili sedmega odstavka 10. člena poslovnika vlade, ker v gradivu, ki je bil 1. 3. 2013 ponovno posredovano SVZ, niso bile označene spremembe glede na predhodno gradivo (z dne 17. 1. 2013), na katerega je SVZ že dala pripombe.

2.1.4.d Ker v predlogu ZUKSB ni bilo predvideno, da vlada s podzakonskim aktom uredi kriterije za ocenjevanje izvajanja načel delovanja DUTB, sprejem naložbene strategije in politike na DUTB, način in vsebino nadzora Ministrstva za finance nad delovanjem DUTB in vsebino poročil, ki jih DUTB posreduje Ministrstvu za finance in državnemu zboru¹⁶⁸, teh področij vlada z uredbo ni uredila.

2.1.4.e 13. 6. 2013 je Ministrstvo za finance posredovalo vladi predlog spremembe uredbe, v kateri so predstavljene glavne rešitve:

- medresorska komisija zahteva od banke, da sestavi podrobno, realno uresničljivo poslovno strategijo;
- iz poslovne strategije bank se črta del o ukrepih za povečanje kreditov;
- medresorska komisija v okviru presoje poslovne strategije upošteva tudi rezultate skrbnega pregleda aktive banke in dodatnih obremenitvenih testov, ki jih izvede zunanji izvajalec;
- uvedeno je dvostopenjsko odločanje vlade: vlada najprej odloči o primernosti banke za ukrepe in (dodatno) o izvedbi ukrepov (na podlagi poslovne strategije banke, v kateri se odloči o vsebini ukrepov);
- pred izvedbo ukrepov za povečanje osnovnega kapitala banke ali drugih kapitalskih instrumentov banke se mora izguba banke pokriti v breme za to razpoložljivih sestavin kapitala banke in sredstev obstoječih imetnikov kapitalskih instrumentov banke;
- ukrep povečanja osnovnega kapitala banke in drugih kapitalskih instrumentov lahko izvedeta Republika Slovenija ali DUTB;
- natančneje se opredeli vrednotenje oziroma REV za namen prenosa tveganj: spremeni se metodologija za ocenjevanje REV kreditnih terjatev, in vrednost sredstev, ki se kot tvegane postavke prenašajo na DUTB, se določi glede na ocenjeno REV teh sredstev, zmanjšano za stroške refinanciranja in stroške upravljanja DUTB;

¹⁶⁷ Ministrstvo za finance ni upoštevalo predloga Banke Slovenije, da bi uredba vsebovala ukrep izdaje poročstva DUTB bankam za tvegane postavke, ker je SVZ ocenila, da bi bil takšen ukrep v nasprotju s številnimi določili Ustave Republike Slovenije, zlasti z načelom delitve oblasti in hierarhije pravnih aktov.

¹⁶⁸ Več v točki 2.1.3 tega poročila.

- stroški, ki se prenesejo na banko, morajo biti razumni in utemeljeni ter v pogodbi med banko in DUTB določeni na podlagi predhodnega mnenja medresorske komisije;
- pred postopkom zadolževanja mora DUTB pridobiti soglasje ministrstva, pristojnega za finance.

Pojasnilo Ministrstva za finance

Pri obravnavi prve pobude banke na medresorski komisiji so se pojavile določene pomanjkljivosti tedanje ureditve, saj iz ZUKSB in uredbe ni bil razviden celoten postopek izvedbe ukrepov. V besedilu predloga spremenjene uredbe se je upošteval prispevek Banke Slovenije in nekatere pripombe ECB.

Ministrstvo za finance je posredovalo predlog spremembe uredbe vladi po tem, ko so se aktivnosti, povezane z izvedbo ukrepov v bankah, že pričele izvajati, ker je medresorska komisija že 15. 5. 2013 obravnavala prvo pobudo za izvedbo ukrepov v banki (NLB)¹⁶⁹, in je vlada na podlagi predloga medresorske komisije 16. 5. 2013 sprejela sklep na podlagi določil 4. člena uredbe. V obdobju od 3. 6. do 7. 6. 2013 je NKBM pri usklajevanju metodologije vrednotenja sredstev z Banko Slovenije ugotovila nepravilnosti enačbe za izračun REV, ki je bila priloga k uredbi.

Pojasnilo Ministrstva za finance

Metodologijo za izračun dolgoročne ekonomske vrednosti terjatev je pripravila a Banka Slovenije. Ocena vrednosti temelji na pričakovanih in diskontiranih denarnih tokovih, neposredni denarni tokovi se ocenijo na podlagi amortizacijskega načrta, upoštevajoč popravke zaradi pričakovane izgube¹⁷⁰. V spremembi uredbe ni bil spremenjen pristop. Na podlagi usklajevanj z Evropsko komisijo so se nekoliko spremenile enačbe za izračune in dopolnili so se nekateri deli metodologije.

Ministrstvo za finance je šele po odločitvi vlade glede izpolnjevanja pogojev za NLB in po tem, ko sta NKBM in Banka Slovenije ugotovili neustreznost metodologije za izračun REV sredstev za prenos na DUTB, določene v uredbi, pripravilo predlog za spremembo določil uredbe, vendar vladi ni obrazložilo sprememb metodologije za izračun REV sredstev za prenos na DUTB. O izpolnjevanju pogojev za izvedbo ukrepov po ZUKSB v NKBM in v Abanki je vlada sprejela ugotovitvene sklepe 11. 7. in 18. 7. 2013, kar je bilo po uveljavitvi spremembe uredbe, in sta banki pri izračunu prenosnih vrednosti uporabili drugačno metodologijo kot NLB, ki je pobudo podala v obdobju veljavnosti prvotne uredbe.

Ministrstvo za finance je šele tik pred načrtovanim prenosom sredstev bank na DUTB, ki je bil predviden konec junija 2013, predlagalo dopolnitev uredbe, ker je ocenilo, da obstajajo pomanjkljivosti ureditve, ker iz ZUKSB in uredbe ni razviden celoten postopek izvedbe ukrepov. Ne glede na to oceno v predlagani spremembi določil uredbe ni dopolnilo postopka izvedbe ukrepov, ampak je predlagalo zgolj spremembo načina odločanja vlade (dvostopenjsko odločanje) in spremembo vsebine mnenja DUTB, ki ga predloži medresorski komisiji glede primernosti banke za izvedbo ukrepov.

¹⁶⁹ 16. 5. 2013. Več v točki 2.2.1 tega poročila.

¹⁷⁰ Iz pojasnila je razvidno, da se pripadajoča zavarovanja pri oceni vrednosti lahko upoštevajo le v primeru, če banka razpolaga z vso potrebno dokumentacijo, na podlagi katere je unovčitev zavarovanj pravno izvršljiva, in če so ta zavarovanja unovčljiva v razumnem roku. Zavarovanja z nepremičninami se za ta namen ovrednotijo v vrednosti, ki ostane po odbitku zneskov vseh obveznosti, katerih izpolnitev je zavarovana in so pri tej nepremičnini vknjižene z boljšim vrstnim redom, in po odbitku sorazmernega dela zneskov tistih obveznosti, ki so v zemljiški knjigi pri tej nepremičnini vključene z istim vrstnim redom.

2.1.4.f Ministrstvo za finance pri pripravi predloga spremembe uredbe ni upoštevalo:

- vseh pripomb ECB, ki jih je podala že na predlog prvotne uredbe, saj ni določilo, da:
 - vlada sprejme celovito strategijo za finančni sektor, ki bi vsebovala ukrepe, predvidene z ZUKSB;
 - DUTB ali Ministrstvo za finance pripravi celovito in pregledno strategijo DUTB za upravljanje in razpolaganje s sredstvi;
 - mora banka, ki je deležna ukrepov, vključiti v poslovno strategijo načrt ukrepov za povečanje obsega posojil;
 - pogojev, ki jih morajo izpolnjevati namenske družbe, da bi lahko prevzele sredstva bank in
 - načina ali mehanizma za spremljanje poslovanja DUTB, oziroma za nadzor nad DUTB, ki ga izvaja Ministrstvo za finance;
- pripomb ECB na osnutek predloga spremembe uredbe, ker je mnenje ECB prejelo po uveljavitvi spremembe uredbe (23 dni kasneje), ne glede na že predhodno opozorilo ECB Ministrstvu za finance glede spoštovanja določil o načinu in časovnem okviru posvetovanja; iz mnenja ECB izhaja, da:
 - bi moral predlog medresorske komisije v okviru presoje poslovne strategije bank upoštevati tudi obremenitvene teste in ne le rezultate pregleda kakovosti sredstev banke;
 - se kakršnakoli podpora banki ne sme upoštevati pri določanju vpisne cene novih kapitalskih instrumentov, ki jih lahko izda banka in
 - naj pristojni organi upoštevajo še ostale pripombe ECB na prvotno uredbo, kot je denarni protokol na DUTB in nadzor nad delovanjem DUTB;
- vseh pripomb Banke Slovenije¹⁷¹, ker vladi ni predlagalo sprejema smernic delovanja DUTB, v katerih bi se jasno definirali stroški DUTB oziroma odbitki, ki se lahko (glede na ocenjeno vrednost) prenesejo na banko.

Ministrstvo za finance je v gradivu za vlado navedlo, da so bile v celoti upoštevane vse pripombe, ki jih je podala SVZ. O usklajenosti predloga s pripombami ECB in Banke Slovenije pa vlade ni informiralo. Vlada ni pozvala Ministrstva za finance, naj posreduje še morebitne pripombe ECB in Banke Slovenije, in naj pojasni razloge za morebitno neupoštevanje njihovih pripomb pri pripravi besedila predloga spremembe uredbe. Vlada je spremembo uredbe sprejela 14. 6. 2013.

2.1.4.g 10. 12. 2013 je Ministrstvo za finance posredovalo vladi predlog nove uredbe, v katerem so bile predlagane naslednje spremembe do tedaj veljavne uredbe:

- ker se ukrepi iz ZUKSB lahko uporabijo, čeprav nadaljnje poslovanje banke ni predvideno, se veljavna uredba dopolni z definicijo načrta prenehanja in njegovo vsebino¹⁷²;
- omogoči se, da se vrednost delnic, njihova emisijska vrednost in donosnost drugih instrumentov,

¹⁷¹ Po mnenju Banke Slovenije (z dne 23. 5. 2013) se lahko banki kot posebni stroški zaračunajo le morebitni stroški neodvisnega cenilca, ki izdela oceno vrednosti delnic banke za namene dokapitalizacije s strani DUTB, oziroma stroški neodvisnega revizorja, ki preveri pravilnost vrednotenja sredstev za namene prenosa na DUTB.

¹⁷² Definicija in vsebina sta skladni s 6. poglavjem Sporočila Komisije o uporabi pravil o državni pomoči za podporne ukrepe v korist bank v okviru finančne krize od 1. 8. 2013 (Uradni list EU, UL C št. 216/1 z dne 30. 7. 2013).

s katerimi se poveča kapital banke, namesto na podlagi cenitvenega poročila neodvisnega cenilca ovrednoti na podlagi rezultatov skrbnega pregleda aktive banke, ki je bil izveden po navodilih Evropske komisije ali ECB; s tem se zmanjšujejo stroški izvedbe ukrepa in odpravlja podvojeno opravljanje enakega dela;

- omogoči se, da se pri izvedbi ukrepov uporabijo cenitve in vrednotenja, ki jih je pripravila Evropska komisija;
- natančneje in določljivo se definirajo stroški prenosa in upravljanja tveganih postavk;
- odpravlja se omejitev, da se poročstvo države za izdane vrednostne papirje DUTB lahko podeli le v višini premoženja, ki je predmet prenosa na DUTB;
- doda se novo poglavje z naslovom Pravila za zadolževanje, upravljanje dolga, uporabo prostih denarnih sredstev in izplačilo dividend; s tem poglavjem se zagotavlja, da bo DUTB svoje prihodke upravljala tako, da bo vedno imela denarna sredstva za plačilo svojih obveznosti iz izdanih finančnih instrumentov.

Pojasnilo Ministrstva za finance

Uredba ni spreminjala metodologije, je pa dodatno določila, da lahko vrednotenje REV opravi Evropska komisija, ki ni zavezana upoštevati metodologije, določene v prilogi uredbe. Če terjatve in potencialne terjatve vrednoti Evropska komisija, se uporabijo te vrednosti in zato banke terjatev in potencialnih terjatev ne vrednotijo.

Ministrstvo za finance je vladi predlagalo skrajšanje poslovnih rokov za sprejem nove uredbe z zaprosilom, da se gradivo obravnava na Odboru vlade za gospodarstvo 10. 12. 2013 in da se gradivo isti dan sprejme na dopisni seji vlade, in z navedbo, da mora nova uredba veljati 12. 12. 2013, kar je bilo istega dne, ko je vlada odločila o izvedbi ukrepov v bankah¹⁷³, oziroma da mora biti objavljena v Uradnem listu Republike Slovenije 11. 12. 2013. Dne 21. 11. 2013 je bilo gradivo poslano v usklajevanje SVZ. Gradivo je bilo posredovano v mnenje ECB, to pa je bilo priloženo vladnemu gradivu¹⁷⁴, v katerem je Ministrstvo za finance navedlo, da je mnenje SVZ delno upoštevalo, mnenje ECB pa je upoštevalo v celoti.

Pojasnilo Ministrstva za finance

V predlogu uredbe niso bile popolnoma upoštevane splošne pripombe SVZ, ki so se nanašale na podnormiranost, in določbe ZUKSB o izdaji podzakonskih aktov, ki posegajo v urejanje zakonske materije. SVZ je opozorila, da ZUKSB ni bil spremenjen, kljub temu da so na to problematiko opozarjali že v svojem mnenju 28. 1. 2013, in na odstopanje določb od zakonskih pooblastil in nepokritost vseh vsebin, predvidenih z ZUKSB. Ministrstvo za finance je načrtovalo, da bo Evropska komisija 13. 12. 2013 odobrila državno pomoč v NLB, NKBM, Probanki, d. d. in Factor banki, d. d., ter začasno odobrila ukrepe v Abanki dne. Ker je uredba del pravnih podlag za izvedbo ukrepov za krepitev stabilnosti bank, je bilo treba sprejeti uredbo pred izvedbo ukrepov. V času priprave na izvedbo ukrepov se je izkazalo, da tedaj veljavna uredba ni bila popolnoma usklajena z dejanskim dogajanjem in zahtevami Evropske komisije oziroma je bila ureditev določenih področij nejasna ali nepopolna.

Ministrstvo za finance v predlogu nove uredbe, ki ga je posredovalo vladi:

- ni opredelilo vsebine informacije Evropske komisije, ki jo na podlagi določil prvega odstavka 18. člena predloga nove uredbe pridobi Ministrstvo za finance od Evropske komisije, in v kateri

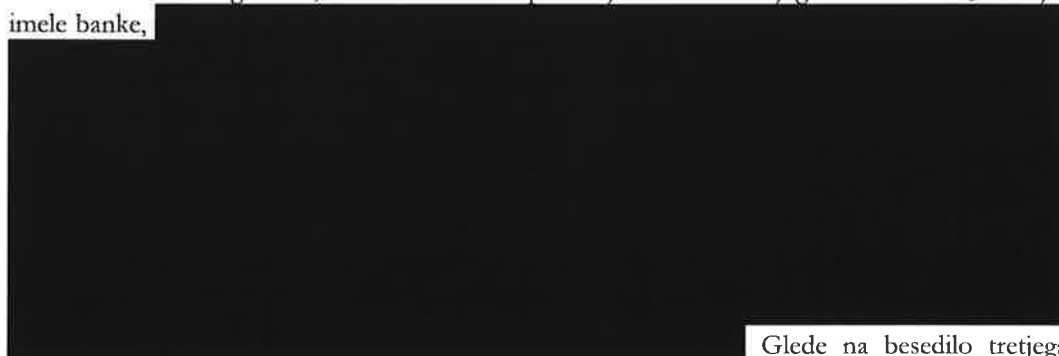
¹⁷³ Več v točki 2.2.2 tega poročila.

¹⁷⁴ Podrobneje o vsebini mnenja ECB v prilogi 4 tega poročila.

Evropska komisija navede, ali bo opravila vrednotenje sredstev zaradi prevzema tveganj in ali bo rezultat vrednotenja vseboval tudi odbitke, na podlagi katerih se lahko v skladu s 26. členom te uredbe upošteva kot prenosna vrednost sredstev; Ministrstvo za finance tudi ni preverilo predpisov Evropske komisije, da bi proučilo pristojnosti Evropske komisije glede odločanja o vključitvi odbitkov v prenosni vrednosti, zato obstaja tveganje glede učinkovitosti odločanja vlade o vključitvi odbitkov v prenosni vrednosti v okviru odločanja o uporabi ukrepov v banki;

- ni preverilo skladnosti vsebine določil predloga 17. in 24. člena nove uredbe glede tega, katere institucije opredelijo tvegane postavke bank, ker iz predloga 17. člena nove uredbe izhaja, da predlog pripravi banka in Banka Slovenije s sodelovanjem DUTB, iz predloga 24. člena nove uredbe pa izhaja, da banka in DUTB opredelita tvegane postavke, zato ni jasno, katera institucija oziroma organ je pristojen za opredelitev o tem, katere tvegane postavke bank se prenesejo na DUTB; ocenjujemo, da bi predlog medresorske komisije, na podlagi katerega odloči vlada o prenosu tveganjih postavk bank na DUTB, lahko vključeval podatke, ki jih ne bodo pripravile ustrezne institucije;
- ni preverilo ustreznosti določila drugega in tretjega odstavka 26. člena predloga nove uredbe, ki določata stroške refinanciranja in upravljanja:
 - stroški financiranja se določijo tako, da se ocenjena REV prevzetih sredstev diskontira z uporabo diskontne stopnje (netvegana obrestna mera, povečana za pribitek nad netvegano obrestno mero, ki ga DUTB plača pri zadolževanju), pri čemer se upošteva doba unovčevanja sredstev, najpozneje 31. 12. 2017;
 - šteje se in nasprotni dokaz ni dovoljen, da stroški upravljanja znašajo 3 odstotke vrednosti sredstev, ki se v skladu z drugo in tretjo alinejo prvega odstavka 26. člena predloga nove uredbe uporabi za izračun prenosne vrednosti.

Ocenjujemo, da pri predlagani opredelitvi stroškov Ministrstvo za finance ni upoštevalo, da je DUTB na podlagi šestega odstavka 11. člena ZUKSB upravičena do povračila stroškov od bank, ki so deležne ukrepov po ZUKSB, in da se stroški podrobneje določijo v pogodbi med DUTB in banko. Pri tem ni upoštevalo dejanskih stroškov, ki so jih do tedaj že imele banke pri upravljanju s tveganimi postavkami, ker je predlagalo nespremenljivo višino stroškov z natančno določenim odstotkom od prenosne vrednosti, ne glede na dejansko višino nastalih stroškov. Ministrstvo za finance bi moralo zagotoviti, da bi bili ti stroški primerljivi oziroma nižji glede na stroške, ki so jih imele banke,

Glede na besedilo tretjega odstavka 26. člena predloga nove uredbe o znižanju prenosne vrednosti za 3 odstotke za kritje stroškov upravljanja DUTB, obstaja tveganje, da bi DUTB prejela nadomestila, ki bi preseгла

njene dejanske stroške. [REDACTED]

- ni zagotovilo jasnega razlikovanja izvajanja prve in četrte alineje prvega odstavka 26. člena nove uredbe, ker ni nedvoumno opredelilo razlike v prenosni vrednosti sredstev, ki se prenesejo na DUTB, in vključenost stroškov upravljanja in financiranja v prenosni vrednosti¹⁷⁶, in ni poskrbelo, da bi bilo jasno opredeljeno, v katerem primeru se uporabi prva možnost (prva alineja) za določanje prenosne vrednosti in v katerem primeru se uporabi druga možnost (četrta alineja), če Evropska komisija sporoči, da rezultat vrednotenja sredstev vključuje ali bo vključeval stroške upravljanja in financiranja;
- ni opredelilo načina seznaitve medresorske komisije in vlade v primeru, da DUTB na podlagi določil prvega odstavka 27. člena nove uredbe v šestih mesecih po dnevu prenosa sredstev banke na DUTB, uveljavlja pravico do povratnega prenosa sredstev, če so izpolnjeni pogoji iz 27. člena nove uredbe, zato obstaja tveganje, da vlada o tem ne bo seznanjena in ne bo sprejela nobene odločitve, kljub temu da na podlagi določil tretjega odstavka 20. člena ZUKSB vlada na predlog medresorske komisije odloča o uporabi ukrepov v banki;
- ni opredelilo načina preverjanja izpolnjevanja pogoja za dodelitev poročstva države¹⁷⁷ za prevzete obveznosti DUTB in organa za preveritev in je iz ureditve v predlogu 28. člena nove uredbe izključilo omejitev višine skupne vrednosti glavnice, kar predstavlja tveganje negospodarnega ravnanja DUTB;
- ni predstavilo, na kakšen način je v predlogu nove uredbe vključilo dodatne zahteve Evropske komisije¹⁷⁸ in priporočila Sveta Evropske komisije (z dne 29. 5. 2013), ki so se nanašala na to, da bo Evropska komisija odločila o ustreznosti upoštevanja pravil o državni pomoči po tem, ko bo opravljen neodvisni pregled kakovosti bank v celotnem sistemu in ni predstavilo razlogov za to, da predloga nove uredbe ni pripravilo že v obdobju seznaitve z dodatnimi zahtevami Evropske komisije (z dne 1. 8. 2013);

¹⁷⁵ [REDACTED]

¹⁷⁶ Na podlagi prve alineje prvega odstavka 26. člena predloga nove uredbe je prenosna vrednost sredstev, ki se kot tvegane postavke prenašajo na DUTB, opredeljena vrednost sredstev, kot jo je določila Evropska komisija, če iz informacije Evropske komisije, ki jo je Ministrstvo za finance pridobilo v skladu z 18. členom uredbe, izhaja, da bo vrednost sredstev določila Evropska komisija, in da rezultat vrednotenja sredstev vključuje ali bo vključeval stroške upravljanja in financiranja. Na podlagi četrte alineje prvega odstavka 26. člena predloga nove uredbe je prenosna vrednost sredstev, kot jo je določila Evropska komisija, zmanjšana za stroške financiranja in upravljanja, če iz informacije Evropske komisije, ki jo je Ministrstvo za finance pridobilo v skladu z 18. členom uredbe, izhaja, da bo vrednost sredstev določila Evropska komisija, in da rezultat vrednotenja sredstev že vključuje ali bo vključeval stroške upravljanja in financiranja.

¹⁷⁷ Na podlagi prvega odstavka 28. člena nove uredbe se poročstvo države lahko izda le, če so pogoji obveznosti, zavarovanih s poročstvom, v bistvenih elementih primerljivi s pogoji, ki bi jih v času izdaje poročstva na finančnih trgih za istovrstno zadolžitev dosegla Republika Slovenija.

¹⁷⁸ Kot izhaja iz Sporočila Komisije o uporabi pravil o državni pomoči za podporne ukrepe v korist bank v okviru finančne krize, veljavnost od 1. 8. 2013.

- ni navedlo razlogov za predlagani datum sprejema uredbe (10. 12. 2013); ocenjujemo, da so za skrajšanje poslovnih rokov potrebni tehtni razlogi, saj sprejemanje predpisov v kratkem času predstavlja tveganje, da se vlada ni mogla v zadostni meri seznaniti z gradivom, in sprejeti svoje odločitve na podlagi ustrezne presoje, glede na to, da uredba podrobneje ureja obsežno in pomembno področje izvajanja ukrepov za krepitev stabilnosti bank;
- ni upoštevalo pripomb ECB¹⁷⁹ in ni pojasnilo razlogov, zakaj jih ni upoštevalo, zato niso bila predlagana določila, ki bi urejala:
 - ustanovitev neodvisnega telesa, ki spremlja poslovanje DUTB;
 - protokol o ravnanju z denarjem na DUTB;
 - učinkovit nadzor DUTB in upravnega odbora;
 - posebne pogoje, ki jih morajo izpolnjevati namenske družbe in
 - upoštevanje rezultatov obremenitvenih testov pri pripravi predloga vladi za odločanje o ukrepih po ZUKSB;
- ni upoštevalo vseh pripomb SVZ¹⁸⁰ oziroma ni obrazložilo, zakaj ni upoštevalo vseh predlaganih sprememb glede na obstoječo uredbo in je s predlogom uredbe urejalo določene vsebine, ki jih po oceni SVZ lahko ureja zgolj zakon¹⁸¹, ni pa določilo vsebin¹⁸², ki bi jih bilo treba v uredbi podrobneje urediti.

Ministrstvo za finance ni pravočasno pripravilo in posredovalo predloga uredbe na vlado, ni proučilo časovnega vidika za pripravo podzakonskih aktov in ni predvidelo roka za sprejem vseh podzakonskih aktov, ki jih določa ZUKSB. Pri pripravi uredbe ni upoštevalo predlogov Banke Slovenije oziroma ni obrazložilo, zakaj jih ni upoštevalo in ni sledilo opozorilom o potrebnosti jasne opredelitve delovanja DUTB. Ministrstvo za finance v gradivu za vlado v predlogu uredbe in v predlogu spremembe uredbe ni v celoti upoštevalo vseh pripomb ECB in ni obrazložilo razlogov, zakaj jih ni upoštevalo. Vlada v uredbi ni uredila področij, ki se nanašajo na vsebino načel za delovanje DUTB, kriterije za ocenjevanje doseganja načel, sprejem naložbene politike in strategije na DUTB, način in vsebino nadzora Ministrstva za finance nad DUTB in vsebino poročil o poslovanju, ki jih DUTB posreduje Ministrstvu za finance in državnemu zboru.

Ministrstvo za finance pri pripravi predloga nove uredbe ni navedlo vsebine informacije Evropske komisije o vrednotenju sredstev in o morebitnem vsebovanju odbitkov, ni jasno določilo, katere institucije opredelijo tvegane postavke bank za prenos na DUTB, ni opredelilo načina preveritve izpolnjevanja pogojev za izdajo poročila države za obveznosti DUTB in ni v celoti upoštevalo pripomb ECB. Ministrstvo za finance v predlogu nove uredbe ni jasno opredelilo načina vključitve stroškov upravljanja in financiranja v prenosno vrednost tveganjih postavk bank, pri opredelitvi stroškov DUTB (v odstotku od prenosne vrednosti) ni upoštevalo, da je DUTB na podlagi zakonskih

¹⁷⁹ Več v prilogi 4 tega poročila.

¹⁸⁰ Mnenje SVZ je bilo 29. 11. 2013 posredovano Ministrstvu za finance.

¹⁸¹ Ureditev postopka pobude za izvedbo ukrepov, določitev kriterijev za izvedbo ukrepov v bankah in povečanje osnovnega kapitala bank, ki ga lahko izvede Republika Slovenija in ne le DUTB.

¹⁸² Metodologija ni nadomeščena z drugo, ampak je zgolj dodatno urejena možnost, da vrednotenje REV opravi Evropska komisija, kar je iz razvida tudi iz že pojasnila Ministrstva za finance (22. 5. 2013).

določil upravičena do povračila stroškov s strani bank in ni zagotovilo, da bi bili stroški upravljanja DUTB s premoženjem bank primerljivi oziroma nižji glede na dejanske stroške, ki so jih imele banke. Ministrstvo za finance v gradivu za vlado ni obrazložilo razlogov za skrajšanje poslovnih rokov in za predlagani datum sprejema uredbe 10. 12. 2013.

2.1.5 Odločanje vlade o drugih podlagah za delovanje DUTB

Z revizijo smo preverili:

- ali je vlada na podlagi obrazloženega predloga Ministrstva za finance in na podlagi mnenj drugih pristojnih institucij o ustreznosti predlaganih kandidatov imenovala neizvršne direktorje DUTB;
- ali je vlada na podlagi obrazloženega predloga Ministrstva za finance sprejela politiko prejemkov DUTB, odločila o izpolnjevanju pogojev za upravičenost prejemkov neizvršnih direktorjev, sprejela statut in odločila o dokapitalizaciji DUTB.

2.1.5.1 Imenovanje neizvršnih direktorjev DUTB

Na podlagi določil prvega odstavka 8. člena ZUKSB upravni odbor sestavlja sedem članov, štirje neizvršni direktorji in trije izvršni direktorji.

2.1.5.1.a V predlogu ZUKSB je drugi odstavek 8. člena določal, da neizvršne člane upravnega odbora imenuje in razrešuje vlada na predlog Ministrstva za finance in Banke Slovenije, pri čemer tri neizvršne člane predlaga Ministrstvo za finance, enega pa Banka Slovenije. Na podlagi drugega odstavka 8. člena predloga ZUKSB vlada, na predlog ministrstva, pristojnega za finance, in ministrstva, pristojnega za gospodarstvo, imenuje neizvršne direktorje upravnega odbora, pri čemer tri predlaga ministrstvo, pristojno za finance in enega ministrstvo, pristojno za gospodarstvo. Vsak član se imenuje posamično. 5. 2. 2013 je Ministrstvo za finance posredovalo vladi predloge za imenovanje treh neizvršnih direktorjev z dnem ustanovitve DUTB¹⁸³, katerih mandat naj bi trajal celotno obdobje obstoja DUTB. Vlada je 6. 2. 2013¹⁸⁴ imenovala neizvršne direktorje z dnem ustanovitve DUTB za obdobje obstoja DUTB, 21. 2. 2013 je enega neizvršnega direktorja razrešila ter namesto nje imenovala drugega¹⁸⁵ ter je 17. 1. 2014 imenovala novega¹⁸⁶. Iz vsebine vseh obrazložitev predlogov je razviden opis preteklih delovnih izkušenj, priporočila zunanjih institucij in življenjepis predlaganih kandidatov. Kriteriji za izbiro med več kandidati in postopek izbire iz gradiva Ministrstva za finance, posredovanem vladi, niso razvidni. Ne glede na to je vlada sprejela sklep, da imenuje vse štiri predlagane kandidate.

¹⁸³ Iz predloga za imenovanje neizvršnega direktorja L. Nyberga izhaja, da ga je predlagalo Ministrstvo za gospodarstvo in trajnostni razvoj.

¹⁸⁴ Sklep vlade o imenovanju M. Pintar Mesarič, mag. A. Širclja, A. Berggrena in L. Nyberga.

¹⁸⁵ Sklep vlade o razrešitvi M. Pintar Mesarič in imenovanju C. J. Lindgrena.

¹⁸⁶ Vlada je za neizvršnega direktorja imenovala mag. M. Mavka, državnega sekretarja na Ministrstvu za finance.

2.1.5.1.b Kot enega izmed neizvršnih direktorjev je vlada 6. 2. 2013 imenovala mag. A. Širclja in ga 20. 3. 2013 razrešila s funkcije državnega sekretarja na Ministrstvu za finance¹⁸⁷, s čimer je nadaljeval z opravljanjem funkcije poslanca v državnem zboru. Julija in avgusta 2013 sta KPK in SVZ na podlagi poziva Ministrstva za finance¹⁸⁸ ugotovili nezdružljivost funkcij¹⁸⁹ na podlagi določil drugega odstavka 12. člena Zakona o poslancih¹⁹⁰.

13. 9. 2013 je vlada sprejela sklep, da se je seznanila z informacijo, da je:

- Ministrstvo za finance ugotovilo, da pri neizvršnem direktorju mag. A. Širclju obstajajo razlogi za nezdružljivost opravljanja funkcije, ki izhajajo iz mnenj SVZ in KPK, ki narekujejo predčasno razrešitev, skladno z drugo alinejo osmega odstavka 8. člena ZUKSB in
- Ministrstvo za finance 10. 9. 2013 seznanilo vodstvo DUTB, da zaradi ugotovljene nezdružljivosti funkcij mag. A. Šircelj ne more opravljati funkcije člana upravnega odbora in funkcije poslanca hkrati.

Istega dne je vlada na predlog Ministrstva za finance na podlagi druge alineje osmega odstavka 8. člena ZUKSB razrešila mag. A. Širclja s funkcije neizvršnega direktorja¹⁹¹.

Ocenjujemo, da bi vlada morala že 20. 3. 2013, ko je mag. A. Širclja razrešila s funkcije državnega sekretarja na Ministrstvu za finance, pridobiti mnenja SVZ in KPK glede (ne)združljivosti funkcije poslanca s funkcijo neizvršnega direktorja in skladno z mnenji že takrat razrešiti mag. Andreja Širclja s funkcije neizvršnega direktorja.

2.1.5.2 Sprejem politike prejemkov DUTB

Na podlagi določil šestega odstavka 8. člena ZUKSB določi skupščina politiko prejemkov članov upravnega odbora ne glede na določbe zakona, ki ureja prejemke poslovnih oseb v gospodarskih družbah v večinski lasti Republike Slovenije in samoupravnih lokalnih skupnosti.

2.1.5.2.a Predlog politike prejemkov je Ministrstvo za finance posredovalo vladi 18. 3. 2013, da jo sprejme na podlagi določil šestega odstavka 8. člena ZUKSB. Vlada je v vlogi skupščine 19. 3. 2013 sprejela predlagano politiko prejemkov (v nadaljevanju: politika prejemkov 1). Iz politike prejemkov 1 izhaja, da je njen namen zagotoviti dobro korporativno upravljanje DUTB, gospodarno uporabo javnih sredstev, povrnitev proračunskih sredstev in trajno ter dolgoročno ustvarjanje vrednosti za Republiko Slovenijo kot edinega delničarja. Cilji politike prejemkov 1 so:

¹⁸⁷ Na to funkcijo ga je vlada imenovala 1. 2. 2013.

¹⁸⁸ 18. 7. 2013 na SVZ in 13. 8. 2013 na KPK.

¹⁸⁹ Iz mnenja SVZ z dne 24. 7. 2013 izhaja, da je namen drugega odstavka 12. člena Zakona o poslancih (Uradni list RS, št. 112/05, 109/08, 39/11, 48/12) da poslanci ne opravljajo funkcije nadzora v gospodarskih družbah, med katere sodi tudi DUTB. Iz mnenja KPK z dne 19. 8. 2013 glede uporabe Zakona o integriteti in preprečevanju korupcije (Uradni list RS, št. 69/11-UPB2) izhaja, da "[...]ZUKSB ni izključil uporabe Zakona o poslancih, in če Ministrstvo za finance meni, da neizvršni direktorji opravljajo funkcijo nadzornega odbora, ne more biti dvoma, da sta ob upoštevanju drugega odstavka 12. člena Zakona o poslancih funkciji poslanca in člana upravnega odbora DUTB nezdružljivi [...]".

¹⁹⁰ Uradni list RS, št. 112/05, 109/08, 39/11, 48/12.

¹⁹¹ 17. 10. 2013 je mag. A. Šircelj zoper sklep vlade o razrešitvi z mesta neizvršnega direktorja vložil tožbo na Upravno sodišče Republike Slovenije, ki je 26. 8. 2014 odločilo, da tožbo zavrne kot neutemeljeno.

- na mednarodnem trgu privabiti, razviti in zadržati visoko-storilne in motivirane zaposlene;
- zaposlenim ponuditi konkurenčne prejemke;
- motivirati zaposlene za doseg ciljev;
- uskladiti interese zaposlenih in Republike Slovenije kot edinega delničarja;
- usmeriti delovanje DUTB na strateška področja;
- učinkovito upravljanje s tveganji, ki se doseže z natančno določitvijo odgovornosti in strukture upravljanja, z določitvijo finančnih in nefinančnih ciljev ter oceno rezultatov in tako, da fiksni del plačila postane glavna komponenta plačila;
- izvajanje naložbene strategije in politike, ki opredeljuje gospodarjenje s sredstvi SSB.

Politika prejemkov 1 ureja:

- imenovanje komisije za prejemke: imenuje jo upravni odbor in mora biti ustrezno sestavljena, poroča upravnemu odboru, pripravlja ukrepe za upravni odbor in predlaga upravnemu odboru prilagoditve;
- nadzor: upravni odbor enkrat letno pregleda skladnost politike prejemkov s stanjem DUTB in pošlje morebitne prilagoditve v potrditev vladi; upravni odbor vsako leto določi kvalitativne in kvantitativne individualne cilje (za izvršne direktorje in zaposlene s posebno naravo dela), cilje organizacijskih enot in skupne poslovne cilje DUTB, ki zasledujejo v ZUKSB določen namen DUTB;
- prejemke:
 - za izvršne direktorje in druge zaposlene s posebno naravo dela so deli prejemka: fiksni del¹⁹², variabilni del¹⁹³, pokojninske ugodnosti¹⁹⁴, druge ugodnosti¹⁹⁵ in odpravnine¹⁹⁶; izplačilo variabilnega dela prejemka se razdeli na del, ki se izplača po zaključku obračunskega obdobja in del, ki se izplača po obdobju odložitve¹⁹⁷; kumulativna izplačila variabilnega dela prejemkov za člane upravnega odbora in druge zaposlene s posebno naravo dela se določijo v odvisnosti od izpolnitve zastavljenih ciljev na ravni DUTB; uspešnost izvršnih direktorjev se preverja

¹⁹² Določi se na podlagi pooblastil, nalog, izkušenj in odgovornosti zaposlenega in je skladen s finančnim stanjem DUTB in splošnimi pogoji na trgu.

¹⁹³ Določi se glede na uspešnost in delovne rezultate zaposlenega, organizacijske enote zaposlenega in konsolidiranih poslovnih rezultatov DUTB. Delovna uspešnost in delovni rezultati se določijo v skladu z doseženimi cilji, pri čemer se upošteva večletni okvir, da se zagotovi ocenjevanje na podlagi dolgoročne uspešnosti in je plačilo variabilnega dela prejemka porazdeljeno v celotni dobi obstoja DUTB. Upravni odbor določi maksimalen delež, ki ga v razmerju do fiksnega dela prejemka lahko predstavlja variabilni del prejemka. Delež variabilnega prejemka je ustrezen, če višina celotnih prejemkov zaposlenega ni pomembno odvisna od variabilnega dela prejemka, hkrati pa še vedno predstavlja učinkovit način spodbujanja zaposlenega za doseganje ali preseganje ciljev.

¹⁹⁴ Pokojninske ugodnosti jamčijo osnovno kritje v primeru bolezni ali smrti in primerno plačilo v pokojninski dobi, skladno z zakonodajo v Republiki Sloveniji.

¹⁹⁵ Druge ugodnosti se zagotovijo skladno z individualno pogodbo in prakso v Republiki Sloveniji.

¹⁹⁶ Odpravnina znaša maksimalno 12 mesečnih plač zaposlenega.

¹⁹⁷ Ker se variabilni del lahko izplača tudi v finančnih instrumentih, vendar velja obdobje odložitve. Najmanj 50 odstotkov variabilnega prejemka mora biti izplačan po obdobju odložitve. Obdobje odložitve traja najmanj do konca mandata zaposlenega in se izplača v enkratnem znesku.

- enkrat letno; druge pravice: izvršni direktorji so lahko upravičeni do službenega vozila, telefona in ostalih bonitet;
- za neizvršne direktorje: o prejemkih odloči vlada; celotni prejemki so sestavljeni le iz fiksnega dela prejemkov; upravičeni so do osnovnega mesečnega plačila, v katerega so sejnine že vključene;
- razkritja prejemkov: DUTB vsako leto na svoji spletni strani razkrije prejemke neizvršnih direktorjev upravnega odbora, izvršnih direktorjev upravnega odbora in zaposlenih s posebno naravo dela in informacije o povezavi med prejemki in uspešnostjo.

Ugotavljamo, da predlog politike prejemkov 1, ki ga je pripravilo Ministrstvo za finance, ni vseboval nobenih obrazložitev, zato ni mogoče ocenjevati njegove utemeljitve. Predlagana politika prejemkov 1, ki jo je v celoti sprejela vlada, pa ni vsebovala:

- opredelitve višine prejemkov neizvršnih direktorjev in drugih zaposlenih s posebno naravo dela, ampak le strukturo prejemkov;
- načina preverjanja uspešnosti izvršnih direktorjev enkrat letno;
- meril in pogojev za določitev prejemkov neizvršnih direktorjev, ki bi bili podlaga za odločitev vlade o njihovi višini;
- opredelitve zaposlenih s posebno naravo dela in
- opredelitve nalog komisije za prejemke, ki bi se nanašala na spremljanje in poročanje o izvajanju politike prejemkov, in opredelitve vsebine in rokov poročanja upravnem odboru.

2.1.5.2.b 18. 7. 2013 je Ministrstvo za finance posredovalo vladi spremenjeno politiko prejemkov DUTB (v nadaljevanju: politika prejemkov 2), ki je vsebovala spremembe glede:

- plačila neizvršnim direktorjem:
 - višina fiksnega dela mesečnega prejemka znaša 2.000 evrov bruto;
 - mesečno doplačilo za posebne izkušnje in večšine je sestavljeno iz dveh delov: do prvega dela v znesku 4.000 evrov bruto so upravičeni člani, ki imajo mednarodne izkušnje z delom v finančnih institucijah, do drugega dela v znesku 4.000 evrov bruto pa so upravičeni člani z izkušnjami pri delu v instituciji, katere osnovno poslanstvo je bilo prestrukturiranje slabih terjatev ali bank; do enega ali obeh mesečnih doplačil so upravičeni člani upravnega odbora, ki vladi kot skupščini DUTB dokažejo izpolnjevanje enega ali obeh pogojev; o izpolnjevanju pogojev posameznega člana odloči vlada kot skupščina DUTB s sklepom;
- izplačila odpravnine izvršnim direktorjem: odpravnina se lahko izplača le ob nekrivdnem predčasnem prenehanju funkcije in delovnega razmerja v DUTB; odpravnina znaša maksimalno šestkratnik povprečja skupnih prejemkov fiksnega in variabilnega dela, ki jih je izvršni direktor prejel v zadnjih treh mesecih;
- kriterijev upravnega odbora za določitev variabilnega dela prejemka za izvršne direktorje: kriteriji morajo biti usmerjeni k doseganju zastavljenih ciljev in izvajanju naložbene strategije in politike, ki opredeljuje gospodarjenje s sredstvi SSB; eden od kriterijev mora biti pridobitev razrešnice na skupščini DUTB; uspešnost izvršnih direktorjev se preverja enkrat letno na upravnem odboru;
- zaposleni s posebno naravo dela so zaposleni, ki v okviru svojih delovnih nalog in aktivnosti pomembno vplivajo na poslovanje DUTB (višje vodstvo, neposredni prevzemniki tveganj in drugi zaposleni, katerih prejemki so višji od predhodno naštetih).

Pojasnilo vlade in Ministrstva za finance

Glede na to, da gre pri DUTB za povsem novo institucijo v Republiki Sloveniji, je bilo bistvenega pomena določiti tako politiko prejemkov, ki bo omogočala pridobivanje vrhunskih strokovnjakov z izkušnjami za upravljanje take družbe. Politika prejemkov 2 je temeljila na predpostavki, da je mesečno plačilo članov upravnega odbora, ki je za vse

neizvršne člane enako, v ustreznem razmerju z nalogami članov, saj v tem delu med člani upravnega odbora ni razlike. Zaradi izogibanja tveganjem, ki so jih deležne novonastale družbe, med drugim tudi tveganjem zaradi znanja in izkušenj zaposlenih in vzpostavljenih povezav, ki lahko izboljšajo upravljanje premoženja, pa politika prejemkov 2 predvideva doplačila za izkušnje v mednarodnih finančnih institucijah in delo v institucijah, katerih osnovno poslanstvo je bilo prestrukturiranje slabih terjatev ali bank. Glede na cilje politike prejemkov 2 se niso izvedle primerjave s plačili članov nadzornih svetov v bankah. Pri dosedanjem delovanju DUTB je bilo v zvezi s prejemki DUTB sicer ugotovljenih nekaj pomanjkljivosti, zato je vlada oziroma Ministrstvo za finance spremembo politike prejemkov že napovedala kot enega od ukrepov za odpravo ugotovljenih pomanjkljivosti v zvezi s končnim poročilom KPK. Ministrstvo za finance je konec leta 2014 posredovalo vladi osnutek nove politike prejemkov in vlada ga je obravnavala 4. 12. 2014, a je obravnavo prekinila. Od veljavne politike prejemkov 2 se osnutek nove politike prejemkov razlikuje zlasti v naslednjih rešitvah:

- podrobneje bo opredeljen pojem zaposlenih s posebno naravo dela in deli prejemkov teh oseb;
- znižuje se fiksni znesek mesečnega plačila neizvršnim članom upravnega odbora in mesečnih doplačil za posebne izkušnje in znanje;
- določa se maksimalni delež, ki ga v razmerju do fiksnega dela prejemka lahko predstavlja variabilni del prejemka izvršnega direktorja in zaposlenega s posebno naravo dela;
- zavarovane poklicne odgovornosti za izvršne direktorje in druge zaposlene s posebno naravo dela se opredeli kot boniteta in omeji najvišji dovoljen znesek letne premije za zavarovanje takšne odgovornosti;
- omeji se najvišji znesek možne odpravnine izvršnega direktorja in dodatno določi, kdaj do nje ni upravičen;
- upravnemu odboru se poleg določitve ciljev izrecno nalaga še določitev meril realizacije ciljev in kriterijev ter način določitve zneska variabilnega dela prejemka in
- izplačilo variabilnega dela prejemkov se veže na finančno stanje oziroma rezultate poslovanja DUTB, poveča pa se tudi znatni delež variabilnega prejemka, ki se izplača po obdobju odložitve.

Ugotovili smo, da:

- vlada pri odločanju o višini prejemkov neizvršnim direktorjem ni upoštevala priporočil upravljalca kapitalskih naložb Republike Slovenije¹⁹⁸ v zvezi s plačili članov organov nadzora, pri čemer ji tudi Ministrstvo za finance tudi ni utemeljilo predlaganih višin prejemkov za neizvršne direktorje¹⁹⁹;
- sta vlada in Ministrstvo za finance, da bi se izognila tveganjem glede znanja in izkušenj v novonastali družbi, določila prejemke članov upravnega odbora na način, da so ti pogojeni z izkušnjami in veščinami (kar so bili pogoji za njihovo imenovanje) namesto z obsegom dela ali s finančnim položajem DUTB; s tem nista upoštevala Smernic za delovanje upravnih odborov, ki jih je sprejelo Združenje nadzornikov Slovenije za učinkovito korporativno upravljanje²⁰⁰, iz katerih izhaja, da je pri določitvi treba upoštevati obseg nalog članov upravnega odbora in finančni položaj družbe;
- v politiki prejemkov 1 in 2 niso natančno opredeljene druge pravice oziroma bonitete²⁰¹, do katerih so upravičeni izvršni direktorji (poleg službenega vozila in telefona);

¹⁹⁸ Priporočila Slovenske odškodninske družbe, d. d. z dne 12. 4. 2013.

¹⁹⁹ Več v točki 2.1.5.2.d tega poročila.

²⁰⁰ Julija 2013. [URL: <http://www.zdruzenje-ns.si/>], 2. 12. 2014.

²⁰¹ V politiki prejemkov 1 in politiki prejemkov 2 je bilo določeno, da se druge ugodnosti oziroma bonitete zagotovijo skladno z individualno pogodbo in prakso v Republiki Sloveniji.

- v politiki prejemkov 1 in 2 je bilo določeno, da politika prejemkov velja tudi za zaposlene s posebno naravo dela.

2.1.5.2.c Pred posredovanjem predloga politike prejemkov 2 vladi so predstavniki DUTB Ministrstvu za finance dali²⁰² več pripomb, in sicer:

- upravni odbor bi moral svobodno določati pogoje zaposlovanja, predlagani kriteriji za prejemke neizvršnih kriterijev nimajo pravne podlage in ne sledijo mednarodni praksi, zato bi se morala politika prejemkov ponovno proučiti in biti predmet pogajanj z DUTB;
- prejemki za neizvršne direktorje bi morali biti enaki za vse in
- ne bi bilo omejitev, ampak le določilo, da višina prejemkov izvršnih direktorjev ne presega prejemkov, primerljivih z mednarodnimi institucijami.

Ministrstvo za finance je pred posredovanjem predloga politike prejemkov 2 vladi spremenilo določilo glede prejemkov izvršnih direktorjev tako, da je:

- črtalo omejitev mesečnega bruto fiksnega dela prejemka na 8.000 evrov;
- sprostilo omejitev maksimalnega letnega variabilnega prejemka z največ 50 odstotkov letne bruto fiksne plače na največ 100 odstotkov letne bruto fiksne plače.

Vlada je predlog politike prejemkov 2 sprejela 18. 7. 2013, ne da bi bila seznanjena, da je Ministrstvo za finance upoštevalo pripombo DUTB in izločilo omejitev fiksnega dela prejemkov izvršnih direktorjev. Ocenjujemo, da takšen način opredelitve prejemkov za izvršne direktorje in za zaposlene s posebno naravo dela ni utemeljen in vodi v negospodarno rabo sredstev DUTB²⁰³ za prejemke izvršnih direktorjev in zaposlene s posebno naravo dela.

Na neustreznost določil v politiki prejemkov 2 so Ministrstvo za finance opozorili:

- SVZ: opozorila je na odstopanja v delu, ki ureja mesečna plačila v obdobju od 20. 3. do 17. 7. 2013, to je za obdobje, ko je veljala politika prejemkov 1 (z dne 19. 3. 2013), ker bi morala o izplačilih v tem obdobju odločiti vlada pred uveljavitvijo politike prejemkov 2 (19. 7. 2013)²⁰⁴;
- generalna sekretarka vlade: na Odboru za gospodarstvo²⁰⁵ je opozorila na napačni vrstni red dogodkov in predlagala, da se v politiko prejemkov 2 vključi prehodna določba, s katero bi se uredil status pogodb, ki jih je DUTB sklenila s člani upravnega odbora pred sprejetjem politike prejemkov 2²⁰⁶;
- KPK: pri oceni korupcijskih tveganj²⁰⁷ je ugotovila:

²⁰² e 2. 7. in 10. 7. 2013.

²⁰³ S spletne strani DUTB [URL: <http://www.dutb.eu/si/o-nas/informacije-javnega-znacaja>, 9. 10. 2014] je razvidno, da imajo stalni izvršni direktorji, ki so bili imenovani 9. 1. 2014, dogovorjeno naslednjo višino mesečnih prejemkov: C. Gwilliam v znesku 21.533 evrov bruto, J. Škrubej v znesku 21.533 evrov bruto in A. Koršič v znesku 9.800 evrov bruto.

²⁰⁴ Iz mnenja SVZ z dne 19. 11. 2013 je razvidno, da predlog politike prejemkov 2 izvira iz politike prejemkov 1 in da je bilo ob pripravi končne določbe v politiki prejemkov 2, ki ureja razveljavitev politike prejemkov 1, prezrto, da bi morala vlada o tem odločiti že pred izdajo politike prejemkov 2 ali pa bi morala vanjo vključiti ustrezne določbe.

²⁰⁵ 17. 12. 2013.

²⁰⁶ Na seji Odbora za gospodarstvo je bila sprejeta odločitev, da bo predlog strokovno proučen.

²⁰⁷ Ocena korupcijskih tveganj pri uveljavitvi ZUKSB z dne 19. 8. 2013.

- nagrajevanje neizvršnih članov upravnega odbora ni skladno z načelom horizontalne enakosti, po katerem bi posamezniki za enako delovno mesto in delo morali prejemati enako fiksno plačilo, razlika v prejemkih na enakem delovnem mestu za enako delo pa lahko nastane zgolj zaradi razlik v delovni uspešnosti; posebne izkušnje in veščine bi morale biti določene kot pogoj za zasedbo delovnega mesta in ne kot podlaga za mesečno doplačilo;
- sistem, po katerem o upravičenosti člana upravnega odbora do enega ali dveh mesečnih doplačil, na podlagi predloženih dokazil o izpolnjevanju pogojev odloča vlada, je nesprejemljiv;
- pojem zaposlenih s posebno naravo dela ni jasno opredeljen in
- za doseg cilja politike prejemkov, ki je v zagotavljanju gospodarne uporabe javnih sredstev, bi se moral vzpostaviti sistem, po katerem bo Komisija za prejemke²⁰⁸ jasno in natančno določila kriterije ocenjevanja dela izvršnih direktorjev in s tem variabilni del prejemkov, vključno z javno objavo teh kriterijev in postavljenih ciljev.

Pojasnilo Ministrstva za finance

Politika prejemkov ni bila spremenjena zaradi drugih prioritetenih zahtev, trenutne neaktualnosti določb (saj so trije neizvršni direktorji plačani enako, četrti pa se je odpovedal plačilom) in zaradi določil, da spremembe politike prejemkov pripravi Komisija za prejemke ter da vlada enkrat letno obravnava politiko prejemkov.

Ministrstvo za finance vlade ni seznanilo z vsemi pripombami in ji ni predstavilo razlogov za to, da posameznih pripomb ni upoštevalo, in ni pojasnilo, v katerih delih predloga politike prejemkov 2 so bile upoštewane posamezne pripombe in na kakšen način. Ministrstvo za finance vladi tudi ni predstavilo podlag, na katerih je določilo zneske prejemkov za neizvršne direktorje. Vlada je sprejela politiko prejemkov 2 in odločila o izpolnjevanju pogojev za mesečna doplačila neizvršnim direktorjem²⁰⁹.

2.1.5.2.d Politika prejemkov 2 glede prejemkov neizvršnih direktorjev določa:

- celotni prejemki neizvršnega člana upravnega odbora so sestavljeni iz fiksnega dela prejemkov in doplačil za posebne izkušnje in znanja članov upravnega odbora;
- neizvršnim članom upravnega odbora se ne plačuje variabilnega dela plačila, vezanega na uspešnost poslovanja, pokojninske ugodnosti, druge bonitete in odpravnine;
- v mesečna plačila so sejnine že vključene;
- do enega ali obeh mesečnih doplačil so upravičeni člani upravnega odbora, ki vladi kot skupščini DUTB z dokazili izkažejo izpolnjevanje enega ali obeh pogojev; o izpolnjevanju pogojev posameznega člana odloči vlada kot skupščina DUTB s sklepom.

²⁰⁸ Na podlagi Politike prejemkov DUTB upravni odbor ustanovi Komisijo za prejemke, ki poroča upravnemu odboru in za upravi odbor pripravlja ukrepe v zvezi s prejemki. Upravnemu odboru posreduje predloge za prilagoditev politike prejemkov in pri oblikovanju predlogov upošteva naravo, velikost in področje dela DUTB.

²⁰⁹ Več v točki 2.1.5.2.d tega poročila.

13. 9. 2013 je DUTB na podlagi določil politike prejemkov 2 posredovala Ministrstvu za finance pojasnilo o izpolnjevanju pogojev za upravičenost do mesečnih doplačil za tri neizvršne člane upravnega odbora²¹⁰, ki je vsebovalo naslednje podatke o izkušnjah:

- mednarodne izkušnje z delom v finančnih institucijah:
 - L. Nyberg je bil dolgoletni član švedskega finančnega nadzornega organa²¹¹, 10 let je delal kot izvršni podpredsednik dveh komercialnih bank na Švedskem, profesionalno pot je 13 let nadaljeval kot namestnik guvernerja Švedske centralne banke, dolga leta je bil predsednik skupine za krizni management pri ECB in kot član skupine *LaRoisiere Group*, ki jo je ustanovil Evropska komisija, sodeloval pri pripravi smernic reševanja ekonomske krize v Evropski uniji;
 - A. Berggren je v 20-letni poslovni karieri deloval na področjih, ki se nanašajo na postopke prestrukturiranja in prodaje družb ter bank na Švedskem in v tujini, bil član uprave bank in drugih finančnih institucij, in kot svetovalec za sanacijo in restrukturiranje bank deloval v več kot 15 državah;
 - C.J. Lindgren je imel več kot 30 let delovnih izkušenj pri IMF, zadnjih 10 let kot vodja sektorja za svetovne finančne zadeve, pristojnega tudi za področja reševanja krize v bančnem sektorju, sanaciji bank in nedonosnega premoženja, in deloval kot neodvisni svetovalec mednarodnim institucijam, agencijam in bankam v več kot 20 državah;
- izkušnje pri delu v instituciji, katere osnovno poslanstvo je bilo prestrukturiranje slabih terjatev ali bank:
 - L. Nyberg je v obdobju od leta 1991 do leta 1993 deloval kot namestnik izvršnega direktorja švedske banke *Föreningsbanken*, pomembno prispeval k uspešnemu reševanju bančne krize na Švedskem in je sodeloval pri postavitvi in kadrovanju družbe, ki se je ukvarjala z nedonosnim premoženjem, bil je aktivno vključen v razprave o upravljanju nedonosnih posojil s švedskimi bankami kot predstavnik centralne banke, odgovoren za finančno stabilnost;
 - A. Berggren je bil v letu 1990 odgovoren za vzpostavitev delovanja družb za upravljanje s sredstvi na Švedskem in član uprave družbe *Securum*, je član uprave družbe za upravljanje terjatev v Turčiji in član *Truika* v Španiji;
 - C.J. Lindgren je konec devetdesetih let vodil delovanje IMF pri reševanju bančne krize na Tajskem, leta 2000 in leta 2001 tudi v Turčiji in je eden od snovalcev dokumenta *Financial Sector Assessment Program*, ki sta ga IMF in Svetovna banka predstavili leta 1999; zadnjih 10 let deluje kot svetovalec za področje finančnih politik v številnih državah, vključno z Argentino, Dominikansko Republiko, Indonezijo in Ukrajino.

Vlada je 18. 12. 2013 na predlog Ministrstva za finance ugotovila izpolnjevanje pogojev za upravičenost plačila prejemkov neizvršnih članov upravnega odbora, in sicer:

- da imajo neizvršni direktorji (razen mag. A. Šircelj) mednarodne izkušnje z delom v finančnih

²¹⁰ Za neizvršne direktorje: L. Nyberg, A. Berggren in C.-J. Lindgren. 16. 10. in 26. 11. 2013 je Ministrstvo za finance posredovalo DUTB še zaprosilo za mnenje k pojasnilom, ki jih je o izpolnjevanju pogojev podal neizvršni direktor mag. A. Šircelj. K pojasnilu je bil priložen sklep vlade z dne 25. 4. 2008 o imenovanju v svet direktorjev EIB za funkcijo direktorja in gradivo IMF iz februarja 2008.

²¹¹ Angl.: *Swedish Financial Supervisory Authority*.

- institucijah in izkušnje pri delu v institucijah, ki izvajajo prestrukturiranje slabih terjatev ali bank;
- na podlagi ugotovljenih posebnih izkušenj in veščin L. Nybergu, A. Berggrenu in C.J. Lindgrenu od 18. 7. 2013 pripadajo mesečna doplačila, vsakemu po 8.000 evrov bruto, mag. A. Šircelju pa od 18. 7. 2013 do dneva razrešitve z mesta neizvršnega direktorja pripadajo mesečna doplačila v znesku 4.000 evrov bruto in
- L. Nybergu, A. Berggrenu, C.J. Lindgrenu in mag. A. Šircelju od 20. 3. do 17. 7. 2013 vsakemu pripadajo mesečna plačila v znesku 10.000 evrov bruto.

Ker je DUTB v letu 2013 prevzela tvegane postavke NLB in NKBM²¹², smo primerjali podatke med prejemki neizvršnih direktorjev DUTB v letu 2013²¹³ s prejemki članov nadzornih svetov NLB in NKBM²¹⁴ v letu 2013. Iz primerjave izhaja, da je v letu 2013:

- skupen znesek bruto prejemkov predsednika upravnega odbora– neizvršnega direktorja DUTB znašal 95.458 evrov in je za več kot 8-krat presegel skupen znesek prejemkov oziroma plačil za opravljanje funkcije predsednika nadzornega sveta NLB (brez povračil stroškov), ki je znašal 11.183 evrov, in za 3,6-krat presegel skupen znesek prejemkov za opravljanje funkcije predsednika nadzornega sveta NKBM, ki je znašal 26.305 evrov;
- skupen znesek bruto prejemkov (brez povračil stroškov in bonitet) dveh neizvršnih direktorjev²¹⁵ znašal 95.217 evrov oziroma 95.456 evrov in je za več kot 10-krat presegel najvišje letno plačilo za opravljanje funkcije člana nadzornega sveta NLB, ki je znašalo 9.136 evrov (prejemki drugih članov nadzornega sveta so bili nižji in so se gibali od 473 evrov do 9.136 evrov), in za 4,5-krat najvišji letni prejemek za opravljanje funkcije člana nadzornega sveta in sejin v NKBM, ki je znašal 20.452 evrov (prejemki drugih članov so bili nižji in so se gibali od 3.817 evrov do 18.318 evrov).

Ugotovili smo:

- kljub temu, da vlada ni proučila upravičenosti in tudi od Ministrstva za finance ni zahtevala obrazložitve razlogov za predlagane relativno visoke prejemkov neizvršnih direktorjev, je sprejela odločitev o tem, da neizvršni direktorji zaradi dosedanjih delovnih izkušenj izpolnjujejo ustrezne pogoje za prejemke v zneskih, ki jih je predlagalo Ministrstvo za finance;
- vlada ni pridobila podatkov o obsegu ali vrsti dela, ki so ga opravili neizvršni direktorji v DUTB do 18. 12. 2013, ko je sprejela odločitev;
- niiti Ministrstvo za finance niiti vlada nista od neizvršnih direktorjev zahtevala nobenih dokazil o izpolnjevanju pogojev glede mednarodnih izkušenj z delom v finančnih institucijah in institucijah, ki so izvajale prestrukturiranje slabih terjatev bank, kot to določa politika prejemkov 2;
- vlada ni ugotovila odstopanj predlaganega izplačila prejemkov za neizvršne direktorje za obdobje od 20. 3. do 17. 7. 2013 od veljavne politike prejemkov DUTB.

²¹² Več v točki 2.2 tega poročila.

²¹³ Podatki iz letnega poročila DUTB za leto 2013.

²¹⁴ Podatki iz letnega poročila NLB za leto 2013 in letnega poročila Skupine Nove KBM in Nove KBM, d. d. za leto 2013.

²¹⁵ Mag. A. Šircelj je bil razrešen 13. 9. 2013.

2.1.5.3 Sprejem statuta DUTB

Vlada je 14. 2. 2013 sprejela statut. Ministrstvo za finance je na osnutek statuta²¹⁶ prejelo pripombe Banke Slovenije, ki so se nanašale na neustrezno opredelitev:

- nadomestil DUTB, ki se krijejo v breme SSB;
- statusa osnovnega kapitala DUTB; ali sredstva sodijo v SSB ali med lastna sredstva;
- pristojnosti skupščine DUTB;
- organa nadzora DUTB;
- da ima upravni odbor možnost zahtevati prisotnost druge osebe na seji upravnega odbora;
- pristojnosti upravnega odbora pri izvajanju nalog DUTB v zvezi z ukrepi in upravljanjem SSB;
- pristojnosti izvršnih direktorjev;
- obveznosti, kdaj mora upravni odbor pridobiti soglasje skupščine DUTB²¹⁷;
- vsebine in vrste informacij, ki morajo biti dostopne javnosti in
- premoženja DUTB, s katerim odgovarja za svoje obveznosti.

Ministrstvo za finance vlade s pripombami Banke Slovenije ni seznanilo, predloga statuta pred posredovanjem vladi pa ni dopolnilo v skladu s pripombami Banke Slovenije in ni zagotovilo, da bi vlada sprejela statut po posvetovanju z Banko Slovenije²¹⁸, kot določa peti odstavek 4. člena ZUKSB. Ministrstvo za finance v predlogu statuta za vlado ni opredelilo določb v skladu s šestim odstavkom 4. člena ZUKSB in vlada ni sprejela statuta, v katerem bi bile vključene določbe o:

- delovanju, kadrih, organizaciji DUTB;
- izbiri predsednika upravnega odbora in
- nadomestilih za stroške rednega delovanja DUTB iz namenskega premoženja SSB.

Kljub temu je vlada sprejela statut v besedilu, ki ga je predložilo Ministrstvo za finance.

Priporočilo

Ministrstvu za finance priporočamo, naj pripravi predlog sprememb statuta in ga posreduje vladi v sprejem.

Vladi priporočamo, naj sprejme takšne spremembe statuta, da bo:

- vsebina statuta usklajena s stališči Banke Slovenije;
 - urejen način izbire predsednika upravnega odbora in način financiranja DUTB in
 - opredeljena vrednost vseh poslov (ne le za ukrepe, namenjene krepitvi stabilnosti bank), nad katero morajo izvršni direktorji ali upravni odbor pridobiti soglasje skupščine DUTB.
-

²¹⁶ 15. 1. 2013 je posredovalo Banki Slovenije v pripombe osnutek statuta.

²¹⁷ Iz pripomb Banke Slovenije izhaja, da za ukrepe, namenjene doseganju krepitve stabilnosti bank, ki z enim ali več povezanimi pravnimi posli presegajo znesek 100.000 evrov, ker mora vse ukrepe obravnavati medresorska komisija in na njen predlog odločitev sprejeti vlada na običajni seji, in ne v vlogi delničarja na skupščini DUTB.

²¹⁸ Na to je opozorila tudi Banka Slovenije v dopisu 11. 3. 2013 Ministrstvu za finance pri obravnavi osnutka uredbe, s katerim je pozvala Ministrstvo za finance tudi k pripravi smernic DUTB.

2.1.5.4 Odločitev vlade o dokapitalizaciji DUTB

2.1.5.4.a 18. 3. 2013 je Ministrstvo za finance posredovalo vladi predlog za povečanje osnovnega kapitala DUTB²¹⁹ v nominalnem znesku 3.600.000 evrov, z vplačilom delnic po emisijski vrednosti dva evra za eno delnico. Upravičenec do novo izdanih delnic, na podlagi povečanja osnovnega kapitala, je Republika Slovenija, kot edina delničarka družbe DUTB. Vlada je 19. 3. 2013 v vlogi skupščine DUTB sprejela sklep o povečanju osnovnega kapitala DUTB²²⁰, ki ima naravo statutarnega sklepa, in minister za finance je 20. 3. 2013 izdal sklep, da se 21. 3. 2013²²¹ na transakcijski račun DUTB nakaže znesek 3.600.000 evrov. Iz obrazložitve Ministrstva za finance v predlogu vladi izhaja, da:

- potreba po dokapitalizaciji je nastala zaradi začetka izvajanja zakonsko določenih pristožnosti in nalog, ki jih DUTB določa ZUKSB;
- se bo s predlagano dokapitalizacijo zagotovil nemoten pričetek dejavnosti za krepitev stabilnosti bank zaradi ohranitve finančnega sistema v Republiki Sloveniji in
- je zaradi zagotavljanja gospodarnega in učinkovitega razpolaganja s proračunskimi sredstvi ter za izognitev nastanka gospodarske škode gospodarno, da se plačilni rok za navedeno obveznost skrajša tako, da se plačilo izvede 21. 3. 2013.

Pojasnilo vlade

Dokapitalizacija DUTB je bila namenjena pokrivanju stroškov vzpostavljanja DUTB.

Vlada je sklep sprejela na podlagi predloga Ministrstva za finance, ki ni bil obrazložen, saj vladi ob sprejemanju sklepa ni zagotavljal podatkov o tem, na kakšen način je Ministrstvo za finance določilo predlagano višino sredstev za dokapitalizacijo DUTB v znesku 3.600.000 evrov, in za katere namene natančno naj bi DUTB ta sredstva potrebovala. Pri tem tudi ni posredovalo podatka o predvideni višini stroškov za začetek poslovanja DUTB, kljub temu da je DUTB že v začetku marca 2013 pričela s poslovanjem²²², saj je vlada že v začetku februarja 2013 imenovala neizvršne direktorje²²³.

²¹⁹ Osnovni kapital za ustanovitev v znesku 25.000 evrov je Republika Slovenija, kot ustanovitelj DUTB, vplačala 7. 3. 2013.

²²⁰ Notarski zapisnik skupščine DUTB o povečanju osnovnega kapitala z dne 19. 3. 2013. Vlada je na podlagi 42. člena ZJF sprejela sklep, da se izvede razporeditev sredstev proračunske rezervacije za dokapitalizacijo DUTB v vrednosti 3.600.000 evrov.

²²¹ Na podlagi četrtega odstavka 25. člena Zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2013 in 2014 (Uradni list RS, št. 104/12, 46/13, 56/13, 61/13, 82/13, 101/13, 111/13) sme minister za finance določiti krajši plačilni rok, če je to potrebno za zagotovitev gospodarnega in učinkovitega razpolaganja s proračunskimi sredstvi, da se tako prepreči gospodarska škoda, ki bi nastala, če se plačilo ne bi izvršilo v krajšem roku. Plačilo se je izvedlo s proračunske postavke 5848 – Povečanje kapitalskih naložb Republike Slovenije.

²²²

²²³ Vlada je 6. 2. 2013 imenovala neizvršne direktorje, ki so imenovali vršilce dolžnosti izvršnih direktorjev in 14. 2. 2013 je bil sprejet statut.

2.1.5.4.b 11. 12. 2013 je Ministrstvo za finance posredovalo vladi predlog za povečanje osnovnega kapitala DUTB še za 200.000.000 evrov, ki naj bi se v znesku 199.999.700 evrov izvedlo s stvarnim vložkom in v znesku 299 evrov z denarnim vložkom. Predmet stvarnega vložka so bile že obstoječe obveznice Republike Slovenije RS38 v vrednosti 49.999.795 evrov in RS68 v vrednosti 149.999.905 evrov²²⁴. Iz obrazložitve Ministrstva za finance v predlogu vladi izhaja, da:

- potreba po dokapitalizaciji izvira iz začetka izvajanja zakonsko določenih pristojnosti in nalog DUTB in da se bo zagotovilo nemoteno opravljanje dejavnosti za krepitev stabilnosti bank;
- se bodo dodatna sredstva uporabila kot "blažilec tveganj" in za možnost dostopa do finančnih trgov oziroma do dolžniških virov financiranja;
- se ocenjuje, da bo transferna vrednost sredstev iz treh največjih bank znašala okrog 1.676.000.000 evrov; za prevzem tveganih postavk bo DUTB zagotovila plačilo z izdajo obveznic in njihovo izročitvijo bankam, pri čemer se vrednost prenosa v NLB in NKBM ocenjuje na 1.133.000.000 evrov.

V skladu z navedenim predlogom je vlada 12. 12. 2013, v vlogi skupščine DUTB, sprejela sklep o povečanju osnovnega kapitala DUTB²²⁵.

Pojasnilo Ministrstva za finance in vlade

Višina dokapitalizacije je bila določena glede na višino premoženja (1.600.000.000 evrov), ki naj bi ga DUTB prejela v upravljanje. Izkuštevno se je zasledovalo, da bi vrednost kapitala DUTB znašala med 8 do 12 odstotkov vrednosti premoženja v upravljanju. Znesek 200.000.000 evrov pa je predlagala DUTB 10. 12. 2013. Vlada opozarja, da je DUTB še vedno izpostavljena velikim tveganjem, ki lahko povzročijo izgube tudi v prihodnjih letih. Poleg tega ta kapital ni porabljen, saj lahko DUTB kot delniška družba izplača delničarje prek dividend, v primeru zmanjšanja osnovnega kapitala in likvidacije ali stečaja družbe. Izguba iz poslovanja na DUTB v letu 2013 se bo pokrivala z dokapitalizacijo DUTB.

Ugotavljamo, da je vlada sklep o povečanju osnovnega kapitala DUTB sprejela na podlagi neutemeljenega predloga Ministrstva za finance. Ministrstvo za finance namreč v predloženem gradivu za vlado ni obrazložilo:

- na kakšen način je določilo višino sredstev za povečanje osnovnega kapitala DUTB, saj ni podalo ocene možnih tveganj, ki bi se blažila z dokapitalizacijo, in razlogov za to, da bi vrednost kapitala DUTB morala znašati med 8 in 12 odstotki vrednosti premoženja v upravljanju, kot izhaja iz pojasnil vlade in Ministrstva za finance; ocenjujemo, da bi moralo Ministrstvo za finance v gradivu za vlado obrazložiti potrebnost kapitala DUTB, saj 8 do 12 odstotkov kapitala od vrednosti premoženja v upravljanju določa Banka Slovenije za banke; Ministrstvo za finance ni upoštevalo, da DUTB ni banka in da bo za prevzete obveznosti DUTB država izdala poročstva v skladu z določili prvega odstavka 22. člena ZUKSB; iz podatkov v revidiranem letnem poročilu

²²⁴ Rok dospelja obveznice RS38 je 19. 4. 2017, obveznice RS68 pa 17. 3. 2015. Vrednost obveznic je bila na podlagi 334.a člena v povezavi s 194.a členom ZGD-1, določena kot tehtano povprečje enotnega tečaja, doseženega na enem ali več organiziranih trgih. S takšnim vrednotenjem se zagotovi, da povečanja osnovnega kapitala ni treba pregledati revizorju in da registrski organ ne zavrne vpisa povečanja osnovnega kapitala, kar bi se lahko zgodilo, če bi bila vrednost stvarnega vložka bistveno nižja od emisijskega zneska delnic.

²²⁵ Notarski zapisnik skupščine DUTB z dne 12. 12. 2013.

DUTB za leto 2013²²⁶ je razvidno, da je DUTB na dan 31. 12. 2013 izkazovala kapital v vrednosti 157.900.000 evrov, osnovni kapital je znašal 203.600.000 evrov, negativni zadržani dobiček pa je znašal 45.700.000 evrov²²⁷ in je sestavljen iz čiste izgube poslovnega leta v vrednosti 5.800.000 evrov in izgube ob začetnem pripoznanju sredstev v vrednosti 39.900.000 evrov²²⁸, ki jo je ugotovila ob ponovnem vrednotenju prenesenih tveganih postavk iz NLB in NKBM za namen ugotovitve poštene vrednosti²²⁹;

- kolikšen del predlagane višine sredstev za dokapitalizacijo je bil namenjen za začetek izvajanja zakonsko določenih pristojnosti in nalog DUTB in za zagotavljanje nemotenega opravljanja dejavnosti za krepitev stabilnosti bank, pri čemer vladi tudi ni predložilo podatkov o stroških poslovanja DUTB v letu 2013; iz podatkov v revidiranem letnem poročilu DUTB za leto 2013 je razvidno, da so odhodki iz poslovanja znašali skupaj 5.291.121 evrov²³⁰;
- da DUTB v letu 2013 ni izvajala aktivnosti za oblikovanje SSB in ga tudi ni oblikovala, zato ni bilo podlage za izvajanje določil prvega odstavka 17. člena ZUKSB, po katerem se nadomestila za stroške DUTB v zvezi z izvajanjem dejavnosti na podlagi ZUKSB krijejo z nadomestilom iz namenskega premoženja SSB; ker SSB ni bil oblikovan, tudi ni bilo podlage za izvajanje drugega odstavka 17. člena ZUKSB, po katerem se nadomestila za stroške DUTB lahko pokrivajo iz proračuna Republike Slovenije v obsegu, v katerem ti presegajo nadomestilo iz namenskega premoženja SSB in se da ta presežek razumno obrazložiti, pri čemer pogodbo, ki ureja plačilo

²²⁶ Upravni odbor DUTB ga je sprejel 13. 8. 2014.

²²⁷ Iz sklepa upravnega odbora, sprejetega na korespondenčni seji 13. 8. 2014, izhaja, da ostane nepokrit.

²²⁸ Izguba ob začetnem pripoznanju sredstev je obravnavana kot razdelitev v naravi delničarju glede na dejstvo, da ta izhaja iz posla med skupno obvladovanimi družbami, ki ni bil realiziran po poštenu vrednosti.

²²⁹ Iz letnega poročila DUTB za leto 2013 je razvidno, da je bila za določitev vrednosti posameznih terjatev izračunana pričakovana vrednost teh terjatev. Pri oceni terjatev za vsako podjetje sta bila možna dva scenarija; scenarij prestrukturiranja in scenarij izterjave. Za scenarij prestrukturiranja sta bila za vsako posamezno podjetje ocenjena denarni tok in sposobnost servisiranja dolgov, pri scenariju izterjave pa so se upoštevali pričakovani prilivi od unovčitve zavarovanj. Vrednost terjatve je bila ocenjena kot tehtano povprečje sedanjih vrednosti denarnih tokov obeh scenarijev ob upoštevanju 5,9-odstotne diskontne stopnje, ki predstavlja stroške financiranja in upravljanja. Lastniške naložbe, kjer je DUTB lastnica več kot 20 odstotkov lastniškega kapitala oziroma katerih knjigovodska vrednost presega 5.000.000 evrov, so bile vrednotene z uporabo metodo diskontiranja prostih denarnih tokov, preostale lastniške naložbe pa z uporabo primerjalne metode z uporabo multiplikatorjev *EV/EBITDA*. Za manjše naložbe, kjer je bila na voljo tržna vrednost ob zadostni likvidnosti delnice, je bila uporabljena tržna vrednost, dosežena na organiziranem trgu. Stanovanjske nepremičnine in posamezne nestanovanjske nepremičnine, katerih ocenjena vrednost, temelječa na zunanji oceni, je bila nižja od 2.000.000 evrov, so bile ocenjene na podlagi poenostavljene metode vrednotenja. Ta metoda temelji na metodologiji Geodetske uprave Republike Slovenije z uporabo NEP, kjer so pridobljene vrednosti korigirane z različnimi korekcijskimi faktorji, na primer stanje nepremičnine, lokacija, velikost, zasedenost, nujni stroški za prodajo nepremičnine in drugo. Za kompleksnejše nepremičnine je bila uporabljena metoda diskontiranja denarnih tokov, ki temelji na projekcijah denarnih tokov.

²³⁰ Odhodki iz poslovanja DUTB vključujejo stroške materiala v znesku 10.429 evrov, stroške storitev v znesku 4.734.437 evrov, stroške dela v znesku 530.595 evrov, amortizacijo v znesku 2.957 in druge stroške v znesku 12.703 evrov.

nadomestila DUTB iz proračuna Republike Slovenije, z DUTB v imenu in za račun države podpiše minister za finance;

- razlogov za neoblikovanje SSB na DUTB in ni pridobilo pojasnil DUTB o teh razlogih;
- da je DUTB za namen "[...] zagotovitve potreb po obratnem kapitalu za začetek delovanja DUTB in ker v obdobju sklenitve pogodbe ni bilo mogoče predvideti podrobnejše opredelitve stroškov [...]" z dvema bankama (NLB in Abanko) v letu 2013 sklenila pogodbe o posojilu za obratna sredstva²³¹; posojeni znesek je DUTB vrnila NLB ob prenosu tveganih postavk, in sicer s povečanjem prenosne vrednosti za črpani znesek, k čemur pa vlada ni dala soglasja²³²;
- da DUTB v letu 2013 ne namerava skleniti pogodb z bankami o povračilu stroškov na podlagi šestega odstavka 11. člena ZUKSB, po katerem je DUTB upravičena do povračila stroškov s od bank, ki so deležne ukrepov po ZUKSB oziroma njihovih lastnikov, sorazmerno z njihovim lastniškim deležem, in ki se podrobneje določijo v pogodbi med DUTB in banko; vlada o tem ni bila seznanjena, kljub temu da je istega dne, ko je sprejela sklep o povečanju osnovnega kapitala DUTB (12. 12. 2013) na predlog Ministrstva za finance, soglašala z uporabo ukrepov za krepitev stabilnosti bank in s prenosom tveganih postavk bank na DUTB, kot izhaja iz določil tretjega odstavka 20. člena ZUKSB²³³; vlada o tem, da DUTB ni nameravala skleniti pogodb o povračilu stroškov z bankami po šestem odstavku 11. člena ZUKSB, ni bila seznanjena niti dne 18. 12. 2013, ko je soglašala z novim seznamom za prenos tveganih postavk dveh bank (NLB in NKBM) na DUTB, kljub temu da sta bili tega dne sklenjeni tudi pogodbi o prenosu tveganih postavk med NLB, NKBM in DUTB.

²³¹ Pogodbo z NLB je DUTB sklenila 30. 8. 2013, pogodbo z Abanko pa 15. 10. 2013. Na podlagi teh pogodb je NLB v letu 2013 nakazala DUTB skupaj 2.400.000 evrov, Abanka pa skupaj 2.100.000 evrov.

²³² Več v točki 2.2.2.2.d tega poročila.

²³³ Več v točki 2.2.2 tega poročila.

2.1.5.4.c Ugotovili smo, da je DUTB enak znesek dokapitalizacije, kot je vladi predlagalo Ministrstvo za finance, torej 200.000.000 evrov, določila v svojih priporočilih 10. 12. 2013, posredovanih medresorski komisiji²³⁴, ki jih je DUTB pripravila na zaprosilo Ministrstva za finance²³⁵, in so bila hkrati tudi del gradiva za sejo vlade²³⁶, na podlagi katerega je odločila o uporabi ukrepov v bankah in soglašala s prenosom tveganih postavk iz bank (NLB in NKBM) na DUTB. DUTB je v priporočilih "[...] [redacted] skliče skupščino delničarjev [redacted] DUTB je v priporočilih tudi ocenila, da predlagani znesek dokapitalizacije zadošča za upravljanje na DUTB prenesenih tveganih postavk v naslednjih 18 mesecih, za nadaljnje upravljanje bi bila potrebna dodatna sredstva. [redacted]

[redacted] kar določa 14. odstavek 11. člena ZUKSB, in da bi ocenjene prejeme upoštevala pri določitvi zahtevane višine dokapitalizacije. [redacted]

Na podlagi podatkov iz letnega poročila DUTB za leto 2013 smo ocenili, da DUTB v primeru uspešnega poslovanja, oziroma realizacije REV vrednosti naložb, ne bi potrebovala dodatnega financiranja za kritje stroškov niti od bank, vključenih v ukrepe za krepitev stabilnosti bank, niti od proračuna Republike Slovenije. Pri oceni smo upoštevali podatke iz letnega poročila DUTB za leto 2013 in podatke iz pogodb o prenosu tveganih postavk NLB in NKBM²³⁷:

- DUTB je izdelala metodologijo vrednotenja prevzetih naložb za izdelavo bilance stanja na dan 31. 12. 2013 in pri tem upoštevala diskontni faktor 5,9 odstotka, iz česar sledi, da bo povprečna letna donosnost naložb znašala 59.531.815 evrov²³⁸ in
- stroški obresti od izdanih obveznic DUTB za odkup tveganih postavk NLB in NKBM bodo povprečno letno znašali 41.728.500 evrov²³⁹.

²³⁴ 11. 12. 2013. Več v točki 2.3.2.b tega poročila.

²³⁵ [redacted]

²³⁶ 12. 12. 2013 je vlada na seji odločala o uporabi ukrepov v bankah. [redacted] Več o odločanju vlade o uporabi ukrepov v točki 2.2.2 tega poročila.

²³⁷ Več o pogodbah o prenosu tveganih postavk z NLB in NKBM na DUTB, sklenjenih 18. 12. 2013, v točki 2.2.2.2.d tega poročila.

²³⁸ Pri izračunu smo upoštevali prenosno vrednost, ki je vsebovana v pogodbah o prenosu tveganih postavk, ki jih je DUTB sklenila z NLB in NKBM. Za NLB je prenosna vrednost terjatev in prevzetih deležev znašala skupaj 619.310.382 evrov in za NKBM je znašala skupaj 389.703.433 evrov, kar znaša za obe banki skupaj 1.009.013.815 evrov. Več v točki 2.2.2.2.d tega poročila. Ob upoštevanju te vrednosti in diskontnega faktorja 5,9 odstotkov znaša ocena prihodkov od prodaje naložb in financiranja 59.531.815 evrov.

²³⁹ 20. 1. 2013 so bile izdane obveznice DUT01 in DUT02, katerih nominalni znesek je 100.000 evrov, skupni nominalni znesek vsake izdaje je 505.800.000 evrov. Obveznice DUT01 so bile izdane z obrestno mero 3,75 odstotka letno, obveznice DUT02 so bile izdane z obrestno mero 4,5 odstotka letno. Več o izdaji obveznic DUTB v točki 2.2.2.2.i tega poročila. Na podlagi upoštevanja obrestne mere za obveznice znaša

Na podlagi teh podatkov smo ocenili pozitivno razliko med prihodki in odhodki v znesku 17.803.315 evrov, kar bi zadoščalo za kritje povprečnih letnih stroškov delovanja DUTB, ki jih je DUTB ocenila v znesku 8.200.000 evrov²⁴⁰.

Vlada je februarja 2013 imenovala neizvršne direktorje in za enega od imenovanih kandidatov ni pridobila mnenja pristojne institucije glede (ne)združljivosti te funkcije s funkcijo poslanca.

Vlada je marca 2013 sprejela politiko prejemkov na podlagi neobrazloženega predloga Ministrstva za finance, ki ni določala višine prejemkov neizvršnih direktorjev in meril ali kriterijev za njihovo določitev, ni določala načina preverjanja uspešnosti izvršnih direktorjev (enkrat letno) in ni opredeljevala zaposlenih s posebno naravo dela ali nalog Komisije za prejemke. Julija 2013 je vlada sprejela politiko prejemkov 2 na predlog Ministrstva za finance, ki ni bil usklajen s pripombami SVZ, generalnega sekretariata vlade in KPK. Vlada je sprejela politiko prejemkov 2, v kateri so mesečna doplačila za neizvršne direktorje pogojena z izkušnjami in veščinami (kar je bil pogoj za njihovo imenovanje) in ne z obsegom dela ali finančnim položajem DUTB. Prav tako ni natančno opredelila drugih pravic in bonitet izvršnih direktorjev in drugih zaposlenih s posebno naravo dela, za katere velja politika prejemkov.

Vlada je na predlog Ministrstva za finance decembra 2013 ugotovila izpolnjevanje pogojev za upravičenost plačila prejemkov neizvršnih članov upravnega odbora in ob tem ni pridobila podatkov o vrsti in obsegu dela neizvršnih direktorjev, in ni upoštevala, da so predlagana izplačila za neizvršne direktorje za obdobje od 20. 3. do 17. 7. 2013 odstopala od politike prejemkov 1.

Ministrstvo za finance vladi ni posredovalo predloga statuta, v katerem bi upoštevalo pripombe Banke Slovenije, kljub določili ZUKSB, da vlada sprejme statut po posvetovanju z Banko Slovenije. Predlog statuta in sprejeti statut ne vsebujeta vseh sestavin, določenih v ZUKSB.

Vlada je marca 2013 sprejela sklep o povečanju osnovnega kapitala DUTB za 3.600.000 evrov na podlagi predloga Ministrstva za finance, ki ne vsebuje obrazložitve, na kakšen način je bila ugotovljena predlagana vrednost, za katere namene bo DUTB sredstva potrebovala in kakšna je predvidena višina stroškov za začetek poslovanja DUTB. Decembra 2013 je vlada sprejela sklep o povečanju osnovnega kapitala DUTB za 200.000.000 evrov na podlagi predloga Ministrstva za finance, ki ni pojasnilo, na kakšen način je bila ugotovljena predlagana višina dokapitalizacije, ni bila

ocena stroškov financiranja za obveznico DUT01 22.761.000 evrov, ocena stroškov financiranja za obveznico DUT02 pa 18.967.500 evrov, kar je skupaj 41.728.500 evrov.

²⁴⁰ Iz poroštvene pogodbe in letnega poročila DUTB za leto 2013 je razvidno, da DUTB za poroštvo Republike Slovenije, ki ga je dala za izdajo obveznic DUTB, v skladu z določili nove uredbe plačuje provizijo Republiki Sloveniji v vrednosti 125 bazičnih točk letno. Ocena povprečnih letnih stroškov poslovanja DUTB je bila vključena v priporočila upravnega odbora medresorski komisiji z dne 10. 12. 2013 (več v točki 2.2.2.2.b tega poročila), vendar iz njih ni razvidno, ali oziroma v kolikšnem delu so v oceni stroškov poslovanja DUTB upoštevani tudi stroški provizije za poroštvo Republike Slovenije, zato teh stroškov v naši oceni nismo upoštevali.

predložena ocena tveganj, ki naj bi se po njegovi oceni blažila z dokapitalizacijo in je izhajalo iz potrebne višine kapitala, ki jo Banka Slovenije določa bankam, kljub temu da DUTB ni banka in da bo za prevzete obveznosti DUTB država izdala poročstva v skladu z določili ZUKSB. Ministrstvo za finance vladi ni predložilo podatkov o stroških poslovanja DUTB in je ni seznanilo s tem, da DUTB z bankami ni nameravala skleniti pogodb o kritju stroškov v skladu z določili ZUKSB, in da je DUTB z bankama (NLB in Abanko) sklenila posojilne pogodbe za namen začasnega financiranja obratnih sredstev. Ministrstvo za finance je vladi predlagalo enak znesek dokapitalizacije DUTB, kot ga je zahtevala DUTB od vlade v priporočilih za medresorsko komisijo, v katerih predlaganega zneska, ki naj bi ji zadostoval za 18 mesecev, ni obrazložila, in ni razvidno, da bi pri zahtevi izhajala iz izračuna, pri katerem bi upoštevala tudi pričakovane prejemke od zakonsko predpisane obvezne vsakoletne 10-odstotne prodaje pridobljenega premoženja bank.

Priporočilo

Vladi priporočamo, naj prouči odgovornost vseh vpletenih oseb, ki so sodelovale pri pripravi, predlaganju ter sprejetju predloga ZUKSB ter predpisov, sprejetih na njegovi podlagi, saj je učinek tako sprejetih predpisov odražal nesmotnosti pri vzpostavitvi pogojev za delovanje DUTB. Prispevek oseb, ki so pri tem sodelovale, je pomemben, saj pripombe pristojnih organov (na primer državnega sveta, SVZ, Zakonodajno-pravne službe državnega zbora, Banke Slovenije, KPK) večinoma niso bile upoštevane.

2.2 Odločanje vlade o prenosu tveganj postavk bank na DUTB

2.2.1 Odločitev vlade o izpolnjevanju pogojev bank za izvedbo ukrepov in vloga medresorske komisije

Z revizijo smo preverili:

- ali so bile v predlogu ZUKSB in v uredbi opredeljene naloge in postopki ravnanja medresorske komisije;
- ali je vlada opredelila vrste odločitev, ki jih sprejema medresorska komisija, ki jo vlada imenuje;
- ali je vlada odločila o izpolnjevanju pogojev za izvedbo ukrepov v bankah na podlagi predloga medresorske komisije.

2.2.1.1 Imenovanje članov medresorske komisije

Na podlagi četrtega odstavka 20. člena ZUKSB je vlada na predlog Ministrstva za finance 14. 3. 2013 imenovala pet članov medresorske komisije²⁴¹ ter se seznanila z informacijo, da je Banka Slovenije

²⁴¹ Imenovani člani medresorske komisije z Ministrstva za finance so mag. M. Divjak, Š. Preglej, mag. K. Šteblaj, z Ministrstva za gospodarstvo in tehnološki razvoj mag. U. Rožič in iz kabineta predsednika vlade mag. B. Brščič.

imenovala tri člane medresorske komisije²⁴². 14. 5. 2013 je razrešila štiri člane medresorske komisije in imenovala štiri nove ter štiri dodatne člane brez glasovalne pravice²⁴³. Predsednika medresorske komisije je 15. 5. 2013 imenoval minister za finance²⁴⁴.

Vlada ob imenovanju članov medresorske komisije ni opredelila vrste odločitev, ki jih bo medresorska komisija sprejemala v delu, ki se nanaša na prenos tveganih postavk bank na DUTB ali na druge ukrepe za krepitev stabilnosti bank. Ocenjujemo, da bi morala vlada vrste in vsebine odločitev medresorske komisije natančneje opredeliti, ker ZUKSB ne ureja vsebine odločitve za pripravo predloga za vlado, na podlagi katerega vlada odloči o uporabi ukrepov v banki. ZUKSB v tretjem odstavku 20. člena določa, da medresorska komisija posreduje vladi predlog, na podlagi katerega vlada odloči o uporabi ukrepov v bankah. Prvi odstavek 27. člena ZUKSB določa, da medresorska komisija oceni poslovno strategijo banke, ki je deležna ukrepov po ZUKSB. Ministrstvo za finance v predlog ZUKSB in v predlog uredbe ni vključilo določil in vlada ni sprejela predloga ZUKSB in uredbe, ki bi določala rok za ustanovitev medresorske komisije in postopke ravnanja in odločanja medresorske komisije (na kar je opozorila tudi Banka Slovenije), kot so merila za odločanje medresorske komisije o izboru izvajalcev skrbnih pregledov in obremenitvenih testov v bankah, merila in zahteve, ki jih upoštevajo banke pri pripravi poslovnih strategij, vsebina predloga vladi za odločanje o uporabi ukrepov v banki, in ni uredila načina poročanja vladi o njenem delu.

Priporočila

Vladi priporočamo, naj prouči možnosti optimalnejšega delovanja medresorske komisije na način, da s predpisi opredeli:

- merila za odločanje medresorske komisije o izboru izvajalcev skrbnih pregledov in obremenitvenih testov v bankah in podlage za odločanje o obsegu in pogojih izvedbe skrbnih pregledov in obremenitvenih testov v bankah;
- merila in zahteve, ki jih lahko določi medresorska komisija bankam, da jih upoštevajo pri pripravi poslovnih strategij;
- merila, na podlagi katerih medresorska komisija poda oceno o izpolnjevanju pogojev bank za izvedbo ukrepov;
- vsebino predloga medresorske komisije vladi glede odločanja vlade o uporabi ukrepov, ki naj vključuje tudi stališče medresorske komisije glede seznama tveganih postavk banke, ki se prenaša na DUTB in stališče glede osnutka pogodbe o prenosu tveganih postavk banke na DUTB;
- način poročanja vladi o njenem delu.

²⁴² Banka Slovenije je za člane medresorske komisije imenovala mag. S. Zadavec Capriolo, J. Iskro in mag. J. Fabijana.

²⁴³ Razrešeni člani medresorske komisije so mag. U. Rožič, mag. B. Brščič, mag. K. Šteblaj in Š. Preglej. Novoimenovani člani medresorske komisije so mag. S. Koleša, mag. M. Groff Ferjancič, mag. M. Mavko in M. Pintar Mesarič, dodatni člani pa L. Lekočević, U. Cvelbar, Š. Preglej in mag. A. Žagar.

²⁴⁴ Sklep Ministrstva za finance o imenovanju predsednika medresorske komisije mag. M. Mavka.

2.2.1.2 Odločitev vlade o izpolnjevanju pogojev bank za izvedbo ukrepov

Na podlagi drugega odstavka 4. člena uredbe medresorska komisija poda predlog o ukrepih za krepitev stabilnosti bank vladi, vključno z informacijami Banke Slovenije o ukrepih nadzora, ki jih je izrekla banki, in iz katerih izhajajo ugotovitve o dejstvih iz 1. točke prvega odstavka 4. člena uredbe²⁴⁵ ter vključno z mnenjem DUTB glede predlaganega ukrepa. Medresorska komisija je sprejela naslednje predloge za vlado o izpolnjevanju pogojev treh bank za izvedbo ukrepov:

- 16. 5. 2013 je obravnavala pobudo NLB in se seznanila z mnenjem Banke Slovenije²⁴⁶. Ministrstvo za finance je pobudo NLB in mnenje Banke Slovenije posredovalo DUTB, ki je podala mnenje upravnega odbora. Medresorska komisija je sprejela sklep, da vladi predlaga ugotovitev, da NLB izpolnjuje pogoje za izvedbo ukrepov za krepitev stabilnosti bank.
- 3. 7. 2013 je obravnavala pobudo NKBM in se seznanila z mnenjem Banke Slovenije. DUTB je istega dne posredovala mnenje upravnega odbora²⁴⁷. Medresorska komisija je sprejela sklep, s katerim je ugotovila, da NKBM izpolnjuje pogoje za izvedbo ukrepov za krepitev stabilnosti bank.
- 15. 7. 2013 je obravnavala pobudo Abanke in akcijski načrt. Predstavnik Banke Slovenije je opozoril, da bo Banka Slovenije z Abanko še usklajevala določene podrobnosti. Medresorska komisija je sprejela sklep, s katerim je ugotovila, da Abanka izpolnjuje pogoje za izvedbo ukrepov za krepitev stabilnosti bank. DUTB je 15. 7. 2013 prejela mnenje Banke Slovenije o pobudi Abanke in še isti dan pripravila mnenje²⁴⁸.

²⁴⁵ 1. točka prvega odstavka 4. člena uredbe določa, da Banka Slovenije v okviru opravljanja nadzora skladno z Zban-1 ugotavlja, da banka ne zagotavlja ali v naslednjih 12 mesecih verjetno ne bo sposobna zagotavljati kapitalne ustreznosti skladno z zahtevami Banke Slovenije ali drugega pristojnega nadzornega organa.

²⁴⁶

²⁴⁷

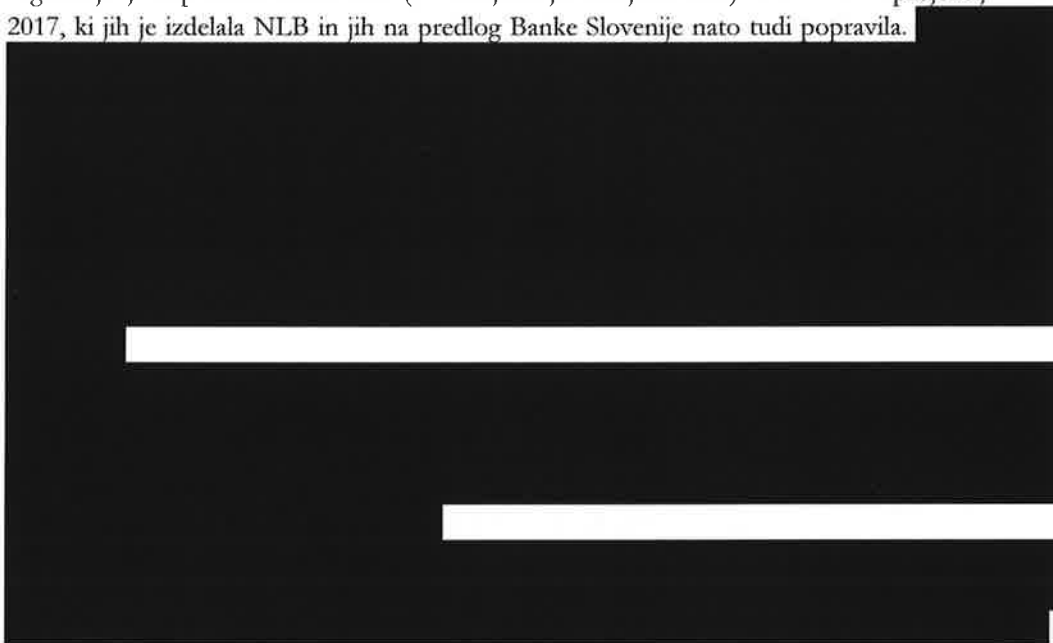
²⁴⁸ Upravni odbor je za vse tri banke podal enako vsebino mnenja, iz katerega izhaja, da "[...] da upravni odbor ugotavlja, da so izpolnjeni splošni kriteriji za uporabo ukrepa, kot jih predpisuje prvi odstavek 4. člena uredbe in četrti odstavek 20. člena ZUKSB, zato j upravni odbor meni, da so izpolnjeni pogoji za začetek postopka izvedbe ukrepov za krepitev stabilnosti bank [...]"

Pojasnilo Ministrstva za finance

Namen medresorske komisije je jasno določen v 20. členu ZUKSB in v uredbi, medresorska komisija obravnava uporabo ukrepov, za katere je bila dana pobuda ob upoštevanju pomena banke za finančno stabilnost, bremena tveganih postavk za banko, nujnosti ukrepov zaradi zagotavljanja kapitalske trdnosti banke ter najučinkovitejše in ekonomične porabe sredstev. Medresorska komisija je pri obravnavi upoštevala mnenji Banke Slovenije in DUTB. Ti mnenji sta bili podlaga za nadaljnje popravke strategij, komunikacija pa je nato potekala med bankami, Banko Slovenije in Evropsko komisijo, ki ni posebej pozivala bank glede popravkov, ker je to storila Banka Slovenije.

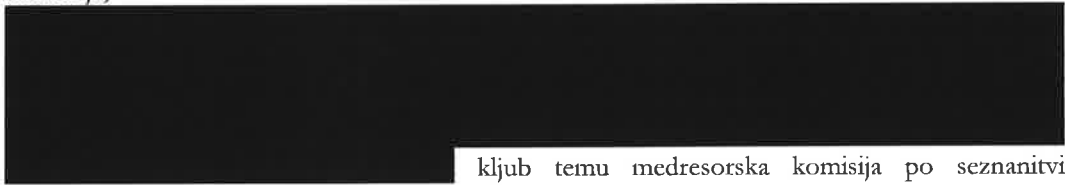
Medresorska komisija je, z namenom priprave predloga vladi za odločanje o uporabi ukrepov v bankah po določilih ZUKSB, pridobila od Banke Slovenije naslednje ocene poslovnih strategij bank:

- 30. 5. 2013 z oceno Banke Slovenije za NLB²⁴⁹ glede dopolnjenega Akcijskega načrta ukrepov za zagotavljanje kapitalske ustreznosti (v nadaljevanju: akcijski načrt) in finančnih projekcij 2013–2017, ki jih je izdelala NLB in jih na predlog Banke Slovenije nato tudi popravila.

²⁴⁹ Ocena z dne 28. 5. 2013.

Na podlagi predloga Ministrstva za finance, ki je v gradivu predložilo predlog medresorske komisije, je vlada na podlagi določil prvega odstavka 4. člena uredbe²⁵⁰ sprejela sklepe²⁵¹, da NLB, NKBM in Abanka izpolnjujejo pogoje za izvedbo ukrepov za krepitev stabilnosti bank. Vlada je sprejela sklepe o izpolnjevanju pogojev za izvedbo ukrepov za krepitev stabilnosti vseh treh bank, ne da bi upoštevala, da:

- medresorska komisija ni imela podlage za določitev meril in zahtev, ki jih morajo upoštevati banke pri pripravi svoje poslovne strategije, kot to predvideva tretji odstavek 5. člena uredbe²⁵², saj vlada, v vlogi skupščine DUTB, sploh ni sprejela smernic delovanja DUTB; medresorska komisija ni določila, katera merila in zahteve morajo upoštevati banke pri izdelavi podrobno uresničljive poslovne strategije in je izhajala zgolj iz ugotovitev in ocen poslovnih strategij Banke Slovenije;
- kljub temu medresorska komisija po seznanitvi (30. 5. 2013) s ponovno oceno Banke Slovenije k popravljenemu akcijskemu načrtu in finančnim projekcijam NLB ni pripravila novega predloga za vlado z dopolnjenim gradivom;
- pred določitvijo končne vsebine predloga vladi o uporabi ukrepov v bankah na podlagi določil tretjega odstavka 20. člena ZUKSB (pred 11. 12. 2013) medresorska komisija ni imela rezultatov skrbnih pregledov aktive bank in obremenitvenih testov v bankah, ki jih je izvedel zunanji izvajalec, zato ni izvedla presoje poslovnih strategij bank, kot to določa tretji odstavek 7. člena uredbe.

²⁵⁰ Prvi odstavek 4. člena uredbe določa, da se ukrepi za krepitev stabilnosti bank, določeni s to uredbo, lahko izvajajo v banki, za katero vlada na predlog medresorske komisije in z upoštevanjem dejavnikov iz tretjega odstavka 20. člena ZUKSB ugotovi, da Banka Slovenije v okviru opravljanja nadzora skladno z ZBan-1 ugotavlja, da banka ne zagotavlja ali v naslednjih 12 mesecih verjetno ne bo sposobna zagotavljati kapitalske ustreznosti skladno z zahtevami Banke Slovenije ali drugega pristojnega nadzornega organa, in je zaradi teh okoliščin ter z upoštevanjem meril iz tretjega odstavka 254. člena ZBan-1 ogrožena stabilnost finančnega sistema.

²⁵¹ Sklep vlade o izpolnjevanju pogojev za izvedbo ukrepov za krepitev stabilnosti bank za NLB, št. 40300-5/2013/2 z dne 16. 5. 2013, sklep vlade o izpolnjevanju pogojev za izvedbo ukrepov za krepitev stabilnosti bank za NKBM, št. 40300-7/2013/2 z dne 11. 7. 2013 in sklep vlade o izpolnjevanju pogojev za izvedbo ukrepov za krepitev stabilnosti bank za Abanko, št. 40300-8/2013/2 z dne 18. 7. 2013.

²⁵² Tretji odstavek 5. člena uredbe določa, da medresorska komisija na podlagi pobude banke in skladno z ukrepi nadzora Banke Slovenije zahteva od banke, da izdela podrobno uresničljivo poslovno strategijo za izvedbo predlaganih ukrepov, ter skladno s smernicami delovanja DUTB ter pravili o državnih pomočeh Evropske unije določi merila in zahteve, ki jih mora upoštevati banka, ter elemente poslovne strategije.

2.2.1.3 Izbor izvajalcev skrbnih pregledov in obremenitvenih testov v bankah

2.2.1.3.a Zaradi priporočil Sveta EU za neodvisne preglede kakovosti bank v celotnem sistemu²⁵³ so bile v pregled vključene tudi druge banke, ki so bile izven pristojnosti medresorske komisije²⁵⁴, zato je predsednik medresorske komisije 26. 7. 2013 predlagal²⁵⁵, da Banka Slovenije uredi vse ustrezne pravne podlage glede sklepanja pogodb z izvajalci skrbnih pregledov in glede dostopa do podatkov. Medresorska komisija se je istega dne seznanila, da Banka Slovenije usklajuje nabor bank in kriterije izbora izvajalcev skrbnih pregledov. Revizijska družba Deloitte Svetovanje, d. o. o. (v nadaljevanju: družba Deloitte) zaradi konflikta interesov ni bila sprejemljiva za Evropsko komisijo v tistih bankah, kjer je že opravljala redno revizijo ali kakšen drug pregled, zato je Banka Slovenije ocenila, da je treba vključiti še eno revizijsko družbo (družbo Ernst & Young, d. o. o., v nadaljevanju: družba Ernst & Young).

K predložitvi ponudb za izvedbo obremenitvenih testov²⁵⁶ je Ministrstvo za finance maja 2013 pozvalo pet kvalificiranih ponudnikov. Vabila je vsem petim svetovalnim družbam posredovala NLB in še isti dan prejela štiri ponudbe, na podlagi katerih je bil izbran izvajalec Oliver Wyman. Povzetek podatkov iz ponudb je predstavljen v tabeli 1.

²⁵³ Svet EU je 29. 5. 2013 v oceni Nacionalnega reformnega programa 2013–2014 priporočil, naj Republika Slovenija ob pomoči evropskih partnerjev izvede ukrepe za najem neodvisnega zunanjega izvajalca do junija 2013, ki bo opravil pregled kakovosti bank v celotnem sistemu, ki naj se zaključi do konca leta 2013. Več v točki 2.1.1 tega poročila.

²⁵⁴ Banke, ki niso vključene v postopke izvajanja ukrepov po ZUKSB.

²⁵⁵ Na seji medresorske komisije.

²⁵⁶ 30. 5. 2013 je Ministrstvo za finance pozvalo NLB, naj prične postopek zbiranja ponudb za izvedbo obremenitvenega testa ter predlagalo pet družb, ki naj jih NLB pozove k predložitvi ponudbe.

Tabela 1: Ponudbe svetovalnih družb za izvedbo obremenitvenih testov

Družba	Provizija v evrih	Vsebina ponudbe
<i>Houlihan Lokey, Investment banking services, London</i>	495.000 + 25.000 (stroški)	Za morebitno izvedbo stres testa: 345.000 evrov za drugo največjo banko, 275.000 evrov za tretjo največjo banko, 250.000 evrov za banke z aktivo, večjo od 2.000.000.000 evrov, 200.000 evrov za banke z aktivo, večjo od 1.000.000.000 evrov in 150.000 evrov za vse ostale banke in 20.000 evrov za stroške.
<i>Roland Berger, Strategy Consultants, Dunaj</i>	1.177.000 + 20 odstotkov (stroški)	Pregled kreditnega portfelja NLB in stres testi za Skupino NLB.
<i>Oliver Wyman²⁵⁷, Milano, Italija</i>	570.000 (vključno s stroški)	Stres testi za NLB.
<i>Pimco Europe Ltd, London</i>	1.900.000 + 50.000 (stroški)	Stres testi za NLB in za ostale slovenske banke.

Viri: ponudbe izvajalcev obremenitvenih testov.

6. 8. 2013 se je medresorska komisija seznanila in strinjala z makroekonomskimi scenariji za izvedbo obremenitvenih testov, ki so bili usklajeni med Banko Slovenije in ECB, z obsegom pooblastil za izvedbo²⁵⁸, z metodologijo²⁵⁹ za izvedbo obremenitvenih testov, ki jo bo v primeru dopolnitve ponovno obravnavala in s postopki Banke Slovenije glede izbora izvajalcev, ki bo izveden kot zaupno naročilo v skladu z Zakonom o javnem naročanju na področju obrambe in varnosti²⁶⁰ (v nadaljevanju: ZJNPOV)²⁶¹. Razmerja do bank, ki niso vključene v državno pomoč po ZUKSB, in izvajanje obremenitvenih testov, se za izbrane banke uredi s pogodbo med Banko Slovenije in izvajalci²⁶².

²⁵⁷ Podružnica družbe *Marsh & McLennan Companies, New York*.

²⁵⁸ Obseg pooblastil (angl.: *Terms of reference - ToR*) je bil dogovorjen med Banko Slovenije in družbo *Oliver Wyman*, poleg dodatne ocene ECB, Evropske komisije in Evropskega bančnega nadzornika.

²⁵⁹ Metodologija je bila predstavljena Evropski komisiji, ECB in Evropskemu bančnemu nadzorniku 5. 8. 2013.

²⁶⁰ Uradni list RS, št. 90/12.

²⁶¹ Po zapisniku se je z dne 26. 7. 2013 se zaradi časovne stiske svetovalcev ne bi iskalo prek javnih razpisov, postopki glede tega pa morajo biti maksimalno zaščiteni zaradi stroškov in varnostnih interesov države, zato bi se izkoristilo, skladno z zakonodajo, možnost izjeme. V primeru morebitnih javnih reakcij se bo sklicevalo na odločitev medresorske komisije, ki v tovrstnem ravnanju ni videla ovire.

²⁶² Izvajalec za izvedbo "bottom up" obremenitvenih testov in svetovalec je družba *Oliver Wyman*, izvajalca za preglede kakovosti sredstev sta družba *Deloitte* in družba *Ernst & Young*. Družba *Oliver Wyman* tudi usklajuje izvedbo pregledov aktive bank, ker so rezultati pregleda aktive bank vstopni podatki za izvedbo obremenitvenih testov.

Iz gradiva za dopisno sejo medresorske komisije, ki je potekala 8. 8. 2013, je razvidno, da bo Banka Slovenije v dogovoru z evropskimi institucijami opredelila obseg in pogoje izvedbe obremenitvenih testov in pregleda kakovosti bank v izbranih bankah ter izvedla potrebne postopke za izbiro izvajalcev in sklenitev ustreznih pogodb²⁶³. Medresorska komisija je na seji sprejela naslednje sklepe:

- banke, ki so dale pobudo za ukrepanje po ZUKSB z izbranimi izvajalci²⁶⁴, izvedejo pregled kakovosti sredstev v obsegu in pod pogoji Banke Slovenije;
- banke z izbranimi izvajalci pregledov kakovosti sredstev sklenejo pogodbe oziroma spremembe k pogodbam, ki so jih že sklenile; Banka Slovenije bankam predloži pogoje za izvajanje pregleda kakovosti sredstev, ki jih banke morajo upoštevati pri sklepanju pogodb z izbrani izvajalci.

Ministrstvo za finance je 9. 8. 2013 seznanilo tri banke (NLB, NKBM in Abanko) z odločitvijo medresorske komisije, da se skrbni pregled sredstev izvede v obsegu in pod pogoji, ki jih določi Banka Slovenije, in da je izvajalec skrbnega pregleda sredstev za NLB družba Deloitte, za NKBM in Abanko pa družba Ernst & Young. Navedene banke sklenejo z izbranim izvajalcem ustrezne pogodbe oziroma dopolnitve že sklenjenih pogodb. Banka Slovenije banki posreduje navodila glede obsega in pogojev izvedbe skrbnega pregleda sredstev.

Pojasnilo Ministrstva za finance

Ministrstvo za finance je banki posredovalo dopis z naborom potencialnih izvajalcev, končno odločitev glede izvajalca skrbnega pregleda je sprejela banka. Izvedba obremenitvenih testov je nadzorniški ukrep, zato je končno odločitev glede obremenitvenih testov sprejela Banka Slovenije, ki razpolaga z dokumenti izbora. Medresorska komisija je izbor izvajalcev obravnavala do takrat, dokler se je nanašal le na banke, ki so deležne ukrepov po ZUKSB. Medresorska komisija dokumentov glede izbora izvajalcev ni pridobila.

Iz besedila Programa ekonomskega partnerstva z dne 30. 9. 2013 izhaja, da sta "[...] vlada in Banka Slovenije v skladu s priporočili Sveta EU pri zunanjem izvajalcu naročila pregled kakovosti sredstev na ravni bančnega sistema in izvedbo obremenitvenih testov in je Banka Slovenije za izvedbo obremenitvenih testov imenovala družbo *Oliver Wyman* in za izvedbo pregleda kakovosti aktive bank družbi *Deloitte* in *Ernst & Young* [...]". Ugotovili smo, da vlada pri odločanju ni upoštevala, da medresorska komisija ni ravnala v skladu s četrtem odstavkom 7. člena uredbe, ki določa, da obseg, pogoje in izvajalca skrbnega pregleda aktive banke in obremenitvenih testov določi medresorska komisija po posvetovanju z Evropsko komisijo in ECB, ker:

- odločitve o izboru izvajalca skrbnih pregledov ni sprejela na podlagi izbora med več izvajalci in postopka izbora ni dokumentirala;
- ni določila meril za izbor izvajalcev skrbnih pregledov, pregledov kakovosti sredstev bank ali obremenitvenih testov v bankah, ki so podale pobude za izvedbo ukrepov po ZUKSB, in je zgolj sledila predlogom Banke Slovenije, kljub temu da je bilo v gradivu za sejo 8. 8. 2013 predvideno, da bo medresorska komisija odločila o izboru izvajalca, o obsegu in pogojih izvedbe pregleda kakovosti sredstev v Abanki in NKBM;

²⁶³ Banka Slovenije sklepa pogodbe z izbranimi izvajalci glede izvedbe pregleda kakovosti sredstev le v bankah, ki niso dale pobude za uporabo ukrepov po ZUKSB.

²⁶⁴ Skrbni pregled aktive za NKBM in Abanko izvede družba Ernst & Young in za NLB družba Deloitte.

- ni sprejela odločitve o izboru izvajalca obremenitvenih testov in je bila zgolj seznanjena, da je izvajalca izbrala NLB na podlagi poziva Ministrstva za finance;
- se je medresorska komisija s predstavniki Evropske komisije, ECB in Evropskega bančnega organa (prek audio konferenc) posvetovala²⁶⁵ glede obsega, pogojev in izvajalcev skrbnega pregleda bank in obremenitvenih testov. Ker je odločila, da Banka Slovenije posreduje bankam navodila glede obsega in pogojev izvedbe skrbnega pregleda sredstev, je odločitev, ki bi jo morala sama sprejeti, prenesla na Banko Slovenije, kljub temu da je bilo v gradivu za sejo 8. 8. 2013 predvideno, da medresorska komisija odloči o obsegu pregleda kakovosti sredstev, ki ga je v NLB izvajala družba Deloitte.

2.2.1.3.b Izvedbo skrbnega pregleda v bankah je nadzoroval usmerjevalni odbor, ki so ga sestavljali predstavniki Banke Slovenije, Ministrstva za finance in opazovalci iz Evropske komisije, ECB in Evropskega bančnega organa²⁶⁶(v nadaljevanju: EBA).

Pojasnilo Ministrstva za finance

Ko je Banka Slovenije sprejela odločitev, da gre v nadzorniški ukrep, so pristojnosti prešle na Banko Slovenije, ki je tudi vodila usmerjevalni odbor. O imenovanju ali nalogah usmerjevalnega odbora ni bil oblikovan poseben sklep. Usmerjevalni odbor ni bil predviden, ker obremenitveni testi niso bili predvideni, medresorska komisija se je seznanjala z aktivnostmi usmerjevalnega odbora, obstajalo je tudi delno prekrivanje v članstvu.

Delovanje usmerjevalnega odbora ni bilo urejeno v predlogu ZUKSB ali uredbi in iz zapisnikov medresorske komisije ni razvidno, da bi bili vsi člani na sejah seznanjeni z aktivnostmi usmerjevalnega odbora.

Ministrstvo za finance v predlog ZUKSB in v predlog uredbe ni vključilo določbe, ki bi urejala rok ustanovitve medresorske komisije, postopke njenega ravnanja, vrste in vsebine njenih odločitev in način poročanja vladi o njenem delu.

Vlada ob imenovanju članov medresorske komisije ni opredelila vrste in vsebine odločitev, ki jih bo medresorska komisija sprejemala, rokov za ustanovitev medresorske komisije in postopkov ravnanja in odločanja medresorske komisije, kot so merila za odločanje medresorske komisije o izboru izvajalcev skrbnih pregledov in obremenitvenih testov v bankah, merila in zahteve, ki jih upoštevajo banke pri pripravi poslovnih strategij, vsebina predloga vladi za odločanje o uporabi ukrepov v banki, in ni uredila načina poročanja vladi o njenem delu.

Pred posredovanjem predloga vladi o uporabi ukrepov v bankah medresorska komisija ni pridobila rezultatov izvedbe skrbnih pregledov in obremenitvenih testov v bankah. Po seznaitvi s ponovno oceno Banke Slovenije k popravljenemu poslovnemu načrtu NLB medresorska komisija ni podala novega predloga vladi z dopolnjenim gradivom. Odločitve o izboru izvajalcev obremenitvenih testov v bankah medresorska komisija ni sprejela, odločitev glede obsega in pogojev izvedbe skrbnega pregleda v bankah je prenesla na Banko Slovenije. Medresorska komisija ni odločila o izvajalcu skrbnih pregledov v bankah na podlagi izbora ponudb, ni določila meril za izbor in je pri odločanju zgolj sledila predlogu Banke Slovenije.

²⁶⁵ Razvidno iz zapisnikov sej medresorske komisije z dne 30. 5., 3. 6., 10. 6., 3. 7., 15. 7., 26. 7., 6. 8. in 8. 8. 2013.

²⁶⁶ Sporočilo za javnost vlade in Banke Slovenije po seji vlade, z dne 12. 12. 2013.

2.2.2 Odločitev vlade o prenosu tveganih postavk bank na DUTB

Z revizijo smo preverili:

- ali je Ministrstvo za finance posredovalo vladi obrazložen predlog, ki je vseboval vse potrebne podatke za odločitev vlade o prenosu tveganih postavk bank na DUTB;
- ali sta bila Ministrstvo za finance in vlada seznanjena s tveganimi postavkami bank, ki so bile vključene v pogodbe o prenosu tveganih postavk bank na DUTB pred njeno sklenitvijo;
- ali je vlada odločila o izdaji obveznic DUTB in o poroštvu Republike Slovenije za izdane obveznice na podlagi obrazloženega predloga Ministrstva za finance;
- ali je Ministrstvo za finance proučilo izpolnjevanje vseh pogojev pred posredovanjem predloga za odločitev vladi o izdaji poroštva za obveznosti DUTB.

Vsi pomembnejši dogodki, povezani s seznanitvami, s predlogi, z usklajevanji in z odločitvami glede prenosa tveganih postavk iz NLB in NKBM na DUTB so predstavljeni v časovnici v prilogi 8 tega poročila.

2.2.2.1 Odločanje vlade o prenosu prvega svežnja terjatev na DUTB

2.2.2.1.a DUTB je 24. 6. 2013 za medresorsko komisijo pripravila naslednja priporočila glede prenosa slabih terjatev iz NLB na DUTB²⁶⁷:

- vlada naj odobri obseg terjatev, ki jih je določila NLB in odobrila Banka Slovenije, v bruto vrednosti dveh milijard evrov in neto vrednosti 1.047.000.000 evrov²⁶⁸;
- vlada naj sprejme in izda navodila DUTB in NLB za postopni prenos terjatev v skupni vrednosti 982.000.000 evrov v štirih tranšah:
 - prenos prve tranše A1, ki se nanaša na naložbe v družbe Adria Airways, d. d. (v nadaljevanju: družba Adria Airways), Pivovarna Laško, d. d. (v nadaljevanju: družba Pivovarna Laško) in Telekom Slovenije, d. d. (v nadaljevanju: družba Telekom Slovenije), ter posojila družbe Adria Airways naj se izvede junija 2013, po prenosni vrednosti 25.800.000 evrov, ostale faze se izvedejo do konca leta po prenosni ceni, ki jo odobri Evropska komisija;
 - tranša A se izvede v juliju 2013, s prenosom sredstev po prenosni vrednosti 297.200.000 evrov;
 - tranša B se izvede v septembru 2013, s prenosom sredstev po prenosni vrednosti 415.600.000 evrov in
 - tranša C se izvede do konca leta 2013, s prenosom sredstev po prenosni vrednosti 185.600.000 evrov;

²⁶⁷ Iz priporočil je razvidno, da je DUTB proučila terjatve, namenjene za prenos iz NLB na DUTB, da bi ocenila operativne potrebe za upravljanje s predlaganimi terjatvami, vrednost unovčevanih terjatev in višino sredstev za financiranje DUTB.

²⁶⁸ Seznam terjatev, ki naj bi se jih preneslo iz NLB na DUTB, je bil določen v procesu, ki je potekal med NLB in Banko Slovenije, in je vključeval priprave NLB v zvezi z načrtom prestrukturiranja in akcijskim načrtom ter preglede načrtov s strani Banke Slovenije. DUTB ni bila vključena v proces izbire terjatev za prenos. NLB je pripravila in izračunala prenosne cene po navodilih Banke Slovenije, izračun pa naj bi preveril neodvisni revizor po pooblastilu DUTB.

- vlada naj pooblasti DUTB, da izda obveznice z jamstvom države do vsote, ki je enaka trenutno izračunani prenosni vrednosti terjatev, namenjenih za prenos, to je 982.000.000 evrov; obveznice bi zapadle v štirih letih, obrestna mera pa bi bila 4,75 odstotka²⁶⁹;
- vlada naj sprejme in izda navodila DUTB in NLB v zvezi s stroški DUTB, ki naj se pokrivajo v breme banke, v kateri se izvajajo ukrepi po ZUKSB, ne pa v breme proračuna;
- vlada naj poveča kapital DUTB, da bo zadostoval za potrebne oslavitve prenesenih sredstev; upravni odbor ocenjuje, da bo znašala končna realizirana vrednost prenesenih terjatev v razponu med 30 in 60 odstotki predlagane prenesene vrednosti sredstev oziroma bi pri realizirani vrednosti v višini 45 odstotkov²⁷⁰ znašala vrednost unovčitev 442.000.000 evrov, kar bi imelo za posledico oslabilitev sredstev DUTB v vrednosti 540.000.000 evrov²⁷¹;
- vlada naj sprejme smernice o delovanju DUTB pred prvim prenosom sredstev.

Iz priporočil je razvidno, da DUTB ni ocenila celotnih potreb NLB po kapitalu, ker je Ministrstvo za finance naročilo DUTB, naj omeji svojo vlogo le na prenos slabih terjatev iz NLB, dokapitalizacijo NLB pa bo opravila vlada direktno²⁷². DUTB je predlagala vladi, da odloči o predlaganih priporočilih do 27. 6. 2013.

Medresorska komisija na nobeni od sej ni obravnavala priporočil DUTB in je 27. 6. 2013 na dopisni seji dala soglasje, da se do konca junija 2013 na DUTB prenese prvi sveženj terjatev NLB po tržnih pogojih, tako da transakcija nima elementov državne pomoči. V obrazložitvi soglasja²⁷³ je bilo navedeno, da je predlagan nabor terjatev oblikovan v dogovoru z NLB in DUTB na način, da vsebuje po en tip terjatve iz vsakega sklopa: podjetje v stečaju, zavarovano s stanovanjsko nepremičnino, finančni holding ter podjetje, ki je potrebno prestrukturiranja, vključno z lastniškim deležem.

2.2.2.1.b Ministrstvo za finance je 28. 6. 2013 posredovalo vladi predlog sklepa o soglasju vlade, da se do konca junija 2013 na DUTB prenese prvi sveženj terjatev NLB po tržnih pogojih, tako da transakcija nima elementov državne pomoči. Iz seznama v prilogi predloga je razvidno, da je bil predlagan prenos terjatev NLB do družbe GPG Inženiring, d. d. – v stečaju (v nadaljevanju: GPG Inženiring – v stečaju) po tržni vrednosti, ki jo je DUTB ocenila v višini 35.600.000 evrov. Medresorska komisija je 27. 6. 2013 sicer potrdila seznam v razširjeni obliki, ker so bile vključene tudi terjatve do Adrie Airways in PSZ, poslovni sistem d. d., vendar je Ministrstvo za finance na podlagi dodatnih usklajevanj med NLB in DUTB predlagalo vladi, da se testni prenos izvede zgolj za eno terjatev.

²⁶⁹ Obveznice naj bi predstavljale le začasno finančno rešitev, dokler se ne uredi boljši način financiranja, saj vrednost obveznic ne bi bila odobrena od Evropske komisije.

²⁷⁰ Predstavlja srednjo vrednost razpona med 30 in 60 odstotkov.

²⁷¹

²⁷²

²⁷³ Navedeno v vabilu na sejo z dne 27. 6. 2013.

Prenos terjatve se izvede na podlagi sklenjene pogodbe med NLB in DUTB, pri čemer banka prejme obveznico DUTB, ki nosi državno poroštvo, v skladu z določili 22. člena uredbe in bo izdana z ročnostjo 4 let, po fiksni obrestni meri 4,75 odstotka. Ministrstvo za finance je v obrazložitvi predloga navedlo, da je »[...] pomen tega prenosa v tem, da se preveri sistem delovanja postopkov po veljavni pravni ureditvi ter mehanizmov DUTB in se mednarodnim institucijam poda signal, da se je čiščenje bančnih bilanc začelo odvijati«.

Vlada je 28. 6. 2013 sprejela sklep, da se prenese prvi sveženj terjatev NLB po tržnih pogojih iz priloge sklepa, tako da transakcija nima elementov državne pomoči. V prilogi sklepa je bila navedena terjatev NLB do družbe GPG Inženiring – v stečaju, po prenosni vrednosti [REDACTED] in po ocenjeni tržni vrednosti s strani DUTB v znesku [REDACTED].

Pojasnilo vlade in Ministrstva za finance

V času odločitve vlade o tem, da NLB izpolnjuje pogoje za izvedbo ukrepov za krepitev stabilnosti bank, je NLB pripravila načrt prestrukturiranja, ki je bil prvič posredovan Evropski komisiji 7. 1. 2013 in nato nekoliko spremenjen še 25. 3. 2013. Predlagan nabor terjatev za prenos konec junija 2013 je bil oblikovan v dogovoru z NLB in DUTB na način, da je vseboval po en tip terjatve iz vsakega sklopa. Tako je vključeval podjetje v stečaju (zavarovano s stanovanjsko nepremičnino), finančni holding ter podjetje, ki je potrebno prestrukturiranja, vključno z lastniškim deležem. Transakcija je bila namenjena temu, da so postopki za slabo banko pripravljeni. Na podlagi dodatnih usklajevanj med NLB in DUTB je bilo nato vladi predlagano, da se testni prenos izvede zgolj za eno terjatev. Ker je bil nabor terjatev za prenos dogovorjen med NLB in DUTB in je bila podlaga za prenos tržna cena (ni bilo elementa državne pomoči), odločitev vlade in medresorske komisije ne bi bila potrebna. V tem primeru ni šlo za izvedbo ukrepa za krepitev stabilnosti bank po ZUKSB, saj hkrati ni bila izvedena tudi dokapitalizacija NLB, temveč za običajno tržno transakcijo med gospodarskima družbama. Če ni elementa državne pomoči, tudi ni potrebna odobritev Evropske komisije.

Ugotovili smo, da:

- ne glede na pojasnilo, da se je vlada odločila za testni prenos, pri katerem ni šlo niti za dokapitalizacijo NLB niti za državno pomoč, ocenjujemo, da Ministrstvo za finance ni ravnalo v skladu z določili prvega in drugega odstavka 5. člena uredbe²⁷⁴, ker k predlogu za vlado ni priložilo poslovne strategije NLB, ki jo je pridobila medresorska komisija 16. 5. 2013, in ni pridobilo predloga medresorske komisije, ki bi bil pripravljen na podlagi ocene poslovne strategije NLB s strani Banke Slovenije, ki jo je medresorska komisija prav tako že pridobila 16. 5. 2013;
- [REDACTED]

²⁷⁴ 5. člen spremembe uredbe na novo ureja 8. člen prvotne uredbe, tako da prvi odstavek 8. člena uredbe določa, da vlada na podlagi poslovne strategije banke in predloga komisije v zvezi s to poslovno strategijo ob presoji elementov poslovne strategije, kot jih določa 5. člen te uredbe, odloči o izvedbi ukrepov v banki, skladno s to uredbo in ZUKSB. Spremenjen drugi odstavek 8. člena uredbe določa, da medresorska komisija pripravi predlog iz prvega odstavka 8. člena uredbe na podlagi ocene Banke Slovenije iz prvega odstavka 7. člena te uredbe ter na podlagi skrbnega pregleda iz tretjega odstavka 7. člena te uredbe.

- prenosa terjatev NLB do družbe [redacted] na DUTB medresorska komisija ni obravnavala na nobeni seji in ni pripravila predloga za vlado; [redacted]

Niti medresorska komisija niti Ministrstvo za finance vlade nista seznanila o tem, da kljub njeni odločitvi ni bila sklenjena pogodba o prenosu tveganih postavk med NLB in DUTB, [redacted]

2.2.2.2 Prenos tveganih postavk bank na DUTB

2.2.2.2.a Medresorska komisija je glede seznamov tveganih postavk bank za prenos na DUTB in glede prenosnih vrednosti sprejela naslednje odločitve:

- 16. 5. 2013 je obravnavala pobudo NLB, 3. 7. 2013 je obravnavala pobudo NKBM in 15. 7. 2013 je obravnavala pobudo Abanke, katerih sestavni del so bile tudi poslovne strategije teh bank²⁷⁹; Banka Slovenije je v ocenah teh poslovnih strategij zahtevala njihove dopolnitve z novimi finančnimi projekcijami;
- 15. 7. 2013 se je seznanila s preliminarno oceno REV portfelja NLB, namenjenega za prenos na DUTB, ki jo je pripravila Evropska komisija²⁸⁰ in sprejela sklep, da bo Banka Slovenije poslala

²⁷⁵ Angl.: *European Commission Directorate-General for Competition*.

²⁷⁶ Podatki, razvidni iz objavljenega nerevidiranega letnega poročila DUTB za leto 2013.

²⁷⁷ Razvidno iz zapisnika seje dne 3. 7. 2013.

²⁷⁸ [redacted]

²⁷⁹ Več v točki 2.2.1.2 tega poročila.

²⁸⁰ [redacted]

- Evropski komisiji izračune učinkov, ki bi nastali kot posledica nižjega vrednotenja;
- 26. 7. 2013 je sklenila, da DUTB obvesti glede proučitve aktive treh bank, da bo nabor tveganih postavk za prenos z bank na DUTB primerljiv in bo omogočeno optimalno upravljanje s sredstvi;
 - 5. 11. 2013 je sklenila, da pozove NLB, NKBM in Abanko k pripravi za izvedbo vseh potrebnih postopkov za izdajo končne odločbe Evropske komisije glede dokapitalizacije in prenosa tveganih postavk na DUTB²⁸¹, da se je seznanila in se strinja s preliminarnimi seznamami tveganih postavk navedenih treh bank²⁸² ter da poziva DUTB in NLB, NKBM ter Abanko, da začnejo pripravljati osnutke pogodb za prenos terjatev na DUTB²⁸³;
 - 12. 11. 2013 je sprejela sklep o strinjanju z dopolnjenimi seznamami tveganih postavk NLB, NKBM in Abanke za prenos na DUTB²⁸⁴;
 - 2. 12. 2013 se je seznanila s popravljeno seznamoma za prenos tveganih postavk NKBM in Abanke na DUTB²⁸⁵;
 - 11. 12. 2013 je sklenila predlagati vladi, da:
 - soglašala s končnimi seznamami tveganih postavk NLB, NKBM in Abanke za prenos na DUTB²⁸⁶;
- Pojasnilo vlade in Ministrstva za finance*
Predsednik medresorske komisije je člane medresorske komisije 11. 12. 2013 opozoril, da seznam še ni

²⁸¹ Iz obrazložitve je razvidno, da morajo banke po prejemu preliminarne rezultate pregleda kakovosti sredstev in obremenitvenih testov pripraviti potrebno dokumentacijo (posodobitev finančnih projekcij, programa prestrukturiranja), na podlagi katere bo Evropska komisija lahko izdala končne odločbe.

²⁸² V obrazložitvi sklepa je navedeno, da so seznam z bankami usklajeni in da bodo možne še minimalne spremembe po prejemu rezultatov pregleda kakovosti sredstev.

²⁸³ V obrazložitvi sklepa je navedeno, da je za čimprejšnji začetek prenosa slabih terjatev na DUTB nujno, da banke in DUTB čim prej začnejo pripravljati osnutke pogodb za prenos terjatev.

²⁸⁴ Iz zapisnika seje medresorske komisije izhaja, da so bili seznam dopolnjeni z naknadnimi predlogi bank ter z določenimi komitenti, upoštevajoč preliminarne rezultate pregleda kakovosti sredstev. Banka Slovenije je pri svoji analizi naredila presek tveganih postavk za prenos na DUTB med predlogi bank ter tistimi, ki jih je pokazal pregled kakovosti sredstev na bankah; tako oblikovan seznam se je posredoval Evropski komisiji.

²⁸⁵ Iz zapisnika seje je razvidno, da je predsednik komisije povedal, da sta NKBM in Abanka poslali dopolnitve seznamov terjatev za prenos na DUTB zaradi horizontalnega usklajevanja terjatev glede na ostale banke ter zaradi ugotovitev bank zaradi aktualnih sprememb, kar je posledica čiščenja bilanc. Šlo naj bi za manjše spremembe. V zvezi s seznamom je pojasnil, da se bo iz njih lahko črtalo določene terjatve, ne bo pa se smelo na seznam dajati novih terjatev, pri čemer bo veljavna cenitev tista, ki jo bo določila Evropska komisija, presek terjatev pa bi moral biti v skladu s seznamom, ki je bil v začetku novembra 2013 posredovan Evropski komisiji.

²⁸⁶ V obrazložitvi predlogov medresorske komisije, ki jih je ta poslala vladi 11. 12. 2013 za banki NLB in NKBM, je navedeno, da so seznam sredstev za prenos na DUTB med bankami na podlagi rezultatov pregleda kakovosti sredstev dokončno usklajeni ter so predmet seznanitve vlade. Navedeno je še, da je skladno z uredbo vrednotenja sredstev za prenos na DUTB opravila Evropska komisija, ki je določila, da mora biti prenosna vrednost enaka ali pod REV, ki je določena v uredbi. Prenos na DUTB bo izveden po prenosni vrednosti, ki je nižja od bruto oziroma knjižne vrednosti prenesenih sredstev, podrobnosti cenitve Evropske komisije pa so razvidne iz priloge.

dokončen, saj so bile potrebne določene prilagoditve seznamu na podlagi naknadnega usklajevanja z Evropsko komisijo in na podlagi izvedbe pregleda aktive v bankah; dogovorjeno je bilo, da bodo pripravljeni končni seznam. Medresorska komisija je bila na tej seji seznanjena o predvidenih dopolnitvah in temu ni nasprotovala. Naknadno je potekal usklajevalni sestanek z Banko Slovenije, ki je 17. 12. 2013 Ministrstvu za finance posredovala končna seznama tveganih postavk NLB in NKBM za prenos na DUTB, ki sta bila usklajena z Evropsko komisijo. Te seznane je nato Ministrstvo za finance 18. 12. 2013 posredovalo na DUTB, ni pa jih posredovalo v vednost medresorski komisiji oziroma vladi.

- na podlagi izdelanih poslovnih strategij NLB in NKBM²⁸⁷ dokončno potrdi izvedbo dokapitalizacije NLB in NKBM ter prenos tveganih postavk na DUTB;
- se izvede dokapitalizacija NLB v denarnem vložku v vrednosti 1.141.001.445 evrov in v obveznicah Republike Slovenije v vrednosti 409.998.555 evrov in dokapitalizacija NKBM v denarnem vložku v vrednosti 620.000.596 evrov in v obveznicah Republike Slovenije v vrednosti 249.999.404 evrov in
- se izvede dokapitalizacija pri Abanki primarno v denarnem vložku v vrednosti do 348.000.000 evrov; preostali del dokapitalizacije pa se izvede po prejemu dokončnega pozitivnega mnenja Evropske komisije.

Pojasnilo vlade in Ministrstva za finance

Banke so svoje poslovne strategije pripravile v okviru pobud za pomoč v obliki ukrepov za krepitev stabilnosti bank, ki jih je nato obravnavala medresorska komisija. Pri tem je upoštevala ugotovitve Banke Slovenije in DUTB o pobudah bank, ki so bile podlaga za nadaljnje popravke strategij. Komunikacija je nato potekala med bankami, Banko Slovenijo in Evropsko komisijo. Medresorska komisija ni pozivala bank k popravkom poslovnih strategij v skladu z ugotovitvami Banke Slovenije, saj je to storila Banka Slovenije. Ključno pri obravnavi je bilo pisno mnenje Banke Slovenije, ki se je usklajevala z bankami. Ministrstvo za finance ne razpolaga z dokumenti Banke Slovenije glede ocene poslovne strategije za NKBM in Abanko. Sprotno je bila medresorska komisija obveščena o poteku pregleda kakovosti sredstev bank in obremenitvenih testov. S končnim poročilom tega pregleda medresorska komisija ni bila formalno seznanjena, so pa imeli člani medresorske komisije možnost upogleda v rezultate tega pregleda, ko so bili javno objavljeni 12. 12. 2013. Na podlagi zahtev Banke Slovenije se poslovne strategije niso spreminjale, dopolnjene so bile le tabele oziroma finančne projekcije, z njimi pa se je seznanila tudi medresorska komisija 11. 12. 2013. Medresorska komisija je tako obravnavala končne oblike poslovnih strategij bank.

Ministrstvo za finance je predlog medresorske komisije o prenosu tveganih postavk in seznam tveganih postavk²⁸⁸ posredovalo vladi kot del gradiva za odločanje o uporabi ukrepov za krepitev stabilnosti bank za sejo 12. 12. 2013. Seznam je vseboval podatke o bruto izpostavljenosti po dolžnikih (pravnih osebah) treh bank, ne pa tudi podatkov o tveganih postavkah²⁸⁹ teh bank, kot jih

²⁸⁷ V gradivu za sejo medresorske komisije so bile predstavljene finančne projekcije za NLB in NKBM. Več v točki 2.2.1.2 tega poročila.

²⁸⁸ Medresorska komisija ga je sprejela na seji 11. 12. 2013.

²⁸⁹ Skladno s prvim odstavkom 16. člena nove uredbe so tvegane postavke postavke sredstev ali zunajbilančne postavke, kot so opredeljene v Klasifikaciji zunajbilančnih postavk (potencialnih terjatev), ki je priloga 1 uredbe in njen sestavni del, za katere mora banka izračunavati kapitalske zahteve po ZBan-1, in predstavljajo terjatve ali potencialne terjatve banke do neplačnikov ali druge terjatve, kapitalske naložbe, nepremičnine in drugo premoženje, ki pomembno zmanjšuje sposobnost banke, da v prihodnosti zagotavlja

določa 16. člen nove uredbe²⁹⁰. S seznama so razvidne naslednje skupne vrednosti bruto izpostavljenosti po bankah: za NLB vrednost bruto izpostavljenosti v znesku 2.224.891.000 evrov, za NKBM v znesku 974.944.000 evrov in za Abanko v znesku 1.027.911.000 evrov. Vlada pri sprejemanju sklepa o uporabi ukrepov za krepitev stabilnosti bank ni upoštevala, da je medresorska komisija določila vsebino predloga za prenos tveganih postavk bank na DUTB in seznane tveganih postavk na podlagi nepopolnih podatkov. Kljub temu, da je predsednik medresorske komisije člane medresorske komisije²⁹¹ na eni izmed sej opozoril, da seznam tveganih postavk ni dokončen²⁹², medresorska komisija na nobeni od naslednjih sej²⁹³ ni obravnavala končnega seznama tveganih postavk, ki je bil kasneje vključen v pogodbe med posameznimi bankami in DUTB o prenosu tveganih postavk na DUTB, niti medresorska komisija kasneje ni ponovno odločala o vsebini predloga vladi. Medresorska komisija glede končnega seznama tveganih postavk ni podala predloga vladi, kar ni v skladu z določili tretjega odstavka 20. člena ZUKSB.

2.2.2.2.b Medresorska komisija je 11. 12. 2013 pridobila naslednja priporočila upravnega odbora DUTB²⁹⁴, ki so se nanašala na prenos tveganih postavk bank na DUTB:

- DUTB odkupi sredstva od NLB in NKBM po prenosnih cenah, ki jih določita vlada in Evropska

kapitalsko ustreznost skladno z zahtevami Banke Slovenije ali drugega pristojnega nadzornega organa. Skladno z drugim odstavkom 16. člena nove uredbe se kot tvegane postavke upoštevajo sredstva in zunajbilančne postavke, ki jih je banka pridobila pred 1. 9. 2012 in se uvrščajo v eno od naslednjih kategorij: terjatve in potencialne terjatve banke do neplačnikov, če vrednosti vseh glavnih in natečenih obresti do posameznega neplačnika na dan vrednotenja presegajo znesek 500.000 evrov, kapitalske naložbe banke v delnice ali deleže v osnovnem kapitalu gospodarskih družb s sedežem v Republiki Sloveniji, ki jih je banka pridobila na podlagi realizacije pravic zavarovanja, ki so bile ustanovljene v korist banke na tej kapitalski naložbi, ali ki jo je banka pridobila pri povečanju osnovnega kapitala dolžnika s plačilom stvarnega vložka, katerega predmet so bile terjatve banke do tega dolžnika in nepremičnine, ki jih je banka pridobila na podlagi realizacije pravic zavarovanja, ki so bile ustanovljene v korist banke na tej nepremičnini. Skladno s tretjim odstavkom 16. člena nove uredbe se med tvegane postavke uvrstijo tudi sredstva ali zunajbilančne postavke banke, ki ne izpolnjujejo zahtev za uvrstitev med tvegane postavke, kot so določene v prvem in drugem odstavku 16. člena nove uredbe, če DUTB ali banka utemeljita, komisija pa s tem predhodno soglaša, da bo pridobitev teh sredstev ali zunajbilančnih postavk povečala učinkovitost upravljanja DUTB ali povečala zaupanje v banko.

²⁹⁰ Upoštevana so določila nove uredbe glede na to, da je Ministrstvo za finance gradivo za vlado in predlog sklepa za vlado pripravilo 11. 12. 2013, ko je vlada že sprejela novo uredbo. Ministrstvo za finance je vladi predlagalo skrajšanje poslovnih rokov z zaprosilom, da se gradivo obravnava na Odboru vlade za gospodarstvo 10. 12. 2013 in da se gradivo isti dan sprejme na dopisni seji vlade, in z navedbo, da mora nova uredba veljati 12. 12. 2013. Več v točki 2.1.4.g tega poročila.

²⁹¹ Med člani medresorske komisije so bili tudi predstavniki vlade.

²⁹² Pojasnilo z dne 18. 6. 2014.

²⁹³ Medresorska komisija se od 11. 12. 2013 do prenosa tveganih postavk na DUTB ni več sestala. Naslednji sestanek medresorske komisije je bil 14. 2. 2014.

²⁹⁴ Z dne 10. 12. 2013. V uvodnem delu priporočil DUTB opozarja, da priporočilo temelji na podatkih, do katerih je lahko dostopala in smela dostopati za ocene, predstavljene v priporočilih. Poudarila je, da je bil pravočasen dostop do pomembnih podatkov za pripravo priporočil resno ogrožen.

komisija; Skupni znesek transakcije je 1.091.000.000 evrov, prenesejo se celotne skupine strank, vključno z vsemi prenosljivimi izpostavljenostmi, selektivni pristop ni sprejemljiv; vsa ustrezna zavarovanja in poročila in nujna dejanja za pridobitev soglasij za prenos se uskladijo z DUTB; pravni prenos lastništva vseh izbranih sredstev se, kolikor je mogoče, prenese pred 31. 12. 2013, sledi pa postopni prenos upravljalškega nadzora in fizični prenos kreditnih map in druge dokumentacije; prva tranša se operativno prenese na DUTB pred 31. 12. 2013 in zadnja pred 30. 4. 2014;

- Banka Slovenije nadzira potek prenosa sredstev;
- DUTB opravi prenos po cenah²⁹⁵, ki jih določita vlada in Evropska komisija; prenosne cene morajo biti prilagojene za pričakovane stroške poslovanja in financiranja DUTB, ki jih v celoti nosita banki; pri tem je DUTB poudarila, da se o teh cenah z bankama ni pogovarjala, niti ni imela nobene vloge pri oblikovanju teh cen, ni imela vpogleda v metodologijo za vrednotenje zavarovanj, niti ji ni bil omogočen pravočasen dostop do podatkov pregleda kakovosti sredstev, zato je svojo oceno vrednosti sredstev naredila na podlagi lastne neodvisne ocene²⁹⁶;
- kot finančna posledica priporočenih transakcij se izdajo obveznice v okviru programa obveznic DUTB v znesku 1.600.000.000 evrov, z nepreklicnim državnim poročtvom za celotni znesek. Celotni program obveznic naj bi pokrtil financiranje prenosa sredstev z NKBM, NLB in Abanke (pri čemer zadnja ni del trenutnih ukrepov v zvezi s temi priporočili); izdane obveznice, zlasti deleži, ki se nanašajo na NLB in NKBM, bodo v celoti pri teh dveh bankah (NLB in NKBM) in bodo takšne, da bodo zelo verjetno sprejete kot primerno zavarovanje v Evrosistemu, tako da bodo bankama pomagale pri zagotavljanju likvidnosti v prihodnje;
- še pred začetkom prenosa vlada na zahtevo DUTB podpiše dokumente o poročtvu in pogodbe za program obveznic DUTB, skliče skupščino delničarjev DUTB in izvrši dokapitalizacijo DUTB v vrednosti 200.000.000 evrov²⁹⁷;
- predpostavke DUTB: transakcije z NLB in NKBM se pravno zaključijo do konca septembra 2013, do izterjave sredstev pride v letu 2014 v višini 5 odstotkov vrednosti iz pregleda kakovosti sredstev in v obdobju od leta 2015 do leta 2017 v višini 15 odstotkov vrednosti iz pregleda kakovosti sredstev; DUTB mora oblikovati potrebne rezervacije za oslabitve v višini 8 odstotkov vrednosti iz pregleda kakovosti sredstev, program obveznic DUTB se izvede pod pogoji, določenimi v prilogi priporočil, stroški poslovanja DUTB pa so za obdobje od leta 2014 do leta 2017 ocenjeni v vrednosti 8.200.000 evrov;
- priporočila so odvisna od izvedbe sprememb predpisov, ki se nanašajo na osnutek sprememb uredbe, sprememb SPZ in spremembe ustrezne zakonodaje, s katero bo zagotovljena direktorjem

²⁹⁵ DUTB je v priporočilih navedla, da naj prenosne cene zadostijo naslednjim pogojem: prenosne cene morajo odražati ceno, ki jo DUTB ob odprodaji sredstev dobi na trgu, oblikovane morajo biti na podlagi izčrpnega pregleda kakovosti sredstev in vrednotenja zavarovanj in morajo odražati pošteno vrednost v času prenosa, hkrati pa morajo biti prilagojene za pričakovane stroške poslovanja in financiranja DUTB, ki jih v celoti nosita banki.

²⁹⁶

²⁹⁷ DUTB je ocenila, da v tistem trenutku predlagani znesek dokapitalizacije zadošča za upravljanje prenesenih tveganih postavk v naslednjih 18 mesecih, za nadaljnje upravljanje bi bila potrebna dodatna sredstva. Več v točki 2.3.2.b tega poročila.

DUTB enaka zaščita kot jo imajo direktorji Banke Slovenije in se jim omogoči sklenitev pogodbe o odškodovanju.

Medresorska komisija navedenih priporočil DUTB ni obravnavala na nobeni od svojih sej in o njihovi vsebini ni sprejela nobenega stališča. Iz priporočil DUTB je sicer razvidno, da so bila pripravljena na zahtevo medresorske komisije z dne 8. 12. 2013, vendar pa je Ministrstvo za finance pojasnilo²⁹⁸, da so bila dejansko pripravljena na zaprosilo Ministrstva za finance. Ne glede na to, da jih je Ministrstvo za finance posredovalo vladi kot sestavni del gradiva za odločanje o prenosu tveganih postavk bank na DUTB, pa tudi vlada ni sprejela stališča do priporočil DUTB.

2.2.2.2.c Vlada je 12. 12. 2013 sprejela sklepe za NLB, NKBM in Abanko, iz katerih izhaja, da na podlagi predloga medresorske komisije iz tretjega odstavka 20. člena ZUKSB soglaša s seznamom tveganih postavk NLB²⁹⁹, NKBM³⁰⁰ in Abanke³⁰¹, za prenos na DUTB. Vlada je s sklepom tudi soglašala, da se prenos tveganih postavk izvede isti dan kot dokapitalizacija bank. Odločila je tudi, da te odločitve pričnejo učinkovati z dnem prejema pozitivnega mnenja Evropske komisije o skladnosti ukrepov s pravili Evropske unije o državnih pomočeh³⁰². V obrazložitvah k predlogom vladi za odločanje o uporabi ukrepov v bankah je Ministrstvo za finance navedlo, da:

- so sezname tveganih postavk za prenos na DUTB v bankah na podlagi rezultatov pregleda kakovosti sredstev bank (v nadaljevanju tudi: AQR) dokončno usklajeni;
- se je s tveganimi postavkami za prenos na DUTB seznanila medresorska komisija in seznane tveganih postavk potrdila;
- je skladno z uredbo vrednotenje sredstev za prenos na DUTB opravila Evropska komisija, ki je določila, da mora biti vrednost transfernih sredstev enaka ali pod REV³⁰³, ki je določena v uredbi; ocena REV temelji na tržnih podatkih ter realnih in primernih predpostavkah glede bodočih denarnih tokov, skladno s pravili Evropske unije o državnih pomočeh;
- bo prenos na DUTB izveden po prenosni vrednosti, ki je nižja od bruto oziroma knjižne vrednosti prenesenih sredstev, pri čemer "[...]so podrobnosti cenitve s strani Evropske komisije razvidne iz priloge".

Pojasnilo Ministrstva za finance

Evropska komisija je seznam bruto izpostavljenosti pridobila od Ministrstva za finance junija 2013. Seznam z dne 8. 11. 2013 je bil dopolnjen v skladu z naknadnimi predlogi bank ter z določenimi komitenti, kot so izhajali iz preliminarne rezultate pregleda kakovosti sredstev bank. To so bili predlogi, ki so bili po mnenju Banke Slovenije z nadzorniškega vidika primerni za dodajanje. Medresorska komisija je na seji 11. 12. 2013 pridobila isti seznam tveganih postavk kot 11. 11. 2013, ki ni bil dokončen, ker so se v vmesnem času izvajale prilagoditve z Evropsko

²⁹⁸ Dne 22. 7. 2014.

²⁹⁹ Sklep, št. 40300-5/2013/6 z dne 12. 12. 2013.

³⁰⁰ Sklep, št. 40300-7/2013/4 z dne 12. 12. 2013.

³⁰¹ Sklep, št. 40300-8/2013/4 z dne 12. 12. 2013.

³⁰² Vlada je od Ministrstva za finance zahtevala, da o prejemu pozitivnega mnenja Evropske komisije obvesti vlado in Banko Slovenije.

³⁰³ REV tveganih postavk je vrednost, ki jo je razumno pričakovati v stabilnem finančnem sistemu, potem ko prenehajo krizni pogoji.

komisijo.

Ugotovili smo, da je vlada sklep o uporabi ukrepov sprejela na podlagi neustreznih podatkov, ker:

- je bil priloga h gradivom za odločanje vlade o uporabi ukrepov v bankah seznam bruto izpostavljenosti za 512 pravnih oseb³⁰⁴ za tri banke (NLB, NKBM, Abanka), iz katerega ni bilo razvidno, na katere vrste tveganjih postavk bank, kot jih določa 16. člen nove uredbe³⁰⁵, se podatki nanašajo; Ministrstvo za finance je seznam pridobilo od Banke Slovenije in ga večkrat usklajevalo z Evropsko komisijo in Banko Slovenije³⁰⁶; usklajeni seznam je 11. 11. 2013 posredovalo na DUTB in 5. 12. 2013 zaprosilo DUTB za stališče; na tej podlagi je DUTB pripravila priporočila, ki so bila del gradiva za sejo medresorske komisije 11. 12. 2013 in jih je Ministrstvo za finance posredovalo tudi vladi kot del gradiva za odločanje o uporabi ukrepov v bankah;
- Ministrstvo za finance je v obrazložitvi predloga sklepa vlade o uporabi ukrepov v bankah navedlo, da so podrobnosti o prenosnih vrednostih razvidne iz ctenitve Evropske komisije, ki je priloga h gradivu za odločanje vlade o uporabi ukrepov v bankah, vendar te ctenitve h gradivu 11. 12. 2013 ni priložilo, kljub temu da je podatke o prenosnih vrednostih za NLB pridobilo od Evropske komisije 6. 12. 2013³⁰⁷;
- vlada je 12. 12. 2013 sprejela sklep o prenosu tveganjih postavk NLB in NKBM na DUTB, ko Evropska komisija še ni odločila o skladnosti ukrepov s pravili Evropske unije o državnih pomočeh; vlada je sprejela tudi sklepe, da odločitve pričnejo učinkovati z dnem prejema pozitivnega mnenja Evropske komisije o skladnosti ukrepov s pravili Evropske unije o državnih pomočeh; Evropska komisija je odločitve o skladnosti ukrepov s pravili Evropske unije o državnih pomočeh in o prenosni vrednosti tveganjih postavk bank za NLB³⁰⁸ in NKBM³⁰⁹

³⁰⁴ S seznama dolžnikov ni razvidno, na katero vrsto vrednosti se zneski nanašajo, oziroma ni razvidno, da se zneski nanašajo na bruto izpostavljenost. Podatek o vrsti vrednosti zneskov izhaja iz navedb v elektronskem sporočilu, s katerim je bil seznam dolžnikov 8. 11. 2013 poslan Evropski komisiji.

³⁰⁵ Več v točki 2.2.2.2.a tega poročila.

³⁰⁶ Sporočili o končni prenosni vrednosti slabih terjatev (REV) NKBM v znesku 422.000.000 evrov ter o vrednosti slabih terjatev (REV) NLB v znesku 627.991.904 evrov in tržni vrednosti naložb NLB v znesku 93.795.980 evrov sta od predstavnika Evropske komisije 3. 12. 2014 po elektronski pošti prejela predsednik in dodatni član medresorske komisije. Sporočili ne vsebujeta seznama tveganjih terjatev oziroma tveganjih postavk, temveč le ključne elemente ocene. Končno oceno REV za posojila in naložbe NLB (seznam posojilojemalcev in naložb ter prenosne vrednosti) sta predsednik in dodatni član medresorske komisije prejela od predstavnika Evropske komisije 6. 12. 2013.

³⁰⁷ Seznam posojilojemalcev in seznam naložb NLB. Ocena REV je izdelana na dan 27. 11. 2013.

³⁰⁸ Na spletni strani Evropske komisije: *C (2013) 9632 final, Commission decision of 18. 12. 2013 on state aid SA.33229 (2012/C) (ex 2011/N) – Restructuring of NLB – Slovenia which Slovenia is planning to implement for NLB*; [URL:http://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases/245268/245268_1518816_267_7.pdf], julij 2014. Iz odločbe izhaja, da državna pomoč NLB ob prenosu tveganjih postavk na DUTB znaša 130.000.000 evrov.

³⁰⁹ Na spletni strani Evropske komisije: *C (2013) 9634, State aid SA.35709 (2013/N) – Slovenia, Restructuring of NKBM*. [URL:http://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases/248544/248544_1522897_264_2.pdf], julij 2014. Iz odločbe izhaja, da državna pomoč NKBM ob prenosu tveganjih postavk na DUTB znaša 195.000.000 evrov.

- sprejela 18. 12. 2013, vendar se je dejanski prenos tveganih postavk, kot je bil med DUTB ter NLB in NKBM dogovorjen s sklenjenima pogodbama o prenosu, od teh odločitev razlikoval³¹⁰;
- vlada 12. 12. 2013 pri odločanju o prenosu tveganih postavk NLB in NKBM na DUTB ni razpolagala s celotnimi dopolnjenimi poslovnimi strategijami bank, ampak le s finančnimi projekcijami za banke, ki naj bi predstavljale dopolnitve poslovnih strategij bank; iz finančnih projekcij ni bilo razvidno, katere tvegane postavke se bodo dejansko prenesle na DUTB in kakšna je prenosna vrednost tveganih postavk bank, vendar pa je vlada na isti seji odločala o seznamih dolžnikov, katerih posojila naj bi se prenesla na DUTB³¹¹, 18. 12. 2013 pa je soglašala še s seznamami tveganih postavk NLB in NKBM za prenos na DUTB ter njihovimi prenosnimi vrednostmi, ki jih je določila Evropska komisija³¹².

2.2.2.2.d Vlada je 18. 12. 2013 sprejela sklep, da se je seznanila, da je Evropska komisija 18. 12. 2013 izdala pozitivna mnenja glede skladnosti ukrepov s pravili Evropske unije o državnih pomočeh v bankah NLB, NKBM, Abanka, Factor banka, d. d. in Probanka, d. d.³¹³, in sklep³¹⁴, s katerim je nadomestila seznam tveganih postavk za NLB in NKBM, ki je bil priložen k sklepu vlade o uporabi ukrepov z dne 12. 12. 2013, z novim seznamom, katerega je Ministrstvo za finance pridobilo od Evropske komisije. Iz obrazložitve predloga Ministrstva za finance vladi za sprejem sklepa o nadomestitvi seznamov tveganih postavk (z dne 18. 12. 2013) izhaja, da je "[...] vse pripravljeno tudi za prenos slabih terjatev na DUTB, v ta namen sta NLB in NKBM že podpisali z DUTB pogodbo o prenosu. DUTB je na prevzem terjatev dobro pripravljena." in da "[...] seznama predstavljata končen nabor tveganih postavk dveh bank za prenos na DUTB, in da je na tej podlagi Evropska komisija določila prenosne vrednosti in sta skladna z višino poroštev Republike Slovenije za obveznosti DUTB, kot jih je vlada potrdila s sklepi 12. 12. 2013: za NLB v vrednosti do 711.000.000 evrov in za NKBM v vrednosti do 422.000.000 evrov".

Pojasnilo Ministrstva za finance

17. 12. in 18. 12. 2013 je bil DUTB posredovan seznam, ki je bil dokončno potrjen od Evropske komisije, njihovo dokončnost je potrdila tudi Banka Slovenije. Ministrstvo za finance je imelo redne sestanke z NLB, na katerih so se obravnavala vprašanja glede pogodbe o prenosu tveganih postavk na DUTB. Na sestanku na Banki Slovenije 17. 12. 2013 so bili prisotni tudi predstavniki DUTB.

DUTB je 18. 12. 2013 z NLB sklenila Pogodbo o izvajanju ukrepov za krepitev stabilnosti banke (v nadaljevanju: pogodba o prenosu z NLB) in z NKBM Pogodbo o izvajanju ukrepov za krepitev stabilnosti banke (v nadaljevanju: pogodba o prenosu z NKBM). Vsebina nekaterih pojmov iz pogodb o prenosu z NLB in NKBM je predstavljena v prilogi 9 tega poročila. V tabeli 2 in tabeli 3 pa predstavljamo primerjavo med prenosno vrednostjo tveganih postavk v pogodbah o prenosu z NLB in NKBM ter prenosno vrednostjo tveganih postavk v seznamih, ki jih je določila Evropska komisija in jih je 18. 12. 2013 potrdila vlada.

³¹⁰ Več v točki 2.2.2.2.d tega poročila.

³¹¹ Seznam je temeljil na poslovnih strategijah bank in je bil predmet usklajevanja med bankami in Banko Slovenije ter je bil Evropski komisiji poslan 11. 11. 2013 v končni pregled.

³¹² Končna prenosna vrednost se je razlikovala od seznamov tveganih postavk, ki jih je vlada obravnavala 18. 12. 2013; več v točki 2.2.2.2.d tega poročila.

³¹³ Sklep, št. 40300-20/2013/6 z dne 18. 12. 2013.

³¹⁴ Št. 403-3/2013/358 z dne 18. 12. 2013.

Tabela 2: Prenosne vrednosti tveganih postavk

Št.	Prenosna vrednost tveganih postavk z NLB v različnih dokumentih	Vrednost v evrih
(1)	(2)	(3)
<i>Pogodba o prenosu z NLB</i>		
1	<i>Cena prenosa, povečana za Črpan znesek³¹⁵ (točka 3.1.6 pogodbe o prenosu z NLB)</i>	
2	Prenesene terjatve – Priloga I	
3	Prevzeti deleži – Priloga II/A ³¹⁶	
4	Drugi deleži – Priloga II/B	
5	Prevzete udeležbe – Priloga III	
6=2+5	Skupaj terjatve (Prenesene terjatve in Prevzete udeležbe)	
7=6+3	Skupaj terjatve in Prevzeti deleži	
8	Črpan znesek	
9=7+8	Skupaj terjatve, Prevzeti deleži in Črpan znesek	
<i>Odločitve Evropske komisije</i>		
10	Posojila	
11	Naložbe	
12=10+11	Prenosna vrednost v odločbi Evropske komisije³¹⁸	
13	Posojila	
14	Naložbe	
15=13+14	Prenosna vrednost v gradivu za vlado (seznam, pridobljen na Ministrstvu za finance od Evropske komisije)	
16=15-9	Razlika med prenosno vrednostjo v gradivu za vlado in sklenjeno pogodbo (vrednost terjatev, prevzetih deležev in črpan znesek)	

Viri: Pogodba o prenosu z NLB, Odločba Evropske komisije za NLB z dne 18. 12. 2013, Seznami tveganih postavk NLB, določeni od Evropske komisije in poslani z Ministrstva za finance na DUTB 17. 12. 2013 in 18. 12. 2013 in na vlado, Izpisek iz Centralne klirinško depotne družbe, d. d. (v nadaljevanju: KDD) z dne 20. 12. 2013.

315

316

317

³¹⁸ Evropska komisija je v odločbi navedla vrednosti v milijon evrih.

Tabela 3: Prenosne vrednosti tveganih postavk

Št. (1)	Prenosna vrednost tveganih postavk z NKBM v različnih dokumenti (2)	Vrednost v evrih (3)
<i>Pogodba o prenosu z NKBM</i>		
1	Cena prenosa brez nepremičnin (točka 3.1.5 pogodbe o prenosu)	
2	Terjatve NKBM – Priloga 1 (le pri slovenski različici pogodbe)	
3	Terjatve odvisnih družb NKBM – Priloga 2 (le pri slovenski različici pogodbe)	
4	Nepremičnine – Priloga 3 (le pri slovenski različici pogodbe)	
5	Prevzeti deleži – Priloga II (le pri angleški različici pogodbe)	
6=2+3	Skupaj terjatve (terjatve NKBM in odvisnih družb NKBM)	
7=4+5+6	Skupaj terjatve, deleži³²⁰ in nepremičnine³²¹	
<i>Odločitve Evropske komisije</i>		
9	Prenosna vrednost v nejavni odločbi Evropske komisije³²²	
10	Prenosna vrednost v javno objavljeni odločbi Evropske komisije³²³	
11	Terjatve NKBM	
12	Terjatve odvisnih družb NKBM	
13	Nepremičnine	
14	Prevzeti deleži ³²⁴	

³¹⁹ V prilogi je seznam naložb, vendar ne vsebuje podatka o prenosni vrednosti.

³²⁰ Upoštevana je vrednost [redacted] evrov, in sicer je vrednost s seznama v gradivu za vlado v znesku (zaporedna številka 14 – tabela 2) in za naložbe, navedene v prilogi II angleške različice pogodbe, zmanjšana za delež v Zavodu za varstvo pri delu, d. d., Ljubljana v vrednosti [redacted], ker je NKBM delnice za ta delež že prodala na javni dražbi 10. 12. 2013.

³²¹ V pogodbi o prenosu z dne 18. 12. 2013 je bilo dogovorjeno, da naj bi bile nepremičnine prenesene na DUTB v letu 2014 na podlagi sklenitve pogodbe o nepremičninah, cena prenosa nepremičnine je enaka vrednosti prenosa, ki jo potrdira Evropska komisija in medresorska komisija, pri čemer prenosna vrednost ne bo plačana z izdanimi obveznicami DUTB.

³²² Vrednost izhaja iz odločbe, ki jo je prejelo Ministrstvo za finance od Evropske komisije 18. 12. 2013. Evropska komisija je v odločbi navedla skupno vrednost v milijon evrih in je ni razdelila na posamezne vrste tveganjih postavk.

³²³ Vrednost (v milijon evrih) je razvidna iz odločbe, javno objavljene na spletni strani Evropske komisije (Direktorat za konkurenco) v letu 2014.

Št.	Prenosna vrednost tveganih postavk z NKBM v različnih dokumenti	Vrednost v evrih
(1)	(2)	(3)
15=11+12 +13+14	Prenosna vrednost v gradivu za vlado (seznam, pridobljen na Ministrstvo za finance od Evropske komisije)	
16=15-7	Razlika med prenosno vrednostjo v gradivu za vlado in sklenjeno pogodbo (vrednost terjatev, deležev in nepremičnin)	

Viri: Pogodba o prenosu z NKBM, Odločba Evropske komisije za NKBM z dne 18. 12. 2013 (poslana Ministrstvu za finance), Odločba Evropske komisije za NKBM z dne 18. 12. 2013 (javno objavljena na spletni strani Evropske komisije), Seznami tveganih postavk, poslani z Ministrstva za finance na DUTB 17. 12. 2013 in 18. 12. 2013, Izpisek iz KDD z dne 20. 12. 2013.

Iz primerjav v tabeli 2 in tabeli 3 je razvidno, da podatki v seznamu tveganih postavk v pogodbah o prenosu z NLB in NKBM niso bili skladni s seznamom, s katerim je soglašala vlada 18. 12. 2013 in ga je odobrila Evropska komisija³²⁵, saj:

- je pogodba o prenosu med NLB in DUTB vsebovala zneske in sezname prevzetih udeležb³²⁶ in črpani znesek DUTB od NLB³²⁷, in navedbo, da se bodo posamezni deleži po posameznih tranšah prenesli v letu 2014; ker vsebina udeležb v pogodbi o prenosu ni bila natančno določena, ocenjujemo, da obstaja tveganje glede pravilnosti vrednosti, ki je bila opredeljena v pogodbi o prenosu³²⁸; Ministrstvo za finance podatkov o prevzetih udeležbah, o črpanem znesku in o prenosu deležev, ki naj bi se izvedel v letu 2014, ni vključilo v gradivo za vlado za odločanje o uporabi ukrepov z dne 18. 12. 2013;
- je bila skupna vrednost tveganih postavk v pogodbi o prenosu med NLB in DUTB z dne 18. 12. 2013 za 88.801.839 evrov nižja od vrednosti tveganih postavk, ki je bila predstavljena v gradivu za vlado z dne 18. 12. 2013; odstopanje izhaja iz:

-

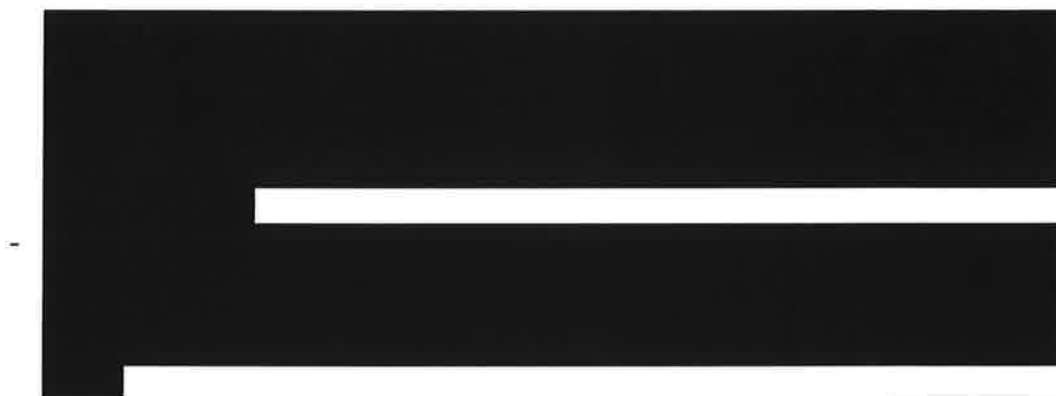
³²⁴ Prevzeti deleži v naslednjih družbah: Elektro Gorenjska, d. d., Gorenjska banka, d. d., Kranj, NLB, HIT, d. d., Elektro Ljubljana, d. d., Perutnina Ptuj, d. d., Nigrad, d. d., Elektro Celje, d. d., Elektro Primorska, d. d., Intereuropa, d. d., MLM, d. d.

³²⁵ Ministrstvo za finance je 6. 12. 2013 prejelo dopis s seznamom tveganih postavk bank od Evropske komisije in ga vključilo v gradivo za sejo vlade 18. 12. 2013 (vrednosti po vrstah so za NLB predstavljene v tabeli 2 pod zaporednimi številkami 13 do 15).

³²⁶ Iz revidiranega letnega poročila DUTB za leto 2013 je razvidno, da je "del terjatev od NLB prevzela kot udeležbo (tiha cesija) po prenosni ceni v višini 217.000.000 evrov, in v to skupino so vključene terjatve, v zvezi s katerimi je NLB identificirala potencialne pravne rizike, v kolikor bi prišlo do 'prave' cesije. DUTB je kljub tovrstnemu prenosu dne 20. 12. 2013 postala ekonomski lastnik teh terjatev in jih od takrat dalje vodi v svojih poslovnih knjigah med svojimi sredstvi".

³²⁷ 30. 8. 2013 je DUTB sklenila z NLB pogodbo o financiranju obratnih sredstev, na podlagi katere je NLB nakazala DUTB do datuma sklenitve pogodbe o prenosu (to je do 18. 12. 2013) za skupaj 2.400.000 evrov denarnih sredstev.

³²⁸ Ne glede na nejasno opredelitev smo pri primerjavi podatkov v tabeli 2 vrednost prevzetih udeležb prišteli k prevzetim terjatvam.

- skupna vrednost prenesenih terjatev v pogodbi o prenosu z NLB je bila za [redacted] nižja kot v gradivu za vlado z dne 18. 12. 2013, kar izhaja iz spremenjene prenosne vrednosti nekaterih terjatev v seznamu terjatev v pogodbi o prenosu z NLB; v tabeli 4 smo primerjali prenosne vrednosti terjatev s seznama tveganih postavk, s katerim je razpolagala vlada, s prenosno vrednostjo v pogodbi o prenosu z NLB in DUTB, za tri družbe, ki sodijo v skupino 20 družb z največjo bruto izpostavljenostjo do NLB³³⁰.

³²⁹ Seznam deležev za prenos z NLB, ki ga je Ministrstvo za finance poslalo DUTB, je bil v pogodbi o prenosu "razdeljen" na seznam prevzetih deležev, ki se prenaša ob podpisu pogodbe, in seznam drugih deležev, ki naj bi se prenesli v letu 2014. Razlog za to je bil, da so za te deleže na NLB že potekali prodajni postopki. Prenosna vrednost vseh Drugih deležev na dan podpisa pogodbe ni bila znana in niso bili vključeni v prenosno vrednost po pogodbi, prenosna vrednost enega Prevzetega deleža pa je bila v pogodbi o prenosu z NLB spremenjena glede na prenosno ceno, določeno s strani Evropske komisije, kar je posledica spremembe tečaja delnic na organiziranem trgu vrednostnih papirjev. Za posamezne druge deleže je bilo v pogodbi o prenosu z NLB dogovorjeno, da bo zaključna tržna cena določena en dan pred prenosom (zaporedna številka 4 v tabeli 2).

³³⁰ Podatki o bruto izpostavljenosti so razvidni s seznama tveganih postavk za NLB in NKBM v gradivu za vlado 18. 12. 2013.

Tabela 4: Primerjava prenosnih vrednosti tveganih postavk s seznama Evropske komisije s prenosno vrednostjo v pogodbi o prenosu med NLB in DUTB za tri družbe

v evrih

Zap. št.	Naziv družbe	Prenosna vrednost terjatev		Razlika
		Seznam, ki ga je določila Evropska komisija	Pogodba o prenosu	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)=(3)-(4)
1	Primorje, d. d. - v stečaju	12.982.000		
2	Avtotehna, d. d.	27.700.437		
3	SCT, d. d., Ljubljana, Slovenija - v stečaju	11.800.000		
4=1+2+3	Skupaj	52.482.437		
5	Skupaj prenesene terjatve iz NLB	616.716.331		
6=4/5	Delež v skupni vrednosti terjatev, v odstotkih	8,5		

Viri: Seznam tveganih postavk, ki ga je določila Evropska komisija in ga je 17. 11. in 18. 12. 2013 Ministrstvo za finance poslalo DUTB, in seznam terjatev v pogodbi o prenosu z NLB (priloga I) z dne 18. 12. 2013.

Iz primerjave podatkov v tabeli 4 izhaja, da skupna vrednost prenesenih terjatev, ki izhaja iz pogodbe o prenosu z NLB, za tri družbe znaša [redacted] ter da se največji delež celotnega znižanja prenosne vrednosti terjatev v pogodbi o prenosu glede na prenosno vrednost v gradivu za vlado nanaša na te tri družbe in znaša [redacted] celotne vrednosti znižanja prenosne vrednosti.

Pojasnilo vlade in Ministrstva za finance

Del ugotovljene razlike pri prenosu tveganih postavk NLB [redacted] se nanaša na nižjo vrednost terjatev iz seznama, ker terjatve v navedeni vrednosti niso bile uvrščene na pogodbeni seznam za dejanski prenos. Osnutki seznamov tveganih postavk za prenos na DUTB so bili pripravljeni v času, ko je bilo treba Evropski komisiji predložiti program prestrukturiranja, po tem datumu pa je zaradi novih dejstev (na primer prerazporeditev dolžnika v višjo bonitetno skupino, odplačilo dolga v celoti in podobno lahko prišlo do spremenjenih okoliščin, zaradi katerih določeni dolžniki niti ne bi bili uvrščeni na seznam. Bistveno je, da so se na DUTB prenesle tiste tvegane postavke, ki so bile vključene na sezname, s katerimi se je vlada seznanila 18. 12. 2013 (torej, da niso bile prenesene tiste, ki niso bile uvrščene na seznam), in da so bile prenesene po vrednosti, ki jo je določila Evropska komisija (REV), saj bi v nasprotnem primeru prišlo do kršitve pravil o državni pomoči bankam.

- je seznam tveganih postavk iz NKBM na DUTB iz pogodbe o prenosu vseboval tudi terjatve odvisnih družb NKBM³³¹ in deleže, za katere vrednosti v pogodbi o prenosu niso bile določene³³², kar pa tudi ni bilo prikazano v gradivu za vlado;

Pojasnilo vlade in Ministrstva za finance

V načrtu prestrukturiranja NKBM, ki je bil podlaga za določitev ukrepov in odobritev državne pomoči, je bil predviden prenos terjatev do 238 klientov NKBM in 17 klientov Poštne banke Slovenije, d. d. ter Adria banke. Zaradi tega je bila v postopku odobritve državne pomoči obravnavana celotna skupina NKBM, ki jo sestavljata tudi ti dve bčerski družbi. Postavke za prenos sta v poslovni strategiji določili NKBM in Banka Slovenije, pri tem pa so bili upoštevani učinki teh tveganih postavk na sposobnost banke za zagotavljanje kapitalske ustreznosti in cilji posameznega ukrepa. S prenosom postavk s bčerskih družb se je sledilo tudi cilju čim večje učinkovitosti upravljanja premoženja DUTB, saj gre predvsem za izpostavljenosti do komitentov, katerih izpostavljenosti so se že prenašale iz NLB in NKBM.

- je bila skupna vrednost tveganih postavk v pogodbi o prenosu med NKBM in DUTB z dne 18. 12. 2013 za [REDACTED] nižja od vrednosti tveganih postavk, ki je bila predstavljena v gradivu za vlado z dne 18. 12. 2013; razlika se nanaša na:
 - delež NKBM v Zavodu za varstvo pri delu, d. d., Ljubljana (v nadaljevanju: Zavod za varstvo pri delu) v znesku [REDACTED], čigar delnice je NKBM prodala na javni dražbi 10. 12. 2013, zato ni bil prenesen na DUTB, in
 - nepremičnine v prenosni vrednosti [REDACTED]³³³, za katere je bilo v pogodbi o prenosu z NKBM dogovorjeno, da se prenesejo šele v letu 2014, v ta namen pa naj bi se tedaj sklenile še posebne pogodbe.

Na tej podlagi ugotavljamo, da je bila prenosna vrednost tveganih postavk, vključenih v pogodbi o prenosu z NLB in NKBM, za [REDACTED]³³⁴ nižja od seznamov tveganih postavk, ki jih je določila Evropska komisija. Glede na to, da je bil v pogodbi o prenosu z NLB prenosni vrednosti tveganih postavk prištet črpani znesek [REDACTED], so odstopanja pogodbenih vrednosti v pogodbah o prenosu z NLB in NKBM od seznamov, ki jih je določila Evropska komisija, znašala [REDACTED]. Razlika med prenosno vrednostjo tveganih postavk, ki jo je določila Evropska komisija, ter dejansko prenesenimi tveganimi postavkami v letu 2013 pa je znašala [REDACTED]³³⁵, saj je bil prenos nepremičnin z NKBM na DUTB predviden za leto 2014.

³³¹ Skupna vrednost prenesenih terjatev NKBM se je deloma nanašala na terjatve NKBM, deloma pa na terjatve odvisnih družb NKBM, v skupnem znesku pa je bila skladna s prenosno vrednostjo v gradivu za vlado.

³³² Seznam deležev je bil priloga le k angleški verziji pogodbe, vendar ni vseboval prenosnih vrednosti (zaporedna številka 5 v tabeli 3). V skupni prenosni vrednosti za vse tvegane postavke, navedeni v pogodbi o prenosu z NKBM, je upoštevana vrednost prenesenih deležev, ki ga je določila Evropska komisija in je bil v gradivu za vlado 18. 12. 2013.

³³³ Nepremičnine so bile last odvisnih družb NKBM.

³³⁴ Razlike v prenosni vrednosti terjatev pri NLB ([REDACTED]), deležev pri NLB ([REDACTED]) in deleža pri NKBM ([REDACTED]).

³³⁵ Razlika v prenosni vrednosti terjatev, prenesenih po pogodbah o prenosu z NLB in NKBM in vključenih v sezname tveganih postavk, ki jih je določila Evropska komisija, povečana za [REDACTED], kar predstavlja prenosno vrednost nepremičnin NKBM.

Ministrstvo za finance vladi ob odločanju o prenosu 18. 12. 2013 ni predložilo pogodb o prenosu z NLB in NKBM, prav tako pa vladi v gradivu ni prikazalo navedenih odstopanj med pogodbeno dogovorjenim prenosom med DUTB in bankama ter seznamom tveganih postavk in prenosnimi vrednostmi, ki jih je določila Evropska komisija. Ocenjujemo, da Ministrstvo za finance vladi ni predložilo popolnih in natančnih podatkov o prenosu tveganih postavk, kot je bil pogodbeno dogovorjen med DUTB in NLB oziroma NKBM³³⁶, s čimer ni zagotovilo transparentnosti postopka prenosa tveganih postavk bank na DUTB.

Pojasnilo vlade in Ministrstva za finance

Vlada ukrepe po ZUKSB sprejme na predlog medresorske komisije, katere sestava omogoča strokovno presojo glede upravičenosti njihove izvedbe, o uporabi ukrepov pa podata mnenji tudi Banka Slovenije in DUTB, če nista predlagateljici. Ministrstvo za finance je vlado seznanilo s seznamom tveganih postavk, katerih bruto in prenosna vrednost je bila v mejah zneskov iz odločb Evropske komisije, pri čemer je bistveno, da prenosna vrednost tveganih postavk ne presega najvišjega dovoljenega zneska (REV) iz odločbe Evropske komisije, saj bi to predstavljalo nedovoljeno državno pomoč. Teoretično pa je lahko prenosna vrednost nižja od REV, kar je v odločbi navedla tudi Evropska komisija. Namen pogodbe o prenosu tveganih postavk ni niti določitev tveganih postavk, ki se prenašajo, niti njihove prenosne vrednosti, ki se določijo v okviru poslovne strategije, ki jo potrdi medresorska komisija. Namen pogodbe o prenosu je urediti preostala vprašanja med prenosnikom in prevzemnikom. Zakonodaja določa le, da banka, ki je bila deležna ukrepov po ZUKSB, in DUTB skleneta pogodbo o izvedbi teh ukrepov, medtem ko je način izvedbe odvisen od pogodbenih strank, ki sta tudi neposredno odgovorni za operativno izvršitev sprejetih ukrepov po ZUKSB.

Glede na to, da so določila podpisanih pogodb o prenosu bistveno vplivala na dinamiko prenosa in na skupno prenosno vrednost dejansko prenesenih tveganih postavk z NLB in NKBM na DUTB v letu 2013, medresorska komisija pa se od 11. 12. 2013 do podpisa pogodb o prenosu ni sestala³³⁷, da bi lahko podala strokovno oceno navedenih odstopanj in ugotavljala morebitna odstopanja od poslovne strategije bank³³⁸, ocenjujemo, da bi moralo Ministrstvo za finance vlado seznaniti s tem, da ukrep prenosa tveganih postavk na podlagi pogodb o prenosu ne bo izveden v vrednosti in vsebini, kot ga je predlagalo v predlogu sklepov vlade. Ocenjujemo, da Ministrstvo za finance ni zagotovilo zadostne preglednosti postopka prenosa tveganih postavk bank na DUTB, ker medresorski komisiji ni posredovalo seznamov tveganih postavk NLB in NKBM iz pogodb o prenosu med DUTB in NLB ter DUTB in NKBM. Ker navedenega seznama medresorska komisija ni pridobila, ni obravnavala in zato ni sprejela novega predloga za vlado za odločanje o uporabi ukrepov. Ker medresorska komisija vladi ni posredovala predloga s podatki o tveganih postavkah, ki so bile dejansko vključene v pogodbe o prenosu, vlada ni imela popolnih podatkov za odločanje. V skladu z navedenim ocenjujemo, da vsebina odločitve vlade 18. 12. 2013³³⁹ ni zagotavljala zadostne podlage za

³³⁶ Ministrstvo za finance jih je pridobilo šele v letu 2014. Več v točki 2.2.2.2.e tega poročila.

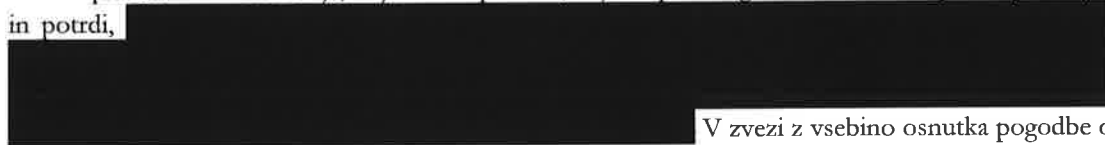
³³⁷ Medresorska komisija se je sestala 2. 12. in 11. 12. 2013, naslednji sestanek medresorske komisije pa je bil 14. 2. 2014.

³³⁸ Medresorska komisija je poslovne strategije bank obravnavala maja in julija 2013, njihove dopolnitve pa je obravnavala 11. 12. 2013. Več v točki 2.2.2.2.a tega poročila.

³³⁹ Vlada je 18. 12. 2013 dala soglasje k seznamu in prenosnim vrednostim tveganih postavk, ki jih je določila Evropska komisija, ne pa tudi k pogodbam o prenosu, na podlagi katerih so nastala odstopanja dejanske prenosne vrednosti tveganih postavk od vrednosti v odločbah Evropske komisije.

skladnost ukrepa prenosa z odločitvijo vlade in s tem ustreznega izvajanja določil tretjega odstavka 20. člena ZUKSB, saj vlada ni bila seznanjena z vsebino pogodb o prenosu ter z odstopanji pogodbeno dogovorjenih prenosov tveganih postavk od seznama, ki ga je določila Evropska komisija in ga je potrdila vlada.

2.2.2.2.e Medresorska komisija je 5. 11. 2013 sklenila pozvati DUTB in NLB, NKBM ter Abanko, da začnejo pripravljati osnutke pogodb za prenos terjatev na DUTB. Ministrstvo za finance je 13. 12. 2013³⁴⁰ od DUTB pridobilo v vednost osnutek pogodbe o prenosu med DUTB in NLB, ki ga je DUTB poslala Banki Slovenije, in jo hkrati pozvala, naj se opredeli glede nekaterih odprtih vprašanj³⁴¹ in potrdi,

V zvezi z vsebino osnutka pogodbe o prenosu med NLB in DUTB je potekalo več usklajevalnih sestankov med predstavniki Ministrstva za finance, Banke Slovenije, NLB in DUTB³⁴², pri čemer je Ministrstvo za finance 17. 12. 2013 (kar je en dan pred podpisom pogodbe) od DUTB pridobilo končni osnutek pogodbe o prenosu med NLB in DUTB³⁴³ in končni seznam tveganih postavk po vrstah in vrednostih za NLB za prenos na DUTB, ki je vseboval enake podatke o vrsti in vrednosti tveganih postavk, kot so bili vključeni v pogodbo o prenosu med NLB in DUTB, sklenjeno naslednji dan, 18. 12. 2013. Ta seznam se je razlikoval od seznama tveganih postavk, ki ga je Ministrstvo za finance pridobilo od Evropske komisije. Ne glede na to je Ministrstvo za finance vladi 18. 12. 2013 kot končnega predložilo seznam, ki ga je določila Evropska komisija. Ministrstvo za finance pred podpisom pogodbe ni pridobilo usklajenega osnutka pogodbe o prenosu in seznama tveganih postavk za NKBM, vse sklenjene in podpisane pogodbe z bankama NLB in NKBM³⁴⁴ pa je Ministrstvo za finance pridobilo šele 21. 2. 2014, ko jih je DUTB (na podlagi poziva KPK) posredovala KPK in v vednost Ministrstvu za finance.

³⁴⁰ Osnutek pogodbe brez podatkov o tveganih postavkah NLB.

³⁴¹ Odprta vprašanja so se nanašala na: dilemo, ali pravni prenos premoženja iz bank na DUTB pomeni tudi prenos rizika in koristi iz upravljanja tega premoženja (DUTB je predlagala sestanek z revizorji bank za poenotenje stališč); uporabo koncepta "risk participacije", ki pomeni, da NLB ostane pravni lastnik premoženja in edini upravičenec iz zavarovanj, DUTB pa ima pogodbeno pravico do poplačila iz unovčenih zavarovanj (kar je bilo za DUTB nesprejemljivo); možnost dopolnitve šestmesečnega roka DUTB za notifikacijo pravnih in stvarnih napak prevzetega premoženja (povratni prenos sredstev) s pravico DUTB, da od bank zahteva vračilo dela kupnine (znesek iz unovčenih zavarovanj), če so bila od datuma predaje vhodnih podatkov za AQR do prenosa premoženja na DUTB zavarovanja unovčena oziroma spremenjena na škodo DUTB; obravnavanje predloga NLB, da se delnice in določene izpostavljenosti, ki so zavarovane na delnicah, kjer obstajajo odprta vprašanja, vezana na veljavnost prenosa tovrstnega premoženja, ne prenašajo v letu 2013 in ostanejo v bilancah bank (DUTB je predlagala, da se pripravi seznam primerov, ki bi jih posamično potrdili), obravnavanje predloga NKBM, da se prodaja nepremičnin, ki so v lasti njenih odvisnih družb, opravi v letu 2014.

³⁴² 11. 12., 12. 12., 13. 12. in 17. 12. 2013.

³⁴³ Ministrstvo za finance je pridobilo od DUTB osnutek pogodbe v vednost, hkrati pa je navedlo, da so bili seznanjeni z odločitvijo, da se do konca leta 2013 izvede pravni prenos tveganih postavk bank na DUTB, kreditne mape pa se bodo prenesle v letu 2014.

³⁴⁴ Ministrstvo za finance je hkrati pridobilo tudi pogodbi o opravljanju storitev in pogodbi o upravljanju premoženja, ki jih je DUTB 18. 12. oziroma 20. 12. 2013 sklenila z NLB in NKBM.

Pojasnilo Ministrstva za finance

Ministrstvo za finance je pridobilo osnutke pogodbe o prenosu v vednost in ni bilo pozvano k podaji stališča in ni proučevalo vsebine pogodb med DUTB in bankami, ker z 10. členom uredbe³⁴⁵ ni predvideno sodelovanje Ministrstva za finance v tem postopku. Na Banki Slovenije je bil sestanek glede vsebine pogodbe o prenosu, ki se ga je udeležila tudi predstavica Ministrstva za finance ter predstavnik DUTB. Z namenom, da bi se pospešili postopki prenosa, naj bi se do konca 2013 izvedel le pravni prenos tveganih postavk, kreditne mape pa naj bi se prenašale kasneje. V skladu z določili uredbe Ministrstvo za finance ni pristojno za pripravo ter nadaljnje usklajevanje seznamov tveganih postavk za prenos na DUTB. Ne glede na to je Ministrstvo za finance 17. 12. 2013 poslalo DUTB končni seznam terjatev NLB in NKBM, hkrati pa je z njim seznanilo tudi obe banki. Banki in DUTB so tako še pred podpisom pogodb o prenosu razpolagali s celovito informacijo glede števila ter vrednosti tveganih postavk, zato je Ministrstvo za finance utemeljeno pričakovalo, da to zadovoljuje za nemoteno izvedbo nadaljnjih aktivnosti. Ministrstvo za finance ni nikoli pozvalo DUTB, naj posreduje podatke o prenesenih postavkah, in ni dobilo posebnega dopisa s podatki o tem, kolikšne terjatve so bile prenesene; DUTB je javno objavila, koliko je bilo dejansko prenesenih tveganih postavk.

Ugotavljamo, da je Ministrstvo za finance sodelovalo pri postopkih usklajevanja seznamov tveganih postavk, določanja prenosne vrednosti in oblikovanja pogodb o prenosu tveganih postavk na DUTB, ter tudi pridobivalo podatke, pomembne za prenos tveganih postavk na DUTB³⁴⁶. Kljub temu Ministrstvo za finance ni preverilo skladnosti končnih besedil pogodbe o prenosu z NLB in seznamov tveganih postavk NLB, ki jih je prejelo 17. 12. 2013 (in so bili usklajeni z NLB ter predvideni za podpis 18. 12. 2013), s seznamami, ki jih je določila Evropska komisija. Ministrstvo za finance tako ni ugotovilo razlik med pogodbenimi določili in seznamami tveganih postavk, temveč je 18. 12. 2013 podalo vladi predlog za soglasje k seznamom tveganih postavk, ki jih je določila Evropska komisija³⁴⁷. Ministrstvo za finance od DUTB tudi ni pridobilo usklajenega besedila pogodbe o prenosu z NKBM in podatkov o vrstah in vrednostih dejansko prenesenih tveganih postavk iz NKBM na DUTB³⁴⁸ ter jih ni posredovalo medresorski komisiji in vladi v odločanje, da bi s tem zagotovilo skladnost pogodbe o prenosu med DUTB in NKBM s končno odločitvijo vlade. Na tej podlagi ocenjujemo, da Ministrstvo za finance ni izvajalo nadzora nad DUTB, določenega v tretjem odstavku 4. člena ZUKSB³⁴⁹.

Pojasnilo vlade in Ministrstva za finance

Postopke vrednotenja in prenosa tveganih postavk na DUTB dodatno nadzira nadzorni zaupnik (angl.: Monitoring Trustee), ki sicer nadzira izpolnjevanje zavez banke, sprejetih v postopku odobritve državne pomoči, in tudi poroča neposredno Evropski komisiji. Če bi v postopku izvedbe ukrepa prenosa tveganih postavk na DUTB prišlo do kršitve odločbe Evropske komisije, na primer, da so bile na DUTB prenesene tvegane postavke, ki niso del seznama, oziroma

³⁴⁵ 10. člen uredbe določa, če bo pri izvedbi ukrepa sodelovala DUTB, sklene banka, na podlagi odločitve vlade o uporabi ukrepov po prejemu pozitivnega mnenja Evropske komisije o skladnosti ukrepov s pravili o državnih pomočeh, pogodbo z DUTB o izvedbi ukrepov, pri čemer mora biti izvedba ukrepov, kot jo predvideva pogodba, skladna s poslovno strategijo banke.

³⁴⁶ Več v prilogi 8 tega poročila.

³⁴⁷ V obrazložitvi predloga vladi je navedlo, da so bile pogodbe o prenosu med DUTB in NLB ter NKBM že podpisane.

³⁴⁸ Podatke (priloge k pogodbi o prenosu med NKBM in DUTB) je tudi DUTB pridobila šele 23. 12. 2013, kar je bilo po podpisu pogodbe o prenosu med NKBM in DUTB 18. 12. 2013.

³⁴⁹ Določa, da nadzor nad DUTB v okviru pristojnosti po tem zakonu izvaja ministrstvo, pristojno za finance.

da so se prenesle po višji vrednosti, kot jo je določila Evropska komisija, ali da so bile kršene dane zaveze za obe banki, lahko nadzorni župnik s tem neposredno seznaniti Evropsko komisijo, ki bi lahko na tej podlagi tudi razveljavila obe odločitvi.

2.2.2.2.f Vlada je 12. 12. in 18. 12. 2013 namesto odločb o prenosu tveganih postavk NLB in NKBM na DUTB, kot to izhaja iz tretjega odstavka v povezavi s šestim odstavkom 20. člena ZUKSB, odločitve sprejela v obliki sklepov, ki ne vsebujejo obrazložitve, iz katerih bi bilo razvidno, na čem temeljijo sprejete odločitve (vsebina predloga medresorske komisije, vsebina poslovnih strategij in finančnih projekcij bank, mnenje Banke Slovenije in mnenja DUTB), niti sklepi ne vsebujejo seznama tveganih postavk in pogojev prenosa, ki so bili sestavni del pogodb o prenosu med bankama (NLB in NKBM) in DUTB, sklenjenih 18. 12. 2013, ki so bistveno vplivali na izvedbo ukrepa za krepitev stabilnosti bank. Šesti odstavek 20. člena ZUKSB določa, da mora biti pogodba o prenosu med banko in DUTB skladna z odločbo vlade³⁵⁰. Ocenjujemo, da vsebina odločitve vlade (v obliki neobrazloženega sklepa) ni zagotavljala zadostne podlage za preveritev skladnosti pogodbe o prenosu z odločitvijo vlade in s tem ustreznega izvajanja določil šestega odstavka 20. člena ZUKSB, saj ni vsebovala vsebinskih obrazložitve odločitve vlade, predvsem pa ne podatkov o tveganih postavkah, za katere vlada soglaša, da se prenesejo iz bank na DUTB.

2.2.2.2.g Vlada je v vlogi skupščine DUTB 12. 12. 2013 soglašala z izdajo obveznic DUTB v skupnem znesku 1.133.000.000 evrov³⁵¹ ter s sklenitvijo pogodb o odplačnem prenosu premoženja, ki bodo sklenjene med DUTB in NLB ter DUTB in NKBM, pri čemer se:

- za obveznosti DUTB iz zadolževanja na finančnem ali medbančnem trgu ter za obveznosti iz obveznic, ki so vplačane s prenosom tveganih postavk NLB na DUTB, izda poroštvo Republike Slovenije največ do vrednosti 711.000.000 evrov in
- za obveznosti DUTB iz zadolževanja na finančnem ali medbančnem trgu ter za obveznosti iz obveznic, ki so vplačane s prenosom tveganih postavk NKBM na DUTB, izda poroštvo Republike Slovenije največ do vrednosti 422.000.000 evrov.

Vlada je kot organ izvršilne oblasti Republike Slovenije istega dne izdala sklepe, s katerimi je soglašala s prenosom tveganih postavk iz NLB in iz NKBM na DUTB, in sklepe³⁵²:

- s katerimi je soglašala, da se prenos tveganih postavk izvede isti dan kot dokapitalizacija bank;
- da se za obveznosti DUTB iz zadolževanja na finančnem ali medbančnem trgu ter za obveznosti iz obveznic, ki so vplačane s prenosom tveganih postavk NLB na DUTB, izda poroštvo največ do vrednosti 711.000.000 evrov in
- da se za obveznosti DUTB iz zadolževanja na finančnem ali medbančnem trgu ter za obveznosti iz obveznic, ki so vplačane s prenosom tveganih postavk NKBM na DUTB, izda poroštvo največ do vrednosti 422.000.000 evrov.

Primerjali smo podatke med vrednostjo izdanih obveznic za prenesene tvegane postavke NLB in prenosno vrednostjo v pogodbi o prenosu med NLB in DUTB z dne 18. 12. 2013, kar je razvidno iz

³⁵⁰ Šesti odstavek 20. člena ZUKSB določa, da se ukrepi za krepitev stabilnosti banke, o uporabi katerih odloči vlada v skladu s tretjim odstavkom istega člena, lahko začnejo izvajati, ko banka sklene pogodbo z DUTB o izvajanju ukrepov v skladu z odločbo vlade.

³⁵¹ Sklep, št. 40300-19/2013/2 z dne 12. 12. 2013.

³⁵² Sklep vlade, št. 40300-7/2013/4 z dne 12. 12. 2013 in št. 40300-5/2013/6 z dne 12. 12. 2013.

tabele 5.

Tabela 5: Primerjava med vrednostmi izdanih obveznic³⁵³ in vrednostmi prenesenih tveganih postavk za NLB in NKBM na DUTB

Št.	Postavka in razlika	Vrednost v evrih (3)
(1)	(2)	
1	Vrednost izdanih obveznic DUTB za tvegane postavke, prenesene iz NLB	621.800.000
2	Prenosna vrednost v pogodbi o prenosu med NLB in DUTB (brez zneska črpanja v vrednosti 2.400.000 evrov) ³⁵⁴	
3 = 1 - 2	Razlika med vrednostjo izdanih obveznic in vrednostjo prenesenih tveganih postavk v pogodbi o prenosu med NLB in DUTB	
4	Vrednost izdanih obveznic DUTB za postavke, prenesene iz NKBM ³⁵⁵	389.800.000
5	Prenosna vrednost v pogodbi o prenosu med NKBM in DUTB (brez nepremičnin)	
6 = 4 - 5	Razlika med vrednostjo izdanih obveznic in vrednostjo prenesenih tveganih postavk v pogodbi o prenosu med NKBM in DUTB	

Viri: Izpisek iz KDD z dne 20. 12. 2013, pogodba o prenosu z NLB in pogodba prenosu z NKBM.

Ugotovili smo, da so bile obveznice DUTB izdane v vrednosti, ki je [redacted] od prenosne vrednosti tveganih postavk v pogodbah o prenosu z NLB in NKBM, kar je razvidno iz tabele 5. Del razlike [redacted] izhaja iz zaokroževanja zneska izdanih obveznic, ker je v prilogi XI k pogodbama o prenosu z NLB in NKBM, ki ureja določila in pogoje izdaje obveznic, kot obračunski znesek za izdajo obveznic določena vrednost 100.000 evrov. Del razlike v vrednosti

[redacted]

³⁵³ Podatki iz izpiska Klirinško depotne družbe, d. d., Ljubljana.

³⁵⁴ Vključuje iz pogodbe o prenosu: skupaj terjatve, ki vsebujejo prenesene terjatve in prevzete udeležbe (zaporedna številka 6 v tabeli 2).

³⁵⁵ Vključuje iz pogodbe o prenosu: ceno prenosa brez nepremičnin (zaporedna številka 1 v tabeli 3).

³⁵⁶ Več v točki 2.3.2.c tega poročila.

³⁵⁷ V skladu s prvim odstavkom 12. člena ZUKSB lahko DUTB izda obveznice ali druge finančne instrumente s poroštvom države in najema posojila s poroštvom države za financiranje odkupov terjatev bank.

2.2.2.2.h Ministrstvo za finance je na zaprosilo 2. 12. 2013 pridobilo stališče Evropske komisije, da morajo biti sredstva na DUTB prenesena po ceni, ki je enaka ali nižja od REV, ki jo bo sporočila Evropska komisija. Evropska komisija pri svoji oceni prenosne vrednosti ni upoštevala nobenih stroškov DUTB, ker je po mnenju predstavnikov Evropske komisije prenosna vrednost zadosti nizka, da zagotovi povračilo stroškov DUTB. Po njihovem mnenju tudi z vidika državnih pomoči ni potrebe, da bi banke plačale DUTB dodatno plačilo, če bodo sredstva prenesena po REV ali nižji ceni³⁵⁸. Iz stališča je razvidno, če DUTB želi zaračunati stroške upravljanja, te lahko odšteje od prenosne vrednosti in tako ugotovi, ali je prenosna vrednost nižja ali višja od REV, pri čemer bi morala biti nižja od REV, da bi bila skladna s pravili o državnih pomočeh. Mnenje Evropske komisije je, da stroški financiranja DUTB za oceno prenosne vrednosti niso relevantni, razen če so tudi dejansko zaračunani banki, za kar pa Evropska komisija meni, da niso³⁵⁹. Ministrstvo za finance je 4. 12. 2013 zaprosilo Evropsko komisijo, naj v skladu z zahtevami slovenske zakonodaje, poleg določitve REV za posamezno tvegano postavko, poda tudi informacijo o stroških upravljanja in financiranja DUTB ter o tem, ali so že upoštevani v prenosni vrednosti ali naj jih Ministrstvo za finance prišteje REV. 5. 12. 2013 je Ministrstvo za finance od Evropske komisije dobilo še dodatno obvestilo, da bo ocena prenosne vrednosti, ki jo bo podala Evropska komisija, obsegala le REV za vsako posamezno preneseno posojilo, s čimer bo prenosna cena zadosti nizka, da bo zagotovila povračilo stroškov DUTB. Dodatno je Evropska komisija poudarila, da bo prenos sredstev skladen s pravili o državnih pomočeh, če bodo sredstva prenesena po REV ali nižji vrednosti. Evropska komisija je menila tudi, da ni ovir, da bi DUTB dodatno zaračunala stroške prenosa bankam, kar bi še dodatno znižalo prenosno ceno. Če slovenski predpisi zahtevajo točno definirano stroškov DUTB, se pri tem, po mnenju Evropske komisije, lahko sledi metodologiji, ki jo ti predpisi določajo³⁶⁰.

³⁵⁸ Angl.: "Assets must be transferred to the BAMC at a price equal or below the REV that COMP will communicate. We do not factor in fees of any sort in our assessment because the transfer price is sufficiently low to ensure a sufficient remuneration to the BAMC. Said differently, once the assets are transferred at REV or below, there is no need for the banks to pay any additional fee to the BAMC from a state aid perspective."

³⁵⁹ Angl.: "[...] if BAMC charges an operating cost to the bank, they can deduct that from the transfer value for the purpose of assessing whether the transfer value is effectively above or below the REV. (It should be below the REV to achieve compatibility under the IAC). As regards the financing costs of the BAMC, they are as such irrelevant to the transfer price, unless these are somehow also charged to the bank (I thought not)."

³⁶⁰ Angl.: "[...]the line by line assessment [...] will only include a REV figure for each exposure. [...] we have estimated the REV for each loan so that the transfer price be sufficiently low to ensure a sufficient remuneration to the BAMC. If assets are transferred at REV (or below) then the transfer will comply with our rules. This does not prevent you from charging additional fees/costs to the banks, which would in fine lower the transfer price. If Slovenian law makes it necessary to define explicitly the costs of the BAMC, then you can follow the methodology defined in the by-laws."

Pojasnilo Ministrstva za finance

Ministrstvo za finance ni pridobilo uradne informacije od Evropske komisije, ker pred izdajo končne odločbe Evropske komisije o uporabi ukrepov za krepitev stabilnosti bank Ministrstvo za finance uradno ne komunicira z njo oziroma komunicira z njo samo prek elektronske pošte. Ministrstvo za finance je imelo telekonferenco z Evropsko komisijo, na kateri je ta pojasnila način upoštevanja stroškov financiranja in upravljanja. Določitev stroškov financiranja in upravljanja je slovenska posebnost, ki naj Evropske komisije ne bi zanimala. Stroškov ni nihče v Evropski komisiji ocenjeval niti ni predvideno, da naj bi DUTB kaj dobila od bank. Iz odločb Evropske komisije ni razvidno, da naj bi banke še kaj plačevale DUTB, ker bi se državna pomoč potem še znižala. Problem predstavlja tudi knjiženje stroškov financiranja in upravljanja. Pogodba o financiranju med NLB in DUTB je bila sklenjena, preden je bil spremenjen člen uredbe. DUTB naj bi stroške financiranja in upravljanja pokrivala z razliko med prodajno in ocenjeno vrednostjo, saj je bila cena prenosne vrednosti tako nizka, da lahko krije stroške financiranja in upravljanja.

Ministrstvo za finance je 17. 12. in 18. 12. 2013 posredovalo na DUTB končne sezname tveganih postavk NLB in NKBM za prenos, ki jih je potrdila Evropska komisija, in obvestilo, da "[...]je Evropska komisija pri oceni prenosnih vrednosti že upoštevala stroške financiranja in upravljanja"³⁶¹. Ugotovili smo, da Ministrstvo za finance:

- ni ravnalo skrbno, ker:
 - v gradivu za vlado in predlogu vladi za odločanje o uporabi ukrepov v bankah (z dne 11. 12. 2013) ni upoštevalo sprememb, ki jih uvaja istega dne sprejeta nova uredba v drugem in tretjem odstavku 26. člena³⁶² glede izračuna stroškov financiranja in upravljanja in od DUTB ni pridobilo podatkov oziroma ustreznega izračuna stroškov; [REDACTED]
 - [REDACTED] glede upoštevanja teh stroškov ni proučilo in zagotovilo upoštevanja stroškov financiranja in upravljanja pri določitvi prenosne vrednosti na enega izmed načinov, ki jih ureja prvi odstavek 26. člena nove

³⁶¹ Iz pojasnila Ministrstva za finance z dne 25. 8. 2014 je razvidno, da je bila DUTB tudi na usklajevalnem sestanku glede vsebine pogodb o prenosu, ki je potekal 17. 12. 2013 na Banki Slovenije, obveščena, da so stroški upravljanja in financiranja že upoštevani v prenosni vrednosti.

³⁶² Drugi odstavek 26. člena nove uredbe določa, da se stroški financiranja določijo tako, da se ocenjena REV prevzetih sredstev diskontira z uporabo diskontne stopnje (netvegana obrestna mera, povečana za pribitek nad netvegano obrestno mero, ki ga DUTB plača pri zadolževanju), tretji odstavek 26. člena nove uredbe pa stroške upravljanja določa v višini 3 odstotkov vrednosti sredstev, ki se v skladu z drugo in tretjo alinejo prvega odstavka 26. člena nove uredbe uporabi za izračun prenosne vrednosti.

³⁶³ 3 odstotke od prenosne vrednosti iz pogodb o prenosu za tvegane postavke od NLB in NKBM (skupaj 1.009.013.815 evrov) znaša 30.270.414 evrov.

uredbe³⁶⁴, in ni upoštevalo, da v skladu z določili šestega odstavka 11. člena ZUKSB stroške DUTB poravnava banki, ki so deležne ukrepov po ZUKSB, o tem pa tudi ni obvestilo niti vlade niti DUTB;

- DUTB ni obvestilo o upoštevanju stroškov financiranja in upravljanja v skladu s pridobljenim stališčem Evropske komisije z dne 2. 12. in 5. 12. 2013; Iz stališč Evropske komisije namreč ni razvidno, da bi pri oceni prenosnih vrednosti že upoštevala stroške financiranja in upravljanja; Evropska komisija je sicer menila, da so prenosne cene dovolj nizke za poplačilo stroškov DUTB in da z vidika državnih pomoči ni treba, da bi banke plačale dodatno provizijo DUTB, če bodo sredstva prenesena po REV ali nižji vrednosti, vendar pa je v stališču z dne 5. 12. 2013 jasno opredelila, da bo v svoji oceni vrednosti terjatev podala REV, kar "[...]pa ne preprečuje DUTB zaračunavanja dodatnih stroškov bankam, kar bi dodatno znižalo prenosne cene. Če slovensko pravo zahteva, da se izrecno definirajo stroški DUTB, lahko Republika Slovenija upošteva predpisano metodologijo";
- od DUTB ni pridobilo podatkov o višini in vrsti stroškov financiranja in upravljanja, da bi lahko ugotovilo, ali je treba REV, ki jo je določila Evropska komisija, še znižati za stroške financiranja in upravljanja na podlagi določil prvega odstavka 26. člena nove uredbe ali ne;
- v obvestilih, posredovanih na DUTB 17. 12. in 18. 12. 2013, ni navedlo, po kateri pravni podlagi oziroma določilih iz nove uredbe se upoštevajo stroški financiranja in upravljanja DUTB v prenosni vrednosti; DUTB tako ni imela nedvoumne informacije³⁶⁵ ali je treba vrednosti sredstev, kot jih je določila Evropska komisija, zmanjšati za stroške upravljanja in financiranja, kot določa četrta alineja prvega odstavka 26. člena nove uredbe, ali pa je Evropska komisija določila vrednost sredstev, že zmanjšano za stroške financiranja in upravljanja, kot določa prva. alineja prvega odstavka 26. člena nove uredbe, pri čemer DUTB in banke (NLB in NKBM) niti v pogodbah o prenosu niso opredelile, kolikšen del stroškov DUTB in v kakšnem znesku poravnava banki.

Vlada je na predlog Ministrstva za finance odločila o izdaji obveznic DUTB, kljub temu da iz predloga ni bilo razvidno, v kakšni višini naj bi bili v prenosni vrednosti, s katero je vlada soglašala

³⁶⁴ Prvi odstavek 26. člena nove uredbe določa, da je prenosna vrednost sredstev, ki se kot tvegane postavke prenašajo na DUTB, vrednost sredstev, kot jo je določila Evropska komisija, ta vrednost, zmanjšana za stroške financiranja, ta vrednost, zmanjšana za stroške upravljanja ali ta vrednost, zmanjšana za stroške financiranja in upravljanja – odvisno od tega, ali iz informacije Evropske komisije, ki jo Ministrstvo za finance pridobi od Evropske komisije v skladu z 18. členom uredbe, izhaja, da bo vrednost sredstev določila Evropska komisija, in katere stroške bo vključeval rezultat vrednotenja sredstev. Prenosna vrednost sredstev je lahko tudi REV, kot jo v skladu z novo uredbo določi banka, zmanjšana za stroške financiranja in upravljanja.

³⁶⁵ V revidiranem letnem poročilu za leto 2013 je DUTB navedla, da je v letu 2014 potrebovala dodatne informacije od Ministrstva za finance v zvezi z načinom upoštevanja stroškov financiranja in upravljanja, vendar "[...] v dodatno pridobljenih informacijah ni našla z uredbo določenih elementov znižanja prenosne cene za stroške financiranja in upravljanja in bo morala ukrepati tako, da bo zahtevala povračilo od bank ali njihovih lastnikov v skladu z določili ZUKSB". Navedenih dodatnih informacij DUTB ni prejela niti od Banke Slovenije, ki jo je 13. 12. 2013 pozvala, naj potrdi, da transferne cene, ki so bile za NLB in NKBM določene na seji vlade 12. 12. 2013, vključujejo operativne stroške in stroške financiranja.

18. 12. 2013, upoštevani stroški upravljanja in financiranja DUTB. Ministrstvo za finance ni zagotovilo preverljivosti določitve prenosne vrednosti, saj ni bila določena po elementih, ampak v skupnem znesku, zato ni bilo razvidno, kakšno vrednost predstavljajo posamezne postavke, ki so predmet prenosa, in koliko znašajo posamezni stroški.

Pojasnilo vlade in Ministrstva za finance

V skladu s 3. členom Pogodbe o delovanju Evropske unije³⁶⁶ ima Evropska unija izključno pristojnost urejati uprašanja, povezana s konkurenco. Pri prenosu sredstev iz bank na DUTB so bila ta ovrednotena po REV, ki je najvišja vrednost, da Evropska komisija prenos sredstev še odobri, višja vrednost bi namreč izkrivljala konkurenco. Razlika med REV in tržno vrednostjo se šteje kot državna pomoč.

Glede na to, na kakšen način je pridobitev informacije Evropske komisije urejena v določilu prvega odstavka 18. člena nove uredbe³⁶⁷, ocenjujemo, da bi moralo Ministrstvo za finance v predlogu nove uredbe in vlada v novi uredbi natančneje opredeliti vsebino informacije Evropske komisije in pri tem upoštevati predpise, ki določajo pristojnosti in delovanje Evropske komisije, ter stališče Evropske komisije (z dne 5. 12. 2013), iz katerega izhaja, da podaja oceno vrednosti tveganjih postavk le z vidika državnih pomoči, in da Republika Slovenija lahko v skladu s slovenskimi predpisi dodatno opredeli stroške financiranja in upravljanja ter določi način njihovega upoštevanja v prenosni vrednosti.

Pojasnilo vlade in Ministrstva za finance

Vsebinsko zaračunavanja stroškov financiranja in upravljanja namerava vlada urediti v novem ZUKSB. Načrtuje se ureditev, da DUTB v primeru vrednotenja Evropske komisije ni upravičena do zaračunavanja teh stroškov.

2.2.2.2.i Ministrstvo za finance je 17. 12. 2013 izdalo soglasje DUTB za izdajo obveznic v skupni vrednosti 1.133.000.000 evrov in 19. 12. 2013 je bila med Republiko Slovenijo in DUTB sklenjena pogodba o izdaji poroštva (v nadaljevanju: poroštvena pogodba), v kateri je bilo določeno, da daje porok brezpogojno in nepreklicno poroštvo za neporavnane obveznosti DUTB do upravičencev, dokler niso v celoti poravnane, in da bo porok izdal poroštveno izjavo ter skupaj z DUTB podpisal nalog za izdajo obveznic v registru, iz katerega bo razvidna njegova poroštvena obveznost. 19. 12. 2013 sta bili podpisani poroštveni izjavi ministra za finance:

- Republika Slovenija nepreklicno in brezpogojno jamči, da bodo vse denarne obveznosti DUTB na podlagi obveznic izpolnjene pravilno in ob dospelosti, in se zavezuje plačati upravičencu (osebi, ki je v centralnem registru vpisana kot imetnik takšne obveznice ob relevantnem času) vsake od takšnih denarnih obveznosti takoj, najkasneje pa v treh delovnih dneh po prejemu zahteve, vsak znesek, ki ga DUTB dolguje upravičencu iz obveznic in ga ob dospelosti ni plačala in torej ostaja neplačan;

³⁶⁶ Uradni list EU C, št. 115/47.

³⁶⁷ Na podlagi prvega odstavka 18. člena nove uredbe pridobi Ministrstvo za finance od Evropske komisije informacijo, ali bo Evropska komisija opravila vrednotenje sredstev zaradi prevzema tveganj in ali bo rezultat vrednotenja vseboval tudi odbitke, na podlagi katerih se lahko v skladu s 26. členom nove uredbe upošteva kot prenosna vrednost sredstev.

- zaveze poroka, ki izhajajo iz poroštvene pogodbe, se vpišejo v centralni register in veljajo za sprejete od vsakega imetnika in upravičenca, ko so obveznice vpisane na račun imetnika oziroma upravičenca v KDD; poroštvena izjava stopi v veljavo z dnem, ko jo podpiše porok.

Po sklenitvi dogovora so bile 20. 12. 2013 izdane obveznice DUT01 in DUT02³⁶⁸, katerih nominalni znesek je 100.000 evrov, skupni nominalni znesek vsake izdaje pa je 505.800.000 evrov:

- za NLB skupaj 6.218 obveznic (3.109 DUT01 in 3.109 DUT02) in
- za NKBM skupaj 3.898 obveznic (1.949 DUT01 in 1.949 DUT02).

19. 12. 2013 je bil sklenjen dogovor³⁶⁹ med DUTB kot izdajateljico obveznic, Republiko Slovenijo kot porokom³⁷⁰ ter družbo HSBC France (v nadaljevanju: družba HSBC) kot organizatorjem izdaje obveznic, o izdaji obveznic DUT01 v vrednosti 505.800.000 evrov, z obrestno mero 3,75 odstotka letno in zapadlostjo 15. 12. 2015³⁷¹, ter o izdaji obveznic DUT02 v vrednosti 505.800.000 evrov, z obrestno mero 4,5 odstotka letno in zapadlostjo 15. 12. 2016³⁷².

Pojasnilo vlade in Ministrstva za finance

Ministrstvo za finance je z DUTB sodelovalo pri izboru banke, ki bo organizirala izdajo obveznic, pri pripravi dokumentacije za izdajo obveznic in za državno garancijo in je DUTB priporočilo, naj se kupon določi glede na raven sekundarnega trga državnih obveznic enakih ročnosti, povišan za določen pribitek. V postopku izdaje obveznic se je upoštevala možnost, da bo del obveznic DUTB moral biti prodan na trgu, da bi bila priznana primernost s strani ECB, zato so bile izdane v dveh tranšah. Ker se vsebina sklepa vlade ne nanaša na pogoje ECB, niti na pogoje zadolževanja, Ministrstvo za finance teh pojasnil ni vključilo v obrazložitev predlogov sklepov. Ti pogoji so vsebovani v soglasju, ki ga je Ministrstvo za finance izdalo DUTB na podlagi prvega odstavka 30. člena v povezavi z 28. členom nove uredbe. Za potrebe izračuna zahtevane donosnosti dveh serij obveznic DUTB je Ministrstvo za finance takrat presojalo donosnost državnih obveznic s podobno dospelostjo, glede določitve pribitka pa se je upoštevala višina premije, s katero kotirajo obveznice SID banke, d. d., Ljubljana, kateri je bila dodana premija za nelikvidnost. Kuponska obrestna mera DUTB obveznic je bila določena v višini srednje stopnje zahtevane donosnosti do dospelja obveznic Republike Slovenije na MTS, Slovenia electronic trading system, EuroMts Ltd., London, primerljive ročnosti, povečani za pribitek v višini 80 bazičnih točk. Pribitek obveznic z državno garancijo znaša 50 bazičnih točk. S takšnim pribitkom so kotirale obveznice SID banke, d. d., Ljubljana nad obveznicami primerljive ročnosti Republike Slovenije. Tej premiji se doda premija za nelikvidnost, ker obveznice niso namenjene trgovanju, in sicer v višini 30 bazičnih točk. Skupna premija, ki se prišteje srednji stopnji zahtevane donosnosti do dospelja obveznic Republike Slovenije primerljive ročnosti, tako znaša 80 bazičnih točk.

Ne glede na pojasnilo vlada in Ministrstvo za finance nista predložila dokazil o podlagah za presojanje pogojev in donosnosti državnih obveznic³⁷³ in da je Ministrstvo za finance o tem vlado seznanjalo.

³⁶⁸ Izpis iz knjige imetnikov dolžniških vrednostnih papirjev na KDD.

³⁶⁹ *Administration agreement* z dne 19. 12. 2013.

³⁷⁰ Dogovor je podpisal minister za finance.

³⁷¹ Obresti tečejo od 20. 12. 2013 do 15. 12. 2015 in se plačajo 15. 12. 2014 in 15. 12. 2015, izplačilo celotne glavnice pa zapade 15. 12. 2015.

³⁷² Obresti tečejo od 20. 12. 2013 do 15. 12. 2016 in se plačujejo vsakega 15. 12. v letu (začetek 15. 12. 2014), izplačilo celotne glavnice pa zapade 15. 12. 2016.

³⁷³ Podatki o pogojih ECB za financiranje finančnih institucij in prikaz primerljivosti pogojev obveznic, zavarovanih s poroštvom, z elementi pogojev, ki bi jih za istovrstno zadolžitev dosegla Republika Slovenija.

Ministrstvo za finance v obrazložitvah predlogov sklepov³⁷⁴ glede izdaje poroštev vlade ni seznanilo s pogoji ECB za financiranje finančnih institucij, ki jih je skladno z določilom drugega odstavka 12. člena ZUKSB treba upoštevati pri izdaji obveznic. Prav tako je ni seznanilo s pogoji za obveznosti, ki so zavarovane s poroštvom in s pogoji zadolževanja, ki bi jih za istovrstno zadolžitev dosegla Republika Slovenija na finančnih trgih, kot to določa 28. člen nove uredbe³⁷⁵. Kljub temu, da vlada ni pridobila zagotovil o primerljivosti bistvenih elementov pogojev obveznosti, zavarovanih s poroštvom, z bistvenimi elementi pogojev, ki bi jih za istovrstno zadolžitev dosegla Republika Slovenija, ni zahtevala, da Ministrstvo za finance gradivo dopolni.

2.2.2.2.j Vlada do konca leta 2013 ni sprejela odločitve, da ji Ministrstvo za finance poroča o izvajanju ukrepov po ZUKSB v bankah in o učinkih izvajanja ukrepov po ZUKSB, zato obstaja tveganje, da ni bila pravočasno seznanjena s podatki, na podlagi katerih bi lahko načrtovala morebitne dodatne ukrepe za krepitev stabilnosti bank. Predlog ZUKSB ne ureja poročanja Ministrstva za finance vladi o učinkih izvajanja ukrepov po ZUKSB in ne določa kriterijev za merjenje teh učinkov.

Ukrep vlade

Vlada je v letu 2014 sprejela sklep³⁷⁶, da Ministrstvo za finance in Banka Slovenije pripravita poročilo o učinkovanju vseh ukrepov za stabilnost bank, o katerih je vlada sprejela sklep 12. 12. 2013. Določila je, da poročilo vsebuje zlasti podatke o številu dodeljenih novih kreditov, reprogramov in prestrukturiranju podjetij. Banka Slovenije in Ministrstvo za finance sta 15. 4. 2014 pripravila Poročilo o učinkovanju ukrepov za krepitev stabilnosti bank³⁷⁷, iz katerega je razvidno, da se na prehodu v leto 2014 že kažejo nekateri pozitivni premiki v pogojih poslovanja slovenskih bank, ki lahko ugodno vplivajo na povečanje kreditne aktivnosti, kot enega od pogojev za oživiljanje gospodarske rasti v Republiki Sloveniji. Vlada je 24. 4. 2014 sprejela sklep o seznanitvi s poročilom.

Vlada je konec junija 2013 odločila o prenosu ene terjatve iz NLB na DUTB na podlagi predloga Ministrstva za finance, ki vladi ni posredovalo poslovne strategije NLB in ocene Banke Slovenije, kljub temu da je z njimi že razpolagala medresorska komisija in ji ni predložilo predloga medresorske komisije za izvedbo prenosa. Ministrstvo za finance vladi v gradivu ni predložilo že pridobljenega mnenja Evropske komisije

Ministrstvo za finance vlade ni seznanilo, da po njeni odločitvi o tem, da se prenese ena terjatev NLB na DUTB, pogodba o prenosu med NLB in DUTB za to terjatev ni bila sklenjena.

Decembra 2013 je DUTB sklenila pogodbi o prenosu tveganih postavk z NLB in NKBM v skupni prenosni vrednosti Ministrstvo za finance vladi pri odločanju o prenosu tveganih postavk bank na DUTB ni zagotovilo popolnih in natančnih podatkov o tveganih postavkah

³⁷⁴ Sklep, št. 40300-5/2013/6 in sklep, št. 40300-7/2013/4, oba z dne 12. 12. 2013, v 8. točki sklepov.

³⁷⁵ Skladno z 28. členom nove uredbe se poroštvo države za prevzete obveznosti DUTB lahko izda le, če so pogoji obveznosti, zavarovanih s poroštvom, v bistvenih elementih primerljivi s pogoji, ki bi jih v času izdaje porošstva na finančnih trgih za istovrstno zadolžitev dosegla Republika Slovenija.

³⁷⁶ Sklep, št. 90000-1/2013/5 z dne 19. 3. 2014.

³⁷⁷ [URL:<http://vrs3.vlada.si/MANDAT13/vladnagradaiva.nsf/71d4985ffda5de89c12572c3003716c4/1b02b1db2247ef30c1257cbc0062dce2?OpenDocument>], junij 2014.

NLB in NKBM, ki naj bi se prenesle na DUTB, ker so bile v pogodbe o prenosu med bankama in DUTB vključene drugačne vrste in vrednosti tveganih postavk, kot jih je predstavilo v gradivu za vlado. Ministrstvo za finance od DUTB ni pravočasno pridobilo podatkov o tveganih postavkah NLB in NKBM, vključenih v pogodbe o prenosu, jih pred sklenitvijo pogodb ni posredovalo vladi v seznanih in ni zagotovilo skladnosti pogodbe z odločitvijo vlade. Ministrstvo za finance ni ustrezno in na nedvoumen način seznanilo DUTB s pridobljenim mnenjem Evropske komisije glede vključenosti stroškov financiranja in upravljanja v prenosni vrednosti. Vlada je sprejela sklep o soglasju k izdaji obveznic DUTB in o izdaji poročila za izdane obveznice DUTB za plačilo prenosa tveganih postavk bank na podlagi neobrazloženega predloga Ministrstva za finance, ki vladi ni predložilo podatkov o pogojih ECB za financiranje finančnih institucij, in vladi ni dalo zagotovil o primerljivosti pogojev obveznic zavarovanih s poročstvom z elementi pogojev, ki bi jih za istovrstno zadolžitev dosegla Republika Slovenija.

2.3 Poslovanje DUTB v letu 2013

2.3.1 Cilji ustanovitve in načela delovanja DUTB

Z revizijo smo preverili:

- ali je DUTB oblikovala SSB kot namensko premoženje v letu 2013;
- ali je upravni odbor sprejel naložbeno strategijo in politiko z upoštevanjem zakonskih ciljev ustanovitve;
- ali je upravni odbor zagotovil spremljanje izvajanja zakonsko določenega cilja ustanovitve na način, določen v ZUKSB;
- ali je upravni odbor zagotovil delovanje DUTB v skladu s pravili poslovno finančne stroke in s standardi upravljanja premoženja.

Cilji ustanovitve DUTB so določeni v drugem odstavku 3. člena ZUKSB in vključujejo izvajanje ukrepov po ZUKSB na način, da se zagotovi gospodarna uporaba javnih sredstev in povrnitev proračunskih sredstev, pospeševanje kreditiranja nefinančnega sektorja, zagotovitev pogojev za odprodajo kapitalskih naložb države v bankah in ugotavljanje odgovornosti za nastanek kreditov in naložb, ki se vodijo kot slabitve v bilancah bank, deležnih ukrepov po ZUKSB. DUTB mora v skladu z določili trinajstega odstavka 11. člena ZUKSB pri opravljanju svojih dejavnosti ravnati s skrbnostjo dobrega gospodarstvenika v skladu z načeli preglednosti, učinkovitosti, gospodarnosti in uspešnosti.

2.3.1.a Na podlagi prvega odstavka 10. člena ZUKSB mora DUTB za izvajanje ukrepov oblikovati SSB kot namensko premoženje, ki nima lastne pravne osebnosti in se uporabi izključno za financiranje ukrepov na podlagi ZUKSB ter kritje izgub iz tega naslova. DUTB s premoženjem SSB gospodari v skladu z naložbeno strategijo in politiko, ki jo sprejme upravni odbor ob oblikovanju SSB. Ugotovili smo, da DUTB za izvajanje ukrepov ni oblikovala SSB kot namenskega premoženja, ki nima lastne pravne osebnosti, kot določata prvi odstavek 10. člena ZUKSB in 7. člen statuta.

Pojasnilo DUTB

Ob številnih korenitih spremembah vloge DUTB in predvidenih ukrepih za stabilizacijo bančništva, ki jih je lastnica, vlada, posredovala DUTB v letu 2013, je morala DUTB delovati v razmerah, kateri navodila in ukrepi lastnice niso bili v celoti usklajeni s cilji, ki jih za DUTB določa ZUKSB. Bistvena razlika je bila, da DUTB ne bo dokapitalizirala bank neposredno prek svoje bilance stanja, ampak naj bi to storila vlada, zato je bil edini ukrep za

krepitev stabilnosti bank po ZUKSB, ki ga je izvedla DUTB v letu 2013, odplačni prevzem premoženja NLB in NKBM tik pred koncem leta 2013. Ker je vloga DUTB omejena le na upravljanje prevzetega premoženja od bank in ne vključuje lastništva nad bankami, so vsa sredstva, ki so bila prenesena ali vložena v DUTB, namenjena izključno čim večji povrnitvi proračunskih sredstev preko poplačila izdanih obveznic, za katere garantira Republika Slovenija, povrnitvi vložnega lastniškega kapitala Republike Slovenije ter zagotovitvi zahtevanega donosa na vloženi kapital v DUTB, kot to izhaja tudi iz Smernic za delovanje DUTB, ki jih je izdala vlada v letu 2014. Oblikovanje SSB tako ni bilo smiselno, saj DUTB ni postala lastnica lastniških deležev bank, za katere bi DUTB morala vzpostaviti poseben sklad (ki ni pravna oseba) in izvajati ločeno poročanje ter oblikovati posebno strategijo. To, da ima DUTB za vse transakcije le en račun, DUTB s finančnega in poslovnega vidika zadostuje in je tudi najbolj transparentno. DUTB se je glede na navedene okoliščine zato odločila, da v letu 2013 ne bo ustanovila SSB in ne bo oblikovala strategije za SSB, saj v tistem obdobju ne bi imel nobenega praktičnega pomena. Določba ZUKSB v 10. členu, ki predvideva oblikovanje SSB, ne nalaga DUTB dolžnosti oblikovanja SSB (ni oblikatorne narave). Prav tako pa tudi nobena določba ZUKSB ni določila roka za oblikovanje sklada. Ker DUTB ni oblikovala SSB, tudi ni sprejela naložbene strategije in politike SSB.

Ne glede na pojasnilo DUTB ocenjujemo, da dejstvo, da bank ni dokapitalizirala DUTB, ampak jih je vlada, ne izvzema DUTB iz obveznosti oblikovanja SSB. Dokapitalizacija bank je namreč le eden izmed treh ukrepov po ZUKSB, za izvajanje katerih mora DUTB po 10. členu ZUKSB ustanoviti SSB, zato bi moral biti SSB oblikovan vsaj za namene izvajanja drugih dveh ukrepov, to je za namen odkupa oziroma odplačnega prevzema premoženja banke in za namen poročstva države za krepitev stabilnosti bank. Iz 10. člena ZUKSB tudi ne izhaja diskrecijska pravica DUTB o oblikovanju SSB, ampak ji oblikovanje SSB nalaga kot dolžnost. ZUKSB ne določa roka za oblikovanje SSB, vendar ta izhaja iz namena oblikovanja SSB, to je financiranja ukrepov po ZUKSB. Če naj se ukrepi po ZUKSB financirajo iz SSB, je treba SSB torej oblikovati najkasneje ob izvajanju ukrepov.

Kljub temu, da DUTB ni oblikovala SSB, ocenjujemo, da bi moral upravni odbor v letu 2013 sprejeti naložbeno strategijo in politiko upravljanja premoženja DUTB in pri tem upoštevati cilje ustanovitve, določene v ZUKSB.

Ukrep DUTB

2. 9. 2014 je upravni odbor DUTB sprejel:

- *Naložbeno politiko in politiko upravljanja sredstev, ki določa okvir in cilje za uravnavanje likvidnosti, skladno z zahtevami 46. člena nove uredbe³⁷⁸, ki ureja okvir in cilje za uravnavanje likvidnosti DUTB³⁷⁹ in*

³⁷⁸ Na podlagi drugega odstavka 46. člena nove uredbe upravni odbor sprejme naložbeno politiko in politiko upravljanja sredstev likvidnostnega sklada za plačilo posojil in izdanih vrednostnih papirjev, pri čemer upošteva načela varnosti, likvidnosti in donosnosti, in sicer po navedenem vrstnem redu. V naložbeni politiki lahko upravni odbor določi tudi podrobnejše kriterije v zvezi z naložbami iz 46. člena nove uredbe. Naložbeno politiko in politiko upravljanja sredstev likvidnostnega sklada mora potrditi vlada v vlogi skupščine.

³⁷⁹ Vsebinska te politike določa likvidnost DUTB, vloge, odgovornost in poročanje.

- *Politiko upravljanja posojil in premoženja, ki določa postopke, kriterije in načela pri sprejemanju odločitev o upravljanju posojil in premoženja*³⁸⁰.

2.3.1.b Iz poslovnega poročila DUTB za leto 2013 izhaja, da DUTB:

- izvaja svoje dolžnosti skladno s splošnimi načeli povečevanja vrednosti in načeli preglednosti, učinkovitosti, gospodarnosti in uspešnosti in
- opravlja revizijo zakonitosti, gospodarnosti in učinkovitosti procesov odobravanja kreditov in naložb ter rabe sredstev kreditov, ki se vodijo kot oslabitve v bilancah ter morebitne ugotovljene nepravilnosti takoj na ustrezen način sporoči pristojnim organom.

Upravni odbor v letu 2013 v notranjih aktih ni opredelil načina ocenjevanja uspešnosti povečevanja vrednosti premoženja, spremljanja ravnanja s skrbnostjo dobrega gospodarstvenika v skladu z načeli preglednosti, učinkovitosti, gospodarnosti in uspešnosti, po katerih mora delovati DUTB na podlagi določil trinajstega odstavka 11. člena ZUKSB, in načina izvajanja revizije zakonitosti, gospodarnosti in učinkovitosti procesov odobravanja kreditov, ki jih opravlja DUTB na podlagi določil šestnajstega odstavka 11. člena ZUKSB.

Pojasnilo DUTB

DUTB je v letu 2014 začela s postopki izvajanja revizije zakonitosti, gospodarnosti in učinkovitosti procesov odobravanja kreditov v skladu s šestnajstim odstavkom 11. člena ZUKSB. DUTB te aktivnosti opravlja v okviru izvajanja skrbnega pregleda kreditnih map, katerega osnovni namen je odkritje morebitnih stvarnih ali pravnih napak prejetega premoženja, saj ima DUTB na podlagi morebitnih odkritih stvarnih in pravnih napak pravico do prenosa sredstev nazaj bankam. Pri tem sodelujejo tudi odvetniške pisarne, ki opravljajo revizijo v skladu z navodili DUTB. Morebitne odkrite nepravilnosti pravniki posredujejo pravni svetovalki upravnega odbora, ki je pooblaščen za sodelovanje z organi odkrivanja in pregona ter jim posreduje vse informacije, s katerimi razpolaga. DUTB nekaj primerov trenutno obravnava kot predmet interne preiskave in pri tem sodeluje z Nacionalnim preiskovalnim uradom. Če bo ugotovljeno, da dejansko obstaja sum kaznivnega dejanja, mu bo DUTB posredovala tudi uradno naznanitev suma kaznivnega dejanja.

2.3.1.c V skladu z drugo alinejo sedmega odstavka 8. člena ZUKSB morajo člani upravnega odbora zagotavljati, da DUTB posluje v skladu s pravili poslovno finančne stroke ter z najvišjimi etičnimi standardi upravljanja, upoštevajoč preprečevanje nasprotja interesov. Standarde upravljanja

³⁸⁰ Iz uvodnega dela izhaja, da določa tudi splošni pristop k sprejemanju odločitev in se osredotoča na odločitve o posojilih (DUTB kot posojilodajalka in lastnica slabega posojila) in odločitve o upravljanju premoženja (DUTB kot neposredna lastnica premoženja; nepremičnin, kapitala in poslovnih sredstev). Sprejemanje odločitev je opisano po področjih: postopek (pristojnosti in roki), načela (smernice za pristop v glavnih zadevah), strategije (razvrstitev strategij, vsaka predstavlja splošna navodila za upravljanje vsakega posamičnega primera) in vrednotenje (resnično in pošteno razumevanje in računovodenje vrednosti sredstev, tako terjatev iz posojil kot premoženja v neposredni lasti).

in vodenja javnih delniških družb³⁸¹, ki jim lahko sledijo tudi druge družbe, z namenom oblikovati transparenten in razumljiv sistem upravljanja, ureja Kodeks upravljanja javnih delniških družb³⁸² (v nadaljevanju: kodeks), ki določa, naj družba oblikuje in sprejme Politiko upravljanja družbe, ki:

- določi poglavitne usmeritve upravljanja družbe, z upoštevanjem zastavljenih dolgoročnih ciljev družbe;
- predstavlja okvir upravljanja, v katerem se znotraj zakonskih in statutarних določb upravni odbor zaveže in javno razkrije nadziranje in vodenje družbe;
- zajema opis vseh glavnih usmeritev upravljanja, z upoštevanjem zastavljenih ciljev družbe, vrednot družbe in njene odgovornosti do širšega družbinega okolja;
- natančno določa skupine deležnikov ter strategije komuniciranja in sodelovanja s posameznimi skupinami deležnikov;
- vključuje politiko transakcij med družbo in povezanimi družbami, zavezo za vzpostavitev sistema ugotavljanja nasprotja interesov in neodvisnosti članov upravnega odbora.

Odstopanja poslovanja DUTB od kodeksa v letu 2013 je DUTB predstavila v Izjavi o upravljanju družbe v letnem poročilu DUTB za leto 2013³⁸³, in sicer so razvidna v naslednjih primerih:

- organi družbe vseskozi delujejo v skladu z osnovnim ciljem, ki je zapisan v ZUKSB in povzet v statutu³⁸⁴;
- DUTB ni oblikovala Politike upravljanja družbe;
- podpisanih izjav o neodvisnosti članov upravnega odbora ni objavila na spletnih straneh;
- področij dela in pristojnosti med vršilci dolžnosti izvršnih direktorjev oziroma izvršnimi direktorji ni uredila v poslovniku upravnega odbora³⁸⁵;
- komuniciranje upravnega odbora z javnostjo ni opredelila v poslovniku o delu upravnega odbora³⁸⁶;
- upravni odbor je podal v letnem poročilu oceno o svojem delovanju, kljub temu da v poslovniku o delu ali drugem notranjem aktu ni imel opredeljenega načina in kriterijev tega ocenjevanja;

³⁸¹ Sedmi odstavek 4. člena ZUKSB določa, da DUTB razkriva javnosti informacije, ki so pomembne za njeno poslovanje, kot velja za javne delniške družbe.

³⁸² Kodeks upravljanja javnih delniških družb so sporazumno oblikovali in sprejeli Ljubljanska borza, d. d., Ljubljana (v nadaljevanju: Ljubljanska borza), Združenje nadzornikov Slovenije in Združenje Manager, dne 8. 12. 2009 in se je pričel uporabljati s 1. 1. 2010. Spletna stran Ljubljanske borze [URL: <http://www.ljse.si/>, 8. 10. 2014].

³⁸³ Upravni odbor ga je sprejel dne 13. 8. 2014.

³⁸⁴ Kodeks kot osnovni cilj delniške družbe, ki opravlja pridobitno dejavnost, opredeljuje maksimiranje vrednosti družbe.

³⁸⁵ Upravni odbor je navedel, da od te določbe kodeksa ne odstopa v vsebinskem smislu, niso pa področja dela in pristojnosti med izvršnimi direktorji navedena v poslovniku o delu upravnega odbora. Upravni odbor je 23. 10. 2013 sprejel Poslovnik o delu upravnega odbora, ki ureja pristojnosti upravnega odbora, način delovanja in odločanja upravnega odbora, zastopanje in podpisovanje članov upravnega odbora ter druge zadeve, pomembne za delo in odločanje upravnega odbora. Več v točki 2.3.3 tega poročila.

³⁸⁶ V letu 2013 je DUTB zaposlila svetovalko za upravljanje komunikacij in sklenila pogodbo s svetovalno družbo za razvoj komunikacijske strategije DUTB. Več v točki 2.3.5.4 tega poročila.

- DUTB ni imela oblikovane komisije za imenovanje in
- DUTB ni imela vzpostavljenega sistema notranje revizije.

Pojasnilo DUTB

Vloga DUTB je bila večkrat spremenjena, navodila in ukrepi vlade niso bili usklajeni s cilji, ki jih za DUTB določa ZUKSB, ter ni bilo predvideno, v katerem obdobju leta 2013 bo DUTB omogočeno začeti z izvajanjem prvih ukrepov za krepitev stabilnosti bank v Republiki Sloveniji. Zaradi dejavnikov, na katere DUTB ni imela nobenega vpliva, so se prenosi z NLB in NKBM izvedli šele tik pred koncem leta 2013. Pred prenosom sredstev na DUTB in ugotavljanjem, katera sredstva so bila prenesena na DUTB in kaj bi bilo mogoče z njimi storiti, pa ni bilo mogoče opredeliti primerne in praktično izvedljive metode za ocenjevanje uspešnosti ukrepov za povečevanje vrednosti sredstev DUTB. DUTB je v letu 2013 uspešno uresničila ukrep prevzema visoko tveganih terjatev iz dveh bank sistemskega pomena, NLB in NKBM, in tako omogočila dokapitalizacijo teh bank in nadaljevanje njunega poslovanja v letu 2014.

Optimalno poslovanje in organizacija DUTB bi se lahko ugotavljala le na podlagi prevzetih sredstev, zato se je DUTB v letu 2013 odločila, da bo počakala z vzpostavljanjem nekaterih ključnih sistemov (na primer celovitega sistema notranje revizije), dokler ne bo imela jasnejše slike o svojem poslovanju v prihodnosti. Notranja revizorka je bila na DUTB zaposlena v začetku novembra 2014, oseba, odgovorna za upravljanje s tveganji, naj bi se DUTB pridružila v prvem četrtletju leta 2015, notranja pravila za vzpostavitev notranje revizije pa naj bi bila pripravljena v tretjem kvartalu 2015, kot izhaja iz sprejetega letnega načrta notranjerevizijske funkcije. Prav tako v letu 2013 ni bilo nobene potrebe po Komisiji za imenovanje, zato ta ni bil ustanovljena, dokler se ni pokazala potreba po tem, v letu 2014. DUTB je v letu 2014 tudi pričela pripravljati osnutek notranjega akta, ki bo uredil pristojnosti izvršnih direktorjev, medsebojna razmerja in nadomeščanja v času odsotnosti, predstavljen pa naj bi bil na seji upravnega odbora v februarju 2015.

Iz ocene dela upravnega odbora v letnem poročilu DUTB za leto 2013 izhaja, da:

- je upravni odbor dejavno sodeloval pri vzpostavitvi poslovanja DUTB ter ob pomoči svojih komisij nadzoroval poslovanje družbe;
- je uspešno zaključil vse potrebne postopke za začetek poslovanja in funkcioniranja družbe;
- je skozi celotno poslovno leto spremljal in preverjal poslovanje družbe;
- se je ob koncu aprila 2014 seznanil z nerevidiranim letnim poročilom DUTB za leto 2013, na seji 13. 8. 2014 pa je preveril in obravnaval revizijsko poročilo in mnenje pooblaščenega revizorja brez pridržkov ter ugotovil, da prikazuje pravilno in realno stanje DUTB.

Upravni odbor v letu 2013 ni zagotovil, da bi DUTB poslovala v skladu z vsemi pravili poslovno finančne stroke in v skladu z vsemi standardi upravljanja, v notranjih aktih pa ni določil načina ocenjevanja dela upravnega odbora in ni določil načina ter kriterijev ocenjevanja doseganja osnovnega cilja ustanovitve DUTB, ki je opredeljen v drugem odstavku 3. člena ZUKSB, in določa, da so cilji ustanovitve DUTB in SSB izvajanje ukrepov po tem zakonu na način, da se zagotovi:

- gospodarna uporaba javnih sredstev;
- povrnitev proračunskih sredstev;
- pospeševanje kreditiranja nefinančnega sektorja;
- pogoje za odprodajo kapitalskih naložb države v bankah in
- ugotavljanje odgovornosti za nastanek kreditov in naložb, ki se vodijo kot slabitve v bilancah bank, deležnih ukrepov po tem zakonu.

Ne glede na to, da upravni odbor ni spremljal doseganja zakonsko določenega cilja ustanovitve na način, določen v ZUKSB, in ni določil rokov in odgovornih oseb za redno ocenjevanje izvajanja zakonsko določenega cilja ustanovitve, je upravni odbor v letnem poročilu DUTB za leto 2013 navedel, da "[...] organi družbe poslujejo vseskozi skladno z osnovnim ciljem v ZUKSB, ki je povzet v statutu."

DUTB v letu 2013 ni ravnala v skladu z določilom prvega odstavka 10. člena ZUKSB, ker ni oblikovala SSB. Upravni odbor ni sprejel naložbene strategije in politike upravljanja premoženja in v notranjih aktih ni uredil načina ocenjevanja uspešnosti povečevanja vrednosti premoženja, načina spremljanja ravnanja s skrbnostjo dobrega gospodarstvenika v skladu z načeli preglednosti, učinkovitosti, gospodarnosti in uspešnosti ter načina izvajanja revizije zakonitosti, gospodarnosti in učinkovitosti procesov odobravanja kreditov, kar mora izvajati na podlagi določil ZUKSB. Upravni odbor v letu 2013 tudi ni določil kriterijev za ocenjevanje svojega dela in ni določil rokov in odgovornih oseb za redno ocenjevanje doseganja zakonsko določenega cilja ustanovitve DUTB na način, določen v ZUKSB. Upravni odbor ni zagotovil, da bi DUTB poslovala v skladu z vsemi pravili poslovno finančne stroke in v skladu z vsemi standardi upravljanja, ki jih določa Kodeks upravljanja javnih delniških družb.

Priporočilo

DUTB priporočamo, naj sprejme ukrepe za odpravo odstopanj delovanja DUTB od Kodeksa upravljanja javnih delniških družb, tako da:

- sprejme notranja pravila za imenovanje in delovanje Komisije za imenovanje in
- sprejme notranja pravila za vzpostavitev notranjih kontrol na vseh področjih delovanja in notranja pravila za vzpostavitev notranje revizije.

Ukrep DUTB

DUTB je v letu 2014 sprejela naslednja notranja pravila in ukrepe:

- *na podlagi sklepa upravnega odbora z dne 8. 4. 2014 je DUTB 29. 4. 2014 pripravila notranja pravila glede imenovanja in delovanja akreditacijske komisije (angl.: DUTB Guidelines on members of supervisory boards of other companies), ki jih je upravni odbor sprejel 7. 5. 2014, ko je imenoval tudi člane akreditacijske komisije;*
- *za vzpostavitev notranjih kontrol so bili v letu 2014 pripravljeni in na upravnem odboru sprejeti notranji akti, na primer Politika upravljanja posojil in premoženja, ki jo je upravni odbor sprejel 2. 9. 2014, Revizijska komisija DUTB je 15. 12. 2014 sklenila predlagati upravnemu odboru sprejem Letnega načrta dela notranjerevizijske funkcije za leto 2015, ki ga je upravni odbor sprejel 16. 12. 2014; Revizijska komisija je 15. 12. 2014 obravnavala tudi osnutek Listine notranjerevizijske funkcije in sklenila, da bo besedilo listine usklajeno s preostalimi notranjimi akti (predvsem Poslovnikom o delu revizijske komisije) in predvidoma sprejeto na seji februarja 2015.*

2.3.2 Financiranje stroškov poslovanja DUTB

Z revizijo smo preverili:

- ali je DUTB sprejela finančni načrt poslovanja za leto 2013;
- ali je DUTB seznanila Ministrstvo za finance in vlado z ocenjeno višino stroškov delovanja v letu 2013 in na tej podlagi predlagala možne načine financiranja in
- ali je DUTB z bankami sklenila pogodbe o kritju stroškov v skladu z določili ZUKSB.

2.3.2.a DUTB je pričela s poslovanjem marca 2013³⁸⁷, ko še ni imela zagotovljenih sredstev za kritje stroškov poslovanja in je osnovni kapital predstavljal edini vir financiranja. Ob ustanovitvi je osnovni kapital DUTB znašal 25.000 evrov in je bil 21. 3. 2013³⁸⁸ povečan za 3.600.000 evrov, na 3.625.000 evrov. Do sklenitve pogodb o financiranju obratnih sredstev z bankami³⁸⁹ je upravni odbor glede načrtovanja stroškov in načina pokrivanja stroškov za poslovanje DUTB sprejel naslednje sklepe:

- vršilec dolžnosti izvršnega direktorja je seznanil upravni odbor in Ministrstvo za finance, da ocenjena višina stroškov za izvedbo prenosa sredstev iz bank na DUTB do konca junija 2013 znaša 3.000.000 evrov;
- vršilec dolžnosti izvršnega direktorja je upravni odbor 25. 4. in 26. 4. 2013 ter 14. 5. in 15. 5. 2013 seznanil z višino direktnih stroškov poslovanja DUTB, ki so do konca aprila 2013 znašali 389.920 evrov, in ocenjenimi stroški za delovanje DUTB v obdobju od marca do decembra 2013 v skupni vrednosti 4.530.216 evrov; upravni odbor je odločil, da bi bilo treba podatke posodobiti in dopolniti;
- upravni odbor je 17. 6. 2013 obravnaval predlog, da celotne operativne stroške DUTB nosijo udeležene banke in njihovi lastniki kapitala in se ne krijejo iz proračuna Republike Slovenije; upravni odbor je menil, da bi se moral ta pristop jasno opredeliti v zakonu in predlagal, da vlada pripravi natančna navodila in priporočil sklic seje, na kateri se obravnava dokapitalizacija DUTB, ker je menil, da mora biti DUTB "[...] financirana tako, da lahko kupi terjatve brez nastanka finančnih težav, pripozna izgubo, financira operativne stroške in dodatne investicije";

³⁸⁷ Neizvršni direktorji so imeli 7. 3. in 8. 3. 2013 sejo upravnega odbora, na kateri so izbrali vršilce dolžnosti izvršnih direktorjev in svetovalno družbo *Quartz+Co.*

³⁸⁸ Na podlagi sklepa vlade z dne 19. 3. 2013.

³⁸⁹ 30. 8. in 4. 10. 2013. Več v točki 2.3.2.c tega poročila.

³⁹⁰ Minister za finance se je strinjal s predlogom DUTB, s potrebo po financiranju sredstev za tekoče poslovanje DUTB in po oblikovanju rezervacij, oslabitev in odpisov sredstev.

³⁹¹ V finančni strategiji DUTB je predvideno, da bo potrebno dodatno povečanje kapitala DUTB v četrtem kvartalu 2013 v znesku 140.000.000 evrov, kar predstavlja 10 odstotkov od predvidenega premoženja, ki ga naj bi pridobila DUTB od bank v vrednosti 1.400.000.000 evrov, ter garancija za nadaljnjo zagotovitev dodatnih denarnih sredstev v znesku približno 200.000.000 evrov (ali podoben instrument) za namen pokrivanja oslabitev in za povračilo obveznic (kar naj bi predstavljalo 15 odstotkov od vrednosti pridobljenih posojil).

Tabela 6: Podatki iz sprejetega finančnega načrta DUTB za leto 2013 in primerjava s podatki iz izkaza poslovnega izida za obdobje od 1. 1. do 31. 12. 2013

Št.	Postavka	Vrednost v evrih (3)	Postavka	Vrednost v evrih (5)	Razlika (6) = (3) – (5)
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
Finančni načrt za leto 2013		Izkaz poslovnega izida za obdobje od 1. 1. do 31. 12. 2013			
1	Prihodki skupaj: nakazila bank na podlagi posojilnih pogodb ³⁹²	6.450.000	Prihodki skupaj: poslovni in finančni prihodki ³⁹³	2.223.882	4.226.118
2	Odhodki skupaj	6.422.705	Odhodki skupaj	8.007.913	(1.585.208)
	Stroški financiranja	74.500	Finančni odhodki skupaj	2.716.791	(2.642.291)
	Poslovni odhodki skupaj	6.348.205	Poslovni odhodki skupaj ³⁹⁴	5.291.121	1.057.084
	stroški za plače direktorjev in stroški za nove zaposlitve	936.917	stroški plač	378.712	558.205
	stroški upravljanja	490.000	upravljaljske storitve	352.985	137.015
	prispevki za plače zaposlenih	241.728	prispevki za plače zaposlenih	151.883	89.845
	najemnine	64.000	najemnine	71.604	7.604
	potni stroški	106.665	potni stroški (ostala povračila)	84.356	22.309
	enkratni stroški, povezani s projekti za prenos terjatev iz treh bank, drugi stroški in stroški zaračunani bankam (projektno vodenje, skrbni pregledi, zunanji svetovalci ³⁹⁵)	3.671.152	stroški storitev (vzdrževanje, strokovne storitve in drugi stroški)	4.662.833	(991.681)
3 = 1 - 2	Dobiček	27.795	Izguba	(5.784.031)	(5.756.236)

Vira: sprejeti finančni načrt z dne 10. 9. 2013³⁹⁶ in letno poročilo DUTB za leto 2013.

³⁹²

³⁹³ Poslovni prihodki znašajo 0 evrov, drugi poslovni prihodki znašajo 38 evrov, finančni prihodki znašajo 2.223.844 evrov. Finančni prihodki se nanašajo na obresti od prenesenih posojil iz NLB in NKBM v skupnem znesku 1.637.698 evrov, razlika v znesku 537.982 evrov se nanaša na obrestne prihodke od obveznic.

³⁹⁴ V znesku poslovnih odhodkov so vključeni skupni stroški, ki se nanašajo na prejemke članov uprave v letu 2013, in sicer bruto prejemki neizvršnih direktorjev in stroški plač vršilcev dolžnosti izvršnih direktorjev. Ti skupni stroški so znašali 675.626 evrov in so vključevali bruto dohodek v skupni znesku 576.419 evrov, bonitete v znesku 14.851 evrov in ostala povračila v znesku 84.356 evrov.

³⁹⁵ Za zunanje svetovalce je bilo načrtovano 1.127.025 evrov za stroške v letu 2013. Stroški vključujejo tudi načrtovane druge stroške, zaračunane bankam v znesku 519.029 evrov.

³⁹⁶

Iz primerjave podatkov v tabeli 6 izhajajo naslednja odstopanja:

- prihodki v znesku 2.223.882 evrov so bili za 4.226.118 evrov (ali 66 odstotkov) nižji od načrtovanih;
- odhodki v znesku 8.007.913 evrov so bili za 1.585.208 evrov (ali 25 odstotkov) višji od načrtovanih;
- DUTB ni dosegla načrtovanega dobička v znesku 27.795 evrov in je izkazala čisto izgubo v znesku 5.784.031 evrov; iz poslovnega poročila DUTB za leto 2013 je razvidna obrazložitev, da je "[...] poslovni izid odražal stroške ustanavljanja in njenega razvoja v delujočo družbo za upravljanje sredstev v nenehno se spreminjajočem in nepredvidljivem okolju in da so k izgubi največ prispevali odhodki iz poslovanja v višini 5.300.000 evrov".

2.3.2.b DUTB je v letu 2013 pripravila naslednje predloge za financiranje njenega poslovanja za medresorsko komisijo in Ministrstvo za finance:

- 24. 6. 2013 je medresorski komisiji glede prenosa slabih terjatev bank na DUTB predlagala, naj vlada poda navodila DUTB in NLB glede stroškov DUTB, ki naj se pokrivajo v breme banke, v kateri se izvajajo ukrepi po ZUKSB, ne pa v breme proračuna Republike Slovenije;
- 17. 9. 2013 je posredovala predlog sprememb ZUKSB na Ministrstvo za finance, da je treba podrobneje določiti način, delež in čas povračila stroškov od bank³⁹⁷ in obveznost vlade, da zagotavlja financiranje oziroma finančno stabilnost DUTB³⁹⁸ in
- upravni odbor je 23. 10. in 24. 10. 2013 sklenil, da bo razpravljal z Ministrstvom za finance³⁹⁹, z ECB in Banko Slovenije; DUTB je 10. 12. 2013 posredovala priporočila medresorski komisiji, naj vlada še pred prenosom tveganih postavk bank na DUTB zagotovi dodatni kapital v vrednosti [REDACTED] ter da so stroški poslovanja (brez stroškov financiranja) v obdobju od leta 2014 do leta 2017 predvideni v vrednosti [REDACTED] evrov letno. Znesek dokapitalizacije bi zadostoval za pokrivanje stroškov upravljanja v prvih 18 mesecih, nato bi bila potrebna

[REDACTED]

sredstev, in na tej podlagi pripravila nov poslovni in finančni načrt za obdobje od leta 2014 do leta 2017, kjer bodo natančneje določeni strateški cilji in roki za njihovo doseganje.

³⁹⁷ Natančneje naj se določi obveznost, da morajo stroške plačati banke, da stroške banke poravnajo sorazmerno glede na ukrepe, in da ima DUTB pravico zaračunati stroške takoj, ko je izdan sklep o izpolnjevanju pogojev za začetek veljavnosti postopka, končen obračun pa se opravi po sklepu o izvedbi ukrepov.

³⁹⁸ Do pridobitve zunanjih virov financiranja, do določenega datuma ali do enega leta po zaključku zadnje transakcije.

³⁹⁹ Povzetek vsebine zaznamka predloga za Ministrstvo za finance je predstavljen v tabeli 7.

dodatna sredstva⁴⁰⁰.

Tabela 7: Povzetek vsebine predloga DUTB za Ministrstvo za finance o možnostih financiranja

Predlog načel za financiranje DUTB za lastnika	Alternativne možnosti financiranja ⁴⁰¹
Knjigovodske vrednosti sredstev v bilanci stanja naj odražajo pričakovane vrednosti v primeru prodaje premoženja do prenehanja delovanja DUTB.	Neposreden vložek denarja; dodaten vložek kapitala od vlade. Po ocenah znaša 150.000.000 evrov in možna dodatna sredstva za zagotovitev sposobnosti DUTB, da oblikuje rezervacije, odvisno od ravni prenosnih cen.
Ciljna solventnost je 10 odstotkov.	Vsaj del dokapitalizacije banke se izvede prek bilance stanja DUTB ⁴⁰² in DUTB dobi sredstva v obliki kapitala v vrednosti 600.000.000 evrov, ki jih uporabi za nakup primerno ovrednotenega bančnega kapitala.
Ciljna likvidnost je 5 odstotkov vseh sredstev, kar omogoča DUTB optimiranje vrednosti upravljanja premoženja.	Uporaba podrejenih instrumentov brez zapadlosti za zagotovitev kapitalskega ali temu podobnega financiranja ⁴⁰³ . Vlada se obveže, da bo vsako leto v obliki kapitala vložila znesek, ki bo enak letnim plačilom obresti za instrumente brez zapadlosti.
Vzpostaviti je treba denarni protokol, ki bo zagotavljal prednostni zgodnji odkup vseh dolžniških instrumentov, ki jih izda DUTB.	Zagotovitev solventnosti in likvidnosti v spremenjeni zakonodaji; ZUKSB se spremeni tako, da se vlada jasno obveže k vzdrževanju solventnosti DUTB, določi se prag likvidnosti in solventnosti ⁴⁰⁴ .
Začeti z iskanjem zunanjega financiranja, ki bo okrepilo kredibilnost delovanja DUTB in razbremenilo proračun Republike Slovenije.	Uporaba zamenljivih instrumentov/obveznic z dogovorom, da se pod določenimi pogoji glede solventnosti in likvidnosti unovči poroštvo države in DUTB razbremeni dolga.

⁴⁰⁰ DUTB je predlagala tudi spremembo predpisov, da se zagotovi večja jasnost glede oblikovanja prenosnih cen, mehanizem določanja stroškov, ki jih krijejo banke, znesek državnega poroštva, ki ni omejen le na prenosne vrednosti, ampak krije tudi potrebni znesek za ustrezno financiranje DUTB, denarni protokol DUTB, ki ne ogroža njene strategije optimiranja vrednosti sredstev v upravljanju in je skladen z merili ECB za primernost zavarovanj, in ukinitve zahteve, da DUTB odproda najmanj 10 odstotkov sredstev letno.

⁴⁰¹ Iz obrazložitve izhaja, da "[...]ima DUTB med viri financiranja začetni kapitalski vložek, poleg tega ji sistemske banke nakazujejo ali ji bodo nakazovale predplačila za največ do tri odstotni odbitek, ki se bodo nato pobotala pri prenosu sredstev in je že pripravila izdajo obveznic z državnim poroštvom".

⁴⁰² Iz predloga izhaja, da "[...] v kolikor znaša potrebna dokapitalizacija treh bank 1,2 milijardi evrov, bi država lahko obdržala večinski delež v vsaki od njih in hkrati 49 odstotkov dokapitalizacije opravila preko DUTB".

⁴⁰³ Del plačila za odkupljena slaba posojila se zagotovi s podrejenimi posojili brez zapadlosti z državnim poroštvom – ta se odobrijo bankam, ki prodajajo slaba posojila.

⁴⁰⁴ Pri katerem ima DUTB pravico zahtevati dodaten kapital, pri čemer se uredijo tudi rok in oblika plačila.

Predlog načel za financiranje DUTB za lastnika	Alternativne možnosti financiranja ⁴⁰¹
	Izdaja obveznic v vrednosti, ki presega ovrednoteno prenosno ceno; glavnica bo pokrila najmanj 3 odstotni odbitek in stroške financiranja. DUTB bo dobila likvidnost, vprašanja solventnosti pa ne bo rešila.
	Vzpostavitev kreditnih linij pri treh bankah, ki jih lahko uporabi, kot ji narekujejo likvidnostne potrebe.

Vir: gradivo za upravni odbor z dne 23. 10. in 24. 10. 2013.

Pojasnilo DUTB

DUTB se je morala v letu 2013 soočiti s številnimi negotovostmi. Vlada je z neposrednimi navodili večkrat spreminjala vlogo, obseg delovanja DUTB in časovne okvire, ki jih je morala DUTB upoštevati. DUTB kljub veliko vloženega truda ni uspela pridobiti dostopa do informacij, s katerimi bi lahko zmanjšala stopnjo negotovosti (na primer ni pravočasno pridobila dostopa do rezultatov pregleda kakovosti sredstev, pozneje prenesenih na DUTB iz NLB in NKBM). DUTB je zato morala svoje ocene stroškov delovanja v letu 2013 večkrat spreminjati. Skozi celoten proces je na srečanjih z ministrom za finance in državnim sekretarjem vodila razgovore o predvidenih stroških in je obveščala vlado o posledicah sprememb obsega delovanja in rokov na stroške delovanja DUTB. Opozarjala pa je tudi na dodatne stroške, če DUTB ne bo imela na razpolago vseh informacij o sredstvih, ki bodo prenesena nanjo.

Ugotovili smo:

- ne glede na strategijo financiranja, obravnavano na seji upravnega odbora, DUTB ni sklenila pogodb o povračilu stroškov z bankami, ki so bile deležne ukrepov po ZUKSB, kot to določa šesti odstavek 11. člena ZUKSB;

Pojasnilo DUTB

Vlada je DUTB s sklepom naložila, da mora izvršiti prevzeme določno navedenih tveganih postavk iz obeh bank po vnaprej določenih prenosnih cenah, in da bi morale biti prenosne cene izračunane tako, da so v njih upoštevani tudi stroški delovanja DUTB, kot določa ZUKSB. Ker DUTB ni bila udeležena v določanju ali izračunavanju prenosnih cen in ni imela dostopa do informacij, s katerimi bi lahko preverila, ali so bili v slednjih že upoštevani stroški delovanja DUTB, ni imela ustrezne podlage, da bi v pogodbi zahtevala dodatno znižanje cene, s katerim bi pokrila stroške svojega delovanja.

- DUTB ni seznanila Ministrstva za finance ali vlade s sprejetim finančnim načrtom, niti ju ni po zaključku poslovnega leta seznanila z odstopanji realiziranih vrednosti od načrtovanih vrednosti v finančnem načrtu in z razlogi za odstopanja;
- ne glede na to, da je DUTB priporočila medresorski komisiji, da "[...] morajo biti prenosne cene prilagojene za pričakovane stroške poslovanja in financiranja DUTB, ki jih v celoti nosita banki [...]", tega ob sklenitvi pogodb o prenosu tveganih postavk z bankama (NLB in NKBM)) ni zagotovila⁴⁰⁵ in
- DUTB je v priporočilih medresorski komisiji (pred sklenitvijo pogodb o prenosu) od vlade "[...] zahtevala, da skliče skupščino delničarjev in odobri in izvrši dokapitalizacijo v višini 200.000.000 evrov"; Ministrstvo za finance je vladi predlagalo enak znesek dokapitalizacije DUTB in vlada je

⁴⁰⁵ DUTB je stroške upravljanja in financiranja ocenila v letu 2014. Več v točki 2.3.6.4-g tega poročila.

v vlogi skupščine DUTB 12. 12. 2013 odločila o povečanju osnovnega kapitala DUTB za 200.000.000 evrov;

Pojasnilo DUTB

DUTB je zahtevo, dano vladi za dokapitalizacijo DUTB v znesku 200.000.000 evrov, utemeljila pisno in ustno v več neposrednih razgovorih z ministrom za finance. Sprememba vloge DUTB v zvezi z dokapitalizacijo bank je pomenila, da DUTB ob prevzemanju visoko tveganih postavk iz obeh bank ne bi več imela ustrezno kapitalsko uravnotežene bilance. Brez dokapitalizacije bi DUTB tvegala, da bi imela ob nakupu visoko tveganih postavk v vrednosti 1.000.000.000 evrov (pri čemer sama ne bi imela informacije, ali prenosne cene tudi dejansko odražajo pošteno tržno vrednost teh postavk) nezadostno kapaciteto za absorpcijo izgub, saj je takrat njen osnovni kapital znašal manj kot 3.600.000 evrov, torej manj kot 0,4 odstotka vrednosti transakcije. Če bi takšno tveganje DUTB prevzela, bi ravnala neodgovorno, kar pa je za upravni odbor nesprejemljivo.

DUTB je v priporočilih medresorski komisiji zgolj pojasnila, da "[...] poskuša vzpostaviti poslovanje in bilanco stanja, ki bosta v prihodnje pritegnila zunanje vlagatelje, kar bo zmanjšalo breme za državni proračun". DUTB je v priporočilih tudi ocenila, da predlagani znesek dokapitalizacije zadostuje za upravljanje na DUTB prenesenih tveganih postavk v naslednjih 18 mesecih, nato bi bila za nadaljnje upravljanje potrebna dodatna sredstva. Ne glede na pojasnilo DUTB ne razpolaga z dokazili o izračunu zneska potrebne dokapitalizacije in z oceno prejemkov od obvezne vsakoletne 10-odstotne prodaje pridobljenega premoženja bank (za 18-mesečno obdobje), kar določa štirinajsti odstavek 11. člena ZUKSB, ter da bi ocenjene prejemke upoštevala pri določitvi zahtevane višine dokapitalizacije.

Pojasnilo DUTB

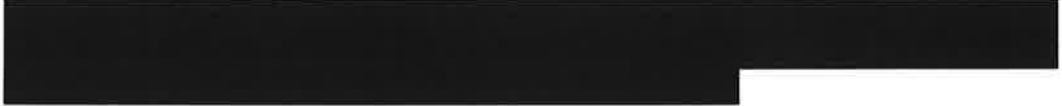
DUTB je lastniško pravico do sredstev pridobila šele pozno decembra 2013 in bi bilo nemogoče in neodgovorno izvršiti kakršnokoli prodajo sredstev, preden bi se dokončno izvedli vsi koraki v prevzemnem postopku.

Prav tako DUTB ne razpolaga z izračunom, ki dokazuje, da bo po izteku natanko 18 mesecev potrebovala še dodatna sredstva.

Pojasnilo DUTB

Znesek potrebne dokapitalizacije je DUTB določila na podlagi presoje, saj natančnih izračunov DUTB ni mogla izdelati. Ocenila je, da bi dokapitalizacija v znesku 10 odstotkov od vrednosti prejetega premoženja zadoščala. Zaradi velike negotovosti DUTB ni mogla oceniti ali bo iz prejetega premoženja ustvarjala dobiček ali izgubo, zato je predlagala dokapitalizacijo v znesku, ki bi zagotavljal njeno solventnost tudi v primeru ustvarjanja izgub.

Ne glede na pojasnila DUTB ocenjujemo, da DUTB ni upravičila zahtevanega zneska dokapitalizacije od vlade, ker smo na podlagi podatkov iz letnega poročila DUTB za leto 2013 ocenili, da DUTB v primeru uspešnega poslovanja, oziroma realizacije REV naložb, ne bi potrebovala dodatnega financiranja za kritje stroškov niti od bank, vključenih v ukrepe za krepitev stabilnosti bank, niti iz proračuna Republike Slovenije. Pri oceni smo upoštevali naslednje podatke iz letnega poročila DUTB za leto 2013 in podatke iz pogodb o prenosu tveganih postavk NLB in NKBM:

-
- stroški obresti od izdanih obveznic DUTB⁴⁰⁷ za odkup tveganih postavk NLB in NKBM bodo povprečno letno znašali 41.728.500 evrov⁴⁰⁸.

Na podlagi teh podatkov smo ocenili pozitivno razliko med prihodki in odhodki v znesku 17.803.315 evrov, kar bi zadostovalo za kritje povprečnih letnih stroškov delovanja DUTB, ki jih je DUTB ocenila v znesku 8.200.000 evrov⁴⁰⁹.

2.3.2.c DUTB je z NLB⁴¹⁰ in Abanko⁴¹¹ sklenila pogodbi⁴¹² (v nadaljevanju: pogodba o posojilu za obratna sredstva)⁴¹³, na podlagi katerih je NLB v letu 2013 nakazala DUTB skupaj 2.400.000 evrov⁴¹⁴, Abanka pa skupaj 2.100.000 evrov⁴¹⁵. V pogodbah o posojilu za obratna sredstva je bilo določeno:

- v preambuli obeh pogodb so bila navedena razumevanja pogodbenih strank, ki predstavljajo bistveni del presoje glede sklenitve pogodb:

406

⁴⁰⁷ 20. 1. 2013 je DUTB izdala obveznice DUT01 in DUT02, katerih nominalni znesek je 100.000 evrov, skupni nominalni znesek vsake izdaje je 505.800.000 evrov. Obveznice DUT01 so bile izdane z obrestno mero 3,75 odstotka letno in obveznice DUT02 so bile izdane z obrestno mero 4,5 odstotka letno. Več v točki 2.3.6.6 tega poročila.

⁴⁰⁸ Na podlagi upoštevanja obrestne mere za obveznice znaša ocena stroškov financiranja za obveznico DUT01 22.761.000 evrov in ocena stroškov financiranja za obveznico DUT02 znaša 18.967.500 evrov, kar je skupaj 41.728.500 evrov.

⁴⁰⁹ Iz poroštvene pogodbe in letnega poročila DUTB za leto 2013 je razvidno, da DUTB za poroštvo Republike Slovenije, ki ga je dala za izdajo obveznic DUTB, v skladu z določili nove uredbe plačuje provizijo Republiki Sloveniji v vrednosti 125 bazičnih točk letno. Ocena povprečnih letnih stroškov poslovanja DUTB je bila vključena v priporočila upravnega odbora medresorski komisiji z dne 10. 12. 2013 (več v točki 2.2.2.2.b tega poročila), vendar iz njih ni razvidno, ali oziroma v kolikšnem delu so v oceni stroškov poslovanja DUTB upoštevani tudi stroški provizije za poroštvo Republike Slovenije, zato teh stroškov v naši oceni nismo upoštevali.

⁴¹⁰ 30. 8. 2013.

⁴¹¹ 15. 10. 2013.

⁴¹² Navedeni pogodbi imata naziv zgolj Pogodba. Sklenjeni sta bili v enakem besedilu v angleškem jeziku, prevoda v slovenski jezik pa se nekoliko slogovno razlikujeta.

⁴¹³ DUTB z NKBM ni sklenila tovrstne pogodbe.

⁴¹⁴ 11. 9. 2013 v znesku 1.500.000 evrov, 15. 10., 15. 11. in dne 16. 12. 2013 pa vsakokrat po 300.000 evrov.

⁴¹⁵ 18. 10. 2013 v znesku 1.500.000 evrov, 15. 11. in 16. 12. 2013 pa vsakokrat po 300.000 evrov.

- ZUKSB in uredba predvidevata, da določeni stroški⁴¹⁶ v zvezi z delovanjem DUTB in ukrepi bremenijo vse banke, ki so upravičene do ukrepov na podlagi sklepa vlade, pri čemer vse banke krijejo splošne stroške, posebne stroške v zvezi s sprejetimi ukrepi za posamezno upravičeno banko pa krije takšna upravičena banka, kot je v skladu z ZUKSB dogovorjeno med relevantno banko in DUTB; delež splošnih stroškov in nekaterih posebnih stroškov, ki ga bo krila posamezna upravičena banka, bo proporcionalen znesku podpore od DUTB v skladu z relevantnimi ukrepi, alokacija stroškov na vsako upravičeno banko pa bo temeljila na ključu za razdelitev stroškov⁴¹⁷;
- uredba določa, da bodo stroški upravljanja portfelja in stroški financiranja kriti z znižanjem prenosne cene, pri čemer se pričakuje, da bo znesek teh odbitkov predstavljal celoten znesek, ki ga bo DUTB prejela ali zaračunala banki za preteklo in bodoče delovanje in/ali na račun stroškov, ki odpadejo na banko v zvezi z ukrepi, ki bodo izvedeni pri banki;
- pogodbi sta bili sklenjeni v pričakovanju, da bodo prenosi sredstev na DUTB in drugi ukrepi v banki, kot je predvideno v ZUKSB, izvedeni do konca leta 2013, in na podlagi razumevanja, da:
 - o bodo vse upravičene banke pri stroških udeležene po enakih načelih in bodo predhodno in začasno sodelovale pri zagotavljanju likvidnosti za delovanje DUTB prek financiranja obratnega kapitala DUTB;
 - o bo konec leta 2013, ali ko bo prenos premoženja končan za vse upravičene banke, opravljen obračun vseh stroškov in dela stroškov, ki naj jih krije vsaka upravičena banka; DUTB bo, v kolikor bodo odbitki višji ali nižji od tega, kar je v skladu z načeli alokacije stroškov v pogodbi, ZUKSB in uredbi razumno in pravično, medresorski komisiji podala predlog glede možnega dobropisa ali nadaljnje bremenitve določenih upravičenih bank; po odobritvi medresorske komisije bo DUTB poravnave izvedla brez odlašanja;
 - o v pričakovanju, da bodo pravočasno odobreni ukrepi za banko, bo v zvezi z izvedbo izvedbenih ukrepov najkasneje do 31. 3. 2014 med DUTB in banko obravnavana, izpogajana in sklenjena pogodba glede izvedbenih ukrepov (izvedbena pogodba);
 - o bodo vse stroške DUTB krile upravičene banke, v katerih bodo v skladu z ZUKSB izvedeni ukrepi, in da bodo stroški banke upoštevani, izpogajani in urejeni v in/ali v skladu z izvedbeno pogodbo na podlagi in v skladu z določbami ZUKSB (vključno z določbami šestega odstavka 11. člena);

⁴¹⁶ Splošni stroški pomenijo vse pravilno nastale, razumne in dokumentirane stroške in odhodke (nastale bodisi neposredno ali posredno v DUTB ali pri njenih zunanjih svetovalcih), ki nastanejo zaradi priprave, pogajanj, sklenitve, uresničevanja, izvajanja, ohranjanja ali uveljavljanja te pogodbe oziroma pravic DUTB po tej pogodbi, ali v zvezi z navedenim, kot tudi v zvezi s pripravo in izvajanjem ukrepov v upravičenih bankah. Posebni stroški pomenijo skupaj stroške revidiranja, stroške financiranja in stroške upravljanja portfelja. Stroški ne vključujejo stroškov revidiranja, ki so določeni v prvem odstavku 17. člena uredbe, ki jih banka plača posebej.

⁴¹⁷ Ključ za razdelitev stroškov: vrednost premoženja (merjena s prenosno vrednostjo), ki ga DUTB pridobi od relevantne upravičene banke, v sorazmerju z vrednostjo vsega premoženja, ki ga DUTB pridobi od vseh upravičenih bank; vrednost dokapitalizacije relevantni upravičeni banki v sorazmerju z dokapitalizacijo vseh upravičenih bank.

- pogodba se sklepa za vnaprejšnjo zagotovitev potrebnih obratnih sredstev DUTB za začetek njenega poslovanja, in ker ob sklenitvi te pogodbe še ni mogoče podrobno predvideti stroškov, ki naj bi jih v skladu z ZUKSB krile banke;
- banka bo ob sklenitvi pogodbe nakazala DUTB 1.500.000 evrov, nato pa vsak mesec 300.000 evrov, do končne izvedbe ukrepov in najkasneje do 31. 3. 2014;
- v skladu z načelom, da upravičene banke krijejo stroške DUTB, se od posojila za obratni kapital ne bodo obračunavale obresti;
- če v šestih mesecih po podpisu pogodbe, najkasneje pa 31. 3. 2014, ne pride do prenosa tveganih postavk z banke na DUTB v smislu ZUKSB in uredbe, bo DUTB banki na njeno zahtevo vrnila vse izplačane zneske;
- na datum zadnjega prenosa tveganih postavk na DUTB, razen če je drugače dogovorjeno z izvedbeno pogodbo do 31. 3. 2014, mora DUTB vrniti banki vse izplačane zneske, pri čemer se to vračilo lahko izvede na naslednje načine:
 - s prištetjem takšnih zneskov prenosni vrednosti tveganih postavk zadnjega prenosa z banke;
 - s poboto obveznosti banke za kritje stroškov banke v skladu z izvedbeno pogodbo, ZUKSB in uredbo ali
 - z vračilom banki neposredno s strani DUTB.

DUTB je z NLB in Abanko pogodbi o posojilu za obratna sredstva sklenila v obdobju veljavnosti uredbe, ki je v 23. členu določala, da se prenosna vrednost sredstev, ki se kot tvegane postavke prenašajo na DUTB, določi glede na REV, zmanjšano za stroške refinanciranja in stroške upravljanja. Stroški upravljanja naj bi se ugotovili glede na pričakovane povprečne stroške banke pri upravljanju s temi sredstvi, uredba je določala le najvišjo vrednost teh stroškov, in sicer največ 3 odstotke vrednosti sredstev po diskontiranju. Ker ob sklenitvi pogodb o posojilu za obratna sredstva še ni bilo mogoče podrobno predvideti teh stroškov, so DUTB in NLB ter Abanka v preambulo pogodb o posojilu za obratna sredstva vključile navedbe glede pokrivanja stroškov upravljanja portfelja in financiranja, ki bi jih morale banke povrniti DUTB na podlagi šestega odstavka 11. člena ZUKSB, kljub temu da je bil namen sklenitve pogodbe vnaprejšnja zagotovitev potrebnih obratnih sredstev DUTB za začetek njenega poslovanja. Ocenjujemo, da ne glede na to, da sta se DUTB in NLB sklicevali na določila šestega odstavka 11. člena ZUKSB, ta pogodba ni predstavljala izpolnitve teh zakonskih določil, saj DUTB in banka stroškov nista podrobneje določili, kot določa šesti odstavek 11. člena ZUKSB.

Pojasnilo DUTB

Sprememba poslanstva in vloge DUTB, do katere je prišlo konec maja 2013, ko se je ta skrbila na odplačen prevzem slabih sredstev od bank v sanaciji, njihovo učinkovito upravljanje ter s tem čim večjo povrnitev proračunskih sredstev, se je odražala tudi v spremenjenem načinu pokrivanja stroškov DUTB, ki ga je urejala uredba s spremembami in dopolnitvami. Določala je, da se stroški upravljanja in financiranja DUTB pokrivajo prek znižanja prenosne cene na DUTB. DUTB je od Ministrstva za finance prejela informacijo, da prenosna cena že vključuje tako stroške upravljanja kot tudi stroške financiranja DUTB, nikoli pa ni prejela informacije, kako so bili ti stroški izračunani ter koliko znašajo.

V decembru 2013, ko še ni bila podpisana izvedbena pogodba na podlagi pogodb o posojilu za obratna sredstva in ukrepi še niso bili izvedeni, je pričela veljati nova uredba, ki je ugotavljanje stroškov upravljanja vezala na REV, ki bi jo določila Evropska komisija ali banka, in jih določila v nespremenljivem odstotku (3 odstotke), zato glede na določila uredbe ni več obstajala potreba po obračunu stroškov po tem, ko bi bili prenosi tveganih postavk vseh upravičenih bank na DUTB

končani, temveč je uredba dala podlago za ugotovitev stroškov upravljanja in financiranja ob vsakem prenosu s posamezne upravičene banke posebej. V pogodbah o posojilu za obratna sredstva so v preambuli, ki še ne predstavlja zavezujočih določil oziroma dogovora pogodbenih strank, navedena pričakovanja pogodbenih strank glede alokacije stroškov, predvidenega obračuna stroškov ob koncu vseh prenosov in podpis izvedbene pogodbe. Z uveljavitvijo nove uredbe pa se je spremenila pravna podlaga za ugotovitev stroškov upravljanja in financiranja, zato bi morala DUTB najkasneje ob prenosu tveganih postavk z bank na novo urediti razmerja glede določitve stroškov upravljanja in financiranja ter vračila izplačanih zneskov posojila, saj navedbe v preambuli pogodb o posojilu za obratna sredstva niso bile več relevantne. DUTB je Abanki izplačane zneske vrnila pred prenosom tveganih postavk s te banke⁴¹⁸, z NLB pa so bili izplačani zneski vrnjeni s prištetjem k prenosni vrednosti tveganih postavk ob prenosu na DUTB⁴¹⁹. Ker DUTB ni v pogodbi z bankama⁴²⁰ podrobneje določila stroškov, ki bi ji jih morale povrniti banke, deležne ukrepov po ZUKSB, in vrednotenja prenesenih terjatev, ni ravnala v skladu s šestim in sedmim odstavkom 11. člena ZUKSB.

DUTB je v letu 2013 sprejela finančni načrt poslovanja za leto 2013, vendar ni seznanila Ministrstva za finance ali vlade z načrtovanimi stroški in po zaključku poslovnega leta tudi ne z razlogi za odstopanja realizacije od načrtovanih stroškov in od načrtovanih prihodkov poslovanja. DUTB ni sklenila pogodb o povračilu stroškov z bankami, ki so bile deležne ukrepov po ZUKSB, s čimer ni ravnala v skladu z določilom šestega odstavka 11. člena ZUKSB. V priporočilih, ki jih je posredovala medresorski komisiji decembra 2013, je podala zahtevo vladi, naj skliče skupščino in odobri in izvrši dokapitalizacijo DUTB v znesku 200.000.000 evrov, ki ji bo zadoščal za 18 mesecev poslovanja, nato pa bi potrebovala dodatna sredstva. DUTB ne razpolaga z izračuni potrebnega zneska dokapitalizacije in z oceno prejemkov od vsakoletne 10-odstotne prodaje pridobljenega premoženja bank, ki jo določa štirinajsti odstavek 11. člena ZUKSB. V primeru uspešnega poslovanja oziroma realizacije REV vrednosti naložb DUTB ne bi potrebovala dodatnega financiranja za kritje stroškov niti s strani bank, vključenih v ukrepe za krepitev stabilnosti bank niti iz proračuna Republike Slovenije.

Z dvema bankama (NLB in Abanko) je DUTB sklenila pogodbe o posojilu za obratna sredstva, ki niso predstavljale pogodb o kritju stroškov DUTB s strani bank, ker stroškov nista podrobneje določili, kot to določa šesti odstavek 11. člena ZUKSB. Kljub uveljavitvi nove uredbe, ki je stroške upravljanja določila v nespremenljivem odstotku (3 odstotke), DUTB ni na novo uredila razmerja glede določitve stroškov upravljanja in financiranja ter vračila izplačanih zneskov posojila in je Abanki vrnila sredstva v letu 2014 pred izvedbo prenosa, NLB pa je sredstva vrnila s prištetjem k prenosni vrednosti tveganih postavk ob prenosu na DUTB.

⁴¹⁸ Prejeta predplačila je DUTB Abanki vrnila 14. 4. 2014, kar je razvidno iz izpiska transakcijskega računa DUTB na dan 14. 4. 2014, ki ga je DUTB predložila 11. 6. 2014.

⁴¹⁹ Več v točki 2.3.6.4.a tega poročila.

⁴²⁰ Niti v posebnih pogodbah niti v pogodbah o prenosu (več v točki 2.3.6.4.g tega poročila).

2.3.3 Imenovanje vršilcev dolžnosti izvršnih direktorjev

Z revizijo smo preverili:

- ali je DUTB izbrala in imenovala vršilce dolžnosti izvršnih direktorjev v skladu z določili ZUKSB;
- ali je DUTB sprejela notranji akt, ki ureja pristojnosti in način poročanja o delu za vršilce dolžnosti izvršnih direktorjev oziroma za izvršne direktorje in
- ali je DUTB sprejela notranji akt, ki ureja povračila drugih stroškov članom upravnega odbora.

2.3.3.a

- [REDACTED]
- [REDACTED]
- [REDACTED]
- [REDACTED]
- [REDACTED]
- [REDACTED]
- [REDACTED]

⁴²¹ A. Koršiča in B. Gjerkeša.

⁴²² Drugi odstavek 37. člena ZUKSB določa, da neizvršni člani upravnega odbora, ki jih je imenovala vlada, do imenovanja izvršnih direktorjev na podlagi razpisa, imenujejo vršilce dolžnosti izvršnih direktorjev, in sicer najkasneje v 15 dneh po svojem imenovanju.

-
-

Pojasnilo DUTB

Upravni odbor je opravil razgovore s štirimi kandidati, ki so izpolnjevali pogoje, kot jih določa ZUKSB, in ocenil, da dva izpolnjujeta pogoje. Upravni odbor je na isti seji zaključil, da potrebuje še eno osebo, s praktičnimi izkušnjami z vzpostavitvijo DUTB, s poudarkom na organizacijskih in procesnih zadevah. Zato je upravni odbor sklenil, da bi ta problem lahko rešil zgolj z zaposlitvijo tujega strokovnjaka in opredelitvijo svetovalne družbe, ki bi lahko priskrbelo ustreznega strokovnjaka.

2.3.3.b Statut v 27. členu določa, da izvršni direktorji lahko uredijo svoje delovanje s poslovníkom, ki ga sprejmejo z večino glasov vseh izvršnih direktorjev ter ga posredujejo v soglasje upravnemu odboru.

Ne glede na to, da statut ne določa upravnemu odboru, da mora sprejeti poslovnik o delu izvršnih direktorjev, bi ga upravni odbor v letu 2013 lahko sprejel z namenom, da bi v njem natančno opredelil poslovodne pristojnosti (vršilec dolžnosti) izvršnih direktorjev, vključno s podpisovanjem pogodb po načelu štirih oči, določil tekoče posle⁴²⁴ in medsebojna razmerja med izvršnimi direktorji, vsebino poročil o delu (vršilec dolžnosti) izvršnih direktorjev za upravni odbor (vključno s poročili o izvrševanju sklepov upravnega odbora) ali nadomeščanje v primeru odsotnosti.

Pojasnilo DUTB

V skladu s statutom so izvršni direktorji med drugim pristojni in odgovorni za vodenje tekočih poslov. Pojem tekočih poslov ni zakonsko opredeljen, njegova vsebina pa je odvisna od dejavnosti družbe. Tekoče posle je tako mogoče opredeliti z generalno klavzulo ali pa na način izrecnega naštevanja poslov, ki štejejo za tekoče posle.

2.3.3.c Politika povračila stroškov⁴²⁵ je notranji akt DUTB in velja za zaposlene na poslovnih potovanjih in člane upravnega odbora, ki na seje upravnega odbora prihajajo iz tujine, in opredeljuje način odobritve službene poti, način potrditve potnega naloga, poročilo o opravljeni službeni poti in vrste stroškov, ki se povrnejo (potni stroški, hotelske storitve, prehrana in telefon). Iz politike povračila stroškov je razvidno, da morajo biti stroški potrebni za poslovanje DUTB v skladu z

⁴²³ Pogoji so bili vključeni v razpis za tri delovna mesta izvršnih direktorjev 24. 6. 2013. Več v točki 2.3.3.d tega poročila.

⁴²⁴ Statut z dne 14. 2. 2013 določa, da izvršni direktorji opravljajo tekoče posle, katerih vsebina v statutu ni opredeljena.

⁴²⁵ Sprejeta na upravnem odboru 24. 10. 2013.

računovodskimi, davčnimi in drugimi zahtevami, in morajo predstavljati razumno in ustrezno porabo sredstev DUTB. Politika povračil stroškov določa:

- zaposleni na službeni poti z letalom lahko uporabljajo poslovni razred za potovanja, ki trajajo več kot štiri ure in za prihod na nujne seje;
- povračilo za vožnje s taksijem, nastanitev in prehrano⁴²⁶ se članom upravnega odbora upošteva kot boniteta;
- člani upravnega odbora in nekateri zaposleni so upravičeni do službenega telefona;
- v primeru obračunanih bonitet se povša fiksno določen prejemek članov upravnega odbora na način, da neto prejemki ostanejo nespremenjeni in
- vrste stroškov, ki se zaposlenim ne povrnejo⁴²⁷.

Ugotovili smo⁴²⁸:

- Politika povračila stroškov določa, da si člani upravnega odbora sami odobrijo potne naloge glede na potrebe DUTB, ostali zaposleni morajo pridobiti soglasje neposredno nadrejenih;

Pojasnilo DUTB

Določilo Politike povračila stroškov o tem, da si člani upravnega odbora sami odobrijo potne naloge glede na potrebe DUTB, je treba brati skupaj z ostalimi določbami, ki članom upravnega odbora nalagajo, da so pri povzročanju stroškov preudarni in razumni. Člani upravnega odbora morajo utemeljiti vse stroške.

Po naši oceni Politika povračila stroškov ne zagotavlja, da bodo povračila izvedena zgolj za potrebne stroške; Politika povračila stroškov tudi ne določa, komu morajo člani upravnega odbora utemeljiti stroške in kdo o njihovi utemeljenosti odloči;

- Poslovnik o delu upravnega odbora določa, da morajo izvršni direktorji drug drugega seznanjati glede izdatkov, ki so za poslovanje nujni, in ne določa obveznosti odobritve izdatkov izvršnega direktorja;
- Politika povračila stroškov ne ureja:
 - najvišjega dovoljenega mesečnega zneska porabe službenega telefona;
 - vrste stroškov in najvišje zneske stroškov za udeležbe na sejah, ki jih bo pokrivala neizvršnim direktorjem;

⁴²⁶ Razen za poslovna kosila s poslovnimi partnerji.

⁴²⁷ Stroški za zabavo, alkohol (razen na poslovnem kosilu), stroški za varstvo otrok in oskrbo hišnih ljubljencev, oblačila, stroški za družinske člane in drugo.

⁴²⁸ V reviziji nismo preverjali skladnosti izplačil vršilcem dolžnosti izvršnih direktorjev za povračila stroškov v zvezi z delom z določili Zakona o višini povračil stroškov v zvezi z delom in nekaterih drugih prejemkov (Uradni list RS, št. 87/97, 9/98, 48/01, v nadaljevanju: ZPSDP), ker je vlada 20. 2. 2014 sprejela sklep (št. 00602-5/2013/12), s katerim je določila, naj Ministrstvo za finance prouči možnost razveljavitve ZPSDP, saj že zaradi nejasne opredelitve zavezancev za uporabo tega zakona (tudi drugih pravnih osebe javnega prava) povzroča težave in razlikovanje pri izplačilih teh stroškov med podobnimi izvajalci. ZPSDP je konec leta 2014 še vedno veljal, zato smo zaprosili vlado z dopisom z dne 25. 11. 2014, naj prouči neizvedene ukrepe iz že izdanih revizijskih poročil s področja izvajanja gospodarskih javnih služb (zahteva za predložitev odzivnega poročila za vlado v revizijskem poročilu *Gospodarnost poslovanja družbe Slovenske železnice, d. o. o., Ljubljana pri izplačevanju plač in drugih prejemkov poslovanju*, št. 321-2/2012/85 z dne 25. 8. 2014).

- vrste stroškov, za katere bo obračunavala boniteto, ker določa, da "[...] morajo biti stroški razumni in da morajo zaposleni ravnati odgovorno [...]" in
- načina in oseb, ki so zadolžene za preverjanje pravilnosti obračunavanja stroškov in za presojo razumnosti in preudarnosti stroškov, kot jih določa Politika povračila stroškov;
- določilo v Politiki povračila stroškov, da "[...]se v primeru obračunanih bonitet poviša fiksno določen prejemek neizvršnih direktorjev nad zneskom, določenim s politiko prejemkov", ni v skladu s politiko prejemkov⁴²⁹, ki je za neizvršne direktorje omejila višino fiksnega dela prejemkov in doplačil za posebne izkušnje in znanja; iz pogodb, sklenjenih z vršilci dolžnosti izvršnih direktorjev in z neizvršnimi direktorji, je razvidno:
 - v pogodbi o zaposlitvi z vršilcem dolžnosti izvršnega direktorja T. Manssonom je določeno, da mu DUTB povrne stroške bivanja v Sloveniji; stroške v zvezi z bonitetami plačuje delodajalec na način, da neto plača delavca ostane nespremenjena; DUTB je T. Månssonu izplačala višjo plačo, kot je bila določena v pogodbi o zaposlitvi, saj je za znesek obračunanih bonitet povečala bruto plačo, da je neto plača ostala enaka, kot v primeru, če bonitete ne bi bile obračunane; skupaj je bilo izplačano za 5.094 evrov bonitet in 84 evrov dodatkov v letu 2013⁴³⁰; DUTB je na ta način, poleg izplačila stroškov, povečala tudi bruto plačo vršilca dolžnosti izvršnega direktorja;
 - v pogodbah o poslovanju, ki jih je DUTB sklenila z neizvršnimi direktorji, je določeno, da zneske bonitet plača DUTB na enak način, da neto plačilo neizvršnih direktorjev ostane nespremenjeno; DUTB je neizvršnim direktorjem obračunala bonitete (v zvezi s prevozom, prehrano in prenočitvami) in za znesek, zaradi katerega se je neto izplačilo zmanjšalo, povečala fiksni del prejemkov na način, da je neto plačilo neizvršnih direktorjev ostalo enako, kot bi bilo, če bonitete ne bi bile obračunane; bruto prejemki neizvršnih direktorjev so oktobra, novembra in decembra 2013 presegali višino vsote fiksnega dela prejemkov in doplačil za posebne izkušnje in znanja, ki so bili določeni v politiki prejemkov, in lahko znašajo največ 10.000 evrov⁴³¹; presežki izplačil so predstavljeni v tabeli 8⁴³²;

⁴²⁹ Politika prejemkov, ki jo je vlada sprejela 18. 7. 2013. Več v točki 2.3.4 tega poročila.

⁴³⁰ Več v prilogi 12 tega poročila.

⁴³¹ Več v točki 2.3.4.e tega poročila.

⁴³² Podatki o izplačilih za vse neizvršne direktorje po posameznih mesecih v letu 2013 so predstavljeni v tabeli v prilogi 11 tega poročila.

Tabela 8: Bruto prejemki neizvršnih direktorjev v oktobru, novembru in decembru 2013 in presežki izplačil nad politiko prejemkov

v evrih

Neizvršni direktor	Sten Arne Berggren		Lars Erik Nyberg		Carl Johan Nils Lindgren		Skupaj
Mesec	Bruto dohodek	Presežek izplačil nad politiko prejemkov	Bruto dohodek	Presežek izplačil nad politiko prejemkov	Bruto dohodek	Presežek izplačil nad politiko prejemkov	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8) = (3)+(5)+(7)
Oktober	10.774	774	10.774	774	10.893	893	2.441
November	10.079	79	10.269	269	10.168	168	516
December	10.078	78	10.130	130	10.110	110	318
Skupaj	30.931	931	31.173	1.173	31.171	1.171	3.275

Viri: plačilne liste neizvršnih direktorjev za leto 2013.

- v pogodbah o poslovanju je določeno, da so neizvršni direktorji upravičeni do drugih plačil v zvezi z opravljanjem dela, ki obsegajo povračilo stroškov za prevoz na delo in z dela ter prehrano, DUTB pa povrne tudi stroške bivanja v Sloveniji.

Iz prejetih računov hotelskih storitev v Stockholmu⁴³³ je razvidno, da je DUTB v letu 2013 trem neizvršnim direktorjem plačala hotelske storitve v skupnem znesku 305 evrov. Povračilo stroškov bivanja v tujini ni bilo v skladu s pogodbami o poslovanju z neizvršnimi direktorji, v katerih je določeno, da DUTB neizvršnim direktorjem povrne stroške bivanja v Sloveniji.

Pojasnilo DUTB

DUTB mora v skladu s Politiko povračila stroškov zaposlenim v DUTB in članom upravnega odbora povrniti vse stroške službenih potovanj. Neizvršni direktorji so v Stockholmu opravili razgovore s potencialnimi kandidati za izvršne direktorje. Upravni odbor je na 7. seji sprejel odločitev, da bodo neizvršni direktorji v naslednjih tednih opravili intervjuje s potencialnimi kandidati. Ker je bilo na "short listi" nekaj kandidatov, ki so bili tujci, je bilo za DUTB učinkoviteje organizirati intervjuje v tujini in s tem povrniti neizvršnim direktorjem zgolj stroške hotela oziroma nočitve kot pa stroške letalskih kart.

⁴³³ A. Berggren: nočitev v hotelu (Stockholm) v znesku 115 evrov med 29. 7. in 30. 7. 2013 (račun Turistične agencije Sonček, št. 2013-12137/1 z dne 29. 7. 2013), dvakrat nočitev v hotelu (Stockholm) v znesku 190 evrov med 17. 7. in 20. 7. 2013 (račun Turistične agencije Sonček, št. 2013-11903/1 z dne 8. 7. 2013).

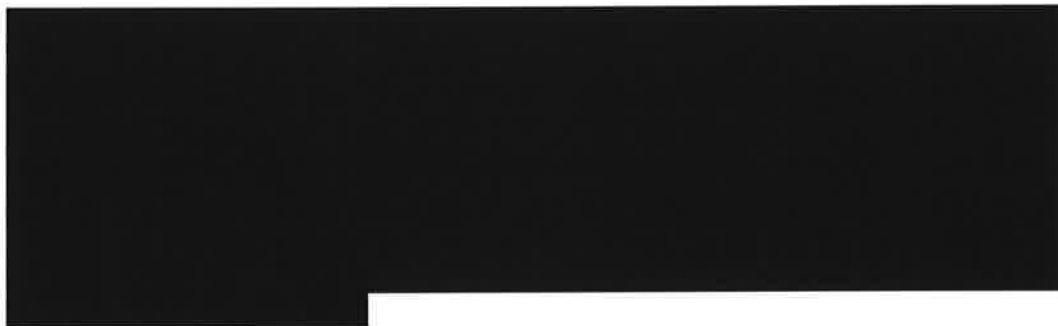
Upravni odbor je na 7. seji dne 19. 7. 2013 sprejel sklep, da "[...]se vzpostavi postopek za razgovore s kandidati ravni C, ki so se uvrstili v ožji izbor, ki jih bodo v naslednjih 2-4 tednih opravili neizvršni direktorji ter da se z uporabo istega postopka kot za druge kandidate pregledajo prejete prošnje in izberejo še dodatni 3-4 kandidati, s katerimi bo razgovor opravil Torbjorn Mansson. Uspešni kandidati se nato vključijo v postopek razgovorov z neizvršnimi direktorji [...]" Iz sklepa upravnega odbora ni razvidno, da so bili neizvršni direktorji napoteni v Stockholm, da tam opravijo razgovore s potencialnimi kandidati. Ne glede na pojasnilo DUTB tudi ne razpolaga z nobenimi dokazili o napotitvi neizvršnih direktorjev v Stockholm, oziroma z dokazili o izvedbi razgovorov neizvršnih direktorjev v Stockholmu s potencialnimi kandidati za izvršne direktorje.

2.3.3.d V skladu s tretjim odstavkom 37. člena ZUKSB so neizvršni direktorji 24. 6. 2013 objavili razpis za tri delovna mesta izvršnih direktorjev za obdobje obstoja DUTB, vendar najdlje šest let. Iz razpisa je razvidno, da se od kandidatov pričakuje:

- osebna integriteta in poslovna etičnost, še posebej, da v zvezi z njegovim ravnanjem ni bila ugotovljena hujša kršitev predpisov s področja integritete in preprečevanja korupcije ali s področja javnega naročanja;
- najmanj univerzitetna izobrazba ali izobrazba, pridobljena po študijskem programu druge stopnje v skladu z zakonom, ki ureja visoko šolstvo;
- da je strokovnjak s področja bančništva, financ ali gospodarskega prava;
- da ni delničar ali družbenik v banki, ki je deležna ukrepov po ZUKSB, ali namenske družbe, ki je deležna ukrepov po ZUKSB;
- da ni bil obsojen zaradi kaznivega dejanja, ki se preganja po uradni dolžnosti, ali zoper njega ni bila vložena pravnomočna obtožnica za kaznivo dejanje, ki se preganja po uradni dolžnosti;
- aktivno znanje angleškega jezika.

Upravni odbor do konca leta 2013 ni imenoval stalnih izvršnih direktorjev. Po objavi razpisa je obravnaval iskanje kandidatov za izvršne direktorje na naslednjih sejah:

•

⁴³⁴ Več o storitvah družbe Pedersen & Partners v točki 2.3.5.4 tega poročila.

- [REDACTED]
- [REDACTED]

Družba Pedersen & Partners je 6. 5. 2013 DUTB posredovala ponudbo za iskanje kadrov, med drugim za izvršne direktorje. Skupna vrednost izstavljenih računov družbe Pedersen & Partners je v letu 2013 znašala 193.893 evrov in se je nanašala na provizijo za zaposlitev dveh izvršnih direktorjev, strokovnjaka za odnose z javnostmi ter dveh pravnikov⁴³⁷. DUTB je 14. 10. 2013 sklenila pogodbo o zaposlitvi z J. Škrubejem za opravljanje funkcije direktorja področja upravljanja s premoženjem⁴³⁸ za obdobje obstoja družbe oziroma največ za šest let, in sicer od 1. 12. 2013 do 31. 12. 2017. V pogodbi je bilo določeno:

- plača za delo v znesku 21.533 evrov bruto mesečno;
- variabilni del plače, ki se določi sporazumno najkasneje po preteku 12 mesecev od dne nastopa dela;
- pokojninske ugodnosti ter
- druge pravice iz delovnega razmerja.

Za opravljanje funkcije direktorja področja upravljanja s premoženjem je J. Škrubej za december 2013 prejel bruto plačo v znesku 21.533 evrov bruto⁴³⁹. Višina plačila je za 2,5-krat presegla plačo vršilcev dolžnosti izvršnih direktorjev in za skoraj dvakrat višino plače predsednikov uprav v bankah (NLB⁴⁴⁰ in NKBM⁴⁴¹). Ugotovili smo:

- maksimalna višina variabilnega dela plače v pogodbi ni bila določena in niso bili določeni kriteriji za ocenjevanje doseganja zastavljenih ciljev DUTB;
- pogodba o zaposlitvi je bila sklenjena kot pogodba o zaposlitvi s poslovodno osebo na podlagi 73. člena Zakona o delovnih razmerjih (v nadaljevanju: ZDR-1)⁴⁴²; v skladu z 10. členom ZGD-1 se za poslovodstvo štejejo organi ali osebe, ki so pooblašcene za vodenje poslov družbe, kar pri

⁴³⁵ Na seji dne 9. 1. 2014 je upravni odbor sprejel sklep, da se T. Månsson, A. Koršič in B. Gjerkeš razrešijo kot vršilci dolžnosti izvršnega direktorja; C. Gwilliam, A. Koršič in J. Škrubej pa se imenujejo za stalne izvršne direktorje.

⁴³⁶ [REDACTED]

⁴³⁷ Družba Pedersen & Partners je samo za iskanje kandidatov za izvršne direktorje v letu 2013 zaračunala provizijo v znesku 100.000 evrov. Več v točki 2.3.5.4 tega poročila.

⁴³⁸ Angl.: *Head of asset management*.

⁴³⁹ Razvidno iz plačilne liste za december 2013 z dne 15. 1. 2014.

⁴⁴⁰ Predsednik uprave NLB J. Medja je v letu 2013 prejel povprečni mesečni prejemek v znesku 11.363 evrov bruto (prejemek vključuje kratkoročne ugodnosti, to so plača, bonitete in regres, ter dolgoročne ugodnosti po prenehanju zaposlitve). Vir: letno poročilo NLB za leto 2013.

⁴⁴¹ Predsednik uprave NKBM A. Hauc je v letu 2013 prejel povprečni mesečni prejemek v znesku 11.499 evrov bruto (prejemek vključuje plačo, regres, nagrade, bonitete in premije za dodatno pokojninsko zavarovanje). Vir: letno poročilo NKBM za leto 2013.

⁴⁴² Uradni list RS, št. 21/13 (78/13-popr.).

delniški družbi predstavlja uprava ali upravni odbor; iz tega je razvidno, da za poslovodne osebe DUTB štejejo člani upravnega odbora, ki ga v skladu z določbami statuta sestavljajo štirje neizvršni direktorji in trije izvršni direktorji; J. Škrubej naj bi s pogodbo o zaposlitvi opravljal funkcijo direktorja področja upravljanja s premoženjem, ki je ni mogoče kvalificirati kot funkcijo člana upravnega odbora, saj ne predstavlja niti funkcije neizvršnega direktorja niti funkcije (vršilca dolžnosti) izvršnega direktorja; direktor področja upravljanja s premoženjem tako ne more biti del upravnega odbora oziroma poslovodna oseba DUTB, zato za to funkcijo tudi ni mogoče skleniti pogodbe o zaposlitvi s poslovodno osebo na podlagi 73. člena ZDR-1; to bi bilo mogoče zgolj v primeru, da bi bil J. Škrubej imenovan za (vršilca dolžnosti) izvršnega direktorja DUTB; 9. 1. 2014 je bil J. Škrubej imenovan za izvršnega direktorja, kar je razvidno iz letnega poročila DUTB za leto 2013; navedeno potrjuje tudi ureditev sistema upravljanja in organov DUTB v statutu⁴⁴³, ki določa enotni sistem upravljanja s skupščino in upravnim odborom, pri čemer ne predvideva dodatne poslovodne funkcije tretjega organa v smislu samostojnega direktorja določenega področja delovanja DUTB;

- DUTB ni določila direktorja področja upravljanja premoženja kot zaposlenega s posebno naravo dela, kljub temu da so njegovi prejemki presegali prejemke višjega vodstva, kar ni bilo v skladu s politiko prejemkov 2⁴⁴⁴, ki v prvem odstavku določa, da so zaposleni s posebno naravo dela tudi zaposleni, katerih prejemki so višji od višjega vodstva in prevzemnikov tveganj; za direktorja področja upravljanja premoženja tako niso veljala določila politike prejemkov 2, ki so se nanašala na vsakoletno ocenjevanje uspešnosti dela izvršnih direktorjev in odvisnost variabilnega dela prejemka od te ocene;
- DUTB v letu 2013 ni sprejela notranjega akta, s katerim bi uredila postopke in kontrole zaposlovanja.

Ukrep DUTB

DUTB je do 2. 9. 2014⁴⁴⁵ sprejela Pravilnik o zaposlovanju, ki določa pogoje, kriterije in kontrole izbora zaposlenih v DUTB.

2.3.3.e Na seji 10. 9. 2013 se je upravni odbor seznanil z načrtom organizacije, skupaj s strukturo, ključnimi postopki sprejemanja odločitev, ključnimi delovnimi mesti ter opisi del in nalog. Iz zapisnika seje upravnega odbora z dne 23. 10. 2013 je razvidno, da je bilo upravnemu odboru izročeno gradivo s povzetkom načrtovane organizacije upravljanja terjatev, potrebnimi viri in kadri, ključnimi procesi ter notranjimi vlogami in odgovornostmi. Upravni odbor je na seji sprejel sklep, da potrjuje predstavljene načrte.

Pojasnilo DUTB

DUTB je do konca leta 2013 že imela pripravljen osnutek sistemizacije oziroma določene pogoje za opravljanje dela na posameznem delovnem mestu oziroma vrsto dela, saj sicer ne bi mogla objaviti prostih delovnih mest oziroma vrst dela v skladu z določili 25. člena ZDR-1. DUTB je imela tudi že pripravljen osnutek pravilnika o plačah, ki je določal razpone plač za posamezna delovna mesta, ki so bila do konca leta 2013 zasedena. Prav tako je upravni

⁴⁴³ Z dne 2. 4. 2013, ki je veljal v obdobju sklenitve pogodbe o zaposlitvi.

⁴⁴⁴ Več v točki 2.3.4 tega poročila.

⁴⁴⁵ Vlada je v vlogi skupščine DUTB 18. 3. 2014 sprejela spremembe in dopolnitve statuta, ki določajo, da mora upravni odbor sprejeti pogoje, kriterije, postopke in kontrole izbora zaposlenih, ki zagotovijo neodvisen in objektivni izbor, ter sledljivost odločanja in ravnanja v vseh fazah zaposlitvenih postopkov.

odbor 23. 10. 2013 potrdil organigram, ki je že predvideval delovna mesta, ki so bila zasedena v letu 2013, zato DUTB meni, da je organigram že izpolnjeval funkcijo sistemizacije, kot jo opredeljuje ZDR-1.

Ugotovili smo, da:

•

- DUTB do konca leta 2013 ni sprejela notranjega akta, ki bi urejal plače, nagrajevanje in napredovanje za zaposlene, ki niso člani upravnega odbora in niso zaposleni s posebno naravo dela, za katere velja politika prejemkov.

Ukrep DUTB

Upravni odbor je v letu 2014⁴⁶ sprejel:

- 20. 2. Pravilnik o sistemizaciji delovnih mest, spremembe 4. 5. in 2. 9., ki vsebuje opise delovnih mest ter zahteve, ki jih mora izpolnjevati posameznik (stopnja izobrazbe, delovne izkušnje, zahtevana znanja, sposobnosti in lastnosti), dolžino poskusnega dela in konkurenčne klavzule;
- 20. 2. 2014 Pravilnik o plačah, nagrajevanju in napredovanju v DUTB, ki velja za vse zaposlene, razen za člane upravnega odbora in zaposlene s posebno naravo dela.

Upravni odbor je marca 2013 imenoval tri vršilce dolžnosti izvršnih direktorjev za tri področja dela kljub zavedanju, da je odločitev sprejel brez ustreznega postopka iskanja in pregledovanja kandidatov in brez natančnega opisa delovnih mest. V letu 2013 upravni odbor ni sprejel notranjega akta, s katerim bi uredil poslovodne pristojnosti (vršilcev dolžnosti) izvršnih direktorjev, določil tekoče posle in njihova medsebojna razmerja, vsebino poročil (vršilcev dolžnosti) izvršnih direktorjev za upravni odbor in nadomeščanje v primeru odsotnosti. Upravni odbor je 23. 10. 2013 potrdil načrt organizacije, ki je vsebovala tudi ključna delovna mesta z opisi del in nalog, vendar ni sprejel notranjega akta, s katerim bi uredil postopke in kontrole zaposlovanja, in kljub novim zaposlitvam ni sprejel sistemizacije delovnih mest, kar ni v skladu z določili ZDR-1.

Oktobra 2013 je DUTB zaposlila direktorja za področje upravljanja premoženja in z njim sklenila pogodbo o zaposlitvi kot s poslovodno osebo, kar ni v skladu z določili ZDR-1, ker ni bil član upravnega odbora in ga ni določila kot zaposlenega s posebno naravo dela in zanj niso veljala določila politike prejemkov glede vsakoletnega ocenjevanja uspešnosti njegovega dela. Ne glede na to mu je pripadala plača, ki je za 2,5-krat preseгла plačo vršilcev dolžnosti izvršnih direktorjev.

Upravni odbor je sprejel notranji akt, ki ureja povračila stroškov članom upravnega odbora, vendar ga ni uskladal s politiko prejemkov v delu, ki ureja način obračunavanja bonitet neizvršnim direktorjem,

⁴⁶ Vlada je v vlogi skupščine DUTB 18. 3. 2014 sprejela spremembe in dopolnitve statuta, ki med drugim določajo, da mora upravni odbor sprejeti sistematizacijo delovnih mest, z opredeljeno vrsto dela in pogoji za njihovo zasedbo ter pristojnostmi in odgovornostmi, vezanimi na posamezno delovno mesto. Poudarek mora biti na strokovnem znanju in usposobljenosti, izkušnjah, nekaznovanosti in doseganju najvišjih etičnih ali poslovnih standardov.

v njem ni določil vrste stroškov, za katere bo DUTB obračunavala boniteto članom upravnega odbora in ni določil preverjanja pravilnosti obračunavanja povračil stroškov članom upravnega odbora. Politika povračila stroškov določa, da si člani upravnega odbora sami odobrijo potne naloge, ne določa pa, komu morajo člani upravnega odbora utemeljevati stroške in kdo presoja o razumnosti in preudarnosti stroškov, ki jih povzročajo. Politika povračila stroškov ne omejuje mesečnega zneska porabe službenega telefona in ne ureja vrste in višine povračila stroškov za udeležbe članov upravnega odbora na sejah.

2.3.4 Izvajanje politike prejemkov na DUTB

Z revizijo smo preverili:

- ali je DUTB z neizvršnimi direktorji sklenila pogodbe o poslovanju, ki so bile skladne s politiko prejemkov, ki jo je sprejela vlada;
- ali je DUTB z vršilci dolžnosti izvršnih direktorjev sklenila pogodbe o zaposlitvi, ki so bile skladne s politiko prejemkov;
- ali so člani upravnega odbora učinkovito opravljali svoje delo, preverjali uspešnost dela vršilcev dolžnosti izvršnih direktorjev in na upravnem odboru sprejeli notranje akte za vzpostavitev delovanja DUTB;
- ali je upravni odbor določil podlage za opredelitev variabilnega dela prejemka (vršilcev dolžnosti) izvršnih direktorjev in določil kriterije za ocenjevanje uspešnosti dela (vršilcev dolžnosti) izvršnih direktorjev.

Vlada je v vlogi skupščine DUTB 19. 3. 2013 izdala politiko prejemkov 1 in dne 18. 7. 2013 sprejela politiko prejemkov 2. Politika prejemkov 1 in 2 veljata za vse člane upravnega odbora in zaposlene s posebno naravo dela, ki v okviru svojih delovnih nalog in aktivnosti pomembno vplivajo na poslovanje DUTB (višje vodstvo, neposredni prevzemniki tveganj in drugi zaposleni, katerih prejemki so višji od višjega vodstva in neposrednih prevzemnikov tveganj). DUTB je kot zaposlene s posebno naravo dela določila pravne svetovalce upravnemu odboru ob njihovi zaposlitvi⁴⁴⁷.

2.3.4.a Politika prejemkov 1 določa, da o prejemkih neizvršnih direktorjev upravnega odbora odloči vlada, celotni prejemki pa so sestavljeni le iz fiksnega dela prejemkov, v katerega so sejnine že vključene. Neizvršnim članom upravnega odbora se tako ne plačuje variabilnega dela, pokojninske ugodnosti, drugih ugodnosti in odpravnine. Čeprav je vlada o prejemkih neizvršnih direktorjev upravnega odbora odločila šele 20. 12. 2013⁴⁴⁸, je upravni odbor že 10. 4. 2013 z neizvršnimi direktorji⁴⁴⁹ sklenil pogodbe o poslovanju za čas trajanja mandatnega obdobja člana upravnega odbora, v katerih je bilo določeno mesečno plačilo v znesku 10.000 evrov za aktivnosti, ki se nanašajo na seje upravnega odbora. Poleg zneska mesečnega plačila pa v pogodbi o poslovanju ni bila predvidena možnost morebitnega poročila, če bi vlada, ki je po politiki prejemkov 1 pristojna za odločanje o prejemkih neizvršnih direktorjev, sprejela drugačno odločitev o višini teh plačil.

⁴⁴⁷ DUTB je septembra in oktobra 2013 zaposlila dva pravna svetovalca upravnega odbora.

⁴⁴⁸ Vlada je 20. 12. 2013 sprejela sklep, da neizvršnim direktorjem od 20. 3. do 17. 7. 2013 pripada mesečno plačilo v znesku 10.000 evrov bruto.

⁴⁴⁹ Neizvršni direktorji: mag. A. Šircelj, S. A. Berggren, C. J. Lindgren in L. Nyberg.

2.3.4.b V obdobju veljavnosti politike prejemkov 1 je DUTB sklenila pogodbe o zaposlitvi z vršilci dolžnosti izvršnih direktorjev, na podlagi katerih jim je pripadala fiksna mesečna bruto plača v znesku 8.500 evrov⁴⁵⁰ in v njih določila, da bodo vsi dodatki in variabilni del plače izplačani skupaj z vsakokratno mesečno plačo⁴⁵¹. Upravni odbor je sklenil pogodbe o zaposlitvi z vršilci dolžnosti izvršnih direktorjev⁴⁵² za določen čas⁴⁵³. Kljub temu, da so izvršni direktorji v skladu z 28. členom statuta pristojni in odgovorni za vodenje poslov, jim je v letu 2013, v skladu s pogodbo o zaposlitvi, pripadala fiksna mesečna bruto plača v znesku 8.500 evrov bruto, ki je bila za 1.500 evrov ali 17 odstotkov manjša od bruto plače neizvršnih direktorjev. Upravni odbor pri določitvi prejemkov vršilcev dolžnosti izvršnih direktorjev v fiksnem znesku ni ravnal v skladu s politiko prejemkov 1, ker bi si moral prizadevati, da so prejemki (vršilcev dolžnosti) izvršnih direktorjev v ustreznem sorazmerju z njihovimi pooblastili, nalogami, izkušnjami in odgovornostjo ter s finančnim stanjem DUTB.

2.3.4.c V skladu s politiko prejemkov 1 mora upravni odbor imenovati Komisijo za prejemke⁴⁵⁴, katere naloge obsegajo:

- poročanje upravnemu odboru;
- pripravo gradiva za upravni odbor za sprejem ukrepov v zvezi s prejemki ter
- posredovanje predlogov za prilagoditev politike prejemkov upravnemu odboru ob upoštevanju narave, velikosti in področja dela DUTB.

Upravni odbor je sprejel sklep o imenovanju Komisije za prejemke⁴⁵⁵. Za predsednika Komisije za prejemke je bil imenovan neizvršni direktor L. E. Nyberg, za člana pa neizvršni direktor C. J. Lindgren, kot zunanji član je bil imenovan⁴⁵⁶ P. Klemen⁴⁵⁷.

⁴⁵⁰ S spletne strani DUTB [<http://www.dutb.eu/si/o-nas/informacije-javnega-znacaja>, 9. 10. 2014] je razvidno, da imajo izvršni direktorji, ki so bili imenovani 9. 1. 2014, dogovorjeno naslednjo višino mesečnih prejemkov: C. Gwilliam v znesku 21.533 evrov bruto, J. Škrubej v znesku 21.533 evrov bruto in A. Koršič v znesku 9.800 evrov bruto.

⁴⁵¹ Prejemki vršilcev dolžnosti izvršnih direktorjev v letu 2013 so predstavljeni v prilogi 12.

⁴⁵² Upravni odbor je sklenil pogodbe o zaposlitvi za opravljanje poslov vršilca dolžnosti izvršnega direktorja z B. Gjerkešem 20. 3. 2013, z A. Koršičem 11. 4. 2013 in s T. Månssonom 8. 4. 2013.

⁴⁵³ V pogodbah je določeno, da se: vršilec dolžnosti izvršnih direktorjev v primeru, če ne bi bili imenovani za izvršnega direktorja ali se za to delovno mesto ne bi prijavili, ponudi sklenitev pogodbe o zaposlitvi za nedoločen čas z vsaj 80 odstotki osnovne mesečne bruto plače, kot je določena v pogodbi o zaposlitvi; delovno mesto namestnika, pomočnika ali svetovalca upravnega odbora oziroma organa vodenja delodajalca ali za delovno mesto s posebno naravo dela, direktorja oddelka ali drugo ustrezno delovno mesto, ki ustreza vrsti ali stopnji izobrazbe, ki se je zahtevala za opravljanje dela po pogodbi.

⁴⁵⁴ Dne 9. 1. 2014 je DUTB sprejela Poslovnik Komisije za prejemke.

⁴⁵⁵ Na 2. seji upravnega odbora 9. 4. in 10. 4. 2013.

⁴⁵⁶ Na 7. seji upravnega odbora 19. 7. 2013.

⁴⁵⁷ Upravni odbor se je na 12. seji dne 9. 1. 2014 seznanil z odstopno izjavo zunanjega člana Komisije za prejemke.

2.3.4.d

Pri določitvi sejnine upravni odbor ni upošteval priporočil vlade glede nagrajevanja članov organov nadzora v gospodarskih družbah v zvezi z omejevanjem učinkov finančne krize⁴⁵⁹, ki je v zvezi z nagrajevanjem zunanjih članov upravnih odborov v gospodarskih družbah, ki so v lasti Republike Slovenije, za velike družbe priporočila bruto sejnino v znesku 275 evrov.

Politika prejemkov 2 določa:

- člani upravnega odbora in drugi zaposleni s posebno naravo dela, ali z njimi povezane osebe, ne smejo biti v nobenem pogodbenem odnosu z družbo, povezano z DUTB in
- če brez predhodnega soglasja skupščine DUTB z družbo sklenejo pogodbeno razmerje, ki ga ta politika ne opredeljuje, to predstavlja hujšo kršitev njihovih obveznosti in konflikt interesov in morajo DUTB vrniti vse koristi in plačila, ki so jih prejeli iz takih poslov.

Na spletni strani družbe Quartz+Co je navedeno, da se je T. Månsson marca 2013 pridružil družbi Quartz+Co⁴⁶², naveden pa je tudi kot član ekipe družbe Quartz+Co⁴⁶³.

Pojasnilo DUTB

T. Månsson je bil v družbi Quartz+Co v obdobju, ko je opravljal funkcijo vršilca dolžnosti izvršnega direktorja DUTB, še naprej zaposlen. T. Månsson se je sredi februarja 2013 pridružil družbi Quartz+Co kot partner, to je kot eden od lastnikov družbe in kot lastnik družbe Quartz+Co v letu 2013 prejemal plačilo. Plačilo naj bi bilo določeno, preden je bil T. Månsson zaprosen, naj sprejme delo pri DUTB.

Ocenjujemo, da pri sodelovanju vršilca dolžnosti izvršnega direktorja upravnega odbora T. Månssona z družbo Quartz+Co obstaja možnost, da je bilo izvedeno dvojno plačilo za isto delo, da je prišlo do nasprotja interesov in da je bilo ogroženo nepristransko in objektivno izvajanje nalog oziroma odločanje člana na upravnem odboru. DUTB v letu 2013 ni sprejela notranjega akta, s katerim bi uredila ravnanje DUTB ter določila ukrepe v primeru nasprotja interesov.

Ukrepi DUTB

28. 4. 2014 so izvršni direktorji DUTB izdali Kodeks ravnanja zaposlenih v DUTB, ki določa pravila za zaposlene, ki vsebujejo okvir poklicne etike. Kodeks ravnanja zaposlenih v DUTB vsebuje načela vesti in poštenja, varovanja informacij, gospodarnosti in strokovnosti, spoštovanja zunanjih subjektov, spoštovanja sodelavcev, izogibanja konfliktu interesov, službene prednosti, prepovedi trgovanja na podlagi notranjih informacij in omejitev naložb, omejenega sprejemanja/ dajanja daril, omejevanja zunanjih aktivnosti in primerne komunikacije.

⁴⁵⁸ Na 10. seji upravnega odbora 3. 12. 2013.

⁴⁵⁹ Sklep vlade, št. 10007-1/2011/2 z dne 6. 1. 2011 in sklep o podaljšanju veljavnosti priporočila do 31. 12. 2014, sprejet na 23. redni seji vlade 19. 7. 2012.

⁴⁶⁰ Na 1. seji, ki je potekala 7. 3. in 8. 3. 2013.

⁴⁶¹ Več v točki 2.3.5.1 tega poročila.

⁴⁶² [URL: http://www.quartzco.com/whoweare/news/2013/3/8/experienced_partner_joins_quartz-cos_stockholm_office, 22. 11. 2013].

⁴⁶³ [URL: <http://www.quartzco.com/whoweare/team>, 13. 2. 2014].

2.3.4.e Prejemki neizvršnih članov upravnega odbora v skladu s politiko prejemkov 2 vključujejo:

- fiksni del prejemkov v znesku 2.000 evrov bruto mesečno;
- doplačila za posebne izkušnje in znanja: 4.000 evrov bruto za mednarodne izkušnje z delom v finančnih institucijah in 4.000 evrov bruto za izkušnje pri delu v instituciji, katere osnovno poslanstvo je bilo prestrukturiranje slabih terjatev ali bank, kamor so sejnine že vključene⁴⁶⁴;
- eno ali dve mesečni doplačili, do katerih so upravičeni neizvršni direktorji, ki vladi kot skupščini DUTB z dokazili izkažejo izpolnjevanje enega ali obeh pogojev.

Prejemki izvršnih direktorjev so v skladu s politiko prejemkov 2 sestavljeni iz fiksnega dela prejemka, variabilnega dela prejemka, pokojninskih ugodnosti, drugih bonitet in odpravnine. Prejemke za izvršne direktorje in druge zaposlene s posebno naravo dela določa upravni odbor, ki mora zagotoviti, da so prejemki teh zaposlenih v ustreznem sorazmerju z njihovimi pooblastili, nalogami, izkušnjami in odgovornostjo ter s finančnim stanjem DUTB. Fiksni del prejemka se določi na podlagi pooblastil, nalog, izkušenj in odgovornosti zaposlenega. Fiksni del prejemka mora biti skladen s finančnim stanjem DUTB in splošnimi pogoji na trgu. Glede variabilnega dela prejemka za izvršne direktorje politika prejemkov 2 določa, da:

- upravni odbor vsako leto določi kvalitativne in kvantitativne individualne cilje (za izvršne direktorje in zaposlene s posebno naravo dela), cilje organizacijskih enot in skupne poslovne cilje DUTB, ki zasledujejo v ZUKSB določen namen DUTB; kriteriji morajo biti usmerjeni k doseganju zastavljenih ciljev in izvajanju naložbene strategije ter politike, ki opredeljuje gospodarjenje s sredstvi SSB; eden od kriterijev, brez katerega izplačilo variabilnega dela niti delno ni mogoče, mora biti tudi pridobitev razrešnice na skupščini DUTB;
- uspešnost izvršnih direktorjev se preverja enkrat letno na upravnem odboru; upravni odbor ugotavlja izpolnjevanje kvantitativnih in kvalitativnih ciljev posameznega izvršnega direktorja ali zaposlenega s posebno naravo dela in glede na izpolnjevanje kriterijev določi variabilno plačilo skladno s politiko prejemkov 2;
- variabilni del prejemka se določi glede na uspešnost in delovne rezultate zaposlenega, organizacijske enote zaposlenega in konsolidiranih poslovnih rezultatov DUTB; delovna uspešnost in delovni rezultati se določijo v skladu z doseženimi cilji, pri čemer se upošteva tudi večletni okvir, da se zagotovi ocenjevanje na podlagi dolgoročne uspešnosti in je plačilo variabilnega dela porazdeljeno v celotnem mandatu izvršnega direktorja.

Ugotovili smo, da neizvršni direktorji:

- niso nadzirali delovanja vršilcev dolžnosti izvršnih direktorjev pri⁴⁶⁵:
 - naročanju storitev zunanjih izvajalcev;
 - spremljanju izvajanja storitev zunanjih izvajalcev, ker vsi zunanji izvajalci za vse opravljene storitve, za katere je DUTB plačala njihovo izvedbo, niso predložili dokazil;

⁴⁶⁴ Neizvršnemu članu upravnega odbora ne pripada variabilni del plačila, vezan na uspešnost poslovanja, pokojninske ugodnosti, druge bonitete in odpravnine.

⁴⁶⁵ Več v točki 2.3.5 tega poročila.

- niso ravnali z zadostno skrbnostjo, ker niso odločali o tem, na kakšen način in po kakšnih vrednostih bo prenos tveganih postavk dejansko izveden⁴⁶⁶;
- vladi kot skupščini DUTB niso predlagali sprejema ustreznih sklepov glede prenosa tveganih postavk NLB in NKBM na DUTB⁴⁶⁷.

Ugotovili smo, da člani upravnega odbora:

- niso zagotovili, da bi DUTB utemeljila in upravičila zahtevano dokapitalizacijo od vlade v znesku 200.000.000 evrov dne 11. 12. 2013 in da bi sklenila pogodbe o povračilih stroškov z bankami, kot to določa šesti odstavek 11. člena ZUKSB⁴⁶⁸;
- na sejah upravnega odbora:
 - niso obravnavali pobude NLB, NKBM in Abanke za izvedbo ukrepov za krepitev stabilnosti bank in niso odločili o vsebini mnenja DUTB glede teh pobud, ki ga je prejela vlada kot del gradiva za odločanje o izpolnjevanju pogojev posamezne banke za izvedbo ukrepov po ZUKSB⁴⁶⁹;
 - niso sprejeli notranjega akta, ki ureja način ocenjevanja dela upravnega odbora, kriterije za ocenjevanje doseganja osnovnega cilja ustanovitve DUTB (ki ga določa ZUKSB), poslovodne pristojnosti (vršilcev dolžnosti) izvršnih direktorjev, postopke obravnave pobud bank, postopke prevzema tveganih postavk bank, postopke in kontrole zaposlovanja in niso sprejeli sistemizacije delovnih mest⁴⁷⁰;
 - niso določili kvantitativnih in kvalitativnih ciljev za opredelitev variabilnega dela prejemkov za izvršne direktorje oziroma za vršilce dolžnosti izvršnih direktorjev, ciljev organizacijskih enot in skupnih poslovnih ciljev DUTB, ki zasledujejo v ZUKSB določen namen DUTB, in niso ocenjevali uspešnosti dela vršilcev dolžnosti izvršnih direktorjev;

Pojasnilo DUTB

V letu 2013 ni bilo mogoče določiti kvantitativne in kvalitativne cilje za opredelitev variabilnega dela prejemkov (vršilcev dolžnosti) izvršnih direktorjev. Nejasnih je bilo kar nekaj parametrov (kot so končen datum prenosa terjatev, vsebina in višina prenesenih terjatev ali vsebina poslovanja in podobno), ki bi bili podlaga za določitev teh ciljev in ciljev organizacijskih enot. Zaradi teh okoliščin izvršnim direktorjem v letu 2013 niso bili izplačani variabilni deli prejemkov.

- niso zagotovili, da bi v notranjih aktih DUTB opredelila:
 - višino variabilnega dela prejemka za vršilce dolžnosti izvršnih direktorjev in zaposlene s posebno naravo dela;
 - pričakovane uspešnosti in delovne rezultate zaposlenega, organizacijske enote zaposlenega in konsolidiranih poslovnih rezultatov DUTB, na podlagi katerih se v skladu s politiko prejemkov 1 in 2 določi variabilni del prejemka;

⁴⁶⁶ Več v točki 2.3.6.4.j tega poročila.

⁴⁶⁷ Več v točki 2.3.6.3.2.b tega poročila.

⁴⁶⁸ Več v točki 2.3.2 tega poročila.

⁴⁶⁹ Več v točki 2.3.6.1 tega poročila.

⁴⁷⁰ Več v točkah 2.3.1.b, 2.3.1.c, 2.3.3.b, 2.3.3.d, 2.3.3.e, 2.3.6.1.e in 2.3.6.3.2.c tega poročila.

- maksimalni delež, ki ga v razmerju do fiksnega dela prejemka lahko predstavlja variabilni del prejemka⁴⁷¹, kar bi moral določiti upravni odbor v skladu z določili politike prejemkov 1 in 2,
- kumulativno višino izplačil variabilnega dela prejemkov za člane upravnega odbora in druge zaposlene s posebno naravo dela, ki se v skladu s politiko prejemkov 1 in 2 določijo v odvisnosti od izpolnitve zastavljenih ciljev na ravni DUTB;
- niso zagotovili, da bi DUTB po koncu leta 2013 (oziroma do 31. 3. 2014) posredovala poslovno poročilo DUTB za leto 2013 na Ministrstvo za finance, kot to določa prvi odstavek 16. člena ZUKSB⁴⁷².

Glede na navedene ugotovitve ocenjujemo, da člani upravnega odbora v letu 2013 niso učinkovito izvajali svojega dela.

2.3.4.f Čeprav je vlada o upravičenosti do mesečnih doplačil neizvršnim direktorjem odločila 20. 12. 2013⁴⁷³,

2.3.4.g V pogodbah o poslovanju z neizvršnimi direktorji je določeno, da v primeru sporazumnega prenehanja pogodbe pred rednim iztekom iz objektivnih razlogov, kot so daljša bolezen, trajna nezmožnost za delo in drugi upravičeni razlogi, neizvršnemu direktorju pripada šest mesečnih prejemkov. V pogodbah o poslovanju je tudi določeno:

- da lahko vsak neizvršni direktor, če upravni odbor zahteva in odobri, za DUTB opravlja izvršno ali svetovalno delo, ki presega dogovorjen obseg dela (pričakovana je ena seja mesečno), za znesek, dogovorjen z upravnim odborom, na podlagi priporočil Komisije za prejemke⁴⁷⁵;

⁴⁷¹ Na podlagi določil politike prejemkov 1 in 2 je delež variabilnega prejemka ustrezen, če višina celotnih prejemkov zaposlenega ni pomembno odvisna od variabilnega dela prejemka, hkrati pa še vedno predstavlja učinkovit način spodbujanja zaposlenega za doseganje ali preseganje ciljev. Politika prejemkov 2 določa, da maksimalni letni variabilni prejemek v nobenem primeru ne sme presegati 100 odstotkov letne bruto fiksne plače.

⁴⁷² Več v točki 2.3.7.a tega poročila.

⁴⁷³ Vlada je ugotovila, da imajo na podlagi predloga upravnega odbora neizvršni direktorji L. Nyberg, A. Berggren in C.J. Lindgren mednarodne izkušnje z delom v finančnih institucijah in izkušnje pri delu v instituciji, katere osnovno poslanstvo je bilo prestrukturiranje slabih terjatev ali bank, zato je vlada odločila, da od 18. 7. 2013 vsakemu pripada mesečno doplačilo v znesku 8.000 evrov bruto. Vlada je tudi ugotovila, da ima na podlagi predloga upravnega odbora mag. A. Šircelj, nekdanji predsednik upravnega odbora, mednarodne izkušnje z delom v finančnih institucijah ter da nima izkušenj pri delu v instituciji, katere osnovno poslanstvo je bilo prestrukturiranje slabih terjatev ali bank, zato je vlada odločila, da mu od 18. 7. 2013 do dneva njegove razrešitve pripada mesečno doplačilo v znesku 4.000 evrov bruto.

⁴⁷⁴ Izplačila neizvršnim direktorjem za leto 2013 so predstavljena v prilogi 11.

⁴⁷⁵ V obdobju veljavnosti politike prejemkov 1 neizvršni direktorji niso dobili plačil za delo, ki bi presegalo dogovorjen obseg dela.

- v primeru, če je neizvršni direktor razrešen brez utemeljenega razloga, pred rednim iztekom mandata, mu mora DUTB izplačati odpravnino v višini 12 mesečnih prejemkov, neizvršnemu direktorju pa ponuditi sklenitev pogodbe za nedoločen čas za delovno mesto, ki ustreza vrsti in stopnji izobrazbe, ki se je zahtevala za opravljanje dela po pogodbi o poslovanju; v primeru sporazumnega prenehanja pogodbe pred rednim iztekom iz objektivnih razlogov, kot so daljša bolezen, trajna nezmožnost za delo in drugi upravičeni razlogi, neizvršnemu direktorju pripada šest mesečnih prejemkov⁴⁷⁶.

Ugotovili smo:

- glede na to, da potrebo po dodatnem delu neizvršnih direktorjev in višino plačila za to delo določa upravni odbor sam sebi, oziroma svojim neizvršnim članom, ocenjujemo, da člani upravnega odbora niso ravnali z zadostno skrbnostjo, da bi zagotovili poslovanje DUTB v skladu z najvišjimi etičnimi standardi upravljanja, upoštevajoč preprečevanje nasprotja interesov;
- s pogodbo o poslovanju je bila dogovorjena možnost sklenitve pogodbe o zaposlitvi za nedoločen čas, kar ni običajno niti za člane nadzornega sveta v dvotirnem sistemu niti za neizvršne direktorje v enotirnem sistemu, in nima podlage v Zakonu o prejemkih poslovnih oseb v gospodarskih družbah v večinski lasti Republike Slovenije in samoupravnih lokalnih skupnosti⁴⁷⁷ (v nadaljevanju: ZPPOGD) in ustvarja videz odvisnega položaja neizvršnega direktorja; neizvršni direktor, ki bi se po prenehanju dela na tem položaju zaposlil v DUTB (torej pri izvršnem direktorju, ki ga sedaj nadzira), svojega dela ne bi opravljal enako neodvisno, kot če te možnosti ne bi imel;
- odpravnina je bila v posamezni pogodbi o poslovanju z neizvršnim direktorjem določena, kljub temu da v politiki prejemkov 2 ni bila predvidena, ker politika prejemkov 2 določa, da se odpravnina lahko izplača le izvršnemu direktorju ob nekrivdnem predčasnem prenehanju funkcije in delovnega razmerja v družbi⁴⁷⁸; določilo o odpravnini v pogodbah o poslovanju je v nasprotju s politiko prejemkov 2, ker so celotni prejemki neizvršnih članov upravnega odbora sestavljeni le iz fiksnega dela prejemkov in doplačil za posebne izkušnje;
- področje odpravnin ureja ZPPOGD, ki pa se ne uporablja za člane upravnega odbora; v politiki prejemkov 1 in 2 ni določil v zvezi z odpravnino za neizvršne direktorje; ob upoštevanju šestega odstavka 8. člena ZUKSB, ki določa, da namesto določb navedenega zakona politiko prejemkov članov upravnega odbora določi skupščina DUTB, ocenjujemo, da bi morala biti tudi odpravnina za neizvršne direktorje v letu 2013 določena v politiki prejemkov 1 in 2, in ne prepuščena

⁴⁷⁶ V pogodbi o poslovanju, ki je bila sklenjena z neizvršnim direktorjem mag. A. Širceljem, je bilo določeno, da mu v primeru odpovedi pogodbe z njegove strani pripada šest mesečnih prejemkov, DUTB pa mu mora ponuditi sklenitev pogodbe o zaposlitvi na drugem delovnem mestu. V primeru, da je plača po ponujeni pogodbi o zaposlitvi na novem delovnem mestu višja od $\frac{3}{4}$ mesečnega prejemka, določenega v pogodbi o poslovanju, neizvršnemu direktorju odpravnina ne pripada.

⁴⁷⁷ Uradni list RS, št. 21/10, 8/11, 23/14.

⁴⁷⁸ Ob preteku mandata, krivdnem prenehanju funkcije ali prenehanju funkcije po volji izvršnega direktorja ta ni upravičen do odpravnine. Izvršni direktor tudi ni upravičen do odpravnine, če se mu po nekrivdnem predčasnem prenehanju ponudi drugo primerno delovno mesto v DUTB, pa ga zavrne, in odpravnina izvršnega direktorja znaša maksimalno šestkratnik povprečnih skupnih prejemkov fiksnega in variabilnega dela, ki jih je izvršni direktor prejel v zadnjih treh mesecih.

dogovoru pogodbenih strank v posamezni pogodbi o poslovanju; tudi sicer 6 in 12-mesečne odpravnine pri sporazumnem prenehanju pogodbe o poslovanju niso običajne.

DUTB je z neizvršnimi direktorji sklenila pogodbe o poslovanju, ki niso bile skladne s politiko prejemkov 2, ker pogodbe o poslovanju določajo odpravnino, ki je politika prejemkov 2 za neizvršne člane upravnega odbora ne predvideva. V pogodbah o poslovanju je bila dogovorjena tudi možnost sklenitve pogodbe o zaposlitvi za nedoločen čas, kar ni običajno ne za neizvršne direktorje v enotirnem sistemu, niti za člane nadzornega sveta v dvotirnem sistemu in ustvarja videz odvisnega položaja neizvršnega direktorja. Prav tako niso običajne 6 in 12-mesečne odpravnine pri sporazumnem prenehanju pogodbe. V pogodbah o poslovanju je bila v nasprotju z najvišjimi etičnim standardi upravljanja določena možnost, da neizvršni direktorji za DUTB opravljajo tudi izvršno ali svetovalno delo prek dogovorjenega obsega dela, vendar si je potrebo po tem dodatnem delu in višino plačila za to delo lahko določal upravni odbor sam.

Člani upravnega odbora pri določitvi prejemkov vršilcev dolžnosti izvršnih direktorjev niso ravnali v skladu s politiko prejemkov 1, ker so določili fiksni prejemek in si niso prizadevali, da bi bili prejemki vršilcev dolžnosti izvršnih direktorjev v ustreznem sorazmerju z njihovimi pooblastili, nalogami, izkušnjami in odgovornostjo ter s finančnim stanjem DUTB.

Člani upravnega odbora na sejah pred sklenitvijo pogodb niso obravnavali vsebine pogodb o prenosu tveganih postavk NLB in NKBM na DUTB in tveganih postavk obeh bank, ki so bile prenesene na DUTB konec leta 2013. Člani upravnega odbora niso utemeljili zahteve, dane vladi za dokapitalizacijo DUTB v znesku 200.000.000 evrov, in niso zagotovili, da bi DUTB sklenila pogodbe z bankama o povračilih stroškov, kot to določa ZUKSB.

Člani upravnega odbora na upravnem odboru niso sprejeli kriterijev za ocenjevanje doseganja cilja ustanovitve DUTB in niso sprejeli notranjih aktov, s katerimi bi uredili področje poslovnih pristojnosti (vršilcev dolžnosti) izvršnih direktorjev, zaposlovanja, postopkov obravnavanja pobud bank, postopkov prevzemanja tveganih postavk bank in niso določili kriterijev za ocenjevanje dela upravnega odbora.

2.3.5 Storitve zunanjih izvajalcev

Z revizijo smo preverili:

- ali je DUTB v postopkih izbora zunanjih izvajalcev ravnala v skladu s pravili o javnem naročanju;
- ali je DUTB pri sklepanju pogodb in pri spremljanju storitev izvajalcev sledila načelom dobre prakse upravljanja s pogodbami;
- ali je DUTB zagotovila sledljivost in preglednost delovanja zunanjih izvajalcev in
- ali je DUTB nadzirala izvajanje storitev in pridobila dokazila o vseh izvedenih storitvah.

2.3.5.1 Storitve družbe Quartz+co, AB, Švedska

2.3.5.1.a Največji delež vseh stroškov svetovalnih storitev DUTB v letu 2013 predstavljajo stroški, ki se nanašajo na družbo Quartz+Co (76 odstotkov), s katero je DUTB sklenila šest pogodb⁴⁷⁹. V sklenjenih pogodbah je bil določen predmet pogodbe, obdobje izvajanja storitve in pogodbena vrednost, ki je bila pri treh (od šestih) pogodb določena v obliki tedenskega oziroma mesečnega pavšalnega zneska. DUTB bi sledila načelom dobre prakse, če bi pri sklepanju pogodb z zunanjimi izvajalci in pri spremljanju storitev, dogovorjenih v pogodbi, upoštevala načela dobre prakse upravljanja, ki opozarjajo na sedem stopenj naročanja storitev, sklepanja pogodbe in upravljanja pogodbe⁴⁸⁰:

- opredelitev predmeta naročila;
- izbira nabavne strategije;
- izdelava in objava dokumentacije za oddajo naročila;
- ocenjevanje prejetih ponudb;
- odločitev in sklenitev pogodbe;
- sprotno upravljanje pogodbe – skrbnik naročila in
- ocena izvedbe pogodbenega predmeta.

Pojasnilo DUTB

DUTB v tistem obdobju ni imela organizacije, ki bi bila v podporo izvršnim direktorjem pri izvedbenem delu, zato se je morala zanašati na podporo zunanjih svetovalcev. Postopek zaposlovanja se je začel že sredi aprila 2013, z določitvijo in oceno kadrovskega agencij, ki bi DUTB pomagale pri iskanju kandidatov za ključna mesta. Zaradi narave svetovalnih storitev družbe Quartz+Co pri sprejemu ponudbe oziroma pri sklepanju pogodb ni mogoče v celoti opredeliti vseh parametrov, tako kot pri pogodbah, kjer je predmet izdelava nekega produkta. Nasvet je najpogostejše dan v ustni obliki (na sestankih, seminarjih, delavnicah). Merjenje svetovanja se izvaja prek poročila o opravljenih urah, kakovost pa presoja le naročnik, ki potrjuje račune, ker ve, kako je nasvet lahko uporabil. Vsem računom so bile priložene specifikacije. Naknadno je DUTB zaradi pregleda KPK pridobila še podrobnejše specifikacije opravljenih storitev. Plačilo po pavšalu priznava tudi davčna stroka, vključuje pa tudi rezervacijo kapacitet družbe, s katero je sklenjena pogodba. Upravni odbor je nadzoroval izvajanje pogodb z neposrednim nadzorom nad izvajalci.

S preverjanjem opravljenih svetovalnih storitev družbe Quartz+Co po sklenjenih pogodbah, ki so predstavljene v prilogi 13, smo ugotovili, da DUTB ni ravnala skrbno, ker ni smiselno upoštevala uveljavljene dobre prakse na področju upravljanja pogodb, in je s tem ogrozila gospodarnost porabljenih sredstev, saj:

- je sklenila pogodbe, v katerih ni določila višine plačila za posamezne opravljene storitve svetovanja in s tem ni zagotovila podlage za pravilno vrednotenje opravljenega svetovanja, in ni zagotovila tekočega spremljanja izvedenih storitev;
- DUTB ni pridobila računov, ki bi vsebovali podatke o vseh opravljenih storitvah svetovanja, ampak se opis opravljenih storitev na računih ("organizacija in postavitve" ali "priprava na prenos sredstev" ali "priporočila"), ki jih je izdala družba Quartz+Co, nanaša na plačilo provizije po

⁴⁷⁹ Nekatere pogodbe so bile v obliki pisma o nameri, ki sta ga podpisala predstavnika DUTB in Quartz+Co.

⁴⁸⁰ Primer povzet po *Contract Management, Better Practice Guide, Australian National Audit Office, February 2001, Table 1 – Contract Management Lifecycle*, stran 8.

pogodbi, računom pa so priložene specifikacije, iz katerih je razvidno število opravljenih enot, ki se nanašajo na tedenski ekvivalent polnega delovnega časa⁴⁸¹ za posamezne storitve, ne pa tudi opis izvedenih storitev, ki so bile dejansko opravljene; v pogodbah ni definicija tedenskega ekvivalenta polnega delovnega časa ter ni določena vrednost enote; iz vseh sklenjenih pogodb tudi ni razvidno, kdo v družbi Quartz+Co je dejansko izvedel posamezno storitev svetovanja;

- na izdanih računih ni podatka o tem, koliko oseb iz družbe Quartz+Co je pri izvajanju storitev sodelovalo, obenem pa je iz primerjave podatkov med izdanimi računi razvidno, da se vrednost enote med računi razlikuje, čeprav je navedena enaka vrsta storitve;
- glede na to, da je bila družba Quartz+Co izbrana zato, ker je imela strokovnjaka s tega področja T. Månssona⁴⁸², ocenjujemo, da je bil T. Månsson vodilni svetovalec družbe Quartz+Co za izvajanje pogodbeno dogovorjenih storitev.

Pojasnilo DUTB

Upravni odbor je z namenom, da se odpravi dvom glede okoliščin nasprotja interesov T. Månssona, ki je bil v obdobju trajanja pogodb zaposlen pri družbi Quartz+Co, dosledno izločil iz postopka preverjanja prispelih ponudb, in odločanja o tem, s katero družbo bo DUTB sklenila pogodbo, kasneje pa tudi iz nadzora nad izvrševanjem pogodb. Svetovalne storitve družbe Quartz+Co so obsegale druge vrste storitev, kot jih je opravljal T. Månsson kot vršilec dolžnosti izvršnega direktorja, ker po naravi predmeta pogodb z družbo Quartz+Co delo zakonitega zastopnika DUTB, upoštevajoč ZGD-1, ne more biti istovrstno oziroma enako svetovalnemu delu družbe Quartz+Co. V obdobju, ko je bil T. Månsson del ekipe DUTB, ni izvajal storitev za družbo Quartz+Co in je njegova funkcija tam mirovala. Kljub temu, da je bil T. Månsson v družbi Quartz+Co v obdobju trajanja pogodbe še naprej zaposlen, je bil pravilno izločen pri sklepanju pravnih poslov z o družbo Quartz+Co, prav tako ni imel prav nikakršnih pristojnosti za potrjevanje računov družbe Quartz+Co.

Ne glede na pojasnilo ocenjujemo, da DUTB ob imenovanju T. Månssona za vršilca dolžnosti izvršnega direktorja ni obvladovala tveganja nastanka nasprotja interesov. Za nastanek nasprotja interesov namreč v skladu z 38a. členom ZGD-1 ni treba, da dejansko pride do pristranskega in subjektivnega opravljanja nalog ali odločanja v okviru izvajanja funkcije, ampak zadostuje že, da je nepristranskost in objektivnost ogrožena. DUTB v obdobju zaposlitve T. Månssona tveganja obstoja ogroženosti ni obvladovala v zadostni meri, saj ni imela vzpostavljenih normativnih okvirov za takšno notranjo kontrolo. DUTB ni obvladovala tveganja plačevanja enakega obsega storitev svetovanja družbi Quartz+Co, kot če bi bil T. Månsson član svetovalne ekipe Quartz+Co. Kot vršilec dolžnosti izvršnega direktorja je DUTB zaposlila najbolj izkušenega strokovnjaka družbe Quartz+Co. Zaradi nesledljivosti izvajanja vseh storitev svetovanja družbe Quartz+Co (ker DUTB v vseh primerih ne razpolaga z dokazili o vseh izvedenih storitvah in z imeni izvajalcev) ni mogoče preveriti, ali je DUTB dvakrat plačevala za ista izkustvena znanja oziroma svetovanje;

- pri oddaji naročila ni ravnala v skladu s predpisanimi postopki za oddajo naročil⁴⁸³ in ni dokazil, da bi DUTB zagotavljala nadzor nad izvajanjem pogodb; DUTB ni obvladovala tveganja

⁴⁸¹ Angl.: FTE – Full time equivalent weeks. Predstavljeno v tabeli v prilogi 14 tega poročila.

⁴⁸² Več v točki 2.3.5.1.b tega poročila.

⁴⁸³ Več v točki 2.3.5.1.b tega poročila.

podvajanja izplačil za svetovalne storitve, ker so se posamezne pogodbeno določene storitve izvajale v istem obdobju in ker iz vseh pogodb ni jasno razvidna vsebina dela, ki bi ga morala opraviti posamezna družba; vsebinsko podobne storitve so predstavljale storitve družbe Quartz+Co⁴⁸⁴ in družbe *Zolfo Cooper LLP, Velika Britanija*⁴⁸⁵ (v nadaljevanju: družba Zolfo Cooper), ki so bile povezane s pripravo priporočil, finančnim svetovanjem v zvezi z odkupom nedonosnih posojil od NLB, skrbnimi pregledi terjatev in drugimi storitvami;

- ob zaključku vsakega projekta ni izdelala ocene izvedbe projekta; DUTB ne razpolaga z dokazili, da je družba Quartz+co v letu 2013 opravila dogovorjene storitve pregledov in ocen nedonosnih sredstev treh bank, izdelavo strategije za posamezne primere in izvedbo razgovorov za zaposlitev⁴⁸⁶, in z dokazili o izvedbi pogodbeno dogovorjene aktivnosti, ki se nanaša na pripravo načrta z osnutkom organizacije, smernic in predstavitev delavnic in sestankov odborov; iz poročila družbe Quartz+co o opravljenem delu⁴⁸⁷ je razvidno le, da so dejavnosti v okviru svetovalnih pogodb obsegale organizacijo in vzpostavitev, pripravo na prenos sredstev, izvedbo prenosa sredstev, pripravo priporočil in aktivnosti, ki se ne nanašajo na ustno svetovanje DUTB.

2.3.5.1.b

Pojasnilo DUTB

Družba Quartz+Co je v obdobju od 11. 3. do 8. 4. 2013 izvajala projekt, ki je vključeval prvo fazo, ki se je nanašala na razvoj okvira in vzpostavitev splošnega načrta, ki ji bo sledila druga faza⁴⁸⁸. DUTB se

⁴⁸⁴ Več v prilogi 13 in 14 tega poročila.

⁴⁸⁵ Več v točki 2.3.5.2. tega poročila.

⁴⁸⁶ DUTB je predložila le poročilo Prenos sredstev iz NLB na DUTB z dne 17. 6. 2013, ki je bil podlaga za pripravo priporočil upravnega odbora, ki jih je DUTB pripravila 24. 6. 2013 za medresorsko komisijo v zvezi z izvedbo prvega prenosa sredstev.

⁴⁸⁷ Poročilo o prispevku družbe Quartz+Co iz februarja 2014 in z dne 20. 5. 2014.

⁴⁸⁸ Druga faza se bi izvajala od 8. 4. do 30. 6. 2013.

je z družbo Quartz+co 24. 5. 2013 v pogodbi dogovorila o plačilu storitev za izvedbo prve faze v znesku 82.250 evrov. Aktivnosti so obsegale:

- opis poti naprej in razvoj načrta;
- oblikovanje procesa za aplikacije in nudenje podpore na visoki ravni;
- priprava osnutka organizacije;
- razvoj smernic;
- priprava in vodenje delavnic 22. 3. 2013 in 10. 4. 2013 in
- priprava poročila o stanju in sestankih z ministrom za finance ter drugimi.

Iz vsebine storitev družbe Quartz+Co po posameznih projektih⁴⁸⁹ izhaja:

- storitve Projekta 1 "Podpora implementaciji – Priprava na prvi prenos terjatev/slabih terjatev iz banke pred koncem junija 2013" obsegajo oblikovanje vseh potrebnih aktivnosti, orodij in pogodb za pripravo organizacije, ki bo sposobna izvesti prvi prenos premoženja, s pripravo končne pogodbe za ureditev razmerij med DUTB in bankami;
- namen storitev Projekta 2 "Podpora implementaciji – Priprava na dokapitalizacijo 3 sistemskih bank pred junijem 2013" je oblikovanje in izvršitev vseh potrebnih aktivnosti, orodij, pogodb in financiranja za pripravo rekapitalizacije bank; sem sodijo storitve, ki se nanašajo na:
 - oblikovanje metodologije vrednotenja terjatev;
 - oblikovanje procesa, kako bo država izdala obveznice in dokapitalizirala banke in za to pripravila ustrezne pravne podlage;
- storitev Projekta 3 "Podpora implementaciji – Načrtovanje in razvoj organizacije DUTB" in Projekta 4 "Tekoča podpora" je razvijanje vidika primerne vloge za DUTB in potencialno prestrukturiranje družbe Cimos; namen storitev Projekta 3 je načrtovanje (oblikovanje načrta za prenos premoženja, priprava informacijskih procesov v ta namen in priprava pravnih podlag) in oblikovanje organizacije za prenos premoženja; kot izhaja iz druge faze, je namen Projekta 3 oblikovanje organizacije DUTB in njeno zaposlovanje; v tem primeru se je družba Quartz+Co s pogodbo zavezala, da bo pripravila notranjo organizacijo oziroma sistemizacijo delovnih mest in oblikovala notranje procese delovanja.

Ugotovili smo:

- iz specifikacije računov izhaja, da je skupna vrednost storitev, ki naj bi predstavljale storitve finančnega svetovanja glede izdaje, prodaje, nakupa ali prenosa vrednostnih papirjev DUTB po določbi 17. odstavka 11. člena ZUKSB in predstavljajo izjemo od uporabe pravil javnega naročanja, znašala 1.503.326 evrov.

Pojasnilo DUTB

Pogodbe med DUTB in družbo Quartz+Co so bile sklenjene kot izjeme od obveznosti postopka javnega naročanja. Predmet pogodb so finančne storitve kot je podpora pri pripravi prenosa slabih terjatev, podpora pri dokapitalizacijah treh sistemskih bank, podpora pri prenosu slabih terjatev, podpora pri načrtih za rekonstrukcijo, podpora pri izdaji obveznic in podobno.

⁴⁸⁹ Več o vsebini storitev po projektih in vsebini izvedenih storitev po izdanih računih v prilogi 14 tega poročila.

Storitve organizacije in postavitve družbe je mogoče na podlagi Enotnega besednjaka javnih naročil (CPV) in pojasnjevalnih opomb Enotnega besednjaka javnih naročil (CPV) 2008 uvrstiti v "Razred 7941: Storitve podjetniškega in managerskega svetovanja". Navedeni razred namreč zajema storitve splošnega managerskega svetovanja, ki so sestavljene iz svetovalnih in usmerjevalnih storitev pomoči ter storitev pomoči poslovanju glede poslovne politike in strategije ter splošnega načrtovanja, oblikovanja in nadzora nad organizacijo, ter storitve svetovanja na področju upravljanja človeških virov, ki so sestavljene iz svetovalnih in usmerjevalnih storitev pomoči in storitev pomoči poslovanju glede upravljanja človeških virov organizacije. V navedeni opis sodijo tudi opravljene storitve družbe Quartz+Co, ki je DUTB pomagala pri načrtovanju in oblikovanju notranje organizacije DUTB ter pri upravljanju s kadri. Navedene storitve, ki jih je na podlagi Priloge VI Uredbe Komisije (ES) št. 213/2008 z dne 28. novembra 2007⁴⁹⁰ mogoče uvrstiti v kategorijo številka 11 "Storitve svetovanja pri vodenju in sorodne storitve", sodijo med storitve iz Seznama storitev A, za katera se, upošteva prvi odstavek 20. člena ZJN-2⁴⁹¹, pravila o javnem naročanju v celoti uporabijo. Ocenjujemo, da vrednost storitev organizacije in postavitve družbe znaša 1.019.824 evrov in presega v 2. točki prvega odstavka 12 člena ZJN-2 določeno mejno vrednost, nad katero je objava v Uradnem listu EU obligatorna. Ker je DUTB z družbo Quartz+Co za izvedbo projekta sklenila Sporazum o opravljanju storitev, ne da bi pred tem izvedla postopek oddaje javnega naročila, je s tem ravnala v nasprotju z 2. točko prvega odstavka 12. člena ZJN-2 in z drugim odstavkom 24. člena ZJN-2, ki določa vrste postopkov, ki jih glede na vrednost javnega naročila mora izvesti naročnik;

2.3.5.1.c

Pojasnilo DUTB

Po seji upravnega odbora, ki se je končala 10. 4. 2013, so izvršni direktorji po navodilih upravnega odbora opravili raziskavo številnih možnih ponudnikov svetovalnih storitev in vrsto razgovorov z njimi. Potencialnim ponudnikom so

⁴⁹⁰ Uradni list EU, št. L 74/08

⁴⁹¹ Uradni list RS, št. 12/13-UPB5.

⁴⁹² Ponudbo so predložile družbe Baine&co, Quartz+Co, Zolfo Cooper, Ovington Financial Partners Ltd. in McKiney&co (ustna ponudba).

bila 20. 4. 2013 posredovana kratka navodila in povabilo k oddaji ponudb. Upravni odbor je potencialnim tujim svetovalnim družbam poslal pismo, v katerem jih je povabil k dajanju ponudb in v njem navedel merila, na podlagi katerih bo odločal. Pri tem je poudaril potrebo po primerljivih mednarodnih izkušnjah in hitro odzivnost. Do seje upravnega odbora 25. 4. in 26. 4. 2013 je prispelo več okvirnih ponudb v pisni ali ustni obliki, skupaj z upravnim odborom se je pregledal seznam potencialnih ponudnikov glede na merila za izbiro. Izvršna direktorja A. Koršič in B. Gjerkeš sta ocenila ponudbe glede na merila za izbiro ter izbrala družbo Quartz+Co, in sklenila dogovor o delu v drugi fazi, to je od 3. 4. do 30. 6. 2013. DUTB je prejete ponudbe proučila v skladu s kriteriji. Postopek preverjanja je opravila komisija, sestavljena iz izvršnih direktorjev. Komisija je po pregledu ponudb upravnemu odboru predlagala, da sklene pogodbo z družbo Quartz+Co, in upravni odbor je potrdil predlog. DUTB in družba Quartz+Co sta nato pogodbo sklepali zaporedoma, tako da je bila vsaka pogodba sklenjena za določeno fazo projekta prenosa terjatev.

Upravni odbor se je odločil⁴⁹³, da oblikuje štiri projekte:

- [REDACTED]
 - [REDACTED]
 - [REDACTED]
 - [REDACTED]
-
- [REDACTED]
 - [REDACTED]
 - [REDACTED]
 - [REDACTED]
-
- [REDACTED]

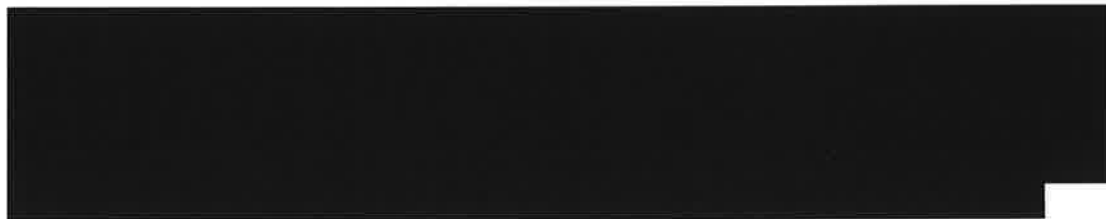
Pojasnilo DUTB

Predstavniki DUTB so se v marcu 2013 srečali s predstavniki Ministrstva za finance in vlade, kjer so slednji predlagali, da DUTB pripravi načrt prestrukturiranja družbe Cimos. DUTB je s tem namenom (kot eno od storitev) v pogodbo, ki jo je sklenila z družbo Quartz+Co, vključila tudi pripravo načrta prestrukturiranja za družbo Cimos. Stroški za celotno drugo fazo so znašali 293.250 evrov na mesec.

⁴⁹³ Na seji dne 9. 4. in 10. 4. 2013, na kateri so bili prisotni vsi vršilci dolžnosti izvršnih direktorjev in neizvršni člani upravnega odbora ter predstavniki družbe Quartz+Co.

⁴⁹⁴ Na seji dne 9. 4. in 10. 4. 2013.

DUTB je navedla, da je odločitev upravnega odbora o tem, da se pripravijo priporočila v zvezi s primerom družbe Cimos, ali naj DUTB sodeluje pri podpori družbi Cimos in na kakšen način, temeljila na predlogu Ministrstva za finance. Kljub temu, da vrste in vsebine nalog DUTB niso bile opredeljene v nobenem notranjem aktu, in niso bile sprejete smernice o delovanju DUTB, ki bi urejala vsebino aktivnosti, je DUTB sklenila pogodbo z družbo Quartz+Co, ki je obsegala tudi svetovalne storitve pri oblikovanju stališča glede primerne vloge DUTB v možnem prestrukturiranju družbe Cimos.

Pogodbeno določena cena za izvedbo druge faze je bila 293.250 evrov mesečno, oziroma glede na število delovnih dni, če se delo ne bo opravljalo ves mesec. Družba Quartz+Co je izstavila račune v skupni vrednosti 823.900 evrov, od tega za april v znesku 237.400 evrov. Ker se je projekt izvajal od 8. 4. 2013, ocenjujemo, da je družba Quartz+Co za april, glede na število delovnih dni, zaračunala DUTB previsok znesek za 10.790 evrov⁴⁹⁷.

Del projekta v zvezi s pripravo na prve prenose sredstev, za katero je bila po pogodbi zadolžena družba Quartz+Co, se je nanašal na določitev sestave delovnih skupin z zaposlenimi na DUTB⁴⁹⁸ in na banki za vsako skupino sredstev. Drugi del projekta (v zvezi s podporo pri izvedbi načrta in organizacije DUTB) se je nanašal na iskanje kandidatov za zaposlitev in zasedbo delovnih mest do 28. 6. 2013. Do konca projekta druge faze, oziroma do 30. 6. 2013, niso bile vzpostavljene delovne skupine, ki bi se ukvarjale s prenosom sredstev na DUTB, saj je imela DUTB poleg vršilcev dolžnosti izvršnih direktorjev zaposlenega le asistenta upravnega odbora in svetovalca za upravljanje komunikacij. Kljub temu, da pogodbeno dogovorjene obveznosti, ki so se nanašale na sestavo delovnih skupin z zaposlenimi za pripravo na prve prenose sredstev, niso bile izvedene, je DUTB družbi Quartz+Co plačala celoten pogodbeno določen znesek.

⁴⁹⁵ Na seji dne 25. 4. in 26. 4. 2013.

⁴⁹⁶ Priloga 6 k "BAMC Board Meeting April 25-26" z dne 25. 4. 2013.

⁴⁹⁷ Izračun temelji na številu delovnih dni v aprilu in povprečni vrednosti storitve: 293.250 evrov/22 delovnih dni v aprilu = 13.330 evrov/delovni dan; 13.330 evrov * 17 delovnih dni (8. 4. do 30. 4.) = 226.610 evrov; 237.400 evrov – 226.610 evrov = 10.790 evrov.

⁴⁹⁸ Pravniki, računovodje, finančniki, svetovalci.

⁴⁹⁹ *Enclosure II to Meeting Minutes of 5th Board Meeting: Status update* (31. 5. 2013).

2.3.5.1.d

- [REDACTED]
 - [REDACTED]
 - [REDACTED]
 - [REDACTED]
- [REDACTED]
- [REDACTED]
 - [REDACTED]

Pojasnilo DUTB

Upravnemu odboru je bil na seji 14. 5. 2013 predstavljen seznam potencialnih dobaviteljev, ki bi družbi pomagali v teh razmerah in njihova ocena glede na merila izbora. Upravni odbor je sklenil, da podpre predlog izvršnih direktorjev glede pristopa, delovnih modulov za izvedbo, potrebnih virov in dobaviteljev (vključno z družbo Quartz+Co in družbo Zolfo Cooper), ki bi pri tem pomagali. V postopku po odločitvi upravnega odbora glede proračunske omejitve je bil obseg dela družbe Quartz+Co ponovno določen in dogovorjene nove pogodbe za obdobje od 20. 5. do 28. 6. 2013. Ministrstvo za finance je 31. 5. 2013 obvestilo upravni odbor, da ne bo DUTB tista, ki bo dokapitalizirala NLB,

⁵⁰⁰ Tudi pogodba z dne 8. 4. 2013 določa, da če se DUTB in družba Quartz+Co dogovorita za bistveno spremembo obsega projekta, je treba skleniti pisno spremembo pogodbe, ki bo vsebovala to spremembo, vključno z morebitno prilagoditvijo virov, projektnih stroškov, trajanja projektov in drugih pomembnih dejavnikov.

ampak bo to opravila vlada neposredno. Zato je bilo treba ponovno načrtovati delo in prioritete skupin za prenos, pogodbe pa niso bile več spremenjene zaradi časovne stiske, saj je bilo treba delo opraviti do konca junija. Zaradi posegov Evropske komisije transakcij ni bilo mogoče izvesti, tako da je bila podpora družbi Quartz+Co in Zolfo Cooper pri njihovih pripravah in izvedbi prekinjena.

DUTB in družba Quartz+Co sta sklenili tudi pogodbo oziroma pismo o nameri v zvezi s pripravo DUTB na prejem prenesenih sredstev z bank, z izdelavo delovnega načrta⁵⁰¹, ki bo vključeval načrt in napoved za vsako postavko, ki se bo prenesla na DUTB. Projekt naj bi se izvajal od 21. 8. do 13. 9. 2013 za 59.000 evrov na teden. Ker DUTB družbi Quartz+Co ni zagotovila dostopa do vseh informacij, storitve niso bile izvedene in DUTB v letu 2013 ni plačala pogodbeno določenega zneska.

2.3.5.1.e

•

•

Pojasnilo DUTB

Izvršni direktorji so upoštevali dejstvo, da gre za nadaljevanje dela, ki je tesno povezano z že opravljenim delom družbe Quartz+Co. Na tej podlagi so se odločili, da bodo še naprej uporabljali storitve družbe Quartz+Co, in sklenili pogodbo za obdobje od 20. 8. do 13. 9. 2013. Ker je postalo jasno, da DUTB ne bo dobila dostopa do ključnih informacij (dostop so ji zavrnille banke in Banka Slovenije) od bank ter dela, ki sta ga opravili družbi Deloitte in Oliver Wyman, je bilo treba spremeniti obseg dela in pogodbo z družbo Quartz+Co. Sklenjena je bila nova pogodba za obdobje od 26. 8. 2 do 29. 11. 2013, ki je predvidela tudi obdobje brez izvedbe storitev (brez stroškov za DUTB) med 23. 9. in 21. 10. 2013.

DUTB in družba Quartz+Co sta sklenili pogodbo za izvedbo storitev v zvezi s pripravo na prenos sredstev iz NKBM in Abanke za obdobje od 26. 8. do 29. 11. 2013 za 74.000 evrov na teden. Obseg dela, dogovorjen z družbo Quartz+Co, je bil osredotočen na:

- podporo za zagotovitev nemotenega prenosa sredstev, vključno z razvojem orodij informacijske tehnologije (orodji delovnega načrta in finančnega modela) za upravljanje sredstev, ko bodo prevzeta od bank, ter pomočjo pri pripravi potrebnih storitvenih pogodb z bankami;

⁵⁰¹ Delovni načrt se bo uporabil kot pregled strateških in operativnih ukrepov, ki jih mora DUTB sprejeti v zvezi z vsakim prenesenim sredstvom, vključeval bo tudi odgovorne osebe in roke. Vseboval bo napoved vpliva sprejetih strateških in operativnih ukrepov na denarni tok DUTB.

⁵⁰² Na podlagi informacije, da se je vlada strinjala, da bo pregled kakovosti sredstev treh bank opravila družba Deloitte Slovenija, d. o. o. (v nadaljevanju: Deloitte), in sicer vseh sredstev, tudi slabih posojil za prenos na DUTB, DUTB pa bo sodelovala pri stresnih testih, ki jih bosta opravili družbi Deloitte in Oliver Wyman, kar bo sestavni del njenega začetnega skrbnega pregleda.

- podporo pri pripravi načrta za operativno in strukturno ravnanje s sredstvi, vključno s prvim osnutkom postopkov pri upravljanju posojil in premoženja, ter za izbrane primere, okvirnimi načrti ukrepanja po odkupu, vključno s finančnimi posledicami;
- podporo pri oceni finančnih posledic za DUTB, vključno s tistimi zaradi izdaje obveznic in
- podporo pri pripravi novih priporočil DUTB za medresorsko komisijo.

Rezultati tega projekta (nadaljevanje priprave na prenos sredstev) naj bi vključevali orodje delovnega načrta, finančnega modela in opise postopkov upravljanja s sredstvi, zahteve v zvezi s storitveno pogodbo z NKBM in Abanko, strateške razvojne možnosti za prenesena sredstva, finančne scenarije, finančne potrebe in osnutek priporočil za medresorsko komisijo.

- [REDACTED]
- [REDACTED]

Pojasnilo DUTB

Upravni odbor je bil do naslednje seje 10. 9. in 12. 9. 2013 sproti obveščen o dogajanju, na primer o dostopu do informacij od bank in do projekta pregleda kakovosti sredstev, izvršni direktorji pa so ustrezno ukrepali.

DUTB ne razpolaga s pogodbeno dogovorjenimi dokumenti in poročili, ki bi dokazovali izvedbo vseh dogovorjenih storitev, kot je priprava finančnega modela, opis postopkov upravljanja s sredstvi, zahtevo v zvezi s storitveno pogodbo z NKBM in Abanko, strateške razvojne možnosti za prenesena sredstva in finančne scenarije. Ker DUTB ne razpolaga z dokazili o vseh izvedenih storitvah, obstaja tveganje, da niso bile opravljene v pogodbeno dogovorjenem obsegu.

2.3.5.1.f DUTB in družba Quartz+Co sta sklenili pogodbo za vodenje in izvedbo prenosa in upravljanja sredstev, ki naj bi se prenesla najmanj v dveh tranšah. Ponudba za izvedbo storitve je vključevala vodenje prenosa sredstev in njihovega upravljanja za tranšo 1 ter vodenje prenosa sredstev za tranšo 2, pri čemer bi tranša 1 bila izvedena decembra 2013, tranša 2 pa v prvem četrtletju 2014, za obdobje od 2. 12. 2013 do 24. 1. 2014 za 91.000 evrov na teden. Projekt je obsegal naslednje faze:

- zagotovitev gladkega prenosa sredstev v tranši 1;
- vodenje učinkovitega upravljanja nedonosnih posojil;
- priprava podrobne finančne napovedi in s tem pomoč pri izdaji obveznic in
- zagotovitev organizacije, ki bo zagotavljala upravljanje premoženja, ki bo preneseno.

Pojasnilo DUTB

Podporo pri izvedbi transakcij si je DUTB zagotovila pri družbah Quartz+Co in Zolfo Cooper, kar je predstavljalo nadaljevanje že opravljenega dela.

DUTB je bila s strani Banke Slovenije in Ministrstva za finance 6. 12. 2013 obveščena, da je potrebno sredstva, namenjena za prenos na DUTB, pravno prenesti⁵⁰³ pred koncem leta 2013. Ker banki (NLB in NKBM) nista bili sposobni fizično prenesti dokumentacije in upravljalvskega nadzora nad sredstvi na DUTB pred koncem leta, DUTB pa tudi ni bila pripravljena in sposobna prevzeti vseh sredstev naenkrat, je bilo odločeno, da se pravno lastništvo slabih posojil prenese na DUTB do konca leta 2013, kreditne mape pa ostanejo pri bankah v prehodnem šestmesečnem obdobju, v katerem bosta banki skrbnik ali upravljavec terjatev za DUTB. Družba Quartz+Co je DUTB v letu 2013 izstavila račune v skupnem znesku 352.000 evrov za izvedbo storitev, povezanih s pripravo in izvedbo prenosa sredstev. Ker DUTB ne razpolaga z dokazili o vseh izvedenih storitvah, obstaja tveganje, da niso bile opravljene v pogodbeno dogovorjenem obsegu.

2.3.5.1.g Čep rav DUTB s sredstvi bank v letu 2013 še ni upravljala in je bil izveden prenos tveganih postavk bank konec decembra 2013, in na tej podlagi prenos kreditnih map v štirih tranšah v letu 2014, kar predstavlja spremenjen obseg storitev glede na načrtovano vsebino projekta, DUTB ni spremenila določil v pogodbi z družbo Quartz+Co glede obsega in stroškov izvedbe projekta.

2.3.5.2 Storitve družbe Zolfo Cooper LLP, Velika Britanija

DUTB je v letu 2013 sklenila pogodbo (brez datuma in številke) in dva dodatka k pogodbi z družbo Zolfo Cooper, katerih vsebina in obdobje, na katero se nanaša izvajanje storitev, je prikazana v tabeli 9. DUTB je z družbo Zolfo Cooper sklenila pogodbo za finančno modeliranje in finančno svetovanje v zvezi s prenosom sredstev iz NLB na podlagi ponudbe, ki jo je družba Zolfo Cooper posredovala na podlagi zaprosila DUTB. Ugotovili smo:

- DUTB od družbe Zolfo Cooper ni zahtevala ponudbe, ki bi vsebovala vrste in obseg storitev, glede katerih bi se DUTB odločila pred pridobitvijo ponudbe, ker je ta posredovala ponudbo za "vzpostavitev finančnega modela", na podlagi katere je DUTB tudi sklenila pogodbo z družbo Zolfo Cooper, čeprav je DUTB zaprosila za podporo pri sodelovanju za vzpostavitev organizacije DUTB, razvoj scenarijev za uspešno bančno industrijo in podporo pri vrednotenju sredstev, ki bi se prenesli; ker DUTB ni imela vnaprej opredeljenega predmeta naročila, ni ravnala v skladu z uveljavljeno dobro prakso na področju naročanja storitev, sklepanja pogodb in upravljanja s pogodbami, ki med drugim določa, da je treba opredeliti predmet naročila in izbrati nabavno strategijo⁵⁰⁴;
- v pogodbah niso določene vrednosti izvedenih storitev za posamezno storitev, ampak je določena le skupna pogodbeni vrednost za vse opisane storitve; vsebina in vrsta storitve finančnega modeliranja v sklenjeni pogodbi pa nista bili natančno opredeljeni; iz specifikacij o opravljenih vrstah storitev družbe Zolfo Cooper je razvidno, da so bile v okviru finančnega modeliranja izvedene storitve pregleda izbranih nedonosnih posojil, ocene unovčitvene vrednosti zavarovanj, izvedbe scenarijev in analize občutljivosti, sodelovanj in predstavitev na sejah upravnega odbora, sodelovanje na sestankih z Ministrstvom za finance, Banko Slovenije NLB in drugimi.

⁵⁰³ Več o prenosu v točki 2.3.6 tega poročila.

⁵⁰⁴ Več v točki 2.3.5.1 tega poročila.

Pojasnilo DUTB

Pogodbe med družbo Zolfo Cooper in DUTB so bile sklenjene kot izjema od obveznosti izvedbe postopka javnega naročanja po 3. točki 18. člena ZJN-2, ker so bile predmet pogodb primarno finančne storitve. Večina opravljenih storitev predstavlja izjemo, ker pa je šlo pri celotnih storitvah za neločljivo povezane enote, teh ni bilo mogoče drobiti na posamična naročila oziroma jih oddajati ločeno. V teh primerih je šlo za svetovalne storitve, kjer predmeta ni mogoče opredeliti na način kot pri storitvah, kjer je predviden izdelek oziroma produkt.

Izjeme je treba razlagati restriktivno, zato mora biti dejstvo, ali opravljene storitve predstavljajo v 3. točki 18. člena ZJN-2 naštetе storitve, za katere se pravila o javnem naročanju ne uporabljajo, objektivno preverljivo. Ker v tem primeru družba Zolfo Cooper opravljenih storitev ni natančneje specifikirala, ni bilo mogoče preveriti, ali opravljene storitve predstavljajo pomožne storitve ali so te neločljivo povezane storitvami, ki so izvzete iz uporabe predpisov javnega naročanja. Na podlagi javno naročniške zakonodaje je namreč na naročniku dokazno breme, da dokaže obstoj izjeme od uporabe pravil javnega naročanja, na katero se sklicuje. V nasprotnem primeru je treba pravila javnega naročanja v celoti upoštevati.

Tabela 9: Pogodbe med DUTB in družbo Zolfo Cooper

Št.	Obseg dela	Znesek v evrih	Obdobje
(1)	(2)	(3)	(4)
1.	Finančno modeliranje in finančno svetovanje v zvezi s prenosom sredstev iz NLB z dne 29. 5. 2013: izdelava sektorskega bančnega modela, finančna analiza banke, zahteva za podatke, izdelava finančnega modela za banko.	284.000	20. 5. do 28. 6. 2013
2.	Dodatek k pogodbi dne 3.12. 2013: podpora DUTB pri izdaji dolžniških in drugih finančnih instrumentov pri prenosu sredstev, razvoj finančnega modela, podpora DUTB pri razpravah z različnimi zunanjimi strankami in njihovimi svetovalci.	88.000	26. 11. do 13. 12. 2013
3.	Dodatek k pogodbi dne 19. 12. 2013 ⁵⁰⁵ : finančne storitve, povezane s prihodnjo izdajo vrednostnih papirjev DUTB.	30.000	14. 12. do 24. 12. 2013
4 = 1 + 2 + 3 Skupaj		402.000	

Viri: pogodba in dodatki k pogodbi med DUTB in družbo Zolfo Cooper.

Ugotovili smo:

- glede na vsebino izvedenih storitev in glede na skupno vrednost storitev v sklenjenih pogodbah in po izdanih računih v skupni vrednosti 401.800 evrov (brez DDV) ocenjujemo, da razen finančnih storitev, povezanih z izdajo vrednostnih papirjev DUTB, ostale storitve ne

⁵⁰⁵ Iz dodatka izhaja, da "[...] gre za dogovorjeno podaljšanje dodatka k pogodbi, ki je posledica spremembe predvidenega časovnega okvira, kot tudi dodatni honorar, ki ga DUTB plača za potrebne storitve. Pogoji te spremembe so sestavni del pogodbe in so v celoti vključeni vanjo, kot če bi jih besedilo pogodbe v celoti določalo".

predstavljajo izjeme od pravil javnega naročanja na podlagi 3. točke 18. člena ZJN-2, v povezavi s sedemnajstim odstavkom 11. člena ZUKSB; DUTB bi morala v skladu z drugim odstavkom 24. člena ZJN-2 za te storitve izvesti postopek javnega naročanja; glede na to, da del storitev družbe Zolfo Cooper ni predstavljal izjeme od uporabe pravil javnega naročanja, temveč je šlo za storitve iz Seznama storitev A, bi morala DUTB v skladu s prvim odstavkom 20. člena ZJN-2 oddati javno naročilo za te storitve; ocenjujemo, da je izjemo po 3. točki 18. člena ZJN-2 treba razlagati restriktivno, zato bi morala DUTB od družbe Zolfo Cooper pridobiti natančno opredelitev, kakšne vrste storitve bodo opravljene, da bi DUTB lahko presodila, ali so te storitve res neločljivo povezane s storitvami oziroma sestavni del tistih storitev, ki predstavljajo izjemo od pravil javnega naročanja; DUTB ne razpolaga z dokazili, da je od družbe Zolfo Cooper zahtevala natančnejšo specifikacijo storitev, in ne razpolaga z dokazili, da gre v primeru storitev družbe Zolfo Cooper za neločljivo povezane enote;

- podpisovanje pogodb brez datuma in številke ne zagotavlja preglednega poslovanja DUTB;
- DUTB ne razpolaga z dokazili o vseh opravljenih storitvah svetovanja družbe Zolfo Cooper, ki se nanašajo na izvedene ocene, analize ali pripravo scenarijev; DUTB razpolaga s poročilom o izvedenih storitvah družbe Quartz+Co, ki ga je DUTB pripravila po letu 2013, z naslovom "Prenos nedonosnih sredstev iz NLB na DUTB" z dne 17. 6. 2013, in z elektronsko korespondenco med družbo Zolfo Cooper in DUTB za pripravo prospekta o izdaji obveznic DUTB⁵⁰⁶; poročilo vsebuje zgolj navedbo o vrsti izvedenih storitev družbe Zolfo Cooper⁵⁰⁷, brez navedb o dokumentih, ki jih je družba Zolfo Cooper pregledovala, brez ocen unovčitvene vrednosti zavarovanj oziroma rezultatov scenarijev; analize družbe Zolfo Cooper so omenjene pri oceni tržne vrednosti prenesenih sredstev in pri presoji projekcij denarnih tokov NLB in obdobja unovčitve zavarovanj.

Pojasnilo DUTB

Šlo je za svetovalne storitve, ki za "output" ne morejo imeti produkta in je naročnik (DUTB) sodeloval na sestankih s tem izvajalcem. DUTB je na sestankih sodelovala in je bila hkrati tudi potrjevalec računov. Na sestankih sta osebno sodelovala dva izvršna direktorja, pojasnila od predstavnikov družbe Zolfo Cooper pa je DUTB prejela predvsem v ustni obliki, kar naj bi bilo bolj učinkovito v posamezni situaciji. Predstavniki družbe Zolfo Cooper so sodelovali tudi na sejah upravnega odbora, na katerih so predstavili izsledke svojega dela.

DUTB od družbe Zolfo Cooper ni pridobila končnih poročil o zaključku opravljenega dela, ki bi jih morala predložiti družba Zolfo Cooper na podlagi določila v prilogi k sklenjeni pogodbi 29. 5. 2013.

⁵⁰⁶ V obdobju od novembra do decembra 2013, iz katerih izhaja sodelovanje z družbo HSBC (investicijsko banko za svetovanje glede izdaje dolžniških instrumentov) in pravniki (*Clifford Chance v Londonu* in *Jadek & Pensa v Ljubljani*) in predstavniki Ministrstva za finance (porok za vrednostne papirje).

⁵⁰⁷ Finančno modeliranje in finančno svetovanje v zvezi s predlaganim odkupom nedonosnih posojil od NLB, dopolnitev modela za simulacije za banke, da bi odražal finančni učinek portfelja nedonosnih posojil, pregled izbranih nedonosnih posojil, ocena unovčitvene vrednosti zavarovanj, izvedba scenarijev in analize občutljivosti, sodelovanj in predstavitev na sejah upravnega odbora, sodelovanje na sestankih z Ministrstvom za finance, Banko Slovenije, NLB in drugimi, sodelovanje z družbo HSBC in odvnetiki pri izdaji vrednostnih papirjev in razvoj finančnega modela, prilagojenega za Excel.

2.3.5.3 Storitve družbe Hansahandelshaus GmbH, Švica

2.3.5.3.a DUTB je v letu 2013 sklenila dve pogodbi z družbo Hansahandelshaus GmbH, Švica (v nadaljevanju: družba Hansahandelshaus):

- 19. 8. 2013 je bila sklenjena pogodba za obdobje od 19. 8. do 18. 9. 2013 za plačilo 19.950 evrov mesečno;
- 18. 9. 2013 je DUTB sklenila novo pogodbo z veljavnostjo od 18. 9. 2013 do 30. 6. 2014 za plačilo 24.800 evrov mesečno.

Iz podatkov o evidentiranih stroških za svetovanje v glavni knjigi DUTB za leto 2013 je razvidno, da so stroški svetovalnih storitev družbe Hansahandelshaus na podlagi obeh pogodb oziroma po izdanih računih do konca leta 2013 znašali skupaj 105.712 evrov (brez DDV).

V obeh pogodbah⁵⁰⁸ so bile dogovorjene določene iste storitve, in sicer, da bo družba Hansahandelshaus kot ponudnik storitev zagotavljala pomoč in podporo DUTB pri:

- zasnovi primerne organizacijske strukture DUTB;
- določitvi primernih sodelavcev za delovna mesta v DUTB;
- zastopanju stališč uporabnika v zadevah s področja informacijske tehnologije;
- pripravi začetnega pregleda sredstev/primerov in oceni;
- pripravi gradiva za usposabljanje bodočih zaposlenih DUTB in njihovem usposabljanju;
- pripravi prevzema sredstev od izbranih finančnih ustanov;
- pripravi predstavitev po navodilih za osebe za stike iz DUTB za upravni odbor, kreditni in naložbeni odbor, predstavnike vlade in druge deležnike;
- svetovanju zaposlenim DUTB pri upravljanju problematičnih primerov/sredstev ter navodilih za pripravo kreditnih in naložbenih predlogov za kreditni in naložbeni odbor in podobne organe,
- upravljanju zaposlenih DUTB, kot bo občasno zahtevala oseba za stike DUTB;
- drugih nalogah, ki jih oseba za stike DUTB lahko občasno in upravičeno zahteva od družbe Hansahandelshaus.

V pogodbi, ki je bila sklenjena 18. 9. 2013, so bile poleg navedenih, dogovorjene še storitve:

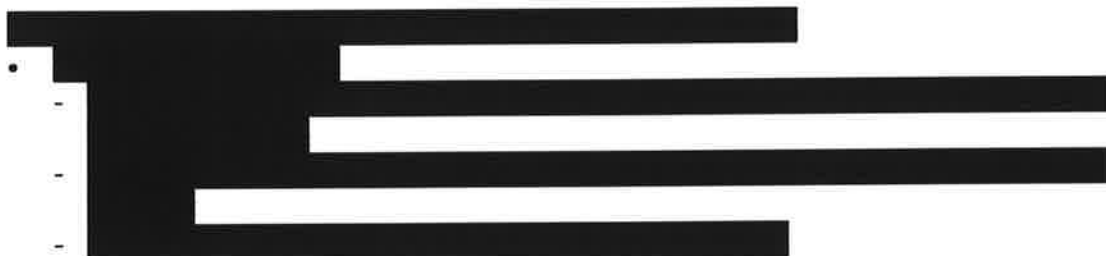
- sodelovanje v procesu zaposlovanja, in sicer kot član odbora za zaposlovanje;
- poglobljena analiza primerov kot podlaga za predloge glede njihovega upravljanja;
- priprava podatkov na podlagi analize primerov za finančno načrtovanje DUTB in pri izdaji obveznic in

⁵⁰⁸ Iz preambule v obeh pogodbah izhaja, da je vlada ustanovila DUTB, da bi upravljala problematična sredstva, ter na ta način upravljala slaba sredstva izbranih slovenskih finančnih ustanov. Iz pogodbe, sklenjene 19. 8. 2013, je razvidno, da DUTB trenutno vzpostavlja svoje poslovanje, opravlja začetne ocene kakovosti sredstev in se pripravlja na prevzem problematičnih sredstev od izbranih slovenskih finančnih ustanov. Iz preambule pogodbe, sklenjene 18. 9. 2013, je razvidno, da si DUTB prizadeva, da bi vzpostavila svoje poslovanje, opravila začetne preglede kakovosti sredstev, prevzela določena problematična posojila in sredstva od izbranih slovenskih finančnih ustanov ter začela upravljati ta sredstva. Iz obeh pogodb izhaja, da DUTB želi najeti družbo Hansahandelshaus kot ponudnika storitev, da bi jo podpirala pri opravljanju v preambuli navedenih nalog.

- priprava prevzema sredstev od izbranih finančnih ustanov, na primer s sodelovanjem pri pogajanjih o pogodbah o prenosu sredstev.

V obeh pogodbah je bilo dogovorjeno, da:

- bo družba Hansahandelshaus zadolžila svojega višjega svetovalca, da opravi naloge, ki so določene v tej svetovalni pogodbi; od svojega delovnega časa naj bi v ta namen porabil 80 odstotkov;
- družba Hansahandelshaus pri opravljanju svojih nalog deluje preudarno in skrbno sledi navodilom upravnega odbora, osebe za stike ter kreditnega in naložbenega odbora (in drugih podobnih organov); družba Hansahandelshaus je, ne glede na to, odgovorna za škodo, ki bi jo utrpela DUTB, njeni deležniki ali tretje stranke, vendar samo, če bi jo povzročilo namerno nepravilno ravnanje ali nelojalno ali goljufivo obnašanje v odnosu do DUTB⁵⁰⁹.

- ni zagotovila, da bi bile na računih razvidne vsebine opravljenih storitev, ker se je vsebina nanašala na plačilo provizije po pogodbi, računom pa niso bile priložene specifikacije, iz katerih bi bile razvidne dejansko opravljene storitve.

2.3.5.3.b Iz poročila družbe Hansahandelshaus o opravljenem delu⁵¹⁰ je razvidno, da so aktivnosti v letu 2013 obsegale pregled in oceno nedonosnih sredstev, delo na operativni strukturi in shemi DUTB, sodelovanje pri oblikovanju delovnih metod in modelov, oblikovanje pristopa k strategiji primerov, pripravo bank in deležnikov na prenos nedonosnih sredstev, sodelovanje pri zaposlovanju članov skupin, zadolženih za primere, določanje potreb po storitvah bank (računovodstvo, informacijska tehnologija, arhiviranje, plačilni promet), poročanje upravnemu odboru in vodstvu, oblikovanje ključnih določil pogodbe o prenosu in pogodb o upravljanju prenesenih terjatev, organizacijo enote upravljanja s krediti, pripravo primerov, ki so zahtevali nujne odločitve in drugo. Iz poročila je tudi razvidno, da je družba Hansahandelshaus za DUTB napisala navodila, predloge in priporočila, pripravila je pristojnosti in pooblastila kreditnega in naložbenega odbora, strategijo upravljanja s posojili in premoženjem ter kreditne predloge.

Pojasnilo DUTB

Tudi v tem primeru je šlo za svetovalne storitve, kjer predmeta ni mogoče opredeliti na način kot pri storitvah, kjer je predviden izdelek oziroma produkt.

V letu 2013 družba Hansahandelshaus ni poročala o svojem delu in čeprav so v poročilu iz leta 2014 razvidne tudi aktivnosti, ki se ne nanašajo le na ustno svetovanje, DUTB ne razpolaga z

⁵⁰⁹ V pogodbi z dne 19. 8. 2013 je vključeno še malomarno ravnanje v odnosu do DUTB.

⁵¹⁰ Z dne 3. 2. 2014 na zaprosilo DUTB.

dokumentacijo (navodila, predlogi in priporočila), iz katere bi bilo razvidno, da je družba Hansahandelshaus opravila dogovorjene storitve ali storitve, ki se nanašajo na preglede in ocene nedonosnih sredstev, izdelavo strategije za posamezne primere, pripravo gradiv za zaposlene, pripravo primerov za kreditne odločitve in drugo. DUTB ni obvladovala tveganja, da vse pogodbeno dogovorjene storitve niso bile izvedene. DUTB jih tudi ni nadzirala, ker ni imela vzpostavljenega sistema notranjega nadzora nad izvajanjem storitev zunanjih izvajalcev.

2.3.5.3.c

Pojasnilo DUTB

Delo, ki ga je opravil J. H. prek pogodbe z družbo Hansahandelshaus, je bilo za DUTB stroškovno učinkovitejše. DUTB je z družbo Hansahandelshaus sklenila pogodbo za obdobje enega meseca, ki je bilo mišljeno kot poskusno obdobje. Zaradi izkušenj in strokovnosti, ki jih je v tem mesecu pokazal J. H., je DUTB sklenila nadaljevati poslovno sodelovanje s sklenitvijo dolgoročne pogodbe.

DUTB kljub pojasnilu ni predložila nobenih dokazil, da je bila sklenitev pogodbe z družbo Hansahandelshaus stroškovno učinkovitejša, kot če bi zaposlila direktorja na (predvidenem) področju upravljanja terjatev. Ocenjujemo, da bi morala DUTB pred tem preveriti vse možnosti z iskanjem ustreznega kandidata za delovno mesto vodje upravljanja terjatev, saj:

- je bilo z načrtovano organizacijsko strukturo⁵¹³ predvideno področje upravljanja terjatev in tudi delovno mesto vodje področja in
- iz poročila o izvedenih aktivnostih družbe Hansahandelshaus izhaja, da so se storitve vsebinsko prekrivale s predvidenimi aktivnostmi področja upravljanja terjatev v tej organizacijski strukturi.

2.3.5.3.d Čepur je J. H. za opravljene storitve prejel mesečno plačilo, s katerim je dosegal skupno vrednost mesečne bruto plače vseh treh vršilcev dolžnosti izvršnih direktorjev v tem obdobju⁵¹⁴, ni imel obveznosti poročati upravnemu odboru o izvedenih storitvah (kar je bila obveznost vršilcev dolžnosti izvršnih direktorjev v letu 2013). Za oktober, november in december 2013 je mesečno prejel 24.800 evrov (ali skupaj 74.400 evrov), kar je bilo enako skupni vrednosti mesečnih prejemkov vseh treh vršilcev dolžnosti izvršnih direktorjev, oziroma je predstavljalo:

- 95 odstotkov od njihovih skupnih prejemkov v oktobru (ki so znašali 25.987 evrov);
- 97 odstotkov od njihovih prejemkov v novembru (ki so znašali 25.565 evrov) in
- 97 odstotkov od njihovih prejemkov v decembru (ki so znašali 25.500 evrov).

Ocenjujemo, da je bilo plačilo v skupnem znesku 144.000 evrov za storitve J. H. za DUTB stroškovno neupravičeno in nesorazmerno glede na prejemke vršilcev dolžnosti izvršnih direktorjev v

⁵¹¹ Angl.: *Portfolio Head of credit management and work – out.*

⁵¹² Na seji 10. 9. 2013.

⁵¹³ Načrtovano organizacijsko strukturo DUTB in vsebino del po posameznih področjih je pripravila družba Quartz+Co 4. 7. 2013.

⁵¹⁴ Več o mesečnih prejemkih vršilcev dolžnosti izvršnih direktorjev v letu 2013 je v prilogi 12 tega poročila.

letu 2013 in glede na to, da je DUTB imela namen zaposliti direktorja za upravljanje terjatev oziroma premoženja, ki ga je oktobra 2013 tudi zaposlila⁵¹⁵.

2.3.5.3.e

2.3.5.4 Storitve družbe Pedersen&Partners International Ltd., Velika Britanija in družbe Sintegra Lab, d. o. o.

DUTB se je odločila, da za iskanje kadrov izbere družbo Pedersen&Partners⁵¹⁷, s katero je bilo dogovorjeno iskanje kandidatov za delovna mesta izvršnih direktorjev, finančnega direktorja, pooblaščenca za skladnost poslovanja, zaposlenega za odnose z javnostmi, direktorja in druge zaposlene za investicije. Družba Pedersen&Partners je v letu 2013 izstavila račune v skupni vrednosti 193.893 evrov.

Tabela 10: Vsebina in vrednost izdanih računov družbe Pedersen&Partners v letu 2013

Št.	Vsebina	Znesek v evrih
1.	Provizija	
2.	Potni stroški	
3.	Provizija za zaposlitev izvršnega direktorja	
4.	Provizija za zaposlitev izvršnega direktorja	
5.	Provizija za zaposlitev dveh pravnikov	
6.	Provizija za zaposlitev zaposlenega za stike z javnostmi	
Skupaj		

Viri: pogodba DUTB z družbo Pedersen&Partners in računi družbe Pedersen&Partners.

⁵¹⁵ Več v točki 2.3.3.d tega poročila.

⁵¹⁶ Račun družbe Hanahandelshaus, št. 0051113 z dne 2. 12. 2013.

⁵¹⁷ Družba Pedersen&Partners je 6. 5. 2013 DUTB posredovala ponudbo za iskanje kadrov, ki jo je podpisal vršilec dolžnosti izvršnega direktorja T. Månsson. Odločitev DUTB izhaja iz zapisnika 4. seje upravnega odbora z dne 15. 5. 2013.

⁵¹⁸ Med bruto prejemke so vključeni bruto plača, ocenjene ugodnosti in finančne ugodnosti.

DUTB se je z družbo Pedersen&Partners dogovorila za iskanje kandidatov za delovno mesto pooblaščenca za skladnost poslovanja, za katerega so bile določene odgovornosti, ki so se nanašale na zagotovitev učinkovitega in skladnega notranje-revizijskega procesa in zagotovitev skladnosti poslovanja DUTB s slovenskim in evropskim pravom glede državnih pomoči, ter posebnimi zakoni, ureditvami in direktivami. Družba Pedersen&Partners je za navedeno delo predlagala tri kandidate. DUTB v letu 2013 ni zaposlila pooblaščenca za skladnost poslovanja z odgovornostmi za učinkovitost in skladnost notranje revizijskega procesa, ker takšen proces na DUTB še ni bil vzpostavljen. DUTB je z dvema kandidatom sklenila pogodbo za delovno mesto pravnega svetovalca upravnemu odboru, z nalogami pravnega svetovanja, zagotavljanja spoštovanja predpisov, sodelovanja v projektnih skupinah in vodenje projektov, ocenjevanja in nadzora nad operativnimi tveganji in drugo.

2.3.5.4.a

DUTB je 12. 6. 2013 sklenila pogodbo o zaposlitvi za nedoločen čas z izbrano kandidatko za delovno mesto svetovalke za upravljanje komunikacij⁵¹⁹, za opravljanje naslednjih nalog:

- priprava komunikacijske strategije, programov in projektnih načrtov;
- izdelava komunikacijskih protokolov;
- komuniciranje z zunanjimi in notranjimi javnostmi;
- svetovanje vodstvu na področju komuniciranja.

DUTB je 21. 6. 2013 z družbo Sintegra Lab, d. o. o. (v nadaljevanju: družba Sintegra Lab) sklenila pogodbo o razvoju in implementaciji komunikacijske strategije za obdobje od 10. 6. do 10. 10. 2013⁵²⁰ za 4.730 evrov mesečno. Obveznosti družbe Sintegra Lab so obsegale oblikovanje korporativne komunikacijske strategije za DUTB (pripravo letne strategije komuniciranja z mediji, javnostmi in protokola komunikacije upravnega odbora z mediji), oblikovanje proračuna za 12 mesecev, priprava potrebne dokumentacije za izvedbo javnih razpisov, z namenom izbire ustreznega ponudnika za storitve agencije za stike z javnostmi, kliping agencije in drugih ponudnikov, katerih storitve so potrebne za nemoteno delovanje službe za upravljanje komunikacij, svetovanje in treningi javnega nastopanja za komuniciranje z mediji, svetovanje upravnemu odboru na področju krizne komunikacije in redno poročanje članu upravnega odbora, zadolženemu za komunikacije.

DUTB in družba Sintegra Lab sta 10. 10. 2013 sklenili novo pogodbo za eno leto (do 10. 10. 2014) za 3.880 evrov mesečno. Obveznosti družbe Sintegra Lab so obsegale strateško svetovanje upravnemu odboru na področju komunikacij in podporo pri izvajanju korporativne komunikacijske strategije, svetovanje in podporo upravnemu odboru na področju krizne komunikacije, razvoj in izvedba novih komunikacijskih orodij za komuniciranje z mediji, svetovanje in treningi javnega nastopanja, redno poročanje članu upravnega odbora, zadolženemu za komunikacije. Stroški za storitve družbe

⁵¹⁹ Mesečna plača zaposlene je bila določena v znesku 4.100 evrov bruto. V letu 2013 so stroški za plače zaposlene znašali 37.791 evrov.

⁵²⁰ Prvotno določeno obdobje od 10. 6. do 10. 9. 2013 je bilo 10. 9. 2013 z aneksom št. 1 podaljšano za obdobje enega meseca.

Sintegra Lab so v letu 2013 znašali 31.414 evrov. Stroški DUTB za področje stikov z javnostmi so tako v letu 2013 znašali skupaj 69.205 evrov⁵²¹.

Pojasnilo DUTB

Ker so se pokazale potrebe po dodatnem kadru, je morala DUTB skleniti še pogodbo z družbo Sintegra Lab.

Ugotovili smo:

- vsebina določenih delovnih nalog svetovalke za upravljanje komunikacij (priprava komunikacijske strategije, programov in projektnih načrtov in izdelava komunikacijskih protokolov) je bila enaka vsebini posameznih pogodbenih obveznosti družbe Sintegra Lab (oblikovanje korporativne komunikacijske strategije za DUTB, priprava letne strategije komuniciranja z mediji in ostalimi javnostmi in priprava protokola komunikacije upravnega odbora z mediji);
- DUTB pred sklenitvijo pogodbe z družbo Sintegra Lab ni upoštevala, da je že zaposlila svetovalko za področje komunikacij na podlagi predloga družbe Pedersen&Partners in ni preverila vsebine njenih delovnih nalog; prav tako ni preverila, ali so se posamezne aktivnosti zaposlene svetovalke vsebinsko podvajale s storitvami družbe Sintegra Lab in ali so bile vse storitve družbe Sintegra Lab izvedene.

2.3.5.4.b DUTB je izbiro kadrov za zaposlitev posloводства izvedla prek družbe Pedersen&Partners, brez upoštevanja pravil javnega naročanja. Družba Pedersen&Partners je za svoje storitve zaračunala DUTB v letu 2013 skupaj 193.893 evrov.

Pojasnilo DUTB

Družba Pedersen&Partners je DUTB oddala naročilo, upoštevajoč storitve Seznama storitev B in upoštevajoč predmet naročila. Podrobnejše definiranje predmeta naročila oziroma tehničnih specifikacij glede na vrsto naročila ni bilo mogoče.

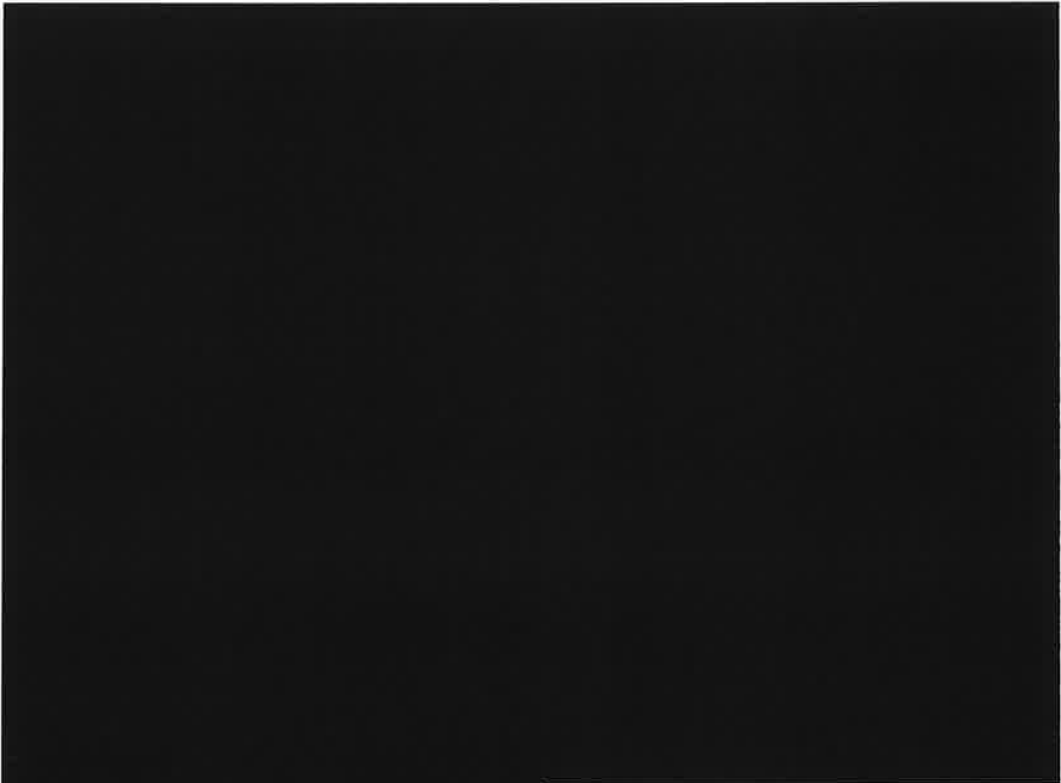
Storitve iskanja kadrov sodijo na podlagi določil ZJN-2 med storitve iz Seznama storitev B. DUTB pri oddaji predmetnega javnega naročila, v nasprotju s pravili javnega naročanja, ni vnaprej oblikovala tehničnih specifikacij, na podlagi katerih bi bilo mogoče objektivno preveriti, da je za izvedbo predmetnega naročila med kadrovskimi agencijami primerna družba Pedersen&Partners. Poleg tega DUTB odločitve o oddaji javnega naročila ni objavila, s čimer je kršila drugi odstavek 20. člena ZJN-2.

2.3.5.5 Storitve družbe Šelih & partnerji, o. p., d. o. o., Ljubljana

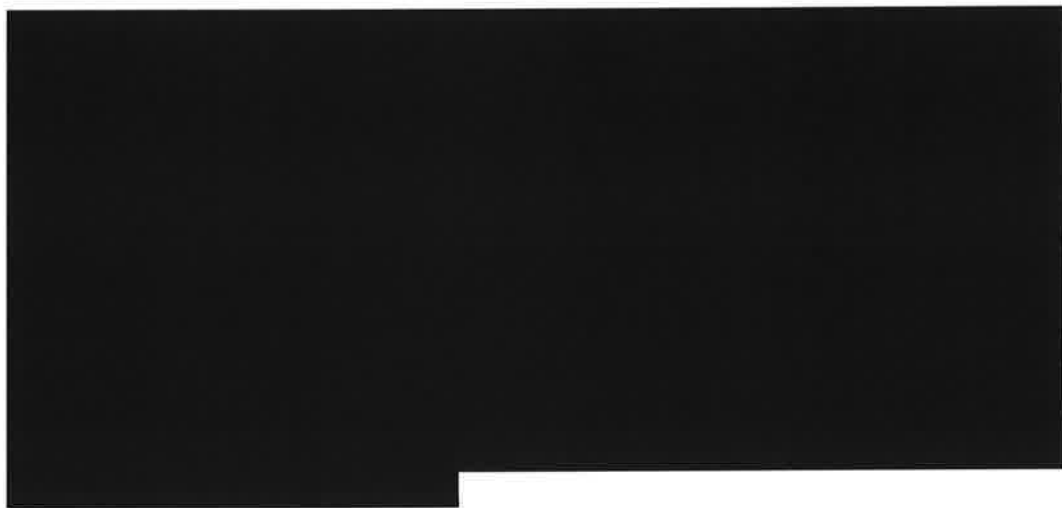
DUTB je 17. 6. 2013 z družbo Odvetniki Šelih & partnerji, o. p., d. o. o. (v nadaljevanju: odvetniška pisarna Šelih) sklenila svetovalno pogodbo, s katero se je odvetniška pisarna Šelih zavezala, da bo opravila storitve svetovanja s področja gospodarskega, bančnega, finančnega in insolvenčnega prava, prava s področja združitvev in prevzemov ter reševanja sporov. Odvetniška pisarna Šelih je za DUTB v letu 2013 opravila storitve v skupnem znesku 68.730 evrov. Pogodbeni stranki sta v 1. členu pogodbe sporazumno določili, da so vse pogodbene storitve neločljivo povezane s storitvami izdaje obveznic DUTB, zato so na podlagi tretjega odstavka 18. člena ZJN-2, v povezavi s

⁵²¹ Vsota stroškov za plače svetovalke za upravljanje komunikacij v znesku 37.791 evrov in stroški družbe Sintegra Lab v znesku 31.414 evrov.

sedemnajstim odstavkom 11. člena ZUKSB, izvzete iz uporabe pravil javnega naročanja. Ugotovili smo, da vse izvršene storitve ni mogoče opredeliti kot izjemo na podlagi teh določil ZUKSB. Ker sta se stranki v 3. členu pogodbe dogovorili za možnost popustov v primeru izvedbe storitev nad predvideno mesečno kvoto ur, natančne razmejitev vrednosti storitev iz Seznama storitev A in B ni mogoče določiti. Kot izjeme ni mogoče opredeliti naslednjih storitev:

-
-

⁵²² [URL: http://simap.europa.eu/codes-and-nomenclatures/codes-cpv/cpv_2008_explanatory_notes_sl.pdf], 17. 2. 2015.

Pojasnilo DUTB

Od začetka se ni jasno vedelo, kolikšna bo vrednost storitev, ki jih bo izvedel ta izvajalec, zato ni bilo možno oceniti, ali bo treba upoštevati predpise o javnem naročanju. Vnaprej se DUTB ni dogovarjala z nikomer o znesku, prek spletne strani je preverila odvetniške tarife in referenco, da se je odločila za sodelovanje. Kasneje je zaradi obsega dela vrednost narasla nad 20.000 evrov. V letu 2014 je DUTB kot primer dobre prakse organizirala javno odpiranje ponudb za odvetniške storitve.

Ne glede na pojasnilo ocenjujemo, da je DUTB s tem, ko po vsebini ni natančneje opredelila in preverila vrste storitev, temveč se je odločila, da je vse izvedene storitve na podlagi sedemnajstega odstavka 11. člena ZUKSB mogoče uvrstiti med izjeme, ravnala v nasprotju z načelom transparentnosti. Glede na to, da sta se stranki v 3. členu pogodbe dogovorili za možnost popustov v primeru izvedbe storitev nad predvideno mesečno kvoto ur, natančne razmejitve vrednosti storitev iz Seznama storitev A in B ni bilo mogoče z gotovostjo določiti. DUTB je ravnala v nasprotju s tretjim odstavkom 20. člena ZJN-2, ker ni določila tehničnih specifikacij in objavila obvestila o oddaji naročila za storitve v skupni vrednosti 43.528 evrov (brez DDV).

Ukrepi DUTB

V letu 2014 je DUTB za izbor odvetniške družbe za izvajanje odvetniških storitev pridobila devet ponudb, 17. 1. 2014 je izvedla javno odpiranje ponudb in posredovala tudi obvestilo o oddaji tega naročila na portal javnih naročil.

2.3.5.6 Storitve turistične agencije Sonček, d. o. o.

DUTB je 16. 5. 2013 sklenila pogodbo o poslovnem sodelovanju s Turistično Agencijo Sonček d. o. o. (v nadaljevanju: družba Sonček), s katero je uredila medsebojna razmerja pri rezervacijah storitev s področja poslovnih potovanj:

- posredovanje letalskih dokumentov prevoznikov, s katerimi ima družba Sonček kot licencirani prodajalec sklenjeno poslovno sodelovanje, in drugih, s katerimi sodeluje zgolj začasno;
- posredovanje najema avtomobilov;
- prodaja lastnih turističnih aranžmajev;
- posredovanje turističnih aranžmajev drugih organizatorjev potovanj, s katerimi ima družba Sonček sklenjeno pogodbo o zastopanju.

V skladu s pogodbo se družba Sonček obvezuje, da bo naročila obdelala hitro in profesionalno, kar pomeni, da bo tako glede cene kakor tudi glede kakovosti vselej izbrala najboljše ponudnike storitev ter da bo v primeru posebnih akcij in posebnih ponudb letalskih prevoznikov ali ostalih ponudnikov naročnika o njih redno obveščala in mu ponudila potovanje po akcijskih cenah. DUTB je na tej podlagi v letu 2013 kupila letalske karte v skupni vrednosti 38.214 evrov (brez DDV).

Pojasnilo DUTB

DUTB je pridobila dve ponudbi in na podlagi primerjave cen ugotovila, da je ponudba družbe Sonček ugodnejša od drugega ponudnika. Poleg tega je DUTB upoštevala, da družba Sonček nudi možnost odloga plačila in ne zaračunava spremembe voznice pred njeno izdajo.

Glede na vrednost skupnega zneska letalskih kart, ki je presegal 20.000 evrov, bi DUTB morala izvesti postopek javnega naročanja v skladu z 32. členom ZJN-2 ter na tej podlagi skleniti okvirni sporazum z družbo Sonček v skladu z 12. točko prvega odstavka 2. člena ZJN-2, katerega namen je določiti pogoje za naročila, ki se bodo oddajala v določenem obdobju, zlasti glede cene in, če je to mogoče, upoštevaje količino.

Ukrep DUTB

Upravni odbor je 2. 9. 2014 sprejel Interni akt o pravnih odnosih DUTB z zunanjimi izvajalci⁵²³, ki ureja nekatera obvezna ravnanja zastopnikov, pooblaščenec in zaposlenih DUTB v zvezi s pogoji, ki jih morajo izpolnjevati zunanji izvajalci, postopke in kriterije izbire zunanjih izvajalcev, pristojnosti in odgovornosti zunanjih izvajalcev, nabor obveznih elementov za vsebino pogodbe o zunanjem izvajanju, zagotavljanje sledljivosti in transparentnosti delovanja zunanjih izvajalcev in nadzor delovanja zunanjih izvajalcev.

DUTB v letu 2013 ni izvajala postopkov javnega naročanja za tiste storitve zunanjih izvajalcev, ki niso predstavljale izjeme od postopkov javnega naročanja na podlagi določil sedemnajstega odstavka 11. člena ZUKSB, s čimer je kršila določila 20. člena ZJN-2 in drugega odstavka 24. člena ZJN-2. Te storitve so se nanašale na načrtovanje in razvoj organizacije in predstavitev DUTB, razvoj smernic delovanja DUTB, pripravo poročil za ministra za finance in sodelovanje na sestankih na Ministrstvu za finance, pripravo priporočil upravnemu odboru (v zvezi s sodelovanjem pri prestrukturiranju družbe Cimos), sodelovanje in predstavitev na upravnem odboru, storitve vzpostavitve finančnega svetovanja in podpore DUTB pri razpravah z različnimi zunanjimi strankami in svetovalci, storitve iskanja kadrov in storitve odvetniške družbe, v zvezi s pripravo različnih pravnih mnenj, študij zakonodaje, pregledom javno dostopnih informacij, pripravo osnutka pogodbe med DUTB in NLB in druge storitve.

⁵²³ Vlada je v vlogi skupščine DUTB 18. 3. 2014 sprejela spremembe statuta, v katerem je določeno, da upravni odbor v enem mesecu od uveljavitve sprememb in dopolnitev statuta sprejme notranje akte glede pogojev, ki jih morajo izpolnjevati zunanji izvajalci, postopkov in kriterijev izbora zunanjih izvajalcev, opredelitev pristojnosti in odgovornosti zunanjih izvajalcev, nabora obveznih elementov za vsebino pogodbe o zunanjem izvajanju, zagotavljanja sledljivosti in transparentnosti delovanja zunanjih izvajalcev in nadzora delovanja zunanjih izvajalcev.

Pri sklepanju pogodb z zunanjimi izvajalci, ki so izvajali svetovalne storitve, ni sledila načelom dobre prakse upravljanja s pogodbami,⁵²⁴ ker pred sklenitvijo pogodb ni opredelila vsebine in obsega storitev, ni izvajala učinkovitega nadzora nad izvajanjem pogodb, ker ni spremljala izvajanja storitev in skladnosti s predmetom pogodbe, ni pridobila dokazil o vseh izvedenih storitvah in ni zahtevala, da izvajalci priložijo specifikacije za izvedene storitve k računom. Zaradi nepreglednega poslovanja DUTB pri naročanju nekaterih zunanjih svetovalnih storitev v skupnem znesku 3.030.662 evrov⁵²⁵, ni bilo mogoče preveriti, katere storitve so bile dejansko opravljene.

2.3.6 Prevzem tveganih postavk bank

V reviziji smo preverili:

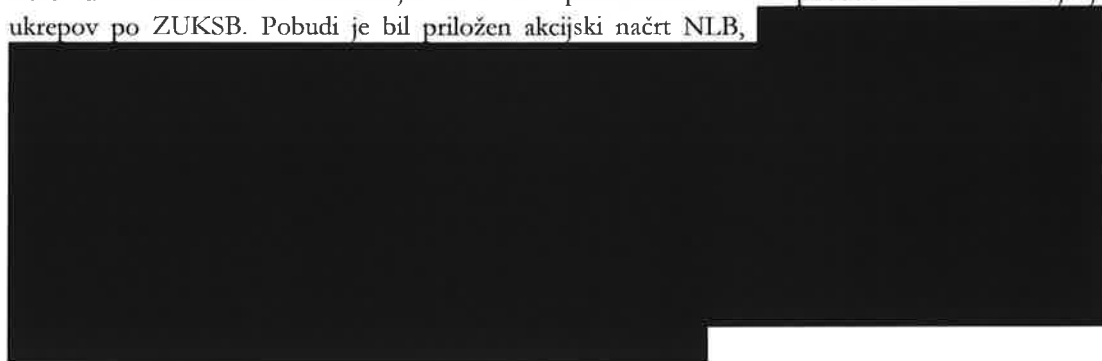
- ali je DUTB pridobivala informacije od bank pri obravnavanju pobud bank o izvedbi ukrepov;
- ali je upravni odbor odločal glede stališča DUTB o primernosti bank za začetek postopka izvedbe ukrepov po ZUKSB;
- ali je DUTB sprejela notranje akte, v katerih je določila način obravnavanja pobud bank v zvezi z ukrepi po ZUKSB;
- ali je s predlogom DUTB za prenos prvega svežnja terjatev NLB na DUTB soglašala Evropska komisija in vlada;
- ali je upravni odbor odločal o prenosu tveganih postavk in o izdaji obveznic DUTB v skladu s statutom in notranjimi akti;
- ali je DUTB ob pripravi na prevzem tveganih postavk bank aktivno sodelovala in pridobila zadostne informacije;
- ali je DUTB sprejela notranje akte za izvajanje postopka prevzema tveganih postavk bank;
- ali je DUTB v pogodbah o prenosu tveganih postavk z bank (NLB in NKBM) dogovorila prenos tveganih postavk z bankami v skladu z odločitvijo vlade in v skladu z odločitvijo Evropske komisije;
- ali so bile v pogodbe o prenosu tveganih postavk iz bank na DUTB vključene postavke v skladu z določili ZUKSB in uredbe;
- ali je DUTB zagotovila preglednost postopka prenosa tveganih postavk iz bank na DUTB;
- ali je DUTB izvajala aktivnosti pri prevzemu tveganih postavk bank in izdala obveznice za prevzem tveganih postavk bank v skladu z določili ZUKSB in uredbe;
- ali je DUTB pri prevzemu tveganih postavk bank pridobila zadostne informacije za izračun stroškov upravljanja in financiranja, ki bi jih morale pokrivati banke.

⁵²⁴ *Contract Management, Better Practice Guide, Australian National Audit Office, February 2001, Table 1 – Contract Management Lifecycle*, stran 8.

⁵²⁵ V tem znesku so upoštevane vrednosti storitev, ki naj bi jih opravile družbe Quartz+Co, Zolfo Cooper in Hansahandelshaus.

2.3.6.1 Pobude bank

2.3.6.1.a Ministrstvo za finance je 16. 5. 2013 posredovalo DUTB pobudo NLB⁵²⁶ za izvajanje ukrepov po ZUKSB. Pobudi je bil priložen akcijski načrt NLB,

⁵²⁶ Pobudo je NLB 15. 5. 2013 vložila tudi na medresorsko komisijo.

⁵²⁷

⁵²⁸ Ministrstvo za finance je januarja 2013 Program prestrukturiranja posredovalo Evropski komisiji.

⁵²⁹

⁵³⁰

⁵³¹

Tabela 11: Zneski izpostavljenosti NLB

v evrih

[illegible]

Pojasnilo DUTB

Načeloma naj bi se na podlagi akcijskega načrta banke določilo, katere vrste terjatev naj bi se prenesle na DUTB in glavno načelo je bilo, da se prenese le slabe terjatve in v tem okviru je bilo določeno, kateri krediti (iz katerega sektorja, na primer vsi krediti za sektor gradbeništva, bili so tudi določeni sektorji, katerih krediti se ne bi prenesli v celoti). DUTB ni spoznala celotnega portfelja banke in katere terjatve je NLB predlagala, naj se prenesejo. V okviru skrbnega pregleda je DUTB ugotovila, da je NLB za nekatere terjatve istega komitenta predlagala, da se prenesejo in za nekatere druge, da se ne prenesejo.

537

članica v dejavnosti upravljanja premoženja in šestnajst članic v drugih dejavnostih).

538

Iz mnenja Banke Slovenije

539 DUTB je 16. 5. 2013 prejela pobudo NLB, akcijski načrt NLB, finančne projekcije NLB ter mnenje Banke Slovenije z dne 15. 5. 2013.

540 Mnenje DUTB z dne 16. 5. 2013, posredovano Ministrstvu za finance.

541

2.3.6.1.c Ugotovili smo:

- DUTB je kljub temu, da bi morala podati mnenje glede predlaganega ukrepa banke, izhajala zgolj iz mnenja Banke Slovenije, in je mnenje izdala isti dan, ko je prejela pobudo od NLB;
- DUTB se je po izdaji mnenja dogovorila z družbo Quartz+Co o izvedbi dveh projektov v NLB (v obdobju od 20. 5. do 28. 6. 2013), in sicer začetnega strateškega in operativnega skrbnega pregleda poslovanja NLB ter finančno svetovanje in splošno vodenje projekta v zvezi z NLB; predstavniki družbe Quartz+Co so na podlagi izvajanja projektov:
 - predstavili ključne ugotovitve glede pregleda v NLB⁵⁴²: stanje kreditnega portfelja, ki naj bi se preneslo na DUTB je slabše od pričakovanega, prenosna cena je višja od tržne cene, gre za visoko kompleksnost posojil, načrt prestrukturiranja NLB ne vsebuje potrebnih radikalnih ukrepov in stanje finančnega sektorja je slabše od pričakovanega;
 - 17. 6. 2013 pripravili poročilo, v katerem so ocenili predlagane transferne cene NLB⁵⁴³.

⁵⁴² Na seji upravnega odbora 31. 5. 2013.

⁵⁴³ Več o ugotovitvah v točki 2.3.6.2 tega poročila.

2.3.6.1.d Ministrstvo za finance je DUTB 27. 6. 2013 posredovalo pobudo NKBM za izvajanje ukrepov po ZUKSB⁵⁴⁴ in oceno Banke Slovenije⁵⁴⁵.

⁵⁴⁴ Pobudi so bili priloženi

⁵⁴⁵ Ocena Banke Slovenije z dne 2. 7. 2013, posredovana na DUTB 3. 7. 2013.

⁵⁴⁷ Iz letnega poročila Skupine NKBM in NKBM za leto 2013 izhaja, da so Skupino NKBM v letu 2013 sestavljale družbe: Poštna banka Slovenije, d. d., Adria Bank AG, KBM Banka AD, KBM-Infond, družba za upravljanje, d. o. o., Moja naložba, d. d., Gorica Leasing, d. o. o., KBM-Leasing d. o. o., KBM Leasing Hrvatska, d. o. o., KBM Invest, d. o. o., KBM-Fineko, d. o. o. – v likvidaciji, M-Pay, d. o. o. in Maribor Finance B. V.

⁵⁴⁸ Tretji odstavek 14. člena uredbe določa, da se med tvegane postavke uvrstijo tudi sredstva ali izvenbilančne postavke banke, ki ne izpolnjujejo zahtev za uvrstitev med tvegane postavke, kot so določene v prvem in drugem odstavku tega člena, če DUTB ali banka utemeljita, da bo pridobitev teh sredstev ali zunajbilančnih postavk povečala učinkovitost upravljanja DUTB ali povečala zaupanje v banko.

⁵⁴⁹

⁵⁵⁰

⁵⁵¹

⁵⁵²

⁵⁵³

•	
•	
•	

Tabela 12: Zneski izpostavljenosti NKBM in drugih članic Skupine NKBM

	v evrih				
	Bruto izpostavljenost	Slabitve	Neto izpostavljenost	Potrebne dodatne slabitve	Prenosna vrednost
(1)	(2)	(3)	(4) = (2) - (3)	(5)	(6) = (4) - (5)

--

554	
555	

556 DUTB je 27. 6. 2013 prejela pobudo NKBM ter 3. 7. 2013 mnenje Banke Slovenije in istega dne dala svoje mnenje.

557	
-----	--

2.3.6.1.e Ministrstvo za finance je 11. 7. 2013 posredovalo DUTB pobudo Abanke za prenos terjatev na DUTB⁵⁵⁸,

2.3.6.1.f Upravni odbor je na podlagi prejetega gradiva⁵⁵⁹ ugotovil, da so izpolnjeni splošni kriteriji za uporabo ukrepov v Abanki in izdal mnenje, da je primerna za začetek postopka izvedbe ukrepov.

Tabela 13: Zneski izpostavljenosti Abanke po stanju na dan 31. 5. 2013

v evrih					
	Bruto izpostavljenost	Slabitve	Neto izpostavljenost	REV	Prenosna vrednost*
(1)	(2)	(3)	(4) = (2) - (3)	(5)	(6)

Ugotovili smo:

- Upravni odbor DUTB je o primernosti NKBM in Abanke za začetek postopka izvedbe ukrepov po ZUKSB dal mnenje, čeprav iz zapisnikov sej upravnega odbora ni razvidno, da bi o tem razpravljali ali sprejeli odločitve;
- DUTB v letu 2013 ni sprejela notranjih aktov ali notranjih navodil, ki bi urejala:
 - kriterije za presojo ustreznosti pobud bank;
 - merila in kriterije za presojo, ali so banke primerne za začetek postopka izvedbe ukrepov po ZUKSB⁵⁶⁰;

558

⁵⁵⁹ DUTB je 11. 7. 2013 prejela pobudo Abanke ter 15. 7. 2013 oceno Banke Slovenije.

⁵⁶⁰ V novi uredbi, ki velja od 12. 12. 2013, mnenje DUTB za odločanje vlade za uporabo ukrepov v bankah ni več potrebno.

- pripravo pobud za uporabo ukrepov v bankah glede na 20. člen ZUKSB, ki določa, da lahko pobudo za uporabo ukrepov poda tudi DUTB in
- merila za presojo, ali je ukrepanje potrebno za stabilnost bančnega sistema in ali kapitalske ustreznosti ne bi bilo mogoče doseči brez uporabe javnih sredstev⁵⁶¹.

2.3.6.2 Priporočila DUTB za izvedbo prvega prenosa terjatev iz NLB

DUTB je junija 2013 identificirala posamezne terjatve, ki se bodo prve prenesle na DUTB do konca

[REDACTED]

- [REDACTED]
- [REDACTED]
- [REDACTED]
- [REDACTED]

2.3.6.2.a DUTB je medresorski komisiji priporočila:

- [REDACTED]
- [REDACTED]
- vlada naj pooblasti DUTB, da izda obveznice s poroštvom države do vsote, ki je enaka trenutno

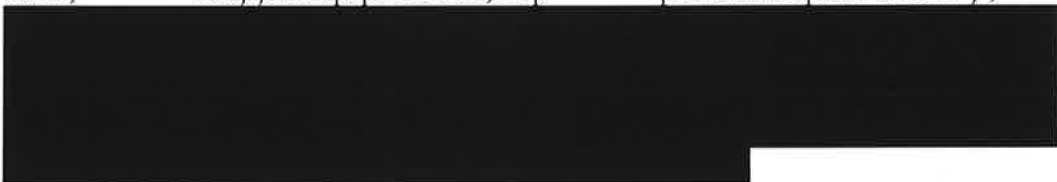
⁵⁶¹ Na podlagi prve alineje prvega odstavka 20. člena ZUKSB lahko poda pobudo za uporabo ukrepov DUTB, če presodi, da je ukrepanje potrebno za stabilnost bančnega sistema ali kapitalske ustreznosti ne bi bilo mogoče doseči brez uporabe javnih sredstev.

⁵⁶² [REDACTED]

⁵⁶³ V priporočilih je bilo vključeno celotno besedilo predloga za medresorsko komisijo, ki ga je upravni odbor sprejel 24. 6. 2013.

⁵⁶⁴ [REDACTED]

izračunani prenosni vrednosti terjatev, namenjenih za prenos, to je 982.000.000 evrov; obveznice bi zapadle v štirih letih, obrestna mera pa bi bila 4,75 odstotkov⁵⁶⁵;

- vlada naj izda navodila DUTB in NLB v zvezi s stroški DUTB, ki naj se pokrivajo v breme banke, v kateri se izvajajo ukrepi po ZUKSB, ne pa v breme proračuna Republike Slovenije;
-
- vlada naj sprejme smernice o delovanju DUTB pred prvim prenosom sredstev.

DUTB je predlagala vladi, da predlagane odločitve sprejme do 27. 6. 2013.

565

566

567

Tabela 14: Predlog za prenos sredstev NLB na DUTB po tranšah

	Število skupin	Število družb	Bruto izpostavljenost	Neto izpostavljenost	Prenosna cena
		v odstotkih	v mio evrih	v mio evrih	v mio evrih

Tabela 15: Predlog za prenos sredstev iz NLB na DUTB – postavke za takojšen prenos—tranša A1

Naložbe	Število delnic	Delež v kapitalu	Tržna vrednost*	DUTB prilagoditev**
		v odstotkih	v mio evrih	v mio evrih
Posojila	Bruto izpostavljenost	Neto izpostavljenost	Prenosna cena***	DUTB prilagoditev****
	(v mio evrih)	(v mio evrih)	(v mio evrih)	(v mio evrih)
Skupaj tranša A1				

Podlaga za pripravo priporočil DUTB je bilo poročilo,

•

•

Pojasnilo DUTB

DUTB je bila seznanjena z 20 primeri v poročilu družbe Quartz+Co z namenom, da bi dobila predstavo o tem, kakšne vire potrebuje za reševanje primerov, in ne kot končni seznam. Vključenost zunanjih izvajalcev je imela namen, da bi dobili komentar, kaj čaka DUTB, kakšne težave lahko nastanejo in kakšne strategije lahko uporabi za učinkovito reševanje.

DUTB je bila 18. 6. 2013 obveščena⁵⁷², da GD za konkurenco ne dovoli, da bi se transakcije opravile po predlaganih prenosnih cenah, ker "[...] so nerealistično napihnjene in bi lahko pomenile neprimeren in nezakonit znesek državne pomoči", zato je želel ponovno vrednotenje, ki naj se zaključi konec julija in izrazil pripravljenost, da "[...] odobri nekatere pilotne prenose sredstev pred koncem junija, pod pogojem, da se opravijo na podlagi tržnih cen".

NLB je 26. 6. 2013 sporočila DUTB, da lahko po predlaganih cenah prenese le eno posojilo. 27. 6. 2013 je upravni odbor sprejel sklep, s katerim je pooblastil vršilca dolžnosti izvršnega direktorja, da

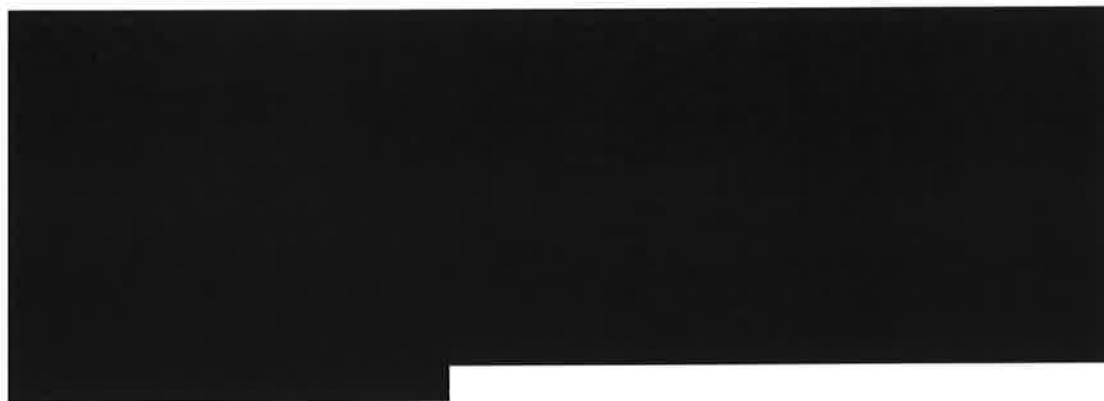
- vlada da soglasje k prenosu;
- je prenosna cena sprejemljiva za Evropsko komisijo in
- ostane pravica DUTB do povratnega prenosa sredstev v primeru, da se pri skrbnem pregledu ugotovi pomembne pomanjkljivosti.

570

⁵⁷¹ Seznam družb in ocene so predstavljene v prilogi 16 tega poročila.

⁵⁷² Izhaja iz poslovnega poročila DUTB za leto 2013.

573

2.3.6.2.b Družba Ernst & Young je na podlagi pooblastila DUTB izvedla neodvisni pregled v NLB in 12. 7. 2013 obvestila DUTB in NLB o zaključnih ugotovitvah, in o mnenju, da izračun REV naložb, predvidenih za prenos, ki jo je pripravila NLB, ni ustrezen⁵⁷⁶. Družba Ernst & Young je navedla naslednje razloge:

- ker je bilo zbiranje podatkov za izračun opravljeno 31. 3. 2013, je predlagala posodobitev izračuna prenosnih cen (ob kasnejšem datumu, z vključitvijo vseh pomembnejših dogodkov);
- v 2. členu uredbe so neplačniki definirani kot pravne osebe s sedežem v Republiki Sloveniji, ki imajo značilnosti dolžnika, katerega finančna sredstva oziroma prevzete obveznosti se skladno s Sklepom o ocenjevanju izgub iz kreditnega tveganja bank in hranilnic razvrščajo v skupino D ali E; NLB je med neplačnike uvrstila komitente z zapadlimi obveznostmi nad 90 dni (od 28. 2. 2013);
- NLB je nekatere komitente uvrstila v skupino D, čeprav niso bili označeni kot neplačniki, nekatere komitente pa je uvrstila v skupino C kot neplačnike;
- NLB je med pomembne terjatve, za katere se mora v skladu z uredbo izdelati individualna ocena denarnih tokov, pričakovane dobe unovčenja in ocene izgube ob neplačilu⁵⁷⁷, uvrstila komitente z izpostavljenostjo nad 10.000.000 evrov, čeprav uredba določa, da mora DUTB oceniti, katere terjatve so pomembne; za nekatere komitente, ki jih je NLB opredelila kot pomembne, ni bila izdelana individualna ocena;
- nekatere cenitve so bile starejše od enega leta, čeprav v skladu z uredbo cenitveno poročilo ne sme biti starejše od enega leta, in niso bile pripravljene v skladu z Mednarodnimi standardi ocenjevanja vrednosti.

Na podlagi ugotovitev družbe Ernst & Young se je NLB odločila za ponoven izračun REV sredstev, namenjenih za prenos na DUTB, ki bi bil dokončan do konca septembra 2013 in po izračunu bi

⁵⁷⁴ [redacted]

ki so bili namenjeni za prenos na DUTB v prvi tranši, in pri tem navedel svoje ugotovitve (razvidno iz poslovnega poročila DUTB za leto 2013).

⁵⁷⁵ Več v točki 2.3.6.4 tega poročila.

⁵⁷⁶ Seznam slabih terjatev v neto vrednosti 1,05 milijarde evrov, ki naj bi se jih prenese iz NLB na DUTB, je vključeval terjatve in naložbe 222 komitentov. V prvi tranši so bile za prenos predvidene terjatve 38 komitentov.

⁵⁷⁷ Za nepomembne terjatve se izračun lahko poenostavi.

družba Ernst & Young ponovno ocenila REV⁵⁷⁸. DUTB je navedla, da ponovne ocene za NLB ni več pridobila zaradi spremembe uredbe v decembru leta 2013, na podlagi katere končne prenosne vrednosti določi Evropska komisija. Ocenjujemo, da storitve družbe Quartz+Co, ki so se nanašale na oceno REV sredstev v NLB in na pripravo poročila o prenosu sredstev iz NLB za DUTB, niso bile potrebne⁵⁷⁹, ker so bili na podlagi priporočil Evropske komisije v bankah izvedeni pregledi kakovosti sredstev in obremenitveni testi, na podlagi katerih je bilo ugotovljeno, da bodo iz NLB na DUTB prenesene slabe terjatve v prenosni vrednosti [redacted] in iz NKBM na DUTB v vrednosti [redacted]

2.3.6.3 Priprava DUTB na prevzem tveganih postavk bank

2.3.6.3.1 Priprava pogodb in seznamov tveganih postavk bank za prenos na DUTB

2.3.6.3.1.a Predvidena dinamika prenosa tveganih postavk iz bank na DUTB se je večkrat spreminjala, nekatere dogodke predstavljamo v nadaljevanju:

- iz letnega poročila DUTB za leto 2013 so razvidni naslednji dogodki:
 - DUTB je konec oktobra prejela navodila vlade, da sta 8. 12. in 9. 12. 2013 nova cilna datuma za začetek prenosov⁵⁸¹, saj naj bi bili takrat objavljeni rezultati pregleda kakovosti sredstev (v nadaljevanju: AQR) in stresnih testov; Evropska komisija naj bi hitro odobrila ukrepe pomoči bankam, prenosi pa naj bi se začeli takoj zatem; DUTB je bila 27. 11. 2013 obveščena o dodatni zamudi, zaradi katere naj bi bili prenosi z NLB in NKBM odobreni do 20. 12. 2013, odobritev prenosov z Abanke pa v marcu 2014 ali kasneje;
 - Banka Slovenije in Ministrstvo za finance sta 6. 12. 2013 obvestila DUTB, da se je strategija bistveno spremenila in da je bil do tedaj načrtovan prenos sredstev v več svežnjih v obdobju šestih mesecev, po novem pa bi bilo treba vsa slaba sredstva pravno prenesti z dveh bank pred koncem leta 2013; To je za DUTB predstavljalo veliko težavo, saj banki (NLB in NKBM) nista bili sposobni fizično prenesti dokumentacije in upravljalškega nadzora nad sredstvi na DUTB pred koncem leta, DUTB pa tudi ni bila pripravljena in sposobna prevzeti vseh sredstev naenkrat⁵⁸²; zato bi se do konca leta 2013 izvedel prenos pravnega lastništva slabih posojil na DUTB, kreditne mape pa bi v prehodnem obdobju ostale pri bankah, ki bi delovale kot skrbnik ali upravljaec terjatev za DUTB;

⁵⁷⁸ Razvidno iz dopisa družbe Ernst & Young z dne 10. 9. 2013 na DUTB.

⁵⁷⁹ Za izvedbo storitev je družba Quartz+Co izdala račun (št. 493) DUTB v skupni vrednosti 237.400 evrov, več v prilogi 14 tega poročila.

⁵⁸⁰ Več v točki 2.3.6.3.1 tega poročila.

⁵⁸¹ Spomladi 2013 je bil ciljni datum prenosa 28. 6. 2013.

⁵⁸² DUTB je navedla, da je že poleti 2013 z bankami poskušala določiti, kaj morajo pripraviti za prenos dokumentacije o prenesenih sredstvih na DUTB, vendar priprave v bankah na prihajajoče prenose kreditnih map niso potekale dovolj hitro. Po navedbah DUTB podatki o primerih za prenos na bankah niso bili primerno urejeni in niso bili vsi zbrani na enem mestu, zato je prihajalo do "presenečenj", ko so se naknadno našli dokumenti ali dosjeji. NLB naj bi že v začetku procesa napovedala, da potrebuje 6 mesecev za pripravo dokumentacije, Banka Slovenije pa je želela, da se to izvede čim prej. Po poteku 6- mesečnega obdobja naj bi DUTB ugotovila, da NLB še ni pričela s pripravo – imela je le spisek iz računalniškega sistema, čeprav bi morala imeti pripravljen že končni spisek terjatev.

- sledilo je zelo intenzivno obdobje, v katerem so se v pogajanjih z bankama pripravljali novi katalogi pogodb⁵⁸³, DUTB pa je bila vsak dan v stikih z obema bankama, Banko Slovenije in Ministrstvom za finance;
- DUTB je od bank želela pridobiti informacije o tveganih postavkah in v ta namen je 25. 10. 2013 na NLB in NKBM poslala Navodila za skrbni pregled informacij in dokumentov v zvezi s prenosom posojil⁵⁸⁴; DUTB je ta dokument ponovno poslala NLB in NKBM 6. 12. 2013⁵⁸⁵, hkrati pa ga je poslala Banki Slovenije, da bi ga Banka Slovenije izdala v obliki navodil bankam. Banka Slovenije je isti dan poslala bankama dopis⁵⁸⁶, v katerem je izrazila pričakovanje, da bosta spoštovali priporočila DUTB glede postopkov za prenos terjatev, ter opozorila, da bo v zvezi z obsegom prenosa terjatev relevanten seznam terjatev, ki bo usklajen z Evropsko komisijo.

Pojasnilo DUTB

DUTB ni nikoli izvedela, kakšni so celotni portfelji bank in kateri del terjatev so banke obranile zase, katerega pa so namenile za prenos na DUTB. DUTB tudi ni nikoli dobila celotnega pregleda nad terjatvami; v okviru skrbnega pregleda posameznih primerov na bankah je dobila le vpogled v posamezne primere. DUTB se je takrat seznanila z zaskrbljujočim dejanskim stanjem – pri nekaterih terjatvah so banke v okviru skupine terjatev za prenos izbrale le nekatere terjatve, druge pa so obranile; v določenih primerih, kljub jasnim povezavam med podjetji, banke niso nameravale na DUTB prenesti vseh terjatev do podjetij v skupini; nekatera slaba posojila so bila z ene banke prenesena, druga banka pa jih je nameravala obdržati. Selektivno "prebiranje" terjatev s strani bank bi lahko ogrozilo obstoj družb, saj bi banka lahko zaustavila reševanje družbe. V nekaterih primerih so imele banke terjatve tudi do podjetij v tujini, vendar zakonodaja ne omogoča, da bi DUTB kupila terjatve od tujih bank, medtem ko bi banke lahko terjatve prenesle s hčerinskih družb na slovenske družbe. DUTB je lahko le upala, da banke upoštevajo navodila Banke Slovenije glede "prebiranja" terjatev, ki jih ima banka do enega komitenta, in med terjatvami znotraj skupine podjetij. Banka Slovenije je kot nadzornik predlagala, da prevzame nadzor nad izбором.

- 12. 12. 2013 sta Ministrstvo za finance in Banka Slovenije objavila rezultate pregleda kakovosti sredstev in stresnih testov, iz sporočila za javnost pa je razvidna tudi predvidena prenosna vrednost sredstev za prenos na DUTB⁵⁸⁷;

⁵⁸³ Pogodb za dejanski odkup sredstev, pogodb o storitvah upravljanja sredstev in pogodb o drugih storitvah, ki jih banki proti plačilu zagotavljata DUTB.

⁵⁸⁴ Iz elektronske korespondence s predstavniki NLB z dne 15. 11. 2013 je razvidno, da je NLB izražala pripravljenost za zagotovitev skrbnega pregleda slabih terjatev še pred prenosom.

⁵⁸⁵ V prilogi je tudi predloga dokumenta v Excelu, v katerega naj bi banke vnesle podatke o posameznem posojilu, ter Navodila za skrbni pregled informacij in dokumentov, ki jih je že poslala bankama 25. 10. 2013.

⁵⁸⁶ Banka Slovenije je 6. 12. 2013 sporočila DUTB, da bo navodila, ki jih je poslala bankam, podprla s pismom podpore glede spoštovanja teh postopkov, ter bo pri bankah naknadno izvajala nadzor in ukrepala.

⁵⁸⁷ [redacted]

- DUTB ni pridobila dopolnjenih poslovnih strategij bank in ni pridobila odločb Evropske komisije o skladnosti ukrepov s pravili Evropske unije o državnih pomočeh, temveč je 17. 12. in 18. 12. 2013 Ministrstvo za finance zgolj obvestilo DUTB, katera sredstva naj odkupi od NLB in NKBM ter po kakšnih prenosnih cenah⁵⁸⁸.
- Prenos sredstev se je izvedel 20. 12. 2013, potem ko je DUTB 18. 12. 2013 sklenila pogodbi o prenosu z NLB in NKBM⁵⁸⁹.

DUTB je pri postopku prenosa podala priporočilo⁵⁹⁰, naj vse banke prenesejo terjatve do skupine podjetij in naj poleg slabih prenesejo tudi dobre izpostavljenosti do skupine podjetij, kar naj bi olajšalo poznejše prestrukturiranje sredstev, podprla ga je tudi Banka Slovenije. DUTB je ocenila, da ga banki pri prenosu sredstev v letu 2013 nista dosledno upoštevali.

Pojasnilo DUTB

DUTB informacij o obsegu in ceni tveganih postavk, ki se prenašajo na DUTB, ni imela v zadostni meri, kar je bilo za DUTB zaskrbljujoče, saj bi se lahko na prevzem bolje pripravila, če bi imela več informacij. V bankah je potekal pregled kakovosti sredstev, v kar DUTB ni bila vključena, čeprav je menila, da bi morala sodelovati pri tem postopku⁵⁹¹. DUTB je morala vedeti, kakšna sredstva bo pridobila, saj se je zavedala, da bo imela že ob pripoznanju izgube. DUTB nikoli ni imela podatkov o procesu vrednotenja terjatev in o postopku odločanja Evropske komisije.

O izboru tveganih postavk za prenos na DUTB in glede vrednotenja tveganih postavk, ki naj bi se prenesle z NLB in NKBM na DUTB, je potekala korespondenca oziroma usklajevanje predvsem med NLB, NKBM, Banko Slovenije, Ministrstvom za finance in Evropsko komisijo, medtem ko naj bi DUTB na izbor in vrednotenje tveganih postavk vplivala le z nekaterimi aktivnostmi, ki so predstavljene v tabeli 16.

⁵⁸⁸ Ministrstvo za finance je DUTB poslalo sezname tveganih postavk, ki naj bi se prenesle z NLB in NKBM, in njihove prenosne vrednosti, ki jih je potrdila Evropska komisija. Seznami tveganih postavk so vsebovali še podatke o bruto izpostavljenosti bank do posameznega komitenta in zneske oslabitev na različne datume, bonitetnem razredu posameznega komitenta, pri seznamu terjatev NLB še podatke iz AQR, ki ga je izvajala družba Deloitte, pri seznamu naložb NLB še podatke o tržni vrednosti na dan 30. 9. 2013 ali zadnji interni oceni vrednosti, pri seznamu naložb NKBM pa podatke o tržni vrednosti na dan 31. 7. 2013.

⁵⁸⁹ Več v točki 2.3.6.4 tega poročila.

⁵⁹⁰ Več o priporočilih DUTB z dne 10. 12. 2013 v točki 2.3.6.3.2 tega poročila.

⁵⁹¹ Iz poročil o delu vršilcev dolžnosti izvršnih direktorjev za upravni odbor je razvidno, da DUTB kljub zaprosanju in sestankom z bankami in izvajalci pregleda kakovosti sredstev ni bilo omogočeno sodelovanje pri pregledu.

Tabela 16: Usklajevanje seznamov tveganih postavk za prenos na DUTB

Datum	Pošiljatelj	Prejemnik	Vsečina
25. 10. 2013	DUTB	NLB, NKBM	Navodila za skrbni pregled informacij in dokumentov v zvezi s prenosom posojil.
11. 11. 2013	Ministrstvo za finance	DUTB	Seznam terjatev NLB, NKBM in Abanke ⁵⁹² , predviden za prenos na DUTB, ki je bil 8. 11. 2013 posredovan Evropski komisiji v končni pregled.
25. 11. 2013	Banka Slovenije	DUTB	V skladu z dogovorom na sestanku na Ministrstvu za finance istega dne: pošiljanje rezultatov AQR za dolžnike, ki se bodo prenašali z NLB in DUTB ⁵⁹³ .
28. 11. 2013		DUTB	
5. 12. 2013	Ministrstvo za finance	DUTB	Obvestilo Ministrstva za finance, da se bo vlada na seji 12. 12. 2013 seznanila z AQR in rezultati stresnih testov za NLB in NKBM, ter da pričakuje, da bo vlada dokončno potrdila izvedbo ukrepov v NLB in NKBM: dokapitalizacijo banke in prenos tveganih postavk na DUTB. Dokončna izvedba bo vezana na predhodni prejem pozitivnega mnenja Evropske komisije o skladnosti ukrepa s pravili o državnih pomočeh Evropske unije. Ministrstvo za finance je zaprosilo DUTB za opredelitev do predvidenih ukrepov vlade do 10. 12. 2013, predvsem do predhodno poslanih seznamov za prenos tveganih postavk na DUTB, ter za pisno informacijo glede predvidene dinamike prenosa terjatev s teh dveh bank na DUTB.
6. 12. 2013	Ministrstvo za finance	DUTB	Pošiljanje (v vrednost) končne ocene REV za posojila in lastniške deleže NLB, ki se bodo prenesla na DUTB ⁵⁹⁵ – Ministrstvo za finance jo je prejelo od Evropske komisije.
6. 12. 2013	DUTB	NLB, NKBM	Dopis – zaprosilo za podrobne informacije o primerih, ki bodo preneseni na DUTB; v prilogi je predloga dokumenta v Excelu, v katerega naj bi banke vnesle podatke o posameznem posojilu, ter Navodila za skrbni pregled informacij in dokumentov v zvezi s prenosom posojil, ki jih je že poslala bankama 25. 10. 2013.
6. 12. 2013	DUTB	BS	Dopis, poslan istega dne NLB in NKBM, in prošnja, da Banka Slovenije izda navodila za prenos.
6. 12. 2013	Banka Slovenije	DUTB	Odgovor, da Banka Slovenije ne more izdati navodil, vendar je Banka Slovenije istega dne NLB in NKBM izročila dopis, s katerim je izrazila pričakovanje, da bosta upoštevali navodila DUTB.
10. 12. 2013	DUTB	Medresorska komisija, Ministrstvo za finance	Dokument "Priporočilo medresorski komisiji 10. december 2013", v katerem je DUTB podala priporočila glede koncepta, obsega in prenosne vrednosti sredstev ter predlagala časovnico za prenos primerov od bank.

⁵⁹² Seznam bruto izpostavljenosti po dolžnikih za NLB, NKBM in Abanko.

⁵⁹³ Delovni osnutek poročila družbe Deloitte – Preliminarni AQR za sredstva NLB z dne 20. 11. 2013, ki obsega osnutek analize sredstev DUTB oziroma seznama pregleda kreditnih map, ki ji jih je NLB posredovala 5. 7. 2013. Pri analizi so upoštevani podatki na dan 31. 12. 2012, s tem da naj bi skrbniki posojil informirali družbo Deloitte o dogodkih po datumu bilance stanja. Analiza je obsegala pregled kreditnih map za 41 skupin podjetij, vključeni pa so bili (po družbah) podatki NLB in rezultati iz AQR analize o bruto izpostavljenosti, oslabitvah in zavarovanjih, podatki o stanju (in)solvenčnosti, opis ozadja delovanja družbe in povzetek ocene AQR.

⁵⁹⁴ Razvidno iz poročila vršilca dolžnosti izvršnega direktorja DUTB na dan 2. 12. 2012.

⁵⁹⁵ V prilogi dopisa sta bila seznama terjatev in deležev za prenos z NLB, ki jih je potrdila Evropska komisija, in jih je Ministrstvo za finance 17. 12. in 18. 12. 2013 posredovalo DUTB kot končne.

Datum	Pošiljatelj	Prejemnik	Vsebina
12. 12. 2013	Vlada	DUTB	- Vlada se je seznanila s kapitalskimi zahtevami za NLB in NKBM, ki jih je določila Banka Slovenije na podlagi neodvisnega pregleda kakovosti sredstev in obremenitvenih testov; - vlada se je seznanila in soglašala s seznamom tveganih postavk NLB in NKBM ⁵⁹⁶ za prenos na DUTB ter (na podlagi poslovne strategije NLB in NKBM in predloga medresorske komisije) potrdila izvedbo dokapitalizacije ter prenos tveganih postavk na DUTB, ki naj se izvedeta na isti dan; - vlada je sklenila, da se za obveznosti DUTB iz zadolževanja na finančnem ali medbančnem trgu ter iz obveznic, vplačanih s prenosom tveganih postavk NKBM in NLB na DUTB, izda poročstvo Republike Slovenije največ do vrednosti 711.000.000 evrov za NLB in 422.000.000 evrov za NKBM; - vlada je odločila, da odločitve iz prejšnjih alinčj pričnejo učinkovati z dnem prejema pozitivnega mnenja Evropske komisije o skladnosti ukrepov s pravili Evropske unije o državnih pomočeh; vlada nalaga Ministrstvu za finance, da o prejemu pozitivnega mnenja Evropske komisije obvesti vlado in Banko Slovenije.
17. 12. 2013	Ministrstvo za finance	DUTB	Pošiljanje končnega seznama terjatev NLB in NKBM, kot sta predvidena za prenos na DUTB, ter obvestilo, da je Evropska komisija pri oceni prenosnih vrednosti že upoštevala stroške financiranja in upravljanja.
17. 12. 2013	NLB	DUTB	Pošiljanje priloge I in III k pogodbi o prenosu z NLB
18. 12. 2013	Ministrstvo za finance	DUTB	Pošiljanje končnega seznama tveganih postavk NLB in NKBM, kot sta predvidena za prenos na DUTB, ter obvestilo, da je Evropska komisija pri oceni prenosnih vrednosti že upoštevala stroške financiranja in upravljanja.
23. 12. 2013	NKBM	DUTB	Pošiljanje priloge k pogodbi o prenosu (seznamov tveganih postavk).

Vir: dokumentacija DUTB.

Ugotovili smo:

- DUTB je 25. 11. 2013 od Banke Slovenije dobila AQR za dolžnike, ki se bodo prenašali z NLB na DUTB, 28. 11. 2013 pa je pridobila poročilo družbe Ernst & Young o AQR NKBM⁵⁹⁷;
- DUTB je na izbor tveganih postavk poskušala vplivati z dajanjem navodil bankam, ki jih je podprla Banka Slovenije, in s priporočili upravnega odbora medresorski komisiji z dne 10. 12. 2013, v katerih je na podlagi poziva Ministrstva za finance zavzela nekatera stališča glede obsega in časovne dinamike prenosa tveganih postavk na DUTB⁵⁹⁸; ne glede na to je bila DUTB s seznamami tveganih postavk in ocenjeno prenosno vrednostjo, ki jih je določila Evropska komisija, zgolj seznanjena (s strani Ministrstva za finance), hkrati pa sta banki oblikovali končne različice seznamov tveganih postavk za prenos; DUTB je namreč seznama tveganih terjatev, ki sta bila nato vključena v podpisano pogodbo, prejela 17. 12. 2013 od predstavnikov NLB, medtem ko je od NKBM priloge k (že 18. 12. 2013 podpisani) pogodbi – seznami tveganih postavk – prejela šele 23. 12. 2013;

Pojasnilo DUTB

DUTB je potrebovala podatke o prenesenih terjativah, razporejene po partijah, ne pa po komitentih. Glede na to zahtevo je bil seznam spremenjen in ga je NKBM poslala na DUTB po podpisu pogodbe.

⁵⁹⁶ V gradivu je bil seznam tveganih postavk za NLB, NKBM in Abanko, v katerem so bile po dolžnikih prikazani podatki o bruto izpostavljenosti – seznam je 11. 11. 2013 DUTB dobila od Ministrstva za finance.

⁵⁹⁷ Razvidno iz poročila vršilcev dolžnosti izvršnih direktorjev DUTB z dne 2. 12. 2013.

⁵⁹⁸ Več o priporočilih v točki 2.3.6.3.2 tega poročila.

- DUTB je izvajala določene preglede kreditnih map in pogovore s skrbniki terjatev na bankah⁵⁹⁹ in je v sodelovanju z družbo Quartz+Co junija 2013 pripravila poročilo Prenos sredstev z NLB na DUTB⁶⁰⁰, v katerem je podala ugotovitve v zvezi s predvidenim prenosom terjatev na DUTB, in pregled vrednosti ter oceno prenosnih vrednosti za 14 skupin podjetij;

Pojasnilo DUTB

DUTB ni bila seznanjena s tem, katere tvegane postavke naj bi bile prenesene, saj ni bila udeležena v pogovorih o prenosu premoženja. DUTB je z bankami podpisala sporazume o nerazkritju podatkov in je tudi sama prek družbe Quartz+co delala preglede sredstev na bankah, vendar je bila seznanjena le z vsebino 20 primerov, ne pa s celotnim portfeljem iz seznama tveganih postavk. Ti primeri so bili predstavljeni DUTB predvsem zato, da je DUTB dobila predstavo o tem, kakšne vire bo potrebovala za reševanje teh primerov, ne pa kot končni seznam. DUTB je pri tem vključila znanje izvajalce, da bi dobila komentar o tem, kakšne težave jo čakajo in kakšne strategije lahko uporabi za učinkovito reševanje zadev.

- DUTB ni v zadostni meri sodelovala pri pripravi seznamov in določitvi prenosnih vrednosti tveganih postavk, saj 15. in 21. člen uredbe ter 17. in 24. člen nove uredbe določajo (vsaj) sodelovanje DUTB pri opredelitvi tveganih postavk in njihove prenosne vrednosti; kljub temu, da so določila, ki opredeljujejo vlogo DUTB pri predlogih tveganih postavk za prenos na DUTB, neskladna⁶⁰¹, bi morala biti DUTB v to fazo procesa prenosa tveganih postavk aktivno vključena;
- ne glede na to, da je DUTB prejela osnutke AQR in da je izvajala nekatere preglede na bankah⁶⁰², ocenjujemo, da DUTB ni imela zadostnih informacij o tveganih postavkah, predvidenih za prenos, ker od bank ni pridobila vseh informacij, potrebnih za pripravo na prevzem tveganih postavk z bank, ki bi ji jih morale zagotoviti banke glede na določila drugega odstavka 20. člena ZUKSB in drugega odstavka 5. člena uredbe in nove uredbe⁶⁰³.

⁵⁹⁹ Z namenom varovanja zaupnih informacij, ki bi jih banka posredovala DUTB, sta DUTB in NLB 22. 5. 2013 sklenili Sporazum o varovanju tajnosti podatkov, DUTB in NKBM pa sta tak sporazum sklenili 17. 7. 2013.

⁶⁰⁰ Več v točki 2.3.6.2 tega poročila.

⁶⁰¹ Določajo zgolj sodelovanje DUTB ali pa DUTB kot aktivnega pripravljavca predlogov glede tveganih postavk. Nova uredba v 17. členu določa, da banka in Banka Slovenije s sodelovanjem DUTB v poslovni strategiji določita predloge glede tveganih postavk, ki se prenesejo na DUTB, predlog poslovne strategije pa banka predloži komisiji, ki lahko zahteva spremembe poslovne strategije. V 24. členu nova uredba (in do tedaj veljavna uredba v 21. členu) določa, da banka in DUTB opredelita tvegane postavke, ki se prenesejo na DUTB, in prenosno vrednost teh postavk. V 15. členu do tedaj veljavne uredbe je bilo določeno, da tvegane postavke v poslovni strategiji določita banka in DUTB, v spremembi uredbe pa je bilo določeno, da to določita banka in DUTB ob sodelovanju Banke Slovenije.

⁶⁰² Iz poročila vršilcev dolžnosti izvršnih direktorjev za upravni odbor z dne 2. 12. 2013 je razvidno, da je imela DUTB novembra 2013 delovne sestanke z NKBM in Abanko, na katerih je obravnavala več primerov posojil.

⁶⁰³ Drugi odstavek 20. člena ZUKSB določa, da lahko DUTB v zvezi s predlogom banke za uporabo ukrepov dodatno zahteva od banke predložitve vseh informacij, na podlagi katerih je mogoče celovito in natančno identificirati tveganja pri poslovanju, vključno s posredovanimi informacijami Banke Slovenije. Drugi odstavek 5. člena uredbe in nove uredbe določata, da bi morala banka, ki da pobudo za izvedbo ukrepov, komisiji in DUTB zagotoviti vse informacije, pojasnila, listine in dokumente, potrebne za presojo upravičenosti in določitev pogojev za izvedbo ukrepov.

2.3.6.3.1.b Nova uredba v 10. členu določa, da DUTB sklene z banko pogodbo o izvedbi potrjenih ukrepov, izvedba ukrepov pa mora biti skladna s poslovno strategijo banke. DUTB je poslovne strategije bank pridobila v okviru pobud bank za izvedbo ukrepov za krepitev stabilnosti bank⁶⁰⁴, vendar kasneje ni pridobila dopolnitev poslovnih strategij bank⁶⁰⁵, ki jih je od bank zahtevala Banka Slovenije, oziroma ni zahtevala od bank (NLB in NKBM), da dopolnitve pripravita.

Pojasnilo DUTB

DUTB se je seznanila s poslovnimi strategijami bank v okviru prejetih pobud za izvajanje ukrepov za krepitev stabilnosti bank, ko je bilo predvideno, da bi morala DUTB dokapitalizirati banke in od bank odkupiti slabe terjatve. Za izvedbo dokapitalizacij je morala imeti DUTB predstavo o vrednosti banke in o tem, koliko kapitala bi bilo potrebno za dokapitalizacijo, zato je bilo treba oceniti premoženje banke. Kasneje se je načrt spremenil in DUTB ni bila več predvidena za dokapitalizacijo banke, v skladu s tem pa so bile pripravljene tudi dopolnitve akcijskih načrtov bank in podrobno poznavanje vrednosti premoženja banke (zgolj za odkup slabih terjatev) ni bilo več potrebno. Načrti prestrukturiranja bank tudi niso bili podrobno pripravljene, temveč so vsebovali le načela, na podlagi katerih naj bi se določilo, katere terjatve se prenesejo na DUTB.

Ker DUTB ni pridobila dopolnjenih poslovnih strategij NLB in NKBM oziroma njihovih novih finančnih projekcij, si ni zagotovila pogojev za sklenitev pogodb o prenosu z NLB in NKBM, v katerih bi določila izvedbo ukrepov za krepitev stabilnosti bank (NLB in NKBM) skladno s poslovnimi strategijami bank, kot to določa 10. člen nove uredbe. DUTB tako ni mogla preveriti:

- ali so bile tvegane postavke določene z upoštevanjem učinkov teh tveganih postavk na sposobnost banke za zagotavljanje kapitalne ustreznosti banke in glede na cilje posameznega ukrepa, kot določa drugi odstavek 17. člena nove uredbe; v skladu s 6. členom nove uredbe naj bi bila poslovna strategija za izvedbo predlaganih ukrepov podrobna in uresničljiva ter naj bi obsegala številne informacije, povezane s prestrukturiranjem banke in zagotavljanjem večje kapitalne ustreznosti banke; prav tako bi morala v zvezi s prenosom tveganih postavk, ki se prenašajo na DUTB, vsebovati tudi podatke o tveganih postavkah in ugotovitve v zvezi z vrednotenjem tveganih postavk, obrazložitev pozitivnih učinkov prenosa tveganih postavk na izboljšanje kapitalne ustreznosti banke in obrazložitev ukrepov za izboljšanje procesov upravljanja tveganj v banki, zlasti glede izboljšanja procesov upravljanja s tveganji;
- ali so vse tvegane postavke, ki so bile prenesene na DUTB, izpolnjevale pogoje za uvrstitev med tvegane postavke, ki jih določata 14. člen uredbe oziroma 16. člen nove uredbe, ter ali so bile prenesene vse tvegane postavke, povezane s posameznim dolžnikom.

2.3.6.3.1.c Pred prevzemom tveganih postavk je DUTB sodelovala pri pripravi osnutkov pogodb o prenosu tveganih postavk, pogodb o izvajanju storitev in pogodb o upravljanju sredstev⁶⁰⁶. Pregled aktivnosti in korespondence, povezane s pripravo osnutkov pogodb, predstavljamo v nadaljevanju⁶⁰⁷.

⁶⁰⁴ Več v točki 2.3.6.1 tega poročila.

⁶⁰⁵ Banke so na podlagi zahtev Banke Slovenije kot dopolnitve poslovnih strategij pripravile nove finančne projekcije.

⁶⁰⁶ Medresorska komisija je 5. 11. 2013 pozvala DUTB ter NLB in NKBM, da začnejo pripravljati osnutke pogodb za prenos terjatev na DUTB.

⁶⁰⁷ Več v prilogi 19 tega poročila.

- iz korespondence med DUTB in bankami je razvidno, da so bili prvi osnutki pogodbe o prenosu pripravljeni že junija 2013, oktobra in novembra 2013 pa je bilo na to temo več delovnih sestankov DUTB z NLB, NKBM in Abanko⁶⁰⁸;
- NLB je 23. 9. 2013 poslala DUTB v vednost **pravno mnenje o prenosu premoženja iz NLB na DUTB⁶⁰⁹**, v katerem je navedla, da

[Redacted text block containing the content of the legal opinion from NLB to DUTB, with several lines of text obscured by black boxes.]

⁶⁰⁸ Razvidno iz zapisnika seje upravnega odbora 19. 7. 2013 in poročila vršilcev dolžnosti izvršnih direktorjev DUTB z dne 2. 12. 2013.

⁶⁰⁹ [Redacted text block for footnote 609.]

⁶¹⁰ Na primer: overjeno zemljiško knjižno dovolilo za nepremičnine, izrecna in nepogojna izjava zastavnega upnika za vpis prevzemnika v Register neposestnih zastavnih pravic na premičninah ali notarsko overjena izjava odstopnika za vpis prenosa zastavne pravice na nematerializiranih vrednostnih papirjih.

⁶¹¹ Obveščanje dolžnikov naj bi NLB dodatno operativno obremenilo, opustitev obveščanja pa bi prineslo morebitne praktične probleme – DUTB bi nosila tveganje morebitnega stečaja NLB (glede odplačil, ki bi prihajala v NLB, pa še niso prenesena na DUTB) ali vsebinskega ravnanja NLB s temi terjatvami (saj bi NLB ostala tihi upnik).

⁶¹² Uradni list RS, št. 97/07-UPB1.

⁶¹³ Prehod maksimalne hipoteke na DUTB bi bil mogoč le z odstopom pogodbe, iz katere izvira temeljno razmerje, kar pa predpostavlja soglasje in sodelovanje vseh vpletenih, vključno z dolžnikom.

⁶¹⁴ Če ima NLB do komitenta več terjatev, ki so zavarovane z istimi zavarovanji, se prenese na DUTB tudi zavarovanje terjatve, torej bi s pravico do unovčitve zavarovanja lahko razpolagala le DUTB.

⁶¹⁵ Pri posojilih iz jamstvene sheme mora za prenos terjatve pridobiti soglasje SID banke, d. d., Ljubljana, poleg tega ima določene obveznosti v zvezi z izterjavo unovčenih jamstev v imenu Republike Slovenije.

⁶¹⁶ Potencialne obveznosti se lahko prenesejo zgolj s prenosom pogodbe (na primer če bi bil del kredita še nečrpan), za kar pa je nujno strinjanje dolžnika.

- iz letnega poročila DUTB za leto 2013 je razvidno, da je do 6. 12. 2013, ko sta Banka Slovenije in Ministrstvo za finance obvestila DUTB o bistveni spremembi strategije, načrt transakcij predvideval prenos sredstev v obdobju šestih mesecev, s 6. 12. 2013 pa bi bilo treba vsa slaba sredstva pravno prenesti z dveh bank pred koncem leta 2013;
- DUTB je 10. 12. 2013 poslala na Banko Slovenije in NLB "zadnji osnutek" pogodbe o prenosu tveganih postavk⁶¹⁷ in prvo delovno verzijo pogodbe o upravljanju sredstev⁶¹⁸, usklajeno naj bi bilo tudi besedilo pogodbe o opravljanju storitev⁶¹⁹;
- DUTB je 13. 12. 2013 poslala na Banko Slovenije (in v vednost Ministrstvu za finance) osnutek pogodbe o prenosu z NLB⁶²⁰; po navodilih Banke Slovenije naj bi se pravni prenos premoženja v celoti izvedel na dan 20. 12. 2013, dejanski prenos kreditne dokumentacije pa v tranšah, zadnja naj bi bila konec aprila 2014; DUTB je Banko Slovenije hkrati zaprosila za stališče glede nekaterih odprtih vprašanj konceptualne narave, in sicer:
 - NLB meni, da je za dejanski prenos premoženja na DUTB (torej v zaključnem računu DUTB), poleg pravnega prenosa, potrebno, da DUTB na dan 20. 12. 2013 prevzame efektivno upravljanje celotnega premoženja na operativni ravni, saj naj upravljanje premoženja s strani NLB na podlagi pooblastila in navodil DUTB ne bi zadoščalo za izločitev premoženja iz zaključnega računa NLB; nasprotno NKBM meni, da pravni prenos premoženja pomeni tudi prenos tveganj in koristi iz upravljanja tega premoženja na DUTB, zato naj bi bil predvideni način prenosa pravno in računovodsko pravilen; za DUTB je sprejemljiva rešitev

⁶¹⁷ Iz osnutka pogodbe o prenosu tveganih postavk (z dne 6. 12. 2013) je razvidno, da je bil prenos predviden v petih tranšah, od tega bi bila prva 30. 12. 2013, zadnja pa 29. 4. 2014. Prenesene tvegane postavke bi vključevale prevzete terjatve (vključno s stranskimi pravicami), prevzete deleže in prevzete nepremičnine. Pravni prenos premoženja bi bil ob podpisu pogodbe, datum prenosa pa bi bil ob prenosu posamezne tranše, ko naj bi bil prenesen tudi upravljavski nadzor nad prevzetimi terjatvami. Do prenosa upravljavskega nadzora bi NLB upravljala s sredstvi, skladno s pogodbo o upravljanju sredstev. Osnutku pogodbe niso bili priloženi seznami tveganih postavk.

⁶¹⁸ V delovni verziji pogodbe o upravljanju sredstev je bilo predvideno, da naj bi NLB za DUTB upravljala prevzeta sredstva do 29. 4. 2014 oziroma do prenosa posamezne tranše. Pogodba bi za posamezno preneseno tvegano postavko prenehala tudi na podlagi pisnega obvestila DUTB, ali pa bi se na podlagi zahteve DUTB podaljšala za največ dva meseca. NLB naj bi storitve upravljanja opravljala brezplačno, DUTB pa naj bi ji povrnila vse razumne stroške.

⁶¹⁹ V osnutku pogodbe o opravljanju storitev, ki naj bi jih NLB izvajala za DUTB, je bilo za izvajanje računovodskih in poročevalskih storitev, storitev informacijske tehnologije ter za arhiviranje in upravljanje z dokumentacijo predvideno pavšalno mesečno nadomestilo v znesku 27.330,10 evra ter za storitve v zvezi z zavarovanji pavšalno mesečno nadomestilo v znesku 5.501,16 evra, DUTB pa naj bi NLB povrnila tudi vse razumne stroške. Predvideno je bilo, da pogodba velja 12 mesecev od uveljavitve in se lahko podaljša s pisnim dodatkom.

⁶²⁰ V osnutku pogodbe o prenosu (z dne 6. 12. 2013) je glede na osnutek pogodbe z istim datumom, ki ga je DUTB poslala NLB in Banki Slovenije 10. 12. 2013, dodatno vključeno besedilo, da je bila cena prenosa določena na podlagi vrednotenja prevzetega premoženja s strani Evropske komisije in v skladu s prvo alinejo prvega odstavka 26. člena uredbe, in torej že upošteva stroške refinanciranja in stroške upravljanja. Ostale bistvene sestavine pogodbe in koncept prenosa so ostali enaki.

NKBM, saj je le tako zagotovljen kakovosten in strukturiran prevzem premoženja; za rešitev te dileme je bil predlagan takojšen sklic sestanka z revizorji obeh bank;

- NLB ne želi, da pride do "prave" prodaje, temveč da se uporabi koncept "*risk participacije*", ki pomeni, da NLB ostane pravni lastnik premoženja in edini upravičenec iz zavarovanj, DUTB pa ima pogodbeno pravico do poplačila iz unovčenih zavarovanj; Kot argument navaja nejasnosti glede prenosa maksimalne hipoteke ter nemožnost obvestitve velikega števila dolžnikov o prenosu v kratkem obdobju; to naj bi bilo za DUTB nesprejemljivo, ker taka rešitev ni zakonsko predvidena, hkrati pa naj bi pri NKBM in Abanki prišlo do "prave" prodaje, in DUTB bi morala imeti isto pravno situacijo na celotnem premoženju, če ga želi učinkovito upravljati; poleg tega v zvezi z "*risk participacijo*" ni pravne prakse, kar pomeni večje tveganje za DUTB; glede maksimalne hipoteke se je vlada zavezala, da bo podala ustrezno mnenje o 29. členu ZUKSB kot *lex specialis* v odnosu do SPZ in garancijo za primer, če maksimalna hipoteka ne bi prešla na DUTB skupaj s terjatvijo;
- šestmesečni rok za notifikacijo pravnih in stvarnih napak bi bilo treba pogodbeno dopolniti s pravico DUTB, da od bank zahteva vračilo dela kupnine (znesek iz unovčenih zavarovanj), če so bila od datuma predaje vhodnih podatkov za AQR do prenosa premoženja na DUTB zavarovanja unovčena oziroma spremenjena na škodo DUTB;
- NLB naj bi predlagala, da se deleži, kjer obstajajo odprta vprašanja o veljavnosti prenosa tovrstnega premoženja, ne bi prenašali v letu 2013, s čimer se je DUTB strinjala;

- DUTB je prilogi I in III k pogodbam o prenosu z NLB prejela od NLB 17. 12. 2013⁶²¹.

Pojasnilo DUTB

Pri pripravi pogodbe o prenosu tveganih postavk sta poleg NLB in DUTB sodelovala tudi Banka Slovenije in Ministrstvo za finance. DUTB vlade ni posebej obveščala o aktivnostih, povezanih s pripravo pogodbe o prenosu tveganih postavk ter o samem podpisu, saj so bili vsi navedeni deležniki s celotnim potekom seznanjeni. Sestanki, na katerih so potekali pogovori o možnih rešitvah za prenos tveganih postavk do konca leta 2013, so bili na dnevni ravni. Vprašanja je bilo treba reševati *ad hoc*.

V zvezi z usklajevanjem osnutkov pogodb o prenosu in drugih pogodb smo ugotovili:

- NKBM v postopek priprave besedila pogodbe o prenosu večinoma ni bila vključena, kar je razvidno iz elektronske korespondence med DUTB in NKBM ob pošiljanju končne različice

⁶²¹ Elektronsko sporočilo je bilo poslano tudi na Ministrstvo za finance. Iz osnutka pogodbe z dne 17. 12. 2013 je razvidno, da je prenos prve tranše tveganih postavk na DUTB predviden za 30. 12. 2013. Prilogi I in III sta enaki, kot sta bili naslednji dan vključeni v podpisano pogodbo o prenosu z NLB.

osnutka pogodbe o prenosu 18. 12. 2013 in ob pošiljanju prevoda (že podpisane) pogodbe v slovenski jezik 6. 2. 2014⁶²²;

- pogodbe se niso hkrati pripravljale v slovenskem in angleškem jeziku, temveč so bile pripravljene in podpisane v angleškem jeziku, kasneje pa je bil opravljen še prevod v slovenski jezik⁶²³;
- v pogodbah o prenosu je bilo upoštevano mnenje Banke Slovenije, da naj bo prenos tveganih postavk na DUTB izveden pravno tako, da bo mogoče prenesene terjatve razknjižiti pri bankah v letu 2013⁶²⁴.

2.3.6.3.2 Odločanje upravnega odbora DUTB in vlade o prenosu tveganih postavk bank na DUTB

2.3.6.3.2.a

- [REDACTED]
- [REDACTED]
- [REDACTED]

⁶²² DUTB je 18. 12. 2013, ko je na NKBM poslala različico osnutka pogodbe za podpis, navedla, da je pogodba pripravljena na podlagi pogodbe, ki je bila usklajena z NLB, in tudi parafirana, ter da zaradi ideje, da sta pogodbi čim bolj usklajeni, DUTB ni sledila nekaterim predlogom NKBM glede vsebine pogodbe. 6. 2. 2014 je na podlagi prejetih pripomb NKBM na prevod pogodbe v slovenski jezik navedla, da vsebinske spremembe niso primerne za vnos v slovensko različico pogodbe, potem ko je bila angleška že podpisana.

⁶²³ Kot določata pogodbi o prenosu med DUTB in NLB ter NKBM, prevlada besedilo slovenske različice pogodbe, ko je sklenjena slovenska različica; več v točki 2.3.6.4.h tega poročila.

⁶²⁴ Banka Slovenije je v elektronskih sporočilih 13. 12. 2013 izpostavila, da je to bistvenega pomena.

⁶²⁵ Na 10. izredni seji.

⁶²⁶ Priložen je bil opis sredstev, namenjenih za prenos z NLB in NKBM na DUTB, in transfernih vrednosti, kot sta jih določila vlada in Evropska komisija. Predstavljen je bil pregled skupnih prenosnih vrednosti sredstev – z NLB naj bi bilo prenesenih za 617 milijonov evrov posojil in za 69 milijonov evrov lastniških naložb, z NKBM pa naj bi bilo prenesenih za 368 milijonov evrov posojil, za 16 milijonov evrov nepremičnin in za 22 milijonov evrov lastniških naložb. Z obeh bank skupaj naj bi bilo prenesenih za 984 milijonov evrov posojil, 22 milijonov evrov nepremičnin in 84 milijonov evrov lastniških naložb. Prikazana je bila tudi primerjava med bruto izpostavljenostjo, vrednotenjem banke, realno ekonomsko vrednostjo in prenosno vrednostjo.

⁶²⁷ Predlagano je bilo, da bi se dokumentacija in upravljavski nadzor prenesla v petih tranšah: prva tranša (36 najbolj nujnih posojil, ki bi predstavljala 24 odstotkov celotne bruto izpostavljenosti) 30. 12. 2013, druga tranša 13. 2. 2014 (50 posojil z bruto izpostavljenostjo v višini 20 odstotkov bruto izpostavljenosti; prenesene naj bi bile tudi lastniške naložbe in nepremičnine), tretja tranša 27. 2. 2013 (100 posojil s 14 odstotki bruto izpostavljenosti), četrta tranša 27. 3. 2014 (121 posojil z deležem bruto izpostavljenosti 38 odstotkov) in peta tranša 29. 4. 2014 (117 posojil z deležem bruto izpostavljenosti 4 odstotke). Skupaj naj bi bilo po prenosni vrednosti 1.100.000.000 evrov preneseno 424 slabih posojil, z bruto izpostavljenostjo 3,3 milijarde evrov.

⁶²⁸ Po podatkih DUTB je vlada DUTB zagotovila, da se lahko njen obstoj podaljša.

⁶²⁹ Banke naj bi DUTB v celoti povrnilo škodo, če bi se zelo spremenile pomembne okoliščine ali predpostavke iz pregleda kakovosti sredstev ali vrednotenja GD za konkurenco.

⁶³⁰ DUTB je navedla, da zato ni mogla v celoti preveriti sredstev, namenjenih za prenos, ki sta jih pripravili banki sami, niti ni mogla pravočasno dostopati do podatkov pregleda kakovosti sredstev, pripraviti primerne operativnega načrta za vsako skupino sredstev ali dostopati do scenarijev stresnih testov za sredstva, namenjena za prenos.

⁶³¹ DUTB je navedla, da ni imela dostopa do dejanske dokumentacije, zato ni mogla preveriti podatkov, ki so jih predložili vodje primerov na bankah in drugi zaposleni.

⁶³² DUTB je predlagala tudi spremembo predpisov, da se zagotovi večja jasnost glede oblikovanja prenosnih cen, mehanizem določanja stroškov, ki jih nosijo banke, znesek državnega poročstva, ki ni omejen le na prenosne vrednosti, ampak krije tudi potrebni znesek za ustrezno financiranje DUTB, denarni protokol DUTB, ki ne ogroža njene strategije optimiranja vrednosti sredstev v upravljanju in je skladen z merili ECB za primernost zavarovanj, in ukinitve zahteve, da DUTB odproda najmanj 10 odstotkov sredstev letno.

⁶³³ Priložen je bil pregled programa obveznic DUTB.

-
DUTB je zato od vlade zahtevala, da še pred začetkom prenosa podpiše potrebne dokumente o poroštvu in pogodbe za program obveznic DUTB ter da skliče skupščino delničarjev DUTB ter odobri in izvrši dokapitalizacijo v vrednosti 200.000.000 evrov⁶³⁴.

DUTB je še opozorila, da je to priporočilo odvisno od uveljavitve potrebnih sprememb predpisov⁶³⁵, pridobitve pojasnil glede prenosa maksimalne hipoteke skupaj s terjatvijo (najbolje z obvezno razlago ZUKSB državnega zbora)⁶³⁶, ukrepov za zaščito direktorjev in vodilnih DUTB pred osebnim pravnim tveganjem oziroma za odpravo tega tveganja⁶³⁷ in primerne mandata DUTB za upravljanje odkupljenih sredstev⁶³⁸.

⁶³⁴ DUTB je ocenila, da bo predlagani znesek zadostoval za upravljanje prenesenih sredstev v naslednjih 18 mesecih, nato pa naj bi bila potrebna dodatna sredstva. Ključne predpostavke za to oceno so: transakcije z NLB in NKBM se pravno zaključijo do konca decembra 2013, z Abanko pa marca 2014; do izterjave sredstev pride v višini 5 odstotkov vrednosti iz pregleda kakovosti sredstev v letu 2014 ter v višini 15 odstotkov v obdobju od leta 2015 do leta 2017; stanje preostalih sredstev na dan 31. 12. 2017 naj bo 50 odstotkov vrednosti iz pregleda kakovosti sredstev. Stroški poslovanja DUTB (brez stroškov financiranja) so bili za obdobje od leta 2014 do leta 2017 predvideni v znesku 8.200.000 evrov letno. DUTB je predlagala tudi spremembo predpisov za zagotavljanje večje jasnosti glede oblikovanja prenosnih cen, vzpostavitev mehanizma določanja stroškov, ki jih nosijo banke, ter ukinitve zahteve, da DUTB odproda najmanj 10 odstotkov sredstev letno. Več o tem, da zahteva DUTB za dokapitalizacijo ni bila upravičena, ker DUTB v primeru uspešnega poslovanja ne bi potrebovala dodatnega financiranja za kritje stroškov, v točki 2.3.2.b tega poročila.

⁶³⁵ DUTB je navedla, da je priporočilo odvisno od tega, ali se osnutek sprememb uredbe uveljavi pred prenosom ali po njem.

⁶³⁶ Za DUTB je določilo četrtega odstavka 146. člena SPZ, ki določa, da se maksimalna hipoteka ne prenese hkrati z odstopom terjatev, kljub določilu 29. člena ZUKSB, predstavljalo nepremostljiv problem, saj bi za te terjatve morala plačati prenosno ceno, na DUTB pa bi bila prenesena le terjatev brez zavarovanja, ki bi tako postala ničvredna, kar bi *de facto* predstavljalo nezakonito državno pomoč banki. Obstaja velika verjetnost pravnih sporov, v katerih bi dolžniki izpodbijali veljavnost prenosa maksimalne hipoteke na DUTB, ki bi ji na koncu ostale samo terjatve brez zavarovanja. DUTB je od Ministrstva za finance 17. 12. 2013 pridobila pojasnilo o izjemi od uporabe SPZ, ki je bilo priloga k pogodbam o prenosu tveganih postavk z NLB in NKBM na DUTB (več v točki 2.3.6.4.d tega poročila).

⁶³⁷ KPK je v dokumentu Končno poročilo in ocena stanja v povezavi z vzpostavljenim sistemom delovanja Družbe za upravljanje terjatev bank, d. d. z dne 6. 11. 2014 navedla, da je DUTB 20. 8. 2014 družbi R K Harrison Insurance Brokers Ltd. plačala premijo za zavarovanje odgovornosti upravnega odbora in ostalih zaposlenih DUTB v znesku 328.020 evrov. To je storila kljub dopisu Ministrstva za finance z dne 21. 5. 2014, v katerem je namero DUTB, da za 25.000.000 evrov zavaruje odgovornost upravnega odbora in ostalih zaposlenih, opredelilo kot nepotrebno in neskladno z ZUKSB ter je opozorilo, da člani upravnega odbora prejemajo visoke prejemke, ki so v ustreznem sorazmerju z njihovimi pooblastili, nalogami, izkušnjami in odgovornostjo, zato si lahko iz njih krijejo premijo za zavarovanje odgovornosti.

⁶³⁸ Priporočilom je bil priložen tudi osnutek Smernic za delovanje DUTB, ki ga je pripravila DUTB, in obsega osnutek opredelitve ciljev in nalog DUTB ter načel ter politike delovanja DUTB pri upravljanju terjatev.

Pojasnilo DUTB

Priporočila upravnega odbora z dne 10. 12. 2013 so bila pripravljena kot odziv na dopis Ministrstva za finance z dne 5. 12. 2013, v katerem je pozvalo DUTB, naj se opredeli do predvidenih ukrepov vlade.

2.3.6.3.2.b Upravni odbor se je 10. 12. 2013 seznanil s spremembo koncepta prenosa z NLB in NKBM⁶³⁹, in s tem, da Banka Slovenije in Ministrstvo za finance nameravata zagotoviti pravni prenos lastništva sredstev na DUTB še pred 31. 12. 2013, ter je sprejel sklepe, da upravni odbor:

- odobri pripravo in izdajo obveznic s skupnim zneskom glavnice v vrednosti do 1.600.000.000 evrov; za obveznice brezpogojno in nepreklicno jamči Republika Slovenija, njihov namen pa je financiranje cene prenosa sredstev od NLB, NKBM in Abanke, kot tudi ustanovitve in delovanja DUTB;
- pooblasti T. Månssona za podpis vseh dokumentov in pravnih aktov, potrebnih za pravilno izvedbo pogodb o prenosu z NLB in NKBM, in podpis vseh drugih ustreznih dokumentov po ZUKSB in uredbi in
- v skladu s členom 3.7 Poslovnika o delu upravnega odbora sklicuje skupščino⁶⁴⁰.

Vlada je 12. 12. 2013 v vlogi skupščine DUTB sprejela sklep, da soglaša s sklenitvijo pogodb o odplačnem prenosu premoženja, ki bodo sklenjene med DUTB in NLB ter DUTB in NKBM, in z izdajo obveznic DUTB v skupnem znesku 1.133.000.000 evrov. Gradivo⁶⁴¹ je vladi 11. 12. 2013 poslalo Ministrstvo za finance, in sicer na zaprosilo DUTB za uvrstitev gradiva na dnevni red vlade z dne 11. 12. 2013⁶⁴².

⁶³⁹ O spremembi strategije prenosa sta po podatkih revidiranega letnega poročila DUTB za leto 2013 Banka Slovenije in Ministrstvo za finance DUTB obvestila 6. 12. 2013.

⁶⁴⁰ V sklepu je upravni odbor navedel tudi predlagani dnevni red in imenovanje revizorja za leto 2013.

⁶⁴¹ V gradivu je bila ocena, da bo prenosna vrednost sredstev iz treh največjih bank znašala okrog 1.676.000.000 evrov, in da je DUTB tik pred podpisom pogodb o prevzemu tveganih postavk v NLB in NKBM. V gradivu ni bilo osnutkov pogodb ali seznamov tveganih postavk.

⁶⁴² V skladu z drugim in četrtem odstavkom 12. člena statuta skupščino DUTB skliče upravni odbor, hkrati z objavo sklica pa se mora zagotoviti tudi celotno gradivo, ki bo predloženo v odločanje na skupščini DUTB. DUTB je 11. 12. 2013 poslala Ministrstvu za finance tudi predlog za uvrstitev dveh točk na dnevni red seje vlade, in sicer naj bi vlada kot skupščina DUTB v skladu s sklepom upravnega odbora kot sklicatelja skupščine DUTB sprejela: soglasje skupščine DUTB v skladu z določbo 29. člena statuta k sklenitvi pogodb o odplačnem prenosu premoženja, ki bodo sklenjene med DUTB in NLB ter DUTB in NKBM, ter k izdaji obveznic DUTB v skupnem znesku 1.600.000.000 evrov za plačilo prevzetega premoženja in za stroške upravljanja, pri čemer za izpolnitev obveznosti iz obveznic nepogojno in nepreklicno jamči država, in sklep, da DUTB sklene s člani upravnega odbora pogodbo, s katero se jim DUTB zaveže povrniti vse stroške in izdatke, vezane na sodne ali izvensodne postopke, ki jih člani upravnega odbora utrpijo v zvezi z zahtevki iz opravljanja svojih nalog v DUTB v skladu z zakonodajo ali pogodbo o zaposlitvi, pri čemer članom upravnega odbora ni mogoče očitati naklepne ravnanja ali ravnanja s hudo malomarnostjo. DUTB je v obrazložitvi predloga sklepa navedla, da je takšen način zavarovanja odgovornosti članov upravnega odbora pred odškodninsko odgovornostjo (tako imenovani *indemnification agreement*) cenovno bolj ugoden kot zavarovanje odgovornosti prek zavarovalnice, ki obračuna visoko zavarovalno premijo.

Vlada je 12. 12. 2013 v vlogi organa izvršilne oblasti med drugim sprejela sklepe, da se je seznanila in da na podlagi predlogov medresorske komisije soglaša s katalogi zavez in seznamami tveganih postavk NLB, NKBM in Abanke za prenos na DUTB. Na podlagi izdelanih poslovnih strategij NLB, NKBM in Abanke ter predlogov medresorske komisije je vlada dokončno potrdila izvedbo dokapitalizacije NLB v vrednosti 1.551.000.000 evrov in dokapitalizacije NKBM⁶⁴³ ter izvedbo prenosov tveganih postavk NLB in NKBM na DUTB, ki se izvede isti dan kot dokapitalizacija. Iz sklepov nadalje izhaja, da se za obveznosti DUTB iz zadolževanja na finančnem ali medbančnem trgu ter za obveznosti iz obveznic, ki so vplačane s prenosom tveganih postavk NLB in NKBM na DUTB, izda poročstva Republike Slovenije največ do vrednosti 711.000.000 evrov za NLB in največ do vrednosti 422.000.000 evrov za NKBM, ter da odločitve vlade pričnejo učinkovati z dnem prejema pozitivnega mnenja Evropske komisije o skladnosti ukrepov s pravili Evropske unije o državnih pomočeh.

Iz sporočila za javnost Banke Slovenije in vlade 12. 12. 2013 je razvidno, da je predviden prenos slabih terjatev z NLB, NKBM in Abanke na DUTB v skupni vrednosti 1.676.000.000 evrov⁶⁴⁴.

Vlada v vlogi skupščine DUTB ni sprejela sklepa, s katerim bi pred dejansko izvedbo prenosa potrdila, da se je seznanila in da soglaša s podpisanimi pogodbami o prenosu tveganih postavk z NLB in NKBM na DUTB, s končnimi (usklajenimi) različicami osnutkov pogodb o prenosu ali vsaj z bistvenimi elementi pogodb o prenosu v vsebini, kot sta bili sklenjeni 18. 12. 2013⁶⁴⁵, temveč se je 18. 12. 2013 seznanila s tem, da so bile pogodbe podpisane in sklenila, da se seznam tveganih postavk, s katerim je soglašala 12. 12. 2013, zamenja z novim seznamom. Upravni odbor ni ravnal v skladu z načelom preglednosti, kot to določa trinajsti odstavek 11. člena ZUKSB, ker pred podpisom pogodb o prenosu vladi kot skupščini DUTB ni dal predloga za podajo soglasja k podpisanim pogodbam o izvajanju ukrepov za krepitev stabilnosti banke ali k bistvenim elementom pogodb o prenosu tveganih postavk. Upravni odbor bi moral vlado kot skupščino DUTB vsaj sezniniti z bistvenimi elementi pogodb o prenosu in spremembami v seznamih in prenosnih vrednostih tveganih postavk, ki so bili vključeni v podpisani pogodbi o prenosu, še zlasti glede na to, da je vrednost prenosa presegala 100.000.000 evrov, kar predstavlja znesek vrednosti ukrepa, nad katerim je treba

⁶⁴³ Predvideno je bilo, da se dokapitalizacija NLB do konca leta 2013 izvede na naslednji način: [redacted]
[redacted] Za NKBM naj bi se dokapitalizacija do konca leta 2013 izvedla na naslednji način: [redacted]
[redacted] Za Abanko je vlada sklenila, da se dokapitalizacija izvede v višini, kot je potrebna za poslovanje Abanke do prejema dokončnega pozitivnega mnenja Evropske komisije o skladnosti ukrepov za krepitev stabilnosti Abanke s pravili Evropske unije, in sicer [redacted] preostali del dokapitalizacije, ki je potreben za dolgoročno uspešno poslovanje Abanke, se izvede po prejemu dokončnega pozitivnega mnenja Evropske komisije.

⁶⁴⁴ [redacted]
⁶⁴⁵ [redacted]

pridobiti soglasje skupščine DUTB k ukrepom, kot to določa prva točka prvega odstavka 29. člena statuta⁶⁴⁶.

2.3.6.3.2.c DUTB v letu 2013 ni sprejela notranjih aktov, v katerih bi določila postopke in pravila ter sistem notranjih kontrol pri prevzemanju tveganih postavk od bank (pripravo seznamov tveganih postavk, ocenjevanje prenosne vrednosti ali preverjanje izračunov prenosne vrednosti, določene s strani Evropske komisije, pripravo osnutkov pogodb o prenosu, odločanje organov DUTB).

Pojasnilo DUTB

V novi organizaciji, ki še nima pravih kadrov na pravih mestih, lahko obstajajo le osnutki pisnih postopkov, ker še ni izkušenj, kaj se vse lahko zgodi. Šele na podlagi izkušenj se oblikujejo različice postopkov in lahko nastane več osnutkov notranjih aktov. Ko bodo na DUTB vzpostavljeni postopki dobrega upravljanja, se lahko taka politika, ki zagotavlja, da postopki vsebujejo tisto, kar praksa pokaže kot dober način upravljanja skladno s standardi in zakonodajo, predloži v odobritev.

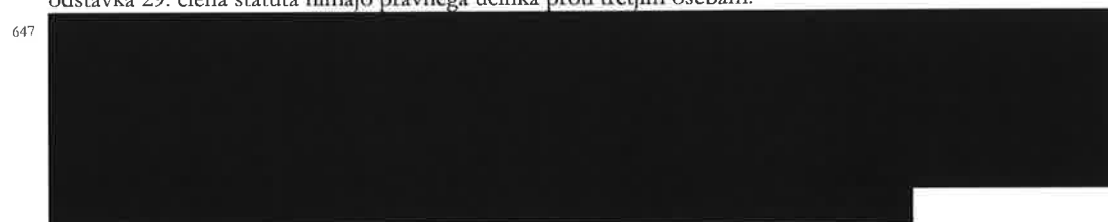
Ocenjujemo, da bi DUTB kljub začetni fazi svojega delovanja in kljub temu, da v Republiki Sloveniji velja za prvo družbo te vrste, morala imeti urejene navedene postopke v svojih notranjih aktih že od ustanovitve⁶⁴⁷. Tega se je zavedala tudi DUTB, saj je iz zapisnika 1. seje upravnega odbora z dne 7. 3. in 8. 3. 2013 (torej še pred ustanovitvijo DUTB, ki je bila 19. 3. 2013) razvidno, da je upravni odbor sklenil, da od družbe Quartz+Co pridobi ponudbo za sodelovanje na svetovalnem področju, ker ima družba Quartz+Co potrebne izkušnje s področij, ki so pomembna za DUTB, in razpolaga z izkušenim strokovnjakom⁶⁴⁸, z njo pa je DUTB tudi sklenila več pogodb, na podlagi katerih je družba Quartz+Co sodelovala pri vzpostavljanju organizacije DUTB in pri pripravah na prenos tveganih postavk z bank na DUTB⁶⁴⁹.

2.3.6.4 Sklenitev pogodb o prenosu tveganih postavk bank na DUTB

Evropska komisija je 18. 12. 2013 izdala odločbe o skladnosti ukrepov s pravili Evropske unije o državnih pomočeh za pet slovenskih bank⁶⁵⁰ in jih poslala Ministrstvu za finance⁶⁵¹. Iz odločb

⁶⁴⁶ 1. točka prvega odstavka 29. člena statuta določa, da mora upravni odbor pridobiti soglasje skupščine za ukrepe, namenjene doseganju krepitve stabilnosti bank, ki z enim ali več povezanimi pravnimi posli presegajo znesek 100.000.000 evrov. V skladu z drugim odstavkom 29. člena statuta omejitve iz prvega odstavka 29. člena statuta nimajo pravnega učinka proti tretjim osebam.

⁶⁴⁷

⁶⁴⁸ Več v točki 2.3.3.a tega poročila.

⁶⁴⁹ Več v prilogah 13 in 14 tega poročila.

⁶⁵⁰ NKBM, Abanka, Probanka, Factor banka in NLB. Poleg prenosa tveganih postavk na DUTB med državno pomoč NLB sodijo tudi tri dokapitalizacije, pri NKBM državna pomoč obsega tudi dve dokapitalizaciji.

⁶⁵¹ O odločbah Evropske komisije z dne 18. 12. 2013 Ministrstvo za finance ni obvestilo DUTB, DUTB pa je že 17. 12. in 18. 12. 2013 poslalo sezname tveganih postavk, ki jih je odobrila Evropska komisija.

Evropske komisije je razvidno⁶⁵², da je Evropska komisija z namenom določitve višine državne pomoči kot rezultat prenosa sredstev na DUTB ocenila tudi prenosno vrednost sredstev oziroma REV in tržno vrednost sredstev, kar predstavljamo v tabeli 17.

Tabela 17: Ocene Evropske komisije glede državne pomoči NLB in NKBM

v evrih			
Ocene Evropske komisije	NLB	NKBM	NKBM – javno objavljena ⁶⁵³
Prenosna vrednost	617.000.000 za posojila 94.000.000 za naložbe	422.000.000	med 400.000.000 in 450.000.000
Tržna vrednost	486.000.000	227.000.000	med 200.000.000 in 250.000.000
Državna pomoč	130.000.000	195.000.000	195.000.000

Viri: Odločbi Evropske komisije za NLB in NKBM z dne 18. 12. 2013 ter javno objavljena odločba Evropske komisije (objavljena 23. 4. 2014⁶⁵⁴).

Pojasnilo DUTB

DUTB decembra 2013 ni prejela odločb Evropske komisije o skladnosti ukrepov za krepitev stabilnosti bank s pravili o državnih pomočeh, temveč jih je pridobila s spletnih strani Evropske komisije v letu 2014, ko so bile javno objavljene. DUTB od Evropske komisije⁶⁵⁵ ni pridobila seznamov tveganih postavk, iz katerih bi bila razvidna ocenjena tržna vrednost posameznih sredstev, namenjenih za prenos iz bank na DUTB.

⁶⁵² Republika Slovenija je za obe banki (NLB in NKBM) Evropski komisiji predložila programa prestrukturiranja, ki obsegata številne ukrepe, ter podala vrsto zavez, ki so vključene v aneks k odločbam Evropske komisije. Med drugim se je zavezala k znižanju stroškov in bilančne vsote bank, prodaji kapitalskih naložb v lasti NLB do 31. 12. 2015, znižanju državnega deleža v bankah, prodajo skupnih vlaganj in deležev NLB in NKBM v drugih bankah ter v hčerinskih družbah, spremembam pri politiki obvladovanja tveganj in kreditiranja ter v korporativnem upravljanju, k polletnem poročanju Evropski komisiji o napredku, vzpostavitvi "monitoring trustee" ter tudi prenosu sredstev na DUTB.

⁶⁵³ [URL: http://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases/248544/248544_1522897_264_2.pdf], 15. 9. 2014.

⁶⁵⁴ [URL: http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_35709], 15. 9. 2014.

⁶⁵⁵ DUTB je sezname tveganih postavk pridobila od Ministrstva za finance – več v točki 2.3.6.3.1.a tega poročila.

DUTB je 18. 12. 2013 z NLB sklenila⁶⁵⁶ Pogodbo o izvajanju ukrepov za krepitev stabilnosti banke (v nadaljevanju: pogodba o prenosu z NLB)⁶⁵⁷ in z NKBM Pogodbo o izvajanju ukrepov za krepitev stabilnosti banke (v nadaljevanju: pogodba o prenosu z NKBM)⁶⁵⁸. V pogodbah o prenosu z NLB in NKBM so bili dogovorjeni odložni pogoji⁶⁵⁹ za veljavnost pogodb. Vsi odložni pogoji so bili izpolnjeni na dan 20. 12. 2013, na ta dan pa so bile kot nadomestilo za prenos izdane tudi obveznice DUTB, ki so bile v znesku 621.800.000 evrov prenesene v imetništvo NLB in v znesku 389.800.000 evrov v imetništvo NKBM⁶⁶⁰. Vsebina posameznih pojmov iz pogodb o prenosu z NLB in NKBM je predstavljena v prilogi 10 tega poročila.

DUTB in NKBM sta s pogodbo o prenosu z NKBM uredili razmerja glede prenosa tveganih postavk, pri čemer so bile tvegane postavke razvrščene v naslednje kategorije:

- prevzete terjatve: njihov seznam bi moral v skladu s pogodbenimi določili predstavljati Prilogo I pogodbe, vendar je DUTB posebej predložila dva seznama (le pri slovenski različici [redacted])

⁶⁵⁶ Pogodbo o prenosu z NLB in pogodbo o prenosu z NKBM sta podpisala T. Månsson in A. Koršič.

⁶⁵⁷ DUTB in NLB sta 15. 4. 2014 sklenili tudi Dodatek št. 1 (v nadaljevanju: dodatek 1 k pogodbi o prenosu z NLB), v katerem sta se na novo dogovorili o obveščanju tretjih strank ob prenosu prevzetega premoženja, o povratnem prenosu dveh terjatev, delnic v družbi Intereuropa, d. d. (v nadaljevanju: družba Intereuropa) in ene prevzete udeležbe, rok za prenos deležev pa sta podaljšali do 15. 7. 2014. Dodatno sta se dogovorili, da se določene (navedene v prilogi dodatka 1 k pogodbi o prenosu z NLB) prevzete udeležbe konvertirajo v prevzete terjatve, dve prevzeti terjatvi pa se zaradi potencialnih škodljivih posledic ne preneseta na DUTB, ampak DUTB na teh terjativah pridobi udeležbo.

⁶⁵⁸ DUTB in NKBM sta sklenili tri dodatke k pogodbi. V Dodatku št. 1 k pogodbi o prenosu z NKBM, ki sta ga pogodbeni stranki sklenili 17. 3. 2014, sta določili, da pogodbo o nepremičnini lahko z DUTB sklene tudi NKBM, če bodo nepremičnine prenesene nanjo od podrejenih družb, pri čemer sta rok za sklenitev pogodbe o nepremičnini podaljšali do 30. 4. 2014, rok za izročitev kreditne mape DUTB pa do 29. 4. 2014. Dodatek št. 2 k pogodbi o prenosu z NKBM z dne 7. 4. 2014 vsebuje določilo, da so bile delnice družbe Intereuropa pomotoma predmet prenosa in da jih DUTB vrne na račun NKBM, NKBM pa na račun DUTB vrne ustrezno število obveznic. Prav tako sta ugotovili, da je Banka Slovenije 17. 12. 2013 izdala odločbo o izrednih ukrepih, na podlagi katerih so bile vse delnice z oznako NLB izbrisane iz centralnega registra vrednostnih papirjev KDD, zato prenosa delnic NLB na račun DUTB ni bilo mogoče izvesti in je DUTB zahtevala glede tega povračilo škode. Z Dodatkom št. 3 k pogodbi z NKBM, ki sta ga pogodbeni stranki sklenili 28. 4. 2014, sta ponovno podaljšali rok za sklenitev pogodbe o nepremičnini, in sicer do 16. 5. 2014.

⁶⁵⁹ Odložni pogoji za učinkovanje pogodb o prenosu z NLB in NKBM so bili sklenitev Pogodbe o upravljanju premoženja med NLB in DUTB, sklenitev Pogodbe o storitvah med NLB in DUTB, Odločba Evropske komisije, da so predlagani ukrepi skladni s pravili Evropske unije glede državnih pomoči, in implementacija dokapitalizacije NLB v znesku najmanj 1.551.000.000 evrov in NKBM v znesku najmanj 870.000.000 evrov v skladu z odločitvijo vlade.

⁶⁶⁰ Več o izdaji obveznic v točki 2.3.6.6 tega poročila.

- prevzeti deleži: njihov seznam predstavlja Prilogo II pogodbe o prenosu z NKBM, vendar ga je DUTB predložila le v angleški različici in ni vseboval prenosne vrednosti naložb;
- nepremičnine: njihov seznam bi moral v skladu s pogodbo o prenosu NKBM predstavljati Prilogo III, vendar ga je DUTB predložila le k slovenski različici kot Priloga 3, skupna vrednost pa naj bi znašala [REDACTED]

Pogodba o prenosu z NKBM določa, da prevzeto premoženje pomeni prevzete terjatve in prevzete deleže. V skladu s točko 3.1.5 pogodbe je morala DUTB v treh delovnih dneh po datumu izvedbe NKBM plačati vsoto cen prenosa vsega prevzetega premoženja (brez nepremičnin), kar skupaj znaša 389.703.433 evrov. Nepremičnine, ki so bile določene za prenos na DUTB, so bile v lasti podrejenih družb NKBM, zato je v pogodbi o prenosu z NKBM določeno, da se bodo prenesle s sklenitvijo Pogodbe o nepremičnini med DUTB in ustreznimi podrejenimi družbami NKBM v roku treh mesecev od datuma izvedbe pogodbe⁶⁶¹, cena prenosa nepremičnin pa je enaka vrednosti prenosa, ki jo potrdira Evropska komisija in medresorska komisija. Vrednosti so prikazane v prilogi 18 tega poročila.

DUTB in NLB sta s pogodbo o prenosu z NLB uredili razmerja glede prenosa tveganih postavk z NLB na DUTB, pri čemer so bile tvegane postavke razvrščene v naslednje kategorije:

- [REDACTED]
- [REDACTED]
- [REDACTED]
- [REDACTED]

⁶⁶¹ DUTB je 16. 5. 2014 v skladu s pogodbami o nepremičninah od NKBM kupila nepremičnine v skupni vrednosti 9.100.000 evrov brez DDV.

⁶⁶² Pogodbene vrednosti na dan podpisa pogodbe o prenosu z NLB ni bilo mogoče ugotoviti, ker je pri nekaterih naložbah cena prenosa na delnico navedena kot zaključna tržna cena en dan pred prenosom.

⁶⁶³ V Dodatku št. 1 k pogodbi o prenosu z NLB (z dne 15. 4. 2014) je bil ta rok podaljšán na 15. 7. 2014.

⁶⁶⁴ Glede opredelitve pojma prevzetih udeležb oziroma "*risk participacije*" je DUTB že izpostavila svoje stališče v elektronskem sporočilu z dne 13. 12. 2013, kot eno izmed odprtih vprašanj ob usklajevanju osnutkov pogodb o prenosu. Več v točki 2.3.6.3.1.c tega poročila.

⁶⁶⁵ Pogodba o prenosu z NLB v 4. členu (s podtočkami) vsebuje določbe glede prevzete udeležbe.

– na kateri koli datum – skupni znesek posojila za obratna sredstva, črpan do takšnega datuma. Pomen posojila za obratna sredstva izhaja iz pogodbe o posojilu za obratna sredstva z dne 30. 8. 2013, ki sta jo NLB in DUTB sklenili v zvezi z zagotovitvijo vnaprejšnje likvidnosti DUTB s strani NLB⁶⁶⁷. Točka 3.1.6 pogodbe o prenosu z NLB se navezuje na določila točke 2.1.d pogodbe o posojilu za obratna sredstva med NLB in DUTB, ki določa, da lahko DUTB na dan prenosa tveganih postavk NLB vrne sredstva, prejeta iz tega posojila, tudi s prištetjem izplačanih zneskov transferni vrednosti sredstev zadnjega prenosa z banke. Vrednosti so predstavljene v prilogi 17 tega poročila.

2.3.6.4.a Na podlagi primerjave besedila pogodb o prenosu z NLB in NKBM⁶⁶⁸, seznamov tveganih postavk v prilogah pogodb o prenosu ter seznamov tveganih postavk, ki jih je določila Evropska komisija in jih je Ministrstvo za finance poslalo 17. 12. in 18. 12. 2013 DUTB kot končne, smo ugotovili, da se razlikujejo v naslednjih elementih:

- seznam tveganih terjatev NLB, ki ga je Ministrstvo za finance poslalo DUTB, je bil v pogodbi o prenosu z NLB "razdeljen" na seznam prevzetih terjatev in na seznam prevzetih udeležb⁶⁶⁹ ker vsebina udeležb v pogodbi o prenosu z NLB ni bila natančno določena, ocenjujemo, da obstaja tveganje glede pravilne vrednosti, ki je bila opredeljena v pogodbi o prenosu z NLB⁶⁷⁰, in da DUTB tega tveganja (s podrobnejšo opredelitvijo udeležb v pogodbi o prenosu z NLB) ni obvladovala;

⁶⁶⁶ Točka 3.1.5 pogodbe o prenosu z NLB določa, da se v primeru, da bi lahko prenos prevzete terjatve na DUTB na datum izvedbe škodoval pravicam DUTB na podlagi prevzete terjatve ali stranskih pravic (na primer zastavi deležev ali garancijam tujih bank ali drugim pravicam, ki pomenijo zavarovanje za takšno prevzeto terjatve) ali da bi takšen prenos škodoval ali bi lahko škodoval vrednosti prevzete terjatve ali stranskih pravic, prevzeta terjatev ne prenese na DUTB, DUTB pa namesto tega na datum izvedbe pridobi udeležbo v takšni prevzeti terjatvi, pri čemer vzajemne pravice in obveznosti urejajo pravila, določena za prevzete udeležbe.

⁶⁶⁷ Več v točki 2.3.2.c tega poročila.

⁶⁶⁸ Zlasti točke 3.1.6 v pogodbi o prenosu z NLB in točke 3.1.5 v pogodbi o prenosu z NKBM.

⁶⁶⁹ Iz revidiranega letnega poročila DUTB za leto 2013 je razvidno, da je "[...] del terjatev od NLB prevzela kot udeležbo (tiha cesija) po prenosni ceni v višini 217.000.000 evrov in v to skupino so vključene terjatve, v zvezi s katerimi je NLB identificirala potencialne pravne rizike, v kolikor bi prišlo do 'prave' cesije. DUTB je kljub tovrstnemu prenosu dne 20. 12. 2013 postala ekonomski lastnik teh terjatev in jih od takrat dalje vodi v svojih poslovnih knjigah med svojimi sredstvi".

⁶⁷⁰ Ne glede na nejasno opredelitev prevzetih udeležb smo pri primerjavi podatkov v nadaljevanju tega poročila njihovo vrednost prišteli k prevzetim terjatvam.

- skupna vrednost tveganih postavk v pogodbi o prenosu z NLB je bila za 88.801.839 evrov nižja od vrednosti tveganih postavk, ki jih je določila Evropska komisija; odstopanje izhaja iz naslednjega:
 - seštevke prenosnih vrednosti terjatev je za 7.078.985 evrov nižji od skupne prenosne vrednosti terjatev, določene s strani Evropske komisije, saj prenosne vrednosti v prilogi pogodbe o prenosu z NLB niso pri vseh komitentih skladne s prenosno vrednostjo posojil v seznamu tveganih terjatev, ki ga je določila Evropska komisija; v tabeli 18 smo primerjali prenosne vrednosti terjatev s seznama tveganih postavk, ki ga je določila Evropska komisija, s prenosno vrednostjo v pogodbi o prenosu z NLB za tri družbe, ki sodijo v skupino 20 družb z največjo bruto izpostavljenostjo do NLB⁶⁷¹.

Tabela 18: Primerjava prenosnih vrednosti tveganih postavk s seznama Evropske komisije s prenosno vrednostjo v pogodbi o prenosu z NLB za tri družbe

v evrih				
Zap. št.	Naziv družbe	Prenosna vrednost terjatev		Razlika
		Seznam, ki ga je določila Evropska komisija	Pogodba o prenosu z NLB	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)=(3)-(4)
1	Primorje, d. d. –v stečaju	12.982.000	12.943.135	38.865
2	Avtotehna, d. d.	27.700.437	24.267.522	3.432.915
3	SCF, d. d., Ljubljana, Slovenija – v stečaju	11.800.000	11.190.994	609.006
4=1+2+3	Skupaj	52.482.437	48.401.651	4.080.786
5	Skupaj prenesene terjatve iz NLB	616.716.331	609.637.346	7.078.985
6=4/5	Delež v skupni vrednosti terjatev, v odstotkih	8,5	7,9	57,6

Vira: Seznam tveganih postavk, ki ga je določila Evropska komisija in ga je 17. 11. in 18. 12. 2013 Ministrstvo za finance poslalo DUTB ter seznam terjatev v pogodbi o prenosu z NLB (Priloga I) z dne 18. 12. 2013.

⁶⁷¹ Podatki o bruto izpostavljenosti sov seznamu tveganih postavk za NLB in NKBM, ki ga je določila Evropska komisija.

- seznam tveganih postavk iz NKBM na DUTB iz pogodbe o prenosu z NKBM je vseboval tudi terjatve odvisnih družb NKBM⁶⁷³, in deleže, za katere vrednosti v pogodbi o prenosu z NKBM niso bile določene⁶⁷⁴; prenosna vrednost posameznih prenesenih tveganih postavk v prilogah pogodbe o prenosu z NKBM je enaka prenosnim vrednostim v seznamih, ki jih je odobrila Evropska komisija in jih je Ministrstvo za finance 17. 12. in 18. 12. 2013 poslalo DUTB kot končne, vendar je skupna vrednost prenosa tveganih postavk po pogodbi o prenosu z NKBM nižja za 23.008.488 evrov od prenosne vrednosti iz seznamov tveganih postavk, ki jih je odobrila Evropska komisija; razlika se nanaša na naslednje:
 - naložba v 24,9 odstotka delnic NKBM v Zavodu za varstvo pri delu, d. d., Ljubljana v vrednosti 928.308 evrov ni bila prenesena na DUTB, saj je te delnice NKBM prodala na javni dražbi 10. 12. 2013⁶⁷⁵ in
 - za nepremičnine v prenosni vrednosti 22.080.180 evrov⁶⁷⁶ je bilo v pogodbi o prenosu z NKBM dogovorjeno, da se prenesejo šele v letu 2014, v ta namen pa naj bi se tedaj sklenile še posebne pogodbe.

⁶⁷² Za delnice družbe Pivovarna Laško je Evropska komisija določila prenosno vrednost 10.119.151 evrov, v pogodbi o prenosu z NLB pa je bila prenosna vrednost 7.301.420 evrov. Razlika izhaja iz spremembe tečaja delnice družbe Pivovarna Laško na Ljubljanski borzi.

⁶⁷³ Skupna vrednost prenesenih terjatev NKBM se je deloma nanašala na terjatve NKBM, deloma pa na terjatve odvisnih družb NKBM, v skupnem znesku pa je bila skladna s prenosno vrednostjo v gradivu za vlado.

⁶⁷⁴ Seznam deležev je bil priloga le k angleški različici, vendar ni vseboval prenosnih vrednosti. V skupni prenosni vrednosti za vse tvegane postavke, navedeni v pogodbi o prenosu z NKBM, je upoštevana vrednost prenesenih deležev, ki ga je določila Evropska komisija, in je bil v gradivu za vlado dne 18. 12. 2013.

⁶⁷⁵ V Prilogi II pogodbe o prenosu z NKBM je bilo navedeno, da so bile te delnice prodane na javni dražbi 10. 12. 2013 ter da je plačilni rok 30 dni po sklenitvi pogodbe. Take navedbe v seznamu Evropske komisije ni bilo.

⁶⁷⁶ Nepremičnine so bile last odvisnih družb NKBM.

Izračun posameznih razlik je predstavljen v prilogah 17 in 18 tega poročila. Na tej podlagi ugotavljamo, da je bila prenosna vrednost tveganih postavk, vključenih v pogodbi o prenosu z NLB in NKBM, za 92.130.147 evrov⁶⁷⁷ nižja od seznamov tveganih postavk, ki jih je določila Evropska komisija. Glede na to, da je bil v pogodbi o prenosu z NLB prenosni vrednosti tveganih postavk prištet črpani znesek 2.400.000 evrov, so odstopanja pogodbenih vrednosti v pogodbah o prenosu z NLB in NKBM od seznamov, ki jih je določila Evropska komisija, znašala 94.530.147 evrov. Razlika med prenosno vrednostjo tveganih postavk, ki jo je določila Evropska komisija, ter dejansko prenesenimi tveganimi postavkami v letu 2013 pa je znašala 114.210.327 evrov⁶⁷⁸, saj je bil prenos nepremičnin z NKBM na DUTB predviden za leto 2014.

Pojasnilo DUTB

Seznami tveganih postavk, ki so sestavni del pogodb o prenosu, so v bistvenih elementih enaki seznamom, v okviru katerih je Evropska komisija določila prenosne vrednosti tveganih postavk, z razliko, da so določene komitente oziroma kredite (vrednost teh tveganih postavk je sicer zanemarljiva) banke samoiniciativno odstranile in tako posamezne tvegane postavke niso bile prenesene. Do minimalnih odstopanj je prišlo na pobudo bank, v korist katerih so se ti ukrepi izvajali. Za DUTB ni bilo mogoče, da od bank zahteva nekaj, česar slednje ne želijo prodati, je pa izvedla preveritev teh odstopanj. Deležji so bili kupljeni bodisi po ceni, ki jo je določila Evropska komisija, bodisi po nižji, tržni ceni.

Pozitivna odločitev vlade o uporabi ukrepov za NLB in soglasje Evropske komisije (vključno s soglasjem glede prenosne vrednosti in seznama tveganih postavk) sta bila predhodna pogoja za začetek učinkovanja pogodb o prenosu. V obdobju od sprejetja teh soglasij s strani Evropske komisije do pravnega prenosa tveganih postavk z NLB na DUTB pa je prišlo do nekaterih sprememb v seznamih tveganih postavk in s tem prenosnih vrednostih. Ugotovili smo:

- Ministrstvo za finance je 17. in 18. 12. 2013 poslalo DUTB sezname tveganih postavk, ki naj bi jih potrdila Evropska komisija, skupaj z informacijo, da je "[...] Evropska komisija pri oceni prenosnih vrednosti že upoštevala stroške financiranja in upravljanja"; ne glede na to je DUTB z NLB in NKBM sklenila pogodbi o prenosu, pri katerih so bili sezname prevzetih tveganih postavk spremenjeni, tako vsebinsko kot vrednostno; ker Evropska komisija ni dala soglasja k spremenjenim seznamom in prenosnim vrednostim prenesenih tveganih postavk, ni bila upoštevana določba prvega odstavka 26. člena nove uredbe, ki določa, da prenosno vrednost sredstev, ki se kot tvegane postavke prenašajo na DUTB, določi Evropska komisija, če to izhaja iz informacije, ki jo je Ministrstvo za finance pridobilo v skladu s prvim odstavkom 18. člena nove uredbe⁶⁷⁹;

⁶⁷⁷ Razlike v prenosni vrednosti terjatev pri NLB (7.078.985 evrov), deležev pri NLB (84.122.854 evrov) in deleža pri NKBM (928.308 evrov).

⁶⁷⁸ Razlika v prenosni vrednosti terjatev, prenesenih po pogodbah o prenosu z NLB in NKBM in vključenih v sezname tveganih postavk, ki jih je določila Evropska komisija, povečana za 22.080.180 evrov, kar predstavlja prenosno vrednost nepremičnin NKBM.

⁶⁷⁹ V skladu s prvim odstavkom 18. člena nove uredbe mora Ministrstvo za finance pridobiti informacijo od Evropske komisije o tem, ali bo Evropska komisija opravila vrednotenje sredstev zaradi prevzema tveganj in ali bo rezultat vrednotenja vseboval tudi odbitke.

- v pogodbah o prenosu z NLB in NKBM na DUTB je bil vključen tudi odložni pogoji, da Evropska komisija odloči, da so predlagani ukrepi skladni s pravili Evropske unije glede državnih pomoči; to pomeni, da bi moral prenos tveganih postavk v celoti slediti odločitvam Evropske komisije, in da bi morala DUTB ob sklenitvi pogodb o prenosu pozvati Ministrstvo za finance, naj od Evropske komisije pridobi potrditev spremenjenih seznamov in prenosnih vrednosti prenesenih tveganih postavk, ter tudi potrditev seznama deležev in nepremičnin, ki naj bi bili z NKBM preneseni na DUTB v letu 2014; šele nato bi pogodba o prenosu lahko začela učinkovati in bi jo pogodbene stranke lahko pričele izvajati.

2.3.6.4.b Soglasje k seznamu in prenosnim vrednostim tveganih postavk za prenos z NLB in NKBM na DUTB je vlada dala 18. 12. 2013⁶⁸⁰. Dne 18. 12. 2013 je vlada sprejela sklep, s katerim je nadomestila seznam tveganih postavk, ki je bil priložen sklepu z dne 12. 12. 2013, z novim seznamom. Ta je predstavljal sezname tveganih postavk, ki jih je Ministrstvo za finance 17. 12. in 18. 12. 2013 poslalo DUTB z navedbo, da gre za končen seznam tveganih postavk oziroma terjatev, ki naj bi jih potrdila Evropska komisija. Ugotovili smo:

- DUTB ni prejela nobene odločitve vlade o prenosu tveganih postavk, temveč je imela kot podlago za odločanje glede vsebine pogodb o prenosu sezname tveganih postavk, ki ji jih je kot končne sezname poslalo Ministrstvo za finance 17. 12. in 18. 12. 2013 in ki jih je potrdila Evropska komisija.
- DUTB je z NLB sklenila pogodbo o prenosu, v katero so bili vključeni drugačni sezname tveganih postavk in je bila določena drugačna prenosna vrednost tveganih postavk od tistih, ki jih ji je poslalo Ministrstvo za finance, o tem pa ni obvestila vlade, medresorske komisije in Ministrstva za finance⁶⁸¹.

Pojasnilo DUTB

DUTB je dobila priloge k pogodbi o prenosu z NLB oziroma sezname prenesenih tveganih postavk od NLB na dan podpisa pogodbe. Ni bila naloga DUTB, da od kredita do kredita preveri ujemanje seznamov, ki jih je predložila druga stranka. DUTB tudi ni bila v takem položaju, da bi lahko to preverjala, saj je morala sprejeti premoženje, ki ga je bila banka pripravljena dati. DUTB je izhajala iz predpostavke, da gre za isti seznam, kot je bil posredovan predhodno, ter je upala, da NLB upošteva navodila Banke Slovenije glede uvrščanja tveganih postavk na seznam. DUTB je na sestanku ob parafiranju pogodbe opazila, da je bil znesek prevzetih tveganih postavk nižji in da je NLB med udeležbe uvrstila za več kot 200.000.000 evrov terjatev. DUTB ni bila seznanjena z vsebino razdelitve na prevzete terjatve in prevzete udeležbe, in se z opredelitvijo dela terjatev kot udeležbe ni strinjala, vendar je sprejela, kar se je banka odločila dati, in podpisala pogodbo, saj NLB brez tega ni želela podpisati pogodbe, rok za podpis pogodbe pa je bil 18. 12. 2013. Prenos je bil nujno potreben, ker se je reševalo sistemske banke. DUTB je bila prisiljena pomagati pri nečem, kar zanje ni bilo sprejemljivo. Na sestanku so predstavniki DUTB vseeno izrazili nestrinjanje in o tem vprašali za mnenje predstavnika Ministrstva za finance. Tudi oni so imeli pomisleke, vendar so DUTB kljub temu svetovali, naj pogodbo podpiše. Ta postopek je bil popolnoma transparenten za vse udeležene stranke: Ministrstvo

⁶⁸⁰ Vlada je že 12. 12. 2013 potrdila izvedbo prenosa tveganih postavk in soglašala s seznamom tveganih postavk na podlagi predloga medresorske komisije. Ta seznam je predstavljal seznam vseh terjatev, namenjenih za prenos s treh bank, s podatki o bruto izpostavljenosti, z dne 8. 11. 2013.

⁶⁸¹ DUTB je sicer od predstavnika NLB 17. 12. 2013 prejela zadnji osnutek pogodbe (osnutek pogodbe o prenosu z NLB, Prilogo I in Prilogo III), ki ga je poslal tudi Ministrstvu za finance v vednost. Več o usklajevanju pogodb v točki 2.3.6.3.1.c tega poročila.

za finance, Banko Slovenije, DUTB in NLB. Ni dvoma, da je bilo Ministrstvo za finance v polni meri seznanjeno s tem, da so obstajale razlike v seznamih tveganih postavk.

Čeprav bi morala imeti DUTB glede na določila uredbe in nove uredbe DUTB aktivno vlogo pri pripravi seznamov tveganih postavk za prenos na DUTB⁶⁸², ocenjujemo, da DUTB glede na omejitve⁶⁸³ ni imela enake pogajalske moči kot druga pogodbeni stranka, ter je morala zaradi namena svoje ustanovitve in časovne stiske v nekaterih primerih sprejeti stališče druge pogodbene stranke. Ne glede na to bi morala v skladu s tretjim in šestim odstavkom 20. člena ZUKSB vsebina pogodb o prenosu v celoti slediti odločitvi vlade, torej tudi seznamu tveganih postavk, ki je bil podlaga za sprejem odločitve vlade. Zato bi morala biti vlada seznanjena s končnim seznamom, oziroma se seznam tveganih postavk po sprejemu njene odločitve ne bi smel spremeniti, prav tako bi morala biti vlada seznanjena, da nekatera pogodbeni določila spreminjajo obseg prenesenih sredstev na DUTB v letu 2013. Ker vlada o uporabi ukrepov ni sprejela odločitve o seznamu in prenosni vrednosti prenesenih tveganih postavk, ter ni izdala odločbe o prenosu tveganih postavk na DUTB, ampak zgolj neobrazložen sklep, ni podlage za primerjavo, ali sta pogodbi o izvajanju ukrepov, ki ju je DUTB sklenila z NLB in NKBM, v skladu z odločitvijo oziroma odločbo vlade, kot določata tretji in šesti odstavek 20. člena ZUKSB. DUTB ni ravnala v skladu s tretjim in šestim odstavkom 20. člena ZUKSB, ker o spremenjenih seznamih in prenosnih vrednostih tveganih postavk, časovni dinamiki prenosa nekaterih vrst tveganih postavk ter vključitvi črpanega zneska v pogodbo o prenosu z NLB ni obvestila Ministrstva za finance in medresorske komisije, ter pred podpisom pogodb o prenosu z NLB in NKBM ni pozvala medresorske komisije, da poda vladi predlog za izdajo odločbe v skladu s šestim odstavkom 20. člena ZUKSB, kar bi omogočilo sklenitev pogodbe o prenosu med NLB in DUTB in s tem izvajanje ukrepov za stabilnosti banke v skladu s predpisi.

2.3.6.4.c DUTB ni obvestila vlade in Ministrstva za finance o tem, da je dopustila, da:

- sta NLB in NKBM v pogodbi o prenosu vključili seznime in prenosno vrednost prenesenih tveganih postavk, ki so odstopali od seznamov, ki jih je prejela od Ministrstva za finance in ki jih je določila oziroma odobrila Evropska komisija;
- se na podlagi pogodb o prenosu NLB in NKBM del tveganih postavk prenese na DUTB šele v letu 2014 (prevzeti deleži pri NLB in nepremičnine pri NKBM);
- je NLB na podlagi pogodbe o prenosu z NLB na DUTB del terjatev prenesla kot prevzete udeležbe;
- so bile na podlagi pogodb o prenosu z NLB in NKBM faze prenosa ločene na pravni prenos in prenos upravljaljskega nadzora.

Pojasnilo DUTB

Celoten postopek prenosa sta koordinirala in nadzorovala Ministrstvo za finance in Banka Slovenije, Evropska komisija o tem, da obstajajo razlike med seznamami tveganih postavk, ki jih je odobrila, in pogodbeno dogovorjenimi prenosi, ter o tem, da je DUTB z NLB in NKBM v letu 2014 sklenila dodatke k pogodbam o prenosu, verjetno ni

⁶⁸² Več v točki 2.3.6.3.1.a tega poročila.

⁶⁸³ Celoten postopek je moral biti izveden v kratkem časovnem obdobju, pri čemer je DUTB razpolagala z omejenim obsegom informacij in je bila pri svojih odločitvah vezana na odločbe Evropske komisije in odločitve vlade.

bila obveščena, ker je šlo za manj pomembne stvari. Evropska komisija nerada spreminja svoje odločitve. Kadar Evropska komisija odobri seznam, je malo verjetno, da bi proučila vsako postavko posebej, saj je bil seznam le vzorec, ne pa seznam vseh postavk. Odobritev se nanaša na vsoto vseh tveganih postavk oziroma na celotno državno pomoč.

Ne glede na pojasnilo DUTB ocenjujemo, da DUTB s tem, ko o spremembah glede prenosa tveganih postavk v letu 2013 ni obvestila vlade in Ministrstva za finance, ni zagotovila preglednosti postopka prenosa tveganih postavk z NLB in NKBM na DUTB, kot to zahteva trinajsti odstavek 11. člena ZUKSB.

2.3.6.4.d V obeh pogodbah o prenosu je določeno, da se pravni prenos prevzetega premoženja in plačilo cene prenosa izvedejo na dan (datum izvedbe), ko so izpolnjeni vsi odložni pogoji, dogovorjeni v pogodbah, oziroma da takrat NLB in NKBM prodata DUTB in ji preneseta prevzeto premoženje, DUTB pa prevzeto premoženje kupi in sprejme od NLB in NKBM. Dodatno je določeno, da med strankama velja, da DUTB pridobi pravice, ki sestavljajo prevzeto premoženje, na datum izvedbe, in da datum prenosa v zvezi s tranšo pomeni dan, določen kot datum prenosa v Aktu o prenosu, ki se nanaša na določeno tranšo, in sicer 20. 1. 2014 za prvo tranšo, 13. 2. 2014 za drugo tranšo, 27. 2. 2014 za tretjo tranšo, 27. 3. 2014 za četrto tranšo in 29. 4. 2014 za peto tranšo⁶⁸⁴. Ugotovili smo:

- osnutki aktov o prenosu so za vsako posamezno tranšo vključeni med priloge pogodbe; na njih je naveden le datum posamezne tranše, ni pa naveden seznam tveganih postavk, ki se prenesejo v okviru posamezne tranše;
- le pri angleški različici pogodbe o prenosu z NKBM je priložen predlog vsebine posamezne tranše⁶⁸⁵ oziroma seznam družb, do katerih ima NKBM terjatev in bi se ta terjatev prenesla v okviru posamezne tranše⁶⁸⁶, čeprav iz besedila pogodbe o prenosu z NKBM ni razvidno, da bi bila taka časovnica prenosa posamezne terjatve pogodbeno dogovorjena in da bi tak predlog predstavljal prilogo pogodbe o prenosu z NKBM; na predlogu vsebine tranš je kot vir označeno "Ministrstvo za finance z dne 17. decembra";

Pojasnilo DUTB

Predlog vsebine posameznih tranš je DUTB pripravila z namenom, da bi se terjatve do posameznih komitentov na DUTB prenesle hkrati z obeh bank. DUTB ne pozna razlogov za to, da pri NLB ni bilo predloga vsebine posamezne tranše. Ministrstvo za finance za pripravo tega dokumenta ni podalo nobenih usmeritev – navedba, da je vir Ministrstvo za finance, je napačna.

⁶⁸⁴ Iz osnutkov pogodb o prenosu je razvidno, da je bilo v vseh osnutkih, pripravljenih do vključno 17. 12. 2013, predvideno, da naj bi prenos prve tranše potekal 30. 12. 2013, sprememba datuma prve tranše na dan 20. 1. 2014 je bila v osnutku z dne 18. 12. 2013.

⁶⁸⁵ Iz predloga vsebine tranš je razvidno, da ga je pripravila DUTB.

⁶⁸⁶ Predlagani so bili prenosi terjatev z izpostavljenostjo v skupnem znesku 1.023.000.000 evrov: prva tranša: terjatve s skupno izpostavljenostjo v znesku 190.000.000 evrov; druga tranša: terjatve s skupno izpostavljenostjo v znesku 238.000.000 evrov; tretja tranša: terjatve s skupno izpostavljenostjo v znesku 238.000.000 evrov; četrta tranša: terjatve s skupno izpostavljenostjo v znesku 323.000.000 evrov; peta tranša: 5: terjatve s skupno izpostavljenostjo v znesku 34.000.000 evrov.

- prenos upravljaljskega nadzora je določen v točkah 3.3 pogodb o prenosu z NLB in NKBM, ki navajajo, če ni dogovorjeno drugače v Pogodbi o upravljanju premoženja, prevzame DUTB od NLB in NKBM nadzor nad prevzetimi terjatvami, ki predstavljajo ustrezno tranšo, na datum prenosa takšne tranše; nadalje je navedeno, da kadarkoli od datuma izvedbe, a ne kasneje kot na ustrezni datum prenosa za prevzeto terjatev, je NLB oziroma NKBM ali njena podrejena družba, upravičena, na zahtevo DUTB pa dolžna, pisno obvestiti stečajnega upravitelja, če to pride v poštev, dolžnike prevzete terjatve, garante in/ali morebitne tretje osebe, da je bila prevzeta terjatev odstopljena DUTB, ter DUTB zagotoviti dokazilo, da je naslovnik obvestilo prejel; pogodba določa tudi, da v tem času stranki tudi skleneta pogodbo, ki potrjuje prenos takšne prevzete terjatve ali prevzetih terjatev, ki pa sicer v primerjavi s krovno pogodbo strankama ne nalaga nobenih dodatnih obveznosti⁶⁸⁷, na zahtevo DUTB pa mora banka izvesti tudi enega ali več korakov⁶⁸⁸, ki bodo potrdili oziroma predstavljali razpolaganje (razpolagalni pravni posel). Banka mora na datum prenosa DUTB izročiti kopije kreditne mape ustreznega dolžnika in/ali prevzetega premoženja skupaj s kratkim poročilom⁶⁸⁹ ter, na zahtevo DUTB, ustrezno originalno dokumentacijo premoženja.

Glede na način oblikovanja seznamov tveganih postavk, pri katerem naj DUTB ne bi neposredno sodelovala, temveč naj bi jih predvsem dobivala v vednost, in glede na to, da DUTB ni imela popolnega dostopa do dokumentacije bank, povezane s posamezno tvegano postavko⁶⁹⁰, obstaja tveganje, da so bile v sezname tveganih postavk vključene postavke, ki niso izpolnjevale pogojev za uvrstitev med tvegane postavke, določenih v 16. členu nove uredbe, in da se prenosna vrednost razlikuje od dejanskih zmožnosti DUTB za prodajo ali unovčenje tega premoženja v času, ko prenehajo krizni pogoji. Da bi DUTB navedena in podobna tveganja omilila, se je v pogodbi o prenosu z NLB oziroma z NKBM zavarovala na naslednje načine:

- DUTB je od Ministrstva za finance pridobila pojasnilo z dne 17. 12. 2013 o izjemi od uporabe SPZ⁶⁹¹, v katerem Ministrstvo za finance ugotavlja, da 29. člen ZUKSB prevlada nad določilom četrtega odstavka 146. člena SPZ, ki prepoveduje prenos maksimalne hipoteke skupaj z odstopljeno terjatvijo, in sicer kot *lex specialis* in *lex posterior*; DUTB je navedeno pojasnilo vključila v pogodbo o prenosu z NLB oziroma NKBM v Prilogo XII, kot dodatno potrditev, da je prenos maksimalne hipoteke skupaj s prevzetimi terjatvami veljaven, če gre za izvajanje ukrepov na podlagi ZUKSB;

⁶⁸⁷ Ta pogodba naj bi potrdila zavezo – zavezovalni pravni posel – in naj bi v bistvenem ustrezala obliki iz Priloge IX. k pogodbi o prenosu; Priloga IX. predstavlja osnutek Pogodbe o potrditvi odstopa.

⁶⁸⁸ Da bi bilo DUTB omogočeno razpolaganje, bi morala banka poskrbeti, da notar overi podpise oseb, ki zastopajo banko, če je terjatev izkazana z neposredno izvršljivim dokumentom v korist banke; vključiti pri notarju overjeno zemljiškoknjižno dovolilo za vpis DUTB, če je prevzeta terjatev zavarovana s hipoteko; in opraviti druge formalnosti, ki bi bile potrebne pri prenosu zavarovanih terjatev na DUTB.

⁶⁸⁹ Kratko poročilo je po pogodbi o prenosu poročilo s ključnimi podatki, ki ga pripravi NLB oziroma NKBM v obliki Priloge X. V pogodbi o prenosu z NLB je Priloga X. osnutek Primopredajnega poročila za prenos terjatev na DUTB, v pogodbi o prenosu z NKBM pa je Priloga X. osnutek Poročila o skrbnem pregledu.

⁶⁹⁰ Več v točki 2.3.6.3 tega poročila.

⁶⁹¹ Na problem prenosa maksimalnih hipotek je DUTB opozarjala v priporočilih upravnega odbora z dne 10. 12. 2013 ter v elektronskem sporočilu, poslanem 13. 12. 2013 Banki Slovenije in v vednost Ministrstvu za finance.

- z določili v pogodbi o prenosu z NLB oziroma NKBM⁶⁹², da mora banka do prenosa posamezne tranše DUTB obvestiti o vsakem roku, ki teče v zvezi s prevzetim premoženjem, in mora od DUTB pridobiti pravilno podpisano pooblastilo za opravo potrebnih pravnih dejanj v predpisanem roku;
- v zvezi z izvedbo sodnih postopkov v teku je v pogodbi o prenosu z NLB oziroma NKBM določeno, da bo DUTB po datumu izvedbe v največjem možnem obsegu nadomestila banko kot stranko v vsakem sodnem postopku v zvezi s prevzetim premoženjem ali pripadajočimi stranskimi pravicami, v kolikor pa brez soglasja druge stranke DUTB ne more nadomestiti banke, bo NLB še naprej nastopala kot stranka postopka za račun DUTB, pri tem pa mora ravnati v skladu z dosedanjim postopanjem oziroma navodili DUTB⁶⁹³ ter DUTB predložiti vse dokumente, prejete ali predložene v tekočih sodnih postopkih;
- DUTB je z obema bankama sklenila pogodbo o upravljanju premoženja⁶⁹⁴, s katero je pooblastila obe banki za izvedbo vseh dejanj, povezanih z upravljanjem prevzetega premoženja, za nekatera dejanja pa je banki omejila pooblastila⁶⁹⁵;
- z določilom o pravici do povratnega prenosa prevzetega premoženja⁶⁹⁶, ki je bilo vključeno v pogodbo o prenosu z NLB oziroma NKBM na podlagi 27. člena nove uredbe;
- z določili v točki 4.2. pogodbe o prenosu z NLB, na podlagi katerih mora NLB plačati DUTB vse zneske, ki jih prejme ali izterja v zvezi z osnovno terjatvijo ali na njeni podlagi (glavnice, obresti, provizije, nagrade in podobno) ali pri uveljavljanju katerihkoli stranskih pravic.

⁶⁹² Točka 3.1.9 v pogodbi o prenosu z NLB in točka 3.1.8 v pogodbi o prenosu z NKBM.

⁶⁹³ NLB ni dolžna upoštevati navodil DUTB, če bi po mnenju NLB s tem bili kršeni predpisi ali pogodbe NLB s tretjimi osebami, ali če NLB meni, da bi bilo takšno ravnanje škodljivo za DUTB in od nje zahteva spremembo ali potrditev navodil.

⁶⁹⁴ Več v točki 2.3.6.4.m tega poročila.

⁶⁹⁵ Med dejanja banke, za katera se zahteva predhodna pisna odobritev DUTB, se šteje kakršnokoli povečanje obveznosti DUTB, predvsem pa kakršnakoli odpoved terjatvam ali zavarovanju, odobritev konverzije v podrejene instrumente, prodaja prevzetega premoženja; za prevzeto premoženje, ki presega 10.000.000 evrov, pa tudi predlog uvedbe insolvenčnih postopkov ali izvršbe, odobritev zunajsodnega prestrukturiranja, odobritev plačilnih rokov in zmanjšanja obresti.

⁶⁹⁶ Če so v zvezi s posameznim prevzetim premoženjem izpolnjeni pogoji iz drugega odstavka 27. člena nove uredbe in ne gre za primer iz tretjega odstavka tega člena, DUTB lahko z obvestilom banki, ki ga mora banka prejeti pred potekom 6 mesecev od datuma prenosa tranše, katerega del je bilo takšno prevzeto premoženje, določi razumno časovno obdobje (od 15 do 30 dni – tako imenovano popravno obdobje), v katerem lahko banka odpravi okoliščine iz drugega odstavka 27. člena nove uredbe. Če jih banka ne odpravi, DUTB z obvestilom banki v roku 15 dni po poteku popravnega obdobja odstopi od nakupa takšnega prevzetega premoženja in določi dan učinkovanja povratnega prenosa (od 5 do 15 delovnih dni po dnevu obvestila), na katerega prenese takšno prevzeto premoženje nazaj na banko. Na ta dan mora DUTB banki vrniti prevzeto premoženje, kot tudi vse zneske, vrednostne papirje, instrumente ali pravice, ki jih DUTB prejme ali pridobi na podlagi takšnega prevzetega premoženja ali v zvezi z njim, banka pa mora DUTB vrniti celotno ceno prenosa, ki jo je prejela za takšno prevzeto premoženje, povečano za obresti. Če zaradi okoliščin iz tretjega odstavka 27. člena nove uredbe DUTB ni upravičena uveljavljati pravice do povratnega prenosa, mora banka DUTB povrniti škodo, ki jo je ta utrpela zaradi ugotovljene napake ali pomanjkljivosti.

2.3.6.4.e Pogodba o prenosu z NLB pojmov prevzetih udeležb in osnovnih terjatev ne opredeljuje natančno, zato iz njenih določb ni mogoče nedvoumno ugotoviti, kakšne vrste tveganjih postavk v skladu z določili prvega odstavka 11. člena ZUKSB ter 16. člena nove uredbe predstavljajo prevzete udeležbe, in kakšna so pravna tveganja, povezana z morebitnim popolnim prenosom imetništva terjatve na DUTB. Na podlagi določil pogodbe o prenosu z NLB imetništvo nad prevzetimi udeležbami, ki so povezane z osnovno terjatvijo, ni prešlo z NLB na DUTB⁶⁹⁷.

Pojasnilo DUTB

Delitev sredstev na prevzete terjatve, ki so vključene v Prilogo I, in prevzete udeležbe, vključene v Prilogo III, je zahtevala NLB, ki je naredila takšno razmejitev na podlagi lastne ocene rizika, vezanega na prenos v obliki prevzetih terjatev. NLB je ostala pravni lastnik premoženja, navedenega v Prilogi III. Do aprila 2014 je NLB ta pravna tveganja odpravila in na podlagi dodatka 1 k pogodbi o prenosu z NLB⁶⁹⁸ je bila večina prenesenih udeležb preoblikovana v prenesene terjatve – v prevzetih udeležbah je ostalo 10 neplačnikov. Ministrstvo za finance je bilo o nameravani uvrstitvi dela terjatev med udeležbe obveščeno že novembra 2013, saj je NLB ocenila, da gre za preveliko pravno tveganje, če gre v pravo prodajo terjatev. Teh pravnih tveganj NLB do danes ni ustrezno konkretizirala, nanašala pa naj bi se na problem maksimalnih hipotek (kako jih razdeliti), problem ne-prenašanja vseh kreditov posameznega komitenta na DUTB (NLB za posameznega dolžnika ni prenesla vseh kreditov in tudi ne zavarovanj, saj je želela obdržati zavarovanja), prodajo zastavljenega premoženja (ko bi morali seznaniti druge osebe o spremembi lastništva) ter prodajo terjatev, če je kredit dal konzorcij, ker je bilo treba pred prenosom terjatev dobiti soglasje konzorcija za prenos terjatve. DUTB je bila proti temu, da se tvegane postavke prenašajo kot prevzeta udeležba, vendar je bil 18. 12. 2013 določen kot datum, ko naj bi se izvedla dokapitalizacija NLB, vlada pa je s sklepom 12. 12. 2013 zahtevala sočasen prenos tveganjih postavk na DUTB. Končna različica pogodbe o prenosu se je pripravljala v noči s 17. 12. na 18. 12. 2013, NLB pa je priloge, ki so vsebovale specifikacijo terjatev ter njihovo delitev na "pravi" prenos ter prevzeto udeležbo, dostavila šele 17. 12. 2013 ob 23.40 uri. NLB je s tem DUTB postavila pred dejstvo, da je to edini možen način prenosa tveganjih postavk zaradi morebitnih pravnih problemov, ki bi lahko nastali v primeru "pravega" prenosa, DUTB pa ni imela nasprotnih argumentov, da pravnega tveganja ni, saj ni vedela, v čem so težave. DUTB ni imela časa, da bi to dilemo ustrezno rešila s pomočjo Ministrstva za finance ali Banke Slovenije, saj je bilo nujno, da se pogodba o prenosu podpiše 18. 12. 2013. Cena se glede na pravni način prenosa ni spreminjala, saj sta morali obe pogodbeni stranki upoštevati cene, kot jih je določila Evropska komisija.

⁶⁹⁷ Glede prevzetih udeležb je DUTB v letno poročilo za leto 2013 vključila le navedbo, da je del terjatev od NLB prevzela kot udeležbo (tiha cesija) po prenosni ceni 217.000.000 evrov, v to skupino pa so vključene terjatve, pri katerih je NLB identificirala potencialne pravne rizike, če bi prišlo do "prave" cesije. DUTB je še navedla, da je kljub tovrstnemu prenosu z dnem 20. 12. 2013 postala ekonomski lastnik teh terjatev in jih od takrat vodi v svojih poslovnih knjigah med svojimi sredstvi.

⁶⁹⁸ Z dodatkom 1 k pogodbi o prenosu z NLB je DUTB 16. 4. 2014 konvertirala večino prevzetih udeležb v prevzete terjatve.

Na podlagi prvega odstavka 11. člena ZUKSB⁶⁹⁹ in drugega odstavka 15. člena nove uredbe⁷⁰⁰ bi prevzete udeležbe lahko uvrstili med tvegane postavke, saj jih lahko razumemo kot pravice, ki izhajajo iz odobrenih kreditov oziroma upravičenja, ki jih banka iz določenih tveganjih postavk dokončno prenese na DUTB. Glede na to, da so v zvezi s prevzetimi udeležbami obstajala določena pravna tveganja, ki DUTB v času prenosa niso bila podrobno znana⁷⁰¹, se je DUTB v pogodbi o prenosu z NLB dodatno zavarovala še na naslednje načine:

- DUTB lahko v skladu s točko 4.6.1 pogodbe o prenosu z NLB zahteva, da ji NLB izda pooblastilo, da zastopa NLB (v imenu NLB kot evidentirane upnice na podlagi osnovnih terjatev, vedno pa za račun DUTB kot njihove upravičene imetnice), in da stori vse, kar je NLB upravičena storiti kot formalna upnica osnovne terjatve;
- z določilom v pogodbi o prenosu z NLB⁷⁰², na podlagi katerega se lahko v primeru, če bi prenos terjatve na DUTB škodoval pravicam DUTB, takšna prevzeta terjatev ne prenese na DUTB, ampak DUTB pridobi le udeležbo na tej terjatvi; skladu s pogodbo o prenosu z NLB ima DUTB tudi pravico, da se kadarkoli odloči za konverzijo prevzete udeležbe v prevzeto terjatev (konverzija v odstop)⁷⁰³.

Ocenjujemo, da določili, s katerima je DUTB poskušala obvladovati tveganje, ne izvzameta odgovornosti DUTB, da ravna skrbno in pregledno. DUTB namreč ni ravnala skrbno in pregledno, ker:

- v pogodbi o prenosu z NLB ni podrobneje opredelila pojma in vrst prevzetih tveganjih postavk, poimenovanih prevzete udeležbe⁷⁰⁴, ter ni jasno opredelila, katere so osnovne terjatve, kakšna je

⁶⁹⁹ Prvi odstavek ZUKSB 11. člena ne našteva vseh možnih vrst tveganjih postavk, ampak med primeroma naštetimi tveganji opredeljuje tudi "pravice in obveznosti iz odobrenih kreditov ali garancij in deležev, v vsakem primeru skupaj s pripadajočim zavarovanjem".

⁷⁰⁰ Drugi odstavek 15. člena nove uredbe določa, da DUTB odplačno pridobi tveganja banke z odplačnim prevzemom tveganjih postavk tako, da banka vsa upravičenja iz določenih tveganjih postavk dokončno prenese na DUTB (dokončni prenos lastninske pravice ali drugih upravičenj), DUTB pa banki zagotovi nadomestilo skladno z novo uredbo.

⁷⁰¹ DUTB ni imela popolnega dostopa do informacij o prenesenem premoženju (več v točki 2.3.6.3 tega poročila).

⁷⁰² Točka 3.1.5 pogodbe o prenosu z NLB določa, da se v primeru, da bi lahko prenos prevzete terjatve na DUTB na datum izvedbe škodoval pravicam DUTB na podlagi prevzete terjatve ali stranskih pravic (na primer zastavi deležev ali garancijam tujih bank ali drugim pravicam, ki pomenijo zavarovanje za takšno prevzeto terjatev) ali vrednosti prevzete terjatve ali stranskih pravic, se prevzeta terjatev ne prenese na DUTB, DUTB pa namesto tega na datum izvedbe pridobi udeležbo v takšni prevzeti terjatvi, vzajemne pravice in obveznosti pa urejajo pravila, določena za prevzete udeležbe.

⁷⁰³ Pri tem tveganje kakršnegakoli poslabšanja prevzetih terjatev ali povezanih stranskih pravic ter tveganje kakršnekoli druge izbire zaradi takšnega prenosa v celoti nosi DUTB. Točka 4.7 pogodbe o prenosu z NLB določa, da se s pisnim obvestilom, ki ga DUTB pošlje NLB, določi datum takšne konverzije, na katerega se osnovna terjatev v celoti in izrecno pravno prenese na DUTB, NLB pa mora izpolniti smiselno enake obveznosti, ki jih pogodba o prenosu z NLB določa za prevzete terjatve. Ne glede na to pogodbeno določilo pa do konverzije ne more priti brez soglasja NLB, ki ga lahko odreče, če NLB izkaže, da bi konverzija pomenila kršitev pogodbenih obveznosti NLB do tretjih oseb.

⁷⁰⁴ Ni opredeljeno, ali gre na primer za potencialne terjatve, kot so neunovčene bančne garancije, nečrpane zneske posojil ali udeležbe v skupnem sindiciranem kreditu, kot je navajal Center za pravne zadeve v NLB v pravnem mnenju z dne 9. 8. 2013, ki ga je pripravil v sodelovanju z odvetnikom J. Dolžanom.

njihova vrednost in katere pravice iz teh terjatev so bile prenesene na DUTB; ravno na nevarnost takšnih posledic je opozarjala Banka Slovenije že pred podpisom pogodbe o prenosu z NLB, in sicer dne 9. 12. 2013 v elektronskem sporočilu DUTB, ko je navedla, da je ključnega pomena, da se jasno določi, kdaj gre za cesijo in kdaj ne, ter da se ne uvaja novih pravnih konstrukcij;

- iz pogodbenih določil ni razvidno, ali je v Prilogi III pogodbe o prenosu z NLB navedena prenosna vrednost prevzetih pravic oziroma upravičenj iz te terjatve (učinkov, ki pripadajo DUTB) ali pa se prenosna vrednost nanaša na osnovne terjatve, če bi bile (tako kot je določila Evropska komisija) v celoti pravno prenesene na DUTB, ter ali sta ti dve vrednosti enaki; pri prevzetih terjativah, ki pravno preidejo v imetništvo DUTB, v odnosu do dolžnika terjatve DUTB nastopa kot upnica, ki lahko s terjatvijo prosto razpolaga, medtem ko tega položaja DUTB pri prevzetih udeležbah nima, saj je pri njih le "udeležena" in uživa učinke te terjatve, pri učinkih izterjave pa je odvisna od prizadevanj NLB, ki je še vedno pravna imetnica osnovne terjatve.

2.3.6.4.f Seznam deležev, namenjenih za prenos z NLB na DUTB, ki ga je Ministrstvo za finance na DUTB poslalo 17. 12. in 18. 12. 2013⁷⁰⁵, je bil v pogodbi o prenosu z NLB razdeljen na seznam prevzetih deležev (Priloga II/A pogodbe)⁷⁰⁶ in seznam drugih deležev (Priloga II/B pogodbe)⁷⁰⁷. Glede prenosa deležev pogodba o prenosu določa, da bosta stranki "[...] sodelovali v dobri veri pri določanju možnih datumov prenosa in pogojev, pod katerimi bodo pogoji za prenos deležev (razen prevzetih deležev) na DUTB izpolnjeni, ter bosta storili vse, kar je treba, za izvedbo takšnega prenosa najkasneje do 29. 4. 2014"⁷⁰⁸.

Pojasnilo DUTB

"Pogoje za prenos deležev (razen prevzetih deležev)", navedene v točki 8.2 pogodbe o prenosu z NLB, je predlagala NLB s pojasnilom, da so glede prodaje določenih deležev v teku prodajni procesi, zato je bila potrebna predhodna odobritev ostalih članov konzorcija za spremembo stranke, oziroma se je DUTB morala seznaniti z vsebino teh pogodb, da bi se lahko izrekla, ali želi v prodajne procese ustopiti, na podlagi tega pa se je banka odločila, ali bo deleže vseeno prodala.

⁷⁰⁵ Iz preglednice naložb, namenjenih za prenos, z dne 27. 11. 2013, je razvidno, da je po oceni Evropske komisije prenosna vrednost deležev v desetih družbah (v eni družbi sta bili predmet prenosa dve vrsti delnic) znašala 93.795.980 evrov, in da so za šest družb (od devetih družb) v obdobju priprave seznama že potekale prodajne aktivnosti. NLB naj bi že izvajala postopke prodaje delnic družb Mercator, d. d., Petrol, d. d., Telekom Slovenije, d. d., Letrika, d. d., , Adria Airways, d. d in Intereuropa, d. d.

⁷⁰⁶ V Prilogi II/A pogodbe o prenosu z NLB so navedeni deleži v treh družbah, katerih skupna prenosna vrednost znaša 9.673.036 evrov.

⁷⁰⁷ V Prilogi II/B pogodbe o prenosu z NLB so navedeni deleži v sedmih družbah. Skupne prenosne vrednosti ob podpisu pogodbe o prenosu z NLB ni bilo mogoče določiti, ker je pri petih deležih navedeno, da cena prenosa predstavlja "zaključna cena 1 dan pred prenosom". Iz nerevidiranega poročila o poslovanju DUTB v prvem polletju 2014 [URL: http://www.dutb.eu/images/Doc/DUTB_polletno_poročilo_2014_2014-08-29_-_final_financials-web.pdf, 22. 9. 2014] je razvidno, da je bil v prvi polovici leta 2014 na DUTB prenesen portfelj lastniških naložb po prenosni ceni 24.000.000 evrov. Po navedbah DUTB 22. 7. 2014 drugi deleži z NLB v letu 2014 niso bili preneseni na DUTB.

⁷⁰⁸ V Dodatku 1 k pogodbi o prenosu z NLB, ki sta ga 15. 4. 2014 sklenili DUTB in NLB, je bil kot skrajni rok za prenos deležev iz te priloge določen 15. 7. 2014.

Ugotovili smo:

- razlogi za razdelitev deležev na prenesene deleže in druge deleže v pogodbi o prenosu z NLB niso bili navedeni, prav tako niso bili opredeljeni pogoji za prenos drugih deležev;
- glede na to, da je iz seznamov, ki jih je določila Evropska komisija, in iz pojasnil DUTB, razvidno, da so za nekatere družbe, katerih deleži so bili uvrščeni v ta seznam, potekale prodajne aktivnosti, je obstajalo tveganje, da obseg in vrednost dejansko prenesenih tveganih postavk ne bosta skladna z že posredovano odločitvijo Evropske komisije; v primeru zaključka prodajnega procesa deležev v teh družbah pred prenosom delnic teh družb z NLB na DUTB, teh deležev NLB ne bi mogla prenesti na DUTB, zato bi bil seznam dejansko prenesenih deležev manjši, kot je pogodbeno dogovorjen in h kateremu je dala soglasje Evropska komisija⁷⁰⁹; iz pogodbe o prenosu z NLB ni razvidno, da se ti deleži prodajajo in da gre za pogodjni prenos na DUTB (delež se prenese pod pogojem, da deleža NLB do dejanskega prenosa ne bi prodala), niti ni pojasnjeno, kdo vodi prodajne aktivnosti in kdo bi v primeru prodaje posameznega deleža prejel kupnino;
- na podlagi pogodbe o prenosu z NLB je NLB v letu 2013 na DUTB prenesla deleže v prenosni vrednosti zgolj [REDACTED] NLB in DUTB pa sta pet deležev (od osmih) označili za druge deleže in za njih prenosno vrednost določili kot "zaključno tržno ceno 1 dan pred prenosom", ki je odvisna od tržnih razmer, kar ni skladno z odločitvijo Evropske komisije, ki je za vse deleže, ki naj bi se prenašali na DUTB, določila prenosne vrednosti v fiksnem znesku⁷¹⁰.

2.3.6.4.g V pogodbah o prenosu z NLB in NKBM je glede povračila stroškov upravljanja in financiranja DUTB s strani bank le v preambuli pogodb o prenosu navedeno, da je bila cena prenosa "[...] določena na podlagi vrednotenja prevzetega premoženja v zvezi z ustreznimi dolžniki s strani Evropske komisije in v skladu s 1. alinejo prvega odstavka 26. člena nove uredbe ter torej že upošteva stroške refinanciranja in stroške upravljanja, kot so opredeljeni v novi uredbi"⁷¹¹. Ugotavljamo, da DUTB v pogodbah o prenosu z NLB in NKBM, niti v nobeni drugi pogodbi, ni podrobneje določila stroškov, kot to določa šesti odstavek 11. člena ZUKSB. Za vključitev pogodbenega določila o tem, da cena prenosa, ki je bila določena na podlagi vrednotenja prevzetega premoženja s strani Evropske komisije, v skladu s prvo alinejo prvega odstavka 26. člena nove uredbe že upošteva stroške financiranja in stroške upravljanja, DUTB ni imela ustrezne podlage, ker:

- Ministrstvo za finance, ki je odločbo Evropske komisije prejelo 18. 12. 2013, te ni posredovalo DUTB, temveč ji je 17. 12. in 18. 12. 2013 poslalo le sezname tveganih postavk, ki jih je določila Evropska komisija, hkrati pa je DUTB zgolj z lastno navedbo v dopisu obvestilo, da je Evropska komisija pri oceni prenosnih vrednosti že upoštevala stroške financiranja in upravljanja; DUTB tako ni dobila obrazložene informacije o tem, na kakšen način je Evropska komisija te

⁷⁰⁹ To se je dejansko zgodilo v primeru prenosa deležev z NKBM – delež NKBM v Zavodu za varstvo pri delu ni bil prenesen na DUTB, ker ga je NKBM prej prodala.

⁷¹⁰ Na preglednici Evropske komisije je navedeno, da gre za končno REV na dan 27. 11. 2013.

⁷¹¹ Tako določilo vsebuje že osnutek pogodbe z dne 13. 12. 2013, ki ga je DUTB poslala Banki Slovenije in Ministrstvu za finance, ter je hkrati navedla nekatera odprta vprašanja, med drugim, da potrebuje potrditev Ministrstva za finance, da transferne cene, ki so bile določene za NLB in NKBM prejšnji dan v sklepu vlade, že vključujejo operativne stroške in stroške financiranja (torej, da se zneska 711.000.000 evrov za NLB oziroma 422.000.000 evrov za NKBM ne znižata).

- stroške upoštevala⁷¹² in v kakšnih vrednostih;
- iz dopisov Ministrstva za finance 17. 12. in 18. 12. 2013 tudi ni razvidno, na katero alinejo prvega odstavka 26. člena nove uredbe se nanaša navedba glede upoštevanja stroškov s strani Evropske komisije, zato DUTB ni imela nedvoumne informacije o tem, ali je treba vrednost sredstev, ki jo je določila Evropska komisija, še dodatno znižati za stroške financiranja in upravljanja (četrta alineja prvega odstavka 26. člena nove uredbe) ali ne (prva alineja prvega odstavka 26. člena nove uredbe).

Pojasnilo DUTB

DUTB je imela podlago za oblikovanje pogodbenega določila v dopisu Ministrstva za finance z dne 17. 12. 2013, ki se sklicuje na Evropsko komisijo. Za DUTB ni bilo mogoče, da bi ravnala v nasprotju z vsebino tega dopisa Ministrstva za finance, ki ga je prejela dan pred podpisom pogodb o prenosu, na drugačno interpretacijo pa tudi ne bi pristala nobena od bank, saj je bilo sporočilo Evropske komisije nedvoumno. Ker je vrednost prenesenih terjatev določila Evropska komisija in DUTB ni izvajala vrednotenja prenesenih terjatev, pogodba o prenosu tudi ni vsebovala posebne določbe o vrednotenju prenesenih terjatev, kot določa sedmi odstavek 11. člena ZUKSB.

Ugotovili smo:

- glede na to, da iz obvestil Ministrstva za finance ne izhaja nedvoumna opredelitev glede stroškov financiranja in upravljanja, bi morala DUTB pred sklenitvijo pogodb o prenosu od Ministrstva za finance⁷¹³ dodatno zaprositi za informacijo o tem, saj bi tako lahko v pogodbi o prenosu z NLB in NKBM vključila podrobnejše informacije o stroških, kot določa šesti odstavek 11. člena ZUKSB; prenosna vrednost v pogodbah o prenosu z NLB in NKBM ni bila predstavljena po posameznih elementih oziroma tako, da bi bilo iz nje jasno razvidno, kakšno vrednost predstavlja REV tveganih postavk, ki so predmet prenosa, koliko znašajo posamezni stroški in kakšna je dejanska prenosna vrednost (REV, zmanjšana za stroške upravljanja in financiranja);
- DUTB ni pridobila informacije o tem, koliko je znašala REV in koliko prenosna vrednost prenesenih tveganih postavk, ter na tej podlagi ni mogla izračunati stroškov upravljanja in financiranja v skladu z drugim in tretjim odstavkom 26. člena nove uredbe; ob predpostavki, da prenosna vrednost

⁷¹² Ni bilo razvidno, ali REV oziroma prenosna cena, ki jo je določila Evropska komisija v seznamih, ki jih je 17. 12. in 18. 12. 2013 Ministrstvo za finance poslalo DUTB, predstavlja prenosno ceno, od katere je še treba te stroške odšteti ali ne.

⁷¹³ Ministrstvo za finance mora v skladu z 18. členom nove uredbe od Evropske komisije pridobiti informacijo, ali bo Evropska komisija opravila vrednotenje sredstev zaradi prevzema tveganj in ali bo rezultat vrednotenja vseboval tudi odbitke, na podlagi katerih se lahko v skladu s 26. členom nove uredbe upošteva kot prenosna vrednost sredstev. O tej informaciji mora Ministrstvo za finance obvestiti banko, medresorsko komisijo, DUTB in Banko Slovenije.

⁷¹⁴ 3 odstotke od prenosne vrednosti iz pogodb o prenosu za tvegane postavke od NLB in NKBM (skupaj 1.009.013.815 evrov) znaša 30.270.414 evrov.

⁷¹⁵ Več v točki 2.3.2.b tega poročila.

[REDACTED] s šestim odstavkom 11. člena ZUKSB povrniti banke, ki so deležne ukrepov po tem zakonu⁷¹⁶, kar pa se, glede na navedeno, ni zgodilo, kljub temu da je na to opozarjala DUTB že v priporočilu upravnega odbora medresorski komisiji 10. 12. 2013.

Pojasnilo DUTB

Evropska komisija je zavzela stališče, da prenosna cena dejansko že upošteva stroške upravljanja in financiranja, enako stališče je zavzelo Ministrstvo za finance, vendar pa DUTB niso bili sporočeni parametri določitve stroškov, in na vprašanje DUTB o višini stroškov, ki so bili upoštevani, DUTB od Ministrstva za finance ni prejela odgovora. DUTB je primerjala prenosne vrednosti s poročilom družbe Ernst & Young in ugotovila, da stroški upravljanja in financiranja dejansko niso bili upoštevani v prenosni vrednosti. Iz odločb Evropske komisije, ki jih DUTB v letu 2013 ni dobila, temveč jih je videla na spletni strani Evropske komisije šele v letu 2014, ko so bile javno objavljene, ni razvidno stališče Evropske komisije glede upoštevanja stroškov upravljanja in financiranja. DUTB je glede tega na sestanku s predstavniki Evropske komisije podala tudi ustno – neuradno pritožbo. Ker DUTB ni imela informacije o tem, kolikšni stroški so bili upoštevani, je imela težave tudi pri revidiranju računovodskih izkazov. Tudi banke, ki bi morale pokrivati te stroške, teh stroškov niso vknjižile v svojih poslovnih knjigah, čeprav bi jih morale knjižiti posebej. Z vidika lastnika DUTB to ne predstavlja velike težave, saj se stroški financirajo bodisi prek bank bodisi prek DUTB. Z vidika DUTB pa je to vprašanje pomembno, saj mora DUTB slediti interesom DUTB. Dokler DUTB ne ve, da so bili stroški dejansko upoštevani pri prenosni vrednosti, ima DUTB neke vrste terjatev do bank, za katero pa sicer nima podlage, da bi jo vknjižila v poslovne knjige. DUTB je pripravila simulacije stroškov financiranja in upravljanja, ki kažejo, da naj bi ti stroški znašali okrog 300.000.000 evrov in bodo odvisni od več dejavnikov, ki še niso znani (višina prenosne vrednosti sredstev, ki bodo prevzeta od Abanke in Banke Celje, kuponska obrestna mera za novo izdane obveznice, stroški refinanciranja zapadlih finančnih obveznosti, višina operativnih stroškov). Stroški financiranja za prvi izdaji obveznic DUTB bodo do konca leta 2015 oziroma 2016 znašali natanko 137.800.000 evrov.

DUTB je v revidiranem letnem poročilu za leto 2013 navedla, da pri vrednotenju sredstev in določitvi prenosnih cen ni sodelovala, ampak je prenosne cene za sredstva, ki so bila odplačno prevzeta od NLB in NKBM, določila Evropska komisija, DUTB pa je bila decembra 2013 ob prenosu sredstev obveščena, da je v skladu z novo uredbo Evropska komisija pri oceni prenosnih vrednosti že upoštevala stroške financiranja in upravljanja. DUTB je navedla, da na podlagi dodatno prejetih informacij v maju 2014 od Ministrstva za finance, ni našla nobenih z novo uredbo določenih elementov znižanja prenosne cene za stroške financiranja in upravljanja, ter da bo zato morala ukrepati tako, da bo zahtevala povračilo od bank ali njihovih lastnikov v skladu z ZUKSB.

⁷¹⁶ Iz obrazložitve predloga ZUKSB, ki ga je vlada obravnavala 20. 9. 2012, je razvidno, da se pri tem določilu sledi načelu zmanjšanja moralnega hazarda, da ne bi Republika Slovenija z izvajanjem ukrepov po tem zakonu podpirala lastnikov bank privatnega sektorja. Obveznost glede teh povračil naj bi se nanašala na vse lastnike bank, sorazmerno z njihovim lastniškim deležem.

2.3.6.4.h Obe pogodbi o prenosu sta bili zaradi izjemnih časovnih omejitev in dejstva, da nekateri zastopniki in svetovalci pogodbenih strank ne razumejo slovenskega jezika, prvotno (18. 12. 2013) sklenjeni v angleškem jeziku. Obe pogodbi o prenosu določata, da si bosta pogodbeni stranki po svojih najboljših močeh prizadevali slovensko različico pogodb o prenosu skleniti čim prej, a ne kasneje od datuma prenosa prve tranše. Ko je sklenjena slovenska različica, pogodba o prenosu navaja, da prevlada besedilo slovenske različice. Iz dokumentacije je razvidno, da je prevod besedila pogodb o prenosu, podpisanih z NKBM, v slovenski jezik pripravila odvetniška pisarna Šelih v letu 2014⁷¹⁷.

Pojasnilo DUTB

Pogodbi o prenosu tveganih postavk sta bili prevedeni le malo prej, preden sta bili poslani računskemu sodišču⁷¹⁸, razlog pa je v tem, da ni bilo podpisnikov za slovensko različico pogodbe o prenosu.

Ugotovili smo, da v ZUKSB, statutu, Poslovniku o delu upravnega odbora ali kateremkoli notranjem aktu DUTB ni določil, povezanih z uporabo angleškega jezika. Upravni odbor je 25. 4. in 26. 4. 2013 sklenil, da je "uradni delovni jezik"⁷¹⁹ DUTB angleški jezik in da morajo biti vsi končni dokumenti prevedeni v slovenski jezik. Primarna uporaba angleškega jezika pri poslovanju DUTB ni v skladu s 5. členom Zakona o javni rabi slovenščine⁷²⁰ (v nadaljevanju: ZJRS) in prvim odstavkom 14. člena ZJRS, saj bi morali biti pogodbi o prenosu z NLB in NKBM sklenjeni v slovenskem jeziku glede na to, da je uradni jezik v Republiki Sloveniji slovenščina in da so pogodbene stranke družbe s sedežem v Republiki Sloveniji⁷²¹. Za predstavnike DUTB in svetovalce, ki ne razumejo slovenskega jezika, bi lahko bili pogodbi o prenosu hkrati podpisani tudi v angleškem jeziku, vendar bi morale biti vse listine v enakem besedilu oziroma bi morali prevodi vsebovati vse in le tisto, kar je vsebina izvirnika, ki je v slovenskem jeziku. Prav tako bi morale tudi priloge imeti isto vsebino, saj dopolnjujejo vsebino pogodbe o prenosu in so njen sestavni del. Če so različne, to pomeni, da je različna tudi vsebina pogodbe o prenosu. Kot je razvidno iz priloge 10 tega poročila, sta bili pogodbi o prenosu v

⁷¹⁷ Odvetniška pisarna Šelih je 17. 1. in 29. 1. 2014 poslala NKBM osnutke prevodov pogodb o prenosu, pogodbe o upravljanju sredstev in opravljanju storitev v pregled in pripombe, pripombe je od NKBM prejela 2. 2. 2014, vendar je odvetniška pisarna Šelih 6. 2. 2014 pripravila čistopise pogodb, in NKBM sporočila, da bi bilo njene pripombe, ki se nanašajo na operativni vidik izvedbe prenosa, koristno upoštevati v prihodnje, vendar pa slovenske različice pogodb o prenosu niso primeren instrument za to, in zato niso sprejeli predlogov sprememb, ki bi pogodbe o prenosu vsebinsko spreminjali – sprejete so bile le pripombe tehnične narave. Iz navedb DUTB 10. 6. 2014 je tudi razvidno, da je bila tudi pogodba med NLB in DUTB o posojilu za obratna sredstva, ki je bila sklenjena 30. 8. 2013 (več v točki 2.3.2.c tega poročila) v prevajanju šele junija 2014.

⁷¹⁸ Pogodbi o prenosu sta bili v slovenskem jeziku računskemu sodišču predloženi 27. 3. 2014 (pogodba o prenosu z NLB) in 27. 6. 2014 (pogodba o prenosu z NKBM).

⁷¹⁹ Angl.: "official working language".

⁷²⁰ Uradni list RS, št. 86/04, 8/10.

⁷²¹ Na jezikovne nejasnosti in možne neželene posledice je opozarjala tudi Banka Slovenije že pred podpisom pogodbe o prenosu, in sicer 9. 12. 2013 v elektronskem sporočilu DUTB, ko je navedla, da lahko pride do težav z razumevanjem slovenskih pravnih konceptov v angleškem jeziku glede na to, da je pogodba sestavljena v angleškem jeziku, uporablja pa se slovensko pravo.

angleškem jeziku sklenjeni 18. 12. 2013, dne 20. 12. 2013 je bil opravljen tudi pravni prenos tveganih postavk, končni prevod pogodb v slovenski jezik pa je bil pripravljen 29. 1. 2014.

To pomeni, da se je pravni prenos tveganih postavk izvedel na podlagi določb angleške različice pogodbe o prenosu, ki je na dan 20. 12. 2013 veljala kot izvirnik pogodbe o prenosu, prenos upravljaljskega nadzora pa se je izvedel v letu 2014, ko je kot izvirnik že veljala slovenska različica pogodbe o prenosu. Iz navedenega izhaja, da pravic in obveznosti pogodbenih strank zaradi morebitnih drugačnih interpretacij besedila pogodb o prenosu v različnih jezikih ni mogoče presojati enotno skozi celotno obdobje učinkovanja pogodb o prenosu, hkrati pa tudi ne vsebine pravnega razmerja kot celote.

Pri pregledu slovenskih in angleških različic pogodb o prenosu z NLB in NKBM⁷²² smo ugotovili, da obstajajo razlike med slovensko in angleško različico pogodbe o prenosu ter glede prilog k pogodbi o prenosu, in sicer:

- v slovenskem prevodu pogodbe o prenosu z NLB je točka 3.1.4 zaradi nerelevantnosti namerno izpuščen, iz angleške različice pa je razvidno, da se nanaša na prenos nepremičnin (ki ga pri NLB sploh ni bilo);
- v angleški različici pogodbe z NKBM v prilogah ni seznamov prenesenih tveganih terjatev in nepremičnin, temveč so bile računskemu sodišču predložene kot priloge k slovenski različici v obliki posebnega dokumenta⁷²³; iz dokumentacije je razvidno, da je DUTB sezname tveganih postavk (Prilogo 1, 2 in 3) pogodbe o prenosu z NKBM prejela od NKBM 23. 12. 2013⁷²⁴;
- angleški različici pogodbe o prenosu z NKBM je priložena Priloga II (seznam deležev), ki se razlikuje od Priloge II, priložene k slovenski različici⁷²⁵;
- le k angleški različici pogodbe o prenosu z NKBM je priložen dokument s predlagano vsebino posamezne tranše oziroma predlaganim naborom izpostavljenosti, ki naj bi se prenesle v okviru posamezne tranše.

Pojasnilo DUTB

Stranke razpolagajo z enakimi različicami pogodb o prenosu in prilogami, saj tudi v praksi v obdobju več kot leta dni od dneva podpisa pogodb o prenosu (v angleškem jeziku) v zvezi v vsebino pogodbenih določil in prilog ni bilo nobenega spora.

⁷²² Pogodbi o prenosu z NLB in NKBM v slovenskem jeziku imata, kljub temu da sta prevedeni kasneje, datum 18. 12. 2013.

⁷²³ Računskemu sodišču so bile predložene v obliki posebnega dokumenta z naslovom "Priloge k pogodbi o prenosu – NKBM – 13. 12. 2013". Seznami so enaki tistim, ki jih je DUTB prejela od Ministrstva za finance, in ki naj bi jih določila Evropska komisija.

⁷²⁴ Seznami se razlikujejo od tistih, ki jih je DUTB prejela od Ministrstva za finance in jih je določila Evropska komisija, po podrobnejši razdelitvi glede na kreditno pogodbo in odvisno družbo NKBM, medtem ko so vsote prenosne vrednosti posamezne vrste prenesenega premoženja enake.

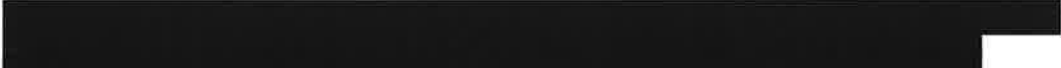
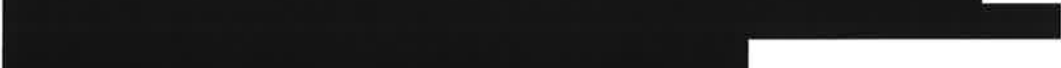
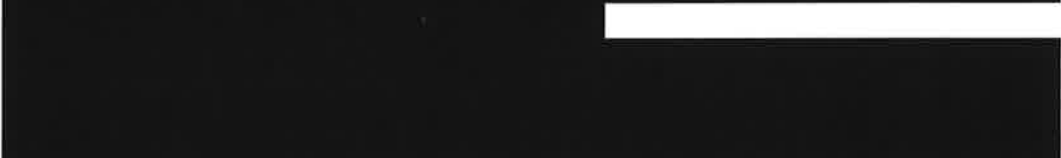
⁷²⁵ Seznam deležev, priložen angleški različici, ne vsebuje prenosne vrednosti naložb, ima pa stolpec s podatki o trenutnem statusu naložbe (vloženih tožbah in postopkih prodaje). Seznam deležev, posebej poslan kot priloga slovenske različice pogodbe o prenosu, vsebuje prenosne vrednosti in je enak tistemu, ki ga je Ministrstvu za finance poslala Evropska komisija.

Glede na to, da med angleškimi in slovenskimi različicami pogodb o prenosu z NLB in NKBM obstajajo razlike in da je NKBM priloge pogodb o prenosu poslala posebej, DUTB ni obvladovala tveganja, da vse pogodbenne stranke ne razpolagajo z enakimi izvodi in pripadajočimi prilogami, ter da bi lahko prišlo do razlik v pojmovanju tega, kaj dejansko predstavlja izvirnik pogodb o prenosu in kaj ta vsebuje, kar bi lahko povzročilo pomembne težave v primeru pravnih sporov.

2.3.6.4.i Drugi odstavek 26. člena statuta določa, da izvršni direktorji zastopajo DUTB posamično in neomejeno za posamezno poslovno področje oziroma poslovna področja, določena s sklepom upravnega odbora, upravni odbor pa lahko s sklepom določi posle v pravnem prometu, kjer izvršni direktorji zastopajo družbo skupno.

Ugotovili smo, da poslovnik o delu (vršilcev dolžnosti) izvršnih direktorjev na DUTB ni bil sprejet, v statutu ali v drugih notranjih aktih pa ni določeno, da bi morali vršilci dolžnosti izvršnih direktorjev oziroma izvršni direktorji za odločitve (in podpisovanje pogodb) nad določenim zneskom pridobiti soglasje upravnega odbora ali da bi morala odločitev sprejeti (podpisati) vsaj dva vršilca dolžnosti izvršnih direktorjev oziroma izvršna direktorja skupaj (načelo štirih oči), niti ni določeno, kdaj lahko sprejemajo odločitve samostojno. Prav tako v notranjih aktih ni določen način obravnave in sprejemanja najpomembnejših odločitev strokovnih služb DUTB.

2.3.6.4.j Upravni odbor se ni seznanil z osnutki pogodb o prenosu in je 10. 12. 2013 za podpis vseh dokumentov in pravnih aktov, potrebnih za pravilno izvedbo pogodb o prenosu slabih sredstev od NLB in NKBM, pooblastil vršilca dolžnosti izvršnega direktorja T. Månssona. Upravni odbor se je s podpisom pogodb o prenosu seznanil šele 23. 12. 2013, ko sicer ni obravnaval sklenjenih pogodb, ampak se je, kot je razvidno iz zapisnika seje, zgolj seznanil z naslednjimi informacijami o prevzemu tveganih postavk:

-
-
-
-
-

⁷²⁶ Od NLB: za 609,6 milijona evrov problematičnih posojil in za 9,7 milijona evrov lastniških vrednostnih papirjev z bruto vrednostjo 2.192 milijonov evrov; od NKBM: za 274 milijonov evrov problematičnih posojil in za 14,8 milijona evrov lastniških vrednostnih papirjev z bruto vrednostjo 1.023 milijona evrov.

Pojasnilo DUTB

DUTB se je decembra 2013 na vso moč trudila, da bi izvedli prenos do roka, zato je upravni odbor 10. 12. 2013 dal T. Månssonu izvršna pooblastila za podpis pogodb o prenosu. To je naredil, da bi se rok sploh lahko realiziral, ker ne bi bilo mogoče tako hitro sklicati sej upravnega odbora, glede na to, da so člani iz tujine in jih ni bilo mogoče polno seznaniti z vsemi informacijami oziroma vsebino končnih pogodb. Za vodenje poslov družbe so odgovorni izvršni direktorji, v postopek pogajanja o vsebini pogodbe o prenosu je bilo vključenih več oseb, tako iz DUTB kot iz bank, aktivno pa so bili vključeni tudi Banka Slovenije, Ministrstvo za finance ter Evropska komisija.

Upravni odbor se tako ni niti seznanil niti ni podal soglasja na končne verzije pogodb o prenosu in se ni seznanil s končnimi seznamami tveganih postavk, ki naj bi bile prenesene na DUTB. Upravni odbor v zvezi z izvedbo prenosa tveganih postavk na DUTB ni ravnal z zadostno skrbnostjo, saj se o tem, na kakšen način in po kakšnih prenosnih vrednostih bo prenos tveganih postavk dejansko izveden, pred podpisom pogodbe o prenosu ni seznanil in o tem ni odločal, kljub temu da je prenos tveganih postavk predstavljal najpomembnejši posel DUTB v zvezi z izvajanjem ukrepov za krepitev stabilnosti bank v letu 2013 in je predstavljal temeljno podlago za delovanje DUTB v prihodnje.

2.3.6.4.k DUTB je z NLB 18. 12. 2013 sklenila Pogodbo o opravljanju storitev v zvezi z ukrepi za krepitev stabilnosti banke⁷²⁸, v kateri sta se dogovorili naslednje:

- DUTB je pooblastila NLB, da za račun DUTB v zvezi s prevzetim premoženjem in obveznicami opravlja s to pogodbo opredeljene računovodske in poročevalske storitve⁷²⁹, storitve informacijske tehnologije⁷³⁰ ter arhiviranje in upravljanje z dokumentacijo o prevzetem premoženju in obveznicah;
- DUTB se je zavezala NLB plačevati pavšalno mesečno nadomestilo v znesku [REDACTED]⁷³¹, izračunano na podlagi povprečnih stroškov na zaposlenega in števila zaposlenih, ki bodo

⁷²⁷ Predlog takšnega začasnega dovoljenja za kreditne sklepe je priložen zapisniku in ga je upravni odbor odobril.

⁷²⁸ V pogodbi o opravljanju storitev z NLB sta se stranki sklicevali tudi na pogodbo o prenosu z NLB z dne 18. 12. 2013.

⁷²⁹ Te so med drugim vključevale izvajanje vseh računovodskih in knjigovodskih aktivnosti za prevzeto premoženje, obračunavanje amortizacije, nadomestil in obresti, vodenje analitičnih evidenc za obveznico in vodenje ločene glavne knjige za prevzeto premoženje, posredovanje obračunov in obvestil dolžnikom prevzetih sredstev ter izvajanje opominjevalnih postopkov, pripravo knjigovodske informacije za namene sodne izterjave, vodenje evidence zavarovanj za prevzeto premoženje, kontrolo in verificiranje zapadlih neplačanih terjatev ter izdelavo poročil (mesečne bruto bilance, mesečno in letno poročanje za davčne namene, poročanje o kapitalskih naložbah, za statistiko finančnih naložb in podobno).

⁷³⁰ Vzpostavitev ločenih sistemov informacijske tehnologije, v katerih se lahko podatki o prevzetem premoženju hranijo ločeno od premoženja banke, vzdrževanje in posodabljanje podatkov in podobno.

⁷³¹ Pogodbena vrednost pogodbe o opravljanju storitev z NLB (brez DDV) torej znaša 393.972 evrov. DUTB je v letnem poročilu za leto 2013 navedla, da je na podlagi pogodbe o opravljanju storitev z NLB v letu 2013 plačala 14.213 evrov.

opravljali storitve po tej pogodbi⁷³²; poleg plačila takšnega nadomestila je DUTB dolžna NLB plačati tudi pavšalno mesečno nadomestilo za storitve v zvezi z zavarovanji⁷³³ v znesku [REDACTED]; DUTB mora NLB povrniti tudi vse razumno nastale stroške, nastale pri opravljanju storitev;

- pogodba o opravljanju storitev z NLB je bila sklenjena za pogodbeno obdobje 12 mesecev od pričetka njene veljavnosti⁷³⁴ in se je lahko podaljšala s pisnim dodatkom k tej pogodbi, sklenjenim najmanj 6 mesecev pred iztekom veljavnosti.

2.3.6.4.1 DUTB je z NKBM 20. 12. 2013 sklenila Pogodbo o opravljanju storitev v zvezi z ukrepi za krepitev stabilnosti banke⁷³⁵, v kateri sta se dogovorili:

- DUTB je pooblastila NLB, da za račun DUTB v zvezi s prevzetim premoženjem in obveznico opravlja s to pogodbo opredeljene računovodske in poročevalske storitve⁷³⁶, storitve informacijske tehnologije⁷³⁷ ter arhiviranje in upravljanje z dokumentacijo o prevzetem premoženju in obveznicah;
- DUTB se je zavezala NKBM plačevati pavšalno mesečno nadomestilo v znesku [REDACTED] izračunano na podlagi povprečnih stroškov na zaposlenega in števila zaposlenih, ki bodo opravljali storitve po tej pogodbi, nadomestilo pa vključuje tudi stroške opreme informacijske tehnologije ter delovanja aplikacij⁷³⁸; DUTB mora NKBM povrniti tudi vse razumno nastale stroške, nastale pri opravljanju storitev;

⁷³² Nadomestilo vključuje tudi stroške opreme informacijske tehnologije ter delovanja aplikacij.

⁷³³ Zavarovanje pomeni, v zvezi s katerokoli terjatvijo ali drugim prevzetim premoženjem, prenesenim na DUTB v skladu s pogodbo o ukrepih, vsak zahtevek, bremenitev, hipoteko, zavarovanje, zastavo, zastavno pravico ali drugo pravico zavarovanja, zagotovljeno NLB in preneseno na DUTB kot zavarovanje obveznosti dolžnika na podlagi pravnega posla (vključno z, odvisno od primera, vsako hipoteko, zastavo, garancijo – pogodbo o garanciji, kompletom menic).

⁷³⁴ Začne veljati, ko začne veljati pogodba o prenosu z NLB.

⁷³⁵ V pogodbi o opravljanju storitev z NKBM sta se stranki sklicevali tudi na pogodbo o prenosu z NKBM z dne 18. 12. 2013.

⁷³⁶ Storitve so med drugim vključevale izvajanje vseh računovodskih in knjigovodskih aktivnosti za prevzeto premoženje, obračunavanje amortizacije, nadomestil in obresti na podlagi podatkov DUTB, vodenje analitičnih evidenc za obveznico in vodenje ločene glavne knjige za prevzeto premoženje, posredovanje obračunov in obvestil dolžnikom prevzetih sredstev ter izvajanje opominjevalnih postopkov, pripravo knjigovodskih informacij za namene sodne izterjave, vodenje evidence zavarovanj za prevzeto premoženje, kontrolo in verifikiranje zapadlih neplačanih terjatev, upravljanje evidenc zavarovanj za prevzeto premoženje na podlagi navodil DUTB ter izdelavo poročil (mesečne bruto bilance, mesečno in letno poročanje za davčne namene, poročanje o kapitalskih naložbah, za statistiko finančnih naložb in podobno).

⁷³⁷ Storitve informacijske tehnologije vključujejo vzpostavitev ločenih sistemov informacijske tehnologije, v katerih se lahko podatki o prevzetem premoženju hranijo ločeno od premoženja banke, vzdrževanje in posodabljanje podatkov.

⁷³⁸ Pogodbeni vrednost pogodbe o opravljanju storitev z NKBM (brez DDV) znaša 327.960 evrov. DUTB je v letnem poročilu za leto 2013 navedla, da je na podlagi pogodbe o opravljanju storitev z NKBM v letu 2013 plačala 12.907 evrov.

- pogodba o opravljanju storitev z NKBM je bila sklenjena za pogodbeno obdobje 12 mesecev od pričetka njene veljavnosti⁷³⁹ in se je lahko podaljšala s pisnim dodatkom k tej pogodbi, ki je sklenjen najmanj 6 mesecev pred iztekom veljavnosti.

2.3.6.4.m DUTB je 20. 12. 2013 z NLB in NKBM⁷⁴⁰ sklenila pogodbi o upravljanju premoženja v povezavi z ukrepi za krepitev stabilnosti banke (v nadaljevanju: pogodbi o upravljanju premoženja)⁷⁴¹, v katerih se je z bankama dogovorila naslednje:

- DUTB je naročila NLB in NKBM in ju pooblastila, da glede prevzetega premoženja delujeta kot njen neizključni upravljavec premoženja, s pooblastili za upravljanje prevzetega premoženja in sklepanje zavezujočih dogovorov v imenu in za račun DUTB, ob upoštevanju omejitev pooblastil⁷⁴²;
- DUTB naj bi za izvrševanje navedenih obveznosti plačala enkratno nadomestilo NLB v znesku [redacted] in NKBM v znesku [redacted]⁷⁴³ za obdobje do 30. 4. 2014, pri čemer se upošteva, da je 29. 4. 2014 predviden kot zadnji datum prenosa po pogodbi o ukrepih⁷⁴⁴;
- pogodba začne veljati, ko jo podpišeta obe stranki in preneha:
 - glede posameznega ustreznega prevzetega premoženja ali več teh s pisnim obvestilom DUTB in učinkuje nemudoma ali
 - glede vsake tranše na datum prenosa vsake tranše, razen v primeru, da DUTB v zvezi s posamezno tranšo pisno zahteva podaljšanje za največ dva koledarska meseca.

Ugotovili smo:

- v zvezi z zaračunavanjem stroškov bank za upravljanje premoženja, prenesenega na DUTB, je DUTB v priporočilih upravnega odbora medresorski komisiji z dne 10. 12. 2013 zavzela stališče, da v obdobju od pravnega prenosa do prenosa upravljavskega nadzora po posameznih tranšah banki ne bi smeli zaračunavati svojih upravljavskih storitev DUTB, saj sta za postopni prenos primerov izključno odgovorni sami; kljub temu priporočilu pa je DUTB na dan pravnega prenosa z bankama podpisala pogodbi o upravljanju premoženja, s katero je predmetne stroške prevzela

⁷³⁹ Začne veljati, ko začne veljati pogodba o prenosu z NKBM.

⁷⁴⁰ DUTB je 13. 2. 2014 z NKBM sklenila tudi Dodatek št. 1 k Pogodbi o upravljanju premoženja v povezavi z ukrepi za krepitev stabilnosti banke, v katerem sta na željo DUTB dopolnili storitve, ki naj bi jih izvajala banka proti plačilu mesečnega nadomestila po vsakokratni veljavni Odvetniški tarifi, zmanjšane za 50 odstotkov in povečane za morebitni DDV, in sicer do vključno 30. 6. 2014.

⁷⁴¹ Besedilo obeh pogodb o upravljanju premoženja je enako, razen v delu, ki se nanaša na naziv pogodbenih strank in na znesek nadomestila za opravljene storitve.

⁷⁴² DUTB lahko enostransko določi omejitve pooblastil, v pogodbi o upravljanju premoženja pa so navedena tudi dejanja, za katera morata banki zahtevati predhodno pisno odobritev DUTB, v obliki, kot je določena v prilogi te pogodbe (obrazec "Osnutek odločitve").

⁷⁴³ Iz letnega poročila DUTB za leto 2013 je razvidno, da je DUTB v letu 2013 na podlagi pogodb o upravljanju premoženja plačala NLB 49.535 evrov in NKBM 11.416 evrov.

⁷⁴⁴ Nadomestilo se plača na zahtevo banke in na podlagi predloženega računa, ne prej kot v 30 dneh od datuma računa.

nase⁷⁴⁵, in to kljub določilu šestega odstavka 11. člena ZUKSB, na podlagi katerega bi ti stroški morali bremeniti banke.

DUTB od NLB in NKBM ni pridobila informacij, kolikšne dejanske stroške imata banki pri upravljanju tveganih postavk, da bi lahko ocenila, ali je znesek nadomestila, ki ga bo bankama plačala za upravljanje tveganih postavk na podlagi pogodb o upravljanju, primerljiv s stroški, ki bodo v zvezi s tem dejansko nastali pri bankah⁷⁴⁶.

Pojasnilo DUTB

Banki nista pristali na to, da storitev upravljanja opravljata brezplačno, saj je DUTB postala s prenosom tveganih postavk njihov pravni lastnik. Tako sta imeli banki pogajalsko moč, saj nista imeli kaj izgubiti, če se DUTB ne bi odločila za to, da bi banki upravljali ta sredstva do dejanskega prenosa. Za vsako pogodbo je potrebno soglasje volj, cena je bila dogovorjena sporazumno, upoštevaje obseg komitentov, za katere je posamezna banka določeno obdobje opravljala storitev upravljanja, cena pa gospodarna in ustrezna. Banki DUTB nista predložili pisnih izračunov, temveč sta DUTB na sestanku pojasnili način izračuna nadomestila za upravljanje sredstev. Banki sta najprej ugotovili, katere osebe pri njih bi sodelovale pri upravljanju, nato pa sta za te osebe ugotovili število potrebnih delovnih ur in ga pomnožili s ceno njihove delovne ure. DUTB je ocenila, da je skupni znesek predvidenega nadomestila visok, vendar ni imela vpogleda v ceno dela pravnikov in računovodij, ki bi pri bankah upravljali ta sredstva. Na ustreznost izračuna je kazalo tudi to, da sta banki zahtevali podobne zneske. Treba je opozoriti, da so bili na usklajevalnih sestankih glede sklepanja pogodb (ne pa pri pogajanjih), poleg predstavnikov bank in DUTB, prisotni tudi predstavniki Banke Slovenije in Ministrstva za finance.

Ne glede na pojasnilo DUTB ocenjujemo, da DUTB ni obvladovala tveganja, da bo plačala previsoko nadomestilo za upravljanje tveganih postavk glede na stroške, ki naj bi jih banki imeli pri izvajanju teh storitev.

- DUTB tudi ni obvladovala tveganja, da so bili zneski za storitve bank po pogodbi o upravljanju premoženja določeni previsoko, saj bi bili lahko nižji, če bi DUTB pridobila več informacij o prenesenem premoženju – če bi imela DUTB dostop do vseh informacij bank, povezanih s prevzemom tveganih postavk, kot določajo drugi odstavek 20. člena ZUKSB ter drugi odstavek 5. člena obeh uredb. Do enakega zaključka je prišla tudi DUTB v revidiranem letnem poročilu za leto 2013 (točka 9.1.2), ko je navedla, da bi boljše in hitrejšo sodelovanje lahko DUTB in državi prihranilo precej denarja in drugih virov, saj je bil dostop do podatkov o uporabljenih metodologijah za določitev prenosnih cen izredno težak, kljub temu da je lastnik vseh ključnih

⁷⁴⁵ Predstavniki NLB je ob usklajevanju osnutkov pogodb o upravljanju premoženja 8. 10. 2013 izrazil pomisleke glede tega, ali sme banka te storitve DUTB zaračunavati. DUTB je v osnutku pogodbe o upravljanju premoženja, posredovane NLB in NKBM 10. 12. 2013, predvidela, da naj bi banki te storitve opravljali brezplačno (več v prilogi 19 tega poročila), kasneje pa je bilo v pogodbi o upravljanju premoženja vključeno določilo o nadomestilu za opravljanje storitev.

⁷⁴⁶ NKBM je pred podpisom pogodbe o upravljanju premoženja in pogodbe o opravljanju storitev 20. 12. 2013 predlagala drugačne zneske, vendar ji je DUTB sporočila, da predlagani zneski niso sprejemljivi, ker predlagane cene temeljijo na predpostavkah potrebnega časa in števila ljudi za izvedbo dogovorjenih storitev glede na predhodne izkušnje iz primerljivih aktivnosti ter upoštevajo število primerov, ki so predmet sodelovanja med NKBM in DUTB, in so relativno primerljive z ostalimi bankami.

akterjev (sodelujoče banke, DUTB in Banka Slovenije) država. DUTB je navajala, da ni bila vključena v proces določanja prenosnih cen nanjo prenesenih sredstev, in da med aprilom in decembrom 2013 ni bila vključena v nobeno posvetovanje o določitvi seznamov tveganih postavk, kar bi ji omogočilo boljšo informiranost, pripravljenost in delovanje v skladu z namenom, za katerega je bila ustanovljena.

2.3.6.5 Izvršitev prevzema tveganih postavk bank

2.3.6.5.a Knjigovodski in pravni prenos terjatev, deležev in vseh zavarovanj z obeh bank na DUTB je bil izveden 20. 12. 2013. Iz izpisa stanja na računih vrednostnih papirjev v centralnem registru na dan 31. 12. 2013 je razvidno, da je imela DUTB na ta dan v imetništvu vse prevzete deleže iz pogodbe o prenosu z NLB ter prevzete deleže iz pogodbe o prenosu z NKBM, razen dveh deležev⁷⁴⁷. Iz glavne knjige DUTB za leto 2013 je razvidno, da jih je na dan 20. 12. 2013 pripoznala v prenosnih vrednostih, določenih v pogodbi o prenosu z NLB in NKBM.

Pojasnilo DUTB

Za DUTB celotno računovodstvo vodi zunanji računovodski servis Unija, d. d, Ljubljana (v nadaljevanju: družba Unija). Poslovne dogodke, povezane s prevzetimi deleži, je analitično knjižila DUTB oziroma družba Unija, prenos deležev je bil knjižen na podlagi izpiskov iz KDD. Poslovne dogodke, povezane s prenesenimi terjatvami, pa sta knjižili banki, s katerima je DUTB sklenila pogodbe o izvajanju storitev. Banki sta za DUTB vodili analitično knjigovodstvo spremljave prevzetih terjatev in povezanih zavarovanj (knjiženje plačil, izterjave, oslabitve) in na koncu leta izdelali analitične bruto bilance, na podlagi saldov pa je družba Unija izvedla knjižbe v zvezi s prevzetimi terjatvami v glavni knjigi. V ta namen je DUTB v letu 2013 odprla tudi ločen transakcijski račun pri NLB in NKBM, katerih glavni namen so prilivi iz prevzetih terjatev bank, za katere analitično knjiženje vodita NLB in NKBM. Postavke v zvezi z izgubo ob začetnem pripoznanju terjatev je knjižila družba Unija na podlagi opravljenega internega vrednotenja terjatev na DUTB in ugotovljene pošene vrednosti. Na podlagi ugotovljene pošene vrednosti je DUTB sporočila bankam podatke o odmikih od prenosne vrednosti pri posameznem komitentu, banke pa so to knjižile po partijah, tako da bruto bilance na dan 31. 12. 2013 že vsebujejo podatke o izgubi ob začetnem pripoznanju.

DUTB je v zunajbilančno evidenco na dan 31. 12. 2013 knjižila prejeta zavarovanja za prevzete terjatve z NLB v znesku [REDACTED] ter prejeta poročstva za prevzete terjatve od NKBM v znesku [REDACTED]⁷⁴⁸.

⁷⁴⁷ Na dan 31. 12. 2013 DUTB ni imela v lasti deleža v Zavodu za varstvo pri delu, ker ga je NKBM že prej prodala, ter deleža v NLB, ker so na podlagi odločbe Banke Slovenije (z dne 17. 12. 2013) 18. 12. 2013 prenehale vse kvalificirane obveznosti NLB iz osnovnega kapitala NLB, ki se je z izrednim ukrepom Banke Slovenije zmanjšal na nič.

⁷⁴⁸ Iz letnega poročila DUTB za leto 2013 je razvidno, da je imela DUTB na dan 31. 12. 2013 posojila na podlagi pogodbenih denarnih tokov za 3.296.620.076 evrov, od katerih je znašal nezavarovani del posojil 2.212.684.277 evrov, zavarovani del posojil pa 1.398.605.637 evrov.

Pojasnilo DUTB

Zunajbilančnih postavk DUTB v letnem poročilu za leto 2013 ni prikazala, ker tega ni zahteval revizor. Zunajbilančne evidence za posojila vodita banki po enakih načelih kot bilančne evidence.

2.3.6.5.b Prevzete terjatve in prevzete udeležbe je DUTB na dan prenosa knjižila v znesku [REDACTED]⁷⁴⁹. Ugotovili smo, da je DUTB prevzete udeležbe od NLB na konte glavne knjige knjižila na enak način, kot če bi te tvegane postavke prevzela kot terjatve. Glede na to, da vsebina pojma prevzete udeležbe v pogodbi o prenosu z NLB ni bila podrobneje obrazložena, in da so v zvezi z njimi obstajala pravna tveganja in tveganja glede ustreznosti njihove prenosne vrednosti⁷⁵⁰, obstaja možnost, da so bile prevzete udeležbe knjigovodsko evidentirane v neustreznem znesku. Evropska komisija namreč ni bila obveščena o tem, da bo del terjatev z NLB na DUTB prenesen le kot udeležba na terjatvi, zato pri ocenjevanju prenosne vrednosti tveganih postavk tega ni mogla upoštevati.

2.3.6.5.c Iz letnega poročila DUTB za leto 2013⁷⁵¹ je razvidno, da se je ob koncu aprila 2014 upravni odbor seznanil z nerevidiranim letnim poročilom DUTB, vendar je zaradi nezadostnih informacij, s katerimi je razpolagala DUTB ob pripravi letnega poročila, obstajala velika negotovost glede pošteni vrednosti prenesenih sredstev, zato tudi revizor v aprilu 2014 ni mogel izdati mnenja o računovodskih izkazih DUTB za leto 2013. DUTB je navedla, da je bila odkupna cena terjatev določena na podlagi vrednotenja, ki ga je opravila Evropska komisija, DUTB pa pri vrednotenju ni sodelovala.

Ker DUTB ni imela zadostnih informacij o pošteni vrednosti tveganih postavk ter o tem, kakšno premoženje je bilo nanjo preneseno v letu 2013, ni mogla pripraviti računovodskih izkazov za leto 2013 v skladu z določbami ZGD-1 in Mednarodnim računovodskim standardom 39⁷⁵² v štirih mesecih po koncu finančnega leta, kot določa tudi drugi odstavek 15. člena ZUKSB.

Za pripravo letnih računovodskih izkazov za leto 2013 je DUTB izvedla naslednje aktivnosti:

- DUTB je 11. 3. 2014 Ministrstvo za finance zaprosila, da ji za vsako preneseno terjatev čim prej posreduje pošteno vrednost (REV), saj naj bi ji Ministrstvo za finance skladno z 18. členom nove uredbe poslalo le seznam prenesenih terjatev z navedbo posameznih prenosnih cen;
- 18. 3. 2014 je DUTB zaprosila medresorsko komisijo za posredovanje AQR za tvegane postavke, ki so bile v decembru 2013 prenesene na DUTB;
- DUTB je 23. 4. 2014 Ministrstvo za finance in medresorsko komisijo zaprosila za dodatna pojasnila oziroma uradne informacije glede vrednotenja sredstev ter določitev prenosne vrednosti

⁷⁴⁹ Izhaja iz letnega poročila DUTB za leto 2013; [REDACTED]

⁷⁵⁰ Več v točki 2.3.6.4.e tega poročila.

⁷⁵¹ Z dne 31. 7. 2014. Upravni odbor ga je potrdil 13. 8. 2014.

⁷⁵² V skladu s temi določbami mora prenesene terjatve prvotno izkazati po pošteni vrednosti (REV).

sredstev⁷⁵³, hkrati pa je Ministrstvo za finance zaprosila za podaljšanje roka za pripravo letnih računovodskih izkazov do 30. 6. 2014;

- družba KPMG Slovenija je 29. 4. 2014 obvestila upravni odbor, da je na sestanku z Ministrstvom za finance 18. 4. 2014, na katerem so bili predstavniki Ministrstva za finance, Banke Slovenije in družbe KPMG Slovenija, pojasnila strokovne razloge in zahteve po ustrezni dokumentaciji za zaključek revizije in izdajo mnenja na računovodske izkaze DUTB za leto 2013⁷⁵⁴; Obvestila ga je o dogovoru, da bo posredovana manjkajoča dokumentacija in omogočen stik z ocenjevalci prenosne vrednosti terjatev, prenesenih na DUTB, ter da se rok za dokončanje revizije prestavi na 30. 6. 2014.

2.3.6.5.d Iz letnega poročila DUTB za leto 2013 je razvidno, da je DUTB zaradi pomanjkljive dokumentacije in informacij glede uporabljene metodologije vrednotenja sredstev, ki so bila prenesena na DUTB, ter na osnovi indecev, da prenosne vrednosti nekaterih sredstev bistveno odstopajo od poštene vrednosti, za namene ocenitve prave poštene vrednosti razvila svoj model vrednotenja, ki temelji na lastnih raziskavah, izkušnjah in znanjih po posameznem primeru. DUTB je v letnem poročilu za leto 2013 navedla, da:

- ni bila vključena v proces določanja prenosnih cen nanjo prenesenih sredstev in da je na podlagi večkratnih zaprosil, posredovanih medresorski komisiji, konec marca 2014 prejela podatke o oceni kvalitete sredstev (AQR) za vzorec podjetij, katerih sredstva so bila prenesena na DUTB;
- je z analizo ugotovila, da so prenosne vrednosti v nekaterih primerih pomembno odstopale od izračunanih AQR vrednosti, nekatere v negativno smer in druge v pozitivno; aprila 2014 je notranje ocenila pošteno vrednost prenesenih sredstev za 20 podjetij, kjer je bila prenosna vrednost pomembno višja od AQR vrednosti, in pri 17 podjetjih ugotovila, da je poštena vrednost prenesenih sredstev za 92.600.000 evrov nižja od prenosnih vrednosti, zato je v nerevidiranih računovodskih izkazih, ki jih je objavila 30. 4. 2014, v tem znesku oblikovala izgubo ob začetnem pripoznanju sredstev in jo prikazala kot finančni odhodek;
- do začetka maja 2014 ni prejela zadostne dokumentacije, na podlagi katere bi lahko ocenila, ali prenosne cene prenesenih sredstev ustrezajo pošteni vrednosti v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja⁷⁵⁵ (v nadaljevanju: MSRP), zato je za potrebe nerevidiranega letnega poročila, razen za 20 podjetij, za katere je izvedla notranje vrednotenje, ocenila, da so prenosne cene za preostala podjetja najboljši približek poštene vrednosti;
- družba KPMG Slovenija je konec aprila 2014 zaradi nezadostnih informacij glede načina vrednotenja in uporabljenih metod pri določitvi prenosnih cen sklenil, da ne more zaključiti

⁷⁵³ Kako so bila sredstva vrednotena za potrebe prenosa (metodologija vrednotenja in proces vrednotenja), vrednosti vrednotenja za posamezno sredstvo in katere vrednosti so bile potrjene od Evropske komisije. DUTB je navedla, da je revizor računovodskih izkazov ugotovil, da DUTB ni prejela ustrezne uradne dokumentacije, ki bi dokazovala, da je prenosna vrednost enaka pošteni vrednosti oziroma ali je prenosna vrednost nižja od poštene vrednosti za stroške upravljanja in financiranja v skladu s prvo alinejo prvega odstavka 26. člena nove uredbe.

⁷⁵⁴ Družba KPMG Slovenija je mnenje o računovodskih izkazih DUTB za leto 2013 podala 11. 8. 2014. Podatki iz revidirane bilance stanja in izkaza poslovnega izida DUTB so predstavljeni v prilogi 20 in prilogi 21.

⁷⁵⁵ [URL: http://ec.europa.eu/finance/accounting/ias/index_en.htm], 12. 2. 2015.

revizije računovodskih izkazov za leto 2013, DUTB pa je na podlagi dovoljenja Ministrstva za finance in Banke Slovenije sodelovala tudi s cenilci na DUTB prenesenih sredstev;

- v maju 2014 je medresorska komisija posredovala DUTB metodologijo, ki jo je Evropska komisija uporabila pri določitvi prenosnih vrednosti za eno od bank, ter informacijo glede odločb Evropske komisije, s katerima je ta odobrila državno pomoč;
- na podlagi dodatno prejetih informacij je upravni odbor maja 2014 sprejel odločitev, da bo za začetno pripoznanje poštene vrednosti sredstev DUTB notranje ocenila vrednost prenesenih terjatev za 104 največjih podjetij, katerih prenosne cene so predstavljale 80 odstotkov vseh terjatev na DUTB⁷⁵⁶, ter 10 naložb v lastniške deleže in delnice v prenosni vrednosti 15.000.000 evrov.

Iz letnega poročila DUTB za leto 2013 je razvidno, da je bilo junija 2014 zaključeno notranje vrednotenje sredstev. Ocenjena poštena vrednost ob začetnem pripoznanju je bila za vse postavke, vključene v vrednotenje, nižja od prenosnih cen v višini 39.868.814 evrov, kar predstavlja 4-odstotno zmanjšanje vrednosti v primerjavi s prenosno vrednostjo prenesenih slabih terjatev⁷⁵⁷. Odmiki ocenjene poštene vrednosti prenesenih terjatev in deležev ter knjižena izguba ob začetnem pripoznanju je predstavljena v tabeli 19.

Tabela 19: Odmiki ob začetnem pripoznanju prevzetih tveganih postavk

					v evrih
Št.	Prenesena tvegana postavka	Prenosna vrednost	Odmiki ocenjene poštene vrednosti od prenosne vrednosti	Skupaj absolutna vrednost odmkov ocenjene poštene vrednosti od prenosne vrednosti	Knjižena izguba ob začetnem pripoznanju
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
1	Prenesene terjatve	984.486.121 ⁷⁵⁸	(175.647.607) 145.699.380	321.346.987	(29.948.227)
2	Prenesene naložbe	23.962.948 ⁷⁵⁹	(10.323.859) 403.272	10.727.131	(9.920.587)
Skupaj		1.008.449.069	(39.868.814)	332.074.118	39.868.814

Viri: letno poročilo DUTB za leto 2013 ter pogodbi o prenosu z NLB in NKBM.

⁷⁵⁶ Preostalih 20 odstotkov vrednosti prenesenih terjatev, za katere DUTB ni opravila notranjega vrednotenja, je DUTB za potrebe začetnega pripoznanja sredstev po pošteni vrednosti pripoznala po prenosni vrednosti.

⁷⁵⁷ Ocenjena poštena vrednost terjatev je bila nižja za 175.647.607 evrov od prenosne vrednosti ter višja za 145.699.380 evrov od prenosne vrednosti, medtem ko je bila ocenjena poštena vrednost deležev za 10.323.859 evrov nižja in za 403.272 evrov višja od njihove prenosne vrednosti.

⁷⁵⁸ Prikazana je vrednost, navedena v letnem poročilu DUTB za leto 2013.

⁷⁵⁹ Prikazana je vrednost, navedena v letnem poročilu DUTB za leto 2013.

- oceno poštene vrednosti tveganih postavk je DUTB v letu 2014 pripravila na podlagi popolnejših informacij o posamezni tvegani postavki, kot pa jih je imela Evropska komisija ob določitvi prenosne vrednosti tveganih postavk, saj je DUTB ob prenosu posamezne tranše od NLB in NKBM (najkasneje do 29. 4. 2014) predvidoma prejela popolno dokumentacijo in informacije⁷⁶⁰ o vseh prevzetih tveganih postavkah,
- DUTB je pri izdelavi ocene poštene vrednosti tveganih postavk uporabila notranjo metodologijo, ki je, kot je navajala DUTB v letnem poročilu za leto 2013, odražala njen lasten pogled na pošteno vrednost prevzetih sredstev, in je temeljila na lastni analizi sredstev, izkušnjah in poznavanju posebnosti pri posameznih podjetjih⁷⁶¹.

Ker so odmiki ocenjene poštene vrednosti od prenosne vrednosti predstavljali negativne in pozitivne odmike, DUTB pa uporablja portfeljski pristop, je skupni znesek izgube ob začetnem pripoznanju znašal 39.868.814 evrov ali 4,0 odstotke prenosne vrednosti tveganih postavk. DUTB je to pripoznala kot izgubo ob začetnem pripoznanju terjatev in naložb v skupnem znesku 39.868.814 evrov, izgubo je opredelila kot rezultat transakcije med podjetji pod skupnim upravljanjem države in ustrezno znižala kapital⁷⁶². Družba KPMG Slovenija je o računovodskih izkazih DUTB za leto 2013 izrazila mnenje brez pridržkov.

⁷⁶⁰ Kreditnih map in druge dokumentacije, Primopredajnega poročila za prenos terjatev na DUTB (osnutek predstavlja Prilogo X pogodbe o prenosu z NLB) oziroma Poročila o skrbnem pregledu (osnutek predstavlja Prilogo X pogodbe o prenosu z NKBM), razgovorov s skrbniki terjatev na bankah.

⁷⁶¹ Pri vrednotenju terjatev sta bila za vsako podjetje uporabljena dva možna scenarija: prestrukturiranje in izterjava. Za oba scenarija je DUTB ocenila pričakovane denarne tokove in jima pripisala verjetnost. Pri scenariju za prestrukturiranje so bili upoštevani napovedani denarni tokovi in zmožnost prestrukturiranja posojila, pri scenariju za izterjavo pa so bili upoštevani pričakovani rezultati pri unovčenju zavarovalnega instrumenta. Pričakovani izid je bil izračunan z verjetno povprečno sedanjo vrednostjo denarnih tokov obeh scenarijev, diskontiranih s 5,9 odstotka, kar predstavlja finančni strošek in strošek poslovanja družbe. DUTB je vrednotila tudi lastniške deleže, in sicer na podlagi metode ocenjevanja vrednosti celotnega podjetja (metoda diskontiranja prostih denarnih tokov podjetja in metoda EV/EBITDA, odvisno od deleža lastništva DUTB in knjigovodske vrednosti deleža) ali na podlagi tržne vrednosti na organiziranem trgu. Za nepremičnine je DUTB uporabila poenostavljeno metodo vrednotenja (na podlagi metodologije Geodetske uprave Republike Slovenije s korekcijskimi faktorji) ali metodo diskontiranja denarnih tokov, glede na to, ali gre za stanovanjske nepremičnine, nepremičnine nižje vrednosti ali kompleksnejše nepremičnine.

⁷⁶² Navedla je, da se prenos tveganih postavk na DUTB upošteva kot posel z družbami pod skupnim upravljanjem, ker so NLB, NKBM ter DUTB v 100-odstotni državni lasti. Vsi učinki tega prenosa se pripoznajo neposredno v kapitalu kot transakcija med povezanimi osebami (lastnikom), zato je razlika med prenosno vrednostjo in pošteno vrednostjo ob začetnem pripoznanju prenesenih sredstev prikazana kot realno poplačilo lastniku kapitala, kar je prikazano tudi v izkazu gibanja kapitala (kot "Druga zmanjšanja sestavin kapitala").

2.3.6.6 Izdaja obveznic DUTB

2.3.6.6.a Upravni odbor DUTB je na izredni seji 10. 12. 2013 sklenil, da skliče skupščino DUTB⁷⁶³, na kateri bi odločila o uporabi ukrepov, namenjenih za krepitev stabilnosti bank prek prevzema obveznosti za plačilo odkupne cene in operativnih stroškov, s predlogom sklepa: »Skupščina DUTB poda soglasje za izdajo obveznic, za katere jamči Republika Slovenije, s skupnim zneskom glavnice v višini do 1.600.000.000 evrov«. Vlada je v vlogi skupščine dne 12. 12. 2013 sprejela sklep⁷⁶⁴, da soglašala z izdajo obveznic DUTB v skupnem znesku 1.133.000.000 evrov.

Vlada je sklep sprejela na podlagi predloga Ministrstva za finance z dne 11. 12. 2013, iz katerega izhaja ocena, da bo transferna vrednost sredstev iz treh največjih bank znašala okrog 1.676.000.000 evrov, pri čemer se bo del sredstev prenesel na DUTB v letu 2013, preostalo pa v letu 2014. Vrednost prenosa iz NLB in NKBM se ocenjuje v višini 1.133.000.000 evrov. DUTB bo zagotovila plačilo z izdajo obveznic in njihovo izročitvijo bankam, za kar je potrebno soglasje skupščine k izdaji obveznic.

2.3.6.6.b Ministrstvo za finance je 17. 12. 2013 izdalo soglasje⁷⁶⁵ k postopku zadolževanja DUTB, ki se bo izvedel z izdajo obveznic, pod naslednjimi pogoji:

- skupna višina izdanih obveznic: največ 1.133.000.000 evrov;
- datum izdaje predvidoma decembra 2013;
- način izdaje v dveh serijah;
- dospelost: predvidoma december 2015 in december 2016;
- kuponska obrestna mera: obveznice s predvideno zapadlostjo december 2015 3,75 odstotkov letno, obveznice s predvideno zapadlostjo december 2016 4,50 odstotkov letno;
- letno plačilo obresti in plačilo glavnice v enkratnem znesku ob zapadlosti;
- zavarovanje: poroštvo Republike Slovenije.

DUTB je 20. 12. 2013 izdala obveznice v nominalnem znesku 1.011.600.000 evrov⁷⁶⁶:

- 5.058 obveznic v nominalnem znesku 100.000 evrov (skupaj 505.800.000 evrov), z obrestno mero v višini 3,75 odstotka letno in zapadlostjo 15. 12. 2015, in
- 5.058 obveznic v nominalnem znesku 100.000 evrov (skupaj 505.800.000 evrov), z obrestno mero v višini 4,50 odstotka letno in zapadlostjo 15. 12. 2016.

⁷⁶³ V skladu z 29. členom statuta mora upravni odbor pridobiti soglasje skupščine DUTB za izdajo obveznic ali drugo zadolžitev DUTB z garancijo države. 29. člen statuta določa, da mora upravni odbor pridobiti soglasje skupščine DUTB za ukrepe, namenjene doseganju krepitve stabilnosti bank, ki z enim ali več povezanimi pravnimi posli presegajo 100.000.000 evrov, prodajo deleža v banki, ki z enim ali več povezanimi pravnimi posli presegajo 100.000.000 evrov in izdajo obveznic ali drugo zadolžitev DUTB z garancijo države. Omejitve nimajo pravnega učinka proti tretjim osebam.

⁷⁶⁴ Št. 40300-19/2013/2 z dne 12. 12. 2013.

⁷⁶⁵ V skladu s prvim odstavkom 30. člena nove uredbe mora DUTB pred postopkom zadolževanja pridobiti soglasje Ministrstva za finance.

⁷⁶⁶ Obveznice od 27. 12. 2013 kotirajo na Ljubljanski borzi.

19. 12. 2013 je DUTB sklenila dogovor⁷⁶⁷ z Republiko Slovenijo, kot porokom⁷⁶⁸ ter družbo HSBC kot organizatorjem izdaje o izdaji obveznic v vrednosti 505.800.000 evrov, z obrestno mero 3,75 odstotka in zapadlostjo 15. 12. 2015 ter o izdaji obveznic v vrednosti 505.800.000 evrov, z obrestno mero 4,5 odstotka in zapadlostjo 15. 12. 2016.

Pojasnilo DUTB

Pri določanju obrestne mere je mnenje podalo Ministrstvo za finance, dokončno je obrestno mero določila družba HSBC, ki je pri izdaji nastopala kot svetovalec DUTB. Pri določitvi obrestne mere se je upoštevalo letne stroške obveznic, predvideno bodoče finančno stanje DUTB in dejstvo, da so obveznice s krajšo ročnostjo za imetnika bolj zanimive z vidika pogojev ECB glede primernosti premoženja za zavarovanje terjatev.

DUTB in Ministrstvo za finance sta 19. 12. 2013 sklenila pogodbo o izdaji poročstva Republike Slovenije za obveznice DUT01 in DUT02 v skupni vrednosti 1.011.600.000 evrov. Iz pogodbe je razvidno, da Republika Slovenija daje brezpogojno in nepreklicno poročstvo za neporavnane obveznosti DUTB do upravičencev, dokler niso v celoti poravnane. DUTB je na podlagi pogodbe o prenosu z NLB izdala obveznice (s poročstvom države) za celotno pogodbeno vrednost v znesku 621.710.382 evrov (v točki 3.1.6 pogodbe o prenosu z NLB), torej za vrednost prevzetega premoženja, povečano za črpani znesek 2.400.000 evrov.

Ugotovili smo, da DUTB v letu 2013 ni sprejela notranjega akta, v katerem bi uredila postopek in podlage za izdajo obveznic, in ni vzpostavila sistema notranjih kontrol v postopku izdaje obveznic.

Upravni odbor ni odločal o stališču DUTB glede uporabe ukrepov po ZUKSB v bankah. Ne glede na to je Ministrstvu za finance posredoval mnenje, da so izpolnjeni kriteriji za uporabo ukrepov v bankah in je izhajal zgolj iz mnenja Banke Slovenije, brez dodatnih informacij od bank ali dopolnjenega akcijskega načrta NLB. Upravni odbor ni ugotovil, da je NKBM za izračun prenosnih vrednosti uporabila drugačno metodologijo od predpisane v uredbi. V letu 2013 DUTB ni sprejela notranjih aktov, s katerimi bi uredila postopek obravnave pobud od bank ali pripravo in sprejem pobude DUTB za izvedbo ukrepov v bankah. DUTB je junija 2013 priporočila medresorski komisiji in vladi prvi prenos terjatev z NLB po tržnih cenah, ki jih je pripravila svetovalna družba. Evropska komisija je ocenila, da so prenosne cene previsoke in jih je treba znižati, zato je NLB sporočila DUTB, da lahko prenese po nižji ceni le eno posojilo. Čeprav je vlada odobrila prenos tega posojila na podlagi predloga Ministrstva za finance, DUTB in NLB pogodbe o prenosu junija 2013 nista sklenili.

Kljub temu, da uredba opredeljuje aktivno vlogo DUTB pri pripravi seznamov in določitvi prenosnih vrednosti tveganih postavk bank, DUTB pri tem ni sodelovala v zadostni meri, saj je bila s seznamami tveganih postavk, ki jih je določila Evropska komisija, zgolj seznanjena, medtem ko sta banki sami oblikovali končne različice seznamov tveganih postavk v prilogah k pogodbam o prenosu. Ocenjujemo, da DUTB ni imela zadostnih informacij o tveganih postavkah bank, predvidenih za prenos na DUTB, ker od bank ni pridobila vseh potrebnih informacij, ni pridobila dopolnjenih

⁷⁶⁷ "Administration agreement" z dne 19. 12. 2013.

⁷⁶⁸ Dogovor je podpisal minister za finance.

poslovnih strategij in si ni zagotovila pogojev za sklenitev pogodb o prenosu v skladu s predpisi. Upravni odbor je odobril pripravo in izdajo obveznic in odločil, da skliče skupščino DUTB, na podlagi česar je vlada dala soglasje k pogodbam o prenosu, ki naj bi bile kasneje sklenjene.

DUTB je decembra 2013 sklenila pogodbi o prenosu tveganih postavk z NLB in NKBM. Seznami tveganih postavk, ki so bili sestavni del pogodb o prenosu med DUTB in bankama, niso bili enaki seznamom, v okviru katerih je Evropska komisija določila prenosne vrednosti tveganih postavk bank, kar ni v skladu z uredbo. V pogodbi o prenosu tveganih postavk z NLB DUTB ni opredelila vseh pojmov in vrst prevzetih tveganih postavk, in ni opredelila, kateri deleži so na NLB v postopku prodaje. Prenosne vrednosti terjatev v pogodbi z NLB o prenosu pri vseh komitentih niso bile skladne s prenosno vrednostjo, ki jo je potrdila Evropska komisija, prenosna vrednost prenesenih deležev pa je bila nižja od vrednosti, ki jo je določila Evropska komisija. Skupna prenosna vrednost tveganih postavk je bila v pogodbi o prenosu med NLB in DUTB povečana za črpani znesek iz pogodbe o posojilu za obratna sredstva, ki ne predstavlja tvegane postavke po določbah uredbe. O tem ni obvestila vlade, medresorske komisije ali Ministrstva za finance, s čimer ni ravnala v skladu z določili ZUKSB. DUTB tudi ni pozvala Ministrstva za finance, naj pridobi od Evropske komisije potrditev seznamov in prenosnih vrednosti, ki bodo vključeni v pogodbo, in ni predlagala odločitve vlade kot skupščine DUTB o prenosu tveganih postavk bank na DUTB, ki je bil dejansko dogovorjen s pogodbami o prenosu z NLB in NKBM. DUTB tako ni zagotovila preglednosti postopka prenosa tveganih postavk z NLB in NKBM, kot določa ZUKSB. Ker DUTB ni pridobila informacije Evropske komisije o REV, prenosni vrednosti in vračunanih stroških DUTB, ni mogla izračunati stroškov upravljanja in financiranja, ki bi jih morale DUTB v skladu z ZUKSB povrniti banke. Ti stroški bi po določitvi nove uredbe znašali skupaj 71.998.914 evrov.

Upravni odbor se pred sklenitvijo pogodb o prenosu ni seznanil in ni podal soglasja h končnim različicam besedila pogodb o prenosu ter se ni seznanil s tem, na kakšen način in po kakšnih prenosnih vrednostih bo prenos tveganih postavk dejansko izveden. DUTB je z NLB in NKBM sklenila pogodbi o opravljanju storitev in pogodbi o upravljanju premoženja ter s tem prevzela stroške upravljanja. DUTB v letu 2013 ni sprejela notranjega akta, s katerim bi uredila postopek in pravila, metodo in način prevzemanja tveganih postavk bank in postopek izdaje obveznic.

2.3.7 Poročila DUTB za državni zbor in za Ministrstvo za finance

Z revizijo smo preverili:

- ali je DUTB poročala Ministrstvu za finance in državnemu zboru v skladu z določili ZUKSB o svojem poslovanju in poslovanju SSB v letu 2013.

2.3.7.a Prvi odstavek 16. člena ZUKSB določa, da DUTB po koncu koledarskega leta pripravi poslovno poročilo in ločeno poslovno poročilo za SSB ter ju posreduje Ministrstvu za finance. Poslovno poročilo DUTB in SSB sta prilogi predlogu zaključnega računa proračuna Republike Slovenije in morata prikazovati usklajenost sredstev in obveznosti ter prihodke in odhodke DUTB in SSB.

DUTB je 25. 8. 2014 predložila Ministrstvu za finance letno poročilo za leto 2013 in Ministrstvo za finance jo je pozvalo k dopolnitvam. Po vključitvi dopolnitev je DUTB vladi 17. 10. 2014⁷⁶⁹ predložila novo gradivo z vključenimi tehničnimi popravki in s pojasnili glede odstopanj poslovanja od Kodeksa upravljanja javnih delniških družb, glede stroškov v zvezi s pogodbo o upravljanju z NLB in NKBM in glede storitev zunanjih izvajalcev. Ministrstvo za finance je 20. 10. 2014 vladi predlagalo, naj kot skupščina DUTB sprejme letno poročilo DUTB za leto 2013, se seznani s čisto izgubo iz poslovanja v znesku 5.784.031 evrov, podeli razrešnico upravnemu odboru ter za pooblaščenega revizorja za leti 2014 in 2015 imenuje družbo KPMG Slovenija. Vlada je 29. 10. 2014 odločila, da "[...] ne sprejme letnega poročila in naj Ministrstvo za finance, Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo in Ministrstvo za pravosodje do 3. 11. 2014 pošljejo DUTB zahteve za dopolnitev letnega poročila". Na tej podlagi je Ministrstvo za finance 6. 11. 2014 pozvalo DUTB, naj čim prej popravi letno poročilo in ga revidiranega in po potrditvi upravnega odbora čim prej posreduje vladi. Dopolnitev letnega poročila naj vsebuje zlasti podatke: obrazložitev izpolnjevanja ciljev po ZUKSB, razloge za neoblikovanje SSB, morebitno imenovanje pooblaščenca za spremljanje poslovanja banke, informacije o sistemski in organizacijski urejenosti, izdatke za opravljene storitve zunanjih izvajalcev, pojasnilo glede internega vrednotenja prenesenih sredstev in glede izvajanja določila o vsakoletni obvezni 10-odstotni odprodaji pridobljenih sredstev od bank. Vlada je 8. 1. 2015 sprejela tudi mnenje o predlogu priporočila v zvezi z upravljanjem državnega premoženja v DUTB, ki ga je predložila skupina poslank in poslancev. Kot je razvidno iz sporočila za javnost, je bilo mnenje vlade glede priporočila za pripravo informacije o metodologije vrednotenja sredstev, ki so se prenašala na DUTB, pozitivno, vlada pa naj bi mnenju priložila Informacijo o metodologiji izračunavanja vrednosti premoženja oziroma sredstev, iz katere naj bi bilo razvidno tudi stališče vlade glede primernosti načina vrednotenja. Vlada je sprejela tudi sklepa, da sporoča, da bo po obravnavi državnemu zboru posredovala dopolnjeno letno poročilo DUTB za leto 2013, in da bo poslovno finančni načrt DUTB posredovala v državni zbor sočasno s predlogom novega ZUKSB, predvidoma februarja 2015.

2.3.7.b V skladu s prvim odstavkom 15. člena ZUKSB mora DUTB enkrat letno, najkasneje do 31. 5., poročati državnemu zboru o lastnem poslovanju in poslovanju SSB v preteklem letu. DUTB je 22. 5. 2014⁷⁷⁰ predložila dopis državnemu zboru, v katerem je predstavila pomembnejše aktivnosti in poslovne dogodke. Kot dodatno gradivo je bilo Odboru za finance in monetarno politiko državnega zbora na seji 24. 9. 2014 predloženo revidirano letno poročilo DUTB za leto 2013⁷⁷¹. Odbor za finance in monetarno politiko državnega zbora je 1. 10. 2014 izdal poročilo o obravnavi nerevidiranega letnega poročila DUTB za leto 2013. Letno poročilo DUTB za leto 2013 je 15. 10. 2014 obravnaval državni svet in državnemu zboru posredoval mnenje na podlagi določil druge

⁷⁶⁹ Vlada je 5. 6. 2014 sprejela Smernice za delovanje DUTB, v katerih je med drugim podrobneje opredelila tudi roke in način poročanja Ministrstvu za finance, vladi in državnemu zboru.

⁷⁷⁰ Dopisu je bilo priloženo nerevidirano letno poročilo DUTB za leto 2013. Povzetek vsebine dopisa državnemu zboru je v prilogi 11 tega poročila.

⁷⁷¹ Poročilo neodvisnega revizorja o računovodskih izkazih za leto 2013 je bilo izdano 11. 8. 2014, upravni odbor ga je sprejel 13. 8. 2014.

alineje prvega odstavka 97. člena Ustave Republike Slovenije⁷⁷². Dne 5. 11. 2014 je Komisija za nadzor javnih financ državnega zbora obravnavala revidirano letno poročilo DUTB za leto 2013, poročilo Odbora za finance in monetarno politiko državnega zbora z dne 1. 10. 2014 in mnenje državnega sveta z dne 10. 10. 2014. Sprejela je sklep, da predlaga predsedniku državnega zbora, da na dnevni red seje državnega zbora, na kateri bo na dnevnem redu tudi obravnava predloga novele ZUKSB oziroma najkasneje na sejo februarja 2015 vključi točko: "Predlog sklepa v zvezi z upravljanjem državnega premoženja v Družbi za upravljanje terjatev bank"⁷⁷³. Dne 28. 11. 2014 je v državni zbor skupina poslank in poslancev vložila predlog Priporočila v zvezi z upravljanjem državnega premoženja v DUTB. 15. 1. 2015 je Odbor za finance in monetarno politiko državnega zbora sprejel sklep o upravljanju državnega premoženja v DUTB, 30. 1. 2015 pa je ta sklep sprejel tudi državni zbor. V skladu s sklepom državni zbor:

- zahteva od vlade, naj v 30 dneh pripravi in posreduje informacijo o metodologiji izračunavanja vrednosti premoženja oziroma prenesenih sredstev na DUTB in poda oceno primernosti takega načina vrednotenja;
- predlaga vladi, da ga seznani z dopolnjenim letnim poročilom DUTB za leto 2013, v roku osem dni po obravnavi na vladi in
- predlaga vladi, da ga seznani s poslovno finančnim načrtom DUTB za leto 2015, v roku osem dni po obravnavi na vladi.

Ne glede na to, da ZUKSB ne ureja vsebine poročila DUTB za državni zbor, ocenjujemo, da bi morala DUTB v skladu z načelom preglednosti v zvezi s poslovanjem v letu 2013 državnemu zboru poročati tudi o:

- dopolnitvah letnega poročila DUTB za leto 2013, ki jih je pripravila na podlagi zahteve Ministrstva za finance z dne 6. 11. 2014;
- poslovanju glede na finančni načrt za leto 2013 in razlogih za odstopanja od načrtovanih vrednosti in
- stroških upravljanja in financiranja v zvezi s prevzemom tveganih postavk NLB in NKBM, ki se nanašajo na leto 2013.

DUTB je maja 2014 državnemu zboru predložila dopis, v katerem je predstavila svoje pomembnejše aktivnosti in poslovne dogodke v letu 2013, ter mu kasneje predložila še letno poročilo za leto 2013. DUTB je avgusta 2014 predložila Ministrstvu za finance letno poročilo za leto 2013, ki pa ga vlada ni sprejela, ampak je zahtevala njegovo dopolnitev. Glede na to, da SSB ni bil ustanovljen, DUTB ni pripravila poslovnega poročila za SSB in ga ni posredovala Ministrstvu za finance in državnemu zboru.

⁷⁷² Uradni list RS, št. 33/91, 42/97, 66/00, 24/03, 69/04, 68/06, 47/13.

⁷⁷³ Predlog sklepa obsega predlog državnega zbora vladi, da mu v roku 30 dni poda informacijo o metodologiji izračunavanja vrednosti premoženja oziroma sredstev, ki so se prenašala na DUTB iz poslovnih bank, ter poda oceno primernosti takega načina vrednotenja.

3. MNENJE

Revidirali smo učinkovitost poslovanja *Vlade Republike Slovenije in Ministrstva za finance* pri vzpostavitvi pogojev za delovanje Družbe za upravljanje terjatev bank, d. d. in prenosu tveganih postavk bank na Družbo za upravljanje terjatev bank, d. d. v obdobju od 1. 1. 2011 do 31. 12. 2013. Revidirali smo pravilnost, učinkovitost in gospodarnost poslovanja *Družbe za upravljanje terjatev bank, d. d.* v letu 2013.

Da bi izrekli mnenje vladi in Ministrstvu za finance, smo odgovorili na vprašanja, ali sta bila vlada in Ministrstvo za finance učinkovita pri načrtovanju strategije za bančni sektor in ustanovitve DUTB, pri pripravi in sprejemanju predlogov pravnih podlag za delovanje DUTB, pri pripravi predlogov in pri odločanju o sprejemu drugih podlag za delovanje DUTB, in pri pripravi predlogov in pri odločanju o prenosu tveganih postavk bank na DUTB.

Da bi izrekli mnenje DUTB, smo odgovorili na vprašanja, ali je DUTB poslovala v skladu z določili Zakona o ukrepih za krepitev stabilnosti bank, Uredbe o izvajanju ukrepov za krepitev stabilnosti bank in predpisi, ki urejajo delovanje gospodarskih družb, ali je DUTB sprejela finančni načrt poslovanja za leto 2013 in ocenila stroške za začetek poslovanja, ali je zagotovila skladnost pogodb, sklenjenih s člani upravnega odbora DUTB s politiko prejemkov, ali je izbrala zunanje izvajalce v skladu s pravili javnega naročanja in ali je vzpostavila podlage in notranja pravila za izvajanje prevzema tveganih postavk bank.

3.1 Mnenje o učinkovitosti poslovanja Vlade Republike Slovenije in Ministrstva za finance pri vzpostavitvi pogojev za delovanje Družbe za upravljanje terjatev bank, d. d.

Vlada je ukrepe za krepitev stabilnosti bank določila v vsakoletnih nacionalnih reformnih programih, v letih 2011 in 2012, vendar ni sprejela odločitev, s katerimi bi zagotovila izvajanje vseh predvidenih ukrepov za "čiščenje bančnih bilanc" in ureditev bančnega sistema. Kljub pozivom Banke Slovenije vlada v letu 2011 ni sprejela stališča o potrebnosti ustanovitve "slabe banke". Julija 2012 je vlada sprejela predlog Zakona o slovenskem državnem holdingu, ki je urejal prenos slabih terjatev bank na odvisno družbo Slovenski državni holding, d. d., vendar zaradi nezadostno utemeljenega predloga Ministrstva za finance to ni bilo izvedeno.

Ministrstvo za finance je julija 2012 sklicalo delovno skupino, ki je obravnavala možne rešitve slabih terjatev bank, vendar pri pripravi predloga ZUKSB za vlado ni upoštevalo vseh zaključkov delovne skupine in ni izvedlo podrobnih analiz, ki bi potrdile upravičenost ustanovitve DUTB kot najoptimalnejšo rešitev za davkoplačevalce, in ni pridobilo dodatnih podatkov za utemeljitev prednosti ustanovitve DUTB in razlogov za predlagano ustanovitev DUTB kot najprimernejše rešitve, in vladi v gradivu ni predložilo analiz prednosti in slabosti različnih modelov reševanja slabih

terjatev bank. Ministrstvo za finance je sicer informiralo vlado o obravnavi slabih terjatev bank in o morebitnih rešitvah, vendar ministrstvo ni dopolnilo gradiva, kot je zahtevala vlada, zato do septembra 2012 ni bila sprejeta odločitev o podlagah za izvajanje ukrepov za krepitev stabilnosti bank. Ustanovitev DUTB, o kateri je vlada odločila marca 2013, ni bila sestavni del celovite strategije bančnega sektorja, saj je vlada do konca leta 2013, kljub priporočilu Evropske komisije, ni sprejela.

Pri pripravi predloga ZUKSB Ministrstvo za finance in vlada nista ocenila stroškov delovanja DUTB, nista ocenila vseh finančnih posledic sprejema ZUKSB in nista ocenila ustreznosti predlaganega določila glede 5-letnega delovanja DUTB.

V predlogu ZUKSB Ministrstvo za finance in vlada nista opredelila pokrivanja nadomestil za stroške delovanja DUTB in vsebine poročanja DUTB Ministrstvu za finance in Državnemu zboru Republike Slovenije ter rokov za poročanje nista uskladila z drugimi predpisi. V predlogu ZUKSB ni bil urejen način sprejema naložbene strategije ali politike upravljanja s premoženjem na DUTB in niso jasno opredeljene naloge in odgovornosti DUTB za izvajanje določil ZUKSB. V predlogu ZUKSB ni bila opredeljena vsebina načel preglednosti, učinkovitosti, gospodarnosti in uspešnosti, po katerih se mora ravnati DUTB. Ministrstvo za finance in vlada nista navedla opravičljivih razlogov za predlagane izjeme od drugih zakonskih ureditev na področju integritete, nagrajevanja posloводства, postopkov javnega naročanja, izdaje poroštev države, prevzemov, preprečevanja omejevanja konkurence in obligacijskih razmerij.

Tako pri pripravi predloga ZUKSB Ministrstvo za finance in vlada nista opredelila, niti do konca leta 2013 nista predlagala dopolnitve ZUKSB ali uredbe, ki bi urejal natančen način izvedbe prenosa tveganih postavk bank na DUTB, način in vsebino nadzora Ministrstva za finance nad delovanjem DUTB in način posvetovanja vlade z Banko Slovenije pri sprejemu podzakonskih aktov.

Ministrstvo za finance vlade ni seznanilo z vsemi pripombami pristojnih institucij na predlog ZUKSB in uredbe in ni obrazložilo razlogov za neupoštevanje vseh pripomb Evropske centralne banke, Službe Vlade Republike Slovenije za zakonodajo in Zakonodajno-pravne službe državnega zbora, zato so posamezna določila ostala nejasna ali nedorečena. Avgusta 2013 je Ministrstvo za finance pripravilo osnutek sprememb ZUKSB za izboljšanje ureditve določenih področij, ki ga je usklajevalo s predstavniki DUTB in Banke Slovenije, vendar ga do konca leta 2013 ni posredovalo vladi v sprejem.

Vlada do konca leta 2013 ni sprejela uredbe, ki bi vsebovala določila, s katerimi bi uredila vsebino načel delovanja DUTB, sprejem naložbene strategije in politike na DUTB, upravljanje s premoženjem DUTB in metode prodaje premoženja, način in vsebino nadzora Ministrstva za finance nad delovanjem DUTB, in vsebino poročil, ki jih DUTB posreduje Ministrstvu za finance in Državnemu zboru Republike Slovenije.

Ministrstvo za finance je šele tik pred načrtovanim prenosom sredstev bank na DUTB konec junija 2013 in po tem, ko so se aktivnosti v zvezi z obravnavanjem pobud bank za izvedbo ukrepov že pričele izvajati, predlagalo novo uredbo. Vladi Ministrstvo za finance ni predlagalo sprejema smernic delovanja DUTB in v predlogu nove uredbe ni jasno določilo, katere institucije opredelijo tvegane postavke bank za prenos na DUTB, ni opredelilo stroškov delovanja DUTB, nadomestil za kritje stroškov delovanja DUTB, in ni natančno opredelilo odbitkov od prenosne vrednosti tveganih

postavk bank, ki se prenesejo na DUTB. Ministrstvo za finance s predlaganimi določili uredbe ni zagotovilo, da bi bili stroški upravljanja DUTB s premoženjem bank primerljivi oziroma nižji glede na dejanske stroške, ki so jih imele banke, in ni opredelilo načina in organa za preveritev izpolnjevanja pogojev za izdajo poročstva države za obveznosti DUTB.

Ministrstvo za finance ni utemeljilo predloga politike prejemkov DUTB in ni obrazložilo razlogov za predlagane zneske prejemkov za člane uprave DUTB. V politiki prejemkov DUTB ni predlagalo določitve višine prejemkov neizvršnih direktorjev in drugih zaposlenih s posebno naravo dela, načina preverjanja uspešnosti izvršnih direktorjev, ni opredelilo delovnih mest, ki se nanašajo na zaposlene s posebno naravo dela in ni opredelilo nalog Komisije za prejemke. V predlogu spremenjene politike prejemkov DUTB je Ministrstvo za finance določilo, da so prejemki neizvršnih direktorjev odvisni od izkušenj in veščin, in ne od obsega in vrste dela, ki ga opravijo. Ministrstvo za finance je spremembe politike prejemkov uskladilo s predstavniki DUTB na način, da je odpravilo omejitve za fiksni del prejemkov in podvojilo višino omejitve za variabilni del prejemkov izvršnih direktorjev, ne da bi ob posredovanju predloga nove politike prejemkov vlado na to posebej opozorilo. Vlada je sprejela predlagano politiko prejemkov DUTB, v kateri je bil za neizvršne direktorje določen fiksni mesečni prejemek 2.000 evrov bruto in mesečna doplačila v skupnem znesku 8.000 evrov bruto iz preteklih delovnih izkušenj, kljub opozorilom Službe Vlade Republike Slovenije za zakonodajo, Odbora za gospodarstvo in Komisije za preprečevanje korupcije o neustreznosti opredelitvi prehodnih določb in možnosti korupcijskih tveganj. Vlada ni upoštevala odstopanj predlaganih izplačil prejemkov za neizvršne direktorje od veljavne politike prejemkov in je decembra 2013 ugotovila, da neizvršni direktorji izpolnjujejo pogoje za upravičenost mesečnih doplačil prejemkov, kljub temu da ni proučila upravičenosti glede na njihov obseg dela ali glede na višino prejemkov članov nadzornih svetov bank, katerih tvegane postavke so se prenesele na DUTB, zato so prejemki neizvršnih direktorjev za večkratne zneske presegali prejemke, ki so jih prejeli člani nadzornih svetov bank za opravljanje funkcije.

Ministrstvo za finance ni zagotovilo, da bi vlada sprejela statut DUTB po posvetovanju z Banko Slovenije, in ni pripravilo predloga statuta DUTB, ki bi vseboval vse sestavine, določene v ZUKSB, in ki bi določal najvišjo vrednost poslov, nad katerim potrebujejo izvršni direktorji soglasje upravnega odbora DUTB ali soglasje skupščine DUTB.

Vlada je marca 2013 sprejela odločitev o dokapitalizaciji DUTB v znesku 3.600.000 evrov in decembra 2013 o povečanju osnovnega kapitala DUTB za 200.000.000 evrov na podlagi predlogov Ministrstva za finance, ki nista bila obrazložena, ker iz gradiva za vlado ni razvidno, na kakšen način je Ministrstvo za finance ugotovilo potrebno višino sredstev za dokapitalizacijo DUTB. Ministrstvo za finance v gradivu za vlado ni vključilo ocene tveganj DUTB, ki naj bi se blažila z dokapitalizacijo in ni pojasnilo razlogov za to, da bi vrednost kapitala DUTB morala znašati med 8 in 12 odstotki vrednosti premoženja v upravljanju, kot to velja za banke. Ministrstvo za finance v predlogu za dokapitalizacijo DUTB ni ocenilo stroškov poslovanja DUTB in ni upoštevalo, da bo za prevzete obveznosti DUTB država izdala poročstva v skladu z določili ZUKSB. Ministrstvo za finance ni seznanilo vlade, da DUTB ni oblikovala Sklada za stabilnost bank, da ni nameravala z bankami skleniti pogodb o kritju stroškov in da je v letu 2013 najela bančno posojilo za začasno financiranje stroškov od Nove Ljubljanske banke, d. d. in in od Abanke Vipava, d. d.

3.2 Mnenje o učinkovitosti Vlade Republike Slovenije in Ministrstva za finance pri odločanju o prenosu tveganih postavk bank na Družbo za upravljanje terjatev bank, d. d.

Vlada pri odločanju o izpolnjevanju pogojev NLB, Nove kreditne banke Maribor, d. d. in Abanke za izvedbo ukrepov za krepitev stabilnosti ni upoštevala, da medresorska komisija pri pripravi predloga vladi o izpolnjevanju pogojev ni imela izdelanih podlag za določitev meril in zahtev, ki jih morajo upoštevati banke pri pripravi poslovnih strategij, saj vlada ni sprejela smernic delovanja DUTB, ki so podlaga za ta merila. Vlada ni upoštevala, da medresorska komisija ni odločila o izvajalcu obremenitvenih testov v bankah. Odločitev o izboru izvajalca skrbnih pregledov v bankah, ki bi jo morala sprejeti, pa je medresorska komisija prenesla na Banko Slovenije.

Ministrstvo za finance ni posredovalo vladi podlag za sprejem odločitve o prenosu prvega svežnja terjatev. Kljub temu je vlada konec junija 2013 odločila, naj se izvede prenos prvega svežnja (ene terjatve) iz NLB na DUTB. Po njeni odločitvi pogodba o prenosu med NLB in DUTB za prenos te terjatve ni bila sklenjena, saj so bile predvidene prenosne cene za vse terjatve v prvotnem seznamu za prenos iz NLB na DUTB, ki je vseboval več terjatev, po mnenju Evropske komisije previsoke, NLB pa na nižje cene, ki ne bi vsebovale državne pomoči, ni želela pristati.

Ministrstvo za finance ni zagotovilo preglednosti postopka prenosa, ker vladi ni zagotovilo popolnih in natančnih podatkov o tveganih postavkah NLB in NKBM, ki bodo prenesene na DUTB, saj so bile v pogodbi o prenosu med bankama in DUTB vključene drugačne vrste in vrednosti tveganih postavk kot v gradivu za vlado.

Ministrstvo za finance se je seznanilo z odprtimi vprašanji DUTB glede prenosa in je tik pred sklenitvijo pogodb pridobilo končni osnutek pogodbe o prenosu tveganih postavk in končni seznam tveganih postavk za prenos iz NLB na DUTB. Ministrstvo za finance niti medresorski komisiji niti vladi podatkov, vključenih v usklajen osnutek pogodbe o prenosu z NLB in z NKBM, ni posredovalo v ponovno odločanje, in ni zagotovilo skladnosti pogodbe z odločitvijo vlade, kljub temu da so podatki odstopali od seznama v gradivu za vlado. Ministrstvo za finance je sklenjene pogodbe o prenosu tveganih postavk med DUTB in obema bankama pridobilo šele v letu 2014, s čimer ni izvajalo nadzora nad DUTB, kot to določa ZUKSB.

Vlada je 12. 12. 2013 sprejela sklep o prenosu tveganih postavk NLB in NKBM na DUTB z odložnim pogojem (do prejema odločitve Evropske komisije o skladnosti ukrepov s pravili Evropske unije o državnih pomočeh) in o prenosni vrednosti tveganih postavk bank. Vlada je po prejemu odločb Evropske komisije 18. 12. 2013 ponovno odločila o seznamih tveganih postavk bank za prenos na DUTB. Vlada je sprejela sklepe, ki ne vsebujejo ustreznih obrazložitev in jih ni sprejela na podlagi ustreznih podatkov. Sklepi tudi ne vsebujejo seznamov tveganih postavk bank, ki so bili vključeni v pogodbi o prenosu med bankama (NLB in NKBM) in DUTB, sklenjeni istega dne v skupni prenosni vrednosti [REDACTED]. Dejanska prenosna vrednost tveganih postavk v pogodbah o prenosu z obema bankama je bila za skupaj [REDACTED] vrednosti v seznamih, o katerih je odločala vlada.

Ministrstvo za finance DUTB ni seznanilo s stališčem, ki ga je podala Evropska komisija glede vključenosti stroškov financiranja in upravljanja v prenosni vrednosti, in ni seznanilo DUTB o tem,

ali je Evropska komisija menila, da je treba vrednosti sredstev, kot jih je določila Evropska komisija, še zmanjšati za stroške upravljanja in financiranja ali ne. Ministrstvo za finance ni zagotovilo preverljivosti določitve prenosne vrednosti, saj ni bila določena po elementih, ampak v skupnem znesku, zato ni bilo razvidno, kakšno vrednost predstavljajo posamezne postavke, ki so predmet prenosa, in koliko znašajo posamezni stroški.

Vlada je sprejela sklep o soglasju k izdaji obveznic DUTB in o izdaji poročstva za izdane obveznice DUTB za plačilo prenosa tveganih postavk bank na podlagi neutemeljenega predloga Ministrstva za finance, ki je ni seznanilo s pogoji Evropske centralne banke za financiranje finančnih institucij, in ni dalo zagotovila, da so pogoji zadolževanja z obveznicami zavarovanimi s poročstvom, primerljivi s pogoji, ki bi jih za istovrstno zadolžitev dosegla Republika Slovenija.

3.3 Mnenje o pravilnosti poslovanja Družbe za upravljanje terjatev bank, d. d.

Revidirali smo pravilnost poslovanja Družbe za upravljanje terjatev bank, d. d. za leto 2013.

Negativno mnenje

Ugotovili smo, da DUTB ni poslovala v skladu s predpisi in akti v naslednjih primerih:

- za izvajanje ukrepov ni oblikovala Sklada za stabilnost bank kot namensko premoženje, ki nima lastne pravne osebnosti in se uporabi izključno za financiranje ukrepov po ZUKSB, kar je v neskladju z določili ZUKSB – točka 2.3.1.a;
- upravni odbor DUTB ni uskladił pogodb o zaposlitvi z vršilci dolžnosti izvršnih direktorjev s spremembo politike prejemkov in ni opredelil variabilnega dela prejemkov, kar je v neskladju s politiko prejemkov – točka 2.3.4.b;
- določilo v Politiki povračila stroškov glede obračunavanja bonitet omogoča povišanje fiksnega dela prejemka neizvršnih direktorjev nad znesek, določen v politiki prejemkov, kar ni v skladu s politiko prejemkov – točka 2.3.3.c;
- trem neizvršnim direktorjem je plačala hotelske storitve v tujini v skupnem znesku 305 evrov, kar ni bilo skladno s pogodbami o poslovanju, v katerih je bilo določeno, da DUTB povrne stroške bivanja v Republiki Sloveniji – točka 2.3.3.c;
- bruto prejemki neizvršnih direktorjev so oktobra, novembra in decembra za skupaj 3.275 evrov presegali vrednost vsote fiksnega dela prejemkov in doplačil za posebne izkušnje in znanja, ki so določeni v politiki prejemkov, kar je v neskladju s politiko prejemkov – točka 2.3.3.c;
- oktobra je sklenila pogodbo o zaposlitvi z direktorjem področja upravljanja s premoženjem kot s poslovodno osebo, kljub temu da ni bil član upravnega odbora DUTB, kar ni bilo v skladu z določili Zakona o gospodarskih družbah v povezavi z Zakonom o delovnih razmerjih; z njim se je za december dogovorila za plačo v znesku 21.533 evrov bruto – točka 2.3.3.d;
- ni sprejela sistemizacije delovnih mest, kljub temu da je zaposlila več kot 10 ljudi, kar je v neskladju z določili Zakona o delovnih razmerjih – točka 2.3.3.e;
- pogodbe o poslovanju z neizvršnimi direktorji so vsebovale določila o možnem dodatnem delu, za katerega se plačilo dogovori z upravnim odborom DUTB, in določila o odpravnini, ki so bila v neskladju z določili v politiki prejemkov – točka 2.3.4.g;

- z dvema svetovalnima družbama, s kadrovsko agencijo, z odvetniško pisarno in s turistično agencijo je sklenila pogodbe o izvajanju storitev brez izvedbe postopkov javnega naročanja, kljub temu da vse storitve, v skupni vrednosti najmanj 1.295.459 evrov, po vsebini ne predstavljajo izjeme od pravil javnega naročanja, ki jih določa ZUKSB, kar je v neskladju z določili Zakona o javnem naročanju – točke 2.3.5.1.b, 2.3.5.2, 2.3.5.4.b, 2.3.5.5, 2.3.5.6;
- upravni odbor DUTB ni ravnal pregledno, ker ni dal predloga skupščini DUTB za podajo soglasja k sklenjenim pogodbam ali k bistvenim elementom pogodb o prenosu tveganih postavk z bankama NLB in NKBM, kar ni v skladu z ZUKSB in statutom DUTB – točka 2.3.6.3.2.b;
- seznam tveganih postavk NLB in NKBM, ki so bili vključeni v pogodbe o prenosu, niso bili skladni s seznam, h katerim je vlada dala soglasje, kar je v neskladju z določili ZUKSB; **prenosna vrednost tveganih postavk v seznamih, h katerim je vlada dala soglasje, je bila za [REDACTED] od prenosne vrednosti v seznamih v pogodbah o prenosu – točki 2.3.6.4.a in 2.3.6.4.b;**
- seznam tveganih postavk NLB in NKBM, ki so bili vključeni v pogodbe o prenosu, niso bili skladni s seznam, ki jih je določila Evropska komisija, kar je v neskladju z Uredbo o izvajanju ukrepov za krepitev stabilnosti bank – točka 2.3.6.4.a;
- DUTB ni zagotovila preglednosti postopka prenosa tveganih postavk bank, kot določa ZUKSB, ker je z NLB in NKBM sklenila pogodbe o prenosu tveganih postavk z drugačnimi vrstami tveganih postavk in prenosnimi vrednostmi, kot ji jih je posredovalo Ministrstvo za finance in jih je določila Evropska komisija, ter o spremembi ni obvestila vlade, medresorske komisije ali Ministrstva za finance, kar je v neskladju z določili ZUKSB – točka 2.3.6.4.c;
- prenosna vrednost v pogodbi o prenosu tveganih postavk med NLB in DUTB je bila povečana za črpani znesek 2.400.000 evrov iz predhodno sklenjene pogodbe o posojilu za obratna sredstva med NLB in DUTB, kar je v neskladju z ZUKSB in z Uredbo o izvajanju ukrepov za krepitev stabilnosti bank, ker črpani znesek ne predstavlja tvegane postavke – točka 2.3.6.4.a.

Menimo, da je bilo poslovanje Družbe za upravljanje terjatev bank, d. d. v letu 2013 zaradi ugotovljenih nepravilnosti, ki jih navajamo v prejšnjem odstavku, v pomembnem neskladju s predpisi in akti.

3.4 Mnenje o učinkovitosti poslovanja Družbe za upravljanje terjatev bank, d. d.

Menimo, da je bilo poslovanje DUTB v letu 2013 *neučinkovito*.

Upravni odbor DUTB v letu 2013 ni sprejel naložbene strategije in politike upravljanja premoženja in v notranjih aktih ni uredil načina ocenjevanja uspešnosti povečevanja vrednosti premoženja, načina spremljanja ravnanja s skrbnostjo dobrega gospodarstvenika v skladu z načeli preglednosti, učinkovitosti, gospodarnosti in uspešnosti, ter načina izvajanja revizije zakonitosti, gospodarnosti in učinkovitosti procesov odobravanja kreditov, kar mora DUTB izvajati na podlagi določil ZUKSB. Upravni odbor DUTB v letu 2013 tudi ni določil kriterijev za ocenjevanje svojega dela in ni določil rokov in odgovornih oseb za redno ocenjevanje doseganja zakonsko določenega cilja ustanovitve DUTB, ki bi upošteval način za to doseganje, ki je določen v ZUKSB. Upravni odbor DUTB ni zagotovil, da bi DUTB poslovala v skladu z vsemi pravili poslovno finančne stroke in v skladu z vsemi standardi upravljanja, ki jih določa Kodeks upravljanja javnih delniških družb, ker ni oblikovala

politike upravljanja družbe, ni opredelila načina in kriterijev ocenjevanja delovanja upravnega odbora DUTB v poslovniku upravnega odbora DUTB ali drugem notranjem aktu, ni imela Komisije za imenovanja in vzpostavljenega sistema notranje revizije.

DUTB je v letu 2013 sprejela finančni načrt poslovanja za leto 2013, vendar ni seznanila Ministrstva za finance ali vlade z načrtovanimi stroški in po zaključku poslovnega leta tudi ne z razlogi za odstopanja realizacije od načrtovanih stroškov in od načrtovanih prihodkov poslovanja.

Z dvema bankama (NLB in Abanko) je sklenila pogodbe o posojilu za obratna sredstva, ki niso predstavljale pogodb o kritju stroškov DUTB od bank. Kljub uveljavitvi nove uredbe DUTB ob prenosu tveganih postavk iz NLB in Abanke ni na novo uredila razmerja glede določitve stroškov upravljanja in financiranja ter vračila izplačanih zneskov posojila ter je Abanki vrnila sredstva pred izvedbo prenosa, NLB pa je sredstva vrnila s prištetjem k prenosni vrednosti tveganih postavk ob prenosu na DUTB.

Upravni odbor DUTB je marca 2013 imenoval tri vršilce dolžnosti izvršnih direktorjev za tri področja dela brez ustrezne izvedbe postopka iskanja in preverjanja kandidatov. V letu 2013 upravni odbor DUTB ni sprejel notranjega akta, s katerim bi natančno opredelil poslovodne pristojnosti (vršilcev dolžnosti) izvršnih direktorjev, določil tekoče posle in njihova medsebojna razmerja, vsebino poročil (vršilcev dolžnosti) izvršnih direktorjev za upravni odbor DUTB in nadomeščanje v primeru odsotnosti. Kljub novim zaposlitvam upravni odbor DUTB v letu 2013 ni sprejel notranjega akta, s katerim bi uredil postopke in kontrole zaposlovanja.

Upravni odbor DUTB je sprejel notranji akt, ki ureja povračila stroškov članom upravnega odbora DUTB, ki ga ni uskladil s politiko prejemkov v delu, ki ureja način obračunavanja bonitet neizvršnim direktorjem, v njem ni določil vrste stroškov, za katere bo DUTB obračunavala boniteto članom upravnega odbora DUTB in ni določil preverjanja pravilnosti obračunavanja povračil stroškov članom upravnega odbora DUTB. Politika povračil stroškov določa, da si člani upravnega odbora DUTB samiodobrijo potne naloge, in ne omejuje mesečnega zneska porabe službenega telefona in ne ureja vrste in višine povračila stroškov za udeležbe članov upravnega odbora DUTB na sejah. DUTB ni imela vzpostavljenih notranjih kontrol za izvajanje pogodb o poslovanju in pogodb o zaposlitvi in ni izvajala nadzora nad plačili potnih stroškov članom upravnega odbora DUTB.

Pri določitvi prejemkov vršilec dolžnosti izvršnih direktorjev si člani upravnega odbora DUTB niso prizadevali, da bi bili prejemki vršilcev dolžnosti izvršnih direktorjev v ustreznem sorazmerju z njihovimi pooblastili, nalogami, izkušnjami in odgovornostjo ter s finančnim stanjem DUTB, ker so določili le fiksni znesek prejemkov.

DUTB ne razpolaga z izračuni potrebne dokapitalizacije v znesku 200.000.000 evrov, in ni dokazil, da bi pri ugotavljanju potrebne višine dokapitalizacije upoštevala ocenjene prejemke od vsakoletne 10-odstotne prodaje pridobljenega premoženja bank, ki jo predpisuje ZUKSB, zato DUTB ni upravičila zahtevanega zneska dokapitalizacije. Člani upravnega odbora DUTB niso zagotovili, da bi DUTB sklenila pogodbe z NLB in NKBM o povračilih stroškov.

Člani upravnega odbora DUTB niso sprejeli kriterijev za ocenjevanje doseganja cilja ustanovitve DUTB in niso sprejeli notranjih aktov, s katerimi bi uredili postopek obravnavanja pobud bank za

izvedbo ukrepov po ZUKSB, postopek prevzemanja tveganih postavk bank in postopek izdaje obveznic.

Pri sklepanju pogodb z zunanjimi izvajalci v skupni vrednosti 3.030.662 evrov, ki so izvajali svetovalne storitve, DUTB ni sledila načelom dobre prakse upravljanja s pogodbami, ker pred sklenitvijo pogodb v več primerih ni ocenila ponudb, da bi si zagotovila stroškovno najučinkovitejše ponudbe. DUTB ni spremljala izvajanja vseh storitev svetovanja, in ni zahtevala, naj vsi izvajalci k računom priložijo natančne specifikacije za izvedene storitve.

Upravni odbor DUTB ni odločil o stališču DUTB glede pobud bank za izvajanje ukrepov za krepitev stabilnosti bank. Ne glede na to je DUTB Ministrstvu za finance posredovala mnenje, da so izpolnjeni kriteriji za uporabo ukrepov v treh bankah in je pri tem izhajala zgolj iz mnenja Banke Slovenije, ne da bi pridobila dodatne informacije od bank in dopolnjen akcijski načrt ene od bank. DUTB je junija 2013 priporočila medresorski komisiji in vladi prvi prenos terjatev iz banke po tržnih cenah, ki jih je ocenila svetovalna družba, vendar je Evropska komisija menila, da so vrednosti previsoke in jih je treba znižati. Junija 2013 prenos terjatev na DUTB ni bil izveden. Člani upravnega odbora DUTB na sejah niso obravnavali osnutkov ali sklenjenih pogodb o prenosu tveganih postavk NLB in NKBM na DUTB in tveganih postavk obeh bank, ki so bile prenesene na DUTB konec leta 2013.

DUTB ni sodelovala pri pripravi seznamov in določitvi prenosnih vrednosti tveganih postavk bank, kot to določa Uredba o izvajanju ukrepov za krepitev stabilnosti bank. Od bank ni pridobila dopolnjenih poslovnih strategij, s čimer si ni zagotovila pogojev za sklenitev pogodb o prenosu v skladu s poslovnimi strategijami bank, na podlagi katerih bi lahko preverila, ali so bile v prenos vključene tvegane postavke, ki so izpolnjevale pogoje za uvrstitev med tvegane postavke, ter so bili upoštevani učinki na sposobnost banke za zagotavljanje kapitalske ustreznosti banke. DUTB je decembra 2013 sklenila pogodbe o prenosu tveganih postavk z NLB in NKBM, na podlagi katerih so bile s teh dveh bank na DUTB prenesene tvegane postavke v skupni prenosni vrednosti [REDACTED]. Seznami tveganih postavk, ki so bili sestavni del teh pogodb, niso bili skladni s seznamami, ki jih je določila Evropska komisija in s katerimi je soglašala vlada, in sicer je bila skupna prenosna vrednost prenesenih tveganih postavk z bank na DUTB v pogodbah o prenosu [REDACTED] od prenosne vrednosti, ki jo je določila Evropska komisija. Skupna prenosna vrednost tveganih postavk je bila v pogodbi o prenosu tveganih postavk z NLB še povečana za črpani znesek posojila 2.400.000 evrov, ki ne predstavlja tvegane postavke. DUTB ni zagotovila preglednosti postopka prenosa tveganih postavk bank, ker je z bankama sklenila pogodbe o prenosu z drugačnimi seznamami in prenosno vrednostjo tveganih postavk od tistih, ki jih je določila Evropska komisija in s katerimi je soglašala vlada ter jih ji je posredovalo Ministrstvo za finance, o tem pa ni obvestila vlade ali Ministrstva za finance. V pogodbi o prenosu tveganih postavk z NLB ni opredelila vseh pojmov in vrst prevzetih tveganih postavk ter ni opredelila, za katere deleže je NLB že izvajala postopke prodaje.

DUTB od Ministrstva za finance za sklenitev pogodb o prenosu tveganih postavk z bank ni pridobila informacije Evropske komisije o tem, ali je določila realno dolgoročno ekonomsko vrednost ali prenosno vrednost tveganih postavk, ter o tem, ali je treba ocenjeno vrednost tveganih postavk, ki jo je določila Evropska komisija, še znižati za stroške upravljanja in financiranja ali ne. DUTB tudi ni izračunala stroškov upravljanja in financiranja, ki bi ji jih morale povrniti banke. Ob upoštevanju

določil Uredbe o izvajanju ukrepov za krepitev stabilnosti bank bi ob prenosu tveganih postavk z NLB in NKBM stroški upravljanja skupaj znašali 30.270.414 evrov, stroški financiranja pa 41.728.500 evrov.

3.5 Mnenje o gospodarnosti poslovanja Družbe za upravljanje terjatev bank, d. d.

Menimo, da je bilo poslovanje DUTB v letu 2013 *negospodarno*.

DUTB ni dogovorila spremenjenega obsega storitev in plačila za storitve v svetovalnih pogodbah, kljub temu da posamezne svetovalne storitve niso bile izvedene v predvidenem obsegu. DUTB ni preverila, ali je bila sklenitev pogodbe z eno od svetovalnih družb stroškovno učinkovitejša od zaposlitve direktorja na predvidenem področju upravljanja terjatev, ker aktivnosti za iskanje ustreznega kandidata ni izvedla. Predstavniki te svetovalne družbe je izvajal vsebinsko podobne storitve, kot so bile predvidene za direktorja področja upravljanja premoženja, vendar je prejemal mesečno plačilo, ki je za 2,5-krat presegalo skupno vrednost bruto plače treh vršilcev dolžnosti izvršnih direktorjev in je prejemal tudi plačilo za potne stroške, ki ni bilo dogovorjeno.

DUTB pred odločitvijo o sklenitvi pogodbe z družbo za razvoj komunikacijske strategije ni upoštevala, da je že imela zaposleno svetovalko za področje komunikacij. DUTB je družbi za razvoj komunikacijske strategije plačala vse pogodbeno dogovorjene zneske, in ni preverila, ali so se posamezne svetovalne storitve vsebinsko podvajale z zadolžitvami zaposlene svetovalke in ali so bile v celoti izvedene. Plačilo za stroške storitve družbe za razvoj komunikacijske strategije v znesku 31.414 evrov je negospodarno. Zaradi nepreglednega poslovanja DUTB pri naročanju nekaterih zunanjih svetovalnih storitev (družbe Quartz+Co, AB, Švedska, Zolfo Cooper LLP, Velika Britanija in Hansahandelshaus GmbH, Švica) v skupnem znesku 3.054.118 evrov, ni bilo mogoče preveriti, katere storitve teh družb so bile dejansko opravljene.

Zaradi določila v notranjem aktu, ki ureja povračila stroškov zaposlenim in članom upravnega odbora DUTB, na podlagi katerega se poveča fiksni del prejemkov, določen v politiki prejemkov v primeru obračuna bonitet, so bili članom upravnega odbora DUTB izplačani prejemki, ki so presegali vrednosti, določene v pogodbah, ki so jih sklenili z DUTB, in neizvršnim direktorjem izplačani bruto prejemki, ki so presegali vrednosti, določene v politiki prejemkov. V letu 2013 je bilo enemu vršilcu dolžnosti izvršnega direktorja izplačano za skupaj 5.094 evrov bonitet in 84 evrov dodatkov. DUTB je na ta način, poleg plačila stroškov, povečala tudi bruto plačo vršilca dolžnosti izvršnega direktorja.

Bruto prejemki neizvršnih direktorjev so oktobra, novembra in decembra 2013 za skupaj 3.275 evrov presegali skupno višino vsote fiksnega del prejemkov in doplačil za posebne izkušnje in znanja, ki so bili določeni v politiki prejemkov in lahko znašajo največ 10.000 evrov. Neizvršnim direktorjem so v letu 2013 na podlagi pogodb o poslovanju, kljub manjši odgovornosti in obsegu dela, pripadali prejemki, ki so za 1.500 evrov ali 17 odstotkov presegali prejemke vršilcev dolžnosti izvršnih direktorjev. DUTB je v letu 2013 trem neizvršnim direktorjem neupravičeno plačala hotelske storitve v tujini v skupnem znesku 305 evrov.

Oktobra 2013 je DUTB sklenila pogodbo o zaposlitvi za opravljanje funkcije direktorja področja upravljanja s premoženjem, v kateri je dogovorila mesečno plačo v znesku 21.533 evrov bruto in je za 2,5-krat presegla mesečno bruto plačo vršilcev dolžnosti izvršnih direktorjev v letu 2013 in dvakrat presegla plače predsednikov uprav v bankah, ki so decembra 2013 prenesle tvegane postavke na DUTB.

Z NLB in NKBM je DUTB sklenila pogodbi o upravljanju premoženja v skupnem znesku 585.000 evrov (brez DDV), s katero je prevzela stroške upravljanja terjatev do dejanskega prenosa upravljalškega nadzora nad terjatvami.

4. ZAHTEVA ZA PREDLOŽITEV ODZIVNEGA POROČILA

Za odpravo ugotovljenih nesmotnosti morajo *Vlada Republike Slovenije, Ministrstvo za finance in Družba za upravljanje terjatev bank, d. d.* v roku 90 dni po prejemu revizijskega poročila predložiti računskemu sodišču odzivno poročilo, ker so bile pri revidiranju poslovanja Vlade Republike Slovenije in Ministrstva za finance v obdobju od 1. 1. 2011 do 31. 12. 2013 pri vzpostavitvi podlag za delovanje Družbe za upravljanje terjatev bank, d. d. in pri prenosu tveganih postavk bank na Družbo za upravljanje terjatev bank, d. d. v letu 2013 ugotovljene nesmotnosti in ker so bile pri revidiranju poslovanja Družbe za upravljanje terjatev bank, d. d. v letu 2013 ugotovljene nepravilnosti in nesmotnosti.

Odzivno poročilo mora vsebovati:

1. navedbo revizije, na katero se nanaša,
2. kratek opis nesmotnosti, ki so bile razkrite z revizijo in
3. izkaz popravljalnih ukrepov.

Izkaz popravljalnih ukrepov mora obsegati navedbo popravljalnih ukrepov in ustrezna dokazila o izvedenih popravljalnih ukrepih za odpravo ugotovljenih nesmotnosti.

4.1 Popravljalni ukrepi Vlade Republike Slovenije

Popravljalni ukrepi *Vlade Republike Slovenije* se morajo nanašati na:

- proučitev odgovornosti oseb, zaposlenih na Ministrstvu za finance in Vladi Republike Slovenije, sodelujočih pri pripravi podlag za odločanje vlade o prenosu tveganih postavk bank na DUTB, zaradi neskladnosti ravnanja s predpisi, in sprejem ustreznih ukrepov – točke 2.2.2.1.b, 2.2.2.2.a, 2.2.2.2.d, 2.2.2.2.e, 2.2.2.2.f in 2.2.2.2.i;
- proučitev smiselnosti določila Zakona o ukrepih za krepitev stabilnosti bank v delu, ki ureja enotirni sistem upravljanja na DUTB, zaradi nejasnih razmerij med nadzornimi funkcijami in funkcijami upravljanja; v primeru, da Vlada Republike Slovenije ne sprejme predloga spremembe tega določila, naj v statutu DUTB natančno opredeli in razmeji nadzorno in upravljavsko funkcijo, zaradi ugotovljenih neučinkovitosti delovanja neizvršnih direktorjev pri nadzoru nad delovanjem vršilcev dolžnosti izvršnih direktorjev, pri odločanju glede pogodb z bankami o prevzemu tveganih postavk bank in pri zagotovitvi sprejema notranjih pravil za delovanje DUTB – točka 2.1.3.c;

- proučitev smiselnosti določila Zakona o ukrepih za krepitev stabilnosti bank v zvezi s prejemki članov upravnega odbora DUTB, ki določa izjemo od uporabe zakona, ki ureja prejemke poslovodnih oseb v gospodarskih družbah v večinski lasti Republike Slovenije in samoupravnih lokalnih skupnosti; v primeru, da Vlada Republike Slovenije sprejme predlog spremembe navedenega določila, naj predloži predlog spremembe državnemu zboru; v primeru, da Vlada Republike Slovenije ne predlaga spremembe navedenega določila državnemu zboru oziroma jih ta ne sprejme, naj v politiki prejemkov določi višino prejemkov izvršnih direktorjev, pri čemer naj bo višina prejemkov primerljiva s prejemki poslovodnih oseb v gospodarskih družbah v lasti Republike Slovenije – točki 2.1.3.j in 2.1.5.2.b;
- ponovno obravnavo politike prejemkov članov upravnega odbora DUTB in sprejem odločitve o:
 - natančni opredelitvi kriterijev za ocenjevanje dela izvršnih direktorjev – točka 2.1.5.2.b;
 - natančni opredelitvi zaposlenih s posebno naravo dela – točki 2.1.5.2.a in 2.1.5.2.b;
 - natančni opredelitvi vrste povračil stroškov in drugih bonitet, do katerih so upravičeni izvršni direktorji – točka 2.1.5.2.b;
 - določitvi višine prejemkov za neizvršne direktorje, pri čemer naj se upoštevajo priporočila upravljalca kapitalskih naložb Republike Slovenije glede prejemkov članov organov nadzora v gospodarskih družbah v lasti Republike Slovenije – točki 2.1.5.2.b in 2.1.5.2.d;
- predložitev načrta aktivnosti za sprejem sprememb in dopolnitev predpisov na podlagi predlogov sprememb in dopolnitev predpisov, ki jih bo pripravilo Ministrstvo za finance, z namenom jasne opredelitve določil – točke 2.1.2.e, 2.1.3.b, 2.1.3.d, 2.1.3.e, 2.1.3.f, 2.1.3.g, 2.1.3.h, 2.1.3.k, 2.1.3.n, 2.1.3.p, 2.1.3.q, 2.1.3.1, 2.1.4.a, 2.1.4.g, 2.2.1.1 in 2.2.2.2.j.

4.2 Popravljalni ukrepi Ministrstva za finance

Popravljalni ukrepi *Ministrstva za finance* se morajo nanašati na predložitev načrta aktivnosti (z navedbo rokov za izvedbo teh aktivnosti ter odgovornih oseb), za pripravo in posredovanje gradiva za Vlado Republike Slovenije za obravnavo predloga sprememb predpisov, ki naj urejajo:

- datum prenehanja obstoja DUTB in obveznost DUTB, da vsako leto odproda vsaj 10 odstotkov ocenjene vrednosti pridobljenih sredstev, pri čemer naj odločitev temelji na analizi ustreznosti datuma prenehanja obstoja DUTB dne 31. 12. 2017 in analizi ustreznosti vsakoletne obvezne prodaje vsaj 10-odstotne vrednosti od ocenjene vrednosti pridobljenih sredstev – točka 2.1.2.e;
- načela delovanja DUTB, da bo določena vsebina načel in bodo pri tem upoštevane Smernice za korporativno upravljanje družb v državni lasti – točka 2.1.3.n;
- ukrepe za krepitev stabilnosti bank, da bo določen način izvajanja ukrepov, zlasti način izvedbe odplačnega prenosa tveganih postavk bank na DUTB – točka 2.1.3.b;
- cilje in naloge DUTB, ob upoštevanju smernic delovanja DUTB in odgovornosti DUTB za izvajanje nalog – točka 2.1.3.k;
- naložbeno strategijo in politiko upravljanja s premoženjem na DUTB, ki ga sprejme DUTB od bank, da bodo določeni roki za sprejem, organi za odobritev in način spremljanja izvajanja strateških ciljev in politike upravljanja – točka 2.1.3.f;
- uporabo določb zakona, ki ureja integriteto in preprečevanje korupcije, tako da se bo v celoti uporabljal tudi za neizvršne direktorje – točka 2.1.3.d;

- vsebino nadzora Ministrstva za finance nad delovanjem DUTB, da bo zagotovljeno redno spremljanje poslovanja DUTB, in opredeljeni roki in vsebina poročanja Vladi Republike Slovenije o zaključkih izvedenega nadzora ter o ugotovitvah iz rednega spremljanja poslovanja DUTB – točka 2.1.3.p;
- roke in vsebino poročil DUTB o poslovanju, ki jih predloži Ministrstvu za finance, Vladi Republike Slovenije in Državnemu zboru Republike Slovenije, ob upoštevanju rokov, ki jih določajo predpisi, ki urejajo javne finance, in uskladitev načina poročanja s smernicami o delovanju DUTB – točka 2.1.3.q;
- nadomestila za kritje stroškov delovanja DUTB, če SSB ni oblikovan; če se nadomestila za stroške DUTB pokrivajo iz proračuna Republike Slovenije v višini, ki presega sredstva DUTB, naj bodo opredeljena tudi merila in pogoji za presojo upravičenosti višine presežka stroškov nad sredstvi DUTB, ustrezne omejitve glede tega presežka in obveznost pridobitve soglasja Ministrstva za finance pred podpisom pogodbe o kritju nadomestil za stroške DUTB – točki 2.1.3.f in 2.1.3.h;
- opredelitev pojma in načina posvetovanj Vlade Republike Slovenije z Banko Slovenije pri odločanju vlade glede sprejema podzakonskih aktov za urejanje posameznih področij, ki jih določa ZUKSB – točka 2.1.4.a;
- namen in vsebino pogodbe, ki jo Ministrstvo za finance sklene z DUTB v zvezi s pripravo, spremljanjem in podelitvijo poroštev in poročanjem o poroštvih ter plačilo za izvajanje storitev – točka 2.1.3.e;
- naloge in vrste odločitev, ki jih sprejme medresorska komisija ter vsebino in roke za poročanje vladi o njenem delu – točka 2.2.1.1;
- opredelitev rednega poročanja Ministrstva za finance vladi o učinkih izvedenih ukrepov v bankah in kriterijev za ocenjevanje teh učinkov – točka 2.2.2.2.j;
- opredelitev vrste in višine vseh stroškov DUTB, ki jih DUTB povrnejo banke, ki so deležne ukrepov po ZUKSB, in vseh stroškov, ki jih plača DUTB – točka 2.1.3.g;
- določitev, katere institucije oziroma organi opredelijo tvegane postavke bank, ki se prenesejo na DUTB, in katere institucije pri tem sodelujejo in na kakšen način – točka 2.1.4.g;
- opredelitev razlike v prenosni vrednosti sredstev, ki se prenesejo na DUTB, glede na vključenost ali nevključenost stroškov upravljanja in financiranja v prenosni vrednosti – točka 2.1.4.g;
- možnosti DUTB, da naloži bankam, da konvertirajo določen del kreditov družbam v lastniški kapital teh družb ali podrejeno posojilo – točka 2.1.3.1;
- seznanitev Vlade Republike Slovenije z morebitnim prenosom tveganih postavk iz DUTB nazaj na banke v primeru uveljavitve pravice do povratnega prenosa in določitev vsebine informacije Evropske komisije glede prenosnih vrednosti tveganih postavk – točka 2.1.4.g.

4.3 Popravljalni ukrepi Družbe za upravljanje terjatev bank, d. d.

Popravljalni ukrepi *Družbe za upravljanje terjatev bank d. d.* se morajo nanašati na:

1. sprejem notranjih aktov, v katerih bo opredelila:
 - roke in kriterije za spremljanje ravnanja s skrbnostjo dobrega gospodarstvenika v skladu z načeli preglednosti, učinkovitosti, gospodarnosti in uspešnosti – točka 2.3.1.b;
 - postopek izvajanja revizije zakonitosti, gospodarnosti in učinkovitosti procesov odobrevanja kreditov in naložb ter rabe sredstev kreditov, ki se vodijo kot oslabitve v bilancah – točka 2.3.1.b;
 - roke in metode za merjenje in ocenjevanje uspešnosti povečevanja vrednosti prevzetega premoženja bank – točka 2.3.1.b;
 - način ocenjevanja dela upravnega odbora – točka 2.3.4.e;
 - spremljanje izvajanja zakonsko določenega cilja ustanovitve na način, določen v Zakonu o ukrepih Republike Slovenije za krepitev stabilnosti bank, ter roke in odgovorne osebe za redno ocenjevanje izvajanja zakonsko določenega cilja ustanovitve – točka 2.3.4.e;
2. dopolnitev Poslovnika o delu upravnega odbora, ki naj ureja način odobritve in nadzora nad izdatki izvršnih direktorjev – točka 2.3.3.c;
3. določitev kvalitativnih in kvantitativnih individualnih ciljev za izvršne direktorje in zaposlene s posebno naravo dela, cilje organizacijskih enot in skupne poslovne cilje ter merila za presojo uspešnosti doseganja ciljev izvršnih direktorjev – točka 2.3.4.e;
4. v zvezi z variabilnim delom prejemkov za izvršne direktorje in druge zaposlene s posebno naravo mora v notranjih aktih določiti:
 - skupni znesek izplačil variabilnega dela prejemkov za izvršne direktorje in druge zaposlene s posebno naravo dela glede na izpolnitev zastavljenih ciljev – točka 2.3.4.e;
 - maksimalni delež, ki ga v razmerju do fiksnega dela prejemka lahko predstavlja variabilni del – točka 2.3.4.e;
 - del variabilnega prejemka, ki mora biti izplačan po obdobju odložitve, ki traja najmanj do konca mandata zaposlenega – točka 2.3.4.e;
 - pogoje za zmanjšanje variabilnega dela prejemka in odloženih variabilnih prejemkov iz prejšnjih obdobj v primeru nezadostne delovne uspešnosti posameznika, organizacijske enote ali družbe – točka 2.3.4.e;
5. uskladitev določbe v pogodbah o poslovođenju v zvezi s plačili, ki presegajo dogovorjen obseg dela in v zvezi z odpravninami s politiko prejemkov – točka 2.3.4.g;
6. uskladitev določil notranjega akta Politika povračila stroškov s politiko prejemkov in dopolnitev tega notranjega akta na način, da uredi:
 - način odobritve in nadzora potnih nalogov za člane upravnega odbora – točka 2.3.3.c;
 - najvišji dovoljeni mesečni znesek porabe službenega telefona – 2.3.3.c;
 - določi vrsto službenih poti, za katere neizvršnim direktorjem pripada povračilo stroškov – točka 2.3.3.c;
 - določi vrste in najvišje zneske stroškov, ki jih bo povrnila neizvršnim direktorjem, in za katere bo obračunala boniteto – točka 2.3.3.c;
7. sprejem notranjega akta, ki bo urejal postopek obravnave pobud bank, pripravo predlogov za vlado o uporabi ukrepov, vključno z merili za presojo glede potrebnosti ukrepanja v banki in za

oceno, ali kapitalske ustreznosti banke ne bi bilo mogoče doseči brez uporabe javnih sredstev – točka 2.3.6.1.f;

8. sprejem Poslovnika o delu izvršnih direktorjev, s katerim naj se opredelijo poslovodne pristojnosti izvršnih direktorjev, določijo tekoči posli, določi postopke za odločanje in primere, v katerih se morajo izvršni direktorji posvetovati s kreditnim ali naložbenim odborom, ali drugim notranjim aktom uredijo medsebojna razmerja med njimi, določi vsebina poročil upravnemu odboru DUTB, vključno s poročili o izvrševanju sklepov upravnega odbora, nadomeščanje v primeru odsotnosti in razdelitev področij dela in druga administrativno tehnična vprašanja – točka 2.3.3.b;
9. sprejem odločitve upravnega odbora DUTB, s katero bo določil vrste poslov in vrednosti, nad katerimi morajo izvršni direktorji pridobiti soglasje upravnega odbora ali sprejemati odločitve vsaj po načelu štirih oči – točka 2.3.6.4.i;
10. sprejem notranjih pravil, ki bodo urejala postopke in sistem notranjih kontrol pri prevzemanju tveganih postavk bank in pri postopkih izdaje obveznic – točki 2.3.6.3.2.c in 2.3.6.6.b.

Po drugem odstavku 29. člena ZRacS-1 je odzivno poročilo uradna listina, ki jo potrdi odgovorna oseba uporabnika javnih sredstev s svojim podpisom in pečatom. Računsko sodišče bo ocenilo verodostojnost odzivnega poročila, to je resničnost navedb o popravljalnih ukrepih, in po potrebi opravilo revizijo odzivnega poročila na podlagi četrtega odstavka 29. člena ZRacS-1. Prav tako bo ocenilo zadovoljivost sprejetih popravljalnih ukrepov.

Če odzivno poročilo ne bo predloženo v roku, določenem v tem revizijskem poročilu, stori odgovorna oseba uporabnika javnih sredstev prekršek po tretjem odstavku 38. člena ZRacS-1. Če uporabnik javnih sredstev, ki bi moral predložiti odzivno poročilo, niti v roku 15 dni po izteku roka za predložitev odzivnega poročila računskemu sodišču ne predloži odzivnega poročila, se šteje, da uporabnik javnih sredstev krši obveznost dobrega poslovanja⁷⁷⁴. Prav tako opozarjamo, da se neresnične navedbe v odzivnem poročilu obravnavajo kot neresnične navedbe v uradni listini (drugi odstavek 29. člena ZRacS-1).

Če bo računsko sodišče v porevizijskem postopku ugotovilo, da Vlada Republike Slovenije, Ministrstvo za finance in Družba za upravljanje terjatev bank, d. d. kršijo obveznost dobrega poslovanja, bo ravnalo v skladu s sedmim do štirinajstim odstavkom 29. člena ZRacS-1.

⁷⁷⁴ 3. točka prvega odstavka 37. člena PoRacS.

5. PRIPOROČILA

5.1 Priporočila Vladi Republike Slovenije

Vladi Republike Slovenije priporočamo, naj:

- prouči odgovornost članov upravnega odbora DUTB, ki so bili člani ali vršilci dolžnosti članov upravnega odbora DUTB v letu 2013 in so še vedno člani upravnega odbora DUTB, in sprejme ustrezne ukrepe na skupščini DUTB, v skladu z določili sedmega in osmega odstavka 8. člena Zakona o ukrepih Republike Slovenije za krepitev stabilnosti bank, v povezavi s trinajstim odstavkom 11. člena Zakona o ukrepih Republike Slovenije za krepitev stabilnosti bank zaradi ugotovljenih nepravilnosti, neučinkovitosti in negospodarnosti pri poslovanju DUTB v letu 2013;
- prouči odgovornost vseh oseb, ki so sodelovale pri pripravi, predlaganju ter sprejetju predloga Zakona o ukrepih Republike Slovenije za krepitev stabilnosti bank ter drugih predpisov, saj se je učinek tako sprejetih predpisov odražal v nesmotrnostih vzpostavitve pogojev za delovanje DUTB; prispevek oseb, ki so pri tem sodelovale, je namreč pomemben, saj večina pripomb drugih organov (na primer Državnega sveta Republike Slovenije, Službe Vlade Republike Slovenije za zakonodajo, Zakonodajno-pravne službe državnega zbora, Banke Slovenije, Komisije za preprečevanje korupcije) ni bila upoštevana;
- v skladu s priporočili Evropske komisije, z namenom ohranjanja finančne stabilnosti s preudarnim nadzorom in boljšimi strukturami upravljanja, sprejme celovito strategijo za slovenski bančni sektor;
- prouči možnosti optimalnejšega delovanja medresorske komisije na način, da s predpisi opredeli:
 - merila za odločanje medresorske komisije o izboru izvajalcev skrbnih pregledov in obremenitvenih testov v bankah in podlage za odločanje o obsegu in pogojih izvedbe skrbnih pregledov in obremenitvenih testov v bankah;
 - merila in zahteve, ki jih lahko določi medresorska komisija bankam, da jih upoštevajo pri pripravi poslovnih strategij;
 - merila, na podlagi katerih medresorska komisija poda oceno o izpolnjevanju pogojev bank za izvedbo ukrepov;
 - vsebino predloga medresorske komisije vladi glede odločanja vlade o uporabi ukrepov, ki naj vključuje tudi stališče medresorske komisije glede seznama tveganih postavk banke, ki se prenaša na DUTB in stališče glede osnutka pogodbe o prenosu tveganih postavk banke na DUTB;
 - način poročanja vladi o njenem delu;
- sprejme spremembe statuta DUTB, da bo:
 - vsebina statuta DUTB usklajena z mnenjem Banke Slovenije in
 - urejen način izbire predsednika upravnega odbora DUTB in način financiranja DUTB;

- pri sprejemanju strategije Slovenskega državnega holdinga, d. d. pri upravljanju kapitalskih naložb v lasti Republike Slovenije upošteva tudi odločitev pri ureditvi gospodarske javne službe sistemskega operaterja distribucijskega omrežja električne energije in v primeru zagotavljanja 100-odstotnega lastniškega deleža v petih elektropodjetjih upošteva, da je del delnic teh petih elektropodjetij v lasti DUTB, Sklada za financiranje razgradnje Nuklearne elektrarne Krško in drugih pravnih subjektov v državni lasti, katerih namen pa je prodati te delnice; zato vladi priporočamo, naj čimprej zagotovi zamenjavo delnic elektropodjetij z drugimi finančnimi naložbami in tako poveča svoj lastniški delež ter se izogne temu, da bi te družbe delnice prodale na trgu, Slovenski državni holding, d. d. pa bi jih za račun države potem kupoval nazaj.

5.2 Priporočila Ministrstvu za finance

Ministrstvu za finance priporočamo, naj pripravi predlog sprememb statuta DUTB in ga posreduje v sprejem vladi, v katerem bo:

- vsebina usklajena z Banko Slovenije;
- urejen način izbire predsednika upravnega odbora DUTB in način financiranja DUTB in
- opredeljena vrednost vseh poslov (ne le za ukrepe, namenjene krepitvi stabilnosti bank), nad katerim morajo izvršni direktorji DUTB ali upravni odbor DUTB pridobiti soglasje skupščine DUTB.

5.3 Priporočila Družbi za upravljanje terjatev bank, d. d.

Družbi za upravljanje terjatev bank, d. d. priporočamo, naj:

- delnic elektropodjetij ne prodaja na trgu, temveč naj jih zamenja za druge naložbe, s katerimi upravlja Slovenski državni holding, d. d.

Pravni pouk

Tega poročila na podlagi tretjega odstavka 1. člena ZRacS-1 ni dopustno izpodbijati pred sodišči in drugimi državnimi organi.

Tomaž Vesel,
generalni državni revizor

Priloge: 22

Poslano:

1. Vladi Republike Slovenije,
2. Ministrstvu za finance,
3. Družbi za upravljanje terjatev bank, d. d.,
4. arhivu.

6. PRILOGE

- Priloga 1: Povzetek vsebine predlogov Ministrstva za finance in Banke Slovenije glede možnih načinov reševanja problema oslabljenih sredstev bank;
- priloga 2: Razlike v značilnostih, prednostih in slabostih predlaganih ukrepov Ministrstva za finance za krepitev stabilnosti bank;
- priloga 3: Časovnica sprejema Zakona o ukrepih Republike Slovenije za krepitev stabilnosti bank;
- priloga 4: Povzetek mnenja Evropske centralne banke o osnutku Zakona o ukrepih Republike Slovenije za krepitev stabilnosti bank z dne 19. 9. 2012;
- priloga 5: Časovnica sprejemanja Uredbe o izvajanju ukrepov za krepitev stabilnosti bank;
- priloga 6: Časovnica sprejemanja spremembe Uredbe o izvajanju ukrepov za krepitev stabilnosti bank;
- priloga 7: Časovnica sprejemanja nove Uredbe o izvajanju ukrepov za krepitev stabilnosti bank;
- priloga 8: Časovnica pomembnejših dogodkov, povezanih s prenosom tveganih postav k NLB in NKBM na DUTB;
- priloga 9: Opredelitev pojmov iz pogodb o prenosu z NLB oziroma NKBM
- priloga 10: Podatki o primerljivih institucijah za reševanje slabih terjatev bank v drugih evropskih državah;
- priloga 11: Bruto dohodki neizvršnih direktorjev, izplačila, obračunane bonitete in skupni stroški DUTB v letu 2013 (vsota bruto dohodkov in prispevkov);
- priloga 12: Prejemki vršilcev dolžnosti izvršnih direktorjev v letu 2013;
- priloga 13: Vsebina pogodb, sklenjenih med DUTB in družbo Quartz+Co;
- priloga 14: Pregled pogodb, računov in opravljenih enot (*FTE weeks*) družbe Quartz+Co;
- priloga 15: Neto izpostavljenosti za terjatve in naložbe, namenjene prenosu iz NLB na DUTB;
- priloga 16: Pregled vrednosti za 13 skupin gospodarskih družb;
- priloga 17: Prenosne vrednosti tveganih postavk in vrednosti izdanih obveznic za NLB;
- priloga 18: Prenosne vrednosti tveganih postavk in vrednosti izdanih obveznic za NKBM;
- priloga 19: Časovnica usklajevanja pogodb, njihovih osnutkov in prevodov;
- priloga 20: Bilanca stanja DUTB na dan 31. 12. 2013;
- priloga 21: Izkaz poslovnega izida DUTB za obdobje od 19. 3. do 31. 12. 2013;
- priloga 22: Povzetek vsebine poročila o lastnem poslovanju in poslovanju Sklada za stabilnost bank v letu 2013, ki ga je DUTB posredovala državnemu zboru 22. 5. 2014.

Priloga 1: Povzetek vsebine predlogov Ministrstva za finance in Banke Slovenije glede možnih načinov reševanja problema oslavljenih sredstev bank

Predlog Ministrstva za finance je vključeval:

1. Predlagane modele:

- znotraj banke; ustanovitev jamstvene sheme za sredstva ali ustanovitev enote za institucionalno prestrukturiranje in
- zunaj banke; ustanovitev namenske družbe ali ustanovitev družbe za upravljanje. Za družbo za upravljanje⁷⁷⁵ (v nadaljevanju: družba), ki jo ustanovi država, je bistvena cena po kateri bo odkupila slabe naložbe in posledično višina potrebnih slabitev oziroma odpisov, ki jih morajo odpraviti. Iz predloga izhaja, da je ta shema mogoča, če je prisotna politična volja in če si država lahko privošči ta zanjo relativno drag model. Očiščena dobra banka se navadno dokapitalizira z zasebnim kapitalom. Prednosti: razdružitev banke, jasn fokus poslovanja in povečane strateške opcije za dobro banko. Slabosti: kompleksnost ustanovitve, garancija za nadaljnje financiranje, operativna kompleksnost, dodatni stroški za poslovanje družbe in ocena vrednosti slabih naložb, ki se prenašajo na družbo in posledično potrebne slabitve na dobri banki. Kot primer uporabe modela ustanovitve družbe v praksi je predstavljen primer zakonodaje sprejete leta 1992 na Švedskem in v letu 2009 na Irskem in v Nemčiji.

2. Vprašanja, na katera se je potrebno osredotočiti pred odločitvijo o modelu reševanja slabih naložb bank:

- ugotoviti obseg slabih naložb, zlasti v sistemsko pomembnih bankah,
- ugotoviti najbolj problematične terjatve,
- upoštevati, da so nekatere banke že ustanovile ustrezne notranje enote za interno prestrukturiranje in ločile obravnavo slabih naložb od ostalega poslovanja,
- upoštevati, da banke v Sloveniji posebnih namenskih družb za namene slabih naložb še niso ustanovile,
- določiti primeren način vrednotenja slabih naložb (cena odkupa terjatev),
- v primeru izbire ustanovitve družbe si bo potrebno prizadevati, da se pritegne zasebne vlagatelje, da sodelujejo pri odkupu slabih naložb,
- v primeru prenosa na novo entiteto bo potrebno zagotoviti aktivno upravljanje teh naložb, zlasti da se v primeru angažiranja proračunskih sredstev le-ta povrnejo tudi preko aktivnega upravljanja in
- potrebno bo tesno sodelovanje z Banko Slovenije, ki mora predpisati način opredelitve slabih naložb bank ter njihovo razvrščanje ter njihovo razvrščanje ter nato v konkretnih primerih presoditi ali obstoji upravičenost prenosa slabih naložb na izbrani model reševanja slabih naložb.

Ministrstvo za finance je na podlagi proučitve primerjalno pravne ureditve zaključilo, da se kaže kot ena od sprejemljivih rešitev, da v Sloveniji država prevzame aktivno vlogo pri reševanju problema slabih bančnih bilanc in sprejme ukrepe za njihovo izboljšanje, tudi z angažiranjem javnih sredstev. Po oceni Ministrstva za finance bi kazalo kot enega od primernih modelov še posebej proučiti nemški model (SoFFin).

⁷⁷⁵ Agregatna AMC - *Asset Management Company*.

3. Načela za takšno rešitev in osnovne značilnosti konkretne izvedbe:

- čim prej omogočiti konec kreditnega krča. Potrebno je sprejeti vse potrebne ukrepe, da bodo banke spet začele povečevati obseg posojil in očistiti bančne bilance,
- preglednost in odgovornost; potrebno je javnost seznaniti z dimenzijo problema, tako da bodo davkoplačevalci seznanjeni z ukrepi, ki jih država izvaja na tem področju in vzporedno je potrebno ugotoviti in uveljaviti odgovornost za nastanek slabih terjatev,
- hitrost izvedbe; ključne spremembe je potrebno izvesti v čim krajšem možnem času, ker bo v nasprotnem primeru možno zadolževanje države samo po zelo visokih obrestnih merah kar je nevzdržno in
- srednjerочно dobi država večji del sredstev povrnjenih.

4. Ocena kreditnega tveganja v bankah:

Delež slabih terjatev do dolžnikov, ki zamujajo s poravnavo več kot 90 dni, se je v letih 2011 in 2012 povečalo bolj kot v letu 2009. Poslabševanje kakovosti kreditnega portfelja naj bi bila tudi posledica vztrajnega zniževanja kreditne aktivnosti bank. Banke naj bi premalo aktivno sodelovale s podjetji pri njihovem poslovnem in finančnem prestrukturiranju ter naj bi si premalo prizadevale za ohranjanje dobrih komitentov. Pasivnost bank in napačna presoja v tem procesu naj bi vodila v večje odpise slabih terjatev in zgolj v povečevanje slabitev. Na izrazit porast oslabitev naj bi vplivalo tudi razvrednotenje premoženja, prejetega v zavarovanje posojil.

5. Aktivnosti v zvezi s pripravo ukrepov za čiščenje bančnih bilanc:

Ministrstvo za finance je v bankah, kjer ima država svoj pomembni delež, predlagalo skrbni pregled poslovanja⁷⁷⁶ in na tej podlagi ocenilo, da je najverjetnejša ocena kapitalske luknje v navedenih treh bankah med 500.000.000 evri in 1.000.000.000 evri. Zgornja meja predstavlja približno 5,6 odstotka slovenskega BDP in upošteva realizacijo vseh poslovnih tveganj, neaktivnost bank pri ukrepih na strani aktive in slabo unovčitev zavarovanj. Po oceni Ministrstva za finance naj ne bi bila izključena možnost, da bodo skrbni pregledi razkrili še neznana dodatna tveganja.

6. Oceno morebitnih tveganj, povezanih z uporabo ukrepov za čiščenje bančnih bilanc:

V zvezi z unovčevanjem zavarovanj, danih v bančnih posojilih, iz katerih izvirajo slabe terjatve bank, naj bi obstajalo tveganje nezaželenega vpliva na trg. Takšen vpliv naj bi se pokazal najmanj na dva načina:

- zaradi slabega stanja slovenskega gradbenega sektorja se je v bilancah bank nakopičilo veliko slabih terjatev, ki so zavarovane s stranskimi pravicami na nepremičninah. Z unovčitvijo zavarovanj in v želji po čimprejšnji odprodaji bi presežna ponudba na trgu bistveno zmanjšala vrednost zaseženih in vseh drugih nepremičnin na trgu in
- v primerih, ko zavarovanja pomenijo stranske pravice na kapitalskih naložbah v gospodarskih družbah, bi se oslabila pogajalska pozicija družbe do potencialnih, najverjetneje tujih investorjev, ki bi vedeli da je naloga družbe v najkrajšem možnem času odprodati te kapitalske naložbe kar bi posledično vodilo v prodajo pod slabšimi pogoji.

Predlog Banke Slovenije je vključeval:

Predlog Banke Slovenije je bil oblikovan kot izhodišče za razpravo o možnih poslovnih modelih prestrukturiranja bank, ki naj bi bili osnova za oblikovanje morebitnih zakonodajnih predlogov

⁷⁷⁶ Skrbni pregled je v tem obdobju potekal v NKBM, v Abanki in v NLB je bil že zaključen.

oziroma drugih pravnih podlag. Pri oblikovanju modela prestrukturiranja naj bi bilo treba upoštevati naslednja vprašanja:

7. Kdo je nosilec prestrukturiranja; možni nosilci prestrukturiranja (prisilni in prostovoljni) in ukrepi prestrukturiranja se glede na nosilca delijo na:
 - tiste, ki jih izvaja Banka Slovenije prisilno (v okviru ukrepov in pristojnosti nadzora) in
 - tiste, ki se izvajajo na ravni samoregulacije (na podlagi splošnih pogodbenih ureditev in pravil korporacijskega prava).
8. Kateri ukrepi prestrukturiranja so glede na konkretne okoliščine najprimernejši za doseganje optimalnih učinkov (stroškovno, časovno in z vidika učinkov na širše gospodarstvo):
 - dokapitalizacija banke; veljavna ureditev v ZBan-1 daje podlago za izvedbo dokapitalizacije banke⁷⁷⁷,
 - ustanovitev posebne namenske družbe⁷⁷⁸; izvede se v skladu z ZGD-1. Prevzemnik slabih terjatev je praviloma novoustanovljen subjekt, ki ga lahko ustanovijo: banke ali država ali se ustanovi kot gospodarska družba z mešanim lastništvom bank in države. Posebna namenska družba se lahko ustanovi: s prenosom (slabih) terjatev, s prenosom vrednostnih papirjev ali s prenosom nepremičnin (ali drugega premoženja).

Viri financiranja prestrukturiranja: glede učinkovitosti ukrepov reševanja je iskanje zasebnih rešitev⁷⁷⁹ lahko problematično, ker zahteva usklajen pristop med različnimi zasebnimi interesi, pri prenosu na državne (javne) institucije je vprašljivo zaradi dejstva, ker bi te institucije osredotočile upravljanje z naložbami na izterjavo v okviru stečajnih postopkov. Ni za pričakovati, da bi država lahko učinkovito, kot nosilec prestrukturiranja, oblikovala in izvajala programe prestrukturiranja posameznih dolžnikov. O prenosu na javno namensko družbo je po oceni Banke Slovenije smiselno razmišljati le glede tistih terjatev, pri katerih ni realnih možnosti za uspešno prestrukturiranje in je stečaj zelo verjeten ali že poteka. Veljavna ureditev v Zakonu o javnih financah tako ne vsebuje več izrecne podlage za izvajanje ukrepov finančne pomoči države za omejitev učinkov finančne krize kljub dejstvu, da je Evropska komisija veljavnost kriterijev za dopustne oblike finančnih pomoči večkrat podaljšala. V zvezi z uporabo javno finančnih virov je Banka Slovenije menila, da ureditev v Zakonu o upravljanju kapitalskih naložb⁷⁸⁰ oziroma drugih predpisih ni ustrezna podlaga za izvajanje ukrepov države za prestrukturiranje, glede predloga zakona o SDH je menila, da glede na številne pomanjkljivosti in neskladnosti tega predloga v zvezi z določbami o prenosu terjatev bank na SDH ni mogoče implementirati brez obsežnih prilagoditev drugih določb tega zakona. Po mnenju Banke Slovenije bi bilo potrebno zaradi omejenih možnosti zadolževanja države ukrepe države usmeriti predvsem v tiste modele prestrukturiranja, ki vključujejo sodelovanje države v obliki poroštev bankam oziroma namenski družbi in zato bi bilo primerneje, da se vsebina glede oblik udeležbe države pri prestrukturiranju bank uredi v posebnem zakonu o prestrukturiranju.

- vidik državnih pomoči; v skladu s pogodbo o delovanju Evropske unije mora biti o vseh načrtih za dodelitev ali spremembo pomoči Evropska komisija obveščena dovolj zgodaj, da

⁷⁷⁷ Zaradi prestrukturiranja pod rednimi pogoji na podlagi ZGD-1 z denarnimi vložki oziroma tudi s stvarnimi vložki pod izrednimi pogoji na podlagi ZBan-1.

⁷⁷⁸ Angl.: "*Special purpose vehicle (SPV)*".

⁷⁷⁹ Zasebno finančne rešitve: oblikovanje sklada za reševanje ali dogovor med finančnimi institucijami.

⁷⁸⁰ Uradni list RS, št. 38/10, 18/11, 77/11, 22/12, 105/12.

lahko predloži pripombe. Evropska komisija poudarja, da gre za dopustno obliko državne pomoči pri ukrepih finančne pomoči za oslabiljena sredstva, če je zagotovljeno ustrezno vrednotenje sredstev, ki ga potrdijo zunanji strokovnjaki in nadzorni organ.

- Okvir posameznih modelov prenosa terjatev: po veljavni zakonski ureditvi so predpostavke za učinkovit prenos terjatev opredeljene v Obligacijskem zakoniku glede prenosa terjatev s prodajo (1. in 2. model) oziroma v ZGD glede prenosa kot stvarni vložek (3. model):
 - Prvi model: prenos na zasebno namensko družbo (ki jo ustanovi banka) z nadomestilom države v obliki obveznic; banka določi pravila upravljanja v dogovoru z državo in določi se okvir na podlagi katerega donosi iz upravljanja s prenesenimi terjatvami pripadajo državi.
 - Drugi model: prenos na javni holding z nadomestilom države v obliki obveznic; holding samostojno ali preko odvisne družbe upravlja s terjatvami (banke niso vključene v upravljanje), prenos terjatev se izvede na podlagi ponudbe holdinga bankam, država v okviru avkcij izda v vrednosti terjatev obveznice in jih izroči banki (za račun holdinga).

Pri obeh modelih se za zadolževanje države (za izdajo obveznic) določi podlaga preko obsega, ki ga določa Zakon o javnih financah. Podlaga za ukrepe države je ocena vrednosti terjatev, ki jo poda pooblaščen revizor in je tudi podlaga za določitev premije, ki jo mora plačati banka za pomoč države.

- Tretji model: prenos terjatev na zasebno namensko družbo, ki jo ustanovi banka z denarnim vložkom in nanjo prenese razvrščene terjatve. Namenska družba izda obveznice za katere pridobi poroštvo države in jih kot nadomestilo za prenesene terjatve izroči banki. Banka določi pravila upravljanja v družbi, donosi iz upravljanja se uporabijo za pokrivanje stroškov delovanja družbe. Oblikuje se podlaga za izdajanje poročstva države preko obsega, ki ga določa Zakon o javnih financah ali sprejeti proračun.
- Četrty model: brez prenosa terjatev s poroštvom države banki za razvrščene terjatve; država objavi avkcijo za izdajo poroštev bankam za določene razvrščene terjatve bank, upravičene banke oblikujejo predlog portfeljev in banka in država skleneta pogodbo o poroštvu v kateri se določijo pogoji in pravila upravljanja z razvrščenimi terjatvami v okviru bilanc bank za katera je dano poroštvo države. Zakonsko se uredi pristojnost države za izvedbo avkcije in možnost izdajanja poroštev države preko obsega, ki je določen v Zakonu o javnih financah in tekočem proračunu.

Priloga 2: Razlike v značilnostih, prednostih in slabostih predlaganih ukrepov Ministrstva za finance za krepitev stabilnosti bank

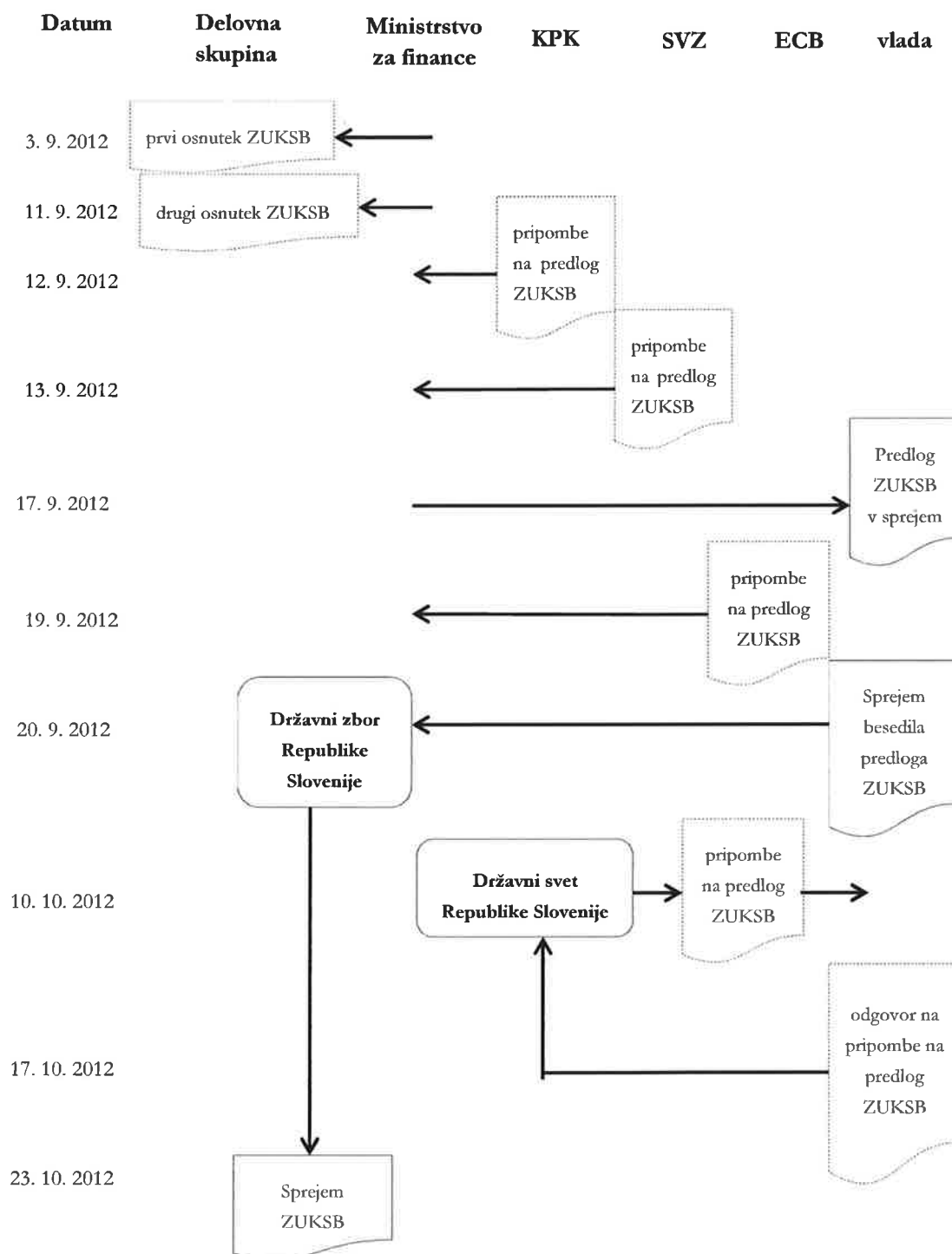
Ukrep	Značilnosti	Prednosti	Slabosti
Poroštvo države za obveznosti družbe za upravljanje v lasti delničarjev banke	-ustanovi banka -kapital banke se deli na dva dela, -na družbo se prenesejo slabe terjatve po knjigovodski vrednosti v zameno za obveznice, -donosi iz upravljanja slabih terjatev se uporabijo za kritje stroškov družbe in prestrukturiranje dolžnikov.	-ločitev slabih terjatev iz bilance stanja banke, -ni potrebna takojšnja prepoznavna izgub na banki, -potencialne izgube nosijo delničarji banke v daljšem obdobju, -banka prejme obveznice s poroštvom države, -jasen fokus poslovanja banke in možna prodaja očiščene banke,	-kompleksnost ustanovitve, -operativna kompleksnost, -dodatni stroški za poslovanje družbe, -možna dokapitalizacija banke zaradi zmanjšanja osnovnega kapitala.
Poroštvo države za obveznosti družbe za upravljanje v lasti banke (hčerinska družba)	-ustanovi banka in je lastnica, -pravila delovanja so v dogovoru z državo, -financiranje z lastniškim kapitalom in izdajo obveznic za katere jamči država, -slabe terjatve se prenesejo (po knjigovodski vrednosti) v zameno za obveznice, za katere jamči država, -donosi iz upravljanja slabih terjatev se uporabijo za pokritje stroškov poslovanja družbe.	-ločitev slabih terjatev iz bilance stanja banke, -ni potrebna takojšnja prepoznavna izgub na banki, -poroštvo države je pogojna obveznost, -banka prejme obveznice s poroštvom države, -jasen fokus poslovanja banke in povečane strateške opcije za banko -banka zagotovi infrastrukturo in znanje.	-družba se izkazuje v konsolidirani bilanci banke, -kapital družbe se odšteje od primernega kapitala za zagotavljanje kapitalske ustreznosti banke, -kompleksnost ustanovitve, -operativna kompleksnost, -dodatni stroški za poslovanje družbe, -slabše možnosti za prodajo deleža v banki, ker tveganja slabih terjatev nosi banka.
Prenos slabih terjatev na Agencijo za upravljanje slabih terjatev	-država ustanovi agencijo, -slabe terjatve se prenesejo po tržni vrednosti ali po dolgoročni ekonomski vrednosti ⁷⁸¹ , -agencija se financira s poslovanjem, obveznicami, posojili in sredstvi iz proračuna, -agencija lahko izda obveznice s poroštvom države in najema posojila za odkupe terjatev.	-ločitev slabih terjatev izven bilance stanja banke, -poroštvo države je pogojna obveznost države, -banka prejme obveznice agencije s poroštvom države, -zmanjšanje tvegane aktive banke, -jasen fokus poslovanja banke in povečane strateške opcije za banko, -možna prodaja tako očiščene banke -možnost prenosa slabih terjatev na Agencijo iz več bank	-v banki se takoj prepoznajo izgube in je potrebna takojšnja dokapitalizacija, -potencialne izgube Agencije nosijo davkoplačevalci, -Agencija nima znanja za upravljanje terjatev, -težje prestrukturiranje dolžnikov in več stečajnih postopkov in -dodatni stroški za poslovanje Agencije.

⁷⁸¹ Po dolgoročni ekonomski vrednosti v primerih, ko trgi za določene terjatve ne delujejo.

Ukrep	Značilnosti	Prednosti	Slabosti
Jamstvena shema države za banke	-banka ohrani slabe naložbe v svojih bilancah, država jamči za nadaljnje izgube, -vzpostavi se obveznost države za obveznosti dolžnikov ki so slabe terjatve, -osnova za določanje jamstva je tržna ali dolgoročna ekonomska vrednost terjatve, -določeno institucijo (SID banko) se pooblasti za izdajo jamstev, -banka plača za jamstva provizijo in nadomestila za stroške, -ob izdaji jamstva se dogovorijo ukrepi za omejitve poslovanja banke.	-enostavna in hitra vzpostavitev sheme, -manjša začetna izpostavljenost države, -fleksibilnost, ker je mogoča individualna obravnava bank, -povečano zaupanje v bančni sistem, -ni takojšnjega prepoznavanja izgub banke, -zmanjšanje tvegane aktive in nižje kapitalske zahteve	-sheme primerne za prehodno obdobje, ko se pričakuje izboljšanje stanja v kasnejšem obdobju, -v bančni sistem se ne zagotovi svežih virov, -banka zapade pod pravila, ki jih določi država, -pomanjkanje transparentnosti, saj slabe terjatve ostanejo v bilanci banke, -potencialne izgube slabih terjatev nosijo davkoplačevalci, -težko je določiti premijo za jamstvo za heterogeno premoženje banke.

Vir: gradivo za sestanek delovne skupine z dne 13. 8. 2012.

Priloga 3: Časovnica sprejema Zakona o ukrepih Republike Slovenije za krepitev stabilnosti bank

Priloga 4: Povzetek mnenja Evropske centralne banke o osnutku Zakona o ukrepih Republike Slovenije za krepitev stabilnosti bank z dne 19. 9. 2012

- *Vloga Banke Slovenije:* v predlogu ZUKSB je njena vloga vključena v omejenem obsegu in bi morala biti kot bančni nadzornik aktivneje vključena v dejavnosti DUTB, zlasti v postopke v katerih se določijo banke, ki bodo deležne ukrepov po predlogu ZUKSB in v postopke v katerih se določi premoženje, ki se prenese na SSB in njegova vrednost. ECB je predlagala, da se izrecno opredeli primerna vloga Banke Slovenije v predlogu ZUKSB ali v drugem ustreznem predpisu.
- *Dokapitalizacija bank iz SSB in primernost obveznic, ki jih izda DUTB za zavarovanje v operacijah Eurosistema:*
 - ECB v svojih mnenjih dosledno izraža, da daje prednost izdajam delnic za denarne vloške zaradi razlogov finančne stabilnosti. Nalaganje obveznic, ki jih izda DUTB, ki je v lasti države, v banke ni zaželeno, saj krepi povezanost med državo in bančnim sektorjem. Ni izključna možnost, da se obveznice in finančni instrumenti, ki jih izda DUTB, uporabijo za namen rekapitalizacije bank⁷⁸², zato bi se lahko pojavilo vprašanje denarnega financiranja, če za takšne državne dolžniške instrumente ne bi bilo alternativnih, na trgu temelječih virov financiranja;
 - v zvezi z določilom, da morajo finančni instrumenti, ki jih izda DUTB, imeti značilnosti, da zadostijo pogojem ECB za financiranje finančnih institucij, ECB razume, da je DUTB zavezan, da oblikuje instrumente, ki jih izdaja tako, da bodo izpolnjevali zahteve za primerno zavarovanje za operacije denarne politike Evrosistema; ECB poudarja, da je izključna pravica Eurosistema, da odloči na podlagi relevantnih informacij ali zavarovanje izpolnjuje merila, ki so določena v okviru Eurosistema za zavarovanje.
- *Fiskalne posledice predloga ZUKSB:* v predlogu ZUKSB ni določeno pod katerimi pogoji in v kakšnem obsegu se država lahko dodatno zadolži za financiranje SSB. S tem v zvezi bi bilo potrebno določiti kako se bodo vrednotile terjatve prenesene na SSB, saj bo to določilo potrebno financiranje in morebitne fiskalne stroške. Za omejitev morebitnih fiskalnih posledic predloga zakona bi se lahko določile omejitve za sodelovanje SSB pri dokapitalizaciji bank.
- *Upravljanje DUTB in njene pristojnosti:*
 - ECB priporoča, da predlog ZUKSB predvidi, da se v upravni odbor DUTB imenuje nekaj neodvisnih direktorjev, s čimer bi se DUTB omogočilo, da se lažje upre morebitnim pritiskom posojilojemalcev in bodočih kupcev premoženja in
 - ni določeno katere vrste odločitev bo sprejemala medresorska komisija in katere odločitve bodo delegirane upravnemu odboru DUTB v okviru njegovih rednih poslov.

⁷⁸² Kot je bilo že navedeno v predhodnih mnenjih ECB bi se v primeru, ko bi se rekapitalizacija kreditne institucije z namenom povrnitve solventnosti opravila z neposredno naložbo dolžniških instrumentov, ki jih izda država, kasneje pa bi se te obveznice ali finančni instrumenti uporabili kot zavarovanje v centralno-bančnih likvidnostnih operacijah, pojavilo vprašanje denarnega financiranja, če za takšne državne dolžniške instrumente ne bi bilo alternativnih, na trgu temelječih virov financiranja. Enako vprašanje bi se pojavilo tudi, če bi se obveznice in finančni instrumenti, ki jih izda DUTB, uporabili za rekapitalizacijo bank.

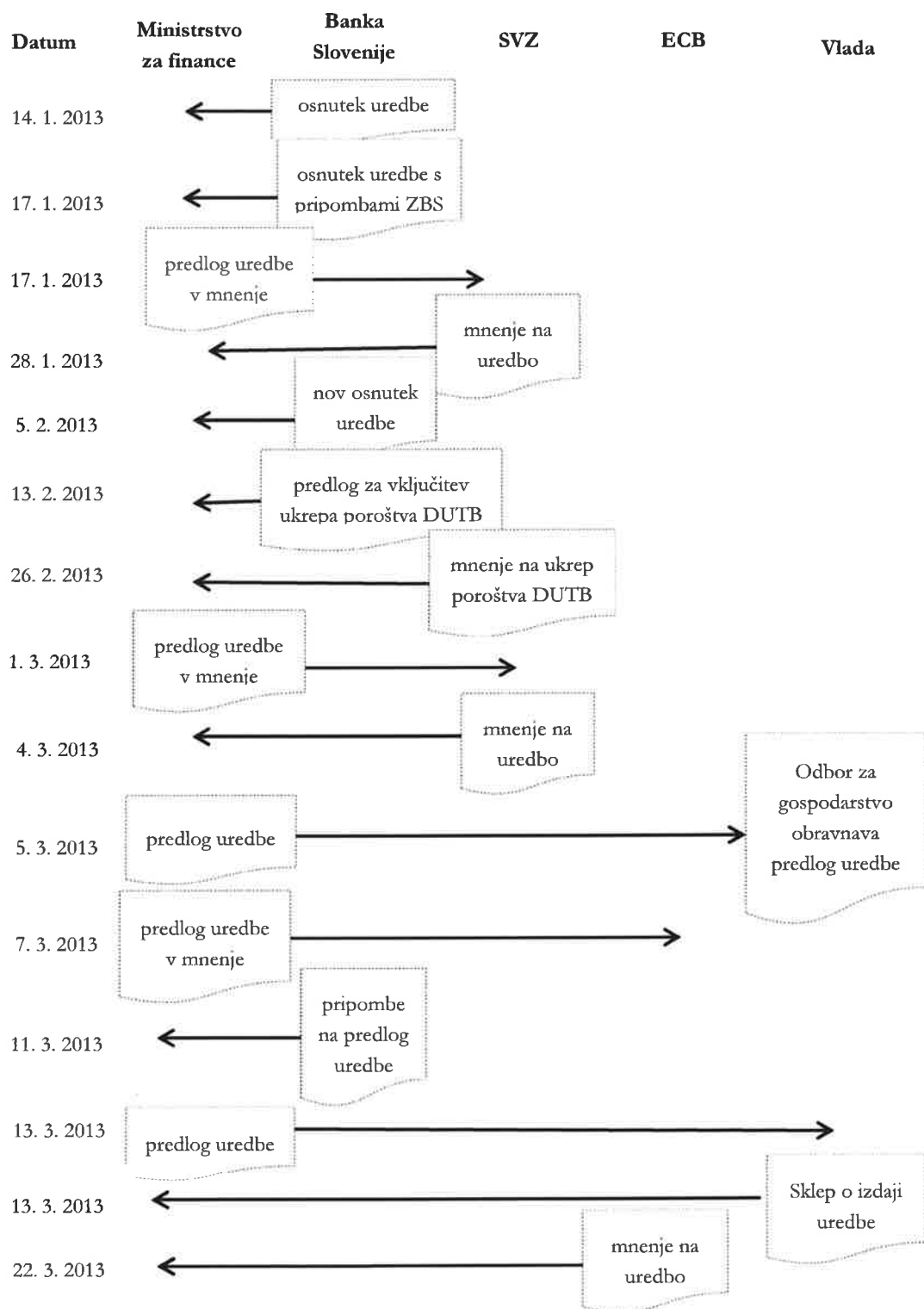
Povzetek pripomb Komisije za preprečevanje korupcije na predlog Zakona o ukrepih Republike Slovenije za krepitev stabilnosti bank *z dne 12. 9. 2012*

Iz pripomb Komisije za preprečevanje korupcije na predlog Zakona o ukrepih Republike Slovenije za krepitev stabilnosti bank izhaja, da:

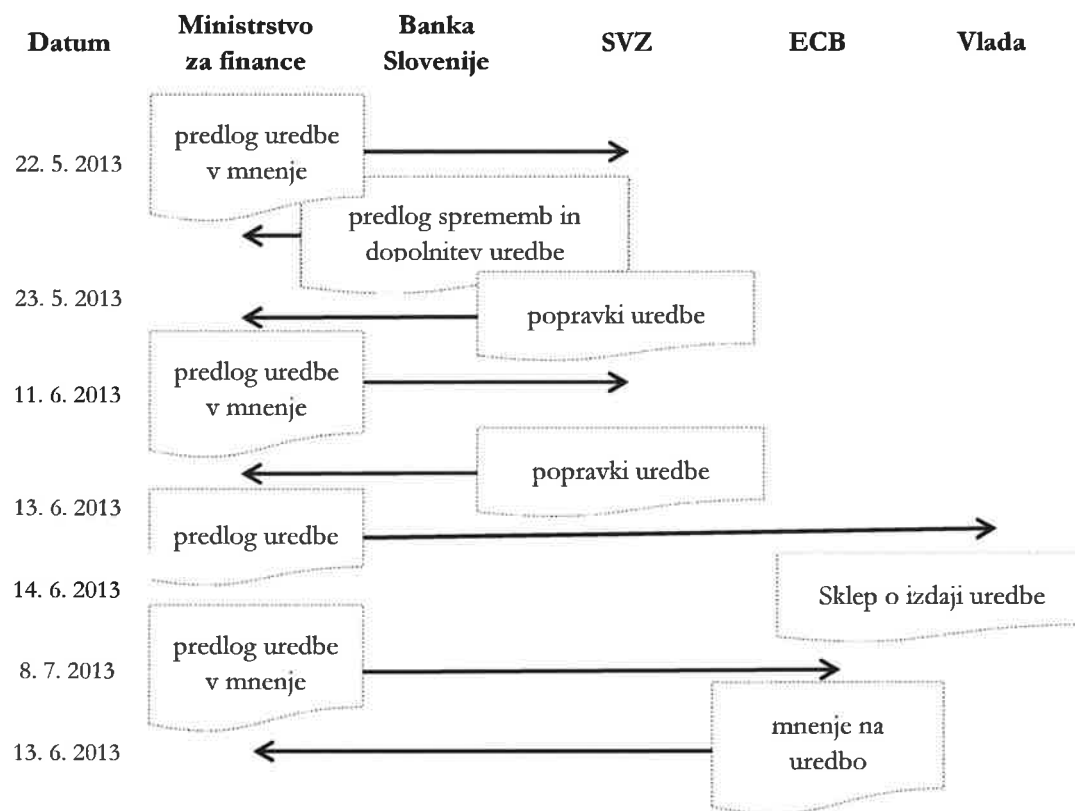
- bi bilo treba izrecno navesti, da je edini ustanovitelj DUTB le Republika Slovenija,
- je položaj izvršnega direktorja nezdružljiv vsaj s članstvom v organu vodenja ali nadzora v banki, ki je deležna ukrepov po tem zakonu ali namenske družbe in glede na namen in vlogo DUTB bo neprimerno, da funkcijo neizvršnih direktorjev izvršujejo osebe, ki imajo sicer status poklicnega funkcionarja,
- je vprašanje primernosti, da Banka Slovenije imenuje le enega od neizvršnih direktorjev,
- predlog ZUKSB omogoča posredno sanacijo nefinančnih družb in gospodarstva, prenos nestrateških družb in poslovnih oddelkov na SSB, ki jih lahko pozneje proda ali razreši na ustrezen način, kar ni predmet urejanja tega predloga zakona. Ob tem se sklicuje na enotni pristop k sanaciji gospodarstva, ki ni definirano,
- je dopuščena je možnost ekonomsko neutemeljenega posrednega vstopa države v lastniško strukturo nefinančnih družb⁷⁸³,
- določba v predlogu ZUKSB, da se zahteve glede vsebine poslovne strategije bank lahko spremenijo glede na vrsto in upravičenca do ukrepa lahko omogoča različno obravnavo bank in izpostavljenost korupcijskim tveganjem,
- določila glede priglasitve koncentracije oziroma podaje prevzemne ponudbe s strani DUTB v praksi ne bodo uporabljena, ker dopuščajo široko razlago izjem,
- opustitev naznanila kaznivega dejanja, ki se šteje kot pomoč storilcu kaznivega dejanja je v nasprotju s pojmom pomoči pri kaznivem dejanju, ki ga uzakonja Kazenski zakonik in je zaradi krivdnega načela, ki v kazenskem pravu nima izjem, v praksi ne bo mogoče uporabiti, je potrebno iz predloga ZUKSB izločiti,
- noben predpis v Republiki Sloveniji ne ureja zastaranja kaznivih dejanj, zato je potrebno uporabiti ustrežnejši izraz v predlogu ZUKSB ter podaljšanje zastaralnih rokov uporabiti tudi v povezavi z dejanji članov upravnega odbora DUTB ter za uveljavljanje odgovornosti pravne osebe za kaznivo dejanje in
- potrebno je določiti rok za razpis za izvršne direktorje DUTB in funkcijo vršilca dolžnosti omejiti le na določen čas (npr. 6 mesecev od uveljavitve ZUKSB).

⁷⁸³ Na podlagi določil drugega odstavka 9. člena predloga ZUKSB; DUTB lahko naloži banki, ki je deležna ukrepov po tem zakonu, da konvertira določen del kreditov družbam v lastniški kapital teh družb ali podrejeno posojilo tem družbam in se tako pridobljen delež banke prenese na SSB z namenom sanacije nefinančnih družb.

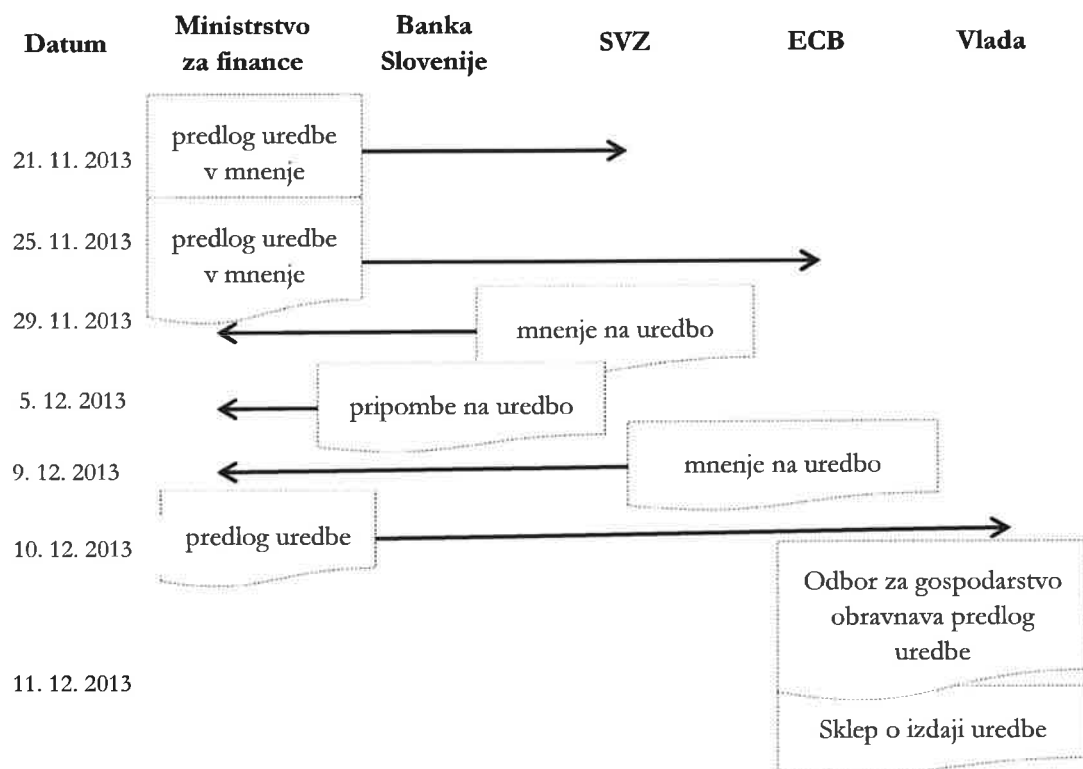
Priloga 5: Časovnica sprejemanja Uredbe o izvajanju ukrepov za krepitev stabilnosti bank

Priloga 6: Časovnica sprejemanja spremembe Uredbe o izvajanju ukrepov za krepitev stabilnosti bank

Priloga 7: Časovnica sprejemanja nove Uredbe o izvajanju ukrepov za krepitev stabilnosti bank

Priloga 8: Časovnica pomembnejših dogodkov, povezanih s prenosom tveganih postavk NLB in NKBM na DUTB

Datum	Pomembnejši dogodki
15. 7. 2013	Medresorska komisija se seznani s preliminarno oceno REV za NLB.
30. 8. 2013	Podpis pogodbe o posojilu za obratna sredstva med DUTB in NLB v vrednosti 2.400.000 evrov.
11. 11. 2013	Ministrstvo za finance pošlje DUTB končni seznam terjatev NLB, NKBM ter Abanke za prenos na DUTB, ki je bil 8. 11. 2013 posredovan Evropski komisiji v končni pregled.
2. 12. 2013	Ministrstvo za finance prejme stališče Evropske komisije o vrednotenju prenosne vrednosti in načinu upoštevanja stroškov financiranja in upravljanja.
5. 12. 2013	Ministrstvo za finance posreduje seznam tveganih postavk DUTB in DUTB zaprosi za opredelitev do predvidenih ukrepov vlade. Ministrstvo za finance od Evropske komisije pridobi informacijo, da bo ocena prenosne vrednosti obsegala REV, in da naj v njej ne bodo upoštevani nobeni stroški financiranja in upravljanja DUTB.
6. 12. 2013	Ministrstvo za finance pridobi od Evropske komisije podatke o prenosnih vrednostih. Ministrstvo za finance pošlje DUTB končno oceno REV za posojila in lastniške deleže NLB.
11. 12. 2013	-Ministrstvo za finance končne sezname tveganih postavk posreduje medresorski komisiji in vladi. -Medresorska komisija soglaša s končnimi seznamami tveganih postavk NLB, NKBM in Abanke za prenos na DUTB. Medresorska komisija od DUTB pridobi priporočila o prenosih tveganih postavk.
12. 12. 2013 ⁷⁸⁴	Vlada s sklepom soglaša s seznamom tveganih postavk za NLB, NKBM in Abanko in njihovim prenosom na DUTB. -Skupščina DUTB, na kateri vlada soglaša z izdajo obveznic in sklenitvijo pogodb o prenosu z NLB in NKBM. -Sporočilo za javnost vlade, Ministrstva za finance in Banke Slovenije o prenosnih vrednostih.
13. 12. 2013	Ministrstvo za finance od DUTB v vednost pridobi poziv DUTB k razjasnitvi odprtih vprašanj glede pogodb o prenosu, ki ga je ta poslala Banki Slovenije, ter osnutek pogodbe med DUTB in NLB.

⁷⁸⁴ Začetek veljavnosti Uredbe o izvajanju ukrepov za krepitev stabilnosti bank, Uradni list RS, št. 103/13.

Datum	Pomembnejši dogodki
17. 12. 2013	Ministrstvo za finance na DUTB posreduje končen seznam tveganih postavk za prenos z NLB in NKBM, ki ga je določila Evropska komisija, ter DUTB obvesti, da so stroški financiranja in upravljanja že upoštevani v prenosni vrednosti. Ministrstvo za finance izda soglasje DUTB za izdajo obveznic. Ministrstvo za finance (ob 23.40 uri) od DUTB dobi končen osnutek pogodbe o prenosu med DUTB in NLB in sezname tveganih postavk NLB.
18. 12. 2013	Ministrstvo za finance na DUTB posreduje končen seznam tveganih postavk za prenos z NLB in NKBM, ki ga je določila Evropska komisija, ter obvesti DUTB, da so stroški financiranja in upravljanja že upoštevani v prenosni vrednosti. Podpis pogodbe o prenosu z NKBM na DUTB in pogodbe o prenosu z NLB na DUTB. Izdana odločba Evropske komisije o državni pomoči in o prenosnih vrednostih za NLB in NKBM. Sklep vlade o sprejetju novega seznama tveganih postavk NLB in NKBM, ki ga je določila Evropska komisija.
19. 12. 2013	Podpis poroštvene pogodbe med Republiko Slovenijo in DUTB. Podpis poroštvenih izjav ministra za finance.
20. 12. 2013	Pravni prenos tveganih postavk NLB in NKBM oziroma datum izvedbe. Izdaja obveznic DUTB.
23. 12. 2013	Ministrstvo za finance pridobi sezname tveganih postavk za prenos z NKBM na DUTB.
21. 2. 2014	Ministrstvo za finance pridobi v vrednost podpisane pogodbe med DUTB in obema bankama (NLB in NKBM).

Vir: dokumentacija Ministrstva za finance.

Priloga 9: Opredelitev pojmov iz pogodb o prenosu z NLB oziroma NKBM

Pojem	Vsebina
Pravni prenos	Prenos vseh pravic, ki sestavljajo prevzeto premoženje. Izvede se na datum izvedbe, ko banka DUTB proda in nanjo prenese prevzeto premoženje, DUTB pa to premoženje kupi in sprejme od banke.
Prenos upravljalškega nadzora	Prenos nadzora nad upravljanjem prevzetega premoženja z banke na DUTB. Izvede se na datum prenosa, in sicer v povezavi s posameznimi tranšami. Prenos upravljalškega nadzora z NLB in NKBM je bil terminsko izveden kasneje kot pravni prenos.
Datum izvedbe	Dan, ko so izpolnjeni vsi odložni pogoji po pogodbah o prenosu. Datum izvedbe za pravni prenos z NLB in NKBM na DUTB je bil 20. 12. 2013.
Datum prenosa	Datum prenosa je dan izvedbe posamezne tranše, ko se prenese upravljalški nadzor nad prevzetim premoženjem z banke na DUTB.
Bruto izpostavljenost	Vrednost, za katero banka potrdi, da je v knjigovodskih evidencah banke zavedena kot knjigovodska vrednost (brez slabitev, a z vsemi nateklimi obrestmi) vseh terjatev do dolžnika na določen dan.
Prevzete terjatve	Dejanske terjatve, s katerimi na podlagi prenosa z banke na DUTB preidejo tudi vse povezane stranske pravice.
Prevzete udeležbe	Le v pogodbi o prenosu z NLB: Prevzem vseh tveganj in vseh koristi iz določene terjatve in z njo povezanih stranskih pravic z banke na DUTB, ne da bi se prenesel pravni naslov na terjatvi ali stranskih pravicah.
Prevzeti deleži	Deleži banke v drugih gospodarskih subjektih v obliki delnic ali poslovnih deležev, ki so preneseni na DUTB. V pogodbi o prenosu z NLB seznam prevzetih deležev predstavlja Prilogo II/A, in sicer so navedeni deleži v družbah Pivovarna Laško, d. d., CERTA d. d. in Thermana d. d. V pogodbi o prenosu z NKBM seznam prevzetih deležev predstavlja Prilogo II, in sicer so navedeni deleži v družbah Elektro Gorenjska, d. d., Gorenjska Banka d. d., Kranj, NLB, Hit d. d. Nova Gorica, Elektro Ljubljana, d. d., Perutnina Ptuj, d. d., ZVD Zavod za varstvo pri delu, Nigrad d. d., Elektro Celje, d. d., Elektro Primorska, d. d., Intereuropa, d. d. in MLM, d. d.
Drugi deleži	Le v pogodbi o prenosu z NLB: tisti deleži, ki ne štejejo za prevzete deleže. Seznam drugih deležev predstavlja Prilogo II/B: deleži v družbah Adria Airways, d. d., Intereuropa, d. d., Poslovni sistem Mercator, d. d., Petrol, d. d., Ljubljana, Letrika, d. d., Telekom Slovenije, d. d. in Kolektor Group, d. o. o.
Deleži	Le v pogodbi o prenosu z NLB: Skupaj prevzeti deleži in drugi deleži. Deleži so vse delnice in vsi poslovni deleži.
Prevzeto premoženje	Pri pogodbi o prenosu z NLB: skupaj prevzete terjatve, prevzete udeležbe in prevzeti deleži. Pri pogodbi o prenosu z NKBM: skupaj prevzete terjatve in prevzeti deleži.

Viri: pogodbe o prenosu z NLB oziroma NKBM.

Priloga 10: Podatki o primerljivih institucijah za reševanje slabih terjatev bank v drugih evropskih državah

Iz podatkov o primerljivih institucijah v drugih evropskih državah, s katerimi je v obdobju priprave gradiva za vlado razpolagalo Ministrstvo za finance, je razvidno:

- V Nemčiji so leta 2008 sprejeli prvi paket ukrepov za stabilizacijo finančnih trgov in ukrepe predstavili v Zakonu za finančno stabilnost, ki je bil podlaga za ustanovitev Sklada za stabilnost finančnih trgov (SoFFin), ki je trajal do 31. 12. 2010 in se je nato likvidiral. Naloge je v imenu tega sklada opravljala Agencija za stabilizacijo trgov. V letu 2009 je bil sprejet Zakon za nadaljnji razvoj finančne stabilnosti trgov, naslednji paket ukrepov pa je predstavljal Zakon o prestrukturiranju bank, ki je v veljavi od 1. 1. 2011. V ta namen se je ustanovil Sklad za prestrukturiranje v katerega prispevajo banke. Z eskalacijo dolžniške krize in povečanimi zahtevami Evropske bančne avtoritete je bil leta 2012 SoFFin ponovno aktiviran. Sprejet je bil Drugi zakon za finančno stabilnost, ki je dal SoFFin osnovo za ukrepanje do 31. 12. 2012,
- Odziv na finančne težave bank v Španiji je bilo v letu 2009 sprejetje Zakona o prestrukturiranju in krepitvi kapitala bank. Model bančnega prestrukturiranja temelji na treh obstoječih jamstvenih shemah za kreditne institucije in novi instituciji – Sklad za prestrukturiranje bank (FROB). FROB odproda lastniške deleže v roku petih let. V letu 2011 je Španija sprejela Zakon o krepitvi kapitala kreditnih institucij in dne 25. 6. 2012 je španska vlada zaprosila za finančno pomoč za prestrukturiranje in dokapitalizacijo bančnega sektorja⁷⁸⁵,
- V letu 2009 so na Irskem kot eno izmed iniciativ vlade za reševanje resne krize v bančnem sistemu ustanovili Nacionalno družbo za upravljanje sredstev (NAMA), ki od bank prevzema in upravlja slabe terjatve. NAMA je bila formalno ustanovljena 21. 12. 2009 in prvo tranšo posojil je prevzela še konec istega meseca. Glavni cilj njenega delovanja je, da v 10-ih letih delovanja svoja sredstva spravi na vrednost nič in doseže donosnost svojih sredstev⁷⁸⁶.
- Na Švedskem sta bili v letih 1992-1993 ustanovljeni dve korporaciji za upravljanje nedonosnih posojil finančnih institucij (Securum in Retrixa), pri čemer se je slaba aktiva banke prenesla na eno od korporacij za upravljanje premoženja, večinoma na Securum⁷⁸⁷. Dolgoročno sta se korporaciji za upravljanje premoženja bank izkazali za uspešni, saj so bili proračunski stroški za podporo finančnemu sistemu bolj ali manj uravnoteženi z njunimi prihodki iz likvidacije lastnih sredstev. Za Securum⁷⁸⁸ je bilo predvideno delovanje do 15 let, vendar je po treh letih delovanja Ministrstvo za finance sklenilo, da naj bi bilo 5 let dovolj časa za likvidacijo oziroma prenehanje premoženja Securuma.

⁷⁸⁵ V ta namen je bil sprejet program, ki ga sestavljajo tri komponente: identifikacija kapitalskih potreb kreditnih institucij preko pregleda sredstev in obremenitvenih testov, dokapitalizacija, prestrukturiranje ali zaprtje šibkih bank in ločitev oslabljenih sredstev na zunanjo družbo za upravljanje (AMC).

⁷⁸⁶ Glavni dejavnik na podlagi katerega se vrednotijo sredstva, ki se iz kreditnih institucij prenesejo na NAMA, je tržna vrednost zavarovanja. Vzporedno so se na Irskem izvajali tudi drugi ukrepi in v ta namen je bil sprejet Zakon o finančni podpori kreditnim institucijam.

⁷⁸⁷ Pomembna lastnost švedskega programa je bila, da so bile banke prisiljene v celoti razkriti pričakovane izgube iz posojil ter nepremičninam in drugim sredstvom pripisati realistične vrednosti. Zato je finančni nadzorni organ poostрил svoja pravila za določanje verjetnih izgub iz posojil in za vrednotenje nepremičnin.

⁷⁸⁸ Naloga Securuma je bilo prodati sredstva po najboljši ceni, pri čemer so bila večina sredstev nepremičnine.

Priloga 11: Bruto dohodki neizvršnih direktorjev, izplačila, obračunane bonitete in skupni stroški DUTB v letu 2013 (vsota bruto dohodkov in prispevkov)

v evrih

Mesec	Mag. A. Šircelj			A. Berggren**			L. Nyberg**			C. J. Lindgren		
	Bruto dohodek	Znesek za izplačilo	Bonitete	Skupaj strošek za DUTB	Bruto dohodek	Znesek za izplačilo	Bonitete	Skupaj strošek za DUTB	Bruto dohodek	Znesek za izplačilo	Bonitete	Skupaj strošek za DUTB
marc*	5.809	4.357	0	6.324	4.286	3.214	0	4.286	4.286	3.214	0	4.665
april	10.000	7.500	0	10.885	10.000	7.500	0	10.000	10.000	7.500	0	10.885
maj	10.000	7.500	0	10.885	10.000	7.500	0	10.000	10.000	7.500	0	10.885
junij	10.000	7.500	0	10.885	10.000	7.500	0	10.000	10.000	7.500	0	10.885
julij***	8.261	6.195	0	8.992	10.000	7.500	0	10.000	10.000	7.500	0	10.885
avgust	6.000	4.500	0	6.531	10.000	7.500	0	10.000	10.000	7.500	0	10.885
september****	2.857	2.143	0	3.109	10.000	7.500	0	10.000	10.000	7.500	0	10.885
oktober	-	-	-	-	10.774	7.500	2.321	10.935	10.774	7.500	2.321	10.935
november	-	-	-	-	10.079	7.500	238	10.099	10.269	7.500	808	10.323
december	-	-	-	-	10.078	7.500	233	10.078	10.130	7.500	389	10.140
Skupaj	52.927	39.695	0	57.611	95.217	70.714	2.792	95.398	95.459	70.714	3.518	95.684
									95.457	70.714	3.511	104.292

Opombe: * Neizvršni direktorji so funkcijo neizvršnih direktorjev začeli opravljati 20. 3. 2013.

** DUTB na podlagi potrdila (obrazec A1), da neizvršna direktorja A. Berggren in L. Nyberg plačujeta prispevke za socialno varnost v drugi državi članici Evropske unije, ne obračunava prispevka za pokojninsko in invalidsko zavarovanje v višini 8,85 odstotka bruto prejemka.

*** Mag. A. Šircelj je bil do 19. 7. 2013 upravičen do bruto prejemka v znesku 10.000 evrov mesečno, od 19. 7. 2013 pa do bruto prejemka v znesku 6.000 evrov mesečno.

**** Mag. A. Šircelj je funkcijo neizvršnega direktorja opravljal do 13. 9. 2013.

Viri: plačilne liste neizvršnih direktorjev za leto 2013.

Priloga 12: Prejemki vršilcev dolžnosti izvršnih direktorjev DUTB v letu 2013

Mesec	T. Månsson					A. Koršič					B. Gjerkeš				
	Bruto dohodek	Neto plača	Dodatki*	Bonitete	Skupaj strošek za DUTB	Bruto dohodek	Neto plača	Dodatki*	Bonitete	Skupaj strošek za DUTB	Bruto dohodek	Neto plača	Dodatki*	Bonitete	Skupaj strošek za DUTB
marec**	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3.238	1.896	0	0	3.759
april**	6.568	3.313	0	0	7.626	5.409	2.894	0	0	6.280	8.500	4.275	0	0	9.869
maj	8.500	4.137	0	0	9.869	8.500	4.275	0	0	9.869	8.500	4.275	0	0	9.869
junij	10.101	4.137	9	1.022	11.901	8.500	4.275	0	0	9.869	8.500	4.275	0	0	9.869
julij	10.630	4.137	11	1.359	12.572	8.500	4.275	0	0	9.869	8.500	4.275	0	0	9.869
avgust	10.720	4.137	47	1.416	12.721	8.500	4.275	0	0	9.869	8.500	4.275	0	0	9.869
september	9.879	4.137	5	880	11.616	8.500	4.275	0	0	9.869	8.500	4.275	0	0	9.869
oktober	8.987	4.137	6	311	10.490	8.500	4.275	134	0	9.869	8.500	4.275	0	0	9.869
november	8.565	4.137	6	106	9.956	8.500	4.275	0	0	9.869	8.500	4.275	0	0	9.869
december	8.500	4.137	0	0	9.869	8.500	4.275	0	0	9.869	8.500	4.275	0	0	9.869
Skupaj	82.450	36.409	84	5.094	96.620	73.409	37.094	134	0	85.232	79.738	40.371	0	0	92.580

Opombe: * Prevoz za delo, dodatek za prehrano

** DUTB in vršilec dolžnosti izvršnega direktorja B. Gjerkeš sta 20. 3. 2013 sklenila pogodbo o zaposlitvi, zato je vršilec dolžnosti izvršnega direktorja B. Gjerkeš, za marec prejel plačilo za 64 ur (8 dni). DUTB in vršilec dolžnosti izvršnega direktorja T. Månsson sta 8. 4. 2013 sklenila pogodbo o zaposlitvi, zato je vršilec dolžnosti izvršnega direktorja T. Månsson, za april prejel plačilo za 136 ur (17 dni). DUTB in vršilec dolžnosti izvršnega direktorja A. Koršič sta 11. 4. 2013 sklenila pogodbo o zaposlitvi, zato je vršilec dolžnosti izvršnega direktorja A. Koršič za april prejel plačilo za 112 ur (14 dni).

Viri: plačilne liste vršilcev dolžnosti izvršnih direktorjev, pogodbe o zaposlitvi med DUTB in vršilci dolžnosti izvršnih direktorjev.

Priloga 13: Vsebina pogodb, sklenjenih med DUTB in družbo Quartz+Co

Obseg dela	Znesek (v evrih)	Obdobje
1. Prva faza - Razvoj ogrodja in ustanavljanja splošnega načrta: • opis poti naprej in razvoj načrta; • priprava organizacijskega načrta; • razvoj smernic; • priprava in vodenja delavnic glede splošnih ciljev in načrta (22. 3. 2013); • priprava poročila o stanju in sestankih z ministrom za finance ter drugimi ključnimi deležniki; • priprava delavnic in sestankov ter priprava zaključkov v zvezi s tem (okrog 10. 4. 2013); • podpora začetnih aktivnosti DUTB.	82.250	11.3. - 8.4.2013
2. Druga faza - Izvedba štirih projektov: I. podpora implementaciji »Priprava na prvi prenos terjatev iz banke« do 30. 6. 2013; II. podpora implementaciji »Priprava na dokapitalizacijo treh sistemskih banke« do 30. 6. 2013; III. podpora implementaciji »Načrtovanje in razvoj organizacije DUTB«; IV. tekoča podpora (razvijanje vidika primerne vloge za DUTB in potencialno prestrukturiranje Cimos)	293.250 /mesec; skupaj 823.900	8.4. – 30.6.2013
3. Začetni strateški in operativni skrbni pregled poslovanja NLB: • pregled bančne strategije in posledice načrta za prestrukturiranje; • razvoj scenarijev glede različnih marž, tržnih deležev in stroškov; • pregled kakovosti operativnega načrta izboljšav; • prva ocena organizacije (vodenje, organizacijska struktura, notranje kontrole, usmeritve in navodila, procesi); • pregled predlaganih tveganjih postavk z investicijskega vidika vlagatelja; • pregled vzorca kreditnih map, ki bodo prenesene na DUTB; • usklajevanje in sodelovanje pri izvajanju finančnega pregleda NLB	295.000	20.5. – 28.6.2013
4. Finančno svetovanje in splošno vodenje projekta v zvezi z NLB: • vodenje postopkov z aktivnostmi, roki in odgovornostmi • vodenje usklajenosti podprojektov (finančni skrbni pregled, strateški skrbni pregled, priprava prenosa itd.), da se zagotovi doslednost stališč in predpostavk v vseh modulih • vodenje in usklajevanje prepletenosti med notranjo organizacijo DUTB in projekti, npr. »razvoj organizacije«, »upravljanje deležnikov«, ter zunanji svetovalci in bankami • zagotavljanje kontrole kakovosti • spremljanje stroškov projekta in ukrepanje v primeru odstopanj • vodenje obveščanja naložbenega odbora v okviru upravnega odbora • vključitev ugotovitev v priporočilo prvega kroga, skupaj s potrebno dokumentacijo • zagotoviti uvajanje virov DUTB v projekt v postopku zaposlovanja	230.000	20.5. – 28.6.2013

5.	Priprava na prenos sredstev iz bank (NKBM in Abanka):	74.000	26.8.-
	• zagotovitev gladkega prenosa sredstev;	/teden;	29.11.2013 ⁷⁸⁹
	• načrtovanje operativnega in strukturnega upravljanja s sredstvi;	skupaj	
	• ocena finančnih posledic za DUTB;	740.000	
	• podpora pripravi priporočil DUTB za medresorsko komisijo		
6.	Vodenje in izvedba prenosa sredstev prve tranše:	91.000	2.12.2013-
	• zagotoviti gladek prenos sredstev v prvi tranši;	/teden;	24.1.2014
	• voditi učinkovito upravljanje nedonosnih posojil;	skupaj v	
	• pripraviti podrobne finančne napovedi in tako pomagati pri izdaji obveznic; ter	letu 2013	
	• zagotoviti organizacijo, ki bo zagotavljala upravljanje prihajajočega premoženja	352.000	
Skupaj		2.523.150	

Vir: pogodbe, sklenjene med DUTB in družbo Quartz+Co.

⁷⁸⁹ V pogodbi je bilo dogovorjeno, da se storitve ne bodo izvajale od 23. 9. do 21. 10. 2013, ker dostop do kreditnih map NKBM in Abanke ne bo zagotovljen pred 21. 10. 2013.

Priloga 14: Pregled pogodb, računov in opravljenih enot (FTE weeks) družbe Quartz+Co

Št.	Vsebina pogodbe	Obdobje	Pogodbeni znesek (v evrih)	Št. računa	Znesek računa (v evrih)	Opravičene storitve	Št. enot (FTE weeks)	Vrednost pos. enote (FTE weeks) (v evrih)
1.	Prva faza - Razvoj ogrodja in ustanavljanja splošnega načrta	11.3.- 8.4.2013	82.250	527	82.250	Organizacija in vzpostavitve	7,0	
						Priporočila	5,0	
						<i>Skupaj</i>	12,0	6.854
2.	Druga faza - Izvedba širih projektov:	8.4.-30.6.2013	293.250/mesec	493	237.400			
I.	podpora implementaciji »Priprava na prvi prenos terjatev iz banke« do 30. 6. 2013;					Priprava na prenos sredstev	2,0	
II.	podpora implementaciji »Priprava na dokapitalizacijo treh sistemskih bank« do 30. 6. 2013;							
III.	podpora implementaciji »Nacrtovanje in razvoj organizacije DUTB«;					Organizacija in vzpostavitve	2,5	
IV.	tekoča podpora (razvijanje vidika primarne vloge za DUTB in potencialno prestrukturiranje Cimos)							
						Priporočila	6,0	
						<i>Skupaj</i>	10,5	22.610
				510	293.250	Organizacija in vzpostavitve	9,1	
						Priporočila	6,9	
						<i>Skupaj</i>	16,0	18.328
				530	293.250	Organizacija in vzpostavitve	8,0	
						Priporočila	6,0	
						<i>Skupaj</i>	14,0	20.946
				<i>Skupaj</i>	823.900			
3.	Finančno svetovanje in splošno vodenje projekta v zvezi z NLB	20.5.-28.6.2013	230.000	531	230.000	Priprava na prenos sredstev	15,0	
						<i>Skupaj</i>	15,0	15.333

Št.	Vsebina pogodbe	Obdobje	Pogodbeni znesek (v evrih)	Št. računa	Znesek računa (v evrih)	Opraviene storitve	Št. enot (FTE weeks)	Vrednost pos. enote (FTE weeks) (v evrih)
4.	Začetni strateški in operativni skrbni pregled poslovanja NLB	20.5.-28.6.2013	295.000	532	295.000	Priprava na prenos sredstev	7,5	
						Priporočila	7,5	
						<i>Skupaj</i>	<i>15,0</i>	<i>19.667</i>
5.	Priprava na prenos sredstev iz bank (NKBM in Abanka)	26.8.-29.11.2013	74.000/teden	562	296.000	Organizacija in vzpostavitve	3,5	
						Priprava na prenos sredstev	5,0	
						Priporočila	1,5	
						<i>Skupaj</i>	<i>10,0</i>	<i>29.600</i>
				566	148.000	Organizacija in vzpostavitve	7,4	
						Priprava na prenos sredstev	10,5	
						Priporočila	3,1	
						<i>Skupaj</i>	<i>21,0</i>	<i>7.048</i>
				578	296.000	Organizacija in vzpostavitve	4,9	
						Priprava na prenos sredstev	7,0	
						Priporočila	2,1	
						<i>Skupaj</i>	<i>14,0</i>	<i>21.143</i>
				<i>Skupaj</i>	740.000			
6.	Vodenje in izvedba prenosa sredstev prve tratiše	2.12.2013-24.1.2014	91.000/teden	587	352.000	Organizacija in vzpostavitve	1,8	
						Priprava na prenos sredstev	12,6	
						Izvedba prenosa sredstev	1,8	
						Priporočila	1,8	
						<i>Skupaj</i>	<i>18,0</i>	<i>19.556</i>
				<i>Skupaj</i>	<i>2.523.150</i>			

Viri: pogodbe med DUTB in družbo Quartz+Co, računi družbe Quartz+Co in glavna knjiga DUTB.

Priloga 15: Neto izpostavljenosti za terjatve in naložbe, namenjene prenosu iz NLB na DUTB

Št.	Neto izpostavljenost		Naložbe za prenos v Tranši A
	Terjatve za 10 skupin z največjo neto izpostavljenostjo v Tranši A		
		v mio evrih)	(v mio evrih)
1	Skupina Vegrad		Mercator**
2	Skupina Rešet-Gratel		Petrol
3	Skupina Sava		Kolektor Idrija**
4	Skupina Energoplan*		Pivovarna Laško
5	Skupina Zvon		Intereuropa
6	Skupina GPG*		Adria Airways
7	Skupina Merkur		Letrika
8	Skupina Primorje*		Telekom
9	Skupina DZS – Terme Čatež		Certa
10	Skupina Adria Airways		Thermana
	Skupaj		Skupaj
	Tranša A		
	Tranša B ⁷⁹⁰		
	Tranša C ⁷⁹¹		
	Skupaj tranše (neto izpostavljenost)		
	Prenosna vrednost		
	Ocenjena končna realizirana vrednost		
	(družba Quart+Co)		

Opombi: * V Tranšo A so uvrščene skupine z največjo izpostavljenostjo, razen neto izpostavljenosti za tri skupine družb: Skupina Energoplan potrebuje dodatne investicije (neto izpostavljenost je 70.000.000 evrov), neto izpostavljenost za Skupino GPG (51.700.000 evrov) in Skupino Primorje (42.200.000 evrov) vključujeta garancije, zato so izključene.

** V Tranšo A so uvrščene naložbe v delnice, seštevke vrednosti naložb je zmanjšan za vrednost delnic družb Mercator in Kolektor Idrija, pri katerih je NLB že pričela s postopkom prodaje.

Vir: poročilo družbe Quartz+Co.

⁷⁹⁰ Vključuje 80 odstotkov velikih posojil, največ iz gradbene industrije in ima velik delež teh posojil v družbah v stečaju.

⁷⁹¹ Večinoma iz manjših posojil, ima 50 primerov družb v prestrukturiranju in zavarovanja temeljijo skoraj izključno na tržnih nepremičninah.

Priloga 16: Pregled vrednosti za 13 skupin gospodarskih družb

Št.	Ime skupine	Bruto	Neto	Transferna	Ocena DUTB v razponu
		izpostavljenost	izpostavljenost	cena	
		v mio evrih	v mio evrih	v mio evrih	v mio evrih
1	Zvon	190,8			
2	Vegrad	131,5			
3	T-2 (Rešet-Gratel)	91,6			
4	Merkur	86,5			
5	Adria Airways	27,3			
6	DZS	26,4			
7	Sava	70,3			
<i>Skupaj primeri za Tranšo 1</i>		<i>554,0</i>			
8	Energoplan	102,7			
9	GPG Inženiring – v stečaju	65,4			
10	Montavar Metalna Nova	59,4			
11	Skupina Viator & Vektor	43,4			
12	Pinus Tiki & Bio Goriva (Ram-Invest)	34,4			
13	ES Gorica	19,2			
14	PSZ	16,6			
<i>Skupaj ostali primeri</i>		<i>341,2</i>			
Skupaj vsi primeri		895,1			

Vir: poročilo družbe Quartz+Co z dne 17. 6. 2013.

Priloga 17: Prenosne vrednosti tveganih postavk in vrednosti izdanih obveznic za NLB

Št.	Prenosna vrednost tveganih postavk z NLB v različnih dokumentih	Vrednost v evrih
Pogodba o prenosu z NLB		
1	Cena prenosa, povečana za Črpan znesek* (točka 3.1.6 pogodbe o prenosu)	
2	Prenesene terjatve – Priloga I	
3	Prevzeti deleži – Priloga II/A	
4	Drugi deleži – Priloga II/B	
5	Prevzete udeležbe – Priloga III	
6	Črpan znesek	
7=2+5	Skupaj terjatve (Prenesene terjatve in Prevzete udeležbe)	
8=7+3	Skupaj terjatve in Prevzeti deleži	
9=8+6	Skupaj terjatve, Prevzeti deleži in Črpan znesek	
Odločitve Evropske komisije		
10=11+12	Prenosna vrednost v odločbi Evropske komisije***	
11	Posojila	
12	Naložbe	
13=14+15	Prenosna vrednost, ki jo je določila Evropska komisija – podatki Ministrstva za finance****	
14	Posojila	
15	Naložbe	
16=14-7	Razlika med prenosno vrednostjo terjatev v pogodbi in po podatkih Evropske komisije oziroma Ministrstva za finance	
17=15-3	Razlika med prenosno vrednostjo prenesenih deležev v pogodbi in po podatkih Evropske komisije oziroma Ministrstva za finance	
18=13-1	Razlika med prenosno vrednostjo prenesenega premoženja v pogodbi in po podatkih Evropske komisije oziroma Ministrstva za finance	
Izdane obveznice		
19	Vrednost izdanih obveznic, prenesenih na NLB	

Opombe: * Črpan znesek na podlagi pogodbe o posojilu za obratna sredstva, sklenjene med DUTB in NLB dne 30. 8. 2013

** Prenosna vrednost Drugih deležev, ki naj bi se za DUTB prenesli v letu 2014, ni pri vseh navedena – pri petih naložbah (od osmih) je navedeno, da je cena "zaključna cena 1 dan pred prenosom".

*** Evropska komisija je v odločbi navedla vrednosti v milijon evrih.

**** Ministrstvo za finance je 17. in 18. 12. 2013 na DUTB poslalo sezname tveganih postavk, ki jih je določila Evropska komisija v okviru odločanja o državnih pomočeh.

Viri: pogodba o prenosu z NLB z dne 18. 12. 2013, Odločba Evropske komisije za NLB z dne 18. 12. 2013, Sezname tveganih postavk, poslani z Ministrstva za finance na DUTB 17. 12. in 18. 12. 2013, Izpisek iz KDD z dne 20. 12. 2013.

Priloga 18: Prenosne vrednosti tveganih postavk in vrednosti izdanih obveznic za NKBM

Priloga 18: Prenosne vrednosti tveganih postavk in vrednosti izdanih obveznic za NKBM

Št.	Prenosna vrednost tveganih postavk z NKBM v različnih dokumentih	Vrednost v evrih
Pogodba o prenosu z NKBM		
1	<i>Cena prenosa brez nepremičnin (točka 3.1.5 pogodbe o prenosu)</i>	
2	Terjatve NKBM – Priloga 1 (le pri slovenski različici pogodbe)	
3	Terjatve odvisnih družb NKBM – Priloga 2 (le pri slovenski različici pogodbe)	
4	Nepremičnine – Priloga 3 (le pri slovenski različici pogodbe)	
5	Prevzeti deleži – Priloga II (le pri angleški različici pogodbe)	
6=2+3	Skupaj terjatve (terjatve NKBM in odvisnih družb NKBM)	
7=6+5	Skupaj terjatve in deleži** brez nepremičnin***	
8=7+4	Skupaj vse vrste tveganih postavk	
Odločitve Evropske komisije		
9	Prenosna vrednost v nejavni odločbi Evropske komisije****	
10	Prenosna vrednost v javno objavljeni odločbi Evropske komisije*****	
11=12 +13+14+15	Prenosna vrednost, določena s strani Evropske komisije (podatki Ministrstva za finance)	
12	Terjatve NKBM	
13	Terjatve odvisnih družb NKBM	
14	Nepremičnine	
15	Prevzeti deleži	
Izdane obveznice		
16	Vrednost izdanih obveznic, prenesenih na NKBM	
17=11-7	Razlika med vrednostjo prenesenih tveganih postavk v pogodbi in po podatkih Evropske komisije oziroma Ministrstva za finance	

Opombe: * V prilogi je seznam naložb, vendar ne vsebuje podatka o prenosni vrednosti. Iz glavne knjige DUTB za leto 2013 je razvidno, da so bile naložbe prenesene po prenosni vrednosti v seznamih, ki jih ji je poslalo Ministrstvo za finance.

** Upoštevana je vrednost iz seznama, ki ga je Ministrstvo za finance poslalo DUTB kot končnega in naj bi ga določila Evropska komisija, in sicer za naložbe, navedene v prilogi II angleške različice pogodbe, razen za delež v Zavodu za varstvo pri delu, d.d., Ljubljana v vrednosti 928.308 evrov, ker je NKBM delnice že prodala na javni dražbi dne 10. 12. 2013.

*** Nepremičnine naj bi bile prenesene na DUTB v letu 2014.

**** Evropska komisija je v odločbi navajala vrednosti v milijon evrih. Vrednost izhaja iz odločbe, ki jo je kot sprejeto dne 18. 12. 2013 prejelo Ministrstvo za finance od Evropske komisije.

***** Evropska komisija je v odločbi navajala vrednosti v milijon evrih. Vrednost izhaja odločbe, javno objavljene na spletni strani Evropske komisije (Direktorata za konkurenco) v letu 2014.

Viri: pogodba o prenosu z NKBM z dne 18. 12. 2013, Odločba Evropske komisije za NKBM z dne 18. 12. 2013 (poslana Ministrstvu za finance), Odločba Evropske komisije za NKBM z dne 18. 12. 2013 (objavljena na spletni strani Evropske komisije), Seznami tveganih postavk, poslani z Ministrstva za finance na DUTB 17. 12. in 18. 12. 2013 in Izpisek iz KDD z dne 20. 12. 2013.

Priloga 19: Časovnica usklajevanja pogodb, njihovih osnutkov in prevodov

Datum	Potek dogodkov
13. 6. 2013	DUTB pošlje NLB prvi osnutek pogodbe o prenosu z NLB.
9. 9. 2013	DUTB pošlje NLB prevod prvega osnutka pogodbe o prenosu z NLB.
19. 9. 2013	Center za pravne zadeve NLB pripravi pravno mnenje o pravnih problemih in vprašanjih glede prenosov premoženja in postavk NLB.
8. 10. 2013	Sestanek med NLB in DUTB, kjer je bilo dogovorjeno, da bo NLB po prenosu na DUTB opravljala (poleg IT in računovodskih storitev) zgolj tista pravna opravila v zvezi s prenesenimi primeri, ki jih DUTB nikakor ne more prevzeti (npr. zlasti pravde, ki že tečejo, pa ni soglasja druge stranke), kar bi se vključilo v pogodbo o prenosu (zaračunavanje stroškov za te storitve v tej fazi še ni bilo določeno, vendar NLB meni, da storitve ne morejo biti brezplačne).
9. 10. 2013	NLB pošlje nov osnutek pogodbe o prenosu, ki naj bi ga prejela DUTB (osnutek naj bi bil dopolnjen različica prevoda osnutka z dne 9. 9. 2013 in dveh zaporednih popravkov NLB).
30. 10. 2013	Dogovor o sestanku med predstavniki DUTB in Ministrstva za finance, ki naj bi bil 5. 11. 2013 in na katerem naj bi bilo predstavljeno, kakšna struktura pogodbe o prenosu se zdi ustrezna z vidika DUTB (s predstavitvijo osnutka pogodbe).
15. 11. 2013	NLB sporoči DUTB, da je pripravljena DUTB pustiti pregledovanje primerov, ki so načrtovani za prenos, tudi že pred sklenitvijo pogodbe o prenosu.
27. 11. 2013	DUTB pošlje NLB popravljen osnutek pogodbe o prenosu z NLB in poda predlog za sestanek med DUTB in NLB glede tega osnutka. V osnutku naj bi bile upoštevane pripombe DUTB.
9. 12. 2013	Banka Slovenije DUTB obvesti, da je zadevo potrebno hitro zaključiti in da Banka Slovenije čaka še prilagoditev pogodbe za upravljanje prenesenega premoženja s strani DUTB.
9. 12. 2013	DUTB Banki Slovenije sporoči, da se pogodba o prenosu že prevaja, tako da bi morala biti istočasno podpisana tudi slovenska verzija.
10. 12. 2013	DUTB Banki Slovenije in NLB pošlje zadnji osnutek pogodbe o prenosu, prve delovne verzije pogodbe o upravljanju sredstev ter obvestilo, da je tekst pogodbe o opravljanju storitev usklajen. Osnutek pogodbe o prenosu ima datum 6. 12. 2013 (vključena so določila glede ločenega pravnega prenosa in prenosa upravljalškega nadzora, prva tranša je predvidena za 30. 12. 2013). V osnutku pogodbe o upravljanju premoženja je določeno, da bo NLB te storitve opravljala brezplačno.
10. 12. 2013	DUTB Banki Slovenije in NKBM pošlje zadnji osnutka pogodbe o prenosu in pogodbe o storitvah ter prve delovne verzije pogodbe o upravljanju. Osnutek pogodbe o prenosu ima datum 6. 12. 2013 (vključena določila glede ločenega pravnega prenosa in prenosa upravljalškega nadzora; prva tranša je predvidena za 30. 12. 2013). V osnutku pogodbe o upravljanju premoženja je določeno, da bo NKBM te storitve opravljala brezplačno.
11. 12. 2013	Sestanek na Ministrstvu za finance, na katerem NLB poda predlog za ponovni sestanek med NLB, DUTB, Banko Slovenije ter Ministrstvom za finance, ki bi bil 12. 12. 2013 na temo pogodb o prenosu, o opravljanju storitev in o upravljanju sredstev.

12. 12. 2013	Banka Slovenije sporoči, da se njeni predstavniki v tej fazi predvidenega sestanka tega dne ne nameravajo udeležiti.
12. 12. 2013	NLB pošlje osnutek pogodbe o prenosu z datumom 11. 12. 2013 Banki Slovenije in DUTB (z obvestilom, da je Udeležba dober način, da se s pravnega vidika uredijo številni problemi, zato so jo ponovno vključili v osnutek, pri čemer naj bi bile udeležbe v posebni prilogi). Poleg osnutka je bil poslan tudi del osnutka pogodbe o prenosu, ki se nanaša na Prevzete udeležbe.
13. 12. 2013	Banka Slovenije pri DUTB poizveduje, kako poteka usklajevanje pogodb in ponudi svoje sodelovanje.
13. 12. 2013	DUTB Banki Slovenije in Ministrstvu za finance pošlje osnutek pogodbe o prenosu, v katerih je vključen tak proces prenosa, kot ga je zahtevala Banka Slovenije (pravni prenos premoženja na DUTB se v celoti izvede 20. 12. 2013, dejanski prenos kreditne dokumentacije pa v tranšah do konca leta 2014), ter prošnjo za stališče Banke Slovenije glede nekaterih odprtih vprašanj konceptualne narave. Osnutek pogodbe o prenosu ima datum 6. 12. 2013 (na novo je vključen odstavek, da je prenosno ceno določila Evropska komisija in da v skladu s 1. alinejo prvega odstavka 26. člena nove uredbe že upošteva stroške financiranja in upravljanja; datum prve tranše je 30. 12. 2013).
17. 12. 2013	NLB Banki Slovenije, DUTB in Ministrstvu za finance pošlje osnutek pogodbe o prenosu z vključenimi prilogami – prilogi I in III sta v posebnem dokumentu. Osnutek pogodbe o prenosu ima datum 17. 12. 2013; vključeno je besedilo glede prevzema udeležb; prenos prve tranše je predviden za 30. 12. 2013.
18. 12. 2013	DUTB pošlje NKBM zadnjo verzijo pogodbe o prenosu, ki je narejena na podlagi pogodbe, ki je bila istega dne usklajena z NLB. Zaradi ideje, da sta pogodbi čim bolj usklajeni, DUTB ni sledila nekaterim predlogom NKBM. Osnutek pogodbe ima datum 18. 12. 2013 (datum prve tranše je 20. 1. 2014).
18. 12. 2013	Podpis pogodb o prenosu z NLB in NKBM.
19. 12. 2013	DUTB pošlje NKBM in družbi Quartz+co zadnjo različico pogodbe o opravljanju storitev.
20. 12. 2013	NKBM pošlje DUTB in družbi Quartz+co predlog dveh popravkov v pogodbi o upravljanju premoženja in pogodbi o opravljanju storitev.
20. 12. 2013	DUTB v zadevi poslanega predloga popravkov sporoči NKBM, da predlogi zneskov, ki jih je posredovala NKBM, za DUTB niso sprejemljivi.
23. 12. 2013	NKBM na poziv DUTB pošlje DUTB priloge 1, 2 in 3 k pogodbi o prenosu.
2. 1. 2014	NLB prosi DUTB za informacijo o statusu priprave slovenske različice pogodb, glede na to, da je bila priprava slovenske različice pogodbe predvidena ob podpisu angleške različice pogodb med NLB in DUTB.
3. 1. 2014	NLB obvesti DUTB, da od DUTB čakajo slovenske različice pogodbe o prenosu in pogodbe o upravljanju premoženja, medtem ko je bila slovenska pogodba o opravljanju storitev že nekaj časa usklajena.
3. 1. 2014	NLB pošlje DUTB slovensko različico pogodbe o opravljanju storitev.

8. 1. 2014	DUTB pošlje NLB osnutek prevoda pogodbe o prenosu v slovenski jezik.
9. 1. 2014	DUTB pošlje NKBM prvi osnutek pogodbe o upravljanju premoženja v slovenskem jeziku in svoje stališče glede slovenske različice pogodbe o prenosu: prevoda naj se po možnosti ne spreminja na nobenem mestu.
17. 1. 2014	DUTB pošlje NKBM v pregled in morebitne komentarje osnutka slovenskih različic pogodbe o prenosu in pogodbe o upravljanju premoženja.
21. 1. 2014	DUTB pošlje NLB čistopis slovenske različice pogodbe o prenosu, ki naj bi predstavljala usklajeno besedilo.
21. 1. 2014	DUTB pošlje NKBM v pregled in morebitne komentarje slovensko besedilo pogodbe o prenosu, ki je z vidika DUTB že primerna za podpis.
29. 1. 2014	DUTB pošlje NKBM slovensko različico pogodbe o prenosu.
2. 2. 2014	NKBM pošlje DUTB pripombe na prevod pogodbe o opravljanju storitev.
6. 2. 2014	DUTB pošlje NKBM čistopise slovenskih različic pogodb, ki so primerni za podpis, in obvestilo, da slovenske različice pogodb niso primeren instrument, da bi spreminjali ali dopolnjevali operativne vidike izvedbe prenosa, zato predlogov sprememb, ki bi pogodbe vsebinsko spreminjali, niso sprejeli. Za nadaljnjo rabo se upoštevajo poslani čistopisi slovenskih različic pogodb.
21. 2. 2014	DUTB pošlje Ministrstvu za finance in Komisiji za preprečevanje korupcije podpisane pogodbe o prenosu z NLB in NKBM.

Vir: dokumentacija DUTB.

Priloga 20: Bilanca stanja DUTB na dan 31. 12. 2013

Postavka	Vrednost v evrih
<i>Nekratkoročna sredstva</i>	<i>422.607.068</i>
Opredmetena osnovna sredstva	76.917
Za prodajo razpoložljiva finančna sredstva	14.185.267
Posojila in terjatve	408.344.884
Odložene terjatve za davek	0
<i>Kratkoročna sredstva</i>	<i>759.572.866</i>
Za prodajo razpoložljiva finančna sredstva	206.183.922
Poslovne in druge terjatve	8.695.292
Odloženi stroški	500.830
Posojila in terjatve	538.640.953
Denarna sredstva in njihovi ustrezniki	5.551.869
Skupaj sredstva	1.182.179.934
Kapital in obveznosti	1.182.179.934
Osnovni kapital	203.625.000
Zadržani dobiček	45.652.845
Presežek iz prevrednotenja	69.885
Skupaj kapital	157.902.270
<i>Kratkoročne obveznosti</i>	<i>1.012.877.560</i>
Dolžniški vrednostni papirji	1.012.716.282
Obveznosti iz poslovanja	441
Odložene obveznosti za davek	160.837
Posojila	2.196.611
Poslovne in druge obveznosti	9.100.243
Vnaprej vračunani stroški	103.250

Vir: revidirano letno poročilo DUTB za leto 2013.

Priloga 21: Izkaz poslovnega izida DUTB za obdobje od 19. 3. do 31. 12. 2013

Postavka	Vrednost v evrih
Prihodki od prodaje	0
Stroški materiala	-10.429
Stroški storitev	-4.734.437
Stroški dela	-530.595
Amortizacija	-2.957
Drugi stroški iz poslovanja	-12.703
Izguba iz poslovanja	(5.291.121)
Finančni prihodki	2.223.844
Finančni odhodki	2.716.791
Drugi poslovni prihodki	38
Drugi poslovni odhodki	1
Izguba pred obdavčitvijo	(492.911)
Odhodek za davek	0
Odloženi davek	0
Čista izguba v obdobju	(5.784.031)
Čista izguba v obdobju, delež lastnikov	(5.784.031)
Čisti in popravljene dobiček na delnico	0,50

Vir: revidirano letno poročilo DUTB za leto 2013.

Priloga 22: Povzetek vsebine poročila o lastnem poslovanju in poslovanju Sklada za stabilnost bank v letu 2013, ki ga je DUTB posredovala državnemu zboru 22. 5. 2014

- DUTB je 20. 12. 2013 odplačno prevzela za 1.008,4 milijonov evrov slabih terjatev od NLB ter NKBM (posojila po prenosni vrednosti 984,4 milijonov evrov ter naložbe v delnice in lastniške deleže v vrednosti 24 milijonov evrov), ki jih je plačala z izdanimi obveznicami s poroštvom Republike Slovenije v enaki višini, z obrestno mero v višini 3,75 odstotka in 4,5 odstotka; za poroštvo DUTB Republiki Sloveniji letno plačuje obresti v višini 1,25 odstotka; obe izdani obveznici sta sprejeti kot zavarovanje v Eurosistemu, tako da jih banki lahko uporabita za pridobivanje likvidnosti;
- prenosne cene so vključevale tudi državno pomoč, ki predstavlja razliko med prenosno ceno za ter takratno tržno vrednostjo prenesenih sredstev, v vrednosti 325 milijonov evrov, ki sta jo prejeli banki, ker so bile prenosne cene višje od trenutne tržne vrednosti⁷⁹²; državno pomoč je odobrila Evropska komisija;
- DUTB ni bila vključena v proces določitve prenosnih cen in je morala sredstva odkupiti s premijo 325 milijonov evrov nad trenutno tržno vrednostjo, kar bo pomenilo finančni odhodek ter izgubo v znesku 325 milijonov evrov, če bo ta sredstva pripoznala v svojih bilancah po tržni vrednosti; v tem primeru bo DUTB potrebovala dodaten lastniški kapital;
- DUTB je v letu 2014 pričela z lastnim vrednotenjem prevzetih sredstev, ki bo pokazalo, kolikšno vrednost lahko DUTB z učinkovitim upravljanjem teh sredstev ustvari skozi čas; tako pridobljene vrednosti bodo tudi podlaga za pripoznanje v bilancah DUTB;
- DUTB je bila ob prenosu sredstev obveščena, da je Evropska komisija pri oceni prenosnih vrednosti že upoštevala stroške financiranja in upravljanja, vendar DUTB nima nobenih dokazov, da je bilo to vrednotenje dejansko opravljeno, ter v kakšni višini;
- DUTB ni prejela zadostne dokumentacije, na podlagi katere bi lahko ocenila, ali prenosne cene prenesenih sredstev ustrezajo pošteni vrednosti v skladu z MSRP; DUTB je za pripravo nerevidiranega letnega poročila ocenila, da so prenosne cene vseeno najboljši približek poštene vrednosti;
- družba KPMG Slovenija je zaradi nezadostnih informacij glede načina vrednotenja in uporabljenih metod pri določitvi prenosnih vrednosti sklenila, da ne more zaključiti revizije računovodskih izkazov DUTB za leto 2013 in izdati mnenja o njih; družba KPMG Slovenija je zato zaprosila za stik s cenilci na DUTB prenesenih posojil in dobila dovoljenje Ministrstva za finance in Banke Slovenije⁷⁹³;
- DUTB je v primeru 17 družb opravila lastno oceno vrednosti prenesenih sredstev ter ugotovila, da je poštena vrednost prenesenih posojil za 92,6 milijonov evrov nižja od prenosne vrednosti, zato je DUTB v letu 2013 pripoznala izgubo ob začetnem pripoznanju v tej višini;

⁷⁹² Vsota odobrene državne pomoči NLB v znesku 130 milijonov evrov in NKBM v znesku 195 milijonov evrov.

⁷⁹³ Revizija je bila tako odložena na poznejši datum in naj bi bila zaključena do 30. 6. 2014.

- upravni odbor je za leto 2014 določil naslednje strateško pomembne naloge: zaključek prenosa sredstev z NLB in NKBM, priprava in izvedba dodatnih prenosov sredstev: DUTB naj bi v letu 2014 odkupila slaba sredstva od Abanke, Banke Celje ter od bank v postopku nadzorovane likvidacije (Factor banka in Probanka), pravni skrbni pregled prenesenih sredstev, krepitev notranjega in zunanjega poročanja in notranje vrednotenje odkupljenih sredstev;
- predvidena življenjska doba DUTB do konca leta 2017 ob sedanjih makroekonomskih napovedih ne omogoča, da bi bila večina sredstev DUTB v tem obdobju prodana po optimalni ceni, zato DUTB predlaga preučitev možnosti za podaljšanje življenjske dobe DUTB in
- DUTB je v letu 2013 po nerevidiranih računovodskih izkazih ustvarila 81,9 milijonov evrov čiste izgube.

*Bdimo nad potmi
javnega denarja*

Računsko sodišče Republike Slovenije
The Court of Audit of the Republic of Slovenia
Slovenska cesta 50, 1000 Ljubljana, Slovenija
tel.: +386 (0) 1 478 58 00
fax: +386 (0) 1 478 58 91
sloaud@rs-rs.si
www.rs-rs.si